ALEXANDRE DUMAS

CĂLĂUL DIN PARIS

**

Alexandre Dumas

CĂLĂUL DIN PARIS

(Dramele revoluției franceze)

VOLUMUL II

EDITURA „KING" — S.R.L.
BUCUREȘTI, 1992

Capitolul 115

SENTINȚA CONVENȚIEI

A doua zi dimineață mulțimea se înghesuia în jurul palatului regal de altă dată, în care Convenția își ținea acum ședințele. Se știa că azi se va hotărî dacă trebuie ori nu să se intenteze regelui proces de înaltă trădare.

În palat iritarea creștea. Ambițioșii și parveniții, care căutau să exploateze orice în favoarea lor personală, aduceau noi și noi acuze la adresa regelui.

Unul din aceștia era și celebrul abate Gregoire, care imediat ce se deschise ședința se ridică pentru a citi următoarea propunere :

„Propun ca Ludovic Capet, fostul rege al Franței, să fie adus înaintea noastră și judecat de noi ! Trebuie să-i liniștim pe amicii libertății nimicind Talismanul ! După legea scrisă, Ludovic Capet este, poate, inviolabil, căci a fost destul de abil ca să nu comită o greșeală. Există însă un drept mai înalt decît acela prevăzut în pergamente îngălbenite ! și anume : dreptul poporului, avem dreptul sfînt și inalienabil de a chema în fața legii pe Ludovic Capet."

Aplauze zdrobitoare izbucniră din întreaga sală. În același moment însă, se ridică un orator, Vergmand, un democrat de altfel foarte iubit, dar care printr-o atitudine ceva mai moderată își atrase antipatia teroriștilor.

— Ascultați-mă prieteni !, strigă Vergmand. Nu pot fi de acord cu vorbele lui Gregoire. El nu cere judecarea regelui. Sub vorbele lui se ascunde siguranța grozavă că Ludovic al XVI-lea trebuie să moară ! Moartea acestui rege este un cîștig îndoielnic pentru noi. Mai prudent și mai folositor este să-i păstrăm viața și să-l ținem ostatic. Executarea lui Ludovic al XVI-lea ar face ca dușmanii noștri să facă și mai multe pregătiri de război și ar preface într-o putere primejdioasă pe legitimiștii din Vandea. Ținerea

ca prizonier a lui Ludovic, îi face neputincioşi, prea neputincioşi pentru a fi o primejdie pentru Republică !

Dar o vijelie de fluierături izbucni. Poporul care asculta sus în tribună începu să facă un zgomot monstruos.

Mult timp preşedintele Barriere încercă să facă linişte.

În sfîrşit se făcu linişte. Saint-Just, un tînăr de douăzeci de ani luă cuvîntul.

— Ascultaţi-mă cetăţeni şi legislatori ai Franţei ! Ce-i drept vă vorbeşte un tînăr, dar nu un tînăr dispreţuieşte sfatul bătrînilor slabi ! Ce ne lipseşte nouă este acţiunea rapidă şi eficientă ! Cu şovăieli şi cîntăriri nu vom vedea niciodată lumina libertăţii ! Un popor care priveşte pedepsirea unui rege ca pe ceva care trebuie încă cumpănit, nu va fonda niciodată o adevărată republică !

Sala răsplăti pe orator cu un ropot de aplauze.

— Desigur !, strigă Robespierre. Saint-Just are dreptate ! La condamnarea regelui nici nu e vorba de proces. ci de o măsură pentru binele public, de o prevedere naţională ! Un proces presupune posibilitatea achitării. Republica nu poate achita un rege, tocmai fiindcă ea este republică şi el e rege ! După cum republica ar fi nimicită dacă ar avea iar regele putere, tot aşa regele trebuie suprimat cînd are republica puterea ! Crima lui Ludovic Capet este că a îndrăznit să fie rege în această ţară setoasă de libertate ! Sînt de părere că trebuie să declarăm prin simplă votare că Ludovic Capet merită moartea !

— Nu, nu !, strigă Vergmand, fără a se tulbura de grozavul strigăt de bucurie al poporului din galerie. Asta n-ar fi o măsură demnă de un popor mare şi drept. Asta ar însemna un asasinat. Ludovic Capet are dreptul de a fi ascultat de judecători, ca şi de cel din urmă cetăţean ! Cetăţeni, vă conjur să nu vă lăsaţi tîrîţi de patimă ! Nu pătaţi printr-un omor sublima operă a revoluţiei franceze ! Nu faceţi ca generaţiile viitoare să vă arate cu degetul ! Dreptul pe care-l are oricare din voi trebuie să-l aibă şi acela care a avut nenorocirea de a se naşte rege al Franţei !

În sală părerile erau împărţite.

Cea mai mare parte din membrii Convenţiei părea a fi de părerea lui Vergmand. Numai galeriile urlau ! Vorbele spuse de demnul Vergmand nu erau după dorinţa inimilor lor

Robespierre se ridică din nou.

— Nu poate fi vorba de un proces !, strigă fanaticul republican privind cu ochi fulgerători spre sală. Ludovic Capet este deja judecat prin crima lui contra libertății poporului ! Trebuie numai condamnat ! Partizanii regelui, acei lași care pe vremea cînd regalitatea avea încă putere, se ascundeau pentru a nu fi pedepsiți ca trădători ! Acum, își ridică iar fruntea cu obrăznicie ! Oameni înarmați pe care nu i-am chemat străbat zările ! Ei strigă cerînd achitarea lui Ludovic al XVI-lea. Ce spui ! Ludovic Capet a băgat zizanie chiar între reprezentanții poporului ! Îndrăznesc unii să vorbească în favoarea lui, în loc să-l condamne în unanimitate ! Cine ar fi crezut că vom vedea asemenea lucruri ? Poate că va vorbi chiar de inviolabilitatea regelui ? Ce rușine ! Tribuna poporului francez răsună de laudele lui Ludovic Capet ? Dumnezeule ! Hoardele tiraniei se strîng din nou pentru a ataca republica ! Și se mai întreabă dacă Ludovic Capet e vinovat ? Dacă e permis să-l tratăm ca dușman al patriei noastre ?

În acest moment soarta lui Ludovic al XVI-lea părea hotărîtă.

Deodată se ridică un partizan al partidei moderate, numită de poporul francez *Gironda.*

Acest bărbat generos, odinioară avocat, se numea Petion.

— Membri ai Convenției !, strigă el. Nu vă lăsați tulburați în deliberarea voastră liniștită, prin fraze ipocrite ! Nu numai Franța întreagă, ci și toată lumea are în acest moment ochii ațintiți asupra voastră ! Istoria universală va judeca hotărîrea voastră ! Noi nu sîntem o plebe pătimașă, cetățene Robespierre, pe care s-o aprinzi cu frazele tale, sîntem reprezentanții unui popor mîndru și setos de libertate ! A-l condamna pe Ludovic al XVI-lea fără judecată, înseamnă a-l face un martir, iar pe noi niște oameni fără dreptate ! Ne temem noi, cetățeni ai Franței de apărarea unui Ludovic Capet ? Nu sîntem noi reprezentanții unui popor robit și maltratat în mod barbar ? Nu, Franța nu se va înjosi, ea va lăsa să se apere, ca pe orice alt asasin, și pe omorîtorul binelui public, pe Ludovic

al XVI-lea, ultimul vlăstar al unei scelerate familii regale ! Da, desigur, şi eu sînt convins că există o singură hotărîre pentru acest mare trădător : moartea ! Dar înainte de a-l condamna, să ascultăm apărarea vinovatului.

Vorbele lui Petion avură o mare influenţă asupra membrilor Convenţiei. Cu o mare majoritate se hotărî ca Ludovic al XVI-lea să fie adus la bară.

Regele avea dreptul să-şi ia ca apărători mai mulţi avocaţi. Convenţia însă, va hotărî curtea judecătorească pentru Ludovic Capetul.

Un strigăt de aprobare răsună din sală !

Poporul recunoscuse că pentru moment nu putea căpăta mai mult de la membrii Convenţiei. Dar faptul că Ludovic al XVI-lea va fi judecat, mulţumi poporul.

Numai Roberspierre, Danton şi partizanii lor nu păreau a fi mulţumiţi. Aruncau priviri rele tuturor membrilor Convenţiei.

Planuri negre se zămisleau în capetele guvernanţilor împotriva poporului francez.

Capitolul 116

LUDOVIC CAPETUL ÎN FAŢA JUDECĂŢII

Era la amiază. Membrii Convenţiei erau încordaţi.

Preşedintele Barriére porunci să fie adus Ludovic Capetul.

Afară se auziră strigăte furtunoase, care arătau că ceva neobişnuit se întîmplase.

Ludovic al XVI-lea părăsise deja Templul. Cu o ţinută demnă, nenorocitul monarh păşea înconjurat de gardiştii municipali, prin mulţimea postată de amîndouă părţile.

Nu lipsiseră strigătele ironice şi injurioase ; unii îi arătau pumnul. Indiferent unde privea, Ludovic vedea numai ură şi răzbunare ; rar cîte o privire compătimitoare.

Ludovic ştia că nu mai era nici o nădejde pentru dînsul.

În momentul cînd intră în clădirea parlamentului, se auzi un sunet de clopot la auzul căruia se înfioră.

Se întoarse către unul din membrii Convenţiei şi-i spuse.

— Este clopotul funebru !

La ora două și jumătate regele fu adus în sală.

Toate privirile se îndreptară împotriva monarhului.

Cu o privire lungă și liniștită măsură Ludovic adunarea, care se transformase în judecătorul lui.

Conventul hotărîse ca Desfremont, un membru al Conventului, să fie apărătorul regelui. Tot el îl adusese pe rege din Templu.

Desfremont ceru un fotoliu pentru rege.

Regele privi spre fotoliu gînditor. Își aducea aminte de tronul lui de mătase și catifea, în care lua parte la dezbaterile parlamentare.

— Poți să șezi, Ludovic !, se auzi vocea aspră a președintelui.

— Răspunde la întrebările care se vor pune !, începu președintele, și Ludovic plecă ușor capul.

Era un act de acuzație complet din partea așa numitei „partide a muntenilor".

Erau cincizeci și șapte de articole de interogatoriu întemeiate pe o sută șaizeci și două de acte alăturate.

Acuzația începu cu evenimentele de la Versailles din 20 Iulie 1789, cînd Ludovic hotărîse închiderea stărilor generale provocate de dînsul. Actul de acuzare amintea toate bazele revoluției și accentua în special asupra coresponderței regelui cu prinții emigranți.

Ludovic al XVI-lea era acuzat că ar fi vrut să răstoarne Constituția.

Cum se termina de citit un articol, președintele întreba

— Ludovic Capet, ai ceva de răspuns ?

Din cînd în cînd un surîs disprețuitor apărea pe buzele lui Ludovic al XVI-lea, dar se stăpînea pentru a nu atrage furia acestor tigri, împotriva celor care îi erau dragi.

Regele răspunse la fiecare punct. Adesea răspundea cu un *nu* hotărît.

Uneori zicea :

— Aceasta am făcut-o conform legilor de atunci.

Alteori arunca vina asupra miniștrilor. La sfîrșit duse mîna la inimă.

— Dumnezeu mi-e martor !, zise nenorocitul cu buzele tremurînde, că niciodată n-am călcat Constituția cu

bună știință. Singura dorință în timpul guvernării mele, era să-mi fac poporul mulțumit și fericit !

— Pentru a mulțumi poporul dumitale, ar fi trebuit să lucrezi altfel !, strigă entuziastul partizan al lui Robespierre. Privește țara. Ai semănat sărăcie și lacrimi, ai cules ură și dispreț. Ai nimicit frumoasa Franță, pentru cîțiva lingușitori, ai prefăcut această țară dintr-o grădină frumoasă într-un pustiu. Privește-ne pe noi, reprezentanții acestui popor pe care l-ai fericit dumneata. Sîntem trimiși să te condamnăm !

Ludovic al XVI-lea îl măsură cu o privire mîndră fără a spune un cuvînt.

După trei ceasuri se sfîrși citirea actului de acuzare.

— Ludovic, poți să te retragi, zise președintele Barriére.

Palid, regele se ridică.

— Cer un avocat pentru apărare !, zise el.

— Acesta îți este deja acordat, răspunse rece Barriére. Poți alege pe unul din avocații țării.

La un semn al președintelui se apropiară gardiștii și-l duseră în odaia alăturată. I se puse masa, căci regele dejunase în grabă dimineața.

Regele refuză.

— Nu mi-e sete, nu mi-e foame !, zise el cu buzele tremurînde. Inima mi-e prea plină.

Văzu o pîinișoară în mîna lui Chaumette, membru al Convenției însărcinat cu paza lui, ceru și el o bucată.

Regele mînca încă din pîinea uscată, cînd fu înștiințat că va fi dus înapoi la Temple.

Afară aștepta o trăsură !

Regele fu silit să se urce în trăsură. Regele mai avea în mînă o bucată de pîine.

— Ce fac cu asta ?, întrebă el pe însoțitorul lui, Chaumette.

Secretarul lui Chaumette luă pîinea din mîna regelui și o aruncă pe stradă.

Regele clătină din cap.

— Păcat ! În vremuri ca acestea ar trebui să faceți economie la pîine !, zise el.

Chaumette era de acord cu cele spuse de rege.

— Bunica mea, spunea mereu : Băiete nu arunca nici o firimitură de pîine, că nu poți s-o faci tu !, spuse procurorul.

— Bunica dumitale era desigur o femeie înțeleaptă !, zise regele.

Ajunseră la Temple.

Regele intră în odaia lui ; nu i se permitea în ziua aceasta să-și viziteze familia.

În aceeași seară Ludovic al XVI-lea primi de la președintele Convenției, invitația să-și aleagă neîntîrziat unul sau mai mulți apărători.

Regele a ales pe avocatul septuagenar Tronchet și pe judecătorul Edmond Farget în vîrstă de cincizeci și patru de ani. Septuagenarul însă, anunță Convenția printr-o scrisoare, onoarea ce i se făcea de a-l apăra pe rege.

„De două ori, scria el, am fost chemat în ajutorul celui care-mi era stăpîn ; misiunea mea, atunci era privită de toată lumea ca o mare onoare. Acum cînd ceasul încercării a sunat, am datoria de a-i face același serviciu, în momentul cînd acesta e privit de toată lumea ca o posibilă primejdie."

Regele, adînc mișcat de această credință, primi ajutorul bătrînului.

Apărarea regelui ar fi fost înrăutățită și mai tare dacă în ultimul moment nu s-ar fi anunțat un nobil republican.

A doua zi chiar, se anunță la Ludovic al XVI-lea, un tînăr avocat pe nume Deséze.

— Vin însărcinat de Convenție, zise înclinîndu-se tînărul. Am cerut dreptul de apărător și am fost admis.

Ludovic al XVI-lea îl privi cercetător.

— Vrei să mă aperi, domnul meu. Deci și tineretul mi-a rămas în parte credincios ! O, cum mă bucură aceasta !

— Nu jubila înainte de vreme !, răspunse tînărul avocat. Mărturisesc că sînt entuziasmat pentru Libertate și Republică. Faptul că regalitatea a fost înlăturată probabil pentru totdeauna, mă bucură. Dar nu văd de ce să suferi dumneata singur, pe cînd tot poporul răsuflă ușurat.

Simţul meu de egalitate se revoltă împotriva comediei care se va juca în faţa Convenţiei. Permiteţi-mi, deci, să vă iau apărarea şi voi face tot ce-mi va fi cu putinţă pentru a avea cîştig de cauză în faţa judecătorilor !

Ludovic al XVI-lea îi luă mîna.

— Îţi mulţumesc domnule Deseze, tocmai fiindcă nu ştii să te prefaci, fiindcă îmi spui în faţă, că eşti adversarul meu, am mai multă încredere în dumneata. Cerul să-ţi ajute, dar mă tem că cele mai elocvente vorbe, nu-mi vor folosi la nimic !...

Capitolul 117

PLEDOARIE LA BARĂ

Şedinţa Convenţiei a ţinut timp de opt zile.

I se lăsă vreme regelui să-şi pregătească apărarea.

În sfîrşit pe la 25 Decembrie, pe cînd în Paris domnea asprimea iernii, regele fu adus în faţa Convenţiei.

Pledoaria a ţinut-o Deseze care era adevăratul apărător. El vorbi clar şi puterinc. Fiecare vorbă a apărătorului arăta o adîncă simţire pentru acuzat.

Cînd ajunse la concluzie, el spuse covîrşit de emoţia şi groaza momentului :

— Cetăţeni, unde este acel caracter de generozitate şi noblеţe care vă deosebea de celelalte popoare ? Vreţi să desăvîrşiţi nenorocirea aceluia care a avut curajul să se încredinţeze reprezentanţilor naţiunii ? Credeţi că nenorocirea, nu merită nici cea mai mică compătimire ? Nu vedeţi în regele vostru, un om căruia nu este nevoie să-i măriţi nenorocirea ? Republica are în voi mari virtuţi, dar să vă feriţi să vă slăbească sentimentul umanităţii, fără de care nu există adevărate virtuţi. Gîndiţi-vă că istoria va judeca hotărîrea voastră, care aparţine veacurilor.

Epuizat de cuvîntarea, care dura'e mai multe ore, înfiorat de enorma lui responsabilitate, Deseze căzu pe scaun ca un mort.

În sală, domnea liniştea.

Regele, se ridică, spuse cîteva cuvinte serioase şi se aşează la loc.

Chiar cei mai înverşunaţi duşmani ai regelui erau emoţionaţi. Ceasul hotărîrii venise.

— Ludovic, mai ai ceva de adăugat pentru apărarea dumitale ?, zise preşedintele cu o voce care trăda emoţia.

— Am spus totul !, răspunse ferm şi liniştit regele. Dumnezeu, care vede totul, să călăuzească hotărîrea voastră !

— Poţi să te retragi !

Regele cu ajutoarele lui, părăsi sala în mijlocul gardiştilor.

Afară, în anticameră, Ludovic se opri un moment. Mişcat, întinse braţele spre cel ce ştiuse să-l apere cu atîta entuziasm şi îmbrăţişă pe apărătorul său, deşi acesta îi era adversar politic.

— Sărmanul meu Deseze !, şopti Ludovic.

Gardiştii municipali îl despărţiră cu brutalitate ; era vremea să-l ducă înapoi la Temple.

Ludovic al XVI-lea se supuse şi se întoarse la Temple, ultima oară în viaţa lui.

Capitolul 118

CONDAMNAREA

Membrii parlamentului, care se dădeau înapoi de la un regicid, îşi încearcă în zadar elocvenţa. De astădată învinseră Danton, Robespierre şi partizanii lor.

Ludovic al XVI-lea fusese judecat, înainte de a apărea în faţa judecătorului.

Întrebările pe care prezidentul Barriére le puse la hotărîrea Convenţiei, erau următoarele.

1) Este vinovat Ludovic ?

2) Să fie chemat poporul să confirme hotărîrea Convenţiei ?

3) Ce pedeapsă merită Ludovic ?

Votarea începu într-o liniște perfectă asupra primei întrebări. Ea fu admisă cu 680 voturi contra 83.

La votarea cu apel nominal asupra întrebării a doua, răspunseră din 715 membrii cîți avea Convenția, 423 cu *nu*, 281 cu *da*, și 5 se abținură.

Partidele moderate au fost înfrînte. Uimirea se vedea pe fețele tuturor.

Votarea asupra întrebării a treia fu amînată la 16 Ianuarie.

La propunerea lui Danton, trebuia să hotărască majoritatea absolută.

La ora opt seara, începu votarea asupra întrebării a treia cu apel nominal.

Sala cea mare era slab luminată.

Membrii Convenției treceau ca niște umbre spre tribună.

De douăzeci și două de ori răsună cuvîntul groaznic : *moarte*, unele voci au optat pentru *închisoare*, apoi iarăși condamnare la moarte, o voce pentru exil, unele pentru amînarea execuției pînă la încheierea păcii, apoi iar pentru moarte.

Astfel urmă toată noaptea, a doua zi și noaptea următoare, sub strigătele mulțimii care umplea galeriile și scările, cînd aprobînd, cînd dezaprobînd votarea.

În sfîrșit votarea luă sfîrșit ; prezidentul se ridică palid ca moartea.

— Cetățeni ! începu el. Anunț rezultatul votării. Sper că-l veți primi în tăcere. Dreptatea a vorbit ! Trei sute șaizeci și una de mii două sute optzeci și șase au votat pentru închisoare, sau exil, doi pentru muncă silnică, patruzeci și șase pentru moarte cu amînare, douăzeci și șase pentru moarte cu grațiere, trei sute șaizeci fără grațiere.

În numele Convenției, declar pedeapsa lui Ludovic al XVI-lea va fi moartea.

Se lăsă o tăcere apăsătoare.

Apărătorul regelui, Deseze, propuse apel la popor. Tronchet protestă contra formei de votare. Dar amîndoi protestară zadarnic.

Convenţia a fost împotriva unei noi votări.

Ministrul justiţiei Garat, fu însărcinat să anunţe prizonierului sentinţa.

— Ce însărcinare groaznică !, striga el mereu, dar totuşi trebuia să se supună.

Capitolul 119

RĂMÎNEŢI CU BINE, PENTRU TOTDEAUNA !

În ziua de 20 Ianuarie, după prînz, ministrul de Justiţie Garat, însoţit de cîţiva membrii ai Convenţiei, apăru la Temple şi ceru să fie dus la rege.

Ludovic al XVI-lea, primí cu demnitate condamnarea lui la moarte. Era palid, dar nu tremura.

Ceru o amînarea a execuţiei de trei zile, pentru a putea să-şi ia la revedere de la familia sa.

La Convenţie se anunţă un preot catolic Edgeworth. Acesta stătuse ascuns pînă atunci, însă acuma voia să dea ultima împărtăşanie condamnatului şi să-l petreacă la eşafod. Chiar cei mai cruzi membrii ai Convenţiei fură mişcaţi şi permiseră preotului să meargă la Temple pentru a da ajutorul său lui Ludovic al XVI-lea.

Ludovic al XVI-lea intră la cinci seara în apartamentul familiei sale.

Zilele acestea regele şi regina se văzuseră numai la amiază.

Cînd Maria Antoinetta văzu pe rege intrînd la această oră neobişnuită, înţelese că sentinţa a fost pronunţată.

Ea sări de pe scaun scoţînd un strigăt, alergă la soţul ei şi-l cuprinse cu braţele. Îl privi în faţă şi înţelese totul.

— Curaj, scumpa mea Antoinetta, murmură regele, viaţa este un moment, şi moartea tot un moment. Dumnezeu a hotărît să fie aşa, să plec eu inainte ! Nu-mi face despărţirea dureroasă ! Vocea regelui tremură. Am să mă rog pentru voi. Poate cerul va avea milă şi vă va schimba soarta în bine. Poate că furia poporului se va mulţumi cu o singură victimă ! O, Dumnezeule !, strigă Ludovic al

XVI-lea, nemaiputînd să-şi înăbuşească plînsul. Dumnezeu mi-e martor că nu mă tem de moarte ! Cu ce bucurie voi muri, dacă voi reuşi să vă scap pe voi !

Copii văzură pe părinţi lor plîngînd şi se apropiară sfioşi.

Ei înţeleseră că tatăl lor fusese condamnat la moarte. Plîngînd îmbrăţişară genunchii tatălui lor mîngîindu-l şi lipindu-se de el.

Scena aceasta dureroasă dură aproape două ceasuri.

De cîte ori regele începea să vorbească, copii îl întrerupeau cu plînsetele lor.

Maria Antoinetta, îşi plecă deznădăjduită capul pe pieptul bărbatului. Siguranţa că bărbatul ei, în floarea vîrstei, îi va fi smuls din pricina unei sentinţe nedrepte, era prea mult pentru mîndra şi pătimaşa femeie. Ea începu să plîngă şi să-şi blesteme viaţa.

Ah ! nenorocita, nu bănuia că mai avea de suferit chinuri şi mai groaznice decît acestea.

Deodată Ludovic al XVI-lea adînc mişcat, luă în braţe pe fiul său, şi-l mîngîie.

— Ludovic, fiul meu !, începu regele cu voce blîndă. Uite, eşti încă mic, în curînd nu voi mai fi lîngă tine să te ocrotesc, să te apăr. Dar spune-mi, ştii vorba sublimă pe care a spus-o mîntuitorul nostru pe cruce ?

Băiatul îl privi cu ochi strălucitori, înroşiţi de plîns.

— Tată, vrei să spui de vorbele următoare ale lui Isus : Doamne, iartă-i, că nu ştiu ce fac !

— Da, dragă, ai ghicit, zise regele. „Aşa să zici şi tu, cînd vei fi mare şi te vei gîndi la moartea tatălui tău. Îmi promiţi asta ? O, jură-mi copilul meu, că vei ierta tuturor acelora care au omorît pe tatăl tău !

Plînsul îl întrerupse pe rege.

Băiatul îl ţinea strîns cu braţele de gît şi plîngea de-ţi rupea inima.

Copii se ţineau de el, înţelegînd că momentul despărţirii se apropie.

— Tată, nu pleca, rămîi cu noi, strigau micile fiinţe nenorocite.

În acelaşi moment regina strigă cu buzele livide :

— Ludovic, vrei să ne părăseşti chiar acum ?

— Mîine dimineaţă ne vedem iar, murmură regele. La opt voi fi la voi !

— De ce nu la şapte ? Ah, lasă-ne să ne folosim de ceasurile pe care le mai avem ! suspină Maria Antoinetta.

— Bine, fie, la şapte, zise regele, abia mai putînd vorbi. Duceţi-vă de vă odihniţi şi rugaţi-vă pentru mine !

Ei nu voiau să-l lase să plece. O scenă zdrobitoare avu loc. Soţia şi copii se ţineau înlănţuiţi de Ludovic.

— Ah, nu mă mai pot stăpîni ! Să vă păzească Dumnezeu, dragii mei, strigă deodată regele.

Se smulse aproape cu violenţă şi părăsi şovăind odaia. Plînsul zgomotos al soţiei şi copiilor lui îi sfîşia inima.

Ceea ce era mai groaznic se întîmplase. Ludovic al XVI-lea se despărţise pentru totdeauna de iubita lui familie. Nici nenorocita Antoinetta, nici copiii ei nu aveau să-l mai vadă vreodată pe rege !...

Capitolul 120

NOAPTEA DINAINTEA EXECUŢIEI

Tot Parisul era într-o încordare.

Încă o noapte mai despărţea Parisul de acea întîmplare aşa de rară în Istoria Universală.

Englezii au trimis la eşafod pe regele Carol I. Acuma francezii se pregăteau să dea lumii a doua oară spectacolul execuţiei unui rege.

Toţi cetăţenii aveau sentimentul că această condamnare a regelui era o necesitate; dar puţini credeau că va fi chiar realizată.

Groaznică era execuţia unui om oarecare, cu atît mai groaznică era execuţia unui rege, puternic mai înainte !

Chiar republicanii entuziasmaţi, care iubeau libertatea mai presus de orice, se opuneau speriaţi în faţa acestui act.

Pretutindeni pe stradă se vedeau grupuri şuşotind. Întrebarea tuturor era : va avea într-adevăr loc execuţia regelui ?

Străzile din jurul Templului şi pieţei *Gréve* erau mereu pline de lume.

Toată noaptea stătură oamenii în frigul de gheaţă al iernii, aşteptînd ziua şi întîmplările ei.

Chiar duşmanii cei mai înverşunaţi ai lui Ludovic al XVI-lea erau emoţionaţi şi plini de îndoieli. Doar puţinii oameni ai terorii, erau liniştiţi.

Camilles Desmoulins, entuziastul republican, votase şi el pentru moartea regelui. Îşi făcuse datoria de conştiinţă. El înţelegea, lămurit, că pentru un rege al Franţei nu mai era loc pe pămînt. Dar Camille Desmoulins, sperase că execuţia nu va avea loc, crezuse că regele, condamnat la moarte, va fi dus peste graniţele Franţei.

Acuma monstruozitatea se întîmplase ; majoritatea Convenţiei se lăsase tîrîtă de cîţiva gălăgioşi.

Regilor Franţei li se asigurase inviolabilitatea, şi totuşi călăul se va atinge de capul lui Ludovic al XVI-lea.

Adîncit în gînduri, Camille Desmoulins, mergea spre casă, unde îl aştepta o inimă caldă şi credincioasă. Desmoulins făcuse o căsătorie fericită. Nevastă-sa, Leonora, era o femeie nobilă şi inteligentă.

Cu priviri sumbre, el privea mulţimea de pe stradă. Înfiorîndu-se, se înveli mai bine în mantaua lui.

Avea el presimţirea că şi lui i se va împlini în curînd soarta ?

Simţea Desmoulins, în acest moment, că toţi aceia care votaseră moartea regelui, vor fi şi ei persecutaţi de soartă ?

Suspinînd, intră în locuinţa lui, comod mobilată.

O frumuseţe îngerească îi surîse. Buze trandafirii îl sărutară.

— Eşti aşa de palid şi de trist, Camille, începu Leonora Desmoulins cu o voce limpede. Spune, s-a hotărît soarta nenorocitului rege ?

Desmoulins afirmă cu capul şi se lăsă să cadă pe un scaun.

Suspinînd îşi trecu mîna pe frunte. Apoi privi distrat. Leonora se plecă peste dînsul, ochii ei mîndri, strălucitori şi negri, priveau prin odaia plăcut mobilată, în care lampa arunca raze luminoase.

Masa era pusă și cana de ceai fierbea pe spirtieră.

— Hai să mîncăm !, îl rugă pe Desmoulins nevasta lui.

— Nu, nu ! Nu pot mînca !, răspunse tribunul. Ludovic al XVI-lea este condamnat la moarte și mîine va fi executat, murmură el înăbușit. Acuma știi totul !

— Dumnezeule ! zise Leonora, privind cu ochi stinși pe bărbatul ei. Nu-i cu putință Camille, asta ar fi un asasinat !

— Ludovic al XVI-lea *va fi* executat ! o întrerupse el suspinînd. O, libertate sublimă ! Oh, zeiță !, cum te pătează sîngele vărsat !

Leonora rămase împietrită de groază.

— Nu, nu ! Nu trebuie să fie cu putință aceasta ! Gîndește-te Camille, se pătează cauza libertății ! Regele e inviolabil ! Nu trebuia condamnat la moarte. Trebuia să-l exilați, ăsta era dreptul vostru, dar sînteți ucigași, nu judecători, dacă vă atingeți de unsul lui Dumnezeu !

— Asta n-o înțelegi tu, nevastă ! zise Camille. Să condamnăm pe Ludovic la moarte era dreptul nostru, trebuia să-i punem semnul lui Cain pe frunte, pentru ca să nu mai fie posibilă niciodată puterea lui asupra Franței ! Atîta era de ajuns. Dar a face să urmeze și executarea acestei condamnări, înseamnă a înjosi Convenția.

— Camille, trebuie să cauți să schimbi lucrurile, trebuie să uzezi de toată influența ta, pentru a opri nelegiuirea !, zise tînăra femeie.

Plină de frică-ea cuprinse gîtul soțului ei.

— Dumnezeu ne vede pe toți, șopti Leonora cu buzele tremurînde. Este o dreptate veșnică ! Sîngele vărsat va striga răzbunare ! O, Camille, fă ce poți ca frumoasa cauză a libertății să nu fie pătată în fața veacurilor.

— Toate sînt în zadar !, spuse Desmoulins încrețind fruntea. Am făcut tot ce am putut, am fost contra oamenilor terorii. Știi ce mi-a răspuns Marat ?

Leonora îl privi întrebător. Desmoulins rîse amar.

— Ascultă deci : Marat străbătu sala și veni pînă la mine. Mă privi ironic apoi, deodată, înainte ca eu să pot împiedica aceasta, cu degetul arătător îndoit făcu un cerc în jurul gîtului meu. „Crezi cetățene Desmoulins, că e mai sigur capul tău decît al lui Ludovic Capet" ?, strigă acest tigru către mine, pe cînd ochii lui fulgerau de bestialitate.

„Ghilotina este mereu gata pentru trădătorii poporului !“ Aplauze zgomotoase urmară cuvintelor lui. Şi eu trebuia să tac dacă nu voiam să devin dintr-un membru al Convenţiei, un acuzat şi condamnat la ghilotină !

Desmoulins tăcu şi-şi acoperi faţa cu mîinile.

Soţia îl privi înfiorată.

— Pentru Dumnezeu, Camille, aşa de departe au ajuns lucrurile ?, spuse cu frică tînăra femeie. Nu, nu, atunci să nu mai vorbeşti ! Sărmane rege ! Deci soarta ţi-e hotărîtă !

— Simt nenorociri în atmosferă, urmă Desmoulins, privind distrat în gol. Sîngele care va curge mîine pe eşafod va aduce după sine ţîuri întregi de sînge. Îţi spun dragă nevastă, mi s-a părut azi, că preşedintele pronunţă sentinţa de moarte, a noastră a tuturor !

— Pentru Dumnezeu, nu vorbi aşa !, murmură Leonora îmbrăţişînd pe soţul ei, ştii că nu te am decît pe tine în lume ! O, Camille, aş vrea să fiu în orăşelul nostru ! E frumos să lupţi pentru libertate, dar mă tem, mă tem că vei plăti libertatea cu preţul fericirii noastre !

— Cum o vrea soarta ! Ce-i viaţa unui om, faţă de veşnica libertate ! O scumpa mea patrie, vei fi scăpată în viitor de tiranii care te-au călcat în picioare !

O emoţie bruscă îl făcu să se scoale în picioare. Profetic întinse amîndouă mîinile.

— Da, strigă tribunul cu voce vibrantă şi emoţionantă, o epocă nouă va începe pentru Franţa ! A căzut tirania arbitrară !, cetăţeanul, lucrătorul, vor fi liberi ! Săracii nu vor mai trebui să muncească cu sudoarea frunţii lor, să-şi ia pîinea neagră de la gură, pentru a o da guvernanţilor ca să petreacă în desfrîu ! Cel mai sărac va avea pîine pentru el şi al lui. O geniu al libertăţii ! Îţi spun dragă nevastă, dacă sîngele de mîine va fi un blestem pentru noi, ei bine blestemul poate să ne ajungă ! Dar cel puţin, fie ca moartea noastră să slujească pentru fericirea Franţei !

Faţa lui Camille Desmoulins era iluminată de entuziasm, ca a unui profet.

Nevasta îl îmbrăţişă cu patimă şi-l sărută de multe ori.

— Dumnezeu nu va cere această jertfă de la noi !, strigă ca entuziasmată. Franţa are nevoie de bărbaţi ca tine !

Da, poporul trebuie să învingă ! Libertate, egalite, fraternite !

Soţii se îmbrăţişară.

Afară mulţimea începu să cînte în acest moment, cîntecul revoluţionar Înainte fraţi, pentru patrie ! ziua libertăţii a venit !

Din ce în ce mai puternic răsunau sunetele Marseliezei ! !...

Capitolul 121

STAREA FEBRILĂ

În aceeaşi seară chiar, apăru un curier din partea Convenţiei. la Enric Sanson.

Călăul petrecuse ultimele săptămîni într-o încordare febrilă.

Multe avea el pe inimă !, vestea venită de la prinţesă îl umpluse de nelinişte. Călăul ştia că trebuia să asculte poruncile coruptei femei. Numai în acest mod putea s-o ţină pe Lili în viaţă. Dar intervenise o nouă piedică, care ameninţa să facă cu neputinţă eliberarea lui Lili.

Enric Sanson plecase chiar în ziua cînd primise scrisoarea Adellei, la Salpetriere. Îşi propusese să uzeze de toată influenţa lui, pentru a putea vorbi cu Lili. Dar ce răspuns zdrobitor i se aduse Călăului !

Fusese dus în faţa directorului închisorii.

Sanson se înclinase respectuos în faţa bătrînului funcţionar, pe care-l cunoştea personal. Apoi îşi spuse rugămintea în cuvinte potrivite.

— Nu pot să-ţi admit cererea, cetăţene Sanson !, îi răspunse directorul.

— Dar de ce ?, strigă Enric disperat. Trebuie să vorbesc cu logodnica mea despre lucruri importante ! Este vorba de viaţă şi de moarte !

— N-am puterea să-ţi admit această cerere, zise iar funcţionarul. Linişteşte-te şi ai curaj omule. Nu este rea

voință din partea mea ! Nu, unul mai puternic a hotărît. Lili Miranda este...

— E moartă ! Moartă !, strigă Enric nebun de durere. Spune-mi repede tot adevărul ! Scumpa mea logodnică, e moartă ?

— Nu, trăiește încă !, răspunse funcționarul. Dar mă tem că nu mai are mult pînă la mormînt ! Nenorocita e bolnavă de friguri nervoase ! Azi dimineață, gardiana a găsit-o umblînd prin celulă într-un delir febril. Am transportat-o imediat la infirmerie. Acolo zace și mă tem că nu pentru multă vreme !

Enric Sanson ascultase împietrit de emoție. Această nouă lovitură a soartei, mai puternică decît toate celelalte, amenințau să-l zdrobească.

— Lili are friguri !, spuse zăpăcit Enric. O cerule, ce-am făcut, ca să mă lovești astfel ?

Apoi Enric scoase un strigăt și căzu în genunchi. Rugător, întinsese mîinile către funcționar, și exclamă :

— Te conjur pe tot ce am mai scump, lasă-mă cel puțin să am norocul de a vedea pe logodnica mea ! O, nu poți simți ce disperare îmi umple inima !

Bătrînul funcționar privi pe Călău, spunîndu-și în sinea sa

„Doamne, cine ar fi crezut că există atîta simțire în inima Călăului din Paris !“

Enric Sanson își repetă din nou ruga.

— Ei bine !, zise în sfîrșit directorul, îți dau permisiunea, cetățene Sanson, deși este împotriva regulamentului !

Directorul chemase un paznic ; sub conducerea acestuia, Enric Sanson, se îndreptă spre infirmerie.

Cîteva minute mai tîrziu, Călăul din Paris intră în celula strîmtă, unde era patul în care zăcea bolnavă Lili.

Gingașa fecioară era în delir, paliditatea delicată dispăruse de pe obrazul ei ; fața-i era schimbată de temperatură și obrajii roșii. Fruntea-i era acoperită de o sudoare rece și ochii holbați priveau în deșert.

Ah, ce vaiete ieșeau din gura sărmanei Lili.

Se zvîrcolea în pat și scotea strigăte de spaimă.

Cînd striga în ajutor pe Enric Sanson, cînd se simţea persecutată de puteri supranaturale şi se jura că nu e vinovată de crima ce i se imputa.

Fiecare cuvînt al tinerei Lili, era o lovitură de pumnal în inima Călăului.

— O Lili, Lili, scumpa mea logodnică, dacă te-aş putea ajuta !, spunea mereu Enric Sanson. Cu ce plăcere mi-aş jertfi viaţa pentru a-ţi aduce o uşurare !

Îngrijitoarea bolnavei, care era de asemenea în celulă, pusese degetul pe buze.

— Nu mai aude !, şi nici nu cred să-şi mai recapete vreodată cunoştinţa ! Dar nu trebuie să strigi aşa de tare căci zgomotul o irită şi mai mult ! Ea se crede din nou în primejdii mari, grozave.

Enric Sanson căzu în genunchi lîngă pat. Cu amîndouă mîinile îşi acoperise faţa. Plîngea şi se ruga către cel atotputernic.

— O, părinte sfînt ! Trimite-ţi îngerii să păzească capul bietei copile ! Nu poate fi dorinţa ta să-mi smulgi nevinovata mea logodnică ! Ai scăpat-o din cea mai mare primejdie, ai făcut minuni ! De aceea nici acuma n-o părăsi !

Călăul se aplecă asupra logodnicei sale şi o sărută pe frunte.

Un surîs îi ilumină figura lui Lili. Simţise ea apropierea iubitului ?

Ciudat ! Mai tîrziu află Enric Sanson, că din acel moment frigurile tinerei Lili se micşoraseră.

În fiecare zi, Enric Sanson venea la Salpetriére. Directorul îi dădea noutăţi, căci nu putea să-l lase să mai pătrundă în celula tinerei fete.

Călăul era mulţumit că Lili trăia şi avea speranţă să se însănătoşească !

— Ce-i drept, zise directorul, ar fi fost poate mai bine să-i dorim moartea ! Aşa se pregăteşte doar pentru noi chinuri ! După cum mi-a spus judecătorul de instrucţie, vinovăţia fetei este aproape dovedită.

— Judecătorul se înşeală !, zise Enric Sanson. Să se însănătoşească logodnica mea, domnule director şi pe

urmă vom mai vorbi în privința asta ! Lili e nevinovată !

Directorul dădu din umeri. În lunga lui viață i se întîmplaseră multe și se deprinsese să se îndoiască de virtutea omenească.

Poruncile prințesei Adella, deveneau din ce în ce mai amenințătoare pentru Enric Sanson.

Ea părăsise căsuța în care locuise pînă atunci.

Unde era acum Adella ?

Călăul știa. O dată încercase să afle de la curierul pe care îl trimisese Adella. Dar acesta nu mai veni.

Enric Sanson găsea scrisorile prințesei în grădină sau în alt loc. În scrisori era menționat locul unde trebuia să pună răspunsul.

Enric reușise datorită fermității lui, s-o facă pe Adella, să-și amîne hotărîrea pînă la însănătoșirea tinerei Lili.

Enric Sanson, era neliniștit cînd se gîndea la viitor. Însănătoșirea lui Lili, însemna renunțarea la scumpa lui logodnică. Totuși mulțumea cerului că fata își recăpăta sănătatea.

În același timp îl deprimau și întîmplările politice. Cum ? Îndrăznește într-adevăr Convenția să pronunțe sentința de moarte ?

Enric Sanson se înfioră la gîndul că va trebui să se atingă de unsul lui Dumnezeu.

Momentul groaznic de care se temea atîta Sanson, se apropia.

Chiar în aceeași seară în care Convenția pronunțase sentința cu moartea, Sanson primise un curier.

El ghici vestea ce i se aducea.

— Ce te aduce la mine, cetățene căpitan ? întrebă el.

— Îți aduc ordinul meștere Sanson, ca mîine dimineață la opt să te afli cu un număr îndoit de ucenici la Temple ; sentința Convenției asupra regelui, va fi executată mîine !

Enric Sanson rămase un moment împietrit de groază.

— Vasăzică, totuşi !, murmură el.

— Nu trebuie să-ţi fie frică. S-au luat măsuri contra vreunui atac ! Vei avea ca escortă, două batalioane de soldaţi ; afară de asta, diferite regimente, vor fi postate în apropierea pieţei Grève. Executarea va avea loc fără nici o tulburare !

Enric Sanson nu putu da nici un răspuns.

Simţi deodată că inima lui, era gata să se oprească de spaimă.

Capitolul 122

UN PLAN DISPERAT

Enric îl petrecu în tăcere pe trimisul guvernului.

— Doamne, Doamne !, murmură el. Să vărs sîngele regelui ? Ce-i drept eu sînt numai braţul legii, trebuie să îndeplinesc orbeşte porunca guvernului ! Dar regele, regele este acela pe care trebuie să-l decapitez !

Enric Sanson intră la sora lui.

Această gingaşă fecioară îl primi cu dragoste. Ea văzu norii de pe fruntea lui şi-l întrebă de ce este indispus.

Orfelia se înspăimîntă, cînd îi spuse Călăul, că a doua zi de dimineaţă, capul regelui Franţei va cădea sub cuţitul ghilotinei.

— Gîndeşte-te, Orfelia, să mă ating de rege ! murmură Enric Sanson. Nu i-am jurat eu credinţă atunci cînd am preluat funcţia tatălui meu ? N-am jurat supunere ? Şi acuma, să-i plec gîtul sub cuţitul ghilotinei ?

— Trebuie să-ţi faci datoria !, zise Orfelia cu ochii plini de lacrimi.

— Ah, Orfelia, mi se porunceşte să fac o crimă !, strigă Călăul. Ce voi face dacă sîngele regelui va cădea asupra capului meu ! Ah, mai bine aş vrea să fiu mort, decît să fac acest act groaznic !

Orfelia îl luă de mînă.

— Şi mie îmi sîngerează inima la gîndul că poporul francez se păteazâ cu un asasinat ! Totuşi, tu trebuie

să-ţi faci datoria ! Te-ai jertfi în zadar, fără să ajuţi cu nimic regelui ! Răspunderea nu cade asupra ta, ci asupra sceleraţilor guvernanţi, care îndrăznesc să se atingă de unsul lui Dumnezeu !

În acest moment Orfelia se opri. Un zgomot se auzea de afară. Cine să vină aşa de tîrziu la fratele ei ?

Ucenicul urca scările, strigînd pe stăpînul său.

— Trebuie să văd ce este, dragă soră ! spuse Călăul. Ieşi, lăsînd pe sora sa.

Pe scară, întîlni pe ucenicul care-l vesti că un om mascat era afară, cerînd să vorbească într-o afacere importantă cu Călăul.

Enric Sanson porunci să fie adus străinul în odaia de primire.

El primi pe necunoscutul care îşi ascundea faţa cu o manta mare.

Cînd se descoperi, Enric Sanson văzu o frumoasă faţă bărbătească, nobilă şi mîndră.

— Cine eşti ? Ce vrei dumneata de la mine ?

— Vrei să faci o faptă bună ?, întrebă necunoscutul cu voce aspră, răguşită ; spune-mi, te conjur mai trăieşte în dumneata o scînteie de credinţă creştinească ? Sau eşti ca ceilalţi ?

Străinul făcu un gest de scîrbă.

Din ce în ce mai mirat, Enric Sanson privea pe necunoscutul său vizitator.

— Nu înţeleg întrebările dumitale !, răspunse Călăul cu nobilă demnitate. Da, cred într-un Dumnezeu milos ! Dar ce are a face aceasta cu vizita dumitale ?

— Mult, foarte mult !, spuse străinul. Trebuie să mă încredinţez dumitale ; dacă vrei să mă trădezi, cheamă-ţi ucenicii ; să cadă atunci capul meu împreună cu al nenorocitului meu rege !

Călăul avu deodată o bănuială nu cumva vizita asta, era în legătură cu executarea regelui ?

Dar necunoscutul nu-i lăsă mult timp de gîndire.

— Iartă-mă dacă nu-ţi spun numele meu ! dar numele n-are importanţă în asemenea cauze sfinte ! Poţi

să-mi spui, la ce oră va avea loc mîine executarea regelui ?

— Vom fi la opt fix la piața Grève !, răspunse Enric Sanson după o scurtă gîndire. În cîteva minute, totul va lua sfîrșit !

— Îngrozitor, îngrozitor ! gemu străinul, care părea a fi cuprins de durere. Te conjur în numele lui Dumnezeu și al tuturor sfinților, murmură el, nu poți să faci în așa fel ca regele să urce pe eșafod abia la amiază ?

— De ce domnul meu ? Ce scop ai cu această curioasă rugăminte ?

— Te rog, pentru Dumnezeu să-mi îndeplinești această cerere ! Nu pot spune mai mult ! Este vorba să se facă o ultimă încercare pentru eliberarea regelui !

— Imposibil !, strigă Enric Sanson, dîndu-se cu un pas înapoi. Este nebunie să te gîndești la așa ceva ! Patru regimente vor fi mîine de dimineață în piața Grève ! Dacă cerul nu face vreo minune, Ludovic al XVI-lea este pierdut !

Străinul își mușcă buzele. Fața-i deveni și mai îndurerată. Deodată ridică amîndouă mîinile și căzu în genunchi în fața Călăului.

— Stau înaintea dumitale !, strigă străinul cu o voce zdrobită. Ah, dacă ai ști cine sînt ! Ai spune că mi-am uitat toată mîndria ! E vorba de viața regelui ! Cîteva ceasuri îl pot scăpa ! După cum speri să-ți ierte Dumnezeu greșelile, te rog amînă execuția cu cîteva ore. Atunci, poate că nu va mai avea loc execuția !

— Ce se va întîmpla ?, întrebă Enric Sanson. Nenorocitule, nu știi în fața cui te afli ? Datoria mea ar fi să te predau gardiștilor !

— Nu, asta n-o vei face !, strigă străinul tot în genunchi. Știu că ești un om nobil ! Enric Sanson, dacă iubești puțin pe regele dumitale, vrei să înlături grozăvia... În mîinile dumitale stă viața regelui ! Dacă poți amîna execuția, poate că se vor îndrepta toate !

Enric Sanson căzu pe gînduri. El privi țintă pe străin. Apoi răsuflă adînc.

— Bine !, zise Enric Sanson, ce voi putea, voi face, pentru scăparea regelui ! Dar mă tem că orice ajutor omenesc e în zadar !

Înainte ca Enric să-l fi putut opri, străinul sărind în sus, îi apucase mîna şi i-o sărută plin de recunoştinţă.

— De o mie de ori îţi mulţumesc ! Dumnezeu să-ţi răsplătească ! Dar ţine-te de cuvînt Enric Sanson ! Şi încă ceva !

Străinul se aplecă la urechea Călăului.

— Cînd vezi că se face îmbulzeală în piaţa Grève, şopti încet străinul, atunci nu grăbi execuţia ! Gîndeşte-te că de cîteva secunde atîrnă viaţa regelui. La nevoie poţi să te arăţi chiar nesupus faţă de superiorii dumitale, căci îţi spun adevărul, dacă reuşim să eliberăm pe rege pînă seara, flacăra revoltei se va stinge şi atunci vom avea din nou un rege în Franţa !

Un entuziasm extatic strălucea în ochii străinului.

— Dacă-mi va fi cu putinţă, voi face cum zici ! Dar încă o dată, nu împărtăşesc speranţa dumitale !

— Cine va trăi, va vedea !, răspunse înflăcărat necunoscutul. Dar decît să-l părăsim pe rege, eu şi tovarăşii mei, mai bine mergem şi noi la eşafod ! Nu putem pierde decît viaţa şi ce-i viaţa unui om, cînd e vorba de a păstra unei ţări un rege bun, cînd e vorba de a apăra o ţară frumoasă de cea mai mare crimă ?

Necunoscutul se plecă cu noblețe aproape regală şi părăsi odaia.

Enric Sanson însă se întoarse în odaia lui, într-o ciudată dispoziţie. Era posibilă eliberarea regelui ? Călăul se îndoia de asta.

În orice caz, dormi mai liniştit decît în alte împrejurări.

Capitolul 123

PREGĂTIREA REGELUI

În sfîrşit se făcu ziuă, zăpada acoperea Parisul. Mulţimea care aşteptase toată noaptea, îşi arăta oboseala pe faţă. Norii acopereau Cerul, lăsînd să străbată cu totul palidă, lumina soarelui.

O rază de soare intră în odaia din Temple, în care locuia regele.

Ludovic al XVI-lea era încă în pat. În odaie era întuneric. O lumînare ardea pe masă, lîngă patul regelui.

La uşă erau doi gardişti municipali, cu puştile în mînă, nemişcaţi ca nişte statui de marmură. Ei păziseră somnul regelui, pentru ca acesta, nu cumva să încerce a se sinucide într-un acces de disperare.

De ce spectacol grozav, ar fi fost cruţat Parisul !

Guvernanţii însă, ţineau ca sîngele regelui să fie vărsat în public ; din această pricină, în tot timpul procesului, regele fusese lipsit de linguri, cuţite şi furculiţe. Mîncărurile îi erau aduse lui Ludovic al XVI-lea, deja tăiate.

Pe coridor se auziră voci. Veniră soldaţii care trebuiau să-l ducă pe Ludovic pînă afară. La ieşire, mai multe batalioane se apropiară din diferite părţi de Temple.

Aceiaşi soldaţi care odinioară juraseră credinţă lui Ludovic al XVI-lea, trebuiau acuma să-i împiedice pe partizanii lui, de a-l scăpa de eşafod.

Se auzi un zgomot de chei. Uşa care ducea la odaia regelui fu deschisă. Mai mulţi bărbaţi intrară.

Preotul Edgeworth, unul din cei mai devotaţi monarhului, se apropie.

Nobilul bătrîn aruncă o privire tristă asupra regelui, care dormea.

Preotului, i se părea o crimă, să deştepte pe Ludovic al XVI-lea din cel din urmă somn.

Dar berarul Santerre, care comanda trupele aduse pentru execuţie, îl împinse pe preot.

— Haide, popo, fă-ţi datoria !, strigă Santerre bătrînului care tremura.

Preotul se aplecă spre rege şi-l deşteptă cît putu mai uşor.

Ludovic al XVI-lea se trezi din visul lui. Cu o privire zăpăcită dar liniştită, cîteva secunde privi pe cei adunaţi.

— Ah, e vremea, nu-i aşa ?, întrebă regele.

Dormise îmbrăcat. Acuma se ridică, faţa monarhului arăta o adîncă linişte sufletească.

— Da, e vremea, majestate !, zise preotul, sărutînd cu respect mîna regelui. Ce-i drept ceasul de pe urmă, nu e departe, dar inima mă grăbește să dau majestății tale mîngîierile și binecuvîntările religiei !

Regele sărută și el cu emoție mîna preotului.

— Părinte !, murmură regele, îți mulțumesc pentru jertfa pe care o faci. Acuma voi muri mai ușor !

Regele se întoarse către funcționarul Templeului, care intrase odată cu preotul și cu Santerre, arătîndu-i hîrtiile de pe masă, pe care le scrisese noaptea trecută.

— Aici, domnul meu, este testamentul meu !, zise regele cu o voce blîndă. Afară de asta am lăsat mici amintiri pentru ai mei, vă rog din inimă să le dați, cînd... cînd... nu voi mai fi !

Vocea regelui tremură puțin la aceste din urmă cuvinte.

Regele își trecu mîna pe frunte și își împreună mîinile ca pentru o rugăciune. Însă își veni îndată în fire din această slăbiciune ; se apropie de masă și-și luă ceasornicul de buzunar.

— Domnul meu, zise Ludovic al XVI-lea către Gobeau, directorul Templeului, te rog să dai acest ceasornic fiului meu Ludovic ! spuneți-i micului băiat că este ultima dorință a tatălui său, ca acest ceasornic să-i arate numai ceasuri bune ! și Dumnezeu să-l ferească să aibă un astfel de ceas, ca acel pe care-l am eu acuma !

Regele lăsă capul în jos cuprins de emoție.

Apoi luă cîteva giuvaericale mici și le dădu lui Gobeau pentru prințesă.

În sfîrșit, regele adînc emoționat, își privi mîna. Două inele simple îi împodobeau mîna dreaptă inelul de logodnă și un mic inel cu briliante. Regele le sărută pe amîndouă. Apoi luă de pe deget inelul cu briliante.

— Acest inel, zise Ludovic al XVI-lea cu voce înăbușită de plîns, să-l dați nevestei mele ! Maria Antoinetta cunoaște acest inel. Ea știe că mi l-a dăruit în ceasul fericit, cînd inimile noastre s-au găsit. Nici unul din noi nu bănuiam atunci unde o să ajungem ! Dați înapoi nevestei mele acest inel și spuneți-i că cel mai mare

noroc al meu a fost să trăiesc lîngă dînsa !, spuneți-i că mor cu convingerea că n-am trăit zadarnic, și că sper să ne revedem într-o lume mai bună, unde nu-i înșelăciune, nici dezbinare !

Regele se aplecă asupra inelului de logodnă.

— Iar tu inel simplu și îngust, mergi cu mine în groapă !, murmură Ludovic al XVI-lea. Tu mă vei ajuta să trec ultimele momente, făcînd să am lîngă mine spiritul nevestei mele.

Preotul se întoarse spre Ludovic al XVI-lea.

— Majestate, vremea trece ! Dacă îmi permiteți !, spuse respectabilul bărbat.

La un semn al lui Santerre toți ieșiră din odaie.

— Vreau să-ți las vreme, Ludovic Capet, să-ți pregătești sufletul pentru lumea cealaltă !, zise Santerre cu ironie.

Regele și preotul rămaseră singuri cu Dumnezeu.

Mai mult de un ceas rămaseră în odaie stînd în genunchi unul în fața altuia.

Ludovic al XVI-lea își făcu spovedania cu adîncă emoție.

Ce au vorbit în acest timp, a rămas un secret pentru veșnicie. Nobilul Edgeworth a luat spovedania cu sine pe lumea cealaltă.

În sfîrșit, preotul absolvi pe regele îngenunchiat. Făcu semnul crucii peste cel ce se ruga cu umilință.

Ludovic al XVI-lea se ridică.

Fața îi era iluminată. Un surîs suprapămîntesc îi flutură pe buze.

— Acuma sînt gata, spuse regele, acuma vreau să merg !

În acest moment bătu cineva la ușă.

Santerre intră.

— E vremea de plecare !, zise berarul de odinioară cu o voce aspră. Intră, meștere Sanson ! Ludovic Capet, te așteaptă !

Regele nu putu să-și stăpînească un tremur ușor, cînd se pregăti să întîmpine pe bărbatul care trebuia să-l decapiteze ; dar o surprindere plăcută se arătă pe fața lui

cînd văzu în loc de o față sălbatică, figura unui bărbat tînăr, o figură nobilă, tristă și serioasă.

Enric Sanson era de o paloare mortală. El se înclină adînc în fața bărbatului pe care trebuia să-l decapiteze.

— Permiteți-mi vă rog, să vă spun, zise Enric Sanson privind pe rege, că eu sînt numai brațul fără voință al guvernului acestei țări ! În același timp vă rog, după un obicei vechi, să mă iertați Majestate, de ceea ce voi face azi în numele legii !

Fața regelui deveni luminoasă. El apucă mîna Călăului și o strînse cu putere.

— Te-am iertat, înainte să mă rogi !, zise nobil regele. Ai dreptate, meștere Sanson, tu ești numai brațul executor, trebuie să te supui ! Consider că te supui fără voință ! Acuma, pregătește-mă, poate îmi poți cruța umilința !

Sanson se uită întrebător la Santerre.

— Nu se pot face excepții !, strigă brutal fostul berar. Aici ca și sus. Liturghia roșie face pe toți egali !

Ludovic al XVI-lea tresări. Enric Sanson se roși de rușine.

Călăul, șovăind, luă din mîinile primului său ucenic, frînghia cu care se legau mîinile la spate, tuturor acelora care erau duși la eșafod.

Cînd Ludovic al XVI-lea văzu frînghia cu care trebuia să fie legat, buzele îi tremurară.

— Și asta ! Și rușinea asta !, murmură nenorocitul rege.

Preotul se plecă spre el.

— Majestate, gîndește-te la mîntuitorul nostru !, șopti Edgeworth. Cu coroana de spini pe cap, scuipat și înjurat de plebe, el nu și-a negat spusele !

Ludovic al XVI-lea plecă capul.

— Doamne, pentru tine sufăr !

Apoi întinse cu supunere mîinile către Enric Sanson. Călăul îl legă cu mîinile tremurînde, căutînd să fie cît mai delicat.

— Să mergem !, zise regele.

Ludovic al XVI-lea părăsi odaia cu capul sus.

Trecu prin coridoare, urmat de escorta militară.

Numai grilajul îl mai despărţea de mulţimea de la poartă. Urlete şi strigăte izbucniră ca un uragan.

Ludovic al XVI-lea privi mulţimea liniştit. Faţa lui arăta o dureroasă seriozitate. Dar cu capul sus şi pasul hotărît, se urcă în trăsura care trebui să-l ducă la eşafod. Enric Sanson se urcă şi el lîngă dînsul.

Capitolul 124

EXECUTAREA REGELUI

În momentul în care Ludovic al XVI-lea se urcă în trăsură, se ridică o furtună de strigăte. Apoi se făcu linişte.

Toate privirile erau aţintite asupra figurii regelui.

Era o tăcere aşa de adîncă, încît ai fi putut auzi o foaie de hîrtie căzînd la pămînt.

Apoi deodată, o voce slabă, emoţionată, a unei femei bătrîne, ascunsă undeva printre curioşi, strigă

— Graţie ! Milă !

Un murmur înăbuşit trecu prin mulţime.

— Graţie ! Milă !, strigau ici şi colo diferite voci.

Cîţiva îndrăzneţi, ieşiră din mulţimea curioşilor, întinzînd mîinile împreunate spre trăsura Călăului.

Dar strigătele începură din ce în mai tare. Marea mulţime, nu vroia să ştie nici de milă, nici de graţie.

— La eşafod ! La eşafod !

Furtunos răsunau prin întreaga mulţime aceste grozave strigăte. Pînă la cer se ridicau urletele.

Ludovic al XVI-lea aruncă o privire spre cer. Nenorocitul monarh, ştia că va ajunge în curînd acolo.

Trăsura în care era regele se puse imediat în mişcare.

Enric Sanson şedea îndărătul monarhului ; era alb ca zăpada care acoperea străzile Parisului. O adîncă emoţie îl zguduia, gîndind că se apropia momentul cînd va trebui să se atingă de capul regelui Franţei.

Privirile lui se îndreptau nelinîştit în toate părţile. Se gîndea la vorbele tainice ale necunoscutului de ieri.

Oare într-adevăr se va face o ultimă încercare pentru eliberarea lui Ludovic al XVI-lea ?

Enric Sanson jură că mai degrabă se va lăsa să fie omorît, decît să pună vreo piedică eliberatorilor regelui.

Dar încotro se uita Sanson, vedea poporul ca un zid de amîndouă părţile trăsurii şi strălucire de săbii.

Toate trupele din Paris fuseseră aduse de guvernanţi.

Poate că aflase şi Convenţia de încercarea ce puseseră la calc partizanii regelui, pentru eliberarea acestuia.

Se luaseră deci măsuri ca revolta să fie imediat înăbuşită.

Ludovic al XVI-lea şedea tăcut, nemişcat, cu capul puţin plecat înainte. Regele avea în mînă cartea-i de rugăciune. Mişca uşor buzele. Se ruga. Din cînd în cînd, un suspin îi ridica pieptul. Apoi ridică privirea de pe carte şi se uită spre cer.

Bătrînul preot stătea îngenunchiat lîngă rege. Respectabilul bărbat, el însuşi aşa de aproape de mormînt, spunea regelui vorbe mîngîietoare.

Încă o dată, apăru un surîs recunoscător pe buzele regelui. Apoi se aplecă pe cartea de rugăciuni şi o sărută cu evlavie.

Cortegiul escortat din faţă şi din spate de trupe, se apropia din ce în ce mai mult de locul de execuţie.

Printr-un calcul, guvernanţii hotărîseră ca Ludovic al XVI-lea să nu fie executat în piaţa Gréve.

Eşafodul era pregătit în piaţa Ludovic al XVI-lea.

Aici în faţa guvernului, a castelului regal, era să cadă prin mîna Călăului, Ludovic al XVI-lea.

Într-adevăr, dacă era ceva care putea să amărască mai mult, ultimele momente ale monarhului, apoi era desigur acest rafinament al guvernanţilor republicii.

Un sunet ca de orgă, se auzi cînd cortegiul ajunse în piaţă acoperită de vreo sută de mii de oameni.

Din gura tuturor izbucni un strigăt de groază.

Numai cîțiva republicani fanatici, strigară cu aprindere :

— Blestem pe capul tău, Capet !

Regele nu auzea pe cei ce strigau astfel.

Ce însemnătate putea avea pentru dînsul, care mai înainte se bucurase de toate fericirile vieții, pentru a sfîrși într-un mod așa de groaznic, valea pămîntească a plîngerilor cu bucuriile ei înșelătoare, cu nenumăratele-i dureri ?

Ludovic al XVI-lea, regele detronat, se pregătea să primească judecata Regelui Universului. Cu o solemnitate adîncă, regele părăsi trăsura, sprijinit de brațul Călăului.

El nu simțea nici o frică de moarte.

Cu o privire hotărîtă, regele se uita la eșafod. Apoi se îndreptă încet, dar cu pași siguri, spre treptele care duceau pe platforma eșafodului.

Mai neliniștit și mai iritat era Enric Sanson. Ca prin vis, văzu că ucenicii lui erau adunați în număr suficient în jurul ghilotinei.

La fiecare treaptă, Călăul privea prin mulțime cu o încordată curiozitate.

Dumnezeule ! Era numai un nebun acela care-i ușură ieri sufletul cu o nouă speranță ? Nu voia să se întîmple nimic pentru eliberarea regelui ?

În zadar se uita Enric prin mulțime. Cap la cap, stăteau în piață, desigur, jumătate din locuitorii Parisului.

Tineri și bătrîni, urîți și frumoși, distinși și vicioși toți erau adunați aici, fără deosebire.

Ochii tuturor erau îndreptați asupra eșafodului, asupra regelui și asupra lui Enric Sanson.

Călăul era obișnuit să fie centrul atenției mulțimii. De obicei, abia băga în seamă privirile tuturor acestor gură-cască.

Dar de astădată, fără voie, se simți înfiorat. I se părea că toți se uitau la el, pentru a putea fi martori de crima lui la judecata din urmă.

Ah, ce n-ar fi dat în acest moment Enric Sanson, pentru a fi scăpat de a-și îndeplini funcția !

Tot nu se vedea nimic în piață, care să semene cu o încercare de eliberare a regelui.

Era o liniște de moarte în mulțime. Momentul groaznic care se apropia paraliza bătăile de inimă, chiar celor mai sălbatici republicani.

Ochii tuturor se uitau la rege, gurile tuturor erau mute. Ce liniște sinistră !

Calfele călăului se apropiară de rege.

Așteptau un semn de la meșterul lor pentru a pune mîna pe nenorocit.

Enric Sanson se uita mereu în jurul său.

Cînd nu mai putu să întîrzie fără a atrage atenția, se aplecă spre rege, controlînd în aparență dacă legăturile nenorocitului sînt destul de bine făcute.

Un suspin ieși din pieptul Călăului.

— Dumnezeule ! Fă o minune !, strigă Călăul. Nu mă sili să-mi îndeplinesc sarcina ! Ai milă. Dumnezeule de nenorocitul rege !

Dar nu se întîmplă nici o minune. O liniște de moarte domnea în piață.

Regele se întoarse nerăbdător la Călău.

— Fă-ți datoria, Călăule din Paris !, zise Ludovic al XVI-lea cu o voce calmă, dar sigură. Nu-mi prelungi în zadar suferințele !

Călăul părea a nu-l fi înțeles. El stătea plecat. Atunci preotul îi atinse umărul.

— Dar fă-ți datoria !, murmură preotul. Nu înțelegi, ce chinuri produci monarhului nostru ?

— Încă o secundă ! Poate, poate mai este o scăpare !, bîigui Enric Sanson, cu o voce imperceptibilă. Este, trebuie, va veni ajutor !...

Nu putu sfîrși, preotul îl privi mirat. Apoi ridică ochii la cer, pentru a-i arăta că nu se mai putea spera în eliberare.

Enric Sanson, nu știa că mai înainte cu un ceas de acest groaznic moment, guvernanții în tăcere au prins mai mult de o sută din cei mai credincioși partizani ai regelui și-i închiseseră. Nenorociții credincioși, care cu prețul vieții lor voiseră să-l scape pe rege, stăteau acum în

lanțuri și chiar peste cîteva zile vor cădea și capetele lor pe eșafod.

Era imposibil să aștepte. Enric Sanson făcu un semn calfelor lui.

Momentul îngrozitor venise ! ! cu un gest rapid, dar cît se poate de delicat, calfele dezbrăcară partea superioară a corpului regelui, îi scoaseră haina și-i legară din nou mîinile la spate.

Jos în mijlocul trupelor, Santerre era călare pe un cal iute.

Berarul de altădată, privea cu un entuziasm fanatic la eșafod. El ținea sabia în mîna dreaptă, pentru a putea face toboșarilor așezați nu departe de dînsul, un semn pentru a începe bătaia în semn de bucurie.

În acest moment Ludovîc al XVI-lea se apropie de marginea eșafodului.

Fața i se înroșise. Pieptul i se ridica zgomotos.

— Francezi !, strigă regele cu o voce răsunătoare, — mor nevinovat ! Iert dușmanilor mei și doresc ca Franța...

— Bateți toba !, strigă Santerre cu voce tunătoare. Haide ! ! ! Bateți să se rupă ! ! !

Un zgomot furios izbucni. În zadar mai încerca regele să vorbească.

Santerre, furios, făcu semn Călăului cu sabia. Calfele de călău îl apucară pe rege. Îl puseră pe scîndura strîmtă și-l legară de ea.

Un semn abia perceptibil făcu Călăul.

Mai mult mort decît viu, Enric Sanson abia se putea ține pe picioare.

Cu o repeziciune uimitoare, calfele de călău puseră scîndura cu regele sub cuțitul ghilotinei ; capul regelui venea tocmai sub ascuțiș.

Prima calfă coborî un fel de guler de lemn pe gîtul regelui, pentru ca să stea nemișcat.

Enric Sanson se apropie. Vedea roșu înaintea ochilor.

Apucă clapa sinistră. Preotul cu mîinile pe piept îngenunchiase lîngă capul regelui.

— Fii al Sfîntului Ludovic !, strigă preotul cu voce înăbușită de plîns dar destul de tare, du-te la cer !

În acest moment se auzi un singur strigăt, grozav de furios.

Cuțitul ghilotinei căzuse, sîngele nenorocitului rege, sări în stropi.

Capul lui Ludovic al XVI-lea se rostogoli în panerul cel roșu.

După obicei, prima calfă de călău, ridică capul și-l arătă mulțimii.

Un nou strigăt groaznic, răsună prin aer.

Abia acuma, după ce grozăvia era săvîrșită, toți înțelegeau ce crimă se înfăptuise.

Mulțimea se îmbulzea, se împingeau unii pe alții. Nici trupele măcar nu puteau sta pe loc.

În zadar înjura Santerre de pe calul lui. El fu împins de mulțime cu toți soldații lui la eșafod.

Femei și bărbați, băieți și fete se îngrămădeau spre eșafod.

Unii mai curajoși urcară scările. Își muiară batistele în sîngele cald și fumegînd al nenorocitului rege, pentru a le păstra ca moaște.

În continuare se auzeau strigăte de groază din popor.

Enric Sanson căuta din ochi preotul.

— Trebuie să mă spovedesc lui ! murmură Călăul, trebuie să mă ierte el, trimisul lui Dumnezeu ! Altfel simt că fericirea vieții mele e sfîrșită, nu voi mai putea rîde niciodată, niciodată nu voi fi vesel ! Ah, meserie groaznică! De ce a trebuit să ajung această zi !

Dar în același timp, se uită și Santerre de pe calul lui, să zărească preotul. Desigur că teroristul avea gînduri mai puțin curate.

Probabil că Santerre voia să-l prindă pe credinciosul și virtuosul preot, și să-l trimeată la închisoare.

Desigur că preotul, bănuise aceasta, căci dispăruse.

În zadar îl căutară.

El se pierduse imediat după decapitarea regelui, în marea mulțime.

În zadar striga furios Santerre, în zadar îl căuta Enric Sanson. Preotul dispăruse ca prin minune.

Enric Sanson nu voi să se apropie de corpul regelui. El lăsă calfelor lui să dezlege cadavrul, şi să-l pună în sicriul negru.

Enric Sanson coborî şovăind scările eşafodului.

Ca în vis, văzu că mulţimea se dădea înapoi în faţa lui, ca de obicei şi că toţi îl priveau cu groază.

— Omorîtor de rege ! Regicid !, auzi el din toate părţile.

Ca nebun privi Enric în jurul său. El voia, trebuia să găsească preotul care stătuse lîngă rege pînă în ultimele momente.

Călăul simţea nevoia să-şi descarce sufletul şi inima printr-o spovedanie.

Preotul însă, dispăruse...

Inima lui Enric Sanson luă hotărîrea să nu se odihnească, să nu fie liniştit, pînă nu va găsi pe acest preot.

Capitolul 125

CUTIA ALBASTRĂ

Trebuia să fie ora opt. O femeie în vîrstă cobora repede dealul care duce de la biserica St. Laurent la foburgul St. Martin.

Toată dimineaţa ninsese astfel, încît stratul de zăpadă acoperea asfaltul, înăbuşind pasul trecătorilor.

Un frig ascuţit te pătrundea, străzile erau pustii. Părea că simţeau şi străzile groaza pe care o simţeau de la decapitarea regelui toţi oamenii mai cuminţi.

Aproape pe nimeni nu întîlni bătrîna femeie care părea a avea atîta grabă.

Poate că ochiul ei slăbit de bătrîneţe, nu mai era în stare, la lumîna slabă a felinarului, de a distinge în depărtare cîţiva trecători, care păreau ca nişte umbre rare pe aceste străzi lungi.

Fără frică, cu toată liniştea sinistră şi singurătatea serii, bătrîna mergea mereu înainte.

Deodată însă, tresări și se uită repede împrejur. Ajunsese tocmai pe Strada Morților și i se păru că aude îndărătul ei, pasul greu și regulat al unui bărbat.

— Cerule, va să zică nu m-am înșelat ! șopti bătrîna. Sînt urmărită ! Și mai înainte am auzit acest zgomot !

Iritată, bătrîna, își mări pașii, vrînd să ajungă la vreo prăvălie luminată.

Poate că spera să recunoască la lumină, că bănuiala ei era adevărată.

Zis și făcut. Îndată ce lumina căzu plină asupra bătrînei, aceasta întoarse capul.

Necunoscuta nu se înșelase.

O expresie de groază se arătă pe fața galbenă și zbîrcită a bătrînei femei.

Avea desigur motive să se ascundă.

Bătrîna femeie se uită înapoi de mai multe ori, ea crezu că numai o întîmplare adusese pe acest bărbat pe urma ei, și că poate la primul colț de stradă necunoscutul se va îndrepta în altă direcție, spre ținta drumului său.

Bătrîna se strecură într-o stradă lăturalnică. Acolo era prăvălia luminată a unui plăcintar. Repede intră înăuntru.

Se așeză, sau mai bine, căzu istovită pe scaunul de lîngă tejghea.

Tînăra femeie a plăcintarului era în prăvălie. Lucra la o broderie.

Ridicînd capul în treacăt, o expresie de neplăcere trecu pe frumoasa față a plăcintăresei.

Bătrîna femeie părea a-i fi cunoscută. Plăcintăreasa dădu din cap, apoi deschise un sertar, ca și cum ar fi voit să scoată ceva să dea bătrînei.

Sertarul era gol.

— Ce stîngăcie, zise tînăra plăcintăreasă.

Părăsi tejgheaua, se apropie de o ușă, o deschise și strigă nerăbdătoare pe bărbatul ei ; imediat intră plăcintarul plin de făină.

— Ei, unde ai pus-o ?, întrebă femeia cu mutră misterioasă, arătînd spre bătrîna necunoscută.

Plăcintarul aruncă o privire asupra pălăriei mari de mătase cu panglici violete, pe care o purta bătrîna, și asupra mantilei demodate din mătase violetă.

Dădu din cap și el.

— Crezi că am să las asta în tejgheaua ta ?, întrebă plăcintarul și zicînd aceasta, dispăru.

Plăcintăreasa se apropie de bătrîna femeie, care ședea epuizată pe un scaun.

Cu un amestec de milă și rezervă sfioasă, cum se găsește des la oamenii de afaceri în fața necunoscuților, privi fața veștejită și zbîrcită a bătrînei, care odinioară trebuia să fi fost foarte frumoasă.

Bănui că necunoscuta, care arăta noblețe în toată ființa ei, fusese la curtea regală sau fusese vreo demnitară a nenorocitei Maria Antoinetta.

— Vă e rău stimată doamnă ? începu plăcintăreasa, respectuos, uitînd că acest titlu era suprimat pe atunci în Franța.

Bătrîna nu răspunse, dar cu o expresie de groază se uită la fereastra prăvăliei. Părea că văzuse ceva.

— Nu vă e bine ?, întrebă și plăcintarul care intrase în acest moment.

Doamna sări în sus ca speriată, ochii ei străluciră de bucurie văzînd în mîinile plăcintarului o cutie acoperită cu hîrtie albastră.

— Nu, dragă !, mi-e bine !, spuse necunoscuta cu voce blîndă.

Mecanic, ridică capul, privi blînd pe plăcintar, însă cînd văzu pe capul lui pălăria roșie iacobină, se arătă iar groaza pe fața ei.

— Ah, Dumnezeule, m-ați trădat !, bîigui ea, pe cînd buzele îi deveneau palide.

— Drept ce ne iei !, zise plăcintarul, nu sîntem spioni și nici trădători !

Necunoscuta răsuflă ușurată.

— Iartă-mă, zise ea cu voce blîndă, copilăroasă.

Scoase o pungă din buzunar și luă dintr-însa un Ludovic de aur.

— Iată răsplata cuvenită !, zise necunoscuta cu voce emoționată, punînd moneda de aur în mîna plăcintarului.

Acesta privi pe nevasta sa.

— Hm, sînt bani, ultimii săi bani, zise tînăra femeie într-un avînt de milă.

Dar soţul ei puse moneda în sertar.

— Nu vrei să mănînci ceva ?, întrebă el pe necunoscută.

— O plăcintă o să-ţi prindă bine. Sau poate ai ceva pe inimă ?, zise tînăra plăcintăreasă.

Plăcintarul rîse, văzînd faţa înfricoşată a bătrînei.

— Aşa de tare te-a speriat pălăria mea cea roşie ? Pe viaţa mea sînt un bun republican, dar totuşi nu pot face nici un rău unei femei bătrîne ! Aşa de rău cum par nu sînt nici pe departe !

Bunătatea care se arătă în vorbele plăcintarului, părea a face bucurie bătrînei.

— Tare m-am speriat !, zise ea. M-a urmărit un bărbat, şi mă tem să mă întorc singură acasă !

— Un bărbat ?, strigă rîzînd plăcintarul. Un bărbat adevărat ? Oho, cred că n-o fi vreo aventură amoroasă ?

Dar se opri, văzînd că bătrîna se roşise de ruşine.

— Glumesc, şi eu ! Dar lasă că vă scap eu de acel bărbat.

Părăsi repede prăvălia. Peste zece minute, se întoarse în uniforma gărzii naţionale, cu tricornul pe cap şi cu puşca încărcată în mînă.

— Ia să vedem acuma !, zise plăcintarul. De obicei, indivizii ăştia fug de uniformă ca de dracu !

Zicînd aceasta, deschise uşa prăvăliei şi ieşi în stradă.

Nu trecu un minut şi se întoarse.

Dar în ce stare !

Faţa lui stupidă arăta mînie, furie şi iritaţie.

El ridică pumnul asupra bătrînei doamne care se sculase repede.

— Afurisită aristocrată ! Vrei să ne taie capul ?, strigă plăcintarul cu voce înecată de furie. Hait, cară-te, şi nu mai veni pe aici. Să nu crezi c-o să-ţi ajutăm să faci conspiraţie !

Zicînd aceasta, el căută să îi smulgă cutia albastră, pe care i-o dăduse mai înainte.

Bătrîna scoase un strigăt de groază şi alergă repede afară prin uşa deschisă.

Capitolul 126

LITURGHIA

Ajunsă afară, își iuți mersul.

Curînd se simți epuizată. Greu răsufla bătrîna, care ținea cutia ca pe ceva sfînt, cu amîndouă mîinile la piept.

Bătrîna femeie trebui să se odihnească puțin. Ea se sprijini de colțul unui zid. Dar tresări îndată. Iarăși se auzea scîrțiind zăpada sub picioarele unui bărbat.

Bătrîna se întoarse. Un nou strigăt ieși din pieptul ei. Acel necunoscut, care îi produsese atîta spaimă, o urmărea din nou.

— Doamne !, nu mai pot scăpa de dînsul !, murmură bătrîna continuîndu-și drumul.

Ciudat, ori de cîte ori bătrîna epuizată se oprea din mers, se oprea și necunoscutul care o urmărea la zece pași. Îndată ce bătrîna se punea din nou în mișcare prin zăpadă, pornea și necunoscutul. El părea a fi umbra bătrînei.

Sună ceasul nouă, cînd tăcuta pereche ajunse din nou lîngă biserica Sf. Laurent.

Încă vreo jumătate de ceas dură această urmărire, apoi bătrîna ajunse la o casă situată pe hotarul dintre Parisul Central și foburgul st.Martin.

Bătrîna se strecură înăuntru prin poarta casei, după ce se mai întoarse odată spre urmăritorul ei, care era foarte aproape.

Mascatul necunoscut, se opri nemișcat și privi sumbru casa cea veche, al cărei acoperămînt de cărămidă, acoperit cu mușchi, era aplecat așa de mult în unele locuri, încît părea încovoiată de greutatea zăpezii.

Fiecare cat avea trei ferestre. Obloanele cu care aceste ferestre erau apărate, arătau că frigul pătrundea înăuntru.

O slabă lumină se vedea prin geamul de la mansardă, restul casei era cu desăvîrșire în întuneric.

Răsuflînd greu, bătrîna femeie urcă scara cea strîmtă. O frînghie ținea loc de sprijinitoare. Bătrîna nu se opri pînă nu ajunse la mansardă.

Aci bătu în uşă, într-un mod ciudat şi tainic.

Uşa se deschise. O lumină potrivită domnea în odaie. Lumina lămpii căzu pe faţa bărbatului care deschisese.

Cel care deschisese, nu era altul, decît preotul care stătuse pînă în ultimele momente lîngă Ludovic al XVI-lea ; şi apoi ştiuse să scape de urmărire printr-o fugă nebăgată în seamă.

— Pentru Dumnezeu, ce s-a întîmplat ?, întrebă preotul, cînd văzu faţa speriată a noii venite.

— Doamne, ascunde-te părinte !, murmură bătrîna. Păsurile noastre sînt cunoscute, sîntem spionaţi !.

Ea nu se putu ţine prea mult în picioare, şi căzu epuizată pe scaunul adus de bătrînul preot.

În odaie mai era o altă femeie bătrînă. Aceasta stătuse lîngă foc. Acum'a se ridică.

— Pentru Dumnezeu, ce s-a întîmplat ?, spuse bătrîna.

— Acelaşi bărbat care m-a urmărit acum trei zile, m-a urmărit şi azi, dar n-am reuşit să scap de el ; m-a urmărit pînă acasă, trebuie să stea încă şi acum afară !

Cuvintele păreau a înspăimînta pe ceilalţi doi. Cealaltă femeie bătrînă şi preotul erau foarte iritaţi.

— Cum o vrea Dumnezeu !, zise preotul, încrucişîndu-şi cu supunere braţele pe piept. Fără voinţa lui, nu ni se poate întîmpa nimic. Dragi surori, i-am cîntat laudele în mijlocul strigătelor pe care ucigaşii şi muribunzii din mînăstirea carmelitelor le-au scos şi nu ne-a fost frică. Da, dacă Dumnezeu a vrut ca eu să fiu scăpat din acel măcel, atunci a făcut-o desigur fiindcă mă destinase unui scop pe care trebuie să-l îndeplinesc fără a şovăi. De aceea, nu vă temeţi dragele mele ! Dumnezeu îşi apără preoţii lui, şi poate face ce vrea cu ei. Moartea nu mă sperie. Voi însă trebuie să vă ocupaţi de voi înşivă şi nu, de mine. N-aveţi nici o frică, dragi surori !

— Nu, spuse una din bătrîne. Noi avem numai o singură frică, frica pentru viaţa ta, respectabile părinte !

Bătrîna care venise dădu din cap aprobativ.

Preotul surîse blînd.

— Ştie Dumnezeu, dragi surori, cîtă recunoştinţă vă datorez vouă, călugăriţe curajoase, care împărţiţi cu mine primejdiile exilului şi ale persecuţiei.

Noua venită își aduse aminte de cutia albastră ; ea o dădu preotului cu respectuoasă înclinare.

— Aici sînt sfintele hîrtii !, șopti ea.

Tovarășa ei tresări în acel moment.

— Isuse Hristoase, aud pe cineva urcînd scara !

Toți ascultară, era o liniște așa de adîncă în odaie, că se puteau auzi inimile bătînd în piepturile celor trei sărmani persecutați.

— Cum o vrea Dumnezeu !, șopti preotul. Dragi surori, vă rog și vă conjur, nu vă speriați dacă vine cineva la noi. Trebuie să vă spun un secret. O persoană, pe a cărei credință putem pune temei, a găsit desigur cele mai potrivite mijloace pentru a trece granița, poate este vreun curier care vine să ia scrisorile pe care le-am scris ducelui de Gorges și marchizului de Bețhune, pentru ca aceștia să vă scoată din sărăcie, să vă scape de la moarte.

Iarăși ascultară toți trei ; zgomotul încetase.

— Și dumneata, nu ne vei urma ?, exclamară amîndouă maicile cu ton deznădăjduit. Respectabile părinte, vrei să rămîi aici în această țară de grozăvii, în acest oraș pătat de regicid ?

Fața preotului se ilumină.

— Locul meu e acolo unde sînt victime, murmură el cu o mare liniște sufletească, apoi se întoarse către călugărița care adusese hîrtiile.

— Soră Marta !, zise el blînd. Ascultă cu atenție, ce-ți voi spune ! Curierul va răspunde cu parolă, *Fiat voluntas* (Facă-se voia ta), la parola *Hosina*.

În acest moment surorile tresăriră.

— Cu siguranță că este cineva pe scări !

Repede deschise o ascunzătoare, care era cu dibăcie făcută sub acoperămînt.

De astădată, în liniștea adîncă se auzi pasul unui bărbat pe scară. Preotul se ascunse cu greu într-un fel de dulap.

Una din maici aruncă niște trențe peste dînsul, pentru a ascunde respectabila lui ființă.

— Poți închide, murmură încet nenorocitul.

În acest moment se auziră trei bătăi în ușa de afară.

Cele două femei tremurau ; fără a spune un cuvînt își aruncară o lungă privire, apoi începură a se ruga fierbinte către cel de sus.

Era singura armă a maicilor în această primejdie.

Încă o dată se auziră bătăi în ușă, apoi se deschise.

Sora Martha scoase un strigăt de spaimă.

Fără nici o îndoială, bărbatul care o urmărea de trei zile stătea acum în fața ei, în odaia sărăcăcioasă.

Necunoscutul își ținea ascunsă fața într-o manta mare.

El se înclină în fața femeilor care tremurau din tot corpul de frică și de groază și care se așteptau ca o ceată întreagă de soldați înarmați să năvălească în odaie și să le tîrască la închisoare.

— Nu tremurați doamnelor, începu cel mascat cu voce blîndă. Nu vă temeți de mine. Nu vin ca dușman la voi. Din contră vin să vă cer o favoare !

Dar călugărițele tăcură, se vedea că nici nu înțelegeau vorbele pe care le spunea nenorocitul.

— Dacă vă inoportunez, dacă vă deranjez, spuneți sincer, zise iar cu blîndețe străinul. Mă voi retrage, dar credeți, că vă sînt devotat, și dacă vă pot face vreun serviciu, vi-l voi face cu siguranță ; puteți conta pe mine.

Maicile tăceau, dar fără voie, priviră pe acest necunoscut cu mai puțină frică.

Necunoscutul făcu un pas spre cele două surori.

— Ați primit, urmă bărbatul mascat, pe un respectabil bătrîn, care a scăpat într-un mod miraculos din mînăstirea Carmelitelor, același bătrîn care a stat pînă în ultimele momente lîngă Ludovic al XVI-lea.

— Hosiana !, zise sora Agatha.

Ele îl priviră cu încordare pe străin, așteptînd să le răspundă parola convenită.

— Așa îl cheamă !, răspunse străinul, care crezuse că maica rostise numele preotului.

— Ah !, nu-i nici un preot la noi, murmurară amîndouă surorile. Cum puteți crede așa ceva ?

— Nu minți ți ?, spuse necunoscutul cu o voce blîndă, apropiindu-se de masă și luînd în mînă breviarul. Nu cred că știți latinește. Aveți curaj. Cunosc numele dum-

neavoastră și cel al musafirului vostru. Aflați deci că de mai bine de cinci zile am cunoștință de situația voastră tristă și de jertfa voastră pentru abatele Edgeworth.

— Tăcere, pentru Dumnezeu, tăcere !, îl întîrerupse sora Agatha.

Amîndouă maicile își duseră cîte un deget spre buze. Se auzi un zgomot.

Preotul, care stătuse pînă atunci ascuns se întoarse în odaie.

— Nu pot crede, zise el necunoscutului, că vrei să-mi faci vreun rău, am încredere în dumneata. Ce vrei ?

Străinul dădu la o parte mantaua care-i acoperise pînă atunci fața.

Privirea preotului deveni fixă. Bătrînul se dădu cîțiva pași înapoi înspăimîntat.

— Dumnezeule !, strigă preotul. Vai nouă ! Călăul din Paris !

Maicile începură să tremure din tot corpul ; ar fi căzut desigur în genunchi dacă nu s-ar fi apucat de scaun.

Într-adevăr străinul era Enric Sanson.

Acum, după ce mantaua fusese dată la o parte, lumina lămpii căzu pe frumoasa-i față bărbătească, încadrată de buclele castanii.

— Nu vă speriați de mine !, zise Călăul împreunînd mîinile rugător. Căci vin ca să vă rog să faceți o moliftă pentru liniștea sufletească a bărbatului, al cărui trup nu se va odihni niciodată în pămînt sfînt.

Preotul părea surprins și mișcat.

Se apropie de Călău. Cu sinceră emoție apucă amîndouă mîinile lui Enric Sanson.

— Dacă înțeleg bine, dumneata, Călăul din Paris, ai venit pentru a mă ruga să țin o moliftă pentru Ludovic, nenorocitul nostru monarh ?

— Da, murmură Călăul. Gîndul la regele omorît nu-mi lasă o clipă de liniște. Mă sperie chiar și în vis. Permiteți-mi să contribui cît de puțin la liniștea sufletului acestui rege nenorocit !

Călălul se adresă cu emoție preotului.

— Cum mulțumesc cerului că ai reușit să scapi de pe eșafod. Doamne !, dacă ai ști cît te-am căutat ! O Dum-

nezeule ! Inima mi-e plină de multe dureri ! Multe îndoieli îmi rod sufletul ! Şi apoi, urmă Enric, o frumoasă fecioară trăieşte pentru mine.

El se opri pentru cîteva secunde şi-şi acoperi faţa cu mîinile.

— Ah, cerule, altfel ar fi fost lucrurile dacă aş fi putut merge la altar împreună cu tînăra mea logodnică !, murmură Enric.

Preotul plecă capul.

Părea a se ruga. Apoi ridică mîinile împreunate spre cer.

— Doamne ! Tu care faci minuni !, murmură bătrînul, Întăreşte inimile oamenilor ! Da !, zise preotul către Enric Sanson, sînt gata să citesc o moliftă pentru sîngele vărsat nevinovat al lui Ludovic al XVI-lea.

El se întoarse către cele două călugăriţe.

— Voi, surorile mele, pregătiţi toate cele de trebuinţă pentru aceasta ! Eu mă voi retrage în odaia de alături cu prietenul meu.

Preotul îl privi pe Enric Sanson şi-l întrebă

— Doreşti să te spovedeşti şi să te împărtăşeşti ?

Enric Sanson se plecă şi sărută mîna preotului.

— În sfîrşit ! În sfîrşit !, murmură Enric. Inima îmi va fi uşurată de toate chinurile care au neliniştit-o pînă acum.

Bătrînul şi respectabilul preot, şi Enric Sanson au stat mai mult de o oră în camera întunecoasă şi rece.

Ce au vorbit amîndoi în acel ceas, ştie numai Dumnezeu.

Au revenit, după aceea, în odaia unde erau maicile.

Adînca întristare de pe faţa Călăului dispăruse.

Călugăriţele pregătiseră totul pentru sfînta ceremonie care urma să aibă loc.

Un cufăr vechi era aşezat în mijlocul odăii.

Sora Agatha acoperise cufărul cu o pînză de mătase verde.

Adusese şi o cruce mare din abanos şi fildeş.

Patru lumînările fuseseră lipite cu ceară galbenă pe altarul improvizat.

Lumina lor palidă se reflectă pe pereți.

Bătrînul preot își puse patrafirul.

Apoi aduse o cupă de aur împodobită cu diamante, pe care, desigur o salvase din calea prăduitorilor mînăstirii.

Lîngă acest vas sfînt se mai aflau două pahare, unul cu apă și unul cu vin.

În lipsa unui pupitru de rugăciune, preotul își pusese breviarul pe un colț al altarului.

Pe scaun era o strachină de pămînt, plină cu apă.

Enric Sanson îngenunchie cu evlavie între cele două maici.

Preotul se apropie de altarul simplu, plecă capul de trei ori, și încrucișînd mîinile peste piept, începu cu o voce tremurătoare, plină de durere, primele cuvinte ale sfintei liturghii :

— Intrăm în sanctuarul lui Dumnezeu ! Și iartă ucigașilor regelui, cum i-a iertat însuși Ludovic al XVI-lea !

Sanson nu se mai putu stăpîni.

— Ah, Dumnezeule !, gemu Enric, nemaiputînd să-și înăbușe plînsul.

Lacrimi grele se rostogoleau pe fața lui slăbită.

Apoi ceremonia se sfîrși. Enric Sanson se ridică adînc mișcat.

Se apropie de bătrînul preot, îi luă mîna lui veștejită și o sărută cu evlavie.

— Acuma mi s-a ușurat inima !, spuse Enric Sanson. Ah, părinte, nu știi ce conștiință încărcată am, pentru că am contribuit la moartea regelui. Desigur, era slujba mea, și trebuia să mă supun. Dar de cînd am văzut sărind în sus stropi din sîngele regelui...

Enric trebui să se oprească. El se întoarse către preot.

— Respectabile părinte !, vrei să-mi permiți să mai trec uneori pe la dumneata și să împărtășesc evlavia dumitale, zise el rugător. Sînt așa de vesel că am găsit un preot demn...

Bătrînul preot, incuviinţă cu amabilitate.

— De cîte ori vei veni, vei fi binevenit ! Dacă mă vei mai găsi, asta e lucru îndoielnic. Sîntem toţi sub paza lui Dumnezeu. Nu putem schimba hotărîrile lui Dumnezeu ! Cine ştie dacă nu se va afla în curînd ascunzătoarea noastră, şi atunci, sfîrşitul ni s-a apropiat !

Pe Enric Sanson îl încercă un sentiment de mîndrie.

— Să nu vă temeţi de nimic !, zise Călăul. Din acest moment sînteţi sub protecţia mea. Eu voi şti să vă păzesc de eventuale primejdii !

Enric băgă mîna în buzunar şi scoase un ban de aur.

— Daţi-mi voie să vă ofer o mică contribuţie pentru întreţinerea vieţii dumneavoastră, murmură Enric Sanson.

Preotul, plin de recunoştinţă, luă moneda.

— Primesc fără multe vorbe !, zise bătrînul cu o voce tremurătoare. Dumnezeu să-ţi răsplătească, Enric Sanson, binele pe care ni-l faci !

Bătrînul ridică privirea spre cer.

— Da, Dumnezeu mai trăieşte !, strigă convins preotul. El mereu îi ajută pe oameni în mod minunat. Soarele a răsărit iarăşi ! Şi ştiu, o simt în inima mea ; noaptea nu va fi veşnică ! Soarele credinţei va răsări iar asupra acestei ţări nenorocite, zbuciumată şi distrusă de patimi !

— Să dea Dumnezeu, murmură Enric Sanson, adînc emoţionat.

Apoi salută în tăcere şi părăsi odaia.

Capitolul 127

MIZERIA UNEI REGINE

Cu o noapte înainte de execuţie, regina şi copii săi nu putură să doarmă.

Maria Antoinetta se despărţise cu puţin timp în urmă de soţul ei. În culmea durerii, nenorocita regină nu-şi dădea seama ce suferinţe avea să mai îndure.

Cît de greu îi este inimii omeneşti să se împace cu ideea că pierde o fiinţă iubită !

Cîtă durere pentru Maria Antoinetta !

Soţul ei era un bărbat în toată puterea cuvîntului ; sîngele-i curgea proaspăt şi fierbinte prin vine.

Judecata unei mulţimi rătăcite era suficientă pentru a preface un om sănătos şi zdravăn într-un cadavru.

Maria Antoinetta nu putea să se împace cu gîndul că soarta va fi atît de crudă cu ea. Tremurase timp de mai multe săptămîni gîndindu-se la ce va urma.

Maria Antoinetta avusese timp să se pregătească pentru lovitura care urma.

Dar acum, cînd venise momentul despărţirii, cînd trebuia să zică adio bărbatului ei, puterea o părăsise.

Deznădejdea îi umplu sufletul şi începu să se roage la Dumnezeu.

Dar Maria Antoinetta nu ştia dacă erau vorbe de rugăciune sau de blestem acelea pe care le spunea ea.

Ah, cum îşi simţea inima pustiită, nenorocita soţie a lui Ludovic al XVI-lea !

Dumnezeule, cît de mult îl iubea pe bărbatul ei ! Acum, cînd moartea trebuia să i-l răpească pentru totdeauna, înţelegea cît de mult îl iubise.

Putea lăsa Cerul să se întîmple o astfel de nelegiuire ?

Putea El să sfîşie inima unei femei şi a unor copii, pentru a îndeplini nemiloasa soartă ?

Ah !, în zadar se ruga în noaptea asta regina ! În zadar se ruga lă Dumnezeu să aibă milă de soţul ei nevinovat şi curat precum cristalul !...

Nici rugăminţile, nici blestemele oamenilor nu pot împiedica soarta nemiloasă care-şi urmăreşte cursul fără şovăire încă de la crearea lumii.

Era scris în stele ca Ludovic al XVI-lea să cadă victimă furiei populare.

În zadar erau rugăciunile reginei. Cerul îşi pronunţase hotărîrea.

Somnul nu veni să închidă ochii Mariei Antoinetta în această noapte. Cei doi copii, însă, aţipiseră deja.

Cu inima sfîşiată, Maria Antoinetta veghea somnul copiilor săi.

Erau adevărate toate acestea, oare ? Era ea oare prizonieră în Temple, iar soţul ei în ajun de a fi dus la eşafod ?

Îşi aduse aminte de cîte ori se apropiaseră cu dragoste, mînă în mînă, de patul copiilor adormiţi !

Pe atunci ei locuiau în castel. Copiii dormeau într-un leagăn cu picioare de bronz şi cu baldachin de purpură. Pe perne de mătase se odihneau atunci copii regelui.

Acum amîndoi copii dormeau pe un pat de paie, acoperiţi cu o plapumă veche.

— Ah, ce schimbare a soartei !, suspină Maria Antoinetta.

Mai grozav decît toată sărăcia şi mizeria era evenimentul de mîine.

Toate speranţele şi dorinţele ei se adunară asupra gîndului că regele îi promisese că va veni la ora şapte.

Cu cîtă nerăbdare îl aştepta regina !

Maria Antoinetta spera că se va întîmpla o minune. Spera ca în ultimul moment guvernanţii să se răzgîndească să mai înfăptuiască oribila crimă.

Orele treceau greu.

Maria Antoinetta aştepta răsăritul soarelui.

În sfîrşit se lumină de ziuă. Umbre triste umblau prin odaie.

Vălul nopţii se dădu la o parte, lăsînd loc unei zile palide de iarnă.

Maria Antoinetta se ridică de pe patul copiilor ei şi se apropie de fereastră.

Privi strada pustie şi îngheţată.

Ah, da, tot aşa de tristă ca vremea de afară era şi inima ei.

Fiori de gheaţă îi treceau prin tot corpul.

O singură dorinţă mai era vie în inima Mariei Antoinetta : să mai cuprindă o dată cu braţele pe scumpul ei bărbat. Să-l mai sărute o dată. Pentru cea din urmă oară.

Ah, ce amar este cînd două inimi se despart.

Regina, în zilele ei fericite, cîntase adesea o melodie mişcătoare. În zilele senine o fredonase fără a o înţelege. Acum îi veni în minte cu tot adevărul ei mişcător şi emoţionant.

Una din strofe zicea :

Cînd două inimi se despart
Care s-au iubit odată
Este o mare suferinţă
Cum nu este mai mare !
Cît de trist sună vorba
Adio, adio, pentru totdeauna !
Cînd două inimi se despart
Care s-au iubit odată !

— Adio, Adio, pentru totdeauna !, murmură regina cu glas stins.

Timpul trecea repede.

Încă un pic şi Ludovic al XVI-lea va fi din nou în această odaie.

Maria Antoinetta se întoarse şi se uită spre uşă. Aştepta să vadă intrînd pe iubitul ei soţ.

Spera ca soţul ei să o anunţe că execuţia se amînă.

Poate că Dumnezeu mai trăia şi le mai trimetea ajutor în ultimul moment !

Regina îşi încrucişă mîinile pe piept. Privea cu frică şi cu speranţă spre uşă.

Cît de încet treceau minutele ! I se părea că trecuse o veşnicie de la ultima bătaie de ceasornic.

Se apropie de fereastră şi-şi lipi fruntea de geamul îngheţat. Dimineaţa devenea din ce în ce mai friguroasă. Regele nu mai venea !

— Desigur că Ludovic va veni. A promis, doar, îşi zise Maria Antoinetta.

Ceasornicul bisericii bătu ora şapte.

Regina stătea împietrită în mijlocul odăii, inima îi bătea cu putere.

Se făcuse ora şapte şi regele nu venise încă !

Desigur că adormise cu greu aseară, iar acum încă mai dormea.

Un surîs palid apăru pe buzele reginei. Se gîndea la zile mai fericite.

Soțul ei se scula totdeauna tîrziu. De multe ori cei doi soți se tachinaseră din această cauză. Maria Antoinetta se uită din nou la ușă.

Nimic nu se mișca. I se părea că pe stradă, la o oarecare depărtare de fereastră, se auzea un murmur înăbușit.

Inima reginei era cît pe-aci să se oprească de spaimă.

Ah ! Cunoștea bine acest murmur înăbușit, ieșit din gurile a mii de oameni.

Dumnezeule !, se strînsese deja poporul pentru a-l vedea pe regele lor mergînd la eșafod ?

— Ah, numai asta nu ! Numai asta nu !, murmură regina cu privirea rătăcită.

Căzu în genunchi și ridică mîinile spre cer. Nenorocita regină încercă să se roage. Dar creierul îi era gol, capul amețit. Nu găsea vorbe de rugăciune. Se ridică. Cu pași șovăitori se apropie de copiii ei.

— Ah, copiii mei ! Copiii mei !, se văita regina ! Să dea Dumnezeu ca groaznica catastrofă să nu se întîmple, ca tatăl vostru să rămînă în viață !

Soțul ei iubit nu mai venea.

Era cu putință ? Regina era disperată.

De mai multe ori se apropie de ușă și zgudui clanța. Ușa era închisă ! Regina era o sărmană prizonieră fără ajutor !

De ce nu venea păzitorul ca de obicei ? Altădată descuia doar ușa la o anumită oră.

Dar păzitorul nu veni. Așa inexact nu fusese niciodată !

Regina deveni așa de neliniștită încît nu-și mai găsea locul.

Umbla prin odaie în sus și în jos.

Afară zgomotul creștea. În Temple domnea o liniște apăsătoare.

Se făcuse frig în odaie. Dar regina nu băgă de seamă. Ea nu simțea fiorii reci care îi treceau prin tot corpul

Deodată Maria Antoinetta tresări. Ceasul sunase iarăși !

Dumnezeule ! era cu neputinţă ! Şapte şi jumătate şi regele tot nu venea ! !

În acest moment, regina simţi că sîngele îi îngheţase.

Maria Antoinetta nu se mai putu ţine pe picioare. Ea căzu în genunchi şi întinse amîndouă mîinile ca pentru a se apăra.

Dumnezeule ! Ce zgomot grozav se auzea !

Ah, încă tot nu îndrăznea inima reginei să bănuiască ce se întîmplase !

Maria Antoinetta nu putea bănui că în acel moment regele, cu capul sus, trecea pragul Templeului pentru a nu se mai întoarce niciodată, pentru a merge la eşafod !

Din ce în ce mai furtunoase deveneau strigătele mulţimii !

Maria Antoinetta rămase împietrită cîteva secunde, apoi alergă la copii săi.

— Copii, copii !, murmură nenorocita femeie cu buzele tremurînde. Deşteptaţi-vă ! Mă tem să stau singură ! Ce se petrece afară ? Tatăl vostru, copii... !

Regina se aruncă în genunchi, lîngă patul copiilor şi începu să-i zguduie pe aceştia ca o nebună.

— Copii ! Copii !, strigă regina cu voce înăbuşită.

Micii copii se deşteptară. Cu priviri întrebătoare şi rătăcite se uitau la mama lor.

Apoi, deodată începură amîndoi să plîngă. Se temeau de faţa îngrozită a mamei lor.

— Mamă ! Mamă ! Cum arăţi ! Mi-e frică de tine !, strigă micul prinţ.

Deodată un strigăt ţîşni din pieptul reginei. Ea dădu înapoi braţele copilului care voia s-o cuprindă. Se ridică repede şi alergă la uşă.

Împinse în uşă cu toată puterea.

Bătea disperată cu pumnii în uşa de stejar.

— Lăsaţi-mă să ies ! Lăsaţi-mă să ies !, strigă nenorocita femeie. Trebuie să mă duc la soţul meu ! Nu trebuie să-l ucideţi ! Trebuie să-l mai văd o dată !

Puterea îi era pe sfîrşite. Vocea i se stinse într-un vaiet abia perceptibil.

Regina căzu în genunchi lîngă uşă, apoi se lovi cu capul de pămînt.

Mult timp regina rămase ca ameţită.

Apoi, încercă să se ridice.

Trebui să se sprijine de uşă pentru a nu cădea cu faţa în jos.

— Lăsaţi-mă să-mi mai văd odată soţul !, striga mereu nenorocita regină. Ce am făcut eu ca să-mi sfîşiaţi inima ? O, Ludovic, scumpul meu soţ !

Deodată privirea nenorocitei căzu asupra copiilor.

Plînsetele şi vaietele celor doi copii, o făcură să întoarcă capul.

— Copiii mei !, strigă ea ! Îl ucid pe tatăl vostru ! Şi eu sînt neputincioasă, fără ajutor ! Nu-l pot scăpa nici cu preţul vieţii mele ! Nu pot face nimic pentru dînsul !

Plînsul reginei se amestecă cu plînsetele copiilor.

Maria Antoinetta, nebună de durere, cuprinse pe cei doi copii, îmbrăţişîndu-i.

Maria Antoinetta îi ţinu mult timp la pieptul său. Nici nu băgă de seamă că se făcea din ce în ce mai frig în odaie.

Abia îi venea în minte că nu venise încă nimeni să descuie uşa.

Ah, păzitorii din Temple aveau azi lucruri mai importante de făcut, decît să se informeze de trebuinţele nenorocitei regine şi ale copiilor săi !

Azi urma să aibă loc un spectacol nemaivăzut în Paris !

Păzitorii, uitîndu-şi datoria, se îngrămădeau şi ei să vadă căzînd sub cuţitul ghilotinei capul regelui.

Deodată se auzi un sunet de tobe. Şi apoi clopotele bisericilor începură să bată !

Murmurul mulţimii se amplifică, ajungînd la urechile reginei.

Maria Antoinetta scoase un strigăt de om rănit.

Ea înţelegea totul în acest moment. Privirea ei părea că străbată zidurile Templeului.

Ea văzu piaţa cea mare în mijlocul căreia era înălţat eşafodul.

Maria Antoinetta vedea în acest moment pe soțul ei stînd cu capul sub cuțitul ghilotinei. Văzu cuțitul strălucitor căzînd și tăind capul lui Ludovic al XVI-lea.

— Copii, copii ! În acest moment moare tatăl vostru !, strigă nenorocita regină.

Se aruncă în genunchi și apucă mîinile copiilor.

— Rugați-vă, copii ! Rugați-vă pentru tatăl vostru ! Asta-i tot ce putem face !, strigă Maria Antoinetta.

Copii împreunară mînuțele.

Plini de groază, își priveau mama, pe care din cauza disperării abia o recunoșteau.

Regina începu să se roage.

— Tatăl nostru care ești în ceruri, facă-se voia ta ! murmură regina.

— Facă-se voia ta !, repetară și copiii. Deodată un nou strigăt ieși din pieptul reginei.

Ea respinse copii cu un gest sălbatic. Sări în picioare și începu să-și smulgă părul care devenise alb ca zăpada.

— Nu, nu ! să nu fie voia ta !, strigă ea. Nu pot suporta asta. Doamne, care ești mare și drept, cruță viața bărbatului meu ! Doamne, o dată, o singură dată, lasă ca voia ta să nu se înplinească !

Sfîșietoare erau vorbele nenorocitei regine. Ele găsiră un ecou sinistru în pereții Templeului !

Regina era epuizată. În genunchi se tîrî pînă la copii ei, care o priveau cu ochii holbați de groază.

Regina își împreună mîinile cu ale copiilor și continuă rugăciunea cu o voce sfîntă.

Păreau trei voci de îngeri. Desigur nici o rugăciune n-a fost vreodată mai plăcută pentru urechile lui Dumnezeu, decît aceasta ieșită din gura a trei ființe nevinovate și nenorocite.

Capitolul 128

CHARLOTTE CORDAY

Executarea regelui agitase întreaga Franță. După cum o piatră aruncată în apă produce cercuri din ce în ce mai mari, tot astfel grozava întîmplare produse o puternică impresie asupra tuturor categoriilor sociale ale Franței.

Cine mai este sigur azi în Franţa, cînd capul inviolabil al regelui a căzut sub cuţitul ghilotinei ? !

Toţi erau stăpîniţi de un sentiment de nesiguranţă.

Se priveau unii pe alţii cu neîncredere.

Oare vecinul cu care pînă acum trăise în bună pace, putea să devină un denunţător ?

Chiar şi legăturile cele mai intime de familie se desfăcură. Oamenii au început să nu mai aibă încredere în oamenii politici.

În ţară, oamenii erau departe de a aproba uciderea regelui. Strigătele de satisfacţie ale parizienilor care jubilaseră la ghilotinarea lui Ludovic al XVI-lea nu-şi aflară ecou în restul Franţei.

Dar nimeni nu îndrăznea să se pronunţe în public contra guvernanţilor. Ştiau doar că o astfel de încercare era pedepsită cu moartea.

Bărbaţii inteligenţi şi devotaţi cauzei libertăţii, nu-şi ascundeau convingerile. Spuneau că sîngele vărsat de Ludovic al XVI-lea strigă răzbunare la cer şi va aduce vremuri grele pentru nenorocita Franţă.

Guvernanţii însă, triumfau.

Asta voiseră ei, să bage spaimă în toată populaţia ţării. Acuma, cînd capul regelui căzuse şi cînd nimeni în ţară nu era sigur de al lui, cînd fiecare tremura pentru siguranţa lui, credeau guvernanţii că puteau să-şi manifeste neînfrînat ambiţia lor.

Membrii entuziaşti pentru libertate şi nobilii de caracter ai Convenţiei, care erau destul de mulţi în această adunare, se căiau amar.

Prea tîrziu recunoşteau dînşii ce făcuseră condamnînd pe rege la moarte.

Mulţi membri ai Convenţiei spuneau că moartea regelui era prologul unor grozăvii şi mai mari.

Dar oamenii terorii, în cap cu Marat, Danton şi Robespierre, nu erau de aceeaşi părere.

Ghilotina care fusese din nou ridicată în piaţa Grèvei, avea acuma foarte mult de lucru.

Sîngele curgea şiroaie. Sîngele intra în pămînt şi împrăştia un miros insuportabil.

În mijlocul acestor vremuri triste, cînd patrioţii adevăraţi se căiau de cele făcute şi cînd zeiţa libertăţii, rău înţeleasă în această ţară, ameninţa s-o părăsească, apăru un semn al timpului ; o faptă măreaţă şi nobilă, cum rar se înregistrează în analele istoriei.

O faptă sîngeroasă şi sublimă în acelaşi timp.

Francezii priveau pe acea nevinovată fecioară, care îşi primejduia propria viaţă, aducînd cea mai mare jertfă pentru binele patriei.

La puţin timp după executarea lui Ludovic al XVI-lea sosi din Caën o fată tînără, care trase la un hotel modest din Paris.

Marie Alenine Ana Charlotte Corday D'Armans, era născută în St. Saturin, un sat mic lîngă Caën.

Familia ei era nobilă şi număra printre strămoşi pe unul din cei mai celebri oameni ai naţiunii spaniole. Unul din strămoşii ei era Cid, acel cavaler înconjurat de legende din vremea eroilor spanioli.

Charlotte Corday se entuziasmase de timpuriu pentru principiile revoluţiei.

Ea salutase cu bucurie ideea libertăţii.

Deşi Charlotte Corday părea totdeauna serioasă, rece şi închisă, totuşi în interiorul ei adunase sentimente care îi covîrşeau inima.

Charlotte iubea libertatea şi patria mai presus de toate.

Iată însă că intervine executarea lui Ludovic al XVI-lea.

Cu inima sîngerînd, tînăra fată vedea ţara căzută sub mîna unor teroriştі care o călcau în picioare şi o înrobeau.

Atunci se născu în inima Charlottei Corday un plan mare şi în acelaşi timp sîngeros.

În ochii Charlottei, Marat era monstrul pătat de sînge. Cel mai crud dintre guvernanţii republicii.

După părerea ei, Marat înăbuşea viaţa liberă a francezilor, păta libertatea.

Charlotte Corday se hotărî să acţioneze...

Capitolul 129

LA UȘA LUI MARAT

Charlotte trăsese la hotelul *Providenții*, strada Augustine 17.

Ea făcuse o călătorie de 48 de ore într-o trăsură strîmtă, incomodă.

Îndată după sosire, fiind obosită, se închise în odaia ei.

A doua zi la ora opt dimineața părăsi hotelul fără a mînca nimic.

Charlotte avea scrisori de recomandație de la oameni influenți din orașul ei natal. Aceste scrisori erau adresate cîtorva membrii ai Convenției.

Dar fie că scrisorile de recomandație erau reci, fie că în vremurile astea tulburi toată lumea era bănuită, scrisorile folosiră foarte puțin Charlottei.

Atunci Charlotte Corday se adresase lui Marat.

Dar, tînăra fată care aștepta cu încordare răspunsul tribunului, nu primi nici un răspuns.

Marat era bolnav. Frigurile continuau să-i producă febră, fără ca doctorii să-i poată face ceva.

Marat trebui să absenteze cîteva zile de la ședințele Convenției.

Părea că soarta se pregătea deja să se răzbune pe acest monstru pentru crimele pe care le făcuse.

Puțini ar fi bănuit pe această fată drăguță și blîndă ca fiind răzbunătoarea sîngelui regal.

Oamenii presupuneau că Charlotte venise la Paris pentru a cere grațierea vreunei rude, la guvernanții republicii.

După ce Charlotte așteptase în zadar răspunsul lui Marat, se hotărî să-i scrie a doua oară :

„Cetățene Marat !

V-am scris azi de dimineață.

Ați primit scrisoarea ? Pot spera a fi ascultată un moment ?

Vă repet că vin din Caën. Am să vă dezvălui cele mai însemnate secrete pentru binele republicii.

Afară de asta, sînt urmărită, pentru cauza libertăţii. Sînt nenorocită. Aceasta va fi de ajuns pentru a-mi atrage consideraţia dumneavoastră.

Charlotte Corday"

Îndoi biletul, îl pecetlui şi-l ascunse cu grijă în sîn.

Apoi, Charlotte Corday îşi plăti camera de hotel.

— Ce, pleci din nou ?, întrebă hotelierul.

Tînăra fată dădu din cap în semn afirmativ. Cu o ciudată expresie pe faţă, ridică ochii la cer.

— Am o lungă călătorie de făcut !, răspunse Charlotte Corday cu buzele tremurînde ; şi de aceea e bine să-ţi plăteşti întîi datoriile. Nu vreau să rămîn datoare cu nimic !

Cu aceste vorbe tînăra fată părăsi hotelul.

Hotelierul se uită după dînsa dînd din cap.

— O fată ciudată, sărmana îmi pare cam romantică ! murmură el.

Hotelierul nu bănuia cît de celebră urma să devină fata chiar din ziua aceea pentru toate timpurile.

Charlotte Corday trecu pe lîngă un cuţitar. Se opri în faţa vitrinei. Se uită în tăcere la cuţitele expuse, apoi intră în prăvălie. Pe un ton liniştit care nu arăta nimic din zbuciumul ei intern, Charlotte ceru un cuţit ascuţit cu mînerul de abanos.

Plăti, luă cuţitul şi-l ascunse cu grijă în sîn.

Apoi, Charlotte Corday se urcă într-o lectică pe care o găsi la primul colţ de stradă, şi porunci purtătorilor s-o ducă pînă în faţa casei lui Marat.

Charlotte căzu pe gînduri.

Tînăra fată închise ochii.

Deodată scoase un suspin adînc. Îşi împreună mîinile pe piept şi simţi mînerul cuţitului pe care tocmai îl cumpărase.

— Dumnezeule, dar oare fac bine ?, murmură ea, aruncînd în jur o privire disperată, rătăcită. O îndoială grozavă îmi strînge inima ! Aproape mă căiesc de hotărîrea mea ! Este o faptă grozavă aceea pe care mă pregătesc

s-o fac. Voi mai putea sta înaintea lui Dumnezeu cu conştiinţa încărcată ! Trebuie să răsplătesc o crimă prin alta ? Doreşte inima mea pur şi simplu omorul ?

Mult timp Charlotte Corday nu putu să-şi dea nici un răspuns. Se uită la lumea care trecea pe stradă.

Se gîndi iarăşi la ce-şi propusese şi se hotărî.

„Trebuie s-o fac şi-o voi face !, şopti fecioara. Dumnezeu îşi alege instrumentele pentru multe din operele sale. El întăreşte aşa de mult unele din hotărîrile noastre încît ne face să simţim că sîntem instrumentul său. Hotărîrea mea e luată ! Sîngele nenorocitului rege ameninţă să înăbuşe libertatea Franţei. Vremuri şi mai grozave decît acestea ameninţă Franţa. Oare trebuie ca mii de buni cetăţeni ai Franţei, sute de mii, să fie călcaţi în picioare din cauza crimelor făptuite de cîţiva monştri ?"

Charlotte dădu din cap.

„Nu, Marat, pentru tine nu mai este loc pe pămînt ! Pregăteşte-te să dai socoteală de fărădelegile tale, căci azi te vei afla în faţa judecătorului ceresc !"

Lectica ajunsese în faţa casei lui Marat.

Guvernantul locuia în aceeaşi casă în care primise mai devreme pe Adella de Barry.

Aceeaşi îngrijitoare murdară şi bătrînă îi deschise şi Charlottei Corday.

Bătrîna aruncă o privire neîncrezătoare frumoasei Charlotte Corday.

— Ce vrei ? La Marat vrei să intri ? E bolnav şi nu poate primi pe nimeni !, strigă bătrînica.

— Dar vin într-o chestiune foarte importantă !, spuse Charlotte şi scoase din sîn biletul pe care-l scrisese mai înainte la hotel.

— Te rog, du acest bilet stăpînului dumitale ! Spune-i să-l citească şi să hotărască el singur !

Bătrîna nu părea dispusă să-i îndeplinească rugămintea.

— Stăpînul meu e prost dispus !, murmură bătrîna vrăjitoare. Poate-mi aruncă cel dintîi obiect în cap. Vă repet că este în baie ! Şi că e indispus !

— Te rog !, stărui Charlotte Corday.

Tînăra fată băgă mîna în buzunar şi dădu o monedă de aur bătrînei. Aceasta dispăru, trîntind uşa de la antreu în nasul tinerei fete.

Charlotte rămase nemişcată, cu mîinile încrucişate pe piept. Momentul hotărîtor sosise.

În cîteva secunde urma să se îndeplinească opera pentru care Charlotte Corday fusese trimisă de Dumnezeu pe pămînt.

Charlotte nu avea față de criminal care se pregătește să dea lovitura.

Părea mai degrabă un înger trimis de Dumnezeu pentru a pedepsi un vinovat.

În sfîrșit, se auziră pașii tîrșîiți ai bătrînei îngrijitoare.

Ușa de la antreu se deschise și bătrîna apăru.

— Ei, puteți intra !, zise bătrîna. Dar bagă de seamă, fetițo, cetățeanul Marat nu iubește deloc femeile tinere.

Charlotte Corday nu dădu nici un răspuns. Ea strînse buzele palide.

Charlotte o urmă pe bătrîna îngrijitoare.

Capitolul 130

UCIDEREA LUI MARAT

Marat se afla într-o odaie mare și întunecoasă.

Ședea în baie și avea capul înfășurat cu o basma.

O pînză muradră acoperea baia, pe care se afla o scîndură aceasta îi servea de masă de scris.

Fără voie Charlotte se opri surprinsă, cînd zări fața consumată de patimi și de boală a lui Marat.

Dacă pînă acum mai avusese vreo îndoială asupra justificării faptei sale, acuma tînăra fecioară pierdu orice scrupul.

Nu, bărbatul care fără rușine stătea în baie în fața ei, era însemnat.

Nici un sentiment omenesc nu se arăta pe fața lui. Era un monstru nemilos sub formă omenească, gata în orice moment să sară asupra vieţuitoarelor pentru a le sugruma.

— Așa, vii din Caën, cetățeană ?, întrebă îndată Marat și se uită la tînăra fată cu o privire sumbră.

Charlotte dădu din cap, afirmativ.

— Spune, urmă Marat, nu sînt la voi partizani de ai regelui ? Cred că mulți din acești oameni se tem de lumină. S-au refugiat în orașul vostru ?

Charlotte afirmă.

— Desigur, la noi nu sînt numai prieteni de ai republicii. De la moartea lui Ludovic al XVI-lea, regaliştii predomină !

— Eh !, ce aud !, strigă Marat, pe cînd furia se arăta pe buzele lui.

— Îndrăznesc să se mişte, ba chiar să găsească nedreaptă sentinţa Convenţiei ?

— Mulţi din Caën consideră omorîrea regelui ca un asasinat nelegiuit !, zîse Charlotte Corday, privind fix pe Marat.

— Un asasinat !, murmură el. Poţi dovedi aceasta, cetăţeană ?

Charlotte afirmă şi în acelaşi timp puse mîna la sîn atingînd mînerul cuţitului, ca pentru a jura.

— Şi mai întîi, strigă Marat, tu eşti republicană ? Ai o înfăţişare a dracului de nobilă şi numele chiar sună aristocratic.

— Vreau să mor pentru cauza libertăţii !, răspunse Charlotte pe cînd faţa ei arăta entuziasm.

— De asta nu-i nevoie !, zise Marat, aruncînd o privire senzuală asupra corpului zvelt al Charlottei. Sapresti !, eşti o fată foarte drăguţă ! Aşa fete tinere şi frumoase trebuie să trăiască pentru a înveseli pe oamenii mari ai republicii !

O roşeaţă puternică acoperi faţa tinerei fecioare.

— Poţi să-mi citezi cîteva nume, care au dezaprobat sentinţa Convenţiei ?, zise Marat.

— Desigur !, adăugă Charlotte. Am scrise toate aceste nume !

— Spune-mi-le !, zise tribunul, pe cînd în ochii lui apăru un fulger. Numele lor, scrise de tine, le dă pînă într-o săptămînă găzduire pe eşafod !, strigă iar monstrul.

Marat izbucni într-un rîs groaznic, care înfioră pe Charlotte. Ea aruncă o privire de dezgust asupra monstrului, care nu avea nici un sentiment omenesc într-însul.

— Nici vorbă că vă voi spune aceste nume !, şopti ea.

Ea se apropie de baie. Apucă strîns cu mîna ei delicată mînerul cuţitului pe care-l ţinea ascuns.

— Scrie întîi pe lista dumitale funebră, numele Marat !, urmă Charlotte.

— Marat, murmură tiranul care se pregătise de scris, privind surprins pe Charlotte. Hei fată drăcoasă, vrei să-ti baţi joc de mine ?

— Scrieţi !, stărui Charlotte, cu ton poruncitor. Vă spun doar, că vă numesc pe unul din Caën. Crede-mă, cetăţene, numele dumitale se auzea şi pe la noi !

— Fie ! fie !, zise puternicul zilei, punînd creionul la gură şi începu a scrie pe o hîrtie murdară.

— Cumetre Marat, sau oricine vei fi, cu tine încep lista condamnaţilor !

În acest moment, Charlotte căzu în genunchi lîngă cada de baie a monstrului. Cu repeziciunea fulgerului, ea scoase pumnalul din sîn.

Pumnalul vîjîi prin aer şi intră în pieptul lui Marat, înainte ca acesta să poată şti ce i se întîmplă.

Lovitura fu dată aşa de puternic de mîna delicată a fecioarei, încît pumnalul străpunse inima.

Marat scoase un ţipăt îngrozitor.

Apoi căzu ca trăsnit, ochii i se dădură peste cap. O furie grozavă se arătă pe faţa lui bestială. Gura îi spumega.

Cu o privire mîndră şi dispreţuitoare, Charlotte întoarse capul de la monstrul muribund.

— Du-te !, murmură ea cu un dispreţ.

Strigătul de moarte al lui Marat, răsunase prin toată casa.

La acest strigăt, un comisar anume Laurent Basse, care îndoia jurnale într-o odaie de alături, năvăli în odaie.

De asemenea şi bătrîna îngrijitoare.

Charlotte Corday stătea nemişcată cu faţa întoarsă de la cada de baie .O privire făcu pe comisar să înţeleagă tot ce se întîmplase. El dădu un strigăt de furie şi de disperare.

— Ucigaşă ! Ucigaşă !, urlă el.

Îngrijitoarea striga şi ea împreunînd mîinile ei slabe şi murdare.

— Bănuiam eu că femeia asta aduce nenorocire !, strigă ea.

Cu puteri unite năvăliră asupra Charlottei Corday.

Comisarul o bătu cu pumnii în tîmple, făcînd-o să cadă jos ameţită. Ea răbda toate aceste maltratări ca un miel fără apărare.

Fecioara căzu în genunchi pe cînd un geamăt slab îi ieşea din piept, dar se ridică iar. Spera, poate, să fugă.

Dar Laurent Basse o apucă cu putere de talie, o aruncă la pămînt, călcînd-o cu picioarele pe pieptul ei delicat şi cu mîini nervoase ţinea strîns gîtul de lebădă al fecioarei.

Îngrijitoarea ieşi strigînd din odaie.

Vecinii veniră şi ei ; între alţii şi un chirurg.

Marat fu aşezat pe pat.

Dar mîna Charlottei, lovise bine inima monstrului.

Un singur strigăt scoase Marat, şi îndată căzu mort. pe cînd sufletul lui mergea să se prezinte la judecată în faţa Atotputernicului.

În acelaşi timp apăruseră mai mulţi gardişti municipali. Aceştia, smulseră de lîngă Charlotte pe comisarul Laurent Basse, care de furie şi de spaimă era aproape nebun.

Fecioara se ridică palidă, cu părul încîlcit, tremurînd.

— Ce-i asta ? Ce-ai făcut ?, strigă unul din gardişti.

— Am omorît un monstru în numele eternităţii !

Cu o privire hotărîtă şi mîndră se uită fecioara la soldaţi.

— Apucaţi-mă şi legaţi-mă, murmură tînăra fată. Ştiu bine că după legile ţării merit moartea şi o voi suporta bucuros. Dar va veni ziua cînd veţi putea înţelege şi preţui fapta mea !

Faţa tinerei fecioare arăta stăpînire de sine. Ea se lăsă de bunăvoie să fie legată. O singură privire lungă mai aruncă asupra mortului, care şi acuma era dezgustător de privit, apoi Charlotte Corday se lăsă dusă de soldaţi.

Capitolul 131

CHARLOTTE CORDAY — ÎN ÎNCHISOARE

Peste cîteva minute, vestea morţii lui Marat adună o mulţime imensă în jurul casei sale.

Erau mai cu seamă băieţi de stradă, vagabonzi.

Un urlet fioros se ridică. Cereau capul ucigaşei. Nu era posibil în acest moment, să o ducă pe Charlotte prin mulţime.

Nici chiar armata n-ar fi putut-o apăra pe fecioară de atacul miilor de oameni adunaţi în faţa casei lui Marat.

Ar fi sfîşiat în bucăţi corpul fetei.

De aceea, Charlotte fu dusă înapoi în locuinţa monstrului omorît.

Un comisar de poliţie, anume Mesnil, se pregăti să ia interogatoriul Charlottei Corday.

Aceasta răspundea cu o voce demnă şi liniştită.

— Îngrozitor !, strigă comisarul după ce stabilise identitatea persoanei, ai venit cu intenţia de a răpi patriei pe unul din cei mai buni şi mai demni cetăţeni !

Charlotte îl privi pe comisar cu dezgust.

— Spune mai bine, că am omorît un monstru !, zise Charlotte cu mîndrie, mă bucur că fapta a reuşit. Cred că am făcut un serviciu bun cauzei libertăţii !

— Eşti orbită !, strigă comisarul pe cînd ochii lui străluceau de furie. Încă zece nebuni ca tine şi cauza libertăţii e pierdută. Nu ştiai că meritul lui Marat, era că ne-a scăpat de infamiile lui Ludovic Capetul ?

Fecioara începu a rîde.

Fără frică, îl privi în ochi pe comisar.

— Să-ţi spun o poveste, cetăţene comisar, zise Charlotte cu o voce tunătoare, ascultă-mă poate o să mă înţelegi ! Erau multe animale într-o pădure care sufereau din cauza unui lup. Nici un animal nu era sigur de viaţa lui. Lupul mînca zilnic cîte unul. Lupul era nesăţios, nici ziua nici noaptea nu-i lăsa în pace. Atunci animalele începură a se văita în mizeria lor şi se adresară regelui animalelor, leului. Acesta veni şi mîncă pe lup. Dar leul nu era nobil. Gustase odată carnea unui animal şi-i plăcuse. Se puse deci pe mîncare cu suită lui şi măcelul deveni şi mai groznic ca mai înainte. Lupul tot mai putea fi săturat. Cînd însă monstrul se puse pe mîncare, apoi nu mai erau animale destule în pădure.

— Gărgăuni !, strigă comisarul, astfel de poveşti nu te vor apăra de ghilotină !

Ochii Charlottei se luminară.

— Vreau să mor bucuroasă. Moartea este binevenită pentru mine !, strigă tînăra fată. Ce poate să-mi mai ofere viaţa după această faptă săvîrşită ! Am vărsat sînge omenesc şi în evanghelie scrie : cine varsă sînge omenesc, sîngele aceluia va fi vărsat ! Duceţi-mă la eşafod ! Dar nu mor zadarnic ! Ştiu şi sper că fapta mea va aduce serviciu marii republici. Va veni vremea cînd fapta mea va fi lău-

dată ! Monştrii care au promis libertate pentru a încătuşa şi mai tare poporul, vor tremura. Guvernanţii Franţei vor şti că în această ţară sînt inimi hotărîte, care nu lasă cauza libertăţii să fie tîrîtă în noroi... O, ce fericită sînt că am omorît acel monstru ! Faceţi cu mine ce vreţi, rupeţi-mă în bucăţi, tăiaţi-mi capul... Nimic din toate aceste mişelii nu va reînvia pe Marat. Am săvîrşit ceea ce providenţa mi-a ordonat !... Acuma soarta mea, aşa cum a fost scrisă în stele de la începutul lumii, să se îndeplinească.

Entuziasmul se arătă pe faţa Charlottei. Ea nu mai răspunse la nici una din întrebările comisarului.

Charlotte Corday nu băgă în seamă nici una din înjurăturile pe care le primea de la cei ce o înconjurau.

Ea stătea mîndră şi tăcută. Cînd se întunecă, Charlotte Corday fu pusă într-o trăsură închisă.

Mai mulţi membri ai comitetului de siguranţă îi luară de cîteva ori interogatoriul, chiar în aceeaşi seară.

Ameninţări grozave fură pronunţate contra tinerei fecioare, dar statornicia acesteia nu se dezminţi nici un moment.

Peste două zile Charlotte fu transportată la Conciergerie. Un decret al Convenţiei însărcinase tribunalul revoluţionar să întreprindă instrucţia şi cercetările contra ucigaşei lui Marat şi a presupuşilor ei complici.

Capitolul 132

ULTIMA SCRISOARE A CHARLOTTEI

A doua zi înainte de prînz, Charlotte Corday fu dusă înaintea judecătorilor.

Cu o seară înainte, i se comunicase fetei că va primi a doua zi sentinţa.

Charlotte Corday nu se culcă în această noapte.

Ea ceru cele necesare pentru scris, şi scrise o sublimă scrisoare, care va rămîne veşnic neuitată şi care ar trebui să stea cu litere de bronz în analele istoriei universale.

Această scrisoare adresată cetăţeanului Barbaroux, deputat în Convenţia Naţională care fugise din Paris

după moartea lui Ludovic al XVI-lea, pentru a se ascunde în Caën, spunea următoarele :

„Cetățeanului Barbaroux, deputat al Convenției Naționale, în Caën, strada Carmelitelor.

În închisoarea mînăstirii, a doua zi de pregătire pentru pace.

Ai dorit cetățene, să-ți comunic amănunțit călătoria mea, și nu voi uita nici cea mai mică anecdotă.

Am plecat cu niște călători, pe care i-am recunoscut a fi partizani ai lui Marat. Părerile și personalitățile erau deopotrivă de stupide și m-au plictisit grozav. I-am lăsat să vorbească și am adormit.

Unul din acești domni, care iubește foarte mult probabil femeile adormite, vru să mă convingă, cînd m-am deșteptat, că eream fiica unui bărbat pe care nu l-am văzut niciodată, și că aș avea un nume pe care nu l-am auzit niciodată.

În sfîrșit, îmi oferi mîna și inima lui, zicînd că vrea să plece imediat la tatăl meu, să-i ceară învoirea.

Acești domni întrebuințară toate mijloacele pentru a afla numele și adresa mea ; eu însă, am refuzat să le spun, rămînînd credincioasă principiului meu, că : Tiranilor nu trebuie să le spui adevărul.

Ajunsă în Paris, trăsei la hotelul „Providența" în strada Augustinelor, apoi căutai pe Duperr, prietenul dumitale. Nu știu cum a aflat comitetul de siguranță despre convorbirea pe care am avut-o cu dînsul. Cunoști caracterul hotărît al acelui bărbat și el v-a spus adevărul. Nu există nimic contra lui. Tăria de caracter nu este o crimă. L-am sfătuit să te viziteze, el însă este încăpățînat.

Am fost interogată de către Chabot și Legendre. Chabot părea nebun. Legendre spunea mereu că m-a văzut dimineață în casa lui, deși nu m-am gîndit niciodată la acest bărbat.

De altfel, nu sînt mulțumiți că au de-a face numai cu o *femeie* și că nu găsesc și alții, pe care să-i jertfească în memoria marelui bărbat. Iertare, oameni ! Acest nume dezonorează specia voastră, era o bestie care ar fi pustiit toată Franța cu focul războiului civil.

Acuma putem striga : Trăiască pacea ! Mulțumesc cerului că nu era francez născut !

Cred că s-au tipărit ultimele cuvinte ale lui Marat, mă îndoiesc, însă, să le fi pronunţat deodată.

Iată ultimele cuvinte pe care mi le-a spus mie după ce aflase toate numele „Peste puţine zile vă va ghilotina în Paris !"

Aceste ultime vorbe i-au hotărît soarta.

Nu vreau să-ţi povestesc amănuntele marilor evenimente ; jurnalele vor spune totul. Recunosc că m-am hotărît, cînd am văzut curajul cu care voluntarii noştri s-au înscris duminică 7 Iulie ; îţi aduci aminte cît m-a entuziasmat aceasta.

Mi-am promis să-l pedepsesc pe Petion, pentru că mi-a bănuit sentimentele. El mă întrebă ai fi supărată dacă n-ai merge ?

În sfîrşit, mă gîndii că dacă mulţi oameni de treabă ar veni la Paris, pentru a căuta capul unui singur om, ar provoca pierderea multor buni cetăţeni.

Nu merita el atîta cinste, mîna unei femei era deajuns.

Mărturisesc că am întrebuinţat şiretenia ca să mă primească.

Cînd am plecat din Caën, aveam de gînd să-l jertfesc în mijlocul partidei muntene a Convenţiei Naţionale ; dar el nu mai venea la Convenţie.

În Paris oamenii nu pot înţelege cum o femeie neînsemnată, a cărei viaţă nu foloseşte la nimic, se poate jertfi cu sînge rece pentru a scăpa patria.

Mă aşteptam să mor pe loc.

Bărbaţi curajoşi, mai presus de orice laudă, m-au apărat de furia acelora, pe care i-am nenorocit. Deşi aveam sînge rece, totuşi mi-au făcut rău strigătele cîtorva femei, dar cine-şi scapă patria, nu trebuie să se gîndească cît costă aceasta.

Să dea Dumnezeu pacea, cum o doresc eu ! Un mare criminal a căzut ! Fără aceasta, n-am fi căpătat niciodată pace ! Fericirea patriei mele, este fericirea mea ! Nu cred că vor chinui pe tatăl meu, care suferă destul prin pierderea mea. I-am scris că de frica războiului civil voi pleca în Anglia. Aveam de gînd să-l omor pe Marat, şi voiam să-i fac pe parizieni să cerceteze în zadar numele meu. Te rog pe dumneata cetăţene şi pe colegii dumitale, să protejaţi pe rudele mele.

Am urît numai o singură fiinţă şi mi-am arătat sincer caracterul. Aceia care mă plîng, se vor bucura de a mă

ști în grădinile Elisee cu Brutus și alți eroi ai antichității : ceilalți nu mă irită fiindcă sînt prea josnici. Sînt puțini patrioți adevărați care știu să moară pentru patria lor. Mai toți sînt egoiști.

Pentru a trece vremea, mi-au adus doi jandarmi ; ziua, mi se pare foarte plăcută, noaptea însă nu. M-am plins de această necuviință ; comitetul nu m-a ascultat.

Acuma, m-au adus la Conciergerie, și domnii din Juriu mi-au promis să-ți trimeată scrisorile.

Urmez așadar !

Am avut un lung interogatoriu și te rog să ți-l procuri cînd va fi publicat.

La arestare aveam o cuvîntare către prietenii păcii. Nu v-o pot trimete, voi prupune însă s-o publice, dar probabil în zadar.

Dacă cîțiva prieteni vor cere să citească scrisoarea, te rog să le-o dai.

A trebuit să-mi iau un apărător. L-am ales din partida muntenilor, anume pe Gustav Doulcet Pontecoulant ; m-am gîndit că va refuza această onoare, și am vrut să-l cer și pe Robespierre.

E de admirat că poporul m-a lăsat să fiu transportată de la închisoarea mînăstirii la Conciergerie. Povestește asta concetățenilor mei din Caën ! Aceștia își permit cîteodată mici revolte care nu se pot astîmpăra așa ușor.

Mîine la ora 8 voi fi judecată.

De acuma se va crede în curajul locuitorilor provinciei Calvados, căci și femeile sînt în stare să ia hotărîri mari.

De altfel, nu știu cum vor trece ultimele momente ale vieții mele ; numai sfîrșitul încoronează opera. Nu trebuia să simulez indiferență în privința soartei mele, căci pînă acum n-am cea mai mică frică de moarte.

Eu am respectat viața totdeauna, numai după folosul pentru binele comun pe care-l aduce.

Rămîneți cu bine ! Cetățeni ! Rog pe iubitorii păcii să nu mă uite .Prizonierii din Conciergerie, departe de a mă insulta ca oamenii de pe stradă, din contra, mă deplîng. Nenorocirea te face totdeauna milos, asta-i ultima mea observație.

Capitolul 133

CHARLOTTE CORDAY ÎN FAŢA JUDECĂŢII

Ochii tuturor se îndreptară, a doua zi la ora 8, asupra Charlottei Corday, care era adusă în faţa Tribunalului Revoluţionar.

Sala cea mare în care se jucau de obicei marile tragedii ale revoluţiei, era plină. O mulţime, aproape nebună de iritaţie, umplea localul.

Dar lucru ciudat; îndată ce Charlotte Corday condusă de gardişti, intră în sală, amuţiră urletele mulţimii.

Cu priviri fixe, se uitau cu toţii la figura graţioasă şi zveltă a fetei. Chiar şi cei mai abrutizaţi dintre spectatori, nu puteau înţelege cum o fiinţă curată a fost în stare să înfigă cuţitul în pieptul unui om.

Fără a pleca capul, cu privirea aţintită asupra judecătorilor, Charlotte veni foarte aproape de masa cea verde.

O tăcere mormîntală domnea în toată sala.

— Cine ţi-a insuflat o astfel de ură contra lui Marat ?, întrebă preşedintele, după ce pusese întrebările obişnuite şi căpătase de la Charlotte mărturisirea faptei sale.

Ochii tinerei fecioare străluciră de mîndrie.

— N-am avut nevoie de ura altora !, zise ea cu o voce hotărîtă, aveam destul pe a mea !

— Dar gîndul de a-l omorî pe Marat, a trebuit să ţi-l dea cineva ?, întrebă mai departe preşedintele.

Un surîs aproape copilăros se arătă pe buzele ciudatei fete.

— O nu, cetăţene preşedinte, răspunse Charlotte cu voce blîndă. Rău împlineşti ceea ce nu s-a născut în propriul tău creier !

— Nebuno !, strigă apoi preşedintele. Ce ai urît în persoana lui Marat, acest mare tribun ?

— Ce-am urît ? Ce-am urît în persoana lui ?, întrebă Charlotte cu ochii fulgerători. Puteţi să mă întrebaţi aceasta fără a roşi ? Crimele lui, cetăţene preşedinte !

Preşedintele o privi sumbru.

— Ce înţelegi prin crimele marelui bărbat ?, zise el.

— Pustiirea Franţei şi punerea ei în stare de asediu !, răspunse repede Charlotte.

— Nebuno !, strigă iar președintele. Ce speranță ai avut omorînd pe Marat ?

O strălucire de entuziasm apăru pe fața Charlottei, ea întinse mîinile ca pentru a binecuvînta.

— Am vrut să redau pacea patriei mele, zise ea cu o nobilă demnitate.

— Ei, asta-i, exclamă prezidentul ; crezi că ai omorît pe toți Marat ?

Charlotte dădu din cap.

— N-am iluzii, știu că mai sînt monștri în această țară, dar fapta mea hotărîtă va ajunge pe ceilalți, și afară de asta, sper că mai sînt multe fecioare în țară care gîndesc ca mine.

La un semn al președintelui, un servitor aduse în fața Charlottei, cuțitul de care se servise pentru a săvîrși fapta.

— Cetățeană, recunoști arma ?

Fără voie Charlotte deveni palidă. Fața ei trăda o adîncă emoție. Tînăra fată întoarse capul și respinse cuțitul cu mîna.

Ea zise cu voce înăbușită.

— Da, îl recunosc !

Fouquier-Tinville se ridică de pe scaun. Fața lui urîtă, contractată de patimi, privea cu ură sălbatică spre Charlotte.

— Ai lovit bine pe marele Marat, ucigașo !, strigă procurorul cu voce aspră și disprețuitoare. Da, tu asasină, rușinea sexului feminin ! Cîte crime ai pe conștiință ? Vai, mărturisește blestemato ! Așa ușor nu capătă cineva siguranța în a omorî...

Un moment ai fi crezut că o grozavă iritație va face să cadă zdrobit capul tinerei fete, dar ea se ridică îndată și mai mîndră.

— O, monstrule !, strigă nenorocita fecioară, cu dispreț. Îndrăznești să mă iei drept asasină !

— Pentru ce această comedie ?, strigă Fouquier Tinville, cu vocea lui aspră și antipatică. Ești o asasină, cum nu se poate mai blestemată. E destul de rău că această blestemată, care a omorît cele mai frumoase speranțe în inimile francezilor, are numai un singur cap. Aș dori să aibă o mie de capete, pentru a putea tăia pe fiecare cu o lovitură. Dar destul ! Cred că monstrul sîngeros, numit Charlotte, merită moartea. Nu merită ca Tribunalul

să se ocupe mai mult de dînsa ! Cetăţeni judecători, arătaţi doliul vostru pentru marele tribun prin aceea că nu vă mai retrageţi spre a vă consulta. Un singur strigăt popular să condamne pe criminală. Ridicaţi-vă juraţi de pe băncile voastre şi pronunţaţi în unanimitate sentinţa că Charlotte Corday merită moartea !

Un murmur înăbuşit se ridică în sală.

Juraţii se ridicară zgomotos, ţinînd mîinile în sus.

— Da, da ! Charlotte Corday merită moartea !

Atunci se ridică preşedintele şi declară cu voce indiferentă sentinţa de condamnare a tinerei fete.

Preşedintele se uită pe ceas.

— Este ora două după amiază ! ordon ca Charlotte să fie dusă la moarte peste două ceasuri !

Hotărîrea preşedintelui provocă o veselie sălbatică.

Izbucneau acum, toate patimile bestiale care fuseseră înfrînte prin mîndra înfăţişare a fetei.

— La piaţa Grèvei !, strigau cu toţii.

Într-un minut toată sala era golită.

Mulţimea alerga spre piaţa Grevei.

Fiecare voia să găsească un loc bun, cît mai aproape de eşafod, pentru a vedea bine decapitarea asasinei.

Charlotte Corday primi sentinţa cu un surîs liniştit, senin.

Moartea n-o înspăimînta deloc.

Chiar în momentul cînd se născuse în inima Charlottei, hotărîrea pentru această faptă sîngeroasă, ea renunţase la viaţă.

Capitolul 134

EXECUTAREA CHARLOTTEI CORDAY

Nenorocita fu dusă înapoi la Conciergerie.

Prea repede trecură cele două ceasuri pe care Charlotte le petrecu gîndindu-se.

Cineva bătu la uşă.

Imediat intrară trei bărbaţi.

Unul avea nişte hîrtii în mînă, celălalt un foarfece şi cămaşa roşie a paricizilor.

În Franța era obiceiul ca ucigașilor de părinți să li se pună pentru drumul la eșafod o cămașă roșie lungă pînă la pămînt.

Nenorociții trebuiau să primească moartea îmbrăcați astfel.

Cei trei bărbați stăteau în fundul odăii.

Erau doi servitori ai justiției și Enric Sanson, Călăul din Paris.

Cu durere în suflet, privea Enric fecioara grațioasă care trebuia să fie decapitată. El urmărise cu emoție condamnarea ucigașei lui Marat.

Călăul din Paris era de acord cu tînăra fată, știa că ea făcuse o faptă eroică și nu o crimă mișelească.

Și totuși Enric Sanson, în calitatea lui de călău trebuia s-o ducă la eșafod.

Pentru Enric funcția lui îi devenea din zi în zi mai îngrozitoare. Dacă n-ar fi depus jurămînt să execute sentințele de moarte, ar fi demisionat demult.

În acest moment privirea Charlottei căzu asupra lui Enric Sanson.

Tînăra fată deveni palidă ; fără a-l cunoaște pe Enric, simțea instinctiv că se afla în fața călăului din Paris.

— Nu-i așa, că dumneata ești cetățeanul Sanson ?, întrebă Charlotte.

Enric se înclină și se apropie de tînăra fată.

— Eu sînt, răspunse el scurt, cu vocea înăbușită de emoție.

— Ești cunoscut și în Caën ; este o funcție serioasă și plină de răspundere !, zise Charlotte.

Unul din servitori dădu foarfecele lui Enric.

— Trebuie să-ți tai frumosul dumitale păr castaniu !, murmură Enric Sanson. Iartă-mă, dacă te jignesc cu asta. O fac eu singur ; de altfel este slujba calfelor mele, dar cred că-ți fac un bine, scăpîndu-te de atingerea lor !

Ochii Charlottei străluciră de recunoștință.

Ea se așeză pe un scaun, își lăsă jos pălăria de pe cap, își despleti părul frumos și lung de culoare castaniu-deschis, și făcu semn lui Sanson că este gata.

Cînd părul căzu, Charlotte se întoarse către Enric Sanson.

— Vrei să-mi faci un bine ?, murmură tînăra fată.

— Dacă-mi va fi cu putință, cu mare plăcere, răspunse Călăul.

— Atunci ia părul, şi trimete-l sorei mele la Caën. Ca amintire, o să-l împartă prietenelor mele.

Enric se înclină mişcat.

— Dorinţa dumitale este poruncă pentru mine !, zise Enric, aplecîndu-se şi ridicîndu-l. Poţi fi sigură că dorinţa dumitale va fi îndeplinită.

Apoi Enric, luă cămaşa roşie din mîna celui de al doilea servitor al justiţiei.

Charlotte se sperie.

— Trebuie s-o îmbrac ?

— Trebuie !, zise Enric blînd. Este voinţa tribunalului.

Charlotte plecă capul cu supunere apoi îşi aruncă repede cămaşa cea roşie peste îmbrăcămintea ei.

Enric Sanson devenise foarte palid.

Din nou se apropie de fată.

— Niciodată slujba nu mi-a fost mai grea ca azi, cînd trebuie să nimicesc atîta graţie şi nevinovăţie, murmură el.

— Ah, înţeleg !, acuma trebuie să mă legi ?, întrebă Charlotte.

Enric plecă capul, el nu putu vorbi în acest moment.

— Pot să păstrez mănuşile ?, întrebă Charlotte mi-au strîns mîinile aşa de tare la arestare, încît mai am cicatrice.

— Te voi lega fără să te doară !

— Într-adevăr oamenii aceia nu sînt atît de experimentaţi ca dumneavoastră, răspunse Charlotte surîzînd, şi întinse de bunăvoie mîinile către Călău...

Peste zece minute, Enric Sanson era în trăsură cu nenorocita.

Enric o rugă pe Charlotte să se aşeze, dar tînăra fată refuză.

Ea rămase în picioare, mulţimea stătea grămadă lîngă eşafod.

Strigăte şi înjurături fură pronunţate contra Charlottei cu cît se apropiau de eşafod, deveneau mai slabe.

Înainte de Piaţa Grevei, Charlotte tresări ; la o fereastră deschisă erau mai mulţi bărbaţi.

— Cine sînt aceştia ?, întrebă Charlotte Corday pe Călău.

Enric Sanson ridică privirea.

— Sînt cetăţenii Robespierre, Danton şi Camille Desmoulins !

Charlotte Chordày îl privi gînditoare.

Robespierre părea foarte iritat şi vorbea animat cu colegii lui. Dar, aceştia, păreau a nu-l asculta şi priveau curioşi pe condamnată.

În acest moment, Charlotte Corday ridică mîna dreaptă spre fereastră, ca pentru a-i conjura şi în acelaşi timp amenințînd.

Enric Sanson băgă de seamă că Robespierre şi colegii lui deveneau palizi şi se dădeau înapoi de la fereastră.

Înțeleseseră oare prevenirea misterioasă pe care le-o trimetea condamnata ?

Enric Sanson nu mai putu să-şi ia privirea de la faţa nobilă a Charlottei.

Părea cu neputinţă ca tînăra fecioară să rămînă aşa de blîndă şi curajoasă în faţa morţii.

Din cînd în cînd, numai un suspin îi venea pe buze.

Enric şopti compătimitor :

— Drumul e lung, dar am ajuns repede la ţintă !

— Da, puteam fi siguri că vom ajunge !, răspunse Charlotte, surîzînd liniştit !

Cînd ajunseră în Piaţa Grèvei, Enric Sanson se aşeză în faţa Charlottei, pentru ca ea să nu vadă ghilotina.

Dar fata se plecă hotărîtă înainte.

— Am dreptul să fiu curioasă, zise surîzînd Charlotte, căci n-am văzut niciodată ghilotina !

Peste cîteva secunde trăsura se opri lîngă eşafod.

Deşi legată, Charlotte sări sprintenă din trăsură, şi se urcă repede pe eşafod aruncîndu-se pe scîndura de legat.

Enric Sanson mai era încă pe scară. Dar nu voi să prelungească chinul tinerei fete. De aceea făcu semn primei calfe să dea drumul cuţitului, ceea ce de obicei trebuia să facă el.

Într-o clipă, totul era săvîrşit.

Nicola îşi făcuse slujba cu o repeziciune uimitoare.

Un oarecare Legros, cel din urmă ucenic al lui Enric, pe care-l primise abia de cîteva zile, ridică capul Charlottei şi-l pălmui pe obraz.

Cu groază, Enric văzu faţa Charlottei înroşită de brutalitatea pe care o suferise.

— Mişelule, să nu mai dai pe la mine !, strigă el îngrozit. Pleacă, ţi-am spus !

Legros aruncă o privire răutăcioasă asupra meşterului său.

— Hai, cară-te !, strigă Enric cu o voce ascuţită şi se întoarse cu dispreţ.

— Stăpîne ! Eu nu l-am putut împiedica !, murmură prima calfă.

— Îngrijeşte ca nenorocita să fie îngropată onorabil !, zise Enric Sanson, şoptind.

El mai aruncă o privire asupra capului fetei, care şi acuma era frumos, apoi părăsi eşafodul.

— Da, desigur, murmură Enric Sanson făcîndu-şi loc prin mulţime, sufletul Charlottei Corday s-a urcat la cer. Era nevinovată ca un înger ! Inima ei a bătut numai pentru patrie !

Martiră a libertăţii, ea s-a urcat la cer !

Capitolul 135

ÎNHUMAREA LUI MARAT

Partizanii lui Marat spumegau de furie.

Moartea eroicei Charlotte Corday, li se părea o prea mică ispăşire.

Îndată după moartea tribunului, partizanii aruncaseră cele mai nerușinate bănuieli asupra celor mai aleşi ai naţiunii.

Revoluţionari însemnaţi fură acuzaţi de a fi aţîţat pe Charlotte Corday să-l omoare pe Marat.

Partizanii lui Marat strigau în gura mare, că nici o mare de sînge nu era de ajuns pentru a spăla pata pe care uciderea lui Marat o aruncase asupra revoluţiei franceze.

Nenorocitul oraş Caën, care trimisese din sînul lui pe Charlotte Corday, putea cu drept cuvînt să tremure.

Chiar în aceeaşi zi în care Charlotte Corday fu executată, Convenţia hotărî să trimită un delegat special al Comitetului Binelui Public, cu puteri nemărginite la Caën.

Cu alte cuvinte, asta însemna să predea eşafodului jumătate din locuitori.

Căci un delegat al Binelui Public, se făcea și el suspect, dacă nu tăia zilnic vreo douăsprezece capete pe ghilotină.

Se hotărîse a i se face lui Marat o superbă înmormîntare, ca unui martir al libertății.

Zi și noapte, casa tribunului era înconjurată de mulțime.

Ai fi putut crede că murise unul din acele suflete nobile, care se devotase toată viața pentru ajutorarea celor săraci și fără apărare.

Era tragic să vezi femei, bărbați, copii și bătrîni, plîngînd într-una moartea acelui monstru.

În seara zilei executării Charlottei, cadavrul lui Marat fu dus la biserica Franciscanilor.

Acolo, trebui să mai stea două zile expus, după hotărîrea Convenției.

În jurul sicriului, localul era prefăcut într-o dumbravă de lauri. Trandafiri, viorele, și alte flori, acopereau cu totul cadavrul acoperit de o pînză albă.

Numai fața îi era descoperită. Pe frunte avea coroane de lauri.

Dar nici acest semn de glorie nu putea șterge expresia de bestialitate și vulgaritate de pe fața morțului.

„Cordelienii" — astfel erau numiți partizanii lui Marat care își țineau ședințele în biserica Franciscanilor, hotărîseră ca Marat să fie îngropat în grădina bisericii.

În șiruri lungi, cordelienii erau adunați lîngă sicriul tribunului, ziua și noaptea.

Biserica era plină de curioși.

În sfîrșit venise ceasul înmormîntării.

Întovărășit de un cortegiu așa de mare încît la ora șase seara, avea capătul în grădina bisericii, pe cînd celălalt capăt ajunsese la biserică abia la miezul nopții, sicriul fu așezat în mormînt.

Toți furioșii și vagabonzii care au pătat revoluția franceză și al căror conducător fusese Marat, se strînseră în jurul tribunului.

Se ținură cele mai grozave discursuri.

Urlete și strigăte întovărășeau vorbele fiecărui orator. Se jura răzbunare, de către partizanii lui Marat.

Locuitorii din Caën fură desemnați ca jertfe pentru cel mort.

Fumul torţelor formase un nor des în jurul întregii grădini.

Feţele mulţimii, deja aţîţate de vin, erau sinistru luminate de torţe. Patimile cele mai brutale se arătau pe feţele lor.

Era un moment groaznic, umilitor, pentru mîndra şi nobila Franţă, setoasă de libertate !

Pe altar era bustul lui Marat şi cămaşa plină de sînge în care fusese omorît.

La una din şedinţele următoare, Convenţia ordonă ca Marat să fie aşezat în Panteon.

Acolo erau toate spiritele mari ale Franţei, acolo trebuia să fie Marat !

Mulţimea mai pătimaşă ca oricînd, făcu straşnice manifestaţii contra reginei, nenorocitei Maria Antoinetta. Zeci de mii de oameni înconjurau Templul.

Toţi urlau, strigau, şi cîntau celebrul cîntec : „Doamna Veto a jurat, ca tot Parisul să fie sugrumat."

Nenorocita regină şedea în celula rece şi întunecoasă, cu copiii ei.

Copii plîngeau şi strigau, se lipeau cu frică de mama lor.

Maria Antoinetta avea o privire fixă şi rătăcită.

Nu putea plînge, nu se putea văita, nici ruga, simţurile îi muriseră.

Inima ei sfîşiată de nenorocire se împietrise.

Capitolul 136

BANDIŢII URMARIŢI

Trebuie ca în povestirea noastră, să ne întoarcem cu cîteva luni înapoi, în noaptea grozavă cînd Antonio cu tovarăşii lui fugiseră pe acoperiş.

Cît de puternic era Antonio, totuşi greutatea lui Pippin, pe care îl purta pe spate, îl epuizase.

Antonio, alergînd împreună cu al treilea tovarăş, strecurîndu-se pe lîngă case, scotea înjurături sălbatice. Cei doi bandiţi căutau să ajungă cît se poate de repede la hotelul „Mizeria veselă".

— Du-te înainte, dă-ţi şi tu osteneală !, striga Antonio tovarăşului său, ciuma să te ia, măi băiete ! Vrei să ne prindă gardiştii municipali ?

Dar Cartrousse obosise. Şi apoi era necăjit de nereuşita întreprinderii de azi.

— Dă-o dracului ! Aş vrea să nu-l fi văzut niciodată pe artistul acesta !, strigă el către Antonio, aruncînd o privire asupra negrului Pippin. Ce o să ne facem ? N-avem nici un ban şi hotelierul de la „Mizeria veselă" nu ne dă pe datorie !

— Ei asta-i, va trebui să ne dea !, strigă Antonio necăjit. Îl silim noi pe pungaşul ăla bătrîn !

Cartrousse rîse. Avea şi el părerile lui în această privinţă.

Astfel ajunseseră pe străzile mai animate ale Parisului.

De mai multe orî, bandiţii întîlniseră lucrători care mergeau la lucru.

Aceştia se opriseră şi aruncaseră priviri uimite asupra cortegiului.

— Dă-l dracului !, strigă Antonio, dînd un ghiont lui Pippin, scoală-te bre ! E vreme acuma de leşin ?

— Dacă băiatul ar putea să alerge !, strigă şi celălalt.

— Păcătosul ăsta cu leşinul lui, o să ne ducă pe toţi la eşafod !, zise Antonio. Pe cinstea mea, îi dau o împunsătură de cuţit în coastă !

— Desigur ! Asta-i părerea mea !, murmură Cartrousse. Atunci cel puţin n-o să poată spune palavre !

În ochii lui Antonio străluci bestialitatea. Dar îndată părăsi acest gînd !

— Nu, nu merge !, murmură el. Nu trebuie să ne gîndim la asta ! Băiatul ştie prea multe, şi dacă scapă cu viaţă, poate să ne folosească şi mie şi celorlalţi ! Apucă deci ! Trebuie să-l ducem mai departe !

În acelaşi moment, banditul se întrerupse. Se auzi un strigăt.

Se dădură înapoi îngroziţi. La mică depărtare de ei, erau trei gardişti municipali. Aceştia se întorceau de la rondul de noapte.

— Hei ! Ce-i acolo ?, întrebă unul din soldaţi. Pe cine duceţi acolo ?

— Tulește-o băiete !, strigă Cartrousse. Nu ți-am spus că din pricina băiatului ăstuia o s-o pățim !

Cartrousse nu mai aștepta răspunsul tovarășului. Băiatul căruia îi tremurau membrele din pricina fricii de moarte, începu să alerge ca săgeata pe lîngă case.

— Stai ! Stai !, strigă Antonio scrîșnind din dinți. Nu pot fugi așa de tare cu greutate în spinare ! Să vă ia dracu pe amîndoi ! Stai, îți spun.

Dar Antonio striga în zadar, celălalt fugea și mai tare.

Antonio înjura mereu. Cu plăcere l-ar fi aruncat pe Pippin pe asfalt. Dar acuma nu îndrăznea, căci îi era teamă ca negrul Pippin să cadă în mîna poliției.

Antonio însă nu prea avea încredere în bunătatea lui Pippin, care era în stare să trădeze totul din lașitate. la un interogatoriu aspru.

Asta însă nu trebuia să se întîmple cu nici un chip.

— Drace să-i fi împlîntat cuțitul în coaste ! Acuma e prea tîrziu !

Cu ultimele lui puteri, Antonio se tîrî mai departe.

— Stai, ori te împușcăm !, se auzi în acest moment îndărătul criminalului fugar.

— Să vă ia dracu !, zise Antonio, fără a întoarce capul.

— Stai ! Stai !, se auzi iar strigînd. Un moment Antonio avu sentimentul că un glonț îi trecuse pe la ureche.

Îndată se auzi a doua detunătură.

— Drace, drace !, strigă Antonio, care era fericit că scăpase neatins. Acuma toată vecinătatea o să sară pe voi ! O împușcătură dimineața pe străzile Parisului ! Drace, o să deștepte pe toată lumea !

Deodată Antonio văzu că tovarășul lui care alergase, căzuse la pămînt. Banditul era întins pe asfalt, nemișcat.

— Afurisit !, strigă Antonio, care ajunsese în acest moment pe cel căzut, l-a nimerit ! Cartrousse !, strigă banditul trecînd în fugă, nu spune nimic, rămîi tare ! Auzi ?

Un vaiet dureros fu răspunsul ; cele două gloanțe trebuie să-l fi rănit greu pe bandit, poate mortal.

Antonio nu se opri. El apucă și mai bine capul negrului Pippin, și cu ultimele puteri, fugi.

Sudoarea-i curgea în picături mari de pe frunte. Ochii îi ieşeau din orbite. Răsuflarea îi trecea fierbinte pe buze.

Gardiştii strigară din nou. Dar Antonio închise ochii. El ştia că totul atîrna de repeziciunea lui, de o secundă.

— Stai, sau tragem iar !, strigară gardiştii.

În acest timp Antonio văzu ici şi colo oameni curioşi ieşind din case. Aceştia puteau să alerge şi ei după dînsul.

Criminalul, copleşit pe de o parte de greutatea corpului lui Pippin şi pe de alta obosit de fugă, zări o crăpătură de zid la stînga, prin care se strecură.

Abia făcu cîţiva paşi şi văzu la dreapta iar o ulicioară. În aceasta criminalul dispăru.

În acest timp cei doi gardişti ajunseră la Cartrousse.

— Aha ! Pe ăsta l-am nimerit !, zise unul din ei. Să vedem ce fel de pasăre este.

— Merg înainte !, zise celălalt, trebuie să alerg după celălalt cu leşinatul în spate. Cine ştie ce crimă s-a făcut !

— Du-te !, zise cel dintîi.

Dar zadarnice fură ostenelile lui.

În încurcăturile de străzi şi stradele care apărură în faţa gardistului, cu greu putea să se orienteze şi mai cu seamă să urmărească pe criminal.

Gardistul se întoarse la tovarăşul lui.

Îl găsi ocupat cu corpul lui Cartrousse.

O grămadă de curioşi speriaţi de împuşcături discutau cu animaţie despre cele întîmplate.

— Ei, cine eşti ? De ce nu te-ai oprit cînd am strigat ? întrebă gardistul pe cel rănit.

Acesta gemea dureros.

Sîngele îi curgea dintr-o rană pe care o avea în spate.

— Drace ! L-ai nimerit bine !, zise unul din gardişti către tovarăşul lui. Cred că ăsta n-o mai duce mult ! Trebuie să aducem o targă şi să-l transportăm cît se poate de repede la spital !

Zis şi făcut. Unii din curioşi erau gata să-i ajute pe gardişti.

Peste un sfert de ceas, Cartrousse, rănit de moarte, era întins pe targă.

Apoi tristul cortegiu se puse în mişcare spre spital.

La spital doctorul examină îndată pe rănit.

— Ai nimerit bine, cetăţene gardist !, zise doctorul. Peste cîteva ceasuri moare !

Capitolul 137

MĂRTURISIRILE CRIMINALULUI MURIBUND

Îndată se anunțară cele întîmplate, autorităților judecătorești.

În săptămîna asta judecătorul de instrucție, Fauvel era de serviciu pentru a cerceta denunțările zilnice.

Astfel că funcționarul plecă imediat la spital întovărășit de un comisar.

Acolo îl primi doctorul.

Acesta îi spuse îndată, că nu credea, ca acel criminal, să trăiască mai mult de cîteva ceasuri.

— Glonțul l-a lovit bine !, zise doctorul. Orice ajutor omenesc, este de prisos.

Fauvel se îndreptă spre strîmta celulă, în care zăcea Cartrousse.

Criminalul simțea și el că va muri.

Avea dureri groaznice.

Cînd intră judecătorul de instrucție, întoarse puțin capul și gemu.

— Ah, cum mă doare și cum mă arde !, striga Cartrousse, zvîrcolindu-se pe pat. Nebun, nebun ce am fost ! Dacă îmi asculta Antonio sfatul și isprăvea cu negrul Pippin, n-aș zăcea aici !

Judecătorul ascultă atent vorbele banditului.

— Mi se pare c-ai umblat pe drumuri rele !, zise Fauvel aplecîndu-se asupra rănitului.

Cartrousse holbă ochii.

— Drumuri rele ?, zise el cu vocea înăbușită. Să mă ia dracu, dacă erau drumuri bune ! Dar... dar...

Nu putu vorbi mai departe. Era vădit epuizat.

— Spune !, zise judecătorul de instrucție, care vedea bine că trebuia să se folosească de fiecare minut, cum ai ajuns să nu asculți avertismentul gardiștilor ?

Fauvel aflase deja întîmplările ultimei nopți. El știa despre spargerea încercată în căsuța pe care o locuia Adella de Barry cu servitorul ei.

— Răspunde !, zise Fauvel cu voce stăruitoare. N-ai luat parte astă noapte la spargerea care...

— Știi... știu deja ?, bîigui criminalul. Nu, nu ! Zău nu neg, eu...

— Poţi susţine ce vrei ! Este numai o presupunere a mea !, zise judecătorul. Dar te las să te gîndeşti dacă în faţa morţii care va veni peste cîteva ceasuri, nu e mai bine să spui adevărul. Minciuna nu-ţi poate folosi la nimic. din contră, spunînd adevărul faci un serviciu justiţiei şi în acelaşi timp îţi uşurezi conştiinţa !

Aceste cuvinte făcură o adîncă impresie asupra lui Cartrousse care deveni palid. Un tremur violent îi trecu prin tot corpul.

— Să mor ?, să mor ?, murmură el. Nu, nu vreau să mor. Viaţa e aşa de frumoasă, eu sînt aşa de tînăr !, şi aşa de nepregătit... Ah !, e groaznic !

Doctorul care era şi el în odaie, luă îngrijorat pulsul rănitului.

— Trebuie să nu-l iritäm, căci astfel moare îndată ! zise el către judecător.

Dar criminalul privise cu ochi stălucitori şi atenţi faţa doctorului. Evident, Cartrousse înţelese fiecare vorbă.

— Va să zică, totuşi ! totuşi !, suspină el, căzînd pe pernă. Ah, dacă n-aş fi luat parte, nebun ce sînt ! Dar ştiam de mai înainte că o să aibă sfîrşit rău ! Măgarul ăla de Pippin, negrul Pippin.

— Ce nume e ăsta ?, întrebă încordat judecătorul de instrucţie.

Enric Sanson încunoştiinţase pe Fauvel de curioasa întîlnire, pe care el, Călăul din Paris, o avusese cu negrul Pippin, după uşa telălului Senac.

Dealtfel, numele negrului Pippin, deşteptă un mare interes judecătorului de instrucţie.

— Ei bine !, zise Cartrousse, pe cînd o vie antipatie se arătă pe faţa lui, negrul Pippin a pus toate la cale !, ne-a promis milioane, pungaşul !, şi ce sfîrşit am ajuns ? Acum am glonţul în mine... ah, cum mă arde, cum mă doare !

— Focul iadului va arde şi mai tare !, şopti la urechea muribundului, judecătorul.

Cartrousese holbă ochii.

— Ce spui ?, murmură el cu buzele palide, focul iadului, zici ?... Ah !, vă spun tot ce ştiu !

— Asta-i cuminte, din partea dumitale !, zise judecătorul.

— Ei bine, eram şi eu acolo, cînd am intrat cu toţii în casa aceea singuratică.

— Ah, ah !, îl întrerupse judecătorul, va să zică, dumneata erai acela, care a fost lovit de glonțul revolverului locuitoarei acelei case ?

Cartrousse dădu din cap.

— S-o ia dracu !, strigă el. Măcar dacă nimerea bine să fi rămas mort pe loc pungașul ăla de Pippin ! Așa însă...

Cartrousse se întrerupse. Trebuia să-și adune puterile pentru a putea vorbi. Apoi povesti toate întîmplările nopții.

— Așa !, zise judecătorul după ce criminalul sfîrșise. Va să zică la hotelul „Mizeria veselă" l-a dus tovarășul dumitale, Antonio, pe negrul Pippin leșinat ! ?

Cartrousse, scoase o teribilă înjurătură.

— Da, acolo l-a dus pe negrul Pippin !, suspină el.

Judecătorul de instrucție făcu un semn comisarului. Acesta pricepu foarte bine semnul. El ieși din odaie și fără să piardă un moment, comisarul cu subalternii săi se întdreptară spre cîrciuma binecunoscută „La mizeria veselă."

— O, eu știu și mai mult ! izbucni Cartrousse. Siguranța că va trebui să moară, a deșteptat în inima criminalului o furie nebună.

Cartrousse nutrea din totdeauna oarecare aversiune contra negrului Pippin. Întîmplările acestei nopți, la care nu numai că n-a cîștigat nimic, dar era cît pe aci să-și piardă și viața, au completat aversiunea lui.

— Voiți să mă ascultați, domnule judecător de instrucție, atunci vă voi comunica și mai multe !, zise Cartrousse cu voce aproape neînțeleasă.

— Te ascult !, răspunse judecătorul. El nu-și închipuia ce viu interes va deștepta în el mărturisirea muribundului.

— Haide, dar !, murmură Cartrousse, trebuie să... știți... domnule judecător, că e obicei printre criminali de a-și povesti unii altora crimele lor mai de soi ! Cînd stăteam împreună la un rachiu și ne plictiseam, apoi ne mai povesteam cîte ceva.

— O, știu asta ! zise Fauvel, privind cu nerăbdare pe muribund. Așadar Pippin cel negru pe care nu-l poți suferi v-a povestit și el ceva de soi ?

— Drace ! Nu-l pot suferi, așa-i, aveți dreptate domnule judecător de instrucție !, izbucni Cartrousse pe cînd

fața sa se contractă iar, plină de ură. Aș muri bucuros de aș ști că-i pregătesc ticălosului o jucărie bună !

— Bine, bine !, zise Fàuvel, spune deci, ce ai de spus !

— Ascultați, ascultați ! izbucni muribundul. Știți desigur de dublul asasinat, care s-a comis în strada Bellevuie ?

— Cum ? Ce ?, izbucni la rîndul său Fauvel uimit. Ochii judecătorului de instrucție se măriră. Plin de o vie încordare se uita în ochii ucigașului. Cum, ce ai spus ? Vorbești de uciderea cetățeanului Colmin și a nepoatei sale ?

Cartrousse afirmă cu capul.

— Da desigur !, izbucni el, respirînd cu greutate. Pe cît știu, s-a prins un altul, nevinovat, care stă acum în prevenție.

— Foarte bine, foarte bine !, murmură Fauvel, care îngălbeni deodată, un mecanic numit Carol Tellier ! Dosarul s-a încheiat și a fost înaintat judecătorilor !

— Ha, ha, ha, puteți să vă scutiți de această osteneală !, izbucni Cartrousse cu vocea aproape stinsă. Dublul asasinat, nu l-a comis nimeni altul, decît... decît...

— Ei ?, îl întrebă judecătorul de instrucție nerăbdător. Cartrousse făcu în zadar cîteva sforțări pentru a-și completa mărturisirea.

El duse mîna la inimă.

— Vai, cum mă arde !, cum mă arde, murmura într-una. Cum mi se întunecă înaintea ochilor ! La dracu, oare trebuie să mor ? Oare nu-i nici un doctor care să mă scape ? Ajutor ! Scăpare !, gemea nenorocitul.

Fauvel îl apucă de spate și-l clătină.

— Nu te gîndi la sfîrșitul dumitale ! îi zise judecătorul, gîndește-te ce mare serviciu vei aduce justiției, dacă vei urma cu mărturisirile dumitale ! Spune-mi, cine a comis, după părerea dumitale, dublul asasinat din strada Bellevue ?

— Cine ? Cine ?, șopti el cu voce înăbușită, în timp ce respira gîfîind. Pippin l-a comis ! El mi-a povestit, nu odată, de mai multe ori !

— Pippin cel negru l-a comis ?, strigă judecătorul de instrucție.

— Da, da !, el şi nimeni altul !, murmură nenorocitul a cărui respiraţie devenea tot mai scurtă şi mai neregulată. I s-a deschis uşa de... de... de femeia... de... de...

Criminalul tăcu iar.

— Vorbeşte ! spune !, strigă judecătorul de instrucţie, fără a lăsa nenorocitului măcar un singur moment pentru a se odihni. Vrei să spui că Pippin cel negru, a comis asasinatul asupra cetăţeanului Colmin şi că nepoata acestuia...

— Ea... ea... l-a pus la cale ,murmură muribundul, aşa mi-a spus ticălosul, dar eu nu cred !

— Şi Carol Tellier, mecanicul ?, îl cerceta judecătorul de instrucţie cu o teribilă încordare.

— Vai, acela e un prost !... un prost !, murmură iar muribundul.

Ochii i se dilatară... Culoarea feţei sale deveni de o paloare cadaverică. Gîfîind, mai fluieră vreo două-trei respiraţii scurte. Apoi încă o zguduitură slabă dar decisivă, care-i străbătu tot corpul şi inima criminalului încetă de a mai bate.

Cartrousse dispăru în mijlocul păcatelor pentru a da socoteală înaintea tronului celui Atotputernic pentru viaţa-i păcătoasă.

Capitolul 138

ÎNDOIELILE JUDECĂTORULUI DE INSTRUCŢIE

Judecătorul de instrucţie stătea lîngă cadavrul criminalului, foarte mişcat. În zadar chemă el doctorul; în zadar încercă acesta toate mijloacele de reînsufleţire. Cartrousse era mort.

Judecătorul de instrucţie era foarte agitat. Ce era acum de făcut ? Ce însemna această mărturisire ?

Se înţelege că Fauvel pricepu îndată, că nu trebuia să se bazeze pe cuvintele lui Cartrousse. Din spusele criminalului se vedea foarte bine că acesta avea o ură nebună împotriva lui Pippin cel negru. Pe lîngă aceasta, mărturisirile lui, n-au fost dovedite cu nimic.

Cu toate acestea, erau un indiciu. Să fie într-adevăr Carol Tellier nevinovat ? Să fie oare cu putinţă ca astfel

să se înlănțuiască dovezile în jurul unui om nenorocit și nevinovat, încît să-l ducă la o pieire sigură ?

Pentru întîia dată în viață, Fauvel simți deșteptîndu-i-se în inimă îndoiala.

Dar nu ! Aceasta e cu neputință ! Vinovăția lui Tellier e vădită ca lumina zilei ! La aceasta, se mai adaugă toată atitudinea deținutului.

— Acum, își zise judecătorul de instrucție, comisarul trebuie să fie norocos. Dacă reușește să-l prindă pe numitul Pippin cel negru în cîrciuma „La mizeria veselă" atunci afacerea e cîștigată pe jumătate ! Poate că, flăcăul speriat de arestarea neașteptată, se va putea hotărî la o mărturisire.

Judecătorul de instrucție, stătu cîtva timp pe gînduri, ținîndu-și mîna stîngă pe frunte.

— Îmi vine amețeală cînd mă gîndesc la urmările unei astfel de mărturisiri !, murmură Fauvel. Carol Tellier să fie nevinovat ? ! Nu, nu, e imposibil ! Dar poate că nu-i atît de vinovat pe cît se crede ! Eu presupuneam de mult că ucigașul trebuie să aibă complici. În orice caz, Carol Tellier trebuie să fi luat parte la spargere și la asasinat !

Judecătorul de instrucție părăsi spitalul în care prezența sa era acum de prisos. Adîncit în gînduri se îndreptă spre cabinetul său de lucru.

Cu o încordată nerăbdare, judecătorul de instrucție așteptă întoarcerea comisarului.

Dar răbdarea lui Fauvel fu pusă la o grea încercare. Înserase deja și nu se vedea nici o urmă de comisar.

În schimb, judecătorul de instrucție primi o altă vizită. O femeie tînără, voalată, ceru să fie primită.

Uimit, judecătorul de instrucție porunci să fie introdusă în cabinetul său.

— Cu cine am onoarea ?, întrebă Fauvel, ridicîndu-se de pe scaun.

Tînăra femeie dădu la o parte voalul. Ea arătă o față de o frumusețe orbitoare.

— Eu sînt Orfelia Sanson, sora călăului din Paris !, începu fata.

— Ah !, zise judecătorul de instrucție, înclinîndu-se puțin înaintea acestei fete frumoase. În ce împrejurare ați venit la mine ?

— Am venit să vă cer o mare favoare, domnule judecător de instrucție !, murmură Orfelia, ai cărei obraji se acoperiră deodată de un roșu aprins.

Plină de pudoare, tînăra fată plecă ochii în jos.

— Dacă voi putea să vă servesc cu ceva, bucuros, zise Fauvel. Cu toate că drept vorbind, nu pricep...

— Veți afla îndată !, îl întrerupse Orfelia cu ton ferm. Vă cer favoarea unei convorbiri cu deținutul Carol Tellier.

Fauvel se cutremură. Dădu la o parte ochelarii săi strălucitori și privi uimit pe tînăra copilă.

— Vreți să vorbiți cu arestatul Carol Tellier, cetățeană Sanson ?, întrebă Fauvel. Dar aceasta nu-i permis ! Tellier e un deținut preventiv...

— O, aveți bunătatea să nu-mi refuzați cererea !, zise Orfelia cu un ton pasionat.

— Dar ce motiv puteți avea, să vă întîlniți cu acest criminal ?, întrebă Fauvel cu rezervă. Și cam bănuitor, scrută din ochi pe aceea care stătea în fața lui.

— Vai, el nu-i vinovat !, murmură Orfelia. Aș putea să jur, că numai soarta-i nenorocită a putut să îngrămădească atîtea bănuieli împotriva lui ! Carol Tellier, este desigur, incapabil de a comite o faptă atît de îngrozitoare !

Fauvel ridică din umeri.

— Prea vorbiți cu convingere !, zise el. Regret că nu pot împărtăși părerea dumneavoastră !

Un moment domni în odaie o tăcere adîncă.

— Dar spuneți-mi, zise iar Fauvel după ce se plimbă de cîteva ori de-a lungul odăii, ce interes aveți pentru Carol Tellier ? Pe cît știu nu-i înrudit cu dumneavoastră și apoi e și însurat...

— El a venit la mine după ajutor pentru femeia lui, care era bolnavă pe moarte !, murmură Orfelia.

— Foarte bine, foarte bine !, zise judecătorul de instrucție. Femeia lui Tellier a fost bolnavă pe moarte ! Acum, ea a și murit !

— Da, din nenorocire n-am putut să o mai ajut ! Dar am avut ocazia să observ adînca disperare de care era cuprins Carol Tellier, lîngă patul de durere al nevestei sale. Un bărbat care simte atîta, nu poate să fie ucigaș !

— Acestea sînt păreri !, zise judecătorul de instrucție dînd din umeri. Și acum desigur vă interesați de Carol Tellier ?

— Da, îi promisesem să mai trec să îngrijesc de nevasta lui ! La insistența mea, s-a dus acolo și fratele meu. Dar Carol Tellier a fost arestat și săramana femeie, în urma spaimei ce i-a produs arestarea bărbatului ei, muri ! Cadavrul nevinovatei fusese îngropat. Telalul Senac a încuiat locuința. Nu ne-a rămas altceva de făcut, decît să ne retragem.

— Ei, aceasta a fost foarte frumos și nobil din partea dumneavoastră !, zise judecătorul mai domol. Dar pentru care motiv cereți o convorbire cu Carol Tellier ?

— Eu singură nu cunosc motivul !, zise tînăra fată. Dați-mi voie să vă spun totul cu încredere, domnule judecător de instrucție ! Nenorocitul a deșteptat în mine un viu interes... O !, se întrerupse Orfelia, zărind un zîmbet al judecătorului de instrucție, nu rîdeți de acest sentiment ! Nu-i iubire în sensul obișnuit ! Este o simpatie sufletească, pe care eu singură nu o pot explica ! În orice caz, inima mea este sigură că acest bărbat nobil și mîndru, nu trebuie să lîncezească la închisoare ! Nu, Carol Tellier nu-i criminal, el nu-i ucigaș !

— Va fi foarte greu să dovediți aceasta !, zise ironic judecătorul de instrucție.

Printr-o mișcare a mîinii, invită de cîteva ori pe Orfelia să se așeze. Tînăra fată rămase în picioare în fața judecătorului de instrucție, pe a cărui față își fixase ochii săi fulgerători.

— O, nu spuneți aceasta !, murmură Orfelia, în timp ce o roșeață se ridică iar în obraji. Eu sînt convinsă că voi reuși să dovedesc nevinovăția lui Tellier ! De aceea vă mai rog odată, lăsați-mă să vorbesc cu el, ca să-mi povestească adevărul despre tot ce știe asupra întîmplărilor din acea noapte !

Judecătorul de instrucție se gîndi un moment.

— Ei bine !, zise el, e într-adevăr contra ordinii stabilite, dar mi se pare că sînteți demnă de încredere, cetățeană ! Vreau să vă mărturisesc, că și în mine s-au născut oarecare bănuieli în privința nevinovăției lui Carol Tellier — dar, nu jubilați înainte de vreme !, vă spun numai că unele bănuieli s-au născut. Cu toate acestea dovezile pe care le avem contra lui Carol Tellier, sînt destul de puternice pentru a-l condamna. Voi fi foarte mulțumit dacă veți reuși să aduceți lumină în acest caz atît de misterios.

Judecătorul de instrucție se îndreptă spre biroul de scris. Se aruncă pe scaunul din fața acestuia și scrise repede cîteva rînduri pe o coală de hîrtie. Apoi o întinse tinerei fete.

— Iată un permis de a intra în închisoare și de a vorbi singură, fără martori, jumătate de ceas cu Carol Tellier ! Sînt convins, mai adăugă el, că sora Călăului din Paris va face uz de permisia ce i s-a acordat !

Orfelia se înroși.

— Puteți să vă încredeți în mine, cetățene judecător de instrucție !, murmură ea. Nu un interes personal m-a adus aici, ci numai dorința fierbinte de a reda libertatea unui nevinovat ! Fie ca Dumnezeu să-mi conducă pașii în această operă !

Cu un salut simplu, Orfelia se depărtă după ce ascunse cu grijă permisul. Judecătorul de instrucție rămase multă vreme pe gînduri, uitîndu-se după dînsa.

— Ce coincidență curioasă !, murmură el. Tocmai în momentul în care așteptam întoarcerea comisarului, a mai venit și o altă persoană să se amestece în această afacere ! Să fi spus oare adevărul criminalul care a murit astăzi dimineață ?

Și iar începu să se plimbe nerăbdător prin odaie așteptînd întoarcerea funcționarului polițienesc.

Capitolul 139

VIZITA ORFELIEI LA CAROL TELLIER

O dispoziție tristă și ciudată cuprinse pe Orfelia cînd se opri în fața porții de fier, care despărțea închisoarea de celelalte apartamente ale palatului de justiție. Tonul pițigăiat al clopotului pus în mișcare de dînsa o sperie cu totul. I se părea că voiește să-i strige, că-i în zadar să mai aducă speranțe în acest lăcaș de mizerie și nenorocire.

Poarta se deschise cu zgomot.

Un controlor în uniformă o conduse pe Orfelia prin mai multe coridoare întunecoase pînă la celula treizeci și unu, pe care o descuie.

Orfelia zări figura slabă a lui Carol Fellier care zăcuse înghesuită pe salteaua de paie și care acum se ridică cu greutate.

Arestatul recunoscu la rîndul său pe vizitatoare.

O rază de bucurie alunecă pe fața-i slăbită și veștejită, pe care părea a fi imprimată școala sentimentală a suferinței celei mai amare și a durerii celei mai sfîșietoare. Revederea între aceștia doi era foarte dureroasă.

Orfelia alergă spre deținut și foarte mișcată, îi strînse amîndouă mîinile.

— În sfîrșit, cetățene Tellier, am căpătat permisiunea de a vorbi și a mă sfătui cu dumneata !

— În sfîrșit... în sfîrșit, a venit la mine o ființă omenească !, murmură arestatul. Vai, nici nu-ți poți închipui cît de mult doream să vii !

Tonul vocii sale, mișcă adînc pe Orfelia. Trebuia să lupte mult ca să-și poată stăpîni agitația.

— Mai întîi, urmă Tellier, dumneata știi că nu pot comunica cu nimeni din afară. Paznicul nu vorbește nici un cuvînt cu mine. El este mut pentru toate întrebările mele. M-au răpit atunci de lîngă soția mea...

El se opri, căci o umbră apăru pe fața Orfeliei.

Îndată un vaiet de durere scăpă de pe buzele lui Tellier.

— Vasăzică, am văzut eu bine atunci, bîigui el, cînd m-au dus pe acolo cu trăsura ! Am văzut scoțîndu-se o raclă din casă și...

— Supune-te bărbățește soartei, îl întrerupse Orfelia mișcată, îți aduc ultimele salutări de la sărmana martiră. Acuma îi este bine !

— Așadar e adevărat, adevărat !, șopti Tellier cu voce sugrumată.

Apoi căzu pe saltea. Își ascunse fața în amîndouă mîinile și plînse cu amărăciune.

Răbdătoare, neîndrăznind să tulbure durerea sfîntă a nenorocitului, tînăra fată aștepta.

În sfîrșit, Tellier se ridică luîndu-și mîinile de la ochi.

— Am devenit slab de inimă !, murmură el. Dar durerea mi-a luat-o înainte. Bănuiam dinainte ceea ce mi-ai spus ; vestea dumitale nu m-a găsit nepregătit, și totuși...

El se lovi cu palma pe frunte.

— Să lăsăm aceasta. Acum am o întrebare pentru dumneata !, izbucni el cu violenţă. Mă crezi vinovat ? Da sau nu ?

Privirea sa pătrunse adînc în ochii Orfeliei, părea că vrea să-i zărească orice frămîntare a gîndurilor.

— Credeam că v-am răspuns deja, cetăţene Tellier !, sau credeţi, poate, că v-aş fi dat mîna dacă vă credeam ucigaş ?, o strîngere de mînă se schimbă numai cu un om cinstit.

O rază de bucurie străluci pe faţa arestatului.

— Aşadar, mă credeţi scumpă copilă ! Nici nu vă puteţi închipui cît de mult bine îmi face aceasta. Fiecare cuvînt pe care-l spun judecătorului de instrucţie, e luat drept minciună sau viclenie infamă. Mimica acestui om exprimă un dispreţ vădit. Vai, nu pot să arăt cît de fericit mă face gîndul că sînt socotit un om cinstit, deşi stau aici în închisoare... fără cea mai mică speranţă...

— Nu, să nu deznădăjduiţi !, îl întrerupse Orfelia. Nu vreau deloc să trezesc în dumneavoastră iluzii — căci, după cît ştiu ne va fi foarte greu să nimicim toate dovezile care s-au strîns împotriva dumneavoastră — dar la urma urmei, dreptatea şi Dumnezeu e cu dumneavoastră, el vă va da curajul şi puterea de a învinge toate ! Eu v-aş ruga, să-mi povestiţi totul în mod sincer fără să-mi ascundeţi ceva. De-aş fi putut presimţi întorsătura nenorocită pe care a luat-o poziţia dumneavoastră înaintea cercetării, v-aş fi putut ajuta şi n-aţi fi ajuns să vîndeţi uneltele dumneavoastră acelui mizerabil ţelal.

Tellier suspină adînc.

— Acest ticălos sperjur !, murmură el. Mi-a jurat în faţă că niciodată n-a cumpărat unelte de la mine.

— Şi eu sînt convinsă că Senac a jurat fals, cu toate acestea ne va fi foarte greu să dovedim aceasta !, adăugă Orfelia.

— O, cît despre această justiţie !, suspină adînc arestatul. În genunchi l-am rugat pe judecător să întreprindă o cercetare la casa lui Senac, i-am descris în amănunţime fiecare unealtă, pe care am vîndut-o mizerabilului, n-am uitat să indic nici cea mai mică ştirbitură a la-

melor lor ; şi un orb le-ar recunoaşte după descrierile mele. Spusele mele au fost primite cu dispreţ suveran. Acum însă, sper că nu mai sînt cu totul lipsit de ajutor. Vă rog, vă conjur, căutaţi să obţineţi să se facă o anchetă la Senac.

— Dar cum aţi ajuns să vindeţi uneltele tocmai lui Senac, care era propietarul dumneavoastră ?, îl întrebă Orfelia cu compătimire.

— Ştiţi că nenorocita mea soţie era atunci pe patul de moarte. Am fost chemaţ la cetăţeanul Colmin să-i deschid casa de bani. În lipsa mea a fost doctorul şi a declarat că nu se va mai întoarce pînă nu-i voi plăti datoria din urmă. De asemenea mi-a tăiat şi farmacistul cel mai mic credit. În casă nu mai aveam nimic. Soţia mea gemea şi nu mă mai lăsa să plec de lîngă dînsa, şi fiindcă ştiam că Senac îmi cunoaşte nevoile, am apelat la dînsul ; n-am presimţit ce nenorocire voi atrage prin aceasta asupra mea şi-alor mei.

— N-a fost nimeni în prăvălia lui cînd ai tranşat cu dînsul afacerea ?

— Nimeni !

— Aşadar, nu v-a văzut nimeni în acea după amiază în prăvălia lui ?, întrebă din nou Orfelia. Ne-ar fi de mare folos, dacă am putea dovedi că aţi fost în prăvălie în acea după amiază.

Arestatul se gîndi un moment.

— Am întîlnit lîngă uşă, cînd am ieşit din prăvălie vesel cu cei cincizeci de franci primiţi, un tînăr înalt care probabil a intrat în prăvălie.

— Dar cum arăta ?, îl întrebă Orfelia.

Tellier se gîndi cîteva secunde, apoi ridică din umeri plin de mîhnire.

— De mi-aş aduce aminte !, murmură el. La drept vorbind, nu m-am prea uitat la dînsul. Mi se pare că avea o mustaţă neagră, poate şi favoriţi. M-am mirat oarecum, că deşi era cald afară, el purta o manta neagră cu gulerul ridicat, de parcă ar fi vrut să-şi ascundă faţa. Dar eu n-am luat în seamă aceasta. Am alergat să ajung mai iute la farmacie, pentru a lua medicamente pentru soţia mea bolnavă.

— Eu cred că fără să ştiţi, aţi trecut atunci pe lîngă omul care era pe cale de a atrage teribila nenorocire asupra capului dumneavoastră !, zise Orfelia mişcată.

Eu nu mă îndoiesc deloc că bărbatul acela cu mantia neagră și mizerabilul ucigaș, sînt una și aceeași persoană. Credeți că Senac a luat direct sau indirect parte la acest asasinat ?

— Asta e așa de clar ca lumina soarelui, o întrerupse arestatul agitat. Desigur, mișelul a fost părtaș !

— Îl credeți deci autorul acestei crime ?

— Desigur !, afirmă Tellier, cum s-ar putea altfel, dacă s-a găsit dalta în pieptul victimei ?

— Atunci este vorba de un asasinat premeditat ! Totuși, nu îmi explic cum a putut să ajungă telalul în casa bine închisă a cetățeanului Colmin !, zise Orfelia pe gînduri. El nu avea nici o legătură cu locuitorii casei.

— Așa, era de mult cunoscut cu domnișoara Lidia Gervier !, o întrerupse Tellier agitat. De multe ori am văzut pe domnișoara în prăvălia telalului. Cumpăra totdeauna de la dînsul dantele vechi și alte lucruri.

— După împrejurări, poate să ne folosească și aceasta, dacă spusele dumneavoastră vor fi confirmate de servitorii lui Colmin ! După părerea mea, Sanac e prea laș pentru a putea comite singur o crimă ca aceasta. Pentru un astfel de asasinat, trebuie să ai nervi de oțel și mînă de fier, și pe lîngă aceasta pumnalele otrăvite se întrebuințează rar.

— Acestea se pot găsi mai degrabă la un negustor de rarități !, o întrerupse Tellier. Senac cumpăra tot ce vedea ; dar nu cred să fie el singur ucigașul, pentru așa ceva el este prea laș. El a spionat și a ascuns lucrurile. Pentru această faptă a avut desigur complice.

— Acum, avem cîteva puncte sigure, care după împrejurări, ne pot fi de mare folos !, zise Orfelia întrerupîndu-l. Eu voi comunica toate acestea fratelui meu. El are mare influență asupra polițiștilor cei mai dibaci. Veți vedea, prietene Tellier, că în scurtă vreme se va produce o schimbare în situația dumneavoastră.

Tellier se sculă de pe salteaua de paie. Lanțurile de la picioarele sale zăngăniră. Durerea se arătă pe buzele mult încercatului bărbat.

— Voiți să plecați ?, murmură Carol Tellier. Așadar, soarele meu vrea să mă părăsească iar ? Vai, nu puteți ști mîndră copilă, cît de mult m-a mișcat și m-a umplut de fericire venirea dumneavoastră !

Orfelia puse dreapta-i delicată în mîna pe care i-o întinse nenorocitul bărbat. Ea nu se opuse cînd Tellier îi apucă cu patimă mîna şi o duse la buze.

— Mulţumesc, mii de mulţumiri !, murmură nenorocitul. Dumnezeu să vă binecuvinteze ! Aţi răcorit un însetat, aţi sădit în inima unui nenorocit, curaj şi putere de a lupta cu soarta !

— E adevărat ?, strigă copila, mi-a reuşit aceasta ? O atunci sînt peste măsură răsplătită ! Soarta dumneavoastră m-a atins drept la inimă ! Zi şi noapte nu mă părăseşte durerea, de cînd vă ştiu nenorocit !

— Oh, ce aţi spus ?, murmură Carol Tellier, e oare cu putinţă să mai existe pe suprafaţa pămîntului, o fiinţă care să găsească în mine un om cinstit şi cu inimă ? Da pentru ce mai întreb ? Oare venirea dumneavoastră aici nu-mi dovedeşte îndeajuns compătimirea dumneavoastră neprefăcută ?

Nenorocitul, adînc mişcat, acoperi mîna îngustă şi delicată a Orfeliei, cu numeroase sărutări.

— Numai curajul să nu-l pierdeţi !, murmură Orfelia, ţineţi-vă sus, fiţi fără grijă, dincolo de ceata numeroasă a stelelor trăieşte un tată, care vede toate misterele şi care conduce şi barca destinului dumneavoastră cu o mînă puternică !

— Da, murmură Carol Tellier, în Atotputernicul Dumnezeu îmi pun şi eu speranţele ! Acum poate să se întîmple orice, eu sînt mîngîiat, ştiu că un înger înconjurat de lumină şi plin de blîndeţe se gîndeşte cu prietenie la mine !

Orfelia dădu din cap.

— Nu trebuie să vă gîndiţi la moarte !, zise ea, trebuie să speraţi la o nouă şi fericită viaţă ! În curînd veţi putea părăsi aceste ziduri triste ale închisorii, în curînd veţi fi iar un bărbat fericit şi liber ! Pentru rest, lăsaţi-mă să îngrijesc eu sau mai bine fratele meu !

Orfelia îşi întoarse ochii. Obrajii ei se înroşiră. Un foc blînd străluci în ochii ei plini de viaţă.

Amîndoi stătură un moment fără să vorbească.

Apoi Tellier încrucişîndu-şi mîinile se îndreptă din nou cu rugăminte spre Orfelia.

— Încă o întrebare îndrăznesc să vă pun !, murmură el, e vorba de soţia mea, sărmana şi mult încercata martiră !

Orfelia deveni foarte serioasă.

— Vorbiţi ! Ruga dumneavoastră va fi îndeplinită !, şopti tînăra fată.

— Nenorocita a primit cel puţin un mormînt venerabil, sau odihneşte în mijlocul masei mormintelor pe care Parisul îl oferă celor mai mizerabili dintre săracii săi ?, întrebă Carol Tellier.

— În privinţa aceasta, puteţi fi liniştit ! Fratele meu s-a îngrijit ca soţia dumneavoastră să capete un mormînt venerabil. Iedera sălbatică se agaţă deja în jurul mormîntului său, apoi la anul o podoabă de flori va încorona lăcaşul unde odihneşte obosita şi mult încercata inimă a tovarăşei dumneavoastră !

O rază de lumină străluci în ochii nenorcitului bărbat.

— Mulţumesc ! Mii de mulţumiri !, zise el cu buzele tremurătoare. Nici nu ştiţi ce balsam au vărsat în inima mea cuvintele dumneavoastră ! Vedeţi, e atît de trist cînd ai iubit o inimă, să o ştii uitată şi părăsită în mormîntul rece ! Nenorocita mea soţie n-a avut pe nimeni altul decît pe mine şi eu abia i-am putut procura strictul necesar pentru trai !

Se întrerupse. O slăbiciune cuprinse pe mult încercatul bărbat.

El se lovi cu pumnii peste frunte. Pierdut îşi ţinti un moment privirea înainte.

— Vai, Dumnezeul meu, este atît de dureros pentru un bărbat cinstit, urmă Tellier cu buzele tremurînde, să nu poată lupta pentru ce are mai scump pe pămînt ! Şi i-am jurat soţiei mele înaintea altarului, să-i fiu un sprijin puternic pînă la moarte. Dar cît am fost de nenorocit în îndeplinirea acestui jurămînt ! Dacă cerul nu i-ar fi trimis un înger care să-i aducă pace şi ajutor, nenorocita n-ar fi căpătat măcar un locaş propriu unde să se odihnească după această viaţă presărată cu spini !

— Aveţi curaj ! Liniştiţi-vă !, îl rugă Orfelia cu voce blîndă. Soţiei dumneavoastră îi este bine, obosita martiră a trecut prin poarta paradisului ! Dumneavoastră însă, Carol Tellier, veţi trăi ! Mari speranţe vor pătrunde în inima dumneavoastră ! Peste puţin se vor schimba toate în mai bine.

Un suspin lung rădică pieptul lui Tellier. Privirile sale pline de recunoştinţă se opriră pe faţa delicată a Orfeliei.

— Şi dacă voi ajunge mai bine, scumpă şi mîndră copilă, bîigui Carol Tellier, numai dumneavoastră trebuie să vă mulţumesc.

— Speră, speră !, atîta şopti vocea clară a Orfeliei.

Îndată după aceasta, tînăra copilă părăsi pe arestat.

Carol Tellier se aşeză pe salteaua-i aspră. Plin de mîhnire privi lanţurile grele care zăngăneau la fiecare mişcare. Mecanicul îşi sprijini capul pe amîndouă mîinile. Suspină adînc şi începu să plîngă. Nu ştia pentru ce. Simţăminte noi îl cuprinseseră ; presimţea un viitor nou şi plin de fericire.

Capitolul 140

PIPPIN CEL NEGRU, ÎN PERICOL DE MOARTE

Cu o sforţare supranaturală, Antonio reuşi, după cum au văzut cititorii, să ajungă încărcat cu sarcina negrului Pippin în labirintul de străzi şi stradele laterale.

Se rezemă de poarta unei case. Gîfîind cu greu abia putea să respire.

În acest moment îşi veni în simţiri Pippin cel negru.

— Apă, apă !, gemu el.

— Să te ia dracu !, strigă Antonio, aruncînd o privire plină de ură asupra rănitului.

Apoi Antonio, îl apucă pe Pippin cel negru cu o putere de o cruzime sălbatică şi îl aruncă pe pietrele de lîngă poartă.

— Acum îmi e tot una !, spumegă Antonio. Eu trebuie să-mi păzesc pielea.

Se scotoci prin buzunare şi scoase un cuţit lat în formă de pumnal. El ridică în sus lama acestuia. Se aplecă apoi, cu priviri scînteietoare spre Pippin cel negru.

— Apă, apă !, murmură acesta cu voce slabă abia auzită.

Dureri teribile păreau a sfîşia pe mizerabil. Durerea şi pierderea de sînge au contribuit deopotrivă la zvîrcolirile nenorocitului.

Privirea aproape stinsă a lui Pippin, căzu în acest moment pe faţa lui Antonio. El zări lama care strălucea în mîna dreaptă a lui. Acum pricepu teribilul plan pe care camaradul său îl făcuse împotriva lui.

— Vai, vai !, bîigui Pippin cel negru. Şi ca şi cum ar fi vrut să se apere, el ridică mîinile spre Antonio.

Dar puterile lui erau cu totul sleite. Braţele mizerabilului căzură înapoi la pămînt. Nici măcar un ţipăt nu scăpă de pe buzele ticălosului.

Se părea că Nemesis îl va ajunge în sfîrşit.

— Graţie Antonio, graţie !, bîigui Pippin cel negru, pentru ce vrei să mă omori ? Eu... eu... nu ţi-am făcut nimic rău !...

— Da, tu trebuie să mori !, spumegă Antonio însetat de a ucide şi privind victima care zăcea înaintea lui. Altfel, ai să mă trădezi ! Te cunosc eu bine, ticălos perfid şi necredincios ! Cît timp trăieşti, eu şi toţi ai noştri sîntem în pericol ! Aşadar, te vei duce dracului, ticălos blestemat !

Cu aceste cuvinte, Antonio ridică pumnalul şi-l înfipse cu o cruzime teribilă în partea stîngă a pieptului lui Pippin cel negru.

Un ţipăt slab, abia auzit, trecu pe buzele nenorocitului. Un şuvoi de sînge negricios se revărsă din rană.

Pippin cel negru, se zvîrcoli încă o dată în convulsii teribile. O răsuflare înăbuşită trecu peste buzele sale. Acum zăcea nemişcat. Niciunul din membrele sale nu se mai mişcau.

Antonio îşi şterse cu răceală cuţitul plin de sînge de jiletca aceluia care zăcea în faţa lui. Apoi îl închise şi-l băgă în buzunar.

— Cred că-i ajunge !, îşi zise el, în timp ce un zîmbet drăcesc îi apăru pe buze. E păcat într-adevăr de el ! Era un flăcău voinic, mai dibaci şi mai îndrăzneţ decît alţi zece ! Dar tot e ma bine că-i mort, decît să am un trădător lîngă mine.

Cu multă băgare de seamă, Antonio păşi pe stradă. Privea spionînd în dreapta şi în stînga. Era linişte.

Din depărtare se auzeau semnalele gărzii municipale.

Acela în care se rătăcise Antonio era cartierul cel mai păcătos al Parisului.

Noi îl cunoaştem deja. O întîmplare ciudată a voit, ca gangul în care l-a depus Antonio pe Pippin cel negru, să fie acelaşi, în care cu o zi înainte, călăul a urmărit pe călugăriţă. În mansardele acestei locuinţe sărăcăcioase era refugiul cinstitului şi bătrînului călugăr şi al călugăriţelor sale.

Cum văzu Antonio că pentru moment nu-i nici un pericol pentru el, o luă la fugă. Nu se sinchisea de corpul tovarăşului său. El credea cu siguranţă că Pippin cel negru era mort, l-a lovit doar destul de bine cu cuţitul său.

Nici o urmă de remuşcare nu-l însoţi pe ucigaş. Numai un gînd însufleţi pe Antonio să scape cît mai curînd din acest cartier şi de urmărirea gărzilor municipale.

După puţină gîndire, Antonio se îndreptă spre cîrciuma „La mizeria veselă". Acolo putea să găsească adăpost.

După aventura nenorocită din noaptea trecută, era foarte nimerit pentru Antonio să se facă nevăzut pentru cîtva timp. Fuga peste acoperişuri putea foarte uşor să devină un material de discuţie pentru tot Parisul. În orice caz, poliţia desfăşura acum o activitate febrilă şi Antonio trebuia să se pună la adăpost.

Zis şi făcut. Ticălosul păşea foarte îndemînatic în umbra caselor.

Peste puţin timp ajunse la cîrciuma „La mizeria veselă". Antonio sări cît mai repede posibil în coridorul casei şi dispăru înăuntru.

Mişelul, nu presimţea deloc cît de aproape era de dînsul ora judecăţii şi a răsplăţii. Cîteva ceasuri după dispariţia lui Antonio în cîrciuma „La mizeria veselă" sosi comisarul şi garda municipală, trimişi de judecătorul de instrucţie Fauvel. Toate intrările acestui cuib al pungaşilor fură înconjurate. Comisarul însoţit de cîţiva dintre cei mai hotărîţi, se îndreptară spre vizuina leului.

Capitolul 141

FARMECELE FAKIRULUI BEN-ELD-DEL-SULAM

Începuse să se desprimăvăreze.

Pe înălţimile munţilor se topea zăpada şi se prăbuşea în vale, pustiind totul în drumul său. Furtuna primăverii sufla peste dealuri şi văi şi-şi cînta cîntecul său de redeşteptare după lungul somn.

Toate înfloreau şi îmboboceau cum nu s-a mai văzut vreodată în Franţa. O primăvară deosebit de frumoasă se revărsa peste sate şi oraşe. Soarele lucea plin de lumină şi căldură.

În curtea înconjurată de ziduri înalte a închisorii din Salpetriére, se plimba o copilă slabă şi palidă. Era Lili.

Ea scăpase încă o dată de moarte sigură. Criza cea mare se sfîrşise. Furia febrilă dispăruse şi fata era pe cale de a se însănătoşi.

Din fericire pentru dînsa, medicul închisorii era un om fără prejudecăţi. Acesta permise tinerei fete să se plimbe în fiecare zi, un ceas, sub razele calde ale soarelui de primăvară, în mica grădiniţă din curtea închisorii.

Vai, cît de bine se simţea acolo Lili, deşi marea lovitură a destinului atîrna deasupra capului ei. Sufletul ei curat se bucura la vederea mesagerilor cu capul alb al primăverii, care ieşeau nerăbdători din pămînt şi priveau cu ochi galeşi în jurul lor.

Mîndra copilă — ea singură o floare omenească, stătea îngîndurată în faţa micilor sale tovarăşe albe, albastre şi roşii.

Pentru prima oară, se furişa un zîmbet pe buzele delicate ale fetei.

Apoi privi spre cer, din care ea nu putea vedea decît o mică parte. Strălucirea albastră a ochilor săi minunaţi se ţesea cu luciul cerului.

Tînăra copilă parcă voia să trimeată salutări într-o altă lume. Vai, acolo în imperiul ceresc era tatăl ei. Desigur că bunul bătrîn, privea binecuvîntînd şi păzind pe copilul său, care pătimea sub nevoile şi greşelile pămînteşti.

Instrucţia lui Lili, însă, îşi urma cursul său.

Zadarnice erau toate sforţările lui Enric Sanson de a obţine încă o dată permisiunea unei convorbiri cu mult iubita lui mireasă.

Nici nu trebuia să se mai gîndească, în privinţa aceasta judecătorul de instrucţie Fauvel, era neînduplecat.

— Fata este ca şi condamnată !, zise Fauvel, Călăului deznădăjduit. Îmi pare rău pentru dumneata, maestre Sanson. dar nu pot să violez legile ! Îndată ce mireasa dumitale va avea destulă putere, va fi dusă înaintea judecătorului. Restul ţi-l poţi închipui singur !

Enric Sanson se întoarse acasă deznădăjduit. O durere teribilă îi umplu inima.

Cum !, oare Dumnezeu a făcut o minune scăpînd pe mult iubita-i mireasă de moarte, pentru a o da pradă sentinţei unor oameni ! Oare această dulce floare omenească, va găsi un sfîrşit prematur sub cuţitul ghilotinei ?

Enric Sanson simţi cum la acest gînd îi ieşeau pe frunte sudori reci. El, Călăul Parisului, obişnuit cu spaimele cele mai groaznice, tremura în faţa acestui gînd.

Vai, teribile lupte sufleteşti sfîşiau zilnic inima lui Enric şi-i răpeau odihna nopţii.

Călăul se schimbase cu totul numai în cîteva luni. El, bărbatul vesel de altădată, devenise un melancolic sumbru.

Călăul fugea de toată lumea şi chiar cu iubita-i soră Orfelia, nu schimba decît cuvinte absolut necesare.

Cînd trecea ziua cu durerile şi patimile ei, Enric se refugia în liniştea odăii sale de studii.

Acolo, înconjurat de singurătate, se gîndea cu durere la nenorocita-i mireasă. Acolo îşi frămînta mintea, asupra tuturor chestiunilor care ar putea mişca orice inimă simţitoare.

El dispunea de o mare bibliotecă ce-i rămăsese de la părinţi. Volume groase, legate în marochin, se aflau pe etajere înalte, de-alungul pereţilor cabinetului de studiu al Călăului.

Enric Sanson citea cînd în una, cînd în alta din aceste cărţi vechi, pentru a găsi distracţie şi uitare. De multe ori era luminà toată noaptea în odaia lui de lucru. El căută distractia şi uitarea cu orice preţ..

Şi în noaptea aceasta stătea cufundat în lectură.

Enric Sanson îşi luă de astădată un volum vechi, prăfuit, legat în pergament, scris de unul din strămoşii săi, cel dintîi Călău din familia sa. Acest strămoş era bănuit a fi vrăjitor. El însă nu era decît un bărbat învăţat şi citit, a cărui pătrundere l-a ridicat mult deasupra contemporanilor săi. Acest strămoş şi-a notat observaţiile sale în această carte.

Enric Sanson deschise cartea la întîmplare.

Aceste însemnări ale unor vremuri, de mult trecute, îl atinseră într-un chip foarte ciudat. Alte păreri stăpîneau acuma lumea. Interesele, care cu secole în urmă au fost cauzele de fericire şi nenorocire ale popoarelor, au fost de mult învinse.

Fără să vrea, călăul zîmbi cu compătimire, citind despre micile certuri dintre partide, care erau pe atunci la ordinea zilei. Dar strămoşul lui povestea şi despre revolte sîngeroase.

Enric Sanson se înfioră fără să vrea gîndindu-se în ce chip se executau pe atunci nenorociţii ce cădeau în mîinile călăului. Aici se vorbea de smoală şi de pucioasă topită, care se turna în rănile arse ale condamnaţilor cu vergele de fier înfierbîntate. Erau şi alte torturi, din cele mai oribile, descrise de strămoşul lui Enric.

Deodată Călăul se cutremură.

Privirea lui dădu de un pasaj atît de ciudat, încît Enric fu nevoit să citească de o mulţime de ori aceste notiţe ale strămoşului său. Acolo scria astfel :

„Era la 21 Ianuarie în anul domnului 1571. Atunci veni la regele nostru solia cea mare indiană. Aveau o mulţime de haine din cele mai scumpe, săbii şi teci din aur masiv, garnisite cu pietre preţioase. Erau cu dînşii şi cîteva femei frumoase, una mai mîndră decît cealaltă, îmbrăcate în haine frumoase, cum nu s-a mai văzut pînă atunci în Franţa. Au atîţat o curiozitate deosebită, cînd au trecut prin străzile oraşului nostru.

Era în această solie şi un indian numit Fakir Ben-Eld-Del-Sulam. Era un flăcău frumos, brun la faţă şi cu ochii plin de foc. Acest Ben-Eld-Del-Sulam, iubea una din aceste femei atît de mîndru îmbrăcate.

Femeile însă trebuiau să rămînă în proprietatea prea graţiosului nostru rege, care le primi cu multă plăcere, dîndu-le locuinţă în grădina cerbilor şi seara cînd luceau

stelele, petrecea cu ele de minune. Acum acest Ben-Ed-Del-Sulam era gelos pe Ben-Zaire, poreclită fata cu ochii de gazelă. Această Zaire era o ființă frumoasă, mîndră. Ea avea niște ochi, că putea să înnebunească pe cel mai deștept flăcău. Ben-Eld-Del-Sulam era acum în flăcările dragostei. El o iubea pe Zaire de cînd era în patria-i caldă. Grațiosul nostru sătpîn, regele, se îndrăgosti de frumoasa indiană. Acest fapt i s-a raportat lui Ben-Eld-Del-Sulam.

El însă nu voi să țină seamă de faptul că nu e bine să mănînci din aceeași strachină cu puternicii pămîntului. Într-o seară pe cînd grațiosul nostru stăpîn învăluit în manta se îndrepta spre grădina cerbilor, pentru a petrece acolo după obiceiul său, întîlni în drum pe indian. Norocul lui a fost că avea zale sub haină, altfel ar fi căzut, desigur, sub loviturile furiosului.

Așa, însă, stăpînul nostru a putut să cheme ajutor. Garda palatului veni îndată într-acolo, îl prinse pe Fakir Ben-Eld-Del-Sulam și-l aruncară în închisoare, unde nu pătrundea nici soarele nici luna.

Sosi judecata chinuitoare și au trebuit să-l tortureze pe Ben-Eld-Del-Sulam. Fakirul însă, avea curaj de leu. El nu striga, nu se cutremura, nu făcea nici o mină deosebită, așa că bunii și învățații noștrii judecători, crezură că e un vrăjitor. Atunci, s-au strîns judecătorii. Și au hotărît să-l ardă cu foc și pucioasă, ca să nu rămînă nici o urmă din dînsul. Era printre dînșii magistratul Lucaus, un bărbat foarte deștept și luminat, care a spus că de se va arde capul Fakirului, care este desigur un vrăjitor, atunci sufletul va rămîne liber. Astfel de suflete, sînt jucăriile dracului și ale altor locuitori ai Iadului și pot rătăci prin lume, producînd multe nenorociri în sufletele pioase și superstițioase ale poporului. Așadar, sus-numitul magistrat a propus să-l îngroape de viu pe Fakir Ben-Eld-Del-Sulam. Atunci sufletul său păcătos va trebui să rămînă în corpul său murdar și nu va mai rătăci prin lume. Această propunere a învățatului bărbat a fost primită de tot juriul.

Era 6 aprilie, în același an, și am ieșit cu patru oameni din oraș pentru a săpa o groapă pe gunoiște. Și-am săpat acolo o groapă lungă de patru coți. În această groapă trebuia să fie îngropat de viu Fakirul. Dar cînd am venit cu indianul Ben-Eld-Del-Sulam s-a întîmplat

ceva îngrozitor. Sulam rîdea şi rămase cam uimit. Mai întîi era îngrozit şi plin de frică. Dar cînd a auzit că-l vor îngropa de viu, atunci deveni vesel şi bine dispus Şi cînd ne-am îndreptat spre locul de osîndă, Fakirul Ben-Eld-Del-Sulam a rugat să i se acorde o ultimă dorinţă. I se acordă, a zis magistratul Lucaus. Fakirul s-a mai rugat încă o dată după datinele ţării sale.

Atunci ne-am aşezat cu toţii în jurul Fakirului ca să nu ne scape. Fakirul s-a ridicat în picioare. Era minunat de văzut cum Fakirul începu deodată să sufle tot aerul din plămîni. Era ca şi cum Fakirul nu vroia să mai păstreze nici un pic de aer în interiorul său. În acelaşi timp am văzut pe Fakirul Ben-Eld-Del-Sulam întorcînd ochii într-un chip ciudat şi privindu-şi fix vîrful nasului. Aceasta ţinu multă vreme, foarte multă. Înainte însă de a face toate acestea, mi-a şoptit la ureche dacă nu sînt dispus să-i fac un mic serviciu. După ce i-am promis, m-a rugat să deschid peste un an mormîntul în care va fi depus, să-i dau trei lovituri mari în piept şi să-i tîrîi într-o parte şi în alta membrele cadavrului său ; după aceea va scăpa abia sufletul său de blestem. Eu nu credeam în astfel de hocus-pocus, dar i-am promis-o nenorocitului. Credeam că după un an nu va mai rămîne nimic din hoitul său. După ce Fakirul s-a rugat aşa misterios, a căzut deodată jos, ca un lemn. Ne-am năpustit cu toţii spre el.

Dar vai, orice semn de viaţă dispăruse din corpul Fakirului. El zăcea ţeapăn, întins pe pămînt. Şi-au început a suspina cu toţii, căci s-ar fi bucurat dacă l-ar fi văzut zvîrcolindu-se în groapă. Şi stăpînul nostru, regele, venise acolo călare ca să-l vadă pe criminalul care l-a pîndit. Acum însă, a trebuit să-l îngropăm pe Fakirul mort. L-am coborît în fundul gropii. Mie mi-a fost însă milă de nenorocit că a fost atît de puţin gătit. Aşadar am pus mantaua mea deasupra corpului său. După aceea am aruncat asupră-i ţărînă, şase coţi înălţime, aşa că zăcea adînc sub pămînt. Magistratul Lucaus porunci să se semene iarbă pe locul unde fusese îngropat Fakirul. Căci, a zis învăţatul Magistru, astfel se va închide bine pămîntul încît să nu mai scape diavolul de acolo. Şi s-a semănat iarba. şi a crescut peste un an atît de înaltă, că a ajuns pînă la genunchi. Eu uitasem deja demult de nenorocitul Fakir. Femeia pe care el a iubit-o

atît de mult, a dispărut din grădina cerbilor chiar a doua zi după execuţia lui. Nimeni nu ştia unde se află. Dar, cînd se împlini anul, am auzit bătîndu-mi-se la uşă.

Am deschis uşa. Şi văd înaintea mea o femeie de o frumuseţe fermecătoare, tremura din tot trupul şi era îmbrăcată într-o haină veche. Mă uit bine la femeie şi mi se pare că am mai văzut cîndva ochii şi faţa ei. Era aceeaşi amantă care n-a vrut să stea cu regele, şi pentru care Fakirul a trebuit să moară. Am dus-o îndată în odaie. Şi m-a întrebat dacă am uitat ceea ce am promis Fakirului Ben-Eld-Del-Sulam în ziua execuţiei. M-am gîndit puţin şi am izbucnit într-un hohot de rîs zicîndu-i că are să-i folosească foarte puţin Fakirului dacă îl voi lovi de trei ori pe piept, căci viermii* or fi distrus deja o bună parte dintr-însul. Femeia s-a uitat foarte ciudat la mine şi mi-a zis că trebuie să ţin jurămîntul şi că ea a îndurat multe lipsuri şi chinuri numai ca să ajungă să vadă ivindu-se ziua de azi. Am fost fermecat de acea femeie şi m-am furişat cu dînsa în noaptea întunecoasă spre gunoiştea unde a fost îngropat Fakirul. Pe drum am tot spus Tatăl Nostru, căci nu mă simţeam tocmai în apele mele, cînd mă gîndeam că trebuie să deranjez un mort, deşi i-o promisesem Fakirului. Am luat şi unelte de săpat. Am început a scormoni pămîntul. Era o muncă destul de obositoare.

Sudoarea îmi curgea pe frunte şi eram foarte obosit. Indiana îmi lumină cu o lampă ca să văd să sap. Chipul frumos al femeii era foarte agitat. Şi mie-mi bătea inima, fără să ştiu de ce. Am văzut eu dezgropîndu-se multe cadavre, dar Fakirul însemna pentru mine ceva groaznic. În sfîrşit am dat de cadavru. Mantaua mea era deja atacată de umezeală. Şi mă gîndeam eu înfiorat cum va arăta acela care zace sub manta. M-am întors către femeie, şi i-am zis să se întoarcă. Dar ea sări în groapă, rupse mantaua de pe Fakir. Atunci am văzut o mare minune ! Fakirul zăcea aşa cum l-am pus acolo, cu ochii bine închişi, nu se vedea pe faţă nici o pată verde sau galbenă din viermişorii care distrug de obicei cadavrele. Am mai rostit un Tatăl Nostru şi m-am apucat să îndeplinesc toate cîte mi le-a cerut decedatul.

Credem că îndată ce-l voi lovi peste piept se va preface în praf. Aş fi fugit bucuros de acolo, dacă nu mi-ar

fi fost ruşine de acea femeie. Era doar evident că diavolul era destul de puternic în corpul Fakirului. Altfel cum ar fi fost posibil să scape de putrezire timp de un an? Femeia indiană însă mă ajuta foarte mult, şi era mult mai instruită decît mine. Ea apasă de cîteva ori pieptul mortului, apoi făcu astfel, ca şi cum ar fi voit să-i sufle aer curat în plămîni. Cu o mare putere ea-i descleştă dinţii. Începu să facă diferite mişcări cu braţele Fakirului. Părea că acea femeie străină vrea să-i pompeze un aer proaspăt comorii sale moarte. Aceasta ţinu vreo jumătate de oră. Eu sînt bătrîn şi aproape de mormînt. Ceea ce vreau să povestesc mai departe a fost atît de miraculos, încît nici un suflet omenesc n-are să o creadă. Acesta e însă purul adevăr, aşa să mă milostivească Dumnezeu în ultimele momente!

Aşadar, voiam să-l părăsesc pe mort, cînd el scoase deodată un suspin. Credeam că n-am auzit bine, ştiam doar că Fakirul a zăcut un an în pămînt şi noi l-am îngropat atunci ca pe un mort! Dar nu! nu m-am înşelat! Iată că suspină pentru a doua oară, apoi deschise ochii. Atunci am simţit ca şi cum mi s-ar fi sfîşiat toate membrele corpului. Am simţit cum un fior mi-a trecut prin tot corpul şi o sudoare rece a început să iasă prin toţi porii. Am văzut mai tîrziu că toate hainele erau aşa de ude ca şi cînd ar fi fost înmuiate în apă. Indiana însă începu să ţipe şi să strige într-o limbă necunoscută. Ea îşi plecase gura la urechea celui înviat şi-i vorbi într-una. El însă mă privi fix şi într-un chip ciudat. Atunci, n-am putut să fac altceva, deşi sînt un om curajos, decît am căzut în genunchi şi am strigat: toate spiritele bune laudă pe Dumnezeu stăpînul nostru. Am făcut de trei ori semnul crucii. Dar diavolul într-însul era desigur vrăjit împotriva oricărui cuvînt sfînt. Flăcăul se mişcă, şi se întinse întocmai ca un om care se trezeşte din somn. Apoi mă prinse deodată de spate. Eu mă cutremurai. Pe viaţa mea! Aceasta n-aş fi crezut-o niciodată ca un executat să mă apuce după un an de la execuţia sa! „Ce s-o mai întîmpla de acum înainte!", mă gîndeam eu pe cînd îmi recomandam sufletul lui Dumnezeu. Dar nu mi s-a întîmplat nici un rău. Mortul, acum înviat, îmi sări de gît. Eu simţeam venind din gură-i o suflare caldă. Membrele îi erau încă reci şi umede, dar nu altfel decît la un om viu. Şi fără să

mai am vreme să mă gîndesc, mă trezesc singur în mijlocul mormîntului dezgropat.

Fakirul cu femeia indiană plecaseră spre cîmp. Eu îmi frecai mai întîi ochii şi mă uitai după dînşii. În acest moment sună din turn orele unu. Cele două fantome dispărură. De atunci n-a mai auzit nimeni de dînşii.

Ce s-a mai întîmplat cu dînşii o ştie numai Dumnezeu.

Eu cred însă că în cele din urmă i-o fi luat diavolul chiar pe cîmp. Eu însă, am fugit acasă, m-am trîntit în pat şi mi-am tras plapuma peste cap. A doua zi s-a descoperit mormîntul dezgropat.

M-am păzit însă bine de a destăinui că eu l-am săpat. Tot Parisul a venit să vadă groapa rămasă goală. Regele însuşi cu toată curtea veniră acolo ! Magistratul Lucaus însă, prea învăţatul bărbat, a găsit şi de astădată o portiţă de scăpare.

El a zis că diavolul a fost prea puternic încît a spart mormîntul. Şase coţi sub pămînt i-au fost prea puţin. Dacă ar fi îngropat-o pe Fakiră la douăzeci de coţi în pămînt, atunci n-ar mai fi zărit niciodată lumina zilei. Şi aşa s-a împrăştiat că dracul l-a luat pe Fakir după trecerea unui an. Eu, desigur, am ştiut mai bine cum a fost cu dînsul, dar am tăcut.

Capitolul 142

O ÎNCERCARE NEBUNĂ

Enric Sanson citi acest raport şi devenea din ce în ce mai uimit. Cum a fost cu putinţă aceasta ! Nu cumva a fost o glumă pe care strămoşul lui Enric şi-a permis-o asupra urmaşilor ?

Fakirul indian a fost îngropat ca mort în mormînt. Un an întreg a zăcut el îngropot sub covorul de iarbă. După aceea însă, s-a trezit şi a înviat ?

Enric citi de cîteva ori această cronică veche. Un fior ciudat îi străbătea tot corpul. Să fie într-adevăr lucruri atît de misterioase de care oamenii să n-aibă cunoştinţă ?

Astăzi, ştie cititorul, că sînt multe fenomene curioase, care se pot totuşi exprima în chip natural.

Ceea ce a întrebuinţat Fakirul indian cu secole în urmă şi care a uimit într-atîta pe Enric Sanson la sfîrşitul secolului trecut, nu era altceva decît un efect al Hipnotismului.

A hipnotiza înseamnă a produce sieşi sau altcuiva un semn artificial care după împrejurări poate să semene cu moartea.

După această întîmplare am aflat că în India au existat Fakiri (un fel de vrăjitori) care s-au hipnotizat astfel nu numai pe un an, ci au dus o astfel de viaţă ani întregi, revenind în cele din urmă la viaţă.

Acum nu mai este nimic miraculos pe lume. Toate se explică azi în chip natural şi simplu.

Ţinînd seamă de adevărul celor povestite, cititorul va putea să-şi explice multe lucruri, care i-au părut pînă acum enigmatice.

Somnul de o sută de ani al Dornröschen care era socotit pînă acum drept poveste, poate să fi fost întrucîtva adevărat.

Enric Sanson era un bărbat deştept. Cu toate acestea rămase cîtva timp înfiorat, gîndindu-se la cele citite.

Era cu putinţă să se pregătească cineva astfel ca să poată sta îngropat în pămînt fără nici un pericol ? Atunci va începe o vreme nouă, miraculoasă !

Enric rămase pe gînduri. Deci se poate ca omul să aibă puterea să stea un an întreg fără cea mai mică respiraţie. În acest caz desigur că mîncarea şi băutura sînt de prisos. Nutrirea se întrerupe, circulaţia sîngelui se opreşte.

— Minunat ! Ciudat !, murmură Enric Sanson

Călăul se ridică foarte agitat şi se plimbă de cîteva ori prin odaie. Deodată se opri.

Dar dacă ar încerca pe pielea sa această minune pe care o povesteşte strămoşul său în cartea cea misterioasă ! Enric Sanson rîse mai întîi de aceasta. Desigur că nu era decît o poveste ceea ce-i raportase acolo strămoşul său.

— Dar, nu, nu se poate !, strigă Enric după un moment. Strămoşul nostru a fost un om al adevărului. Din toate scrierile şi notiţele sale reiese că era chiar cu frica lui Dumnezeu şi că era cinstit. El n-ar fi lăsat urmaşilor săi

o poveste, dacă n-ar fi invocat atotputernicia lui Dumnezeu ca martor de adevărul celor povestite !

Dar cum era posibil una ca aceasta, cum s-o explice ?

Creierul Călăului, deşi deştept, nu găsea nici o explicaţie.

Era cu neputinţă ca strămoşul său să se fi înşelat. El a coborît, doar, singur pe pretinsul mort în groapă, doar el singur a semănat iarba pe pămînt. După un an, însă, a fost găsit Fakirul de dînsul şi de femeia indiană, tot aşa cum a fost depus în groapă.

Nici o îndoială nu mai putea avea loc. Desigur că toate s-au petrecut aşa cum au fost povestite de strămoşul său în cronică.

Enric se opri deodată. O hotărîre îndrăzneaţă se întipări pe faţa sa.

„Dacă m-aş servi eu de această împrejurare", murmură călăul. Se poate doar afla, cu puţină osteneală, dacă povestea din cronica strămoşului meu e adevărată sau dacă acel Fakir misterios a avut într-adevăr puterea minunată de a-şi produce o moarte aparentă !

Ferm hotărît, Enric se aşeză în faţa lămpii arzînde. Călăul luase abajurul de pe lampă, aşa că lumina cădea foarte clară pe faţa lui. Acum caută Enric Sanson să-şi concentreze ideile într-un singur punct ca să se hipnotizeze.

Numai la puţine persoane le este dat să-şi poată stăpîni într-atîta voinţa, simţirea şi gîndirile lor, încît să le poată îndrepta exclusiv într-un singur punct. Numai astfel de favorizaţi pot să se hipnotizeze pe ei înşişi şi pe alţii.

Enric Sonson, călăul din Paris, era un astfel de bărbat. El dispunea de o voinţă de fier.

Enric Sanson îşi fixă cu amîndoi ochii vîrful nasului. Apoi începu să se gîndească la un singur lucru. „Vreau să mă pun în aceiaşi stare în care Fakirul Sulam a stat viu un an întreg sub pămînt."

Trecură cîteva momente. Enric Sanson stătea mereu nemişcat. Dar minune ! Sentimente ciudate îl cuprinseră pe Enric.

Mai întîi se părea că aude sunete depărtate. Aceste sunete veneau tot mai clare şi mai puternice spre el, pînă

ce în cele din urmă i-au umplut urechile de un zgomot asurzitor.

Călăul avea senzaţia că stă cu destulă putere pe scaun. I se părea că scaunul s-a prefăcut într-un nor. Acest nor se ridică, el ducea pe călău în zbor plăcut prin odaie. Pereţii odăii îi păreau că se mişcă. Într-un zbor fermecător îl ducea norul prin aer. Zborul se îndreptă tot mai mult spre cer. Nici o zguduire sufletească nu se observa, din contră, un fel de voluptate de nedescris cuprinse simţirea şi inima călăului. În acelaşi timp îi părea lui Enric Sanson ca şi cum toate legile naturii au încetat să mai existe pentru el şi în acelaşi timp el plutea fără trup prin nemărginirile Universului.

În dreapta şi-n stînga lui răsăreau într-una sori. Era o mare de foc de o strălucire minunată, cum n-a mai văzut Enric vreodată în viaţa sa. Aerul albastru etectric. se schimbase într-un roşu de amrg. La picioarele sale, Enric Sanson, vedea plutind un glob mare întunecos.

Era pămîntul din care se mutase. Enric Sanson se simţea atît de mult ridicat deasupra pămîntului, încît el nu-l mai vedea decît în mărime de un metru.

Toate acestea le-a simţit Enric Sanson în spirit, în timp ce corpul său stătea nemişcat în cabinetul său de lucru, privindu-şi vîrful nasului.

Lumina roşiatică păli. În jurul supiritului se făcu tot mai mult întuneric. În fine ajunse călăul la o poartă mare. Părea făcută din voaluri de nori. Fulgere înflăcărate se plimbau prin aceste valuri de nori şi un înger cu o faţă luminoasă şi cu o sabie lată strălucitoare plutea de veghe deasupra porţii. Deasupra porţii stătea gravat cu litere fulgerătoare : „Intrarea în lumea uitării...

Cu multă atenţie observă călăul cum adormeau unul după altul fiecare din organele sale. El ştia foarte bine că va cădea acum în braţele mortului acest. Dar această observaţie a lui Enric nu trezi în el nici un sentiment neplăcut. I se părea chiar că nici nu-i pasă de corpul său.

Se făcu întuneric complect în jurul călăului. Norul prin care el plutea deasupra universului s-a îngroşat şi el. El crescu colosal deasupra corpului său şi ca un şarpe se încolăci în jurul capului călăului.

Capitolul 143

ENRIC SANSON E MORT ?

În acest moment Orfelia intră în cabinetul de studiu al călăului. Tînăra fată nu putu să doarmă sus, în odaia ei.

Un sentiment ciudat de grijă o cuprinsese.

Orfeliei i se părea că ceva nu era în regulă. Spiritul îngrijit și gînditor al fratelui ei, îi produse în ultima vreme multă grijă.

Cititorul știe cîtă iubire avea buna Orfelit pentru fratele ei Enric.

Există o putere de presimțire a sufletului care nu e legată nici de loc, nici de timp. De obicei o numim simpatie. Inimile prietenilor, deștul de departe unul de altul, simt în același moment, aceeași fericire, aceeași durere. Ei nu știu de ce și de unde le vine acest sentiment. Dar ei se simt stăpîniți de acest sentiment.

Tot așa i s-a întîmplat și Orfeliei.

Deodată puterea supranaturală o sili să se scoale din pat și să se îmbrace.

Fata intră în camera fratelui ei. Ea-l găsi stînd pe scaun, nemișcat și țeapăn cu capul plecat puțin înainte. Lampa ardea încă. Orfeliei i se părea că lumina lămpii colorase fața lui Enric într-un mod ciudat. Cea din urmă picătură de sînge părea că dispăruse de pe fața călăului. Trăsăturile lui Enric erau reci și țepene, ca și cum moartea și-ar fi întins aripile sale deasupra călăului.

Orfelia simți deodată cum fu cuprinsă de fiori reci. Un moment rămase ca pierdută. Apoi duse mîna la fruntea fratelui său.

Dar în același moment ea scoase un țipăt slab de spaimă. Dumnezeule, ce s-a întîmplat ?

Orfelia atinse din nou cu mîna tremurîndă fruntea fratelui său. Aceasta era rece și făcea o impresie ca de cadavru.

Orfelit atinse acum cu amîndouă mîinile fața fratelui său. Îndată scăpă de pe buzele copilei un țipăt nebun :

— Nu, nu ! Numai aceasta nu ! Nu, strigă Orfelia, în timp ce trăsăturile ei arătau o deznădejde teribilă. Frate, pentru numele lui Dumnezeu ! Iubite, scumpe frate, tu nu poți să fi doar mort, nu trebuie să fii mort !

Pierdută de durere Orfelia căzu în genunchi lîngă fratele său. Ea îl apucă pe fratele său de haine şi începu să-l scuture.

Enric Sanson căzu deodată jos de pe scaun.

În aceiaşi poziţie în care stătu pe scaun, stătea el acum şi jos pe parchet.

Orfelia începu să plîngă plină de durere şi disperare.

— Frate, iubite frate !, striga întruna tînăra copilă, dar trezeşte-te odată, vino-ţi iar în simţire ! Nu, nu ! Eu cu neputinţă. Tu nu trebuia să mă părăseşti !

E ceva imposibil ca moartea crudă să fi pus aşa de curînd stăpînire pe tine, să te fi dus deja în imperiul necunoscut al umbrelor ? ! Vai, frate, iubite frate, trezeşte-te, te rog ! Numai un cuvînt să-ţi mai vorbesc măcar.

Dar Enric Sonson părea într-adevăr mort.

Orfelia apucă o mînă a fratelui şi o strînse într-ale sale. Dumnezeule, cît de tare şi de grea era acum această mînă care luneca altădată atît de moale şi cu atîta iubire pe capul surorii sale !

Înspăimîntată Orfelia scăpă mîna fratelui său. Ea căzu cu greutate pe parchetul odăii.

Orfelia nu se mai putea stăpîni. Ea scoase un ţipăt ascuţit, deznădăjduit.

După aceasta, sări în sus, alergă la coridor şi deschise uşa.

— Ajutor, ajutor !, strigă nenorocita în gura mare. Poate nu mă aude nimeni ? Dar veniţi odată ! Fratele meu scumpul meu frate !...

Strigătul ei avu efectul dorit. De sus veni piticul Perkeo. Şi ucenicii călăului începură să se mişte.

Mai toţi veniră numai în cămaşa de noapte. Unii aveau în mînă pistoale sau pumnale. Ei credeau că s-a comis vreo crimă împotriva călăului.

Bărbaţii au rămas muţi de spaimă la vederea iubitului lor stăpîn, întins pe jos într-o poziţie sucită.

Perkeo se ascunse la această privelişte în dosul rochei stăpînei sale.

Un vuiet de nedescris se ridică.

— Dumnezeule !, strigă în fine Nicolai, cel mai mare dintre calfe, e cu neputinţă. Bunul şi iubitul meu stăpîn... mort ? !

Lacrimile curgeau pe obrajii arşi ai cinstitului ucenic. Plîngînd, el se aruncă în genunchi lîngă corpul lui Enric Sanson. El îl apucă de frunte şi tîmple. Un ţipăt deznădăjduit ieşi atunci din gura ucenicului :

— E mort, de asta nu mai e nici o îndoială !, murmură calfa, bunul şi graţiosul meu stăpîn e deja rece şi ţeapăn !

— Nu, nu ! Nu e cu putinţă aceasta !, strigă în acest moment Orfelia. Copila se afuncă din nou pe fratele său. Într-o deznădejde sălbatică ea-şi apăsă buzele pe gura pe jumătate deschisă a lui Enric.

— Scoală-te frate, trezeşte-te !, plîngea ea. Am mai mare nevoie de tine decît de viaţă ! Nu se poate să fi plecat aşa pe neaşteptate şi pe ascuns de lîngă mine ! Tu erai sănătos ! Ce ţi s-o fi întîmplat ?

Orfelia sări iar în sus. Privirea ei cutreieră odaia. În sfîrşit ea-şi fixă ochii pe masa dinaintea căreia şezuse fratele său. O bănuială teribilă o cuprinse. Enric fusese în ultima vreme foarte trist. Să se fi întîmplat acum oare teribilul lucru, oare Enric să se fi sinucis ?

Acest gînd umplu pe Orfelia de fiori. Dumnezeule ! Nici nu putea să-şi închipuie ceva aşa de teribil !

Dar imediat Orfelia alungă acest gînd. Nu, Enric Sanson n-a putut să plece din viaţă şi de la ai săi într-un chip atît de laş, el n-a putut să-şi lase pe ai săi fără nici un sprijin.

Enric Sanson ştia că el trebuie să trăiască ca s-o protejeze pe Lili ! Ce s-ar face nenorocita, care lîncezea în lanţurile închisorii, dacă mirele ei, sprijinul ei natural, ar fi preferat să se furişeze pe ascuns din lume ?

Dar ce alt nenorocit accident să se fi întîmplat ? În zadar cercetă Orfelia cu privire întrebătoare masa.

Pe masă nu era decît lampa şi cronica strămoşească.

După porunca lui Nicolai se aduse apă şi săruri mirositoare. Se deschiseră hainele lui Enric. Îi frecară fruntea şi tîmplele. Dar nimic nu ajută.

Privirea Orfeliei căzu pe cronica rămasă deschisă.

Orfelia ghici îndată, cu delicatul ei instinct, că acea cronică trebuie să aibă legătură cu nenorocirea care a lovit pe fratele său.

Oricît era de agitată, Orfelia se sili totuşi să citească pasajul unde era deschis.

În timpul ce citea, ochii săi se măriră în chip supranatural. Orfelia se tot apuca de cap, ca şi cum nu şi-ar fi putut închipui că cele citite ar putea să fie adevărate.

Cu cît citea mai departe, cu atît se deslușea mai bine că Enric o fi încercat să vadă dacă cele povestite de strămoşul său sînt adevărate.

Un suspin de speranţă scăpă din pieptul frumoasei surori a călăului. În cuvinte scurte şi repezi Orfelia comunică uimiţilor ucenici cele citite.

Nicolai plîngea de bucurie. Mulţumesc Domnului, murmură el, de ar fi în adevăr posibil ca bunul şi graţiosul stăpîn să revie la viaţă !

El execută cu supunere ordinele Orfeliei.

Ceilalţi ucenici luară şi ei parte la încercarea de a produce o respiraţie artificială lui Enric.

Orfelia însă se plecă spre fratele ei. Cu putere descleştă dinţii celui adormit. După aceea, Orfelia îşi apăsă buzele sale roşii pe gura fratelui său.

Într-adevăr, cronica strămoşească spusese adevărul. Întocmai cum în noaptea aceea s-a produs învierea Fakirului, tot aşa deschise şi acum Enric Sanson ochii. Minunat ! N-a durat mult şi Enric şi-a venit cu totul în fire.

— Cerule ! Unde am fost ?, strigă călăul. De ce aţi venit cu toţi aici ? Doar am stat şi citeam la lampă.

Enric Sanson se uită în jurul său cam ameţit. Acum abia observă el că sora lui vărsa lacrimi de bucurie şi fericire.

— O Enric ! Enric ! Ce mi-ai făcut ?, plîngea tînăra fată.

Sprijinit pe braţul Orfeliei, Enric se sculă încet. El mai aruncă o dată în jurul său o privire rătăcită şi visătoare.

— Ce a fost, un vis care mi-a stăpînit simţirea, murmură el. Mi-a fost ca şi cum aş fi parcurs nemărginirea pe un nor colosal.

Acum i-a căzut privirea pe cronica veche.

Imediat pricepu totul. Genunchii îi tremurară.

— Deci e adevărat !... Adevărat !, zise el tremurînd.

Enric Sanson se îndreptă clătinîndu-se spre cartea cronicelor.

Puse mîinile încrucişate pe foile îngălbenite.

— Adevărat... Adevărat !, zise el încă o dată. O iubitul meu strămoș, de ai putea trăi și tu acest ceas în care mi s-a deschis vederea unei lumi pînă acum necercetate !

O bucurie de victorie străluci în ochii lui Enric Sanson. Se îndreptă apoi spre sora lui care plîngea într-una și căzu în brațele ei.

Nenorocitul nu presimți că norul teribil plutea deja deasupra capului său. Enric Sanson nu știa că s-au ascuțit deja sapele care trebuiau să-i sape mormîntul.

Capitolul 144

SAMARITENII CEI MILOȘI

De luni întregi preotul Edgevorth și cele două călugărițe bătrîne duceau o viață mizerabilă și plină de temeri în casa aproape năruită. Acolo au găsit ei, în mansarde, un refugiu foarte puțin sigur. Dar încotro aveau să se îndrepte nenorociții ? În toată Franța nu mai era de găsit nici un loc de scăpare.

Pe lîngă acesta s-a mai adăugat și înaltul sentiment de datorie al demnului și bătrînului preot. Acesta era cu adevărat un om al lui Dumnezeu. El nu știa de frica oamenilor și se sforța numai de a da cinstea cuvîntată Dumnezeului său și să-l servească în mod conștiincios.

Pentru bătrînul bărbat viața n-avea nici o altă valoare. Fără a clipi măcar ar fi îndurat moartea pe eșafod.

Dar mai presus de toate preotul ținea la datorie. Era pe atunci lipsă de preoți în Franța. Speriați și îngroziți, au fugit cu toții. Cei rămași însă, îndată ce au fost prinși au trebuit să plătească rămînerea lor cu moartea pe eșafod. Așa că era mare nevoie de un preot cinstit mai cu seamă în Paris. Cîteodată cinstitul bătrîn își făcea datoria pe ascuns.

Cu pericolul vieții sale își îndeplinea cinstitul preot datoria. Pînă acum l-au păzit îngerii Domnului. Deși bătrînul bărbat umbla toată ziua travestit pe străzile Parisului, totuși n-a recunoscut pînă acum încă nimeni în el pe preot.

Cu toate acestea era de temut să nu fie descoperit, căci ca şi toţi ceilalţi preoţi de mînăstire purta şi Edgevorth peruca tunsă în formă de platcă rotundă, care s-a putut ascunde foarte greu prin pălăria-i cu borduri late.

În popor se numeau „tunşi" preoţii catolici. Vai de acela dintre dinşii care ar fi fost descoperit de către poporul care se găsea totdeauna pe stradă ! El era ca şi pierdut. În triumf îl duca îndată la închisoare pentru a urca peste cîteva zile treptele eşafodului.

În acea dimineaţă cînd casa prinţesei de Barry a fost călcată de hoţi, adică puţin înainte de executarea regelui, ieşi ca de obicei şi bătrînul travestit în hainele sale.

Se întoarse curînd acasă, doborît şi plin de durere. Prin oraş circulau nişte zvonuri îngrozitoare. Demnul bărbat al lui Dumnezeu nu putea să creadă, ceea ce totuşi s-a întîmplat mai tîrziu, că poporul se va atinge de capul cel uns al fostului său rege.

Cufundat în gînduri păşi pe coridorul întunecos al casei. Deodată se îngrozi. Auzi un murmur şi un suspin slab.

Preotul se cutremură. Se uită în toate părţile uimit şi încremenit. Fără îndoială, că zăcea aici un bărbat într-o stare disperată de pe ale cărui buze răsunau suspine slabe, abia auzite.

Atunci se trezi comptimire în pieptul omului lui Dumnezeu. El se plecă spre nenorocitul care avea desigur nevoie de ajutor.

Nenorocitul zăcea într-un lac de sînge.

Compătimitor se plecă Edgevorth spre rănitul care respira foarte greu.

— Pentru Dumnezeu, ce ai, prietene, ce ţi s-a făcut ?, îl întrebă preotul plin de milă.

Pippin cel negru, — căci el era —, deschise puţin ochii.

— Vai ticălosul !... Mişelul !, mrmură Pipin cel negru gîfiind. El... el m-a străpuns... el a voit să mă ucidă... el.. Antonio !

— Să te ucidă ? Să te ucidă ?, îngînă preotul frecîndu-şi palmele. Vai, ce timpuri groaznice au venit pentru iubita noastră Franţa ! Nu mai e nimeni sigur de viaţă pe străzile Parizului.

Mişcat, se aplecă din nou asupra rănitului.

— Voi să te ajut !, îi zise el, ai numai puţină răbdare ! Nu poţi să rămîi mai mult aici.

Primul său gînd fu să strige ajutor în gura mare.

Apoi însă se răzgîndi. Vecinii dn casă nu trebuiau să-l bage de samă. Pînă acum a reuşit să trăiască acolo necunoscut.

— Aşteaptă, aşteaptă, numai un moment ! îţi aduc indată ajutor !, murmură Edgevorth.

Cinstitul preot urcă treptele spre locuinţa sa. Ajuns acolo el chemă cele două călugăriţe şi le povesti descoperirea sa.

Surorile coborîră repede. După sfatul preotului au luat cu dînsele cele necesare pentru un pansament.

Întrebarea era acum, unde să-l ducă pe rănit.

Sora Marta dădu un sfat. Lîngă mansardă era o mică cămăruţă.

Nimeni nu se servea de ea şi nu cunoştea această cămăruţă.

Ei nu se gîndeau că de pe urma acestui nenorocit pot să se ivească o mulţime de greutăţi şi pentru dînşii.

Cît de uşor se putea întîmpla ca acest rănit să moară. Atunci le-ar fi fost imposibil să păstreze cadavrul în casă.

Cine ştie dacă la o astfel de împrejurare preotul n-ar fi fost recunoscut, dacă nişte mişei nu l-ar fi acuzat pe demnul bătrîn de omorul acestui străin !

Dar ei nu se gîndeau deloc la asta. Ei vedeau pe aproapele lor în pericol. Atunci s-au gîndit numai la povestea Samariteanului milos şi se hotărîră să facă ca şi dînsul.

L-au tîrît pe ticălos prin coridor în cămăruţa din ogradă.

Din fericire toate s-au petrecut în linişte. Nimeni nu se mişca în casă. Era prea de dimineaţă şi toţi locuitorii din acea casă dormeau.

Aci erau oarecum siguri de a nu fi descoperiţi. Preotul şi una din surori rămaseră lîngă rănit pentru a-l lega, pe cînd sora Marta alerga spre coridor pentru a spăla lacul de sînge şi a nimici astfel orice urmă.

Dar rana nenorocitului era foarte mare.

— Numai cît un fir de păr trebuia să străbată pumnalul mai adînc, şi nenorocitul ar fi murit pe loc.

— Dar ce facem acum ?, murmură deznădăjduită sora care rămase lîngă rănit.

— Nu putem face nimic decît să ne rugăm lui Dumnezeu !, şopti demnul preot. Eu nu cred ca nenorocitul să rămînă în viaţă ! Să ne facem datoria şi să-i uşurăm durerile pe cît vom putea !

Într-adevăr, ce sfînt tablou de jertfire pentru aproapele său ne prezintă acest bătrîn, aşa de aproape deja de mormînt ! El nu se gîndea la viaţa şi fericirea lui, nici nu-i venea prin minte că bunătatea lui poate să-l arunce într-un mare pericol. El nici nu se întreba măcar dacă nenorocitul merită în adevăr ajutorul ce i se dă. Edgevorth văzu în cel ce zăcea numai pe omul, chipul lui Dumnezeu, pe fratele său, pe care Dumnezeu i-a poruncit să-l iubească.

Cu inimă caldă şi compătimitoare se îndeletnicea preotul cu rănitul.

Pippin cel negru încetase să se mai vaite. Pierderea mare de sînge şi mai cu seamă durerile oribile îl zdruncinară cu desăvîrşire. În cele din urmă leşină.

Cei trei oameni hotărîră să vegheze pe rînd lîngă rănit, pentru a-i aplica într-una comprese reci pe rana imensă. Ei puteau să facă acest lucru fără să fie observaţi, căci, cum am spus, în ogradă nu ieşea nimeni.

Desigur că fiecare trebuia să-şi ocupe postul de veghe dimineaţa sau seara. Peste zi s-ar fi observat.

Capitolul 145

UNDE ERA ADELLA .

Zilele următoare cinstiţii oameni îngrijiră cu bunătate pe Pippin cel negru. Ei nu ştiau ce criminal odios îngrijiseră.

Pippin cel negru încetase să se mai vaite. Pierderea din cînd în cînd scotea cîte un vaiet dureros.

Una din surori era lîngă rănit, iar cealaltă era în mansardă lîngă preot, cînd se auzi bătîndu-se la uşa mansardei.

Preotul dispăru îndată în odaia de alături, pentru a se ascunde acolo într-un dulap. Sora deschise.

Ea rămase uimită cînd un ţăran intră în odaie salutînd cu sfiiciune.

— Cine sînteţi domnule ? Ce voiţi ?, murmură sora agitată. Mi se pare că v-am mai văzut odată ! Îmi sînteţi aşa de cunoscut !

— Cred şi eu, soră !, murmură ţăranul închinîndu-se cu stîngăcie. După aceea, apucă marginile rochiei surorii şi le duse respectuos la buzele sale.

— Eu sînt doar bătrînul vasal Melac ! Nu mă mai cunoaşteţi soră ? Eu am tăiat doar totdeauna lemne la mînăstire, nu vă mai amintiţi... ?

— Pst, pst ! Nu vorbiţi aşa de tare !, murmură sora speriată. Trebuie să ştiţi că sîntem aici la Paris şi trăim ascunşi. Un cuvînt necugetat poate să ajungă la urechile spionului şi atunci sîntem cu toţii pierduţi.

— Pentru toţi sfinţii ! Asta nu o vreau !, murmură bătrînul ţăran îngrozit. Eu vin însărcinat de graţioasa mea stăpînă, principesa...

— Care principesă ?, strigă călugăriţa îndată, doar nu de la Adella de Barry ?

Melac dete mereu din cap.

— Da, da, aşa-i !, zise el, graţioasa principesă a aflat că v-aţi ascuns aici şi m-a trimis aici.

— O, cum mă bucură aceasta, cum mă bucură !, strigă călugăriţa.

Îndată ea alergă în odaia de alături şi chemă pe bătrînul preot.

— Închipuiţi-vă, preaa demnule părinte, că Adella de Barry, copilul dumneavoastră spiritual trăieşte încă. Degeaba am plîns-o noi ca moartă ! Numai nobilul tată al Adellei a murit pe eşafod ; ea, însă, buna noastră prinţesă, trăieşte încă !

O rază de bucurie străluci pe faţa bătrînului preot.

— Adella trăieşte ?!, zise în sfîrşit demnul bătrîn. Oh, acesta e un mesaj de bucurie, din cele care au venit rar la mine !

După aceasta, se întoarse bătrînul cu o nerăbdare febrilă la ţăran.

— Dar spune-mi, Melac, e adevărat, dumneata eşti ? Bătrînul ţăran îi răspunse zîmbind:

— Desigur, prea venerate părinte ! Dar cine altul să fie ! O cît mă bucură, că văzui o dată pe bătrînul nostru preot !

Edgevorth, foarte mișcat, strînse mîna țăranului.

— După cum îi voia Domnului, iubite Melac !, zise el apoi, poate vor veni o dată vremuri mai bune ! Nu-i așa că a fost frumos și plăcut cînd puteam să lăudăm și să mulțumim lui Dumnezeu fără frică înaintea altarului ?

Bătrînul se uită trist înaintea sa.

— Vai ce vremuri au mai venit !, se tînguia el apoi. Piine nu-i în casă, cîmpurile sînt pustiite, vecinul îți e dușman... nu mai poți vorbi un cuvînt mai tare de frică să nu-ți pierzi capul !

— Șezi, îi zise preotul. Dar acum spune-mi cum ți-a fost posibil să mă găsești.

Țăranul zîmbi.

— Ei, asta-i foarte simplu !, răspunse el. Mai țineți minte, prea venerate părinte, că acum cîteva zile ați fost la hala de vechituri, unde ați cumpărat ceva ?

Preotul afirmă din cap.

— Desigur, îmi aduc aminte !, zise el. Surorile aveau nevoie de mantile pe care să le poarte cînd vor ieși prin oraș. O astfel de mantilă am cumpărat acolo !

— Ei, vedeți că vă aduceți aminte !, zise Melac și bătu din palme de bucurie. Și eu eram atunci acolo, îmi trebuia o cămașă și trecusem tocmai după paravan ca să-o îmbrac și iată că v-am zărit pe cînd negociați prețul pentru mantilă. M-am gîndit în mine că am auzit desigur această voce blîndă undeva ! Și tocmai, cum m-am uitat mai de aproape v-am recunoscut îndată. Mai întîi am sărit în sus de bucurie și-mi venea numai să ies de după paravan și să vă sar de gît, prea venerate părinte și să vă sărut ! Dar m-am răzgîndit la timp și m-am stăpînit. M-am îmbrăcat iute și v-am urmat pînă ce v-am văzut intrînd aici !

— Minunat !, murmură preotul strîngînd mîna bunului țăran. Eu n-am simțit deloc că cineva mă urmărește.

— Da, și după aceea, venerate părinte, am spus-o desigur gratioasei prințese !, murmură țăranul. Și tînăra și drăguța femeie treçe acum prin vremuri foarte grele !

— Cum ?, întrebă preotul. Sper că ea se află acum în siguranță ! ?

Țăranul făcu o mină tristă.

El povesti nerăbdătorului preot prin ce pericol au trecut el și Adella acum cîteva zile cînd au fost amenințați de către tîlhari.

— Chiar a doua zi a părăsit grațioasa mea stăpînă casa !, adăugă Melac. Eu a trebuit să-i cărăbănesc toate în satul nostru natal. Ne-a mers bine, Parisul era într-o agitație teribilă și astfel a trecut echipajul nostru neobservat. Am ieșit fără pericol prin poarta orașului. Acum însă nu știe buna mea stăpînă ce să facă. Chiar și-n satul nostru natal nu te poți încrede, sînt poate și printre noi trădători, și un singur cuvînt poate să o conducă la eșafod.

— Dar acum unde trăiește prințesa ?, îl întrebă preotul cu compătimire.

— Într-o peșteră a unei stînci !, răspunse Melac misterios, ducînd în același timp mîna la gură, ca și cum ar fi vrut să arate cu asta că e nevoie de cea mai mare tăcere. Vai e îngrozitor cum e nevoită să trăiască acum prințesa. Desigur că le-a scris toate aici !

Melac predă bătrînului preot scrisoarea, pe care o ținuse pînă acum în mînă.

Edgevorth se duse la fereastră, deschise scrisoarea și o citi foarte mișcat.

— Aceasta-i trist, foarte trist !, murmură el în sine.

Apoi se întoarse către cele două călugărițe.

— Prințesa mă roagă foarte mult să vin la dînsa s-o sfătuiesc ce să facă !, zise demnul preot cu un zîmbet dureros. Dumnezeule, dar și noi sîntem proscriși și urmăriți ! Dar dacă e nevoie, îmi jerfesc bucuros viața. Cît sînt deja de nerăbdător să ajut pe Adella cel puțin cu cuvinte de mîngîiere !

Bunul preot nu știa cît de puțin se sinchisește sufletul stricat al prințesei pentru mîngîierea religiei.

Cum a aflat Adella că servitorul său credincios a găsit locuința vechiului preot al satului, și hotărît să și-l atragă spre dînsa. Adella încă nu-și pierduse speranța că Enric Sanson va fi al ei. Va trebui pe cît va fi posibil să-l aducă într-o astfel de poziție să fie nevoit să se însoare cu dînsa. Și de va fi legat de dînsa prin binecuvîntarea preotului, atunci spera Adella, că va putea să înăbușe în inima lui Enric vocea oricărui alt sentiment.

— Chiar azi mă voi duce la buna noastră prințesă !, zise demnul bătrîn plin de bucurie. Desigur că o să-i povestec totul ! Dar...

El se întrerupse deodată.

— Dar eu trebuie să stau azi de veghe lîngă nenorocitul rănit !, zise el. Dar în sfîrșit m-oi gîndi eu, dacă...

— Prea venerate părinte, pot să-mi permit o observație ?, zise sfioasă una din surori.

— Desigur, soră dragă ! Ce este ? Vorbiți, răspunse preotul.

Sora se întoarse către țăran.

— Spune-mi dragă Melac, zise ea, cînd s-a făcut spargerea aceea în casa dumneavoastră ?

Țăranul se gîndi un moment. Părea că numără pe degete.

— Să vedem !, zise el. Or fi cam vreo șase zile !

— Știi bine că-i atîta ?, îl întrebă sora îndată, și stăpîna dumitale a rănit cu pistolul pe unul din pungași ?

— Da, da, așa-i !, afirmă Melac.

Sora-l trase pe preot într-o parte.

— Venerate părinte !, îngînă ea, acum șase zile ați găsit pe nenorocitul rănit jos în coridor !

— Dumnezeule, să fie oare posibil ? !, strigă preotul foarte mișcat. Atunci noi am compătimit și ajutat pe un nedemn. Nu, nu, nu vreau să întreb !, zise el. Avem în fața noastră pe un nenorocit pe care ni l-a trimis dumnezeu ca să-l ajutăm. Și nu-i treaba noastră să cercetăm și să bănuim !

După aceea bunul preot se întoarse spre Melac și-i strînse mîna.

— Acum du-te prietene !, zise el țăranului, spune stăpînei tale că vin azi la ora patru fix la plopul cel mare de la marginea satului, știi doar unde-i ?

— Desigur, desigur, zise țăranul, plopul îl știu și copii ! El e cam singuratic.

— Cu atît mai bine, clătină preotul din cap, n-are să ne cunoască nimeni ! Știi, cred că trebuie să fac un mare înconjur în jurul satului !

— Vai, da ! sînt mulți oameni răi la noi în sat !, zise Malac trist.

Preotul zîmbi cu blîndețe.

— Cum o vrea Dumnezeu !, murmură el. Voi urma deci chemarea fostului meu copil sufletesc şi mă voi afla la ora fixată lîngă plop pentru a spune iubitei mele Adella cuvinte de mîngîiere ! Şi acum du-te cu Domnul, iubite prietene !

Preotul concedie zîmbind pe Melac, care plecă după ce făcu mii de închinăciuni.

Capitolul 146

STÎNCILE MISTERIOASE

Cititorul trebuie să ştie că întîmplările povestite în capitolul precedent şi în cel care-l începem s-au petrecut cu mult mai înainte decît cele povestite în urmă.

Pe vremea cînd veni la preot mesagerul Adellei, Enric Sanson încă nu venise acasă şi nu ordonase, încă citirea liturghiei pentru sufletul lui Ludovic al XVI-lea. În ziua aceea în care bătrînul şi demnul preot răspunseră chemării Adellei, Ludovic al XVI-lea trăia încă.

Edgevorth se sculă dis-de-dimineaţă. El se îmbrăcă cu haina-i obişnuită, îşi apăsă pe frunte pălăria cu boruri late şi-şi luă în mînă un baston noduros.

Astfel gătit bătrînul preot parcurse cu paşi repezi străzile Parisului.

Nimeni nu se atinse de el pe drum. Poporul avea altceva mai serios de făcut decît să bage în seamă un bătrîn fără vază.

Acum doar Franţa era ocupată cu doborîrea unui vînat regal. Ce interes putea să aibă pentru popor un preot bătrîn şi simplu !

Abia părăsi Edgevorth străzile Parisului că şi porni înainte singur singurel pe şoseaua naţională. Viaţa oraşului mare dispăruse. Preotul întorsese spatele zgomotoaselor străzi ale Parisului. O tăcere adîncă domnea în jurul său.

Preotul se uită în jurul său. „O ! cît de frumoasă şi de liniştită e natura cea nemărginită ! Aici nu-i nici ură, nici dor de răzbunare. Fiece floare, fiecare rază de lumină ce sclipeşte din soarele auriu al cerului arată pace şi iubire."

Desigur că bătrînul și demnul preot nu s-a gîndit că mergea către un șarpe care medita și țesea mereu răzbunare.

Pentru Edgevorth, Adella de Barry era iubitul și nevinovatul său copil sufletesc. Chiar dacă s-ar fi spus veneratului bătrîn cît de rea și de vicleană e Adella de Barry, el n-ar fi crezut-o.

Curatul și nevinovatul suflet copilăresc al demnului bătrîn nu putea pricepe, cu toată lunga viață prin care trecuse, că inima omenească e de natură rea. Edgevorth credea că toți oamenii trebuie să fie așa de cinstiți, drepți și credincioși ca și dînsul.

Bătrînul își continuă drumul lung și anevoios. Picături mari de sudoare îi stăteau pe frunte cînd ajunse în sfîrșit la marginea pădurii care înconjoară satul Barry.

Aici trebuia desigur să se îndepărteze de șosea și să-și facă o cărare prin tufe și desișuri. În micul și pașnicul sat erau mulți trădători. Veneratului îi veniră lacrimile în ochi cînd se gîndea că trebuie să se păzească pînă și de foștii evlavioși ai parohiei sale.

— Doamne iartă-i că nu știu ce fac, murmură bătrînul preot.

El nutrea o convingere fermă și sigură că după teribilele și sîngeroasele zile de persecuție va veni iar un viitor de pace și fericire pentru Franța.

După vreo jumătate de ceas Edgevorth ajunse la plop. Melac era deja acolo. El alergă spre bătrînul preot pe care-l zărise încă de la marginea pădurii. Cei doi bărbați își strînseră mîinile.

— Acum fiul meu, îl întrebă Edgevorth, cu prietenie, vrei să mă conduci la iubita noastră prințesă ?

Melac afirmă din cap.

— E într-adevăr un drum foarte greu, prea venerate !, zise el în șoaptă. Știți doar că o să mergem pe culmea cea stîncoasă și de acolo coborîm în marea de stînci !

— Așa, zise preotul dînd din cap, niciodată n-aș fi crezut că prințesa noastră va fi nevoită să-și caute refugiul într-un loc atît de periculos ! Dar spune te rog există pe acolo vreun drum bătut ?

— Cred și eu ! zise Melac dînd din cap, în timp ce ochii săi aruncau o privire vicleană. Într-adevăr sînt foarte puțini care cunosc acest drum și pot să-ți spun că

în satul nostru eu sînt singurul care-l cunosc. Trebuie să știi, venerate părinte, acesta e un drum pentru vînat pe furiș care înainte a fost mult bătut !

Zîmbind, bătrînul preot îl amenință cu degetul pe țăran.

— Dar de unde le știi așa de bine pe toate, prietene Melac ?, zise el. E bine că acum nu mai sînt decît un sărman om proscris și un aspru duhovnic de altădată ! Cum crezi, prietene Melac, ar fi trebuit să faci multe mătănii !

Bătrînul țăran zîmbi.

— Facem așa cum putem, venerate !, zise el. Înainte pe cînd grațiosul nostru Duce era încă atotputernic, atunci nu m-am sinchisit deloc dacă mai ștergeam cîte un vînat din cînd în cînd ! Și de ce nu ? Mă gîndeam așa, dacă domnul Duce mănîncă în fiecare zi la masă friptură și bea vinuri bune, atunci poate să-mi fie îngăduit și mie să am măcar Duminică la masă o friptură de vînat. Iacă așa sînt eu ! Dar acum, cînd grațioasa prințesă e în nevoie și bătrînul Duce a trebuit chiar să-și piardă capul, s-a făcut o schimbare întreagă în sufletul meu. Din acel moment m-am atașat cu credință de stăpîna mea și m-aș lăsa mai bine să fiu rupt în bucăți decît să o părăsesc !

— Aceasta-i foarte frumos din partea ta, zise mișcat preotul, și lovind pe Melac peste umăr, pentru așa gînduri bune cerul nu-ți va socoti de mare păcat vînaturile pe care le-ai ucis pe ascuns ! Credința și devotamentul pentru virtuțile inimilor omenești pe care se pune cel mai mare preț în imperiul ceresc ! Dar hai să mergem, ziua e deja aproape de declin și după cum spui mai avem de străbătut o cale cam grea !

Melac afirmă din cap. După aceea păși tăcut prin pădure.

Era un colț de pădure neumblat și sălbatic acela în care intrară cei doi bărbați. Nici o urmă de drum nu se vedea.

— Drumul acesta nu l-am făcut încă niciodată, deși am trăit atît amar de vreme în sat !, zise bătrînul om al bisericii. Aș minți dacă aș vrea să spun unde ne găsim acum !

— Eu cunosc drumul după copaci, venerate !, zise Melac. Trebuie să ai și un ochi bun pentru asta ! Dar vezi venerate părinte, cu copacii e ca și cu oamenii ! Aici își are fiecare particularitatea sa și nici unul nu seamănă cu celălalt. Dar cînd te pricepi într-asta și bagi bine de

seamă, apoi poţi să-i recunoşti uşor şi nu poţi greşi niciodată !

Preotul îi zîmbi cu prietenie.

— Ia auzi, ce de virtuţi mai descopăr acum la tine, dar niciodată n-aş fi gîndit să găsesc atîtea virtuţi în tine !, zîmbi preotul. Dar acum haidem înainte ! Edgevorth îl urmă pe ţăran prin tufişuri şi desişuri sălbatice.

Cărarea neumblată devenea din ce în ce mai grea. Acum însă, începeau să dispară copăceii. Numai brazii înalţi se îndreptau spre cer. În schimb se iveau la tot pasul stînci colosale. Între aceste stînci, care se ridicau de la pămînt, se afla o mulţime de frunziş. Se părea ca şi cum cu secole în urmă ar fi avut loc aici o erupţie, era ca şi cum pămîntul şi-ar fi aruncat afară măruntaiele sale care, cu vremea, s-au pietrificat.

Bătrînul preot simţea cum îi curgeau picături mari de sudoare de pe frunte. Respiraţia i se îngreunase foarte mult. Era în adevăr un drum prea obositor pentru bătrîn. Nu putea să facă nici un pas fără să sară sau să se tîrîie.

Stîncile deveniră din ce în ce mai încurcate şi mai periculoase. În faţa lor se ridicau nişte stînci colosale care ameninţau să se prăvălească din aer la cea mai mică atingere.

Melac şi bătrînul preot se agăţau de aceşti coloşi stîncoşi fără ca aceştia să-şi schimbe cîtuşi de puţin poziţia.

Stîncile deveniră din ce în ce mai drepte şi mai ameninţătoare.

De multe ori îi părea bătrînului preot, care privea uimit în jurul său, că drumul trebuie să fie deja la sfîrşitul său. Dar eroare ! Mai avea de mers foarte mult.

La o mare depărtare de aici nu se auzea nici o mişcare. Numai suspinele şi vaietele înăbuşite ale celor doi bărbaţi care păşeau atît de greu spintecau liniştea naturii. Inimile lor băteau să se rupă. Sus, însă, în înălţimile eterice ale cerului, îşi ducea zborul său neînlănţuit vulturul mîndru al naturii sălbatice.

— Cine mai duce o viaţă aşa de bună, ca acela de colo, zise preotul privind în sus spre vultur. El are aripi şi n-are nevoie să se tîrîie şi să se agaţe ca noi ! Dar aceasta e o dorinţă nesocotită !, adăugă îndată preotul bătrîn. Noi căpătăm aripi abia după ce scăpăm de haina

noastră pămîntească. Şi atunci căpătăm aripi îngereşti şi nu lopătari de aceştia, ca ai vulturului !

Bunul bătrîn îşi zîmbi mulţumit în barbă şi păşi înainte.

— Ei, acum unde sîntem ?, strigă el după un moment, acum cred că am ajuns deja la capătul drumului, prietene Melac !

Şi în adevăr se părea că preotul ar avea dreptate. De jur-împrejur se înălţau stîncile formînd un perete de fier. Şi în faţa lor se ridică o stîncă colosală. Preotul putea să caute mult şi bine că n-ar fi găsit nici o ieşire.

— Acum tot te-au părăsit cunoştinţele tale de orientare !, zise omul bisericii, fără însă să arate cea mai mică supărare. Acum va trebui să ne mai tărîm încă odată pe acelaşi drum greoi ! ,

Bătrînul ţăran strîmbă din nas.

— Da venerate, zise el cu viclenie, drumul nu duce mai departe decît pînă aici, şi un altul care să ne ducă mai departe nu ştiu nici eu !

— Eu nici atîta !, rîse bătrînul preot şi uitîndu-se întrebător spre celălalt. Dar cum voi merge mai departe ? Poate că este pe aici vreo poartă misterioasă, care ni se va deschide ?

— Nu, asta desigur că nu-i !, zise Melac. Dar tot nu vom rămîne aici. Trebuie să ştii numai să te agăţi bine ! Priveşte, venerate părinte, stînca aceasta din faţa noastră nu-i atît de înaltă ca să nu o putem urca.

Cu aceasta el îndică cu degetul stînca din faţa lor, care putea să aibă o înălţime de un metru — un metru jumătate.

— Cum, să ne suim pe stînca aceasta, zise bătrînul preot dînd din cap. Dar aceasta nu o crezi nici tu, aceasta nu-i cu putinţă !

— Cu toate acestea nu putem face altfel, zise Melac.

Cu aceasta el apucă pe preot cu braţele-i vînjoase şi şi-l puse pe spate.

— Aşa !, zise el, rezemîndu-şi pieptul şi genunchii de stîncă. Acum apucă-te de piatră, prea venerate, şi urcă-te cu picioarele pe spatele meu ! Aţi înţeles ?

— Da, da, desigur ! Dar ce ne facem mai departe ?, zise preotul, care executase indicaţiile ţăranului.

— Acum prindeţi-vă cu mîinile de marginea de sus a stîncii şi căutaţi să vă tîrîţi în sus ! Eu o să vă ajut părinte şi aşa are să meargă !

Bunul bătrîn încercă tot posibilul ca să ajungă sus. Melac îl împingea de jos. Îndată ce simţea că preotul s-a prins bine cu mîinile el îi împingea în sus picioarele.

Puţin după aceasta ajunseră în vîrful stîncii.

Preotul se uită împrejurul său foarte uimit.

— Da ce-i asta ?, strigă el uimit. Da cine ar fi crezut aşa ceva ? Dar aici mergi cel puţin două minute pe o suprafaţă netedă şi întinsă, parcă am fi pe duşumeaua unei săli de dans ! Şi acolo... acolo e doar o peşteră ?

— Da, da ! Acolo-i gaura ţiganilor !, zise bătrînul ţăran care stătea încă jos.

Cu o îndemînare de om tînăr, care uimi din nou pe bătrînul preot, se urcă şi Melac sus. El se servi de cîteva trepte din stîncă, abia zărite, pentru a se prinde bine de ele cu picioarele. Astfel se agăţă el încet, dar sigur de stîncă. Nu trecu mult şi fu şi el lîngă preotul, care nu putea să-şi vină încă în fire de uimit ce era.

— Da, acolo e peştera ţiganilor !, zise acum Melac, şi ochii îi străluceau. Da, acolo e o bună ascunzătoare pentru graţioasa noastră prinţesă, acolo nu o mai găseşte nici unul dintre ticăloşii statului, oricît ar pîndi şi ar căuta-o ! Şi stă foarte bine acolo în peşteră graţioasa noastră prinţesă... adică bine pe cît poate să fie aici !, adăugă el îndată. Aşa o prinţesă nobilă e deprinsă desigur cu altceva !

— Aşadar, acolo în peşteră trăieşte copilul meu duhovnicesc !, strigă Edgevorth, mărind fără să vrea paşii.

Melac dădu din cap.

— Nu, nu ! Tot mai avem de umblat vreo zece minute sub pămînt !, zise Melac misterios.

— Ce spui ?, strigă preotul.

— Şi acum ajungem la marea de stînci, zise Melac misterios.

Preotul îl urmă pe ţăran pe platoul cel stîncos, care ducea spre peşteră.

Bătrînul preot credea că vede o minune. El care a umblat o viaţă de om printre oamenii satului şi a străbă-

fut zilnic cîmpii și păduri, trebuia să-și mărturisească acum că a cunoscut prea puțin aceste locuri minunate. Știa el demult că sînt stînci prin pădure, dar le știa neumblate. Nimeni nu știa în sat nimic despre ele, pe cît își amintea preotul. Și acum uite că exista un fel de drum prin această zonă stîncoasă !

În cîteva minute ajunseră la peștera Țiganilor.

Cîteva trepte naturale conduceau în interiorul peșterei.

O văgăună stîncoasă și tristă primi pe cei doi bărbați.

Țăranul se îndepărtă puțin de bătrînul preot. Apoi se întoarse cu o făclie.

— Aici avem oarecare provizii de făclii, zise Melac. Trebuie să aprindem una din acestea, căci numai la lumina ei putem străbate drumul pe care trebuie să-l facem. Dar înainte de toate, încă ceva, venerate părinte, nu-ți vin amețeli ?

— Doar ai văzut deja asta !, zise bătrînul preot. Dacă-mi vin ameteli sau nu, de asta nu mă îngrijorez ! Sufletul meu dorește deja să salute pe copilul meu duhovnicesc, încolo orice griji și necazuri mă lasă reci !

— Atunci să mergem înainte !, zise țăranul care aprinse făclia.

El îi arătă preotului gaura stîncoasă, care era luminată acum de lumina făcliei.

— Trebuie să coborîm aici !, zise el. Preotul se uită întrucîtva înfiorat la o deschidere de vreun metru de lungă și lată care părea să conducă într-o prăpastie deschisă

— Eu voi merge înainte !, zise Melac. Și fără a mai sta pe gînduri își dădu drumul în deschizătura unde se cufundă pînă la piept.

— Nu-i așa de greu pe cît se pare, venerate părinte !, zise iar Melac.

Fără multă chibzuială preotul urmă pe țăran.

Dar tot îi era oarecum curios, cînd simți dispărîndu-i pămîntul de sub picioare. Abia după ce preotul dispăru în văgăună pînă la umeri, simți că picioarele sale au atins vîrful unei pietre :

Preotul se uită în jurul său uimit. Părea că se întindea înaintea lor o cale subterană, care ducea printre stînci.

Melac păşea înainte aplecat. Făclia o pusese foarte aproape de pămînt. Fumul şi mirosul făcliei îl făcură pe preot să se înăbuşe.

Drumul devenea din ce în ce mai anevoios. Vreo cinci minute, care îi părură preotului o veşnicie, au umblat ei printre stîncile subterane. După aceea i se părea bătrînului preot, că lumina făcliei devine mai palidă şi din depărtare străbate spre dînşii o lumină. Această lumină deveni din ce în ce mai pronunţată.

Deodată preotul scoase un ţipăt de uimire. Era oare adevărat ceea ce vedea ?

Ajunseră la capătul drumului subteran: Bătrînul preot trecuse într-o regiune pe care nu o văzuse încă niciodată în viaţă. O vale stîncoasă se desfăşura înaintea ochilor săi, ale cărei margini erau ocupate de pruni şi de brazi noduroşi.

Rădăcinele copacilor se întindeau pe stînci ca nişte ghiare ameninţătoare. un murmur ciudat se auzea din toate părţile.

Preotul, condus de bătrînul ţăran, făcu cîţiva paşi înainte.

Acum văzu el că valea aceasta stîncoasă se întindea pe o lungime cam de trei metri.

— Minunat, minunat !, strigă bătrînul preot, şi atras de murmur se plecă pe marginea prăpastiei.

Prăpastia putea să aibă o adîncime de o mie de metri. În fundul său însă, spumega un pîrîiaş subteran.

— De-alungul acestuia trebuie să mergem !, zise Melac arătîndu-i o cărare.

Bătrînul preot se înfioră pe moment.

— Şi crezi că vom reuşi ?, zise el ezitînd.

— Da, de asta v-am întrebat dacă nu vă vin ameţeli !, zise Melac. De altfel, pot să chem aici pe graţioasa prinţesă. Poate-i şi mai bine aşa, ea vine bucuroasă încoace !

Bătrînul preot nici nu voia să audă de aşa ceva.

— Nu, nu ! Dacă am ajuns pînă aici, vom străbate şi mai departe !, zies el. Du-te tu înainte. Eu îmi încrucişez mîinile pe piept şi te urmez pas cu pas !

Ţăranul se supuse. Cu paşi siguri porni pe cărarea strîmtă care părea lipită numai de stînci. Preotul însă îl urmă hotărît după ce mai aruncase o privire scurtă şi pioasă spre cer.

Capitolul 147

REFUGIUL PRINȚESEI

Edgevorth fu nevoit să se oprească de multe ori din mers. Ameţeala îl cuprinse într-adevăr.

Bătrînul bărbat, îngrozit, evita să se uite în adîncul teribilei prăpăstii din faţa sa.

Murmurul pîrîiaşului din fundul văii ameţi şi sperie pe bătrînul preot.

Dar plin de curaj bătrînul bărbat îşi urma călăuza.

Deodată drumul se îngustă şi mai mult.

Aici era poziţia cea mai periculoasă.

Melac îi strigă bătrînului să se agaţe şi el cu amîndouă mîinile de colţul stîncii, îmbrăţişînd-o.

În acelaşi timp Melac scoasé un ţipăt ca de şoim.

Acest ţipăt fu urmat de un altul, asemănător. În vremea aceasta trecuse şi el nevătămat de porţiunea foarte îngustă.

Acum deschise ochii şi se uită înaintea sa.

Un ţipăt de surprindere scăpă de pe buzele sale.

Cărarea se mai întindea vreo douăzeci de paşi, apoi cobora iar într-o peşteră.

— Asta e ca în poveştile din „o mie şi una de nopţi" !, murmură bătrînul preot. Ai crede că sînt într-o ţară cu totul străină şi necunoscută şi cu toate astea nu sîntem decît la o săritură de cal de Paris, marele, formidabilul oraş.

— Da !, zise Melac v-am spus· eu venerate, că sînt multe lucruri minunate pe lume. Nimeni afară de mine şi de graţioasa prinţesă, şi acum şi de dumneata, prea venerate părinte, nu ştie de această vale misterioasă !

În acest moment se arătă figura înaltă a prinţesei la capătul superior al cărării.

Adella scoase un ţipăt scurt de bucurie. Ea întinse amîndouă mîinile bătrînului său oaspete.

Bătrînul bărbat privea uimit frumuseţea cuceritoare şi fermecătoare a fostului său copil de duhovnicie.

Bătrînul preot nu ştia din ce primejdie a scăpat Adella de curînd.

El nu ştia nimic din ceea ce s-a petrecut la Morgă.

Bătrînul preot privi cu uimire şi admiraţie pe fostul

lui copil duhovnicesc în timp ce lacrimile îi lunecau într-una pe obraji.

— Vai, graţioasă şi scumpă prinţesă !, strigă bătrînul preot, cît îmi pare de bine că vă văd. Slavă lui Dumnezeu, cerul v-a avut în paza sa, trăiţi şi respiraţi încă şi arătaţi atît de bine şi de gingaşă ca un trandafir !

Prinţesa răspunse la strîngerile de mînă ale bunului preot.

— Vă mulţumesc, prea venerate părinte, că nu te-ai dat înapoi pentru a face drumul pînă la mine !, zise ea tremurînd. Permiteţi-mi să vă conduc în peştera mea ! În lipsă de altă locuinţă sînt nevoită să o ţin pe aceasta.

Locuinţa stîncoasă a Adellei nu se putea deloc compara cu odăile confortabile ale palatului de Barry.

Într-un colţ era nişte fîn şi o plapumă de lînă.

Acolo era patul prinţesei.

Preotul zări o mulţime de cufere şi lăzi foarte mari.

La un semn al prinţesei, Melac aduse dintr-o înfundătură a stîncii o sticlă cu vin roşu şi două pahare.

Prinţesa umplu un pahar din vinul cel tare şi-l oferi preotului.

Apoi se aşeză lîngă bătrînul bărbat pe o ieşitură a stîncii.

— Trebuie să mă sfătuiesc cu dumneavoastră asupra unor lucruri foarte importante !, începu Adella, după ce preotul îşi mai veni puţin în fire. Nu vă puteţi închipui bucuria şi surprinderea mea cînd am aflat de la credinciosul meu servitor Melac, că v-a văzut şi v-a urmărit pînă la locuinţa dumneavoastră.

— Vorbiţi, graţioasa mea prinţesă !, zise demnul preot care privea plin de bucurie pe Adella. Ştiţi prea bine că toată viaţa mea vă stă la dispoziţie ! Nu-i vorbă, că nici mie nu-mi merge prea bine, asupra mea pluteşte sabia persecuţiei ! Dumnezeu singur ştie dacă voi ajunge vremuri mai bune şi mai paşnice !

Adella abia băgă în seamă vorbele bătrînului preot. Creierul ei se afla într-o frămîntare teribilă.

Sosirea bătrînului preot a bucurat-o într-adevăr pe prinţesă. Dar nu persoana preotului, a învăţătorului tinereţii sale ,a avut o aşa influenţă asupra ei.

Ce însemna o viaţă omenească pentru caracterul mîndru al prinţesei ! Inima Adellei nu cunoştea recunoştinţa.

Ea credea că a găsit în bătrînul preot un sprijin binevenit de care avea să se servească ca de o unealtă a planurilor sale.

Inima Adellei ţinea cu aceeaşi patimă caldă, la Enric Sanson, călăul din Paris.

Adella credea că va putea trimite prin mijlocirea preotului scrisori lui Enric Sanson. Bătrînul bărbat nu trebuia să ştie pentru cine erau acele scrisori.

În afară de asta va avea acum o gazdă sigură la Paris unde va putea trage fără pericol.

Frumoasa prinţesă se arăta foarte amabilă faţă de bătrînul preot.

Acesta era foarte încîntat de această amabilitate a fostului său copil spiritual. Raze de bucurie se iveau mereu în ochii săi.

— Nu, niciodată n-am mai nădăjduit să ajung şi această zi !, zise preotul. Ah, cît sînt de încîntat..... îmi vine să plîng de bucurie ! Dumneavoastră, graţioasă prinţesă, avînd dreptul prin naştere să aveţi atîtea pretenţii, să fiţi nevoită să vă ascundeţi de persecutorii dumneavoastră în această peşteră, de altfel atît de minunată !

— Vă mulţumesc din suflet pentru această compătimire !, răspunse prinţesa. Şi acum spuneţi-mi, vreţi să mă ajutaţi cu cuvinte şi cu fapte ?

— Vă spun încă o dată, zise preotul, dispuneţi de mine ! Chiar şi viaţa o jertfesc bucuros dacă pot prin aceasta să pun baza fericirii dumneavoastră.

Adella dădu din cap mulţumită. Tocmai aşa îşi închipuise ea dinainte convorbirea cu fostul ei duhovnic.

Adella îi povesti preotului atacul nocturn.

Edgevorth îşi aminti de rănitul său şi comunică prinţesei cum l-a găsit şi cum l-a îngrijit şi ţinut ascuns pînă acum.

Ochii negri ai Adellei străluceau la această veste.

— Ciudat !, zise ea, cine ştie dacă n-aţi primit în casă tocmai pe unul din ticăloşii aceştia ! Eu am fost nevoită să mă apăr şi să mă servesc de arma pe care o aveam. Pe unul din pungaşi l-am rănit, de asta sînt sigură

— Asta ar fi ceva grozav !, zise bătrînul preot dînd din cap. Noi l-am îngrijit foarte mult pînă acum pe acest necunoscut. Cred că are să scape cu viaţă dar mai are nevoie de o îngrijire bună de cîteva săptămîni !

În timp ce preotul vorbea, în creierul Adellei se ivi un nou plan.

De unde au ştiut aceşti pungaşi că vor găsi atîtea bogăţii la dînsa ? Neîncrezătoare cum era, Adella nu destăinuise nimănui nimic despre bogăţiile sale.

Spargerea aceea nu părea să fie ceva făcut la întîmplare, ci un plan bine premeditat. Asupra acestui plan trebuia să afle ea amănunte, de se va putea chiar din gura unuia dintre pungaşi.

Adella hotărî să meargă şi să-l recunoască pe acel rănit.

La lumina împuşcăturii a reuşit să vadă faţa omului pe care l-a rănit. Adella credea că-l va recunoaşte desigur chiar dintr-o mie.

Adella conveni deci cu bătrînul preot, că spre seară, cînd bătrînul bărbat va fi destul de odihnit, să plece împreună cu el la Paris.

Era lună plină, aşa că puteau să înainteze cu mai puţină greutate decît la venire.

Prinţesa mai avea şi un alt motiv ca să recunoască pe rănit. Figura aceluia pe care ea l-a rănit îi era foarte cunoscută. Încercă să-şi aducă aminte unde-l mai văzuse.

Pipin era de faţă, cînd Adella l-a scăpat pe călău din mîinile frăţiei de sînge în momentul cînd trebuia să fie sfîşiat cu cleştele înfierbîntat. Flăcăul nu avea mască pe obraji.

Îngrozit, el se dăduse cîţiva paşi înapoi.

Da ! El era... Acum Adella ştia unde-l mai văzuse.

După ce bătrînul preot se odihni, servi o gustare simplă pe care Melac o gătise pe cuptorul primitiv de acolo.

Adella se retrăsese pentru a se îmbrăca de plecare.

Cînd ea se întoarse înapoi la prot el rămase încremenit. Nu mai era femeia cea înaltă şi plină cu farmece, care a făcut pînă şi inima sa îmbătrînită să bată mai tare. O pocită şi după aparenţă bătrînă femeie se afla în faţa preotului.

— Ei, sînt bine travestită ?, întrebă Adella.

— Travestirea e admirabilă !, zise el. Dacă nu aş şti cîtă gingăşie se află sub această mască, atunci aş putea să jur că o femeie bătrînă mă conduce înapoi la Paris !

— Prea bine !, răspunse Adella. Să mergem !

Coborîrea, deşi grea, se făcu fără nici un accident. Bătrînul preot era desigur foarte obosit cînd după cîteva ore de drum ajunseră, în fine, la Paris.

Ei parcurseră străzile marelui oraş fără nici un pericol. Nimeni nu-i observase, pînă cînd ajunseră în sfîrşit la casa care adăpostea pe bătrînul preot şi pe cele două călugăriţe.

Pioasele surori nu puteau să-şi vină în simţiri de bucurie, cînd Adella le spuse că ea este.

Prinţesa răspunse cu o aparentă prietenie, manifestării de simpatie ce-i se făcea. Dar inima ei nu simţea nimic din toate acestea. Era nerăbdătoare să-l vadă pe rănit.

Oare întîmplarea îşi joacă şi aici rolul ei şi pungaşul, pe care ea l-a rănit cu pistolul în noaptea aceea fatală va fi oare acelaşi cu protejatul bătrînului preot ?

Nerăbdarea ei nu fu torturată multă vreme. Adella fu dusă îndată de către una din surori jos la rănit.

Mulţumită îngrijirii celor două surori şi ale preotului, dispărură cu totul frigurile care chinuiră pe Pippin. El era încă fără cunoştinţă, dar era deja sigur că va scăpa cu viaţă.

Prezenţa lui era încă necunoscută chiar şi locuitorilor casei, în care preotul şi cele două călugăriţe au găsit azil.

Cine îşi bătea capul în aceste vremuri agitate de ceea ce fac două femei bătrîne într-o cămară părăsită ?

Prinţesa simţi cum îi bătea inima din ce în ce mai tare, cînd ajunse în faţa patului de suferinţă al lui Pippin cel negru.

O singură aruncătură de ochi i-a fost de ajuns pentru a recunoaşte îndată că cel care zăcea înaintea ei era în adevăr unul din spărgătorii din acea noapte. Dar prinţesa consideră că era mai bine să păstreze secretul acestei descoperiri.

Nu, nici preotul, nici cele două surori nu trebuie să ştie nimic de descoperirea Adellei. Mai mult încă, ea comunica preotul că bănuiala lui în privinţa rănitului e falsă.

Ea hotărî să-l ia pe Pippin cel negru cît mai curînd la dînsa în peşteră.

Pippin era un membru al frăţiei de sînge. Fraţii de sînge erau însă cei mai înverşunaţi duşmani ai lui Enric Sanson.

Aşa crezu Adella că printr-o întîmplare ciudată va avea de acum o sabie cu două tăişuri, de care după trebuinţă se va putea servi chiar şi contra călăului.

A convenit îndată în această privinţă cu preotul şi cu cele două surori.

După două săptămîni Pippin se mută în peştera din stîncile misterioase. Ciudat, acest flăcău totdeauna nedisciplinat şi încăpăţînat, executa de bună voie ordinile prinţesei !

Ea vorbi cu dînsul numai o jumătate de oră între patru ochi. Din acest moment Pippin cel negru s-a schimbat cu totul. Ca un cîine supus el o urma pe prinţesă.

A ştiut această minunată femeie să insufle o scînteie de omenie şi supunere în inima acestui criminal sălbatic şi bestial ?

Vom vedea mai departe ce roade au adus socotelile viclene ale prinţesei.

Capitolul 148

FRUCTELE CRIMEI

Execuţia regelui a avut un efect teribil asupra Franţei şi în afara acesteia.

În toată Europa se ridică un ţipăt general de scîrbă contra acestui omor juridic. Mai cu seamă monarhii statelor mari ale Europei erau indignaţi la culme.

La Londra, ambasadorul Franţei primi avizul de a părăsi Anglia. Da, regele George al III-lea al Angliei, propuse parlamentului într-un chip foarte surprinzător procurarea de mijloace pentru întărirea armatei pe uscat şi pe mare.

Convenţia franceză răspunse acestei măsuri, care era o lovitură directă pentru dînsa, prin declararea imediată a războiului.

De asemenea şi Olanda şi Spania înapoiară ambasadorilor francezi paşapoartele, silindu-i prin aceasta să plece îndată spre Franţa.

Convenţia declară, imediat, război şi acestor două state.

La Roma se întîmplă o mişcare foarte îngrijorătoare. La ambasada franceză se înlocuise sigla regală cu cea republicană. Ambasadorul Franţei, Basseville, după un banchet dat în onoarea republicii, cutreieră străzile Romei cu strigăte de libertate.

O răscoală teribilă se produse. Într-o clipă se şi adună în jurul diplomatului neprevăzător o mulţime imensă. Cu mare greu a reuşit Basseville să scape de maltratările acestei mulţimi indignate. Dar nici casa ambasadei franceze n-a putut oferi un azil sigur acestui îndrăzneţ lăudător al republicii.

În zadar căutau soldaţii Papei să oprească năvălirea acestei mulţimi agitate. Mulţimea fanatică a luat casa cu asalt.

Nenorocitul ambasador francez a trebuit să plătească cu capul imprudenţa sa.

Capul său tăiat fu dus în triumf, înfipt într-o sluţă, pe străzile Romei.

Ca şi numitele state, şi Rusia rupse orice relaţie cu republica franceză.

În Rusia domnea atunci Ecaterina a II-a, o femeie mîndră şi celebră.

Îndată ce s-a aflat de executarea regelui Ludovic al XVI-lea împărăteasa izgoni din Rusia pe toţi francezii cu sentimente republicane.

Pe atunci trăiau în Rusia o mulţime de francezi care făceau afaceri strălucite. Ordinul de expulzare îi lovi pe toţi fără milă şi executarea lui s-a făcut cu o asprime sălbatică.

În scurt timp o lume întreagă de arme se ridică împotriva Franţei ameţită de sînge.

Neobosită în ura sa contra republicii franceze a fost Anglia. O jumătate de an a încheiat Anglia tratate cu Germania, cu o mare parte din Italia, pe atunci încă neunită sub un singur rege, şi cu Portugalia.

O armată sub conducerea încercatului comandant, ducele de York, fu trimisă din Anglia în Ţările de Jos. Acestuia i se opuse cu multă tărie Demourieze, generalul Republicii franceze.

Succesul luptei a fost multă vreme schimbător. În cele din urmă, la lupta de la Nervinden, a trebuit să se retragă acest general al trupelor revoluţiei, pînă atunci totdeauna învingător.

La urma urmei îl urmări pe Demourieze şi neîncrederea. Cinci membri ai Convenţiei veniră din Paris în cîmpul său pentru a-i înmîna ordinul de arestare.

Demourieze luă în scurt timp o hotărîre ; el trecu cu armata sa în partea inamicului, după ce a pus mai întîi să fie prinşi cei cinci comisari ai Convenţiei de către nişte husari germani.

Trădarea comandantului produse desigur la Paris o mînie teribilă.

Demourieze era pînă atunci socotit ca sprijinul revoluţiei franceze. Deşi era un democrat mai moderat, totuşi a fost socotit drept partizan al republicii. Cu o mulţime din membrii Convenţiei el corespondase.

Montagnarzii şi înainte de toate şefii lor, Robespierre, Danton şi Camille Demoulins, începură a acuza cu multă înverşunare pe aceşti membri ai Convenţiei nu numai de a fi favorizat dar chiar de a fi luat parte la trădarea lui Demourieze.

În capitolele din urmă ne-am ocupat deja de partidul Girondinilor devenit atît de important mai cu seamă prin elocvenţa puternică a şefilor săi.

Aceşti Girondini erau acuzaţi de către Montagnarzi de faptele cele mai odioase.

Se produseseră o mulţime de tulburări în sînul Convenţiei. În jurul palatului se strînseseră reprezentanţii poporului.

Prieteni şi duşmani s-au adunat aici şi adesea se întîmplau aici încăierări în timp ce înăuntru se făceau cele mai teribile lupte oratorice.

Girondinii au recunoscut pericolul ce-i ameninţă prin acuzaţiile ce li s-au adus.

Astfel au bănuit ei pe Danton de a fi participat la trădarea lui Demourieze : ei rîdeau de Robespierre arătînd nesaţul de sînge şi imoralitatea adepţilor săi pentru mult lăudatul ideal al unui stat liber cuprins numai din familii de muncitori simpli, harnici, oneşti şi virtuoşi. Pe scurt : în loc să caute să se pună bine cu puternicii Convenţiei, Girondiştii, bazaţi pe conştiinţa lor curată şi pe puterea elocvenţei lor, au căutat să provoace toate celelalte partide contra lor.

Vai, parcă în vremurile acelea îngrozitoare şi atît de teribil de agitate era de ajuns ca să aibă o conştiinţă curată pentru a fi cruţat de cuţitul ghilotinei !

Mai întîi desigur lucrurile au rămas la stadiul de lupte oratorice.

Oricît urau Montagnarzii pe Girondini, tot se temeau conducătorii celor dintîi să meargă împotriva conducătorilor celor din urmă, care erau reprezentanţii burgheziei culte, oraşelor bogate, ale provinciilor şi ale aristocraţiei financiare şi pe lîngă acestea, ca deputaţi erau şi inviolabili.

Cititorul trebuie să ţină seama că, înainte de toate, revoluţia a fost provocată de aşa-numita „clasa a patra".

Muncitorii cu mîinile lor aspre şi muncite, micii funcţionari rău plătiţi şi toată armata acelor care trebuiau să lupte din greu pentru pîinea de toate zilele au fost aceia care s-au ridicat ca o furtună contra regalităţii.

La începutul revoluţiei s-au ridicat reprezentanţii clasei a patra, adică muncitorii, contra duşmanilor lor naturali : „nobilii şi clerul."

Cînd aceştia au fost înlăturaţi printr-un terorism neauzit, reprezentanţii clasei a patra au găsit de cuviinţă că nu pot încă ajunge la completa desfăşurare a puterii lor.

În Franţa mai exista o burghezie bogată şi în plină putere în mîinile căreia era conducerea statului.

Această burghezie era urîtă pînă în adîncul sufletului. Montagnarzii, care nu erau alţii decît reprezentanţii clasei a patra. Ţinta lui Robespierre, a lui Danton şi a tovarăşilor lor era de a înjosi, despuia şi nimici în favoarea muncitorilor „pentru pîinea de toate zilele" pe toţi negustorii, fabricanţii şi în sfîrşit întreaga burghezie bogată.

Nu clasele culte ale poporului francez trebuiau să conducă în viitor destinele acestei ţări. Nu ! Reprezentanţii muncitorilor, adică aceia care se hrănesc din munca manuală, să fie stăpînii marii şi frumoasei Franţe.

Existenţa burgheziei bogate era considerată ca fiind ultima piedică în calea libertăţii reale.

Iacobinii mai cu seamă, aceşti conducători din stînga ai Montagnarzilor, cereau Convenţiei stabilirea absolutei egalităţi a poporului.

„E deja vremea, astfel vorbea conducătorul lor, Danton, cu gesturi teribile, e deja vremea ca Egalitatea să-şi plimbe casa sa deasupra capetelor tuturor ! Legiuitori, faceţi ordine !“

Se începu cu executarea regelui Franţei. Lupta între cetăţeni izbucni.

Ultimele urme de umanitate şi iubire frăţească fură înăbuşite în această luptă colosală, pe care o numim Revoluţia Franceză.

Istoria omenirii desigur că n-avea să se oprească din drumul său din cauza acestui tărăboi. Ea a păşit înainte fără să se sinchisească de corpurile celor căzuţi în drumul ei.

Dar spiritele unei mari părţi din conducătorii poporului francez deveniră confuze. În locul idealurilor mari şi al ţintelor însufleţite de un entuziasm înflăcărat se ivi discreditarea şi ura între partide. Ura persoanlă şi dorul de răzbunare erau curînd singurele motive care împingeau la acţiune diferitele partide ale convenţiei.

O mare parte din Girondini părăsiră Parisul. Ei s-au refugiat prin provincii. Acolo ei au convertit pe cinstiţii şi paşnicii burghezi şi pe patriarhalii ţărani şi muncitori la o rezistenţă îndărătnică împotriva acţiunilor Convenţiei şi a populaţiei vagabonde, care începuseră a teroriza Parisul.

Şi astfel n-a durat mult şi lupta dintre clasa a treia şi a patra s-a prefăcut în lupta provinciilor contra Parisului.

Se înţelege de la sine că prin aceasta a devenit şi mai grea şi mai ameninţată poziţia Girondinilor în Convenţie. Dar sentimentul datoriei era atît de mare la aceşti bărbaţi superiori, încît ei se hotărîră să aştepte.

Un proverb vechi zice : „Cînd zeii vor să piardă pe cineva, pe acela îl orbesc de obicei.“

Pieirea Girondinilor şi cu aceasta victoria teroriştilor şi a Convenţiei era un fapt deja hotărît de soartă.

Ziua fatală se apropia cu paşi repezi şi paharul plin de duşmănii reciproce trebuia să se reverse. În fiecare zi în jurnale apăreau îndemnuri pentru înlăturarea Girondinilor. Zilnic se îngrămădeau mase enorme de oameni în faţa palatului Convenţiei.

Cu o pasiune fanatică cereau masele populare moartea conducătorilor Girondinilor.

În adunarea legiuitoare veneau mereu plîngeri prin adrese și deputațiuni, și în cele din urmă provocări amenințătoare din partea poporului, de a expulza din Convenție pe toți *„Trădătorii"*, adică pe toți Girondinii și ai preda în mîinile poporului pentru ai judeca.

Dar Girondinii scăpară pînă acum de toate aceste furtuni. Cu o măiestrie admirabilă răspunseră conducătorii Girondei la toate acuzațiile aduse împotriva lor.

Le era foarte ușor acestor bărbați cinstiți și fără de prihană să doboare aceste acuzații, înfățișîndu-le drept năluciri. Aceasta ar fi servit însă mai mult pe montagnarzii și pe partizanii lor, al căror număr creștea zilnic. Nu conducătorii trebuiau să cadă, indiferent dacă prin acest procedeu va dispărea și ultima licărire de legalitate și dreptate din Franța.

Capitolul 140

„ASCULTAȚI ! — TUNARI, LA CANÓNE"

Trecuse aproape un an de la începutul povestirii noastre și iată că în una din zilele de la începutul lui iunie se produse pe străzile capitalei Franței o mișcare și un tumult din cele mai îngrozitoare.

Atițați de Iacobini poporul înconjură prin ridicarea gardei naționale compusă din douăzeci de mii de oameni și o sută șaizeci și trei tunuri, palatul Tuileriilor unde își ținea de cîtva timp Convenția ședințele.

Toate intrările palatului fură închise. Marșul general răsuna neîncetat pe străzile Parisului. O agitație de nedescris cuprinsese pe toți locuitorii capitalei.

Convenția era adunată ca de obicei. Membrii cei mai însemnați ai Girondei, între aceștia scriitorul Brissot, renumitul orator Verguiaud și nu mai puținul cunoscutul Gensonne, s-au apărat cu obișnuita măiestrie împotriva tuturor acuzărilor și încriminărilor ce li s-au adus.

Lupta oratorică se înfierbîntase într-atîta, încît n-au auzit deloc zgomotele și murmurele înăbușite care străbăteau din stradă pînă și-n sala adunării.

Numai în ochii Montagnarzilor strălucea vesela așteptare că în sfîrșit va izbucni catastrofa de atîta vreme pregătită pentru nimicirea Girondinilor.

Şedinţa fu deodată întreruptă.

Servitorii parlamentului năvăliră în sală frîngîndu-şi mîinile. Preşedintele Hierault de Sechelles se sculă palid de pe fotoliul său.

— Ce este ? Dar ce se petrece aici ?, strigă el cu voce tremurătoare către mesagerul parlamentului. Cine îndrăzneşte să întrerupă şedinţele noastre ?

— Vai, cetăţene preşedinte ! Poporul înconjoară palatul !, strigară servitorii în cor.

— S-au adus şi tunuri !

— Mii de soldaţi cu armele încărcate au asediat palatul !

— Au de gînd să distrugă Convenţia !

— Scapă cine poate !

Preşedintele rămase un moment ca paralizat de spaimă.

— Nemaipomenit, murmură el apoi, aruncînd o privire deznădăjduită asupra adunării.

Atunci se ridică Danton.

Îndreptîndu-şi privirile sale fulgerătoare spre partea aceea în care stăteau Girondinii, izbucni într-un rîs ipocrit.

— O. ştiu trădători în popor !, strîgă marele om al poporului cu vocea-i puternică. Eu pricep această manevră nedemnă care a fost plănuită desigur pentru a ne înspăimînta ! Dar duşmanii poporului nu vor triumfa ! Eu propun Convenţiei să ordone comandantului gărzii naţionale, Henriot, să se retragă imediat !

Această propunere a fost cea mai teribilă ipocrizie politică, care s-a încercat vreodată în public, Henriot era doar înţeles cu Montagnarzii, şi cu conducătorii lor.

Dar Girondinii au căzut în cursă. Ei au cerut retragerea gărzii naţionale.

Propunerea a fost primită cu unanimitate.

S-a ales o comisie formată atît din Montagnarzi cît şi din Girondini. Li s-a dat deplină împuternicire şi li s-a poruncit să iasă imediat din palat şi să ordone comandantului gărzii naţionale, Henriot, să se retragă imediat.

O tăcere adîncă domnea în vasta şi luxoasa sală a Adunării. De afară pătrundea în sală un murmur înăbuşit.

Montagnarzii stăteau indiferenţi în fotoliile lor. Ei ştiau că nu li se va întîmpla nimic. După aerul Girondinilor

se putea deja prevedea presimțirea catastrofei ce-i amenință.

Trecură cîteva momente de o încordare teribilă.

După această, comisa se întoarse în sală.

Răspunsul la ordinul ei a fost respingerea ei, însoțită de ofensele cele mai triviale.

Un strigăt de furie se produse în sală. El scăpase de pe buzele Girondinilor.

— Trădare ! Trădare !, strigă Vergniaud, ridicîndu-se iute de pe fotoliul său. Eu acuz pe membrii Montagnarzilor de înțelegere cu răzvrătitorul Henriot. Ei vor să ne piardă printr-un atentat ! Dar dreptatea mai trăiește în Franța !

— Așa, cetățene Vergniaud !, strigă Danton ridicîndu-se la rîndul său și aruncînd o privire disprețuitoare rivalului său. Vorbești niște bănuieli nefondate, la drept vorbind ele nici nu merită să fie respinse ! Dar fie ! Eu propun Convenției să iasă afară cu toți membrii săi ! Voi repeta ordinul nostru într-un mod solemn ! Și atunci nu va mai îndrăzni acest Henriot să se opună ordinelor noastre ! El e doar sub ordinele Convenției și deci trebuie să se supună !

Partizanii Montagnarzilor aplaudară frenetic pe conducătorul lor. Girondinii, deși fără voie, au trebuit să se unească cu propunerea marelui și neîmblînzitului lor dușman.

Convenția se aranjă în procesiune solemnă și ieși din palat. Girondinii au luat și ei loc alături de ceilalți. Dar presimțirea că sfîrșitul li se apropie, cuprinse din nou inimile lor.

Procesiunea ieși în piața Coroussel. Acolo pe scările cele late se opri Convenția compusă din mai multe sute de membrii.

O privelițte îngrozitoare li se înfățișă membrilor Convenției.

Cît zăreai cu ochii, piața era ocupată de o masă imensă de oameni. În fața Convenției stăteau peste o sută de tunuri cu gurile îndreptate spre palat. Cu fitilurile aprinse tunarii stăteau lîngă tunuri, gata să dea foc în orice moment.

Comandantul gărzii naționale, Henriot, stătea în dosul tunurilor cu sabia în mîna dreaptă și nemișcat ca o statuie de marmură.

Toate privirile se îndreptară asupra membrilor Convenţiei. Zgomotul înăbuşit al masei populare amuţise.

Preşedintele Herault de Séchelles se despărţi de ceilalţi membri ai parlamentului. Se apropie comandantul Henriot, care stătea mereu nemişcat.

— Ce înseamnă această înscenare ?, întreabă preşedintele. Ce vrea poporul ? Convenţia Naţională se ocupă doar numai de dînsul şi de fericirea lui !

Henriot izbucni într-un rîs turbat şi sălta întruna pe cal, făcînd în acelaşi timp cîteva gesturi cu sabia.

— Aşi !, strigă comandantul gărzii naţionale, poporul nu s-a răsculat pentru a asculta fraze pompoase, ci pentru a da porunci suverane ! El are nevoie de jertfe ! Trebuie să i se predea treizeci şi patru de vinovaţi !

Un murmur înăbuşit se ridică din mijlocul membrilor Convenţiei.

— Jertfe !, strigă Vergniaud ridicîndu-se indignat. Soldat obraznic ! Îndrăzneşti să vorbeşti astfel cu şefii tăi ? Cere jertfe, şi vom fi cu toţii !

Henriot rădică sabia în aer.

— La arme !, strigă el cu o voce răsunătoare. Tunari, la tunurile voastre !

Soldaţii se supuseră.

Tunarii ridicară fitilurile aprinse, husarii scoaseră săbiile, pedeştrii erau gata de atac.

O mişcare slabă se produse în rîndurile membrilor Convenţiei, care văzură îndreptate asupra lor armele fulgerătoare. Partizanii Girondei mai rezistară un moment. Iacobinii însă fugiră imediat.

Desigur că această fugă a Iacobinilor era bine premeditată.

O rezistenţă curajoasă împotriva tunurilor şi a soldaţilor gata să dea foc, ar fi deconcertat poate, planurile generalului Henriot. El n-ar fi îndrăznit să tragă focuri asupra reprezetanţilor marii şi sfintei Franţe.

Astfel, retragerea Convenţiei între zidurile palatului Tuileriilor a fost mai mult o fugă ruşinoasă.

Un zgomot tumultos şi înspăimîntător se ridică. Poporul se îngrămădea spre palatul Convenţiei.

Chiar şi rezistenţa gărzii naţionale nu putea să oprească invazia mulţimii furioase. Într-o clipă s-au umplut toate galeriile şi intrările palatului de mulţimea zgomotoasă şi furioasă care ţipa mereu.

Convenţia nu mai era stăpînă nici chiar în sala ei de adunare. Fiecare cuvînt rostit de şefii partidelor era urmat de aplauze furtunoase sau de fluierături.

Acum au priceput membrii Girondei că le-a sunat ceasul din urmă.

Îndată ce membrii adunării s-au aşezat la locurile lor, Danton se şi ridică.

— Eu acuz pe unii dintre membrii acestei adunări, zise marele bărbat al poporului cu o voce răsunătoare, în timp ce-şi fixă privirea sa fără milă asupra membrilor Girondei. Se află între noi ucigaşi care nu sînt demni ca soarele să-i încălzească. Trădători ai poporului, vipere veninoase care s-au ridicat din munca poporului şi care şi-au demascat acum josnicia caracterului lor ! Nu sîntem francezi atît timp cît aceia de acolo sînt siguri de viaţa lor ! Eu acuz pe aceia de acolo, care se numesc Girondini, de a fi împotriva binelui poporului ! Ei stau în legătură cu străinătatea ! Nerușinaţii, ticăloşii, trădătorii de patrie ! Copilul lor, Dumouriez, ticălosul general sperjur, a trecut cu trupele sfintei noastre ţări la inamic ! Reprezentanţi ai poporului francez ! Voiţi într-adevăr să ajungeţi iar să vedeţi cum vi se suge măduva din oase şi cum se stabileşte din nou în ţară o veche şi blestemată domnie ? ! Vreţi să ajungeţi iar acolo ca poporul să n-aibă pîine, ca ţăranul, muncitorul şi cetăţeanul să fie nevoiţi a-şi asçunde coaja de pîine mucegăită numai ca cei mari şi puternici să se poată desfăta în lux şi bogăţie ?

Aplauze prelungite şi furtunoase întrerupseră pe orator.

Cu o privire mîndră şi dispreţuitoare Verguiaud măsură pe marele său duşman.

Acesta însă îşi clătină coama-i de leu. El era sigur de victorie.

— Un singur strigăt mai există, urmă Danton, un strigăt care trebuie să iasă din pieptul fiecărui francez cinstit. Pe ghilotină cu mişeii !

— Pe **ghilotină** !, strigară îndată toţi ceilalţi membrii ai Convenţiei.

Privirile deznădejduite ale Girondinilor întîlneau numai feţe pline de ironie şi dispreţ. Ei înţeleseră deja, pieirea lor era inevitabilă.

Într-un singur moment au năvălit în sală secţii ale gărzii naţionale. Au pus mîna pe cei douăzeci şi unu de membri prezenţi ai Girondei.

În zgomotul teribil al mulţimii duseră pe nenorociţi la închisoare.

Acum desigur era curăţită Convenţia. Ea se compunea acum exclusiv din Montagnarzi.

Dar nu era departe ziua cînd şi aceşti bărbaţi uniţi acum printr-o iubire frăţească se vor sfîşia între dînşii.

Capitolul 150

O COMEDIE JURIDICĂ

Chiar după cîteva zile au fost conduşi capii Girondinilor înaintea tribunalului revoluţionar, al cărui preşedinte era acum Hebert.

Procedura tribunalului era mai mult o batjocură adusă justiţiei.

Se invitau exclusiv numai martorii acuzatori care să dovedească trădarea acuzatului. Aceşti martori nu erau alţii decît duşmanii politici ai acuzaţilor.

Însetaţi de sînge, aceşti martori îşi băteau joc de toate formele protectoare ale justiţiei.

Palatul de justiţie a fost transformat într-un cîmp de luptă. Martorii puneau direct întrebări acuzaţilor, combăteau spusele acestora şi spuneau fără jenă părerea lor juraţilor.

Nu preşedintele tribunalului conducea dezbaterile. Acesta era redus mai mult la rolul unei păpuşi.

Robespiere, Danton şi Chaumette erau ieii neînvinşi ai zilei.

Doi acuzaţi, Boileau şi Gordien, au avut slăbiciunea de a ceda spaimei şi să recunoască de adevărată pretinsa acuzaţie.

Au crezut se vede aceşti doi miopi, că printr-o mărturisire pocăită îşi vor atrage indulgenţa judecătorilor.

Dar nenorociţii au uitat că nu erau judecători ci oameni de partidă, care şi-au dat deja verdictul încă înainte de a se fi început dezbaterile înaintea juriului.

Cu toate acestea punctele de acuzare erau atît de slabe încît era de temut că şi juraţii cumpăraţi nu vor îndrăzni pe baza unor asemenea acuzări să dea un verdict de acuzare.

Cei ce deţineau puterea se temeau că puterea de elocvenţă a lui Verguiaud va scăpa pe acuzaţi şi îi va scoate astfel acoperiţi de glorie din sala de judecată.

Jacobinii cereau grăbirea judecăţii.

Fouquier — Tinville, acuzatorul public, comunică lui Robespiere îngrijorarea sa.

Acuzatorul public, după îndemnul acestuia din urmă, adresă o scrisoare Convenţiei în care mărturisi că el şi preşedintele Hébert nu sînt capabili să conducă mai departe dezbaterile procesului. El încheiă prin observaţia, că ar fi bine să se dispenseze tribunalul revoluţionar de formele legale.

— Zăbava pe care o cer judecăţii ordinare în darea sentinţei în acest proces, zise crudul Fouquier, ne sileşte să vă comunicăm oarecare îngrijiri. Nimeni nu ne poate acuza de inactivitate. Noi sîntem însă împiedicaţi de formele impuse de lege. Deja de cinci zile s-a început procesul membrilor Convenţiei trimişi de dumneavoastră în judecată şi s-au ascultat abia nouă mărturii. Fiecare vrea să povestească cu ocazia depoziţiei sale întreaga revoluţie. Acuzaţii repetă atunci martorilor, aceştia replică la rîndul lor şi astfel se încinge o discuţie care se întinde la infinit fără nici un rezultat. Astfel se va tărăgăna acest proces la infinit. Afară de aceasta mai e o întrebare pentru ce mai avem nevoie de martori ? Toată Franţa acuză pe aceia împotriva cărora s-a făcut procesul. Dovezile crimelor lor sînt clare ca lumina zilei. Fiecare poartă în inima sa convingerea vinovăţiei lor. E deci în puterea Convenţiei de a suprima toate formalităţile care împiedică cursul acţiunii.

Această scrisoare care s-a citit în public în Convenţie a produs o influenţă adîncă şi a avut răsunet asupra deputaţilor.

Această influenţă a fost întărită încă odată de Danton care sări în sus cu furia lui sălbatică şi scuturîndu-şi coama-i de leu, strigă :

— Aţi creat un tribunal revoluţionar, cu însărcinarea de a judeca pe conjuraţi. Noi credem că acesta va descoperi cu o mînă crima, iar cu cealaltă o va lovi. El este

însă supus unor forme care îl împiedică de la lucru. Dacă un criminal ar fi găsit asupra faptului pe care l-a comis, am mai avea nevoie să numărăm străzile prin care a trecut pentru a comite crima ? Spuneţi-mi ! Crimele deputaţilor daţi în judecată sînt mai greu de judecat ? N-am văzut noi, cu ochii noştri, crimele comise de politica pe care au urmat-o ? Cum ? Nu cade în sarcina acestor blestemaţi Girondini uciderea cetăţenilor şi pustiirea de oraşe ? Nu s-au înţeles ei cu duşmanul din afară pentru a lipsi frumoasa şi mîndra noastră patrie de libertăţile căpătate prin revoluţia noastră glorioasă ? Desigur, aceasta este crima lor ! Pietrele vor striga aceasta către ceruri, dacă oamenii vor tăcea ca nişte laşi ! Acuzaţii nu trebuie să mai apuce nici o zi pentru a comite noi crime de trădare ! Cetăţeni francezi ! Deputaţii sfîntului popor ! La spatele vostru stă puterea opiniei publice ! Daţi lovitura, despărţiţi capetele acelor blestemaţi de trupurile lor !

Cu toate acestea Convenţia nu putea să se decidă încă. Se mai găsea între dînşii un număr de minţi sănătoase, care nu vroiau să se supună orbeşte conducerii unor şefi terorişti.

Cum, se întrebau deputaţii, dacă vom începe să încălcăm legile, dacă-i vom lăsa pe acuzaţi la bunul plac al acuzatorilor lor, nu se va putea întoarce vîrful pumnalului şi împotriva noastră ? Oare aceleaşi mijloace de care ne vom servi noi acum pentru a scăpa de adversarii noştri, nu se vor putea întrebuinţa mai tîrziu şi împotriva noastră ?

Astfel, consfătuirea asupra scrisorii lui Fouquier a durat o zi întreagă.

Fiecare ceas care trecea fără să sosească hotărîrea Convenţiei, punea pe Fouquier tot mai mult pe gînduri. Acuzatorul public se vedea deja în lupta subtilă, îndemînatică şi neobosită a Girondinilor.

Cuvintele pline de ironie îi găureau deja pielea. Fouquier îşi punea întrebarea, în ce chip va putea să scape de mreaja în care îl vor încîlci argumentele adevărate ale acuzaţilor.

Procurorul se gîndea cu spaimă că el, sărmanul magistrat, care n-are alt spirit decît acela al răului, va avea să lupte peste cîteva momente cu oamenii cei mai mari ai Franţei revoluţionare.

În sfîrşit la ora opt seara sosi decretul Convenţiei. Preşedintele Hébert i-a înştiinţat pe acuzaţi de aceasta.

Cu toate acestea au renunţat de a-l aplica imediat. Astfel şedinţa s-a amînat pentru a doua zi.

În sfîrşit în ziua următoare s-a dat sentinţa împotriva oamenilor celor mai mari ai Franţei republicane, împotriva acelor bărbaţi care cu toate cruzimile lor au păstrat totuşi pentru poporul lor o inimă caldă şi plină de grijă pentru binele său.

Din momentul în care nu s-au mai luat în consideraţie formalităţile cerute de lege, procesul împotriva nenorociţilor Girondini n-a mai fost decît o comedie. Juraţii au stat doar un sfert de oră în sala de chibzuire. Apoi s-au şi întors cu verdictul lor, care confirma toate punctele de acuzare.

O mişcare adîncă şi răsunătoare se produse în sală la auzirea acestui verdict. Masele poporului jubilau. Poporului orb şi lipsit de judecată, îi era bine venită orice ocazie, care-i satisfăcea curiozitatea.

Nenorociţii miopi nu presimţeau că în curînd vor roşi cu sîngele lor acelaş eşafod, care se pregătea acum să sugă cu lăcomie, sîngele celor mai buni şi mai nobili republicani ai Franţei.

Preşedintele a reuşit să facă linişte în sală ca să comunice acuzaţilor sentinţa de moarte.

Această veste produse o mişcare adîncă şi răsunătoare printre Girondini. Unii dintre ei îşi plecau capul pe piept. Alţii cereau cuvîntul pentru a vorbi contra violării legilor. Unul dintre acuzaţi ridică pălăria în aer şi strigă : „Mor nevinovat !“ Un alt acuzat, un paralitic, aruncă cîrjele la o parte strigînd : „Această zi este cea mai frumoasă din viaţa mea“. Alţi acuzaţi se îmbrăţişară.

Acest tumult, această confuzie generală pe care nici zbirii justiţiei n-au îndrăznit să-o întrerupă, fu străbătută deodată de un vaiet de moarte.

Se auzise o voce gîfîitoare strigînd : „Mor !“

O mişcare teribilă se produse în sală.

— Ce s-a întîmplat ?, întrebă preşedintele Hebert.

În acelaşi timp el se ridică de pe fotoliu. El se înălţă pe vîrfuri pentru a putea vedea peste capetele acuzaţilor, dar nu văzu nimic.

Spectatorii ameninţau în acelaşi timp să spargă îngrădirile care-i despărţeau de sala de judecată.

— Curăţiţi sala ! strigă preşedintele cu voce tare.

În sală năvăliră membrii gărzii naţionale. Ei se îndreptau împotriva poporului care a aplaudat puţin mai înainte sentinţa teribilă a juraţilor.

Poporul se retrase mîrîind şi batjocorind. În cîteva momente sala a fost evacuată.

— Să se aducă acuzaţii !, strigă preşedintele.

Jandarmii îi apucară cu sălbăticie pe acuzaţi.

Aceştia cu priviri mîndre şi strălucitoare, cu capul sus păşeau zîmbind cu dispreţ spre judecătorii vînduţi şi mituiţi.

— Călăi ce sînteţi !, strigă Vergniand ridicînd pumnii spre preşedintele şi membrii tribunalului. Va fi vai de voi, vă spun ! Ziua răsplăţii va veni pentru voi !

Condamnaţii intonară cîntecul libertăţii cu un entuziasm de nedescris.

— Înainte copii, pentru patrie ! A sosit ziua libertăţii ! Contra noastră stă tirania cu urmele sale însîngerate, să o doborîm !

Multă vreme a mai răsunat în sală ecoul acestui cîntec solemn al bărbaţilor cuprinşi de focul libertăţii, condamnaţi de curînd la moarte.

Dar ce-i asta ? Unul din condamnaţi n-a părăsit banca acuzaţilor ! Ţeapăn şi nemişcat stătea la locul său.

Era acela care strigase : „Mor !"

Era Dufriche-Balazée, un bărbat de vreo patruzeci de ani, care decît să moară ghilotinat, şi-a împlîntat în stînga un pumnal pe care îl ţinuse ascuns găurindu-şi astfel inima.

Era o privelişte îngrozitoare aceea ce se înfăţişă judecătorilor încremeniţi şi puţinilor spectatori care mai erau în sală.

Camille Demoulins era şi el acolo. Teribila privelişte mişcă adînc pe entuziastul bărbat popular. Demoulins îşi ascunse faţa cu amîndouă mîinile.

— Vai cerule, ce am făcut ! Am ajutat şi eu la uciderea acestor nenorociţi ! Sărmană şi iubită Leonora ai avut dreptate cînd ai strigat că ceasul răsplăţii va veni şi pentru noi. !

Cu o indiferenţă uimitoare se uită Fouquier-Tinville la cadavrul plin de sînge.

— Păcat !, zise procurorul, care era foarte potrivit şi pentru funcţia de călău. păcat că acest flăcău a ştiut să

scape din mîinile maestrului Sanson ! Dar mi-e indiferent, eu propun ca Balazée să fie pus în carele în care vor fi transportaţi tovarăşii săi la locul de osîndă ! După execuţia acestora să fie îngropat şi el în aceeaşi groapă cu ceilalţi osîndiţi !

Servitorii tribunalului apucară corpul sinucisului şi executară porunca procurorului.

Fouquier-Tinville însă ieşi din sală cu capul sus şi cu un zîmbet crud şi sălbatic pe buzele sale palide şi fără pic de sînge.

Monstrul nu presimţea deloc, că ceasul răsplăţii teribile va suna curînd şi pentru el !

Capitolul 151

EXECUTAREA GIRONDINILOR

Nenorociţii condamnaţi au fost conduşi înapoi la închisoare. Toţi erau liniştiţi. Condamnaţii s-au supus cu resemnare soartei lor.

Ultima noapte înaintea execuţiei au petrecut-o capii Girondinilor împreună. Ei au petrecut în cîntări aceste ultime şi grozave ceasuri din viaţa lor.

Dacă se întrerupeau din cînd în cînd, apoi o făceau numai pentru a mai discuta asupra intereselor patriei.

Unul dintre condamnaţi mai făcu din cînd în cînd cîte o observaţie glumeaţă şi plină de spirit. Atunci ceilalţi rîdeau cu atîta veselie, ca şi cum spectacolul oribil al morţii nu-i aştepta a doua zi dimineaţa.

Era pentru prima oară cînd erau măcelăriţi atîţia oameni distinşi.

Tinereţe, frumuseţe, virtute, spirit, în sfîrşit tot ce se găseşte mai distins şi mai nobil printre oameni, urma să fie nimicit printr-o singură lovitură.

Sărmana, nenorocita Franţa. Cît de amar avea să se răzbune această neauzită crimă asupra sîngelui tău !

Fii Franţei sînt totdeauna gata,

Să prefere moartea înaintea sclaviei !

Cuvintele cîntecului se spărgeau de zidurile groase ale închisorii. Nici un sunet al celor condamnaţi la moarte nu putea ieşi afară în aerul liber al Parisului adormit.

Şi totuşi va trebui ca entuziasmul nobil şi mîndru cu care aceşti distinşi republicani se găteau să întîmpine moartea, să aducă roadele dorite.

Ultima noapte a Girondinilor e notată în ambele istorii ale omenirii. Prieten sau duşman nu poate să rămînă indiferent faţă de curajul mîndru din acea noapte al nenorociţilor condamnaţi.

A doua zi dimineaţa Enric Sanson, Călăul, intră cu oamenii săi şi cu un număr de guarzi municipali în sala spaţioasă a Convenţiei.

Condamnaţii erau deja adunaţi cu toţii acolo. Ei formau acolo diferite grupuri. Unii umblau de colo-colo, alţii stăteau strînşi grămadă şi discutau cu vioiciune, ca nişte prieteni, care urmau să facă o lungă călătorie.

Pe trei scaune s-a pus lîngă fereastră cadavrul lui Balazee, ale cărui membre ţepene se cunoşteau sub cearceaful plin de sînge.

Fără voia lor, le-a scăpat cîtorva dintre condamnaţi o exclamare de uimire la vederea feţei mîndre şi minunate a tînărului Enric Sanson.

Un slujbaş al tribunalului, numit Napier făcu apelul nominal.

Fiecare condamnat răspunse :

— Aici !

Mulţi mai adăugau cîte o glumă.

— Prezent !, a zis Verguiaud, şi dacă sîngele nostru ajunge pentru a întări libertatea, atunci fi binevenită moarte oribilă şi ucigătoare !

Slujbaşul tribunalului îl întrerupse cu cuvinte grosolane.

Verguiaud rîse în hohote.

— Bravo, amice, halal de zbierătură !, zise mîndrul bărbat al poporului. Iată-mă aici, condu-mă la moarte ! Ce altceva mai vrei ?

Cînd apelul nominal se sfîrşi toţi condamnaţii strigară cu un entuziasm de nedescris :

— Să trăiască republica !

Vederea acestor bărbaţi, al căror ultim strigăt a fost pentru republică, în numele căreia au fost trimeşi la moarte, a fost ceva impunător şi măreţ.

După aceasta se începu nenorocita „toaletă" a execuţiei.

În timpul acestei pregătiri pentru execuţie aproape toţi condamnaţii păstrară o atitudine veselă şi liniştită.

Enric Sanson, serios şi plin de mîhnire aşeza peruca nenorociţilor. Calfele sale legară mîinile condamnaţilor.

Cînd toţi au fost gata călăul a dat semnalul de plecare.

O parte din gărzile municipale coborîseră deja scările spre poartă. Condamnaţii se îngrămădeau pe lîngă Verguiand. Păreau că-i dau acestuia onoarea conducerii convoiului. Verguiaud însă, se întoarse şi arătă spre cadavrul lui Balazée pe care două calfe l-au pus pe o targă.

— Acesta e predecesorul nostru în moarte ! zise el cu solemnitate. El să ne arate drumul !

— Aşa să fie, aşa să fie !, strigară în cor condamnaţii.

Toţi făcură loc. Plini de respect se plecau nenorociţii bărbaţi, cînd trecură printre rîndurile lor cadavrul tovarăşului lor de nenorocire.

Afară cinci căruţe aşteptau pe cei destinaţi morţii. Condamnaţii se aşezară după plac în aceste căruţe.

Numai în căruţa din urmă se afla singur cadavrul lui Balazée. Pînza se luase de pe corpul înţepenit, astfel încît mulţimea curioasă a Parisului a putut să observe bine cadavrul plin de sînge.

Cerul era posomorît. Un aer rece şi întunecos învăluia totul. Cu toate acestea străzile se umplură de o mulţime curioasă.

Dar pasiunea obişnuită a publicului de stradă nu prea domnea acum. Era mai mult o curiozitate stupidă şi tîmpită care se citea în trăsăturile mulţimii.

Unii dintre condamnaţi făceau rugăciuni. Alţi se uitau cu priviri strălucitoare spre mulţimea curioasă. Verguiaud dădu din cap surîzînd cu amărăciune.

— Cu adevărat prieteni !, strigă marele om al poporului, eu vă spun că are să vină o vreme tristă şi nenorocită asupra Franţei ! Drumul pe care-l facem noi astăzi, îl vor urma după noi şi aceia care ne-au condamnat !

După aceasta Verguiaud se întoarse spre mulţimea curioasă

— Ascultaţi voi proştilor, care nu puteţi pricepe nelegiuirea ce se comite acum !, strigă el cu vocea-i pătrunzătoare, ascultaţi şi strigaţi după mine ! Cei care mor salută republica ! Să trăiască libertatea ! Să trăiască omenirea curată şi sfîntă ! Tu vei fi destul de mare şi de no-

bilă, încît nici ucigaşii să nu te poată nimici ! Să trăiască republica !

— Să trăiască republica !, strigă într-un singur glas mulţimea.

Nu mult după aceasta condamnaţii au ajuns la ghilotină.

Condamnaţii s-au îmbrăţişat. Se auzea cum se încurajau unii pe alţii, ca să moară fără frică, după cum au şi trăit. După aceasta au intonat cu toţii Marseillesa.

Era un cîntec care te îngrozea. Bărbaţi care se pregăteau să părăsească această lume peste cîteva momente, lăudau libertatea, lăudau fraternitatea în numele cărora erau condamnaţi la moarte !

Jertfirea începu !

Întîiul condamnat fu dus pe eşafod. Pe cînd suia scara cea îngustă, el cînta încă. Gura îi amuţi abia cînd securea ghilotinei îi căzu peste ceafă.

Cînd securea căzu răsună cu şi mai multă putere cîntul condamnaţilor. Părea că speră să fie auziţi încă de sufletul care în acel moment îşi lua zborul.

Unul după altul urcau condamnaţii, scara fatală.

Execuţia aceasta în masă continua. Eşafodul se umpluse de sînge, încît atingerea acestui sînge de către condamnaţii care urmau, le producea mai multă groază decît moartea însăşi.

Enric Sanson porunci calfelor sale să toarne acolo cîteva doniţe de apă. De asemenea punea să-i spele uneltele după fiecare execuţie.

Rîndurile condamnaţilor începură a se rări.

În cele din urmă rămaseră numai doi. Sprijiniţi unul de altul, stăteau cu capetele sus şi cîntau din toate puterile. Ţi se sfîşia inima auzindu-i.

În sfîrşit s-a dus şi cel din urmă tovarăş. Verguiaud rămase singur pe platforma ghilotinei. Murmură pentru ultima dată :

„Fiii Franţei sînt totdeauna gata,
Să prefere moartea înaintea sclaviei !"

Verguiaud se arătă călăului cu mîndria unui învingător. Legat pe scîndură, cu gîtul prins deja cu frînghia, Vergiuaud nu încetă să cînte.

Cînd încetă cîntecul, a fost mort şi cel din urmă Girondin.

Trei sferturi de oră au, fost de ajuns pentru a despuia republica de fondatorii săi şi a îmbrăca Franţa în doliu după cei mai nobili dintre fii săi.

— Sărmana Franţa ! Sărmana Patrie !, murmură Enric Sanson.

Capitolul 152

A TREIA CĂLUGĂRIŢĂ

Trecură cîteva săptămîni de zadarnică aşteptare pentru sărmana Lili.

Enric Sanson deveni din zi în zi mai mîhnit şi mai posomorît. Meseria-i sîngeroasă, pe eşafod, îi producea scîrbă. Acum cînd nu trecea o zi fără ca bărbaţii entuziaşti pentru libertate să nu fie nevoiţi să-şi plece capul sub securea ghilotinei, lui Enric meseria-i sîngeroasă îi părea mai grea şi mai scîrboasă. Pe lîngă aceasta se mai adăugau şi suferinţele prin care trecea Lili.

În zadar bătuse Enric la toate porţile, în zadar se muncea el din zori pînă în seară să convingă cercurile influente de nevinovăţia fetei.

Judecătorul de instrucţie Fauvel era acum convins de vinovăţia nenorocitei. El numea respingerea acuzaţiilor de către Lili drept minciună şi obrăznicie ipocrită.

Cu inima deznădăjduită se îndreptă Enric încă o dată spre locuinţa strîmtă şi ruinată a cărei mansardă era ocupată de demnul preot şi de protejaţii săi.

Ca de obicei uşa i-a deschis-o sora Marta.

Călăul rămase foarte surprins cînd zări în odaie o a treia soră. Întrebător Enric se întoarse spre preot.

Acesta dădu din umeri zîmbind. După aceasta preotul duse degetul la buze, ca şi cum ar fi vrut să-i spună prin aceasta că mai tîrziu va putea să-i dea toate lămuririle dorite.

La intrarea călăului călugăriţa s-a întors cu spatele la Enric.

L-a cam surprins pe Enric statura înaltă şi mîndră a necunoscutei.

O presimţire ciudată şi chinuitoare îl cuprinse pe Enric, fără să-şi poată explica cauza.

Inima călăului începu să bată încă şi mai tare, cînd călugăriţa se întoarse deodată. O aruncătură de ochi i-a fost de ajuns lui Enric pentru a citi numele necunoscutei în trăsăturile în aparenţă îmbătrînite şi scîrboase ale feţei sale.

Nimeni alta decît Prinţesa de Barry a fost aceea care astfel travestită stătea în faţa lui Enric.

Ca trăznit călăul se dădu înapoi. Pentru această nouă întîlnire cu femeia pe care o ura atîta şi o dispreţuia, Enric nu era deloc pregătit. Adella ştiuse foarte bine să se ţină ascunsă în ultimele săptămîni de Enric Sanson.

Numai prin scrisori a amintit ea călăului de existenţa ei ! Subiectul acestor scrisori era totdeauna acelaşi. Prinţesa Adella era dispusă să redea libertatea şi nevinovăţia lui Lili, numai după supunerea necondiţionată a lui Enric.

Prinţesa simţi desigur că fusese recunoscută. Şi ochii ei negri ardeau pline de dor şi ameninţare.

Prinţesa duse degetul la buze. Ea nu vroia probabil să aibă vreo explicaţie oarecare în faţa preotului şi a celor două călugăriţe.

Enric Sanson tăcu.

Îi era aproape de neînţeles cum se poate ca acest demn preot şi cele două surori pioase să aibă vreo relaţie cu intriganta şi vicleana Adella. Cum a putut să vină prinţesa aici în acest azil al virtuţii şi al moralei ? Cum i-a fost cu putinţă să intre în relaţie cu bătrînul şi piosul bărbat ?

Cîte întrebări, atîtea enigme !

Enric nu ştia că preotul a fost educatorul şi duhovnicul mîndrei prinţese.

Preotul după cum îi impunea funcţia sa, era discret şi tăcut.

Cu toată încrederea pe care o avea bătrînul pentru călău, nu i-a făcut totuşi nici cea mai mică destăinuire cu privire la ascunzătoarea prinţesei.

Nici preotul, nici cele două surori nu cunoşteau relaţiile dintre Enric şi prinţesă.

În inima lui Enric s-a trezit hotărîrea de a se explica în sfîrşit cu această mîndră şi frumoasă viperă înveninată.

Întrebuinţînd o minciună impusă de necesitate preotul a făcut prezentările. El zicea că Adella este o soră pioasă, care a venit de asemenea să caute azil la dînsul.

Enric n-a căutat să infirme cu nici un cuvînt această minciună, care părea să fi produs destulă scîrbă bătrînului preot.

El se înclină tăcut, după aceasta s-a început discuţia asupra întîmplărilor zilei. Relaţiile statului republican se înteţiră tot mai mult, degenerînd într-o catastrofă oribilă.

Cine mai era în siguranţă în Franţa. Părinţii republicii începură să se sfîşie între dînşii. Toate avantajele dobîndite păreau că se vor pierde în această vîltoare care cuprinsese spiritele cele mai alese ale Franţei. Acum nu mai era vorba de libertatea întregului popor, nu, acum fiecare dintre conducătorii poporului vroia să întrebuinţeze cantitatea de libertate de care dispune, pentru a nimici sau a-şi subjuga rivalul.

Mîhnit şi plin de durere, vorbea bătrînul preot împotriva tuturor acestor lucruri. El prevedea o cădere neîntîrziată pentru Republică şi pentru conducătorii ei.

Enric vedea Franţa înecată într-o mare de sînge.

Ghilotina lucra fără încetare nu numai în Paris, dar şi în toate colţurile Franţei.

Enric Sanson trebuia să-şi caute zilnic noi ucenici. Aceia care au intrat la el abia ieri pentru a învăţa teribilul meşteşug, erau trimişi chiar a doua zi în provincie pentru a-şi exercita singuri oribila funcţie.

Adella abia lua parte la discuţie.

Ea părea cu totul surprinsă de această întîlnire neaşteptată. Probabil că nici bătrînul preot nici protejatele lui nu se aşteptau în această seară la vizita lui Enric.

Călăiul venea de altfel la dînşii o dată pe săptămînă. Abia de cîteva zile fusese la bătrînul preot.

Vocea inimii însă l-a atras cu putere iar la bătrînul şi demnul bărbat. Astfel s-a făcut că a venit el acolo în acea seară neaşteptat şi la vreme nepotrivită.

Din cînd în cînd Enric observa că în timpul discuţiei privirea Adellei îl măsură cu o expresie ciudată şi pînditoare.

Lui Enric i se strîngea inima. El ştia doar cîte atîrnau de hotărîrea acestei femei mîndre şi intrigante.

El nu îndrăznea să se gîndească la urmările pe care ar fi în stare să le nască răzbunarea pretinsei călugăriţe.

Totuşi i se încreţea fruntea la gîndul, că era silit să se supună cu umilinţă acestei femei mîndre.

Pactul între dînşii era deja încheiat.

Sănătatea lui Lili devenea din zi în zi tot mai bună.

Era deja afară de orice pericol.

Privirile furişate şi fulgerătoare îi aminteau lui Enric Sanson promisiunea dată. Răgazul pe care-l ceruse el trecuse deja.

Da, el trebuia să aducă acum jertfa pentru libertatea lui Lili. Trebuia să renunţe la onoarea şi fericirea sa pentru a deveni sclavul unei femei pe care o ura de moarte.

Vai cît o ura şi o dispreţuia el în acest moment pe prinţesă.

Curios ! Ori de cîte ori Enric Sanson se afla în faţa acestei femei frumoase şi ipocrite, îl copleşea o dorinţă nebună de a-şi înfige unghiile în gîtul ei alb pentru a o sugruma.

Enric Sanson simţea că această faptă, deşi reprobabilă faţă de o femeie slabă, îl va mîntui totuşi de un chin de nedescris.

Dar călăul era prea nobil pentru a acorda acestui gînd mai mult decît o trecere fugitivă prin creierul său.

Prinţesa însă, parcă a ghicit gîndurile care frămîntau mintea călăului. Enric Sanson observă cum se furişa din cînd în cînd cîte un zîmbet pe buzele pretinsei călugăriţe.

O roşeaţă pudică, se ivi pe obrajii călăului, cînd se gîndea că viaţa lui atîrnă de acum înainte de capriciile unei femei pe care nu o iubea.

Enric plecă în această seară mai devreme decît altădată. Bătrînul preot căuta totdeauna cu blîndeţe să-l mai reţină un moment, astăzi însă l-au lăsat să plece. O dovadă sigură şi în acelaşi timp amară, că vizita călăului era neaşteptată.

— Cunoşti intrarea în catacombe ?, îl întrebă prinţesa în şoaptă.

Enric Sanson întîlni privirea Adellei. Această privire era provocatoare şi întrebătoare.

— Da o ştiu, răspunse călăul. Dar ce-i cu asta ?

— Vă aştept acolo mîine seară la ora nouă, să fiţi exact la această oră acolo, căci viaţa lui Lili depinde de asta, îi şopti prinţesa.

Enric Sanson simţi că îi vine rău. Un tremur nesigur îl cuprinse. Momentul decisiv de care el se temea atîta şi pe care totuşi îl dorea, sosise. Prinţesa cerea acum să se plătească preţul de răscumpărare a lui Lili.

Înainte ca soarele să apună, Lili putea să fie liberă, da, liberă, dar cu ce preț !

El afirmă numai din cap, apoi întoarse spatele prințesei și-și luă adio de la bătrînul preot și de la cele două protejate ale sale.

Enric Sanson n-a știut cum a ajuns acasă în acea noapte. Mii de gînduri contradictorii îi frămîntau mintea. O stare de agitație bolnăvicioasă îl cuprinse pe călău și nu-l părăsi nici a doua zi. Chiar și Orfelia a trebuit să sufere din pricina acestei stări triste a fratelui său.

Ea-l întrebă pe iubitul ei frate, ce durere ascunsă îl apasă iar, dar Enric Sanson nu-i răspundea nimic. Întîi trebuia să treacă această convorbire decisivă cu prințesa, și după aceasta se va putea dștăinui surorii sale.

Pentru întîia oară era Enric Sanson vesel că este multă treabă în această zi în piața Grévei, așa încît va avea mai puțină vreme să se gîndească la nenorocirea inevitabilă care-l aștepta.

Dar ciudat ! Cu toate că Enric Sanson stătea pe eșafod și-și îndeplinea sîngeroasa-i funcție înconjurat de o mulțime imensă care făcea un zgomot infernal, el totuși vedea în mijlocul acestei mulțimi un chip blînd și de o frumusețe uimitoare. El vedea înaintea sa pe Lili în toată puterea frumuseții sale, seducătoare și totuși atît de nevinovată. El vedea fixîndu-se asupra sa ochii albaștri și plini de viață ai tinerei fete. El vedea plutind pe buzele roșiatice ale amantei sale un zîmbet atît de dulce cum nici nu s-ar putea descrie. Atunci îi venea lui Enric Sanson să scoată un țipăt de teribilă deznădejde.

Vai ! Singura lui fericire era în mîinile lui Lili.

Dar vai ! Imaculata și nevinovata copilă era pierdută pentru el. Pentru a obține libertatea lui Lili, Enric Sanson trebuia să renunțe la aceea pe care o iubea cu atîta căldură, și să-și depună fericirea în mîinile unei femei pe care o disprețuia.

Calfele au avut de suferit în această zi din cauza agitației nervoase a lui Enric. Nimic nu era pe placul călăului. El îi dojenea și-i batjocorea chiar cu cuvinte aspre. Prima sa calfă, Nicolai întoarse în cele din urmă cu supărare spatele tînărului său stăpîn.

Vai ! Bunul bătrîn nu putea ști ce chin amar îl măcina pe Enric.

În sfîrşit ziua trecuse. Stelele sclipeau pline de blîndeţe şi promisiuni dulci pe bolta cerului. Un vînt dulce de primăvară dezmierdă, Parisul liniştit.

Execuţiile sîngeroase din piaţa Grévei se sfîrşiseră deja de cîteva ceasuri şi Enric Eanson încă nu se întorsese acasă.

Călăul simţea deja fixată asupra-i privirea pătrunzătoare a Orfeliei.

Vai ! El nu putea răspunde încă nimic iubitei sale surori. Enric ştia dinainte că sora lui l-ar ruga să reziste tuturor ameninţărilor prinţesei, dar după judecata lui, aceasta era cu neputinţă.

El a încercat absolut orice pentru a o scăpa singur pe Lili. Nu-i rămînea decît să plătească prinţesei preţul cerut.

Despre asta avea să afle Orfelia mult prea tîrziu.

Capitolul 153

LA INTRAREA ÎN ORAŞUL MORŢILOR

Departe, afară de porţile Parisului, era întrarea la catacombe. Catacombele serveau cu secole în urmă drept morminte. Era un mare lanţ de galerii subterane, cunoscute sub numele de „catacombe".

Nici ziua nu se apropia nimeni cu plăcere de intrarea aceasta părăsită care ducea spre locaşul morţilor.

În popor umbla legenda că sufletele celor ucişi, ai căror oseminte zăceau acolo, se plimbă neîncetat în jurul catacombelor.

Enric Sanson însă nu se gîndea deloc la această legendă pe cînd se apropia tiptil de intrarea în catacombe.

Pe cînd mergea într-acolo, Enric Sanson se hotărî să întrebuinţeze toate mijloacele posibile şi toate rugăminţile cele mai calde pentru a o îndupleca pe prinţesă.

Enric vroia să creadă că inima frumoasei şi mîndrei prinţese mai păstrează o urmă de milă.

Enric Sanson trecu de cărarea strîmtă.

Acum se afla deja în apropierea turnului părăsit care forma intrarea spre oraşul morţilor.

Nenumărate păsări de noapte zburau în văzduh.

De nenumărate ori Enric văzu în întuneric ochii strălucitori ai unei bufnițe fixați asupra sa. Ca o fantomă pasărea nopții trecu pe lîngă el scoțînd un geamăt răgușit, prevestitor de nenorocire.

Fiori reci îl cuprinseră deodată pe călău. Era ca și cum s-ar apropia de porțile iadului, era că și cum toată simțirea, speranța și iubirea lui vor trebui să-l părăsească pentru a nu le mai vedea niciodată.

Foarte aproape de dînsul se ivi o siluetă îmbrăcată în negru care stătuse ascunsă pînă acum în dosul unui zid ruinat.

Tocmai atunci se arată pe cer și luna cu lumina-i palidă, argintie. Razele sale palide cădeau pe figura înaltă și neagră.

Enric Sanson recunoscu îndată pe prințesă.

— Ești punctual, se adresă Adella de Barry călăului.

— Nu trebuia oare să o fac ?, răspunse Enric Sanson. Știți doar că sînt silit să-mi plec toată voința mea sub stăpînirea dumneavoastră, pentru a înbunătăți soarta lui Lili.

Un țipăt plin de ură zbură de pe buzele prințesei.

— Cît mai iubești tu pe această femeie ?, murmură prințesa. Nu-i cuminte din partea ta, că-mi arăți la fiece moment neînfrînata ta pasiune pentru dînsa, s-ar putea să-ți pun condiții și mai grele.

Enric Sanson simțea cum privirile prințesei ardeau.

Cu o mișcare grăbită călăul se apropie de prințesă. Ca și cum ar fi voit să o conjure el apucă mîna dreaptă a prințesei.

— Nu, prințesă ! Așa de nemiloasă nu veți putea fi !, murmură el. Sper că pînă acum m-am înșelat în privința dumneavoastră. V-am crezut crudă și egoistă, dar spuneți-mi numai un cuvînt că să-mi dovediți că nu sînteți astfel. Desigur că nu puteți face să piară cea mai frumoasă și mai drăguță ființă pe care Domnul a creat-o vreodată, numai pentru că așa e capriciul dumneavoastră. Gîndiți-vă Adella, că există o răsplată care vă poate ajunge mai devreme sau mai tîrziu. De aceea vă rog, fiți mai miloasă !

— Ei, ai terminat o dată ?, îl întrebă prințesa după o lungă pauză, în timp ce privirea ei fulgerătoare era mereu fixată pe fața lui Enric. Din toate vorbele tale am auzit numai pronunțarea numelui meu. M-ai numit

Adella ? Cît de dulce sună aceasta pe buzele tale !

Mă numeşti nemiloasă Enric dar şi eu îţi reproşez acelaş lucru. S-a mai auzit vreodată ca o femeie mîndră şi conştientă de valoarea ei să se fi înjosit atîta înaintea bărbatului ales din inima ei ? Vai, Enric ce să mai fac ca să-ţi dovedesc iubirea mea, nemărginita mea iubire ? Nu ţi-am dat eu totul ?

— Tăceţi prinţesă, murmură Enric Sanson cu durere. Poate că am făcut rău spunînd asta, am avut un moment de slăbiciune, dar cerul mi-a trimis deja o pedeapsă destul de mare. Vă mai spun încă odată prinţesă, iubirea nu e ceva supus voinţei omeneşti, nu o poţi chema şi alunga cînd vrei, pasiunea dumneavoastră mă mişcă şi înţelegeţi că în unele privinţe mă onorează şi mă face fericit. Oh, dacă n-aş fi iubit-o încă dinainte pe Lili cu atîta căldură. aş fi căzut desigur întins la picioarele dumneavoastră şi n-aş fi cunoscut vreo dorinţă mai mare decît aceea de a vă iubi şi a vă servi. Dar, prinţesă, ascultaţi-mă bine, ce fel de iubire e aceea care se schimbă de azi pe mîine ? Ce pasiune e aceea care respinge azi, ceea ce a adorat ieri ? Ce garanţie pentru fericire vă poate da un astfel de bărbat nestatornic ? Nu prinţesă, daţi-mi voie să v-o mai spun o dată, aici unde stelele cerului privesc spre noi, unde nimeni altul nu mai stă aici lîngă noi decît lumea adormită şi Dumnezeu care ţine în mîna-i puternică cerul şi pămîntul, aici sub bolta cerească înstelată, lăsaţi-mă să v-o mai jur o dată, o iubesc pe Lili şi o voi iubi pînă la moarte. Nimic nu va putea să-mi scoată această pasiune din inimă.. Poate să mă doboare nenorocirile, poate să mă ducă zeiţa fericirii prin auritul e arc de triumf, poate să se aprindă focurile iadului deasupra capului meu, eu o iubesc totuşi pe Lili şi-i voi rămîne fidel în fundul inimii pînă ce moartea îmi va închide ochii.

Enric Sanson se opri speriat. Privirea lui plină de spaimă se opri pe faţa prinţesei.

O schimbare teribilă se produse în urma acestor vorbe. Ochii prinţesei se deschiseră mari, aproape să-i iasă din orbite.

— Zadarnic ! Totul e în zadar !, murmură ea. Acest om are o piatră în loc de inimă în piept. Degeaba m-am înjosit...

Ea nu sfîrşi fraza, şi dinţii i se înfipseseră atît de tare în buza de jos, încît ţîşni o spumă roşiatică.

Pieptul prințesei se ridica întrupa foarte agitat.

— Bine ! Bine ! izbucni în sfîrșit Adela. Atunci fașă soarta ce-o vrea și meargă nenorocirea înainte pe drumul său !

Din nenorocire Enric Sanson n-a auzit aceste cuvinte pe care prințesa le-a rostit încet și aproape de neînțeles.

— Enric Sanson, murmură ea, ți-am spus-o și dovedit-o deja de multe ori, că aș da bucuroasă mîntuirea sufletului meu, ca să te posed pe tine. Declarația ta de astăzi nu numai că ne desparte pentru totdeauna, nu, ea este și piatra de mormînt a fericirii mele ! Poți să mă asculți bine, bărbat mîndru ce ești ! Aceea care te-a iubit cu atîta căldură nu mai poate aparține unui alt bărbat ! În liniște și fără nici o bucurie se vor scurge de acum înainte zilele mele nenorocite.

Ea se opri pentru cîteva secunde, ca și cum ar fi înăbușit-o mișcările sufletului.

Călăul abia îndrăzni să respire.

— Enric Sanson, urmă Adela de Barry, chiar și preotul îi dă muribundului ultima mîngîiere mai crud și mai fără de milă ?

Călăul rămase pe gînduri privind-o cu oarecare nesiguranță pe frumoasa și mîndra femeie.

Da, Adela era într-adevăr foarte frumoasă !

Luna se ivise acum întreagă și plină pe bolta cerească. Lumina-i argintie înconjura figura mîndră a Adellei. Cît de frumoasă era prințesa !

Da, așa-i dacă Enric n-ar fi iubit cu atîta patimă pe Lili, atunci desigur că nici o femeie din lume afară de Adela de Barry, nu l-ar fi putut pasiona !

Mîndra și frumoasa femeie se putea compara cu o regină a nopții.

— Enric Sanson, murmură din nou prințesa, vrei să fii mai fără milă ! Iată, vreau să uit totul, vreau să-mi stăpînesc toate durerile și chinurile pe care mi le-ai pricinuit. Inima mea călcată în picioare nu se va mai ridica ofensată împotriva ta. Lili va fi liberă, ea va trăi pentru tine. !

Un strigăt de bucurie scăpă de pe buzele călăului.

— Adella, puteți într-adevăr să vă stăpîniți ? întrebă călăul în culmea fericirii...

El căzu în genunchi și ridică spre prințesă mîinile împreunate. După aceea se aplecă deodată la pămînt în fața

Adellei, apucă marginea rochiei ei şi o sărută plin de recunoştinţă.

Vai ! Dacă Enric s-ar fi uitat mai bine în ochii pătimaşi şi aprinşi ai prinţesei.

O hotărîre nouă şi teribilă a fost luată în acest moment de intriganta şi ipocrita femeie.

— Da, zise prinţesa, vreau să renunţ, dar numai cu o singură condiţie.

— Şi anume ?, întrebă Enric Sanson. Puneţi-mi orice condiţie vreţi, vă jur că o primesc, bineînţeles numai să nu-mi cereţi imposibilul !

Ochii prinţesei se aprinseră şi mai tare.

— Bine, bine ! murmură Adella. Ascultă-mă deci Enric Sanson. Mîine seară pe vremea asta să fii iar aici. Doi bărbaţi te vor aştepta aici în locul meu. Urmează-i fără nici o grijă ! Ţi-o jur că nu-ţi vor face nici cel mai mic rău. Te vor duce într-un loc unde mă vei găsi pe mine, şi atunci....atunci...

Vocea începu să-i tremure. A fost oare durere, a fost pasiune, ceea ce a redus la tăcere pe prinţesă ?

— Atunci... atunci..., zise la rîndul său călăul tremurînd, oh, spuneţi cuvîntul dulce, atunci Lili...

— Atunci îţi voi da scrisoarea către judecătorul de instrucţie care o va pune în libertate pe Lili.

— Mulţumesc, mii de mulţumiri prinţesă. Îmi redaţi viaţa şi mă desfaceţi de jurămîntul pe care l-am făcut, murmură Enric Sanson.

Ochii prinţesei se aprinseră îngrozitor.

— Vai, cum îmi rănesc sufletul cuvintele tale, îngînă mîndra femeie simţindu-se prea înjosită. Bărbat crud, nu simţi cît mă chinuiesc vorbele tale ? Bine, bine !, zise ea îndată întorcîndu-şi ochii de la Enric, care stătea mereu în genunchi înaintea ei, ţi-oi da scrisoarea, dar mai întîi trebuie să fii cu totul al meu ! Vrei, Enric Sanson ? Spune te rog „da".

Pieptul călăului începu să tremure, nu mai putea să-şi stăpînească gîndurile.

Deodată i se arătă figura iubitei sale Lili în toată puritatea ei.

— Pentru Lili, fie şi asta !, murmură Enric Sanson în şoaptă. Dar cuvintele sale tot au putut fi auzite de prinţesă.

— Da, primesc, murmură Enric Sanson ridicîndu-se Mîine seară la ora aceasta voi fi aici, prințesă.

Adella de Barry devenise cu totul alta.

Plină de mîndrie ea se înclină spre Enric Sanson.

— Să te ții de cuvînt, călăule din Paris, îngînă prințesa.

Lui Enric nu-i venea să-și creadă urechilor. O răceală de ghiață venea acum din vocea prințesei.

Dar înainte de a-și explica asta, prințesa deja plecase de lîngă el. Ca pierdut într-un vis se uita Enric Sanson după aceea care fugi atît de grăbită.

Acum inima lui Enric ceva mai ușoară și respirația îi deveni mai liberă. Călăului i se părea că odată cu plecarea prințesei a plecat și nenorocirea care-l amenința.

Vai ! Cît de curînd va trebui să simtă și să recunoască Enric Sanson, că nu-i nimic mai teribil pe lume decît răzbunarea, imbibată de patimă, a unei femei stricate care se vede respinsă !

Capitolul 154

CONDUCĂTORII NOCTURNI

Se înserase deja. Nici o steluță nu scînteia pe bolta cerească, nori cenușii împînziră atmosfera, nici luna nu putea să-și reverse pe pămîntul adormit lumina-i palidă și tremurătoare. Sumbră și întunecată era cîmpia, un mister negru părea că o înconjoară.

Enric Sanson petrecu ziua într-o așteptare chinuitoare. Dar i s-au ivit în inimă bănuieli asupra sincerității Adellei.

I se părea imposibil ca Adella să se fi schimbat așa deodată și să fi renunțat cu totul la dorințele ei cele mai pasionate, în favoarea lui Lili. Călăul parcă presimțea că în această renunțare a prințesei trebuie să fie ascuns ceva teribil și foarte amenințător. Dar Enric Sanson nu presimțea deloc pînă unde era hotărîtă să meargă această femeie perversă.

La ora convenită călăul ajunse la intrarea părăsită a catacombelor.

Cei doi bărbați, pe care Adella i-a desemnat în noaptea trecută ca mesageri ai săi, erau deja acolo. Ca niște

fantome, înveliți în mantale negre și lungi cei doi bărbați se arătară deodată în fața călăului.

— Dumneavoastră sînteți aceia care trebuie să mă duceți la Adella de Barry ?, întrebă Enric Sanson.

Cei doi bărbați răspunseră afirmativ.

— Urmează-ne fără frică, zise unul a cărui voce îi părea foarte cunoscută călăului, nu ți se va întîmpla nimic.

— Mi se pare că te știu de undeva, necunoscutule !, începu Enric Sanson.

Fără voia lui călăul vorbea în șoaptă. Tăcerea adîncă și înfiorătoare ce se lăsase impresionă adînc pe Enric.

— Mă cunoști !, zise necunoscutul.

În același timp îl apucă pe Enric de braț.

— Noi sîntem chiar vechi cunoscuți. Dar să mergem, stăpîna mea ne așteaptă.

În același timp îl apucă și al doilea necunoscut de celălalt braț.

Călăul urmă fără voia sa pe cei doi travestiți, care se îndreptară spre răsărit.

Enric dovedise deja de multe ori că-i un bărbat cu destul curaj, ca să nu se dea înapoi înaintea oricărui lucru. Călăul a privit cu destulă răceală moartea în față și alte nenorociri mai mari chiar. Acum însă simțea totuși Enric Sanson că inima începu să-i bată mai tare.

Încotro îl duceau oare cei doi tovarăși ?

A făcut el oare bine că dea crezare prințesei care s-a arătat întotdeauna atît de vicleană ? Dacă s-ar fi pregătit acum un nou atentat împotriva vieții sale ?

Dar mai mult decît aceste gînduri îl neliniștea vocea atît de cunoscută a unuia dintre mascați.

El se întoarse către bărbatul travestit aflat în stînga sa, pentru a-l face să vorbească.

Vocea ascuțită și dezgustătoare a mascatului îi părea lui Enric Sanson tot mai cunoscută.

„Dumnezeule, murmură întruna în sine călăul, unde am auzit eu oare vocea aceasta ? Nu trebuie să o fi auzit de mult și mi se pare că-mi amintesc bine că era într-unul din momentele cele mai teribile din viața mea".

Lui Enric i se părea că mascatul îi purta o ură neînpăcată.

Enric Sanson văzu că acești doi mascați se îndepărtau cu dînsul de împrejurimile Parisului.

Trecură peste o cîmpie acoperită de o mulțime de tufișuri.

Acum intrară în pădurea cea deasă cu umbrele sale înspăimîntătoare.

Era atît de întuneric încît nu se vedea nici la doi pași.

În stînga clipocea puternic un pîrîu.

Enric vedea că este dus spre misteriosul castel al ducilor de Barry.

Enric Sanson simți cum un fior îi copleșește corpul. Amintirea care se lega în mintea lui de zidurile misterioase era destul de îngrozitoare. Momentele cele mai oribile din viață le petrecuse călăul între zidurile acestui castel.

Cu un blestem pe buze se opri deodată unul dintre conducătorii lui Enric.

— Nu-ți mai vezi nici vîrful picioarelor ! zise el aspru și înăbușit. Ascultă camarade n-ai un felinar la tine.

— A, da, răspunse celălalt, a cărui voce era așa de cunoscută lui Enric, așteaptă numai un moment.

Mascatul scoase un felinar de sub manta. Aprinse un chibrit și dădu foc fitilului.

Enric aruncă o privire scrutătoare asupra celor doi bărbați. S-a înșelat însă în speranțele sale de a recunoaște la lumina lămpii pe cei doi conducători. Ei erau mascați în cele două mantale negre pînă în vîrful capului.

Enric nu credea nimic altceva decît că acești doi bărbați erau doi membri ai frăției de sînge.

O privire în jurul său a fost de ajuns ca Enric să vadă că nu s-a înșelat. Da, ei se apropiau desigur de palatul de Barry.

Pe cît știa Enric, palatul era nelocuit și pustiu.

Castelul fusese devastat de la pod și pînă în pivniță, ca urmare a tulburărilor ce avuseseră loc în Paris.

Dar de gangurile secrete nu știa încă nimeni nimic. Enric Sanson știa doar că sînt foarte greu de descoperit.

Cei trei bărbați pășiră tăcuți înainte prin pădure, care deja se rărea.

În sfîrșit a ieșit și luna, care se lupta cu pînza de nori să trimită cîteva raze palide și tremurătoare spre pămînt.

În depărtare se ivi deja din noianul de copaci misteriosul castel. La lumina palidă a lunii Enric a recunoscut îndată turnurile castelului.

Sufletul lui Enric se îngreuna, ca şi cum i s-ar fi pus o piatră pe inimă.

Abia acum îi veni în minte lui Enric, că nimeni nu ştia de această cursă nocturnă, nici chiar Orfeliei nu-i spusese nici un cuvînt de intenţiile sale.

Dacă acum bănuiala nenorocită care creştea tot mai mult în spiritul călăului ar fi adevărată, dacă Adella de Barry plănuia ceva rău ! ?

Enric nu se lăsa înşelat. El ştia doar din experienţă, că din momentul în care se va afla în odăile tăinuite ale castelului de Barry, va fi cu trup şi suflet în puterea frumoasei prinţese.

Necunoscînd mecanismul tăinuit care lega odăile secrete ale castelului, nu putea să facă absolut nimic, chiar dacă prinţesa ajunsă la culmea cruzimii l-ar lăsa să moară.

Un moment Enric Sanson se gîndi să se lupte cu cei doi conducători. Dar imediat se răzgîndi.

Nu, el vroia să alunge din inimă toate bănuielile. Un scop mîndru şi frumos era acela care îi surîdea în acest moment lui Enric, era în joc libertatea lui Lili, onoarea lui Lili !

Adella nu putea să fie atît de rea încît să se joace iar în chip aşa de dezgustător cu inima lui Enric. Cuvintele ei au sunat în noaptea trecută blînde şi pline de sinceritate.

Călăul nu vroia să se facă de rîs în faţa Adellei. Ea nu trebuia să-l găsească disperat într-un moment atît de decisiv.

Hotărît şi plin de curaj, stăpînindu-şi cu toate puterile bătăile tulburate ale inimii, Enric păşea înainte între cei doi conducători.

În curînd au ajuns la castel.

Prin aceiaşi poartă, pe care înainte o păzeau zi şi noapte membrii frăţici de sînge, trecură cei trei bărbaţi în grădină.

Nimic nu se mişca în jur, liniştea nopţii domnea peste copacii grădinii.

Au ajuns la poarta castelului.

Enric ştia că prin această intrare putea să ajungă în cel mai scurt timp la odăile secrete.

Călăul aruncă o privire lungă și întrebătoare pe bolta cerească.

În același moment se îngrămădiră însă nori negrii în fața lunii.

Palida strălucire argintie a lunii nu mai putu ajunge pe fața călăului.

— Înainte ! zise unul dintre mascați.

Enric nu știa că mergea spre cea mai mare nenorocire din viața sa.

Capitolul 155

ÎNCĂ ODATĂ ÎN CASTELUL BARRY

În curînd au ajuns în pivnița subterană, în care se adunau altădată membrii frăției de sînge.

— Trebuie să-ți legăm ochii, zise unul din cei doi.

Enric se uită mîndru la cei doi mascați.

— Eu cunosc poate mai bine decît voi misterele acestei case, răspunse el încreținд cu dispreț buzele.

— Stăpîna a poruncit așa, trebuie să ne supunem ordinului, zise unul dintr-înșii.

Enric lovi încet cu piciorul în dușumea.

— Bine, fie și asta, murmură el. Dați-mi legătura încoace !

Aproape cu furie smuci el unuia dintre travestiți legătura de mătase neagră deja pregătită și-și legă singur ochii. După aceasta simți cum cei doi l-au apucat iar pe sub brațe.

Au coborît în subteran.

Neobservat de călău, desigur, unul dintre conducători a pus în mișcare un mecanism secret.

Enric Sanson se gîndi deodată la acel moment îngrozitor în care a fost scăpat de o moarte crudă din mîinile fraților de sînge, de către Adella.

Da, era aceeași cameră și aceeași deschidere ca și atunci. Plin de presimțiri Enric Sanson vedea momentul apropiindu-se, în care îl va înconjura lumina fermecătoare a odăii misterioase tapetată cu roșu și murmurul monoton al cișmelei cu apă argintie care îi va dezmierda ființa.

Enric se simțea tîrît înainte de conducătorii săi.

Deodată se opriră. Cei doi mascaţi îl lăsară liber.

Plin de o chinuitoare aşteptare, călăul îşi smuci legătura care-i acoperea ochii.

Din cauza luminii puternice a trebuit să-i închidă îndată. El nu s-a înşelat, aceeaşi odaie frumoasă îl înconjura ca şi atunci cînd l-a eliberat prinţesa.

Dar i se părea lui Enric că de astădată lumina ajungea la el mai orbitoare, şi că murmurul argintiu al cişmelei îi vorbea încă mai seducător şi mai însinuant.

Înainte ca Enric să-şi revină în fire din prima surpriză, auzi iar cîntecele dulci şi pline de armonie ale orchestrei misterioase. Aceleaşi melodii dezmierdătoare care au fermecat atunci inima şi sufletul călăului răsunau şi acum.

Enric Sanson ţinea încă ochii închişi. El îşi acoperi acum faţa cu amîndouă mîinile.

Nu, el nu voia să mai fie încă odată sclavul pasiunii prinţesei. Adella de Barry nu va avea ocazia să-l vadă învins la picioarele sale.

Ce-o fi să se întîmple, întîmplă-se. Dar Enric nu vroia să uite nici un moment că e numai vorba de a plăti preţul de răscumpărare pentru Lili.

Acum cînd urechile călăului se mai deprinseră cu sunetul orchestrei misterioase, a îndrăznit Enric să deschidă ochii.

Lumina roşiatică care pătrundea înăuntru tot îl mai orbea.

Dar el se deprinsese încetul cu încetul cu aceasta, şi băgă de seamă că se află singur în camera subterană.

Călăul privi mirat camera pe care o mai văzuse odată. Încotro îşi îndrepta privirea, vedea numai strălucire şi lux.

Tapete de mătase pe pereţi, canapelele moi de catifea înflorată, masa acoperită cu tacîmuri de aur şi argint, totul era făcut să-l ameţească pe călău. Călăul căuta să-şi aducă dinaintea ochilor portretul lui Lili. Lili, scumpa şi mult iubita lui logodnică, trebuia să-l apere de ispitele care-l aşteptau aici !

Dar Enric Sanson simţea că acum, pentru prima oară în viaţa lui, farmecul lui Lili pierduse mult din puterea lui.

Era de vină oare muzica senzuală şi pătimaşă care se auzea mereu în camera subterană, sau erau mirosu-

rile amețitoare ale fîntînii arteziene ? Enric Sanson se simțea căzînd iar fără apărare în vechea robie.

În acest moment se deschise o ușă secretă din perete. Enric Sanson văzu apărînd în cadrul ușii figura impunătoare și mîndră a prințesei.

Adella intră în camera subterană.

Enric Sanson privi cu ochii aprinși frumosul chip al prințesei.

Dar ciudat, din momentul în care o vedea pe Adella înaintea lui, muzica și fîntîna arteziană pierdeau mult din vraja lor.

Enric se aplecă în fața prințesei.

— După cum am promis, am și venit aici, zise călăul, bazîndu-mă pe bunătatea dumitale, pe inima dumitale nobilă, prințesă, am îndrăznit să vin aici fără frică. Acuma, te rog, îndeplinește-ți promisiunea, fă ca soarele fericirii să strălucească din nou pentru sărmana și mult chinuita Lili.

Ochii Adellei străluciră ciudat.

— Da, zise frumoasa femeie, invitînd printr-o mișcare grațioasă pe Enric să ia loc lîngă dînsa pe pernele moi. Pentru ultima oară ne întîlnim. O explicație hotărîtoare trebuie să aibă loc între noi.

Suspinînd seducător, frumoasa femeie se lăsă și mai adînc în pernele moi ale divanului.

Enric Sanson se opri în fața prințesei încrucișîndu-și mîinile pe piept. Cu ochii jumătate triști jumătate rugători, el o privi pe frumoasa femeie.

— Elibereaz-o pe Lili, murmură Enric Sanson, ia de pe nevinovata copilă rușinea care o acoperă acuma în fața lumii. Ai milă !

Prințesa nu răspunse imediat.

Ea privi gînditoare pe călăul din Paris, a cărui față mîndră și nobilă era și mai frumoasă acum, luminată de lumina trandafirie din odaie.

— Enric Sanson, începu iar prințesa, ce ai zice dacă nu te-aș dezlega de promisiunea ta, dacă ți-aș spune acuma : Îngenunchiază la picioarele mele sclavule, abia cînd te voi avea cu totul în puterea mea, Lili va fi liberă !

O spaimă cumplită se arătă pe fața lui Enric.

— Prințesă, nu o vei spune, nu trebuie s-o spui !, murmură călăul.

— Şi dacă totuşi aş face-o ?

— Nu, nu, nu m-ai atras aici pentru a mă duce la pierzanie, răspunse Enric, devenind palid ca moartea. Gîndeşte-te că mi-ai promis, prinţesă, să te arăţi nobilă, ziceai că vrei să o eliberezi pe Lili.

Cu o mişcare bruscă prinţesa îl întrerupse.

— Mereu Lili !, exclamă ea aprinsă de mînie. Nu ştii Enric Sanson că cea mai mare insultă pentru o femeie, este să-i vorbeşti mereu de rivala ei ?

— Nu, nu, nu spune asta !, strigă călăul căzînd deodată în genunchi la picioarele ei, nu te arăta mai puţin nobilă decît eşti. Nu m-ai adus aici pentru a începe din nou jocul cel vechi. Gîndeşte-te că totul e în joc pentru mine, pentru Lili.

Enric se întrerupse un moment. Se vedea că spera să facă impresie asupra prinţesei.

Dar curînd se şi văzu decepţionat.

O singură privire îi era de ajuns pentru a recunoaşte că Adella de Barry era cea mai înfocată duşmană a lui, în cazul cînd nu era dispus să-i îndeplinească toate dorinţele.

Un surîs flutura pe buzele frumoasei femei.

Prinţesa se legăna pe pernele moi în ritmul muzicii. În mînă avea un evantai preţios plin de diamante, cu care îşi făcea vînt.

— Prinţesă, strigă iar Enric Sanson, ştiu că ai puterea să mă ţii pentru totdeauna la picioarele Dumitale. Dar o repet încă odată. Nici o putere din lume nu mă va face să-mi smulgă din inimă iubirea ce-o am pentru Lili. Cînd iubirea îţi cucereşte inima, nu poate fi alungată dintr-însa. Ea este acolo ca însăşi viaţa. Pe dumneata însă, prinţesă nu te pot iubi, numai ură şi antipatie vei turna în inima mea în caz că mă vei sili să-ţi stau totdeauna la picioare. O iubesc pe Lili, şi ea este cea mai mare şi singura mea fericire. Acuma ştii totul şi acuma fac apel la inimă, la noblețea Dumitale. Nu o lăsa pe Lili să se piardă, dă-i cinstea înapoi ! Gîndeşte-te că altfel cerul te va pedepsi !

Prinţesa se ridică deodată. Orice veselie dispăruse de pe chipul ei.

— Bine, zise ea cu o voce aspră, aproape dispreţuitoare, bine Enric Sanson. Tu ai vorbit. Acum să mă auzi şi pe mine.

Înainte ca Enric Sanson să fii putu răspunde, prinţesa bătu din palme de trei ori.

Capitolul 156

ŞCOLARUL FACHIRULUI INDIAN

Îndată uşa secretă se deschise. În cameră intrară cei doi bărbaţi mascaţi.

Cu mîinile încrucişate pe piept, cei doi se uitau ameninţători prin măşti la Enric Sanson.

Călăul devenise palid. Cînd prinţesa bătuse din palme, Enric înţelesese că era vorba de o perfidie a femeii ranchiunoase.

Enric Sanson încă mai spera că perversitatea Adellei nu putea trece dincolo de orice limită.

— Ei, Enric Sanson, acum vei înţelege că nu e bine să-mi vorbeşti mult de Lili a dumitale ?, începu prinţesa. Nu vreau s-aud nimic de asta, m-ai înţeles Enric Sanson ? Priveşte-i pe aceşti doi bărbaţi !

Călăul privi spre cei doi mascaţi.

— Voi însă, spuse prinţesa, luaţi-vă măştile de pe obraz !

Un strigăt de groază şi furie ieşi din pieptul lui Enric după ce privise o secundă cele două feţe.

— Nemaipomenit !, strigă Enric Sanson cu o voce tremurîndă, Pippin este acela care m-a condus ! Şi pe celălalt îl cunosc de asemenea. Da, cum nu ! Este ţăranul care-mi aducea cîteodată scrisori de la dumneata prinţesă.

Călăul făcu o mişcare ca şi cum ar fi vrut să se arunce asupra lui Pippin.

— Banditule, asasinule !, strigă furios Enric Sanson. Tu care eşti pricina tuturor suferinţelor iubitei mele logodnice ! Acum s-a apropiat pentru tine momentul de ispăşire.

La un semn al prinţesei, Pippin scoase un revolver pe care-l îndreptă, surîzînd, către Enric Sanson.

— Să nu faci un singur pas !, strigă tare prinţesa, nu îndrăzni Enric Sanson să te atingi de servitorii mei, vei ispăşi cu moartea orice încercare de acest fel !

Tremurînd de furie Enric Sanson se opri.

Corpul îi tremura, faţa i se contractase şi era de nerecunoscut.

— Ah, ah, asta-i infamie ! Ruşinos !, strigă Enric Sanson cu o voce înăbuşită. E posibilă o astfel de perversitate ?

Aruncă o privire dispreţuitoare asupra Adellei.

— Nu-ţi rămîne altceva de făcut decît să te împaci cu faptele care nu se pot schimba, zise pe ton ironic prinţesa.

— Şi acum ? Ce ai de gînd să faci ?, strigă călăul.

Adella ridică din umeri.

— Asta depinde numai şi numai de tine, zise ea cu o voce mai blîndă, aruncînd o privire plină de înţeles asupra lui Enric Sanson. Nu-mi plac bărbaţii care au voinţa lor proprie. Lîngă mine poate sta numai un bărbat care ştie că locul lui este la picioarele mele. M-ai înţeles, Enric Sanson ?

Călăul nu răspunse. Pieptul lui se ridică zgomotos, iar răsuflarea îi trecea fierbinte pe buze.

Deodată călăul se lovi cu pumnul în frunte.

— Nebun, naiv ce sînt !, strigă el cu o nespusă amărăciune în voce, ca o pasăre nevinovată am intrat în cursă ! N-am putut bănui că în inima Adellei de Barry nu mai este nici cinste, nici credinţă !

Prinţesa începu să rîdă.

— Eşti sincer, Enric Sanson, zise ea jucîndu-se cochet cu evantaiul. Dar tocmai asta-mi place. Cu atît mai mult am dreptul să-ţi răspund în acelaşi mod. Ei bine, ascultă-mă ! Aceşti doi bărbaţi sînt gata să te culce la pămînt la un semn al meu.

Ea se întoarse către cei doi servitori ai ei.

— Aşa este, spuneţi ?, le strigă ea.

Oamenii răspunseră afirmativ.

— Vezi, Enric Sanson ? Acum eşti fără scăpare în mîinile mele, strigă prinţesa apropiindu-se de călău. Vai ţie, dacă vei fi încăpăţînat ! Mînia mea te va zdrobi !

Enric o privi rece şi dispreţuitor.

— Ei bine ! Viaţa mea este în mîinile Dumitale, zise Enric Sanson înăbuşindu-şi pe cît posibil iritaţia, fă cu

mine ce vrei. Dar, zău, cinstit nu e să ataci viaţa unui om care a avut încredere în Dumneata.

— Lasă vorbele, strigă prinţesa, vremea trece în zadar. Pentru ultima oară te întreb ! Vrei să fii sclavul meu pentru toată viaţa ? Vrei să-mi spui că nu vei iubi niciodată pe altcineva decît pe mine ?, zise ea cu o voce mai înceată şi tremurîndă de emoţie.

Se apropiase aşa de mult de Enric Sanson încît îl ardea obrajii cu răsuflarea ei.

Privirile ei păreau că vor să străpungă pe călău.

Dar dacă mai înainte mirosurile balsamice care umpleau odaia şi muzica dulce îl ameţiseră puţin pe Enric, făcîndu-l nehotărît, acum însă, corectul şi mîndrul bărbat îşi recăpătase toată puterea.

Cu o mişcare dispreţuitoare, ca şi cum ar fi îndepărtat o viperă, Enric Sanson o respinse pe prinţesa care se lipise de dînsul.

— Fugi, femeie coruptă !, strigă el cu o voce dureroasă. Da, odată ai reuşit să mă înşeli, dar nu mai spera nimic de la mine ! Acuma cînd te cunosc atît de bine, m-aş jertfi mai degrabă pe mine însumi decît pe preţioasa mea Lili. Ordonă oamenilor să mă omoare ! Am văzut de multe ori moartea în faţă. Călăul care zilnic trebuie să ia viaţa altora, are într-adevăr destul curaj pentru a-şi risca viaţa !

Cu pumnii încleştaţi, prinţesa se uită timp de mai multe secunde la călău, cu ochii plini de ură.

Apoi, un strigăt îi ieşi din piept.

— Mă dispreţuieşti, mă respingi ! Vrei mai bine să mori decît să te supui, om mîndru ce eşti !, strigă Adella. Ei bine, voinţa ta să se împlinească ! Pînă acum ai călcat în picioare o femeie care te iubeşte ! În zadar ţi-am jurat iubire, în zadar ţi-am arătat dorul meu pătimaş !...

Ea se apropie de Enric Sanson.

— Da, înarmează-te cu răbdare, o să ai nevoie, îi şopti la ureche călăului. În zadar m-am umilit în faţa ta, în zadar am sperat să-ţi îndulcesc inima. Du-te deci, vis frumos ! Acuma m-aş dispreţui eu singură dacă aş mai cerşi o singură secundă iubirea ta ! Mizerabilule !

Cu privirea aproape rătăcită, ea se uită la divanul de catifea roşie brodată cu trandafiri, care se afla în colţul odăii.

— Uite, acolo !, strigă prinţesa tremurînd de frică şi decepţie, uite, acolo, Enric Sanson, acolo, am stat lîngă pieptul tău şi cu vocea plină de lacrimi am cerut iubirea ta. Ai fi putut să mă opreşti de la pierzanie, dacă mi-ai fi spus cuvîntul *iubire*. O să mă răzbun, să mă răzbun !, strigă ea de mai multe ori ca o nebună.

Prinţesa se apucă de părul plin de diademe. Din ochi îi ţîşneau fulgere de ură.

— Acum vei cunoaşte în mine pe femeia insultată şi călcată în picioare. Păzeşte-te Enric Sanson, căci momentul răzbunării a venit.

Prinţesa se dădu cîţiva paşi înapoi.

— Luaţi-l, strigă ea poruncitor către cei doi bărbaţi, culcaţi-l la pămînt !

Cei doi bărbaţi se apropiară de călău, dar acesta scoase un pumnal.

— Am să-mi vînd scump viaţa, strigă Enric cu ochi fulgerători. Vino, Pippin pungaşule, asasinule, îmi e dor de sîngele tău.

Enric Sanson strînse pumnalul în mînă.

Nehotărîţi, cei doi pungaşi stăteau în faţa călăului. Ei cunoşteau şi se temeau de puterea călăului.

Enric Sanson avea ochi numai pentru cei doi adversari ai lui, uitase de perfida prinţesă. Încă tot nu o credea pe aceasta capabilă de o mişelie.

Dar, în acelaşi moment, se simţi strîns de gît pe la spate.

Prinţesa cuprinsese cu amîndouă mîinile gîtul călăului.

Enric se dădu un pas înapoi şi făcu o mişcare pentru a se elibera, dar era prea tîrziu ! În acelaşi moment, cei doi zbiri, se năpustîră asupra lui. Cu toată opunerea lui, reuşiră să-i smulgă pumnalul din mînă.

Peste un moment Enric căzu în genunchi, horcăind. Amîndoi banditii îl culcară la pămînt. Pippin ţinea pumnalul asupra lui gata să-l împlînte în pieptul călăului.

Enric ridică o privire rugătoare spre prinţesă.

Dar prinţesa rămase împietrită. Pieptul i se ridică zgomotos.

Cerea oare căinţa sau era speranţa că Enric Sanson în faţa morţii va cere iertare ?

Se făcuse atîta liniște încît se auzea numai horcăitul călăului și bătăile de inimă ale tuturor celor aflați în odaie.

— Legați-l !, porunci prințesa. Să nu spună că l-am trimis nepregătit pe lumea cealaltă.

Porunca fu îndeplinită. Cei doi bărbați scoaseră o frînghie.

Cu toată opunerea călăului, îl legară de picioare, pe urmă îi legară și mîinile la spate.

Enric stătea fără apărare, legat fedeleș.

Prințesa se apropie de dînsul.

— Ei bine, Enric Sanson, murmură Adella, îți dau răgaz un sfert de ceas. În vremea asta poți să te rogi, poți să blestemi, puțin îmi pasă. Soarta ta e hotărîtă. Ai ceva să-mi spui ? Atunci nu pierde vremea !

Enric Sanson o privea cu un dispreț nimicitor.

— Mizerabilă femeie !, strigă el cu ultimile lui puteri. Dumnezeu să te blesteme ! Să te usuci, să-ți vadă toată lumea inima cea neagră !

Prințesa îl privi cu o expresie de furie.

— Un sfert de ceas, repetă ea, pe urmă vei muri, mizerabilule !

Ea se întoarse către cei doi banditi.

— Voi retrageți-vă pînă la ușă, zise ea, peste un sfert de ceas voi apărea, și atunci la lucru !

Enric Sanson închisese ochii. Foșnetul rochiei de mătase îl anunță că prințesa părăsise odaia.

Deodată se făcu întuneric în odaie.

Enric Sanson întoarse puțin capul. Abia putu să zărească pe cei doi bărbați care se retraseseră pînă la ușă.

Muzica subterană amuțise, fîntîna arteziană încetase să mai curgă. Toată strălucirea odăii dispăruse.

Lui Enric Sanson i se păru că este deja în groapă. Acesta era doar efectul dorit de acei oameni groaznici.

Îndată după ieșirea ei din odaie, prințesa apăsase pe un resort și făcuse întuneric în odaie.

Spera că Enric Sanson, de frica morții, se va supune !

Enric Sanson simțea că trece vremea pe care-o mai avea de trăit, dar totuși nu putea să se roage, abia putea să cugete.

Inima lui neprefăcută, nu putuse să creadă că există atîta corupție. Suferise într-adevăr o mare decepție.

Acuma totul era pierdut.

— Sărmană Lili, sărmană Lili !, acestea erau cuvintele pe care le murmura mereu Enric Sanson.

Nu se gîndea le el, la sfîrşitul lui tragic, toată mintea lui zbura spre logodnica lui iubită.

Deodată o idee îi trecu prin minte.

Călăul se văzu iar în odaia lui de lucru, aplecat peste cronica strămoşilor.

Se gîndi la întîmplările minunate ale fakirului indian Ben-Eld-Del-Sulam.

Multă spaimă şi întristare produsese el surorii lui Orfelia, prin încercarea pe care îndrăznise s-o facă pentru a se convinge de adevărul celor scrise în cronică.

Deodată sîngele începu să-i clocotească în vine. Dumnezeule mare ! Putea acea încercare să-l scape de la moarte ?

Enric Sanson era un om care se hotăra repede.

Fără a se mai gîndi la urmările acţiunii lui, începu să repete experimentul primejdios, care speriase atunci atît de mult pe sora lui.

Cei doi bandiţi stăteau lîngă uşa întredeschisă.

Enric Sanson stătea nemişcat în întuneric.

Părea că umbrele morţii coborîseră deja asupra călăului.

Din ce în ce mai scurt deveni timpul pe care-l mai avea de trăit Enric Sanson.

Deodată se făcu iar lumină în odaie.

Capitolul 157

ÎNGROPAREA CĂLĂULUI

Cei doi păzitori închiseră ochii orbiţi de această lumină, apoi se uitară la Enric Sanson.

Acesta era întins la pămînt nemişcat.

Negrul Pippin se apropie de cel ce zăcea legat pe jos şi-l atinse cu piciorul.

— Vremea a trecut, călăule, zise ironic pungaşul. Acum a venit vremea să ne socotim. M-ai înjurat, ţi-ai bătut joc de mine, tu eşti de vină că a trebuit să mă ascund în Paris ca o pasăre de pradă. Ei, răspunde, adăugă Pippin.

Îl lovi cu piciorul pe călău, dar Enric Sanson nu scoase nici un sunet.

Fără voie, negrul Pippin se aplecă asupra celui ce zăcea legat.

În același moment însă, Pippin se dădu înapoi cu un strigăt.

— Hei, tovarășe, se întoarse el către celălalt păzitor, ia uite ce s-a întîmplat ?

Celălalt veni și se dădu și el speriat înapoi.

— Acest om e mort, ochii ăștia sînt de cadavru !, murmură Melac.

Bărbatul se cruci.

— Asta nu-i posibil !, strigă Pippin. Acum cîteva minute era sănătos și l-am auzit înjurînd pe prințesă.

— Da, da, e mort, murmură din nou Melac. Cunosc eu fața asta. Bunica mea în sicriu tot așa avea ochii.

În același moment se auzi un foșnet de mătase și prințesa intră.

Adella de Barry apăru pe prag, ea aruncă o lungă privire în odaie.

— Ce s-a întîmplat ?, întrebă ea pe cei doi servitori.

— Uită-te și dumneata, stăpînă, murmură Pippin palid și speriat. Călăul a pățit ceva, dar fără voia noastră. E mort !

Un strigăt slab ieși din pieptul prințesei.

— V-am poruncit să așteptați pînă voi...

Ea nu sfîrși.

Se apropiase repede de corpul lui Enric Sanson.

— Stăpînă îți jurăm, că nu ne-am mișcat din loc, murmură Melac tremurînd de frică și groază.

— Tăcere !, porunci prințesa.

Ea se lăsase deja în genunchi lîngă Enric Sanson.

Apoi se uită atent la fața călăului. Cu un strigăt de groază prințesa se dădu și ea înapoi.

— Fără nici o îndoială, e mort, mort !, murmură Adella frîngîndu-și mîinile.

Da, altă expresie avea el acum, ochii erau deschiși pe jumătate și sticloși, păreau a exprima un reproș grozav Adellei.

Ciudat ! Corupta femeie nu putu suferi privirea acestui presupus mort.

Tremurînd, Adella întoarse capul.

— Nu stați împietriți ca muții, murmură prințesa. Trebuie să fie o glumă. Aduceți repede apă ! Repede, repede ! A leșinat numai !

Servitorii îndeplinirā cît se poate de repede poruncile prințesei.

Peste cîteva secunde se întoarseră cu apă.

Chiar și încăpățînatul și nesupusul Pippin, care îndrăznea de altfel să contrazică pe toată lumea, se supunea în dată ca o oaie, la poruncile prințesei.

Toți trei îl îngrijiră pe Enric Sanson.

Dar acesta rămase mereu nemișcat.

Pippin ridică mîna călăului, dar abia îi dădu drumul și ea căzu la loc, grea ca de plumb.

Un fior de groază trecu prin tot corpul prințesei.

— Enric, Enric !, strigă ea cu durere. N-am vrut asta, jur pe Dumnezeu că n-am vrut asta !

Ea se aruncă plîngînd peste corpul călăului.

— Enric, iubitule !, se văita nenorocita. Am vrut să te sperii numai. N-aș fi putut să te omor, te iubesc. Ah, Enric, Enric de ce n-ai vrut să-mi aparții ?

Ea tăcu, căci plînsul o înăbușea.

Chiar și crudul Pippin nu putu să nu simtă o ușoară emoție cînd văzu vaietele femeii de obicei mîndră și dominatoare.

Cu cele mai mișcătoare vorbe căuta Adella să reînvie pe cel mort, dar totul era în zadar.

Enric Sanson rămase nemișcat.

— Frica l-a omorît !, murmură Adella. Și eu, eu sînt ucigașa lui. O ! Enric, Enric ! strigă ea în culmea disperării, aruncîndu-se mereu peste corpul călăului. Nu poți înțelege cît de mult te-am iubit !

Deodată se ridică.

— Visul meu frumos s-a risipit !, murmură ea cu inima strînsă, aruncînd o privire înfiorată asupra corpului călăului.

Fața i se împietri, o rază de bucurie sălbatică se arătă deodată în ochii ei.

— Triumf !, strigă ea. Dacă acest bărbat nu mi-a putut aparține în viață, îmi va aparține mort. Tot ca triumfătoare am ieșit din luptă. Frumoasa Lili va aștepta și se va văita după iubitul ei pînă în ultimul moment.

Nu va şti niciodată ce sfîrşit a avut Enric Sanson. Dar, eu sînt învingătoare !, strigă prinţesa după un moment.

„Totuşi cu ce preţ am cumpărat victoria !", gîndi ea.

Înfiorîndu-se, Adella căzu din nou lîngă presupusul cadavru al iubitului ei.

Apoi se ridică.

Faţa ei luase cu totul altă expresie.

— Nu ne rămîne decît să-l îngropăm !, zise ea către Pippin.

Ea se gîndi un moment, apoi se întoarse către Melac.

— Ascultă-mă !, zise ea. Cunoşti locul meu preferat din parc ?

— Vrei să zici, chioşcul de trandafiri, prinţesă ? zise el cu o voce tremurîndă, aruncînd o privire înspăimîntată asupra presupusului mort.

— Da, acolo să-l îngropaţi !, şopti nenorocita. Luaţi instrumentele înainte de a merge. Grăbiţi-vă ! Înainte de răsăritul soarelui trebuie să fie sfîrşit lucrul !

Cei doi bandiţi se îndepărtară. Prinţesa rămase lîngă presupusul mort.

Ea căzu din nou în genunchi lîngă Enric Sanson.

Fără voie îşi puse mîinile pe piept.

— O ! Enric, nefericitule, suspină apoi prinţesa, de ce a trebuit să ai un sfîrşit aşa de groaznic ! De ce n-ai vrut să asculţi jurămintele mele de iubire. Nu mă puteai iubi deloc ? Eram aşa de nedemnă de a fi a ta ? Nu merita pasiunea mea nemărginită de a fi ascultată de tine ?

Lacrimi grele ţîşniră din ochii acestei ciudate femei.

Nici Lili n-ar fi plîns mai sincer la moartea iubitului ei !

— Da, acuma nu-mi rămîne de la tine decît o amintire, murmură prinţesa.

„O Enric, Enric iartă-mă că te-am omorît, dar într-adevăr n-am vrut să ajung aşa departe, voiam numai să te cîştig. În disperarea mea de a fi respinsă de tine, nu mă puteam stăpîni. Acum groaznica faptă s-a întîmplat."

Ea se ridică.

Cu paşi neliniştiţi ea măsură de cîteva ori odaia, apoi se opri iar lîngă Enric Sanson.

Întinse mîinile asupra presupusului mort ca pentru a-l binecuvînta.

— Da, numai mormîntul tău va fi în curînd singurul meu refugiu pe această lume, se văită prinţesa. Ah, eu nenorocita, de ce am fost astfel persecutată de soartă ! De ce n-am putut fi fericită cu acest bărbat ! O ! Enric, mormîntul tău va fi sfînt pentru mine ! Cu trandafiri am să-l împodobesc. privighetorile vor cînta deasupra, soarele răsărind te va saluta. Dar toată strălucirea naturii, toate cîntecele păsărilor, toate miresmele florilor nu pot înlocui iubirea pe care am simţit-o eu pentru tine.

Vocea ei se stinse.

Izbucni într-un plîns pătimaş.

Pentru prima oară în viaţa ei Adella plîngea cu adevărat.

Acum, în faţa cadavrului iubitului ei, ea nu se mai putea preface. Suferea cu adevărat.

Întoarcerea servitorilor o deşteptă din visare.

— Porunca ta e îndeplinită, murmură Melac aruncînd o privire sfioasă asupra presupusului mort.

Prinţesa se ridică.

— Nu-i vreme de pierdut, la lucru'!

Adella de Barry porunci celor doi bărbaţi să aducă pînze preţioase pentru a acoperi cadavrul călăului.

— Să nu vină în contact direct cu pămîntul aspru, murmură Adella. Faţa lui să fie apărată pe cît se poate.

Enric Sanson a fost stropit cu esenţe frumos mirositoare.

Melac şi Pippin apucară corpul şi-l duseră afară.

Se crăpa de ziuă şi nimic nu se mişca în grădina cea mare.

Nici unul din aceşti trei oameni nu bănuiau măcar că erau pe cale de a face o crimă, de a îngropa un om viu.

Ajunseră la chioşcul de trandafiri.

Făcuseră o groapă adîncă de vreo două picioare.

Îl puseră pe călău în groapă şi la un semn al prinţesei împrăştiară pămîntul peste corpul nenorocitului bărbat.

Peste o jumătate de ceas groapa a fost astupată.

Nimeni nu ar fi bănuit că acolo fusese îngropat călăul din Paris.

Cînd cei doi servitori se îndepărtară, prinţesa căzu plîngînd pe mormîntul iubitului său.

Prinţesa încercă să se roage, dar vorbele de rugăciune îi erau străine.

Capitolul 158

O REVELAȚIE DE COȘMAR

Se lumină de ziuă.

Orfelia dormea, păzită de piticul ei credincios Perkeo. Părea că visează lucruri plăcute. Lumina palidă a lămpii îi înfrumusețea fața grațioasă și nobilă.

Deodată tînăra fată se mișcă cu gesturi sălbatice, rătăcite. Orfelia deschise ochii.

Cu o privire rătăcită se uită prin odaie, apoi își apăsă mîinile pe piept.

— Cerule, îți mulțumesc !, murmură tînăra fată. Ce vis groaznic !

Ea se întrerupse. Frica îi cuprinse întreaga ființă.

Piticul se trezise și el și privea întrebător pe stăpîna lui.

— Încă nu e ziuă, zise Perkeo. Dormi stăpînă, mai este pînă se va face dimineață.

Orfelia clătină din cap.

— Nu, Perkeo, murmură tînăra fată. Nu mai pot dormi. Am avut un vis ciudat.

Tînăra fată se apropie de ferastră și o deschise, dînd și perdelele la o parte. Apoi respiră cu nesaț aerul răcoros al dimineții.

— Ah ce plăcut !, murmură Orfelia.

În același timp își apăsă mîna pe frunte.

— Mulțumită cerului, noaptea a trecut și odată cu dînsa și groaznicul meu vis. Fratele meu se odihnește desigur jos în odaia de culcare și nu în...

Tînăra fată se întrerupse.

Buzele ei se mișcară încet dar ea nu putea să spună tare ceea ce văzuse în vis.

Perkeo se apropie de tînăra lui stăpînă și-i apucă umil poala rochiei.

— Dragă stăpînă !, murmură piticul, culcă-te iar. Trebuie să mai dormi. Mîine te așteaptă mulți săraci și nevoiași ca să-i ajuți. Cruță-te pentru dînșii. Culcă-te stăpînă !

— Știu bine, îmi vrei binele, zise gînditoare Orfelia, dar nu pot dormi. O neliniște ciudată m-a apucat deodată.

Tînăra fată tăcu și-și apăsă iar mîna pe frunte.

— Ceva îmi spune că nu e numai un vis, ceea ce m-a speriat, murmură Orfelia. Aş vrea să întreb oglinda mea, poate că ea îmi va da un răspuns.

Deja tînăra fată făcuse cîţiva paşi spre trepiedul pe care ardeau încă şi acum cărbuni. Dar se opri.

— Nu, nu aş putea vedea vreun tablou groaznic, şopti ea cu buzele tremurînde. Mă tem aproape de propia mea oglindă. N-aş putea să o suport, dacă acel vis groaznic ar fi realitate.

Apoi se întoarse spre Perkeo:

— Fă-mi un serviciu, piticule !, murmură tînăra fată.

— Spune stăpînă ce vrei ?, zise Perkeo, şi în foc mă duc dacă îmi porunceşti.

— Nu, asta nu-ţi cer, căută să surîdă Orfelia, să te duci jos şi să te strecori pînă în odaia fratelui meu. Acolo ascultă bine. Dacă-l auzi respirînd adînc şi regulat, întoarce-te şi am să-ţi mulţumesc.

Orfelia se plimba în sus şi în jos prin odaie cu braţele încrucişate pe piept.

O aşteptare grea o chinuia.

În sfîrşit se auziră iar paşii piticului.

Orfelia se uită cu frică la faţa lui.

— Ei ?, întrebă ea cu buzele tremurînde.

Piticul avea o expresie tristă pe faţă.

— Stăpînă, fratele Dumitale nu-i acasă, zise el.

Un strigăt de groază ieşi din pieptul Orfeliei.

— Visul meu, visul meu e adevărat, suspină fecioara.

Apoi se aplecă spre pitic.

— Spune ce ştii! Fratele meu nu-i acasă ?

Perkeo clătină din cap cu tristeţe.

— După porunca Dumitale, m-am strecurat pînă la uşă, zise piticul, dar oricît am ascultat n-am auzit nici o răsuflare. Atunci mi-am luat curaj şi am deschis încetişor uşa. Patul fratelui Dumitale era neatins.

Orfelia se înspăimîntă.

— Ce spui ? Neatins ?, murmură tînăra fată. Deci fratele meu nici n-a fost acasă azi noapte !

Piticul dădu din cap.

— Asta-i şi credinţa mea !, murmură el.

Orfelia se plimbă cîtva timp prin odaie, apoi se opri cu frică în faţa trepiedului cu cărbuni aprinşi.

— Aprinde mai bine cărbunii, Perkeo, murmură Orfelia cu o voce nesigură.

Cu mîna tremurătoare, piticul răscoli cărbunii şi aruncă praful gălbui peste dînşii.

Îndată vapori deşi se ridicară pînă la tavan. Trecură în vîrtejuri prin toată odaia şi se aşezară ca un nor în jurul oglinzii fermecate.

Dar Orfelia încă tot nu îndrăznea să se apropie.

— Niciodată n-am fost aşa de fricoasă ca acum !, murmură ea.

Secundele trecură. Din ce în ce mai deşi ieşeau vaporii din trepied.

Perkeo o apucă de poala rochiei pe stăpîna lui şi zise rugător :

— Nu o face, dragă stăpînă !

Dar tînăra fată îşi făcu curaj, ridică capul şi se apropie de oglindă murmurînd cuvinte misterioase.

O viaţă ciudată începu să se mişte pe placa de metal.

Orfelia văzu cum cei doi bărbaţi tîrau printr-un parc corpul unui mort, văzu cum îl îngropară. Orfelia văzu cum o femeie mîndră se văita pe mormînt.

— Este prinţesa Adella, murmură Orfelia în culmea iritaţiei şi mortul este iubitul meu frate Enric.

Piticul scoase un strigăt răguşit.

— Nu, nu dragă stăpînă, te înşeli !

Cu un gest trist, Orfelia îi făcu semn să tacă.

— Lasă-mă, lasă-mă, strigă tînăra fată a cărei faţă deveni de o culoare cadaverică, trebuie să fiu sigură.

Iritată, Orfelia îşi frîngea mîinile.

— Dă-mi siguranţă, soartă, lasă-mă să văd clar, murmură Orfelia. Vreau să-l văd pe fratele meu, unde este şi cum este. Arată-mi-l soartă !

Aproape sinstre sunau vorbele fecioarei, deşteptînd un ecou ici şi colo.

Cu o încordare febrilă Orfelia privea în oglindă. Dar nu văzu nimic altceva.

Ca şi mai înainte Orfelia vedea un mormînt şi deasupra figura plîngătoare a prinţesei.

Dar Orfelia ştia destul.

Un strigăt îngrozitor îi ieşi din piept.

— Stăpînă ! Dragă stăpînă !, şopti piticul.

Piticul alerga prin odaie aducînd stăpînei sale apă şi esenţe mirositoare.

Dar multă vreme osteneala lui a fost zadarnică.

Mînios, Perkeo strînse pumnii şi-i arătă oglinzii de metal.

— O, obiect nefericit ! Ar trebui să te fărîm, strigă el bătînd din picior. Ai să o omori pe iubita mea stăpînă !

El ieşi din odaie. Cu o voce răguşită îi deşteptă pe toţi locuitorii casei.

Somnoroşi şi întrebători, calfele călăului veniră în camera Orfeliei. Încercară cu toţii să o readucă la viaţă.

În sfîrşit Orfelia îşi reveni în simţire. Tînăra fată deschise ochii şi îndată întrebă de fratele ei.

Indată totul îi fu clar. Izbucni într-un plîns înăbuşit.

Aceasta însă dură numai puţin, căci Orfelia îşi regăsi îndată curajul.

Ea se ridică de pe pat.

— Trebuie să-l căutăm pe fratele meu, strigă tînăra fată tremurînd din tot corpul. Ascultaţi ! stăpînul vostru a dat peste o mare nenorocire, mă tem că n-am să-l mai văd niciodată viu.

Orfelia se întrerupse şi începu din nou să plîngă.

— Spune, unde-l putem găsi pe stăpînul nostru, zise în sfîrşit Nicolai adînc emoţionat. Îţi jurăm că nu vom fi liniştiţi pînă nu-l vom fi găsit.

— Unde, unde. este fratele meu ?, strigă Orfelia.

Faţa-i exprima groaza.

— Dumnezeule ! Întrebarea asta încă nu mi-am pus-o nici eu. Aţîţă focul, Perkeo !

Ea alergă la oglindă şi-i adresă cuvinte imploratoare, dar aceasta rămase neînduplecată.

Acum ca şi mai înainte nu se vedea decît acelaşi mormînt cu prinţesa care suspina mereu.

Zadarnice fură toate încercările Orfeliei.

Ea se adresă calfelor.

— Lăsaţi-mă să mă gîndesc. Fratele meu nu va spus unde vrea să meargă ?

— Nu şi chiar mă miră faptul acesta, zise Nicolai. De luni de zile îl însoţeam oriunde mergea. Ştiţi doar, că se plănuia un asasinat împotriva lui.

Orfelia dădu din cap.

— Şi nici unul nu l-aţi văzut plecînd ?

Toate calfele clătinară din cap.

— Ah, Enrlc n-are niciodată încredere în mine ! Totdeauna e aşa de tăcut ! Unde să-l căutăm acum ?

Disperată ea își frîngea mîinile.

Deodată o idee o însufleți.

— Pregătiți-vă de plecare !, se adresă ea poruncitor către calfe. Înarmați-vă bine. Căci Dumnezeu știe încotro vom merge. Eu mă duc în odaia fratelui meu pentru a căuta acolo vreun indiciu.

Orfelia ieși repede din odaie.

Capitolul 159

IUBIRE DE SORĂ

Ajunsă jos în odaia fratelui ei, Orfelia aprinse o lampă.

Apoi începu să caute.

Toate erau în cea mai perfectă ordine. Fiecare obiect era la locul său.

Părea că Enric Sanson ieșise numai pentru un moment.

Găsi mantaua pe care Enric o purta ziua cînd mergea la piața Grevei.

Orfelia, deznădăjduită începu iar să plîngă, se lăsă pe un scăunel și-și ascunse fața în mîini.

Dar în curînd se ridică iar.

— Nu, nu, nu trebuie să fiu slabă, nu acum în acest moment, zise ea. Pot să plîng mai tîrziu de se va fi întîmplat o nenorocire. Acum însă trebuie să fiu tare.

Își împreună iar mîinile plîngînd.

— Ah, Enric, scumpul meu frate !, murmură ea disperată. De ce mi-ai făcut asta, de ce n-ai încredere în mine. Te iubesc doar mai presus decît orice pe lume. De ce ai secrete față de mine ?

Orfelia începu să caute din nou.

Ea cercetă toate hîrtiile de pe biroul lui Enric.

Erau numai ordine de executare din partea Convenției, socoteli, lucruri care îi măreau încă și mai mult durerea Orfeliei.

Apoi Orfelia puse mîna pe cartea îngălbenită, legată în piele.

Voia s-o arunce, cînd își aduse aminte că aceasta era cronica căreia îi datora cea mai mare spaimă a vieții sale.

În această carte erau notele fakirului indian Ben-Eld-Del-Sulam.

Își aduse aminte întîmplarea de acum cîteva săptămîni.

O mîngîiere îi umplu deodată sufletul. Presimțea că și acum, era vorba de o întîmplare asemănătoare ?

Orfelia nu-și dădu răspunsul la această întrebare și căută mai departe printre hîrtii, dar nu găsi nimic.

Orfelia căzu în genunchi și-și puse mîinile pe piept.

— Atotștiutorule, și atotputernicule !, strigă plină de durere tînăra fată. Dă-mi un semn ce trebuie să fac, unde e scumpul meu frate Enric ?

Dar numai ecoul îi răspunse. Nimic nu se mișcă în odaie.

Disperată ea se ridică repede.

— Și totuși trebuie să-l găsesc, și-l voi găsi, suspină ea.

Începu din nou să caute. Dar cu toate căutările ei amănunțite nu găsi nimic.

Vroia să renunțe.

Mecanic puse mîna pe mantaua pe care o purta ziua Enric.

Deodată simți într-unul din buzunare ceva.

Scoase din buzunar un caiet subțire.

Enric Sanson avea obiceiul să însemneze îndată după execuție numele și rangul celor executați.

Orfelia altădată ar fi avut inima sfîșiată citind aceasta, dar acum răsfoi nerăbdătoare micul caiet al fratelui ei.

Ajunsese la ultima pagină. Dar aici nu văzu nimic altceva decît numele ultimului executat.

Voia să arunce caietul dar privirea îi căzu pe trei vorbe scrise între numele executanților.

„Seara — prințesă — catacombe.“

Orfelia tresări.

Ea cunoștea bine catacombele. Cunoștea și intrarea în catacombe.

Prințesa fusese pusă în legătură cu acest oraș de morminte.

Însă tot prințesa apăruse mai înainte pe oglinda fermecată.

— Am găsit, am găsit ! jubila tînăra fată.

Cu o mișcare bruscă ea întinse amîndouă mîinile spre cer.

— Dumnezeule milos, lasă-mă să-l regăsesc pe fratele meu, suspină ea. Lasă-mă să-l regăsesc viu, el este singura mea speranță.

Orfelia nu mai pierdu nici un moment.

Ea alergă la ușă și strigă spre calfele călăului.

— Luați și sape, hîrlețuri și alte unelte pentru morminte, le spuse Orfelia. nu se știe dacă nu vom avea nevoie. Și mai presus de toate fiți curajoși, hotăriți, căci sper că vom putea scăpa pe stăpînul vostru.

Un murmur trecu printre calfe.

Nicolai ieși dintre ei și-și puse mîna pe piept.

— Și sîngele de va trebui să-l dăm, zise bravul bărbat adînc mișcat, îl vom da cu plăcere pentru bunul nostru stăpîn. Nici o jertfă nu e prea mare pentru noi.

Ochii Orfeliei străluciră.

— Acum știu că-l vom găsi pe fratele meu, murmură tînăra fată.

Apoi se pregătiră cu toții de plecare.

Nu părăsiră casa înainte de a o fi zăvorît bine.

Era spre ziuă. Un vînt rece, sufla pe cîmp.

Iarna se lupta mereu cu primăvara. Vîrfurile copacilor erau albe.

Dar ei nu simțiră nici vîntul, nici frigul.

La răsăritul soarelui ajunseră la catacombe.

Nimic nu arăta că Enric Sanson fusese pe acolo.

De multe ori strigară numele călăului dar nu căpătară nici un răspuns.

Mirosul de cadavru îi irită îngrozitor.

Perkeo care nu coborîse în catacombe, se apropie de stăpîna sa.

— Stăpînă, cred că am găsit o urmă, murmură piticul. Pe cînd voi erați jos, am cercetat toate prin împrejurime. Am găsit o pană care seamănă cu aceea pe care o purta fratele Dumitale la pălărie.

Piticul arătă pana. Fata scoase un strigăt de surprindere.

— Într-adevăr, ai dreptate, zise ea după o scurtă tăcere. Fără îndoială, această pană este de la pălăria fratelui meu. Dar unde ai găsit-o ?

Piticul arătă spre intrarea în pădure.

— Acolo, acolo, aproape de pădure.

— Asta se potrivește, strigă Nicolai, prin pădure este numai un singur drum, care dă pe șoseaua ce trece pe la castelul Barry.

Ochii Orfeliei străluciră.

— Castelul Barry, murmură ea ! Un parc am văzut mai înainte în oglindă, o groapă și deasupra pe prințesă plîngînd. Ea a fost mai înainte stăpîna castelului. Înainte, strigă ea cu o voce înăbușită. Să mergem drept spre pădure. O presimțire îmi spune că acolo vom găsi pe fratele meu.

Capitolul 160

O NĂVĂLIRE PE ASCUNS

După un drum de vreun ceas, Orfelia și însoțitorii ei ajunseră la parcul castelului de Barry.

Mergeau cu băgare de seamă pe lîngă zid pentru a descoperi o intrare ascunsă.

Orfelia își aduse aminte de portița pe care o întrebuințase de curînd, cînd a trebuit pentru prima oară să-l scape pe Enric Sanson din primejdiile castelului de Barry.

După mai multe cercetări portița a fost găsită.

Era încuiată, dar era așa de stricată de ploaie și vînt încît Nicolai o putu ușor scoate din țîțîni.

Cu băgare de seamă intrară cu toți în parc.

Se făcuse ziuă. Orfelia mergea înainte.

Ea se uita cînd în dreapta, cînd în stînga, apoi se oprea iar. Asculta, ținîndu-și răsuflarea, dar nu auzi nimic.

Un suspin ieși din pieptul Orfeliei.

— Unde, unde-l vom găsi pe fratele meu ?, murmură ea.

— Curaj stăpînă, zise Nicolai, care stătea foarte aproape de Orfelia. Am o presimțire că-l vom găsi pe stăpînul meu.

— Mulțumesc Nicolai pentru vorbele tale, șopti Orfelia, dar mă tem, mă tem.

Se întrerupse deodată.

Apoi strigă cît putu de tare.

— Enric ! Enric !

Nimic, nici un răspuns.

Apoi strigă cît putu de tare.

Doar ecoul îngîna vocea delicată a fetei.

Orfelia merse mai departe.

Încotro ?

O nesiguranță cumplită îi umplea sufletul.

— Ce să fac ! Ce să fac !

Ochii i se umplură de lacrimi.

— Ah ! iubitul meu frate !, murmură ea plîngînd și acoperindu-și fața cu mîinile. Unde te voi găsi ?

Dar nimic nu-i răspunse.

Ajunseră la zidurile castelului.

Orfelia și bărbații ceilalți rămaseră pe loc. Nicolai se furișă încet și cu băgare de seamă pentru a vedea dacă nu-i vreo primejdie în opropiere.

Dar curînd se întoarse.

— Castelul e ca și mort, stăpînă !, zise Nicolai. Am strigat de mai multe ori numele stăpînului meu, dar în zadar. Dumnezeule, cum se va mai sfîrși asta !

Orfelia devenise palidă. O sudoare rece îi acoperea fruntea. Ochii aveau o expresie disperată, rătăcită.

— Fratele meu, fratele meu !

— Ah stăpînă, inima mi-e și mie așa de îndurerată încît aș vrea să mor !, zise Nicolai. Știi doar cît țin la fratele dumitale.

În acest moment se auzi un zgomot suspect.

Orfelia și ceilalți se întoarseră.

Imediat văzură mai mulți bărbați mascați venind de prin tufișuri.

În mînă aveau cuțite și pumnale.

Tovarășii Orfeliei scoaseră și ei armele.

— Pentru Dumnezeu, ce-i asta ?, murmură Orfelia speriată, uitîndu-se la cei ce se apropiau.

— Fii fără grijă, stăpînă !, murmură Nicolai. Mă tem că un atac neașteptat ne va surprinde. Dar nu te teme. Îi vom alunga noi.

Necunoscuții se apropiau de ei cu repeziciune. Trebuie să fi spionat de undeva din apropiere sosirea Orfeliei și a tovarășilor ei, fuseseră așa de bine ascunși încît să nu poată fi zăriți de nimeni.

Tovarășii Orfeliei erau curajoși și hotărîți.

Se aruncară cu îndrăzneală asupra năvălitorilor.

O luptă furioasă începu.

Timp de mai multe minute pacea din parc fu întreruptă de blesteme furioase și zăngănit de săbii.

Se auzeau strigătele ațîțătoare ale unei femei înalte îmbrăcată în negru care purta și ea o mască.

— Pe ei ! Culcați-i la pămînt. Nimeni nu trebuie să cunoască secretul acestui parc !, striga mereu necunoscuta.

Străina părea a fi foarte furioasă împotriva Orfeliei.

Ea arătă de mai multe ori spre sora călăului, făcînd semn oamenilor săi să se arunce asupra ei.

Asta însă era greu de făcut.

Ca niște lei se luptară calfele călăului, apărîndu-și stăpîna.

După cîteva minute lupta era hotărîtă.

Aceia care năvăliră din tufișuri cu atîta mișelie, fugiră cu frunțile sîngerînde spre cîmp, iar doamna necunoscută care dorea atît de mult sîngele Orfeliei, împreună cu unul din partizanii ei mascați au fost prinși de oamenii Orfeliei.

Capitolul 161

SCOALĂ-TE ȘI UMBLĂ !

Cu o mînă puternică Nicolai apucase pe bărbatul mascat de umăr, în momentul cînd acesta voia s-o ia la fugă ca un laș.

Peste un moment îl culcase la pămînt cu fața în sus.

— Ha ! Pe cine avem aici, strigă Nicolai.

El îi smulse masca de pe figură.

— Drace ! ! Pe ăsta îl cunosc... ăsta e negrul Pippin.

Ceilalți luaseră masca femeii.

Orfelia scoase un țipăt.

— Prințesa de Barry !, strigă tînăra fată. Cum, tu, viperă nerecunoscătoare, tu ai vrut să mă omori !

Era într-adevăr Adella de Barry.

Spionii ei văzuseră sosirea Orfeliei și a tovarășilor ei.

Prințesa fusese îndată anunțată.

Adella ordonase să înconjoare pe Orfelia și pe însoțitorii ei și dacă era posibil să-i măcelărească. Nimeni nu trebuia să afle despre mormîntul din chioșcul de trandafiri !

Prilejul de a suprima pe sora călăului pe care o ura așa de mult, păruse foarte potrivit Adellei.

Acum, după ce năvălitorii fuseseră învinși, prințesa zăcea în genunchi, tremurînd de frică în fața dușmanei ei de moarte.

Cîteva din calfe îi legaseră cu îndemînare mîinile.

— Nefericito !, strigă Orfelia apropiindu-se de dînsa. Nefericito, ce ți-am făcut de vrei să mă omori ?

Numai o privire de ură nemărginită fulgeră din ochii prințesei care strînse buzele.

Un strigăt de durere ieși din pieptul Orfeliei.

— De aceea te-am scăpat de la moarte, viperă nerecunoscătoare, ca să muști !, strigă sora călăului. O, ar fi fost mai bine să te las să mori, căci tu nu ești ca noi. N-ai inimă omenească în tine. Ești trimisă de diavol pentru pierzania oamenilor.

— Ai să sfîrșești odată ?. strigă prințesa. Ce-i comedia asta ? Spune calfelor de călău să mă dezlege !

— Ești prizoniera mea și vei rămîne astfel, răspunse Orfelia. Răspunde unde e fratele meu Enric ?

Această întrebare neașteptată avu un efect grozav asupra prințesei.

Ea începu să tremure, își schimbă mereu culoarea feței, nu putu suporta privirea Orfeliei, și coborî ochii strîngînd și mai tare buzele, fără a răspunde.

— Vorbește !, stărui Orfelia bătînd din picior. Unde e fratele meu Enric ? Știu că e în primejdie. Nu minți, că plătești minciuna cu viața, mă înțelegi ? Spune ce-ai făcut cu fratele meu Enric ? Spune, unde este acum ?

O furie demonică se arătă pe fața prințesei, descompunînd-o pînă a nu mai putea fi recunoscută.

Ea încercă să se ridice.

Începu iar să tremure.

Orfelia se apropie de dînsa.

Cu mîna dreptă apucă gîtul prințesei, și cu stînga ridică un pumnal amenințînd-o.

— Pe viața mea, strigă Orfelia în culmea mîniei, pe amintirea sfîntă a părinților mei îți jur că dacă tu viperă nerecunoscătoare vei mai șovăi un moment să-mi spui tot adevărul, atunci acest pumnal îți va străpunge inima ta neagră.

Privirile celor două femei ardeau.

Prințesa căută să sfideze din nou pe șora călăului, dar cu cît se uita în ochii acesteia, cu atît recunoștea că n-avea să aștepte nici o milă de la dînsa.

O ironie demonică se arătă deodată pe fața prințesei.

— Ei bine, strigă Adella, făcînd din nou o zadarnică încercare de a se ridica, vreau să-ți spun tot adevărul, dar atunci îmi dăruiești viața ?

Orfelia o privi surprinsă.

— Tot adevărul, murmură sora călăului chinuită de rele presimțiri. Este așa de grozav adevărul, încît vrei să te asiguri de viața ta ?

— Spune, îmi dăruiești viața, îmi promiți să mă liberezi după ce voi vorbi ?, strigă prințesa.

— Nu și iar nu, strigă cu patimă Orfelia.

Din nou ea cuprinse gîtul prițesei, din nou o amenință cu pumnalul.

Atunci sfidarea străluci în ochii prințesei.

— Atunci omoară-mă, lovește !, strigă corupta femeie. Viața tot n-are farmec pentru mine ! Nu-ți spun nici o vorbă. Poți să-ți cauți fratele pînă la judecata de apoi.

Adella sfîrși cu un rîs dezgustător.

Fără voie brațul Orfeliei căzu, arma îi scăpă din mînă.

— Coruptă femeie, strigă sora călăului, nu mai ai simțire omenească în pieptul tău ? Ce ți-am făcut ca să ai atîta ură împotriva noastră ! Nu ți-am făcut nimic !

— Spune ce vrei, omoară-mă sau lasă-mă să trăiesc, nu mai vorbesc de acuma nici un cuvînt, strigă prințesa cu o voce aspră.

Fața ei părea în acest moment sculptată în marmură.

Cu un gest disperat Orfelia își întoarse fața de la dînsa.

Nu, nu vroia să se păteze cu sîngele acestei mizerabile.

— Nu vei scăpa de marele judecător, strigă din nou Orfelia. Durerea pe care mi-o produci acum o să ți se răsplătească însutit !

Privirea ei căzu asupra negrului Pippin, care ținut de două din calfele călăului, zăcea la pămînt.

Îndată un strigăt ieși din pieptul Orfeliei.

— Ei bine, poate voi afla de la ăsta ceea ce nu vrei să spui tu !

— Taci, taci Pippin ! Ți-o poruncesc, strigă îndată prințesa.

Dar Orfelia îngenunchiase deja lîngă bandit.

— Vorbeşte !, strigă ea luînd sabia din mîna unei calfe şi apăsînd vîrful ei pe pieptul banditului.

— Pe viaţa mea, vorbeşti sau te omor ? Ce ştii de fratele meu ? Ei, spui ?

Iarăşi se auzi vocea poruncitoare a prinţesei, dar Pippin vedea numai vîrful sabiei de pe pieptul lui.

— Da, da, am să mărturisesc, strigă laşul. Lăsaţi numai sabia, că vă spun tot.

Un dispreţ nemărginit se arătă pe faţa nobilă a Orfeliei.

— Laşule, nu se putu ea opri să-i spună.

Din prudenţă, ţinea mereu sabia scoasă.

— Fratele dumitale e mort, l-am îngropat, zise întrerupîndu-se mereu negrul Pippin.

Cu un strigăt de groază, sora călăului se dădu înapoi acoperindu-şi cu amîndouă mîinile faţa albă ca varul.

— Ah ! Presimţirea mea !, Presimţirea mea !, suspină Orfelia. Am văzut deci bine în oglindă. Enric, scumpul meu frate, soarta te-a ajuns acum !

Ea şovăi un moment.

Nicolai adînc mişcat şi el, o apucă cu braţul lui puternic.

— Curaj ! stăpînă, murmură Nicolai. Nu arăta acelei drăcoaice care te priveşte cu atîta ironie, ce grozav te-a lovit această veste !

Privirea Orfeliei căzu pe faţa descompusă a prinţesei.

Un strigăt ieşi din pieptul Orfeliei şi se năpusti asupra prinţesei.

O apucă de păr şi o aruncă la pămînt.

— Ei, vorbeşte !, strigă Orfelia cu o voce care nu mai avea nimic omenesc, dacă viaţa ţi-e scumpă, dacă nu vrei s-o pierzi în chinuri nemaiauzite, atunci spune adevărul, tot adevărul. M-ai înţeles ?

— Ajutor ! Vrea să mă omoare !, strigă prinţesa înfricoşată.

— Adevărul îl vreau, tot adevărul ! Unde e înmormîntat fratele meu ?, strigă iar Orfelia.

Din nou o trase de păr pe prinţesă.

Tot sîngele dispăruse din faţa Adellei, toată puterea şi înverşunarea îi dispărură.

— Da, da, îţi voi spune, acolo în chioşcul de trandafiri, acolo l-am îngropat, strigă prinţesa abia ştiind ce vorbea.

— În chioșcul de trandafiri ? Unde este chioșcul de trandafiri ?, striga mereu Orfelia fără a da drumul dușmanei sale.

Prințesa scoase un strigăt de durere.

— Mă doare, mă doare, se văită ea. Jur pe Dumnezeu ! Nu sînt vinovată de moartea lui, n-am vrut să-l omor, ți-o jur.

— Mai departe, mai departe, striga Orfelia. Unde l-ați îngropat ? O ridică în picioare pe prințesă.

Sora călăului o sili pe prințesa părăsită de orice curaj și mîndrie să-i arate drumul.

Tăcînd, urmate de calfele călăului care-l tîrau pe Pippin, cele două femei străbătură parcul.

În curînd ajunseră la chioșcul de trandafiri.

Nicolai cu privirea lui pătrunzătoare zări imediat o porțiune de pămînt de pe care iarba fusese ridicată.

— Aici, aici trebuie să zacă sărmanul meu stăpîn, murmură calfa de călău, ce bine stăpînă că ne-ai poruncit să aducem și uneltele.

La un semn al lui Nicolai ceilalți îl legară așa de strîns pe Pippin încît să nu poată face nici o mișcare.

Și pe prințesă vroiau s-o lege, dar Orfelia făcu semn nerăbdătoare să se înceapă lucrul.

— Săpați, strigă sora călăului. Această femeie îmi aparține. Pe Dumnezeu, n-o să-mi scape. Păzește-te bine, în cazul în care vei îndrăzni să te atingi de viața fratelui meu, mînia mea va fi atît de mare încît te voi zdrobi !

Prințesa nu răspunse, dar un fior rece îi trecu prin tot corpul.

Bărbații începură să sape cu foarte mare grijă.

După un sfert de ceas dădură peste corpul călăului, care după cum știm era înfășurat bine.

La vedera acestuia, Orfelia scoase un strigăt groaznic.

— Enric, Enric, scumpul meu frate, te-au omorît, dar vai de ei, răzbunarea mea va fi groaznică !

Ea aruncă o privire nimicitoare prințesei.

Cu un gest de nebună apucă din nou de umeri pe dușmanca ei.

— Vai ție, strigă sora călăului. Nu mai ai nici un sentiment omenesc în tine ! O ! fratele meu, fratele meu !, izbucni iar Orfelia, plîngînd disperată.

Ea se aruncă peste corpul care între timp fusese dezvelit din pînzele scumpe ce-l acoperiră pînă atunci.

Enric părea că doarme.

Prinţesa îşi aruncase şi ea privirea asupra lui Enric. Acum începu să tremure.

— Pe Dumnezeul veşnic, strigă Adella, îţi jur femeie nemiloasă că nu sînt vinovată de moarte fratelui tău. Da, să-ţi spun totul. L-am înspăimîntat cu moartea, l-am ameninţat cu o crimă dar... dar a murit singur, în ce mod nu-ţi pot spune. Pe mine însămi vestea morţii lui m-a lovit ca un glonte. A, cum aş fi putut pune vreodată mîna pe dînsul, suspină prinţesa, căci s-o ştii, femeie mîndră şi fără milă, l-am iubit pe fratele tău mai presus de orice şi mai degrabă mi-aş fi străpuns inima decît să mă fi atins de viaţa lui !

Vorbele prinţesei păreau sincere şi provocară o adîncă impresie Orfeliei.

— Te cred că ai spus adevărul, zise Orfelia, dar Dumnezeule, cum e cu putinţă ca fratele meu să moară aşa deodată ?

Apoi se întoarse spre corpul lui Enric.

Căzu iar în genunchi. Pipăi corpul. Nu se vedea nici o rană externă.

Deodată Orfelia tresări.

Da, desigur, nu se putea înşela.

În aceeaşi stare îl găsise nu de mult pe fratele ei.

Atunci, ce-i drept, nu fusese îngropat, dar părea mort ca şi acum.

Aceeaşi idee părea să o aibă şi Nicolai.

El se aplecă spre sora stăpînului său şi o apucă de braţ.

— Stăpînă, şopti calfa încet. Îţi aduci aminte ? L-aţi deşteptat pe stăpînul nostru din aceeaşi stare acum cîtva timp. Nu îndrăznesc să spun, dar o presimţire îmi spune...

El nu sfîrşi.

Ochii Orfeliei străluciră.

Ea dădu repede ordine calfelor spunîndu-le ce trebuie să facă.

Adella de Barry era împietrită de uimire. Ea nu-şi credea ochilor cînd văzu ce făceau cu presupusul cadavru.

Prințesa n-avea idee de minunatul somn hipnotic.

Prințesa era superstițioasă ca un copil.

— Sînteți nebuni ?, nu se putu împiedica să le strige după un timp. Ce vreți cu acest bărbat ? Nu profanați mortul, dar vocea i se înecă deodată.

O spaimă nebună o cuprinse, ea privea rătăcită spre corpul călăului.

— Nu, nu, nu-i posibil, murmură prințesa, devenind lividă, și tremurînd din tot corpul, nu poate să învie !

Adella se uită la fața călăului.

Ea-l găsise mort, ajutase să-l înfășure și să-l îngroape, de atunci trecuseră ceasuri. Nu, nu se înșelase.

Adella se dădu cîțiva pași înapoi, îngrozită.

O ușoară, imperceptibilă mișcare a mușchilor se vedea pe fața călăului, buzele se întredeschiseră, în același timp mortul deschise și ochii.

Prințesa se sperie îngrozitor și o luă la fugă.

— Iadul se scoală, iadul se scoală !, striga nenorocita.

Ea credea că Dumnezeu pentru a o pedepsi silise sufletul călăului să intre în corpul celui mort.

Un rîs nebun puse stăpînire pe ea.

Ea nu băgă de seamă că-și rupea hainele și mîinile de spini. Singura ei țintă era să fugă cît mai departe de mort.

— Ai milă, Dumnezeule, murmura mereu femeia speriată, am să mă căiesc. Ah, spiritul e deja pe urmele mele, o simt. Dumnezeule ai milă, strigă iar nenorocita.

Prințesa nu știa încotro merge.

Cînd la dreapta, cînd la stînga, fugea la întîmplare și se întorcea în același loc groaznic pentru dînsa.

Deodată zări iar chioșcul de trandafiri.

Privirea ei căzu asupra grupului de oameni.

Din nou un strigăt nebun ieși din pieptul Adellei.

Nenorocita îl văzuse pe Enric Sanson sănătos și zdravăn îmbrățișîndu-se cu iubita lui soră.

— Morții se scoală, morții se scoală, a venit ziua judecății din urmă, murmură prințesa înebunită.

Un nou strigăt de groază ieși din pieptul ei.

Din nou începu să fugă prin parc.

Ea fugi, fugi, pînă nu mai putu răsufla și pînă căzu lovindu-se cu fruntea de un copac.

Atunci leșină, spre binele ei, pe iarbă.

Capitolul 162

VULPEA ÎN LAȚ

Orfelia nu putu crede mult timp în minunile soartei. Ea-l ținea în brațe pe fratele reînviat, și totuși i se părea că era numai un vis.

Se întreba mereu cum de putuse Enric trăi fără aer sub pămînt mai multe ceasuri ? Nu cumva va muri din nou ?

Dar nu ! Fratele ei era sănătos și zdravăn. O roșeață vie îi colora fața, ochii îi străluceau iar.

— Îți mulțumesc de o mie de ori, dragă soră, murmură călăul adînc emoționat după ce îi povestise Orfelia totul. Ție îți datorez viața !

— Dar spune Enric, cum e posibil aceasta ? Ești în legătură cu diavolii sau cu îngerii ? Poți face lucruri supranaturale ?, strigă Orfelia cuprinzînd gîtul fratelui său.

— Nimic din toate acestea, dragă soră !, murmură călăul. Dar ascultă-mă să-ți spun cum s-au întîmplat toate.

Enric Sanson îi povesti deci șiretlicurile prin care il făcuse prințesa să vină la castel și cum îl amenințase aici cu moartea.

— Dar nu pot s-o blestem, urmă Enric, sărmana și nefericita prințesă are dreptul să fie supărată pe mine. Mă iubește și eu nu pot răspunde la iubirea ei.

— O nu, nu este o femeie coruptă, strigă Orfelia, încrețind fruntea, numai patima senzuală vorbește din faptele și vorbele ei.

— Oricum, murmură Enric, eu am crezut-o capabilă de a-mi face orice. De aceea în momentul cînd am simțit că se apropie primejdia de moarte mi-au venit în minte spusele bătrînului fakir și m-am hotărît să fac pentru a doua oară acea primejdioasă încercare. Împotriva tuturor așteptărilor mele am reușit. Mi-am pierdut cunoștința, n-am mai văzut și n-am mai auzit nimic, într-un cuvînt eram cu totul în puterea morții.

— Dumnezeule, ce frică am tras pentru tine, Enric, suspină Orfelia, cuprinzîndu-l din nou cu dragoste. Dar de acum încolo trebuie să-mi promiți că n-o să mai faci

nimic fără știrea mea. Enric, te am numai pe tine pe lume și am dreptul să știu ce te frămîntă.

— Fii fără grijă dragă soră, nu voi pune la încercare pentru a treia oară inima ta iubitoare și îngrijită. Simt că-ți datorez tot adevărul. N-am vrut să te supăr, tocmai fiindcă știam cîtă grijă îmi porți.

— Ah, cîte ți-ai fi cruțat dacă erai sincer cu mine, suspină Orfelia.

Apoi îl îmbrățișă pătimaș pe călăul din Paris.

— Tot mi se pare că visez, că te am fericit lîngă mine. O, ce puteri misterioase sînt în natură ! Omul crede că poate înțelege totul !

Enric Sanson o strînse și mai tare la piept pe iubita lui soră.

Privirea lui Enric căzu asupra negrului Pippin.

Acesta, mai mult mort decît viu, zăcea legat, în iarbă.

O frică de moarte se vedea pe fața lui.

— Aveți milă, aveți milă, se văită el, fără a putea suporta privirea călăului.

La vedera dușmanului său de moarte, ultima amorțeală din membrele lui Sanson, dispăru.

El scoase un strigăt și se repezi la negrul Pippin.

— Ce văd ?, strigă el cu o voce puternică, acest mizerabil este în puterea noastră !

Enric ridică cu mulțumire mîinile spre cer.

— Acum o să se facă ziuă, să dispară umbrele nopții, murmură Enric Sanson.

— Ce spui ?, îl întrebă sora sa neînțelegînd vorbele lui.

Ea se apropie de Enric Sanson și-i puse mîna după gît, mîngîindu-l.

Enric Sanson se smulse cu o blîndă violență.

Împreună mîinile și le ridică spre cer.

Părea a trimite o rugă fierbinte celui atotputernic.

— Ah, dragă soră, murmură Enric, ce mare fericire a dat peste noi. Află că acest mizerabil este omul care a comis acel asasinat pentru care e închisă draga mea Lili. Acum, acum toate se vor îndrepta. Acum vor dispare ultimile umbre ale nopții.

— E posibil Enric, murmură drăguța Orfelia, oare chiar acest mizerabil...

Ea nu sfîrși.

Cu o privire rătăcită se uită cînd la negrul Pippin, cînd la fratele ei Enric.

— Da, strigă entuziasmată fecioara, recunosc mîna lui Dumnezeu. El a lăsat să se întîmple toate grozăviile acestea.

— Așa este, murmură Enric Sanson. Apoi se întoarse spre Pippin.

— Nenorocitule, murmură călăul, să mărturisești tot ce-ai făptuit. Tovarășul tău de crime a mărturisit de mult totul ! Haide, spune !

Negrul Pippin tremura de frică.

— Vrei să mărturisești ?, strigă încă o dată călăul.

Negrul Pippin îl privi cu o căutătură hoțească, pe cînd o spumă albă i se arătă în colțurile gurii.

— Minciuni, minciuni, ai milă, n-am nimic de mărturisit, sînt nevinovat.

O mînie grozavă îl cuprinse pe Enric Sanson.

— N-ai nimic de mărturisit ?, strigă călăul, lăsîndu-se în genunuchi lîngă Pippin.

Negrul Pippin nu putu suporta privirea adversarului său.

— Nu, sînt nevinovat, jur pe toți sfinții, este o calomnie, nu știu nimic de omoruri. Eu... eu...

— Mărturisește !, strigă Enric Sanson cu o voce tunătoare.

Negrul Pippin holbă ochii ca de frica morții.

— Nu, n-am nimic de mărturisit, nu știu nimic. Fiți milosi, lăsați-mă liber. Aveți milă, se văita mizerabilul.

Fața lui Enric Sanson deveni albă de furie.

— Nu-mi mai pierd timpul cu tine, zise călăul.

Se ridică de lîngă Pippin și se îndreptă spre calfele sale.

— Voi amîndoi, se adresă el către două din calfele lui, luați pe acest pungaș și dezlegați-l puțin la picioare ca să poată merge pînă la noi acasă. Acolo, adăugă Enric, aruncînd o privire sinistră asupra negrului Pippin, acolo o să vedem dacă n-ai să spui tu adevărul.

Negrul Pippin încercă să se împotrivească, dar calfele călăului îl tîrîră spre ieșirea din parc.

Cu fața serioasă, cu capul ridicat Enric părăsi locul unde petrecuse cele mai grozave ceasuri din viața lui.

Speranța îi licărea în ochi.

Capitolul 163

ÎMPREJURĂRI FATALE

Vremuri din ce în ce mai sumbre veniră pentru sărmana Franţă.

Dacă poporul suspinase sub domnia regelui, acum însă plîngea sub tirania celor cîţiva guvernanţi care călcau Franţa în picioare.

De la moartea lui Marat orice scopuri dispărură din mintea puternicilor zilei.

Deşi duşmanul din afară era la graniţă, totuşi, în cadrul Convenţiei se pierdeau multe zile cu întrebarea în ce mod trebuie mai bine răzbunată moartea lui Marat.

Moartea acestui tribun fusese aproape binevenită pentru tovarăşii lui. Ea le dăduse prilej pentru noi vărsări de sînge.

Guvernanţii nu vroiau să creadă că aceasta era opera unei femei slabe, ci din contră susţineau că o mare conjuraţie se formase împotriva membrilor guvernului.

Comisia binelui public trimise trupe în toate oraşele de provincie.

În acelaşi timp însă, pe cînd ghilotina vărsa pretutindeni rîuri de sînge, oamenii terorii făcură un pas şi mai grozav.

Aşa numită partidă a muntenilor, în cap cu Robespierre, Danton şi Camille Desmoulins, dominau atît Convenţia cît şi întreaga Franţă.

Tot ce doreau aceşti oameni ai terorii se îndeplinea fără milă.

Danton, cel mai nobil dintre ei, era adesea redus la tăcere atunci cînd se ridica vocea unui Saint-Just, Santerre şi a altora ca ei.

Convenţia inventă o lege împotriva suspecţilor, o lege teribilă pe care nu o mai avusese nici un popor pînă acum.

Dreptul uman şi libertatea fură deopotrivă călcate în picioare de această lege.

Cele mai mari crime din istoria omenirii nu erau nimic faţă de această lege.

Nici măcar Nero n-a făcut grozăvii mai mari.

Această nemaiauzită lege dădea tuturor *„cetăţenilor buni"* dreptul de a aresta ei singuri sau prin procurori pe

toate persoanele suspecte din Franța și de ai trimite la meritata pedeapsă.

Așadar în viitor orice pungaș putea să predea morții pe dușmanul lui sau pe un om care nu-i convenea.

De acum înainte nu mai existau judecători în Franța.

Cele mai grozave patimi se dezlănțuiră.

Se ajunse așa de departe în Franța încît o față sobră, o expresie jenată sau o figură suspectă era de ajuns pentru a-l preda pe nenorcitul respectiv eșafodului.

Urmarea acestei legi nebune a fost umplerea tuturor închisorilor. În cîteva zile se făcură peste trei sute de mii de denunțări.

Orice om care se deosebea puțin de vagabonzii de pe stradă era arestat.

Odată o mamă mergea pe străzile Parisului cu copiii săi.

Un iacobin beat trece și-l lovește pe unul din acești copii.

Mama, indignată, îl ocărăște.

Iacobinul începe să strige că e trădătoare a poporului.

Lumea se strînge.

Peste cîteva ceasuri copii erau orfani.

Logodnicul era astfel răpit logodnicei, în cazul în care aceasta nu îndeplinea poftele vreunei brute.

Toate legăturile se desfăcură.

Părea că însuși Dumnezeu se răzbuna împotriva acestei nefericite țări.

Într-un cuvînt fiecare era suspect.

Nici măcar partizanii terorii nu mai erau siguri de viața lor.

Ciudat însă ! Pe cînd astfel siguranța poporului era amenințată la culme, justiția criminală își urma cursul ei liniștit ca și pînă acum.

Ghilotina lucra de dimineață pînă seara.

Peste șase sute de mii de capete căzură în cîteva săptămîni.

Cei mai culți oameni, cele mai alese spirite ale Franței, au fost executați.

Juriști eminenți, doctori, naturaliști, filozofi, artiști și scriitori, într-un cuvînt tot ce avea Franța mai ales, fu decapitat.

Unul din cei mai mari chimiști, celebrul Savoisier, fu smuls cercetărilor lui științifice.

Pătrunseră în laboratorul acestui mare bărbat.

El se ridică încet de pe scaun.

— Ce vreți de la mine ?, întrebă el fără frică pe furioșii iacobini.

— Capul tău, aristocratule, i se răspunse.

— N-aveți nevoie să mi-l cereți, răspunse savantul. Viața mea o datorez Franței.

— Ei, astea-s fraze ? Duceți-l la ghilotină !

Marele chimist ridică mîna dreaptă.

— Lăsați-mă să trăiesc pentru Franța ! Numai cîteva ceasuri ! Sînt pe cale de a face o descoperire mare, însemnată, pentru binele Franței voastre...

Dar vorbele au fost întrerupte de strigătele plebei.

Năvăliră asupra nenorcitului om de știință.

Nebunii stricară laboratorul și-l tîrîră pe marele bărbat înaintea tribunalului revoluționar.

Peste cîteva ceasuri Savoisier era mort.

Oare ce descoperise marele savant ? Nimeni nu știa.

Marele cercetător a dus secretul cu dînsul în mormînt.

* * * * * * *

Dar nu se mulțumeau să verse numai rîuri de sînge. Încercau chiar să șteargă toate amintirile care îi legau pe oameni de trecut.

Nici măcar calendarul de pînă acum nu a fost păstrat. Nu, Convenția hotărî să-l înlocuiască.

De acum înainte anul începea cu data de 22 Septembrie.

El fu împărțit în douăsprezece luni de cîte treizeci de zile, și la urmă încă cinci zile de întregire.

Aceste cinci zile erau sărbătorile principale ale poporului francez, anume sărbătoarea virtuții, a geniului, a muncii etc.

Lunile au fost rebotezate.

Înainte cele trei luni de toamnă erau Vendemare, Brümaire, Frimaire, cele trei luni de iarnă erau Vivose, Ventose, Pluviose, cele de primăvară Germinal, Floreal, Bainal, cele de vară Messidor, Thermidor, Fructidor.

Zilele purtau numele produselor naturale, ale animalelor sau plantelor.

Așa de pildă, primul, Vendemare însemna *strugure*, al doilea *sofran*, al treilea *castan*, celelalte *cartof*, *cal*, *pămînt*, *granit*, *marmură*, *fier*, *plumb etc.*

În locul săptămînilor erau *decadele* de cîte zece zile fiecare.

Acest calendar a rămas în vigoare pînă în anul 1805.

Dar guvernul a mers și mai departe.

Îndată după moartea regelui un terorist fanatic din cadrul Convenției propuse :

— Opera voastră s-a împlinit numai pe jumătate, a-ți tăiat capul șarpelui regalității, dar a mai rămas șarpele cu trei capete. Să-l nimicim și pe acela ! Vorbesc de biserică, de altar.

Aplauze zgomotoase răsplătiră această propunere.

Biserica veni și ea în dezbatere. Se ținură ședințe furtunoase în cadrul Convenției.

Religia fu suprimată.

Capitolul 164

ENRIC SANSON ÎN FAȚA JUSTIȚIEI

Nici Enric Sanson nu putu scăpa de dușmani.

Într-o dimneață pe cînd călăul se pregăti să iasă din casă pentru a merge spre piața Grevei, intrară la dînsul soldații Convenției.

Ofițerul care comanda trupa dădu lui Enric Sanson un ordin din partea comitetului binelui public de a apare imediat în fața acestei autorități.

— Mi-e permis să-mi iau rămas sub de la sora mea ?, întrebă el.

— Nu cetățene !, răspunse repede ofițerul. Trebuie să vii imediat la comitet. Asta e stricta poruncă pe care trebuie s-o îndeplinesc. Mă țin de vorbele legii.

Un surîs de durere flutură pe buzele călăului.

— Ei bine ! Sînt gata. Să mergem !, zise călăul cu o voce hotărîtă.

Soldații îl urmară.

În același moment se deschise o fereastră la etajul de sus.

Orfelia apăru palidă și îngrozită.

— Pentru Dumnezu !, Enric, fratele meu, ce-i cu tine ?, strigă Orfelia.

Enric se întoarse. Plin de durere ridică mîna dreaptă spre cer.

:

Peste un ceas Enric stătea în fața comitetului.

Danton era președinte.

— Cetățene Sanson, se adresă teroristul călăului, ești acuzat de a fi partizan a lui Ludovic Capetul, care se dădea drept rege al acestei țări.

Enric Sanson ridică capul cu mîndrie.

— Cum pot fi acuzat de a fi partizanul regelui cînd eu singur l-am executat ?, răspunse călăul cu demnitate. Trebuie să recunoști tu însuți cetățene Danton că este o prostie ceea ce spui.

— Ești îndrăzneț, cetățene călău, îl întrerupse Danton cu o voce tunătoare. Sînt martori care vor dovedi adevărul spuselor mele.

Enric rămase liniștit. Știa el bine că Danton era dușmanul lui neîmpăcat.

— Să se aducă martorii, zise iar Enric Sanson.

Fouquier. unul din membrii, se ridică. Ochii acuzatorului public fulgerau de răutate.

— Te acuz de înțelegere cu partida lui Ludovic Capetul, strigă Fouquier. Ești acuzat de a fi ajutat încercarea de scăpare a Mariei Antoinetta.

— Bine ai vorbit, președinte al fraților sîngeroși, răspunse Enric Sanson cu un surîs disprețuitor. Dar ai spus Convenției și comitetului de aici că ești de mult în înțelegere cu partizanii regelui ?

Fouquier deveni roșu de mînie.

— Minciună ! Calomnie !, strigă tribunul. Propun condamnarea la moarte a lui Enric Sanson.

— Atunci e minciună și calomnie, răspunse rece călăul, că ai luat parte pe ascuns la întrunirile din camerele secrete ale castelului Barry ?

— Să i se ia cuvîntul ! Să-l ducă !, strigă Fouquier sărind în sus de pe scaun și spumegînd de furie.

Dar Danton, care el însuşi nu avea o părere prea bună despre Fouquier, înţelese cum stăteau lucrurile.

— Ce aud ?, strigă Danton cu o voce tunătoare. Ce învinuiri se aduc împotriva ta, cetăţene Fouquier ?

— Calomnii infame, strigă Fouquier tremurînd de frică din tot corpul.

— Calomnii pe care am să le dovedesc, zise Enric, pe care am să le dovedesc îndată, dacă e nevoie.

Danton păru a se gîndi un moment.

El nu putea suporta privirea întrebătoare şi sinceră a călăului, căci lăsă în jos ochii.

— Bine !, bine !, exclamă el. Avem şi alte dovezi împotriva ta, Enric Sanson.

— Să le aducă, răspunse liniştit călăul. Toate cînt minciuni şi calomnii. Viaţa mea e curată în faţa voastră. Pentru binele poporului, credincios funcţiei mele, lucrez zilnic.

Este o funcţie grozavă aceea pe care mi-aţi dat-o. Puteţi să mi-o luaţi, puteţi să-mi luaţi şi capul. Viaţa mea nu este prea scumpă cînd e vorba s-o jertfesc libertăţii şi binelui public.

Vorbele lui avură o adîncă influenţă asupra celorlalţi membri.

Nici Fouquier nu îndrăzni să mai propună pedeapsa cu moartea.

— Cer dreptate şi apărare împotriva stupidelor învinovăţiri ale acestui mizerabil, strigă acuzatorul public. Trebuie să mi se dea aceasta.

— Bine, ţi se va face dreptate, cetăţene Fouquier, răspunse rece Danton. Tu însă, cetăţene Sanson, vei rămîne suspect. Îţi dăm opt zile ca să te dezvinovăţeşti. Apoi te voi chema. Du-te !

Enric Sanson era foarte surprins.

El se aşteptase să fie trimis neascultat, ca şi ceilalţi, la eşafod.

Dar cu toată grozăvenia lui, Danton era un adversar cinstit.

El citise în ochii lui Enric acea mîndrie bărbătească, statornică şi hotărîtă pe care o respecta el însuşi aşa de mult.

Deşi era duşmanul lui Enric Sanson şi se străduia din toate puterile să-l predea eşafodului, totuşi Danton

nu vroia să abuzeze de influența lui pentru a provoca o condamnare imediată a călăului.

— Du-te și păzește-te !, strigă încă o dată tribunul. Peste opt zile ne vedem iar. Păzește-ți capul, călăule din Paris !

Enric vru să răspundă ceva. Dar un fulger de mînie din ochii lui Danton îl făcu să tacă.

Enric Sanson se retrase.

Ca în vis făcu drumul pînă acasă.

Abia cînd îl înconjurară calfele felicitîndu-l, se deșteptă el din visare.

Orfelia văzuse întoarcerea lui. Ea zbură pe scări pentru a-i ieși în întîmpinare.

Cu un strigăt de veselie ea se aruncă la pieptul lui.

— Scumpul meu Enric !, jubilă tînăra fată. Știam doar că Cerul te va apăra.

— A fost un semn al soartei, zise călăul melancolic, cine știe cît de curînd îmi va veni ceasul. Azi am văzut că am dușmani grozavi. Vor să mă nimicească și vor găsi mijloace s-o facă.

Orfelia cuprinse plîngînd gîtul fratelui ei.

— Ah, scapă-te iubite frate cît mai este vreme !, se rugă grațioasa fecioară. Scapă-te, pentru noi toți. Gîndește-te că datorezi aceasta scumpei tale Lili.

Enric Sanson își încreți fruntea.

— Încă nu-mi este destul de limpede, dar simt că sub interogatorul de azi se ascunde iar acel șarpe diabolic, acea Adella de Barry. De aceea, înainte de toate, trebuie să o prevenim pe Lili. Ai dreptate soră dragă, prudența îi stă bine celui curajos. Chiar azi mă duc la Lili. Înainte de toate trebuie s-o punem în siguranță.

Călăul își puse mîna la ochi.

— Ce se va întîmpla însă cu tine !, stărui Orfelia. Nu trebuie să mai rămîi aici nici o zi.

Enric Sanson dădu din cap.

— Vreau să-mi fac datoria pînă la capăt. Soarta m-a pus pe locul acesta. În vremuri bune sau rele am jurat să rămîn la postul meu și voi rămîne.

— Frate, gîndește-te la fericirea noastră a tuturor, se rugă din nou sora călăului.

— Nu stărui soră dragă, zise el cu o voce solemnă. Cum o vrea Cerul aşa se va sfîrşi. Aici sînt, aici rămîn, credincios slujbei mele pînă la moarte.

În ochii lui era o astfel de hotărîre nestrămutată încît Orfelia nu mai stărui.

Dar căzu plîngînd pe pieptul scumpului ei frate.

Capitolul 165

ÎNCERCARE ASPRĂ

Calfele îl duseră pe Pippin la casa călăului.

Enric Sanson dacă scosese un cuvînt tot drumul. Nu întîlniseră pe nimeni tot drumul.

După ce închiseseră poarta în urma lui Pippin, care tremura din tot corpul, Enric Sanson se apropie de dînsul.

— Duceţi-l în odaia mea de lucru, porunci călăul.

Ajunşi acolo, Enric Sanson se aşeză pe un fotoliu. Pippin abia se mai ţinea pe picioare.

— Vei recunoaşte, căci acum eşti în puterea mea !, începu Enric Sanson. Un semn al meu ajunge pentru a te preda morţii. Dar eu nu vreau decît mărturisirea faptei tale criminale. Răspunde, vrei să mărturiseşti totul, imediat ?

Negrul Pippin îl privea cu frică. El începu să se vaite şi să verse lacrimi de crocodil.

— N-am nimic de mărturisit !, strigă mişelul. Tot ce s-a spus împotriva mea e minciună. Iau cerul martor că sînt om cinstit.

— Îndrăzneşti să chemi cerul în ajutor ?, strigă Enric apropiindu-se de dînsul. Tu, nerușinatule, care ai comis cele mai grozave crime din cîte există ?

— Dar eu nu ştiu nimic, nu pot mărturisi nimic, sînt nevinovat !, strigă iar negrul Pippin.

— Atunci să-ţi ajut memoria, zise Enric Sanson liniştit. Cine a comis omorul din strada Bellevue ? Hai răspunde ! Cine l-a omorît pe cetăţeanul Colmin şi pe nepoata lui în modul cel mai groaznic ? Vorbeşte ! Cine

e suspectat de acest omor asupra unui om sărac şi nevinovat ?

Ochii călăului aruncau flăcări.

Negrul Pippin nu se mai putu ţine pe picioare şi căzu în genunchi.

— Sînt nevinovat, sînt nevinovat, nu ştiu nimic !, striga mereu mişelul.

Sudoarea rece îi acoperea fruntea, faţa i se contractase, ochii lui nu îndrăzneau să suporte privirea călăului.

Enric Sanson se aplecă la el şi-l ridică apucîndu-l de piept cu o mişcare brutală.

— Vorbeşte ! Apără-te !, strigă călăul tremurînd de furie şi indignare.

Călăul îl zguduia pe Pippin de-i clănţăneau dinţii în gură, dar tot nu vroia să mărturisească.

— Vrei să mărturiseşti ? Te întreb pentru ultima dată, murmură Enric cu o voce stinsă.

— N-am nimic de mărturisit, Dumnezeu să mă aibă în paza lui !, urlă negrul Pippin.

Atunci Enric Sanson îi dădu un pumn în piept şi-l doborî la pămînt.

În acelaşi moment Enric Sanson merse la uşă şi o deschise.

— Hei, veniţi !, strigă călăul.

Calfele veniră şi-l priviră întrebător pe stăpînul lor.

Enric Sanson arătă spre negrul Pippin.

— Luaţi-l !, porunci Enric Sanson. Duceţi-l jos ! Nicolai, zise călăul către prima calfă, deschide camera de tortură, pregăteşte totul !

Negrul Pippin începu să strige.

— Aveţi milă ! Iertare !, se văita mişelul. Mă îndrept, mă fac om de treabă, numai nu mă duceţi în camera de tortură ! Ah, ce groaznic !

Părea că frica îl zăpăcise. Nu puteai distinge dacă rîdea sau plîngea, astfel de nearticulate ieşeau sunetele din gura lui.

Dar Enric Sanson nu cunoştea milă.

El nu băgă de seamă că palidă şi speriată, soră sa Orfelia cobora scările.

Abia cînd graţioasa fată îl atinse o observă Enric Sanson.

— Ei, ce este ?, întrebă călăul cu o voce aspră.

— Enric, te conjur, nu fii fără milă !, murmură drăguța ființă. Nu trebuie să fii crud nici cu un bandit. Gîndește-te că este tot seamănul tău.

— Taci !, o întrerupse Sanson cu o voce teribilă. Încă nu știu totul, acest bandit este pricina nenorocirii care a lovit-o pe Lili. Da, el este acela care l-a ucis pe Colmin.

Orfelia cobora scările.

— Crezi asta Enric ?, murmură tînăra fată pe cînd o roșeață ciudată îi colora obrajii.

În același timp ea aruncă o privire de dezgust asupra mișelului care trecea pe lîngă ei tîrît de calfe.

— O știu sigur, atîta să-ți fie de ajuns, îi tăie vorba Enric Sanson Orfeliei, acest bandit nu vrea să mărturisească de bunăvoie. Dar prilejul pe care-l avem acum nu trebuie să-l pierdem. Deasupra capului lui Lili planează cuțitul ghilotinei. Să stau pe gînduri cînd e vorba de acest pungaș ? Du-te în odaia ta te rog, ce se întîmplă acum la noi nu-i pentru nervii delicați ai unei femei. Dar jur pe Dumnezeu, ori banditul moare prin-tortură, ori mărturisește.

Enric Sanson strigă ultimele cuvinte cu o voce teribilă, încît putură ajunge și la urechea negrului Pippin care tîrît de calfe, cobora scara pivniței.

Pungașul scoase un strigăt de groază.

— Aveți milă !, se văită negrul Pippin, căutînd să se smulgă din mîinile păzitorilor lui. N-aveți dreptul să mă chinuiți. Ajutor, ajutor, mă omoară !

Enric Sanson cu brațele încrucișate se apropie de intrarea în pivniță.

— Strigă banditule pînă răguești, zise ironic călăul, nimeni nu poate să te audă, nimeni nu poate să te elibereze.

Enric Sanson coborî în pivniță cu pași siguri.

Nicolai mergea înainte.

El se întoarse cu o lumînare și conduse pe celelalte calfe la negrul Pippin, într-o cameră subterană lungă.

Era sinistră această încăpere.

Pînze de păianjen atîrnau de la plafon pînă la pămînt în această odaie fără ferestre și fără lumină.

Pereții vor fi fost albi odată, acum erau înegriți de vreme.

Pe jos erau pete de sînge.

Toate instrumentele de tortură erau în această odaie.

Era cizma spaniolă, erau cleşti de fier pentru ruperea membrelor şi diferite scripete pentru tragerea corpului. Pînă şi grozava fecioară de fier era într-un colţ, gata să strîngă pe condamnat într-o teribilă îmbrăţişare.

Negrul Pippin începu din nou să strige cînd zări toate aceste instrumente de tortură.

Enric Sanson se apropiase de negrul Pippin, după ce mai întîi închisese uşa şi băgase cheia în buzunar.

— Acum dezlegaţi-l, nu ne mai scapă !, zise Enric Sanson.

Nicolai îi tăie legăturile negrului Pippin.

— Pippin, pentru ultima oară te sfătuiesc să spui adevărul !, zise Enric Sanson. Dumnezeu mi-e martor că nu sînt pentru cruzime. Deşi ai merita de o mie de ori moartea, totuşi nu vreau să mă pătez cu sîngele tău. Mărturiseşte, îţi zic !

Negrul Pippin căscase gura. Cu o privire sticloasă se uită el la călău.

— Nu ştiu nimic, n-am nimic de mărturisit, murmură nefericitul.

— Pippin, adu-ţi aminte !, stărui Enric Sanson. Ori mărturiseşti, ori te chinuiesc pînă la moarte. E vorba de viaţa logodnicei mele, află aceasta mizerabile. Ai tăcut pe cînd biata nevinovată zăcea în temniţă. Hotărăşte-te !

Enric Sanson se opri.

Privirea lui străpungătoare era aţintită pe faţa negrului Pippin.

Acesta căzuse în genunchi.

— Nu pot mărturisi nimic, nu ştiu nimic, se văita banditul cu o voce abia perceptabilă. Faci o crimă cu mine, meştere Sanson. Dumnezeu ţi-o va răsplăti !

— Să o facă !, strigă Enric Sanson cu ochii fulgerători. Dacă fac o nedreptate, atunci Cerul să mă pedepsească ! Va să zică cu binele nu mărturiseşti ?, întrebă Enric Sanson.

Negrul Pippin murmură ceva de neînţeles, dar neagă puternic din cap.

— Luaţi-l !, strigă Enric Sanson. Calfele călăului se apropiară de negrul Pippin.

Acesta scoase un ţipăt nebun.

Cu toată puterea lui sări în sus, alergă la uşă şi începu a o zgudui, dar toate încercările lui au fost zadarnice.

În acelaşi moment calfele de călău îl apucară şi-l trîntiră la pămînt.

— La scripete !, porunci Enric Sanson.

Negrul Pippin părea mai mult mort decît viu.

El lăsă capul pe piept, limba îi ieşea afară din gură, o spumă albă i se vedea pe buze, ochii îi ieşeau din orbite.

— Aveţi milă !, suspină nefericitul.

Enric Sanson nu răspunse.

Calfele îl legară de scripete pe negrul Pippin.

La mîini îi puseră inele care îl strînseră aşa de tare încît nu se putu împiedica să nu ţipe. Aceste inele erau legate cu lanţuri care treceau peste un scripete. I-au legat de asemenea şi picioarele cu aceste lanţuri.

Aceste scripete care mergeau în direcţii opuse, au fost puse în mişcare în acelaşi timp.

Astfel corpul era tras în sus, pe cînd picioarele erau bine ţinute jos.

— Începeţi !, porunci Enric Sanson.

Calfele puseră scripetele în mişcare.

Corpul lui Pippin fu ridicat în sus, braţele întinse deasupra corpului.

— Staţi !, porunci călăul, cînd îl văzu pe Pippin întins de mîini şi de picioare, încă o dată te întreb Pippin, vrei să mărturiseşti că ai comis omorul din strada Bellevue ?

Dar negrul Pippin nu răspunse, aruncă doar o privire de ură asupra călăului.

— Înainte !, porunci Enric Sanson.

Din nou calfele începură să învîrtească scripetele.

Deodată se auzi un strigăt aşa de grozav, încît părea că va sparge zidurile.

— Aveţi milă ! Opriţi-vă ! Îmi rupeţi corpul, strigă negrul Pippin.

Era groaznic de privit în acest moment. Orice expresie omenească dispăruse de pe faţa lui. Durerea, furia, frica, se arătau în acelaşi timp pe faţa congestionată a negrului Pippin. Părul i se zburlise, corpul devenise de o lungime

extraordinară. mușchii erau la culme încordați, încă o mică apăsare și trebuia să se rupă.

— Stați !. strigă Enric Sanson apropiindu-se de bandit.

— Dacă ți-e scumpă viața, mărturisește acum !

— Ah, cum mă arde, cum mă arde, nu pot suporta !, se văita mișelul. Aveți milă ! Dezlegați-mă ! Mărturisesc totul ! Ah, Dumnezule ! Dezlegați-mă !

Dar Enric Sanson dădu din cap.

El se apropie de Pippin.

— Chinurile pe care le suferi acum sînt plăceri față de chinurile pe care mi le pregătești tu mie mizerabile, începu Enric Sanson cu o voce adîncă. Din pricina ta o ființă nevinovată, timp de multe săptămîni, amenințată de cuțitul ghilotinei își petrece viața între zidurile întunecoase. Pe Dumnezul cel veșnic, mărturisește sau îți pierzi viața !

— Nu pot, nu pot.

— Înainte !, porunci călăul.

Dar în același moment negrul Pippin începu iar să strige.

— Atunci mărturisesc, mărturisesc ! Dezlegați-mă !, strigă nenorocitul.

— Vei rămîne legat pînă vei mărturisii, adăugă călăul.

Durerea banditului trebuia să fi ajuns deja insuportabilă.

Mușchii păreau gata a se rupe în fiece moment.

— Mărturisește, zise încă o dată Enric Sanson cu o voce adîncă. Ai comis tu omorul din strada Bellevue ?

— Da, da, dar dezlegați-mă !, urlă negrul Pippin.

— Ați auzit ?, se întoarse Enric Sanson către calfele lui. Ai avut și complici ?

— Da, pe Senac, urlă iar negrul Pippin. Dezlegați-mă ! Ah, Dumnezeule, durerile astea ! Nu mai pot ! Aveți milă ! Dezlegați-mă...

— Tăcere !, îl întrerupse călăul cu o voce tunătoare. De ce ai comis acest omor ?

— Fiindcă... Dezlegați-mă... durerile astea... o...o...o.

— Mărturisește !, îl întrerupse Enric Sanson mînios, dacă nu, poruncesc iar să învîrtească scripetele.

— Nu, nu !, strigă îngrozit negrul Pippin, opriți-vă ! Am făcut-o din lăcomie de bani. Mai întîi l-am omorît pe dînsul, apoi pe nepoata lui... Dezlegați-mă... nu mai pot vorbi... eu...

Enric Sanson se simți cuprins de milă.

— Nu vreau să te chinuiesc zadarnic !, murmură el.

Făcu apoi semn calfelor să învîrtească scripetele înapoi.

Calfele îndepliniră porunca.

Corpul negrului Pippin se micșoră încetul cu încetul, se coborî și în sfîrșit căzu la pămînt.

— Dați-i puțin vin !, porunci Enric Sanson.

Una din calfe îi apropie un pahar de buze.

Banditul bău cu lăcomie apoi închise ochii.

Timp de vreo zece minute, stătu astfel văitîndu-se de durerile pe care le simțea.

Enric Sanson, cu brațele încrucișate, se uita la mizerabilul bandit.

Inima așa de simțitoare a lui Sanson, de astădată nu simțea nici o durere cu acest mizerabil care pricinuise atîtea chinuri scumpei sale Lili.

— E timpul, începu iar călăul, să-ți sfîrșești mărturisirea. Negrul Pippin deschise ochii.

Un moment îl privi pe călău, apoi izbucni deodată într-un rîs nebun.

— Este o prostie... tot... ce am... spus, zise întrerupîndu-se mereu încercînd în zadar să se scoale în picioare. Nu știu... de nimic... nu pot... mărturisi... nimic... nimic... Totul era... minciună. Durerea... m-a făcut să vorbesc... lucruri despre care nu știu nimic.

El se tîrî în genunchi pînă la călău.

— Sanson, fii milos și cuminte. Poți să mă silești să mărturisesc tot ce vrei, dar nu-i adevărat. Dar n-ai inimă de marmură ? Ai milă, ai milă...

Vorbele negrului Pippin păreau sincere astfel încît Enric Sanson se îndoi un moment.

Cum ? Toate presupunerile lui fuseseră false oare ? Oare banditul Cartrousse spusese minciuni și pe patul de moarte ?

Nu, asta nu se poate presupune.

Negrul Pippin era într-adevăr un criminal.

— Va să zică n-ai nimic de mărturisit ?, murmură Enric Sanson cu ochii fulgerători. Îţi retragi mărturisirea făcută ?

— Da... da... numai durerea mi-a smuls-o, murmură negrul Pippin.

Enric Sanson începu să rîdă sarcastic.

— Ei bine, indulgenţa mea pentru tine s-a sfîrşit !, zise el. Prost am fost că te-am dezlegat. Dar încă n-am pierdut nimic. Totul poate începe din nou.

Capitolul 166

„FECIOARA DE FIER"

Enric Sanson se întoarse către calfe.

— Luaţi-l iar !

— Ce vreţi ?, strigă negrul Pippin. O să mă omorîţi. Sîngele meu cadă asupra voastră ! Aveţi milă, milă !

— Nici o milă pentru tine, bandit mizerabil !, îl întrerupse Enric Sanson.

Apoi călăul arătă spre *„fecioara de fier"*.

— Într-acolo !, porunci călăul cu voce crudă.

Îndată calfele îl tîrîră într-acolo.

— Aduceţi torţe !, porunci Enric Sanson.

O lumină roşie se răspîndi imediat în încăpere.

Ochii lui Pippin îi ieşiră din orbite cînd văzu că Enric Sanson deschise fecioara de fier, care de altfel avea într-adevăr înfăţişarea unei fete nobile îmbrăcată ca în Evul Mediu.

— Au, strigă negrul Pipin cu o voce neomenească.

Fecioara de fier era pusă în funcţiune printr-un mecanism secret.

Interiorul era gol şi destul de mare ca să poată încăpea un om.

Cît timp fecioara era deschisă, cel din interiorul ei nu păţea nimic.

Îndată ce era închisă partea din faţă printr-un mecanism ascuns, începea să se mişte. O moarte groaznică îl aştepta pe cel condamnat la *„Sărutarea fecioarei"*.

Înăuntrul ei erau cuţite lungi cu două ascuţişuri.

Cuţitele intrau în corpul celui aflat înăuntru.

Îndată ce Enric Sanson deschisese fecioara, se auzi un zgomot ciudat sub pămînt.

— Auzi acel zgomot ?, întrebă Enric Sanson pe Pippin cu o voce aspră.

Acesta fără să răspundă privea rătăcit faţa călăului.

— Sena trece pe sub pivniţă, zise călăul accentuînd fiecare vorbă. Fecioara de fier rupe în bucăţi corpul ce i se încredinţează şi îndată ce şi-a săvîrşit opera, se deschide o uşă jos, aici pe locul unde stai, şi cadavrul cade în apă. Nimeni nu va şti vreodată ce s-a întîmplat cu omul încredinţat fecioarei de fier.

Aceste vorbe au avut o influenţă covîrşitoare asupra negrului Pippin.

Gîndul de a fi omorît într-o subterană, în cele mai mari chinuri, fără să se afle vreodată despre aceasta, era ceva groaznic pentru bandit.

Dar acesta nu putea spune o vorbă.

— Pippin, murmură Enric Sanson, nu mă scoate din sărite. N-am să fac cu plăcere treaba aceasta.

— Să mărturisesc ? Să mă predai ghilotinei ? Nu, nu, nu, sînt nevinovat, strigă negrul Pippin.

Mizerabilul spera mereu în indulgenţa călăului. Nu credea că Enric Sanson îl va omorî.

Dacă mărturisea — atunci era pierdut pentru totdeauna, atunci Sanson îl preda judecătorului de instrucţie şi peste cîteva săptămîni mergea la ghilotină ; dacă nu mărturisea, dacă mintea mereu, atunci desigur călăul nu va îndrăzni să-l omoare.

Dar socoteala negrului Pippin era falsă.

El uită torturile pe care le suferise atîta timp Enric Sanson. Uită că Enric Sanson a vrut deja de mai multe ori să-şi jertfească viaţa pentru a o scăpa pe Lili.

Enric Sanson împreună mîinile pe piept, apoi se uită la cer cu o privire tristă.

— Dumnezeule, ştii bine că nu sînt un om crud şi sîngeros, zise el adînc emoţionat. Ştii bine că nu mă bucur de chinurile semenilor mei, dar n-am alt mijloc. Dacă fac o nedreptate în acest moment, atunci fă să cadă sîngele lui asupra capului meu, dar nu asupra capului nevinovat al lui Lili !

Enric Sanson mai rămase cîteva secunde nemişcat, apoi se întoarse.

— Băgaţi-l în fecioara de fier !, porunci călăul calfelor sale.

Calfele îl apucară pe negrul Pippin, îl puseră în fecioara de fier şi în acelaşi timp îi puseră cercuri la mîini şi la picioare, cercuri care nu-i permiteau tîlharului să facă nici o mişcare.

— Mărturiseşte, Pippin !, murmură încă o dată Enric Sanson, mărturiseşte.

Negrul Pippin nu răspunse. O frică grozavă de moarte se citea pe faţa lui, dar şi încăpăţînare în privire.

Văzînd că nu capătă nici un răspuns, Enric Sanson puse mîna pe pieptul fecioarei.

Acolo era ascuns mecanismul pentru închiderea fecioarei.

În acest moment începură să se audă zgomote sinistre.

Jumătăţile fecioarei începură să se închidă.

Negrul Pippin deveni cînd galben, cînd verde de frică.

— Pippin mărturiseşte !, murmură Enric Sanson care stătea lîngă dînsul.

Negrul Pippin tot nu răspundea.

Leşinase sau tăcea crezînd că o să scape ?

Zadarnică speranţă !

Jumătăţile se închideau din ce în ce mai mult.

La lumina torţelor cuţitele pătate de sînge străluceau stringîndu-se din ce în ce mai mult în jurul negrului Pippin.

În acest moment Pippin scoase un strigăt. Unul din cuţitele mai lungi trebuia să-l fi ajuns deja.

Desigur durerea nu era mai mare decît o împunsătură de ac, dar în acelaşi moment urmă un al doilea şi un al treilea strigăt al nenorocitului.

Acesta realiză deodată toată primejdia.

— Călăule, eşti un asasin ! Asasin ! Asasin !, strigă nenorocitul.

— Sîngele tău cadă asupra mea !, strigă Enric Sanson.

— Ai milă !, strigă iar negrul Pippin.

— Îţi jur pe Sfînta Fecioară, mai ai o jumătate de minut ! Dacă mai aştepţi, nu te mai pot scăpa nici eu ! Mărturiseşte !

Vîrfurile cuţitelor se apropiau din ce în ce mai mult de Pippin.

— Da, da, mărturisesc, opreşte-!, strigă el.

Enric Sanson apucă repede nasturele mecanismului secret.

Îndată angrenajul se opri.

— Nu, nu, eliberează-mă, vîrfurile cuțitelor sînt deja în carnea mea !, murmură negrul Pippin pe cînd ochii îi ieșeau din orbite.

Enric Sanson clătină din cap.

— Nu, zise el, m-ai înșelat deja o dată, a doua oară n-o să-ți mai reușească. Aici rămîi pînă la moarte. Îți jur pe Dumnezeu să nu te miști de aici pînă ce nu mărturisești totul.

Calfele de călău se grupaseră respectuoși în jurul stăpînului lor.

Enric Sanson se întoarse către ei.

— Ascultați cu toții cu atenție, ce va mărturisi acest bandit va fi de cea mai mare importanță pentru mine și logodnica mea.

— O stăpîne ! Ascultăm cu o mie de urechi !, strigă Nicolai.

Enric Sanson începu să-l interogheze pe negrul Pippin.

Încăpățînarea lui era învinsă.

Realizase că numai o complectă mărturisire a adevărului putea să-l scape de la o moarte groaznică.

— Și de aceea mărturisi absolut totul.

Da, el săvîrșise omorul din strada Bellevue.

Acesta fusese plănuit cu mult timp înainte.

Mai întîi Senac căutase prilejul favorabil.

El mijlocise și întrevederea dintre negrul Pippin și nepoata bătrînă a cetățeanului Colmin.

Bătrîna fată îl plăcuse pe negrul Pippin, căci el se prefăcuse că o iubește, și astfel devenise în curînd confidentul ei.

Bătrîna fată găsea că unchiul ei trăia prea mult.

Stricată cum era, plănuise moartea bătrînului.

Pippin era de acord cu aceasta.

La un prilej favorabil se înfăptuise crima.

Pippin se gîndise că e mai bine să scape și de complicea lui.

Ea căzuse jertfă otrăvii pe care Pippin o cumpărase de la telalul Senac.

Senac o cumpărase la o licitație a moștenirii unui indian excentric.

După înfăptuirea crimei, negrul Pippin jefuise toată casa.

Dar aici se întîmplase ceva care era cît pe ce să-l pună într-o mare primejdie.

Ușa care ducea în curte avea o așa numită broască Schnepper.

Din casă se putea deschide apăsînd pe clanță, de afară însă se descuia numai cu cheia. Cînd Pippin o închisese pe dinafară își aduse aminte că cheia era la nepoata lui Colmin.

Acum Pippin nu putea să intre înapoi în casă și nici prin portița din zid nu putea să iasă căci era încuiată.

În zadar strigase el pe tovarășul lui, Senac.

Neștiind ce să facă, Pippin se plimbă o vreme prin curte.

În sfîrșit se hotărîse. Cu o abilitate de pisică se suise pe zid.

De acolo pînă la balconul de lemn al lui Carol Tellier era un drum foarte scurt.

Pippin se urcă în balcon cu gîndul să coboare pe cealaltă parte.

Dar deodată Pippin se opri.

Văzuse lumină.

Aceasta venea prin fereastra locuinței lui Carol Tellier.

Pippin văzuse că mecanicul adormise cu capul pe birou.

Atunci un gînd diabolic îi trecuse prin minte.

Se gîndea ce ușor era să îndrepte în altă parte atenția justiției.

Pippin scoase la întîmplare cîteva bancnote și bucăți de colier din buzunar și le puse cu îndemînare pe masa de lucru a mecanicului.

Apoi plecase mai departe și coborî de pe balcon în stradă.

Asta era mărturisirea lui Pippin. Călăul era încîntat.

— Bine, bine ! murmură în sfîrșit Enric Sanson. Dezlegați-l ! Să nu-l mai chinuim degeaba. Ați auzit ce-a spus ? Acuma nu poate nega nimic. La judecătorul de instrucție cu dînsul !

— Nu, nu, mărturisirea mea îți va ajunge. Să mă duci la judecătorul de instrucție înseamnă să mă predai ghilotinei.

Enric Sanson dădu din cap.

— Asta meriți, zise călăul.

El întoarse spatele banditului.

Ridică mîinile la cer.

— Dumnezeule, îți mulțumesc, șopti călăul. Acum se va face lumină. Ah, draga mea Lili, ziua liberării vine și pentru tine ! După o grea și lungă încercare ne surîde norocul !

Capitolul 167

O DECEPȚIE GROZAVĂ

Orfelia petrecuse cîteva ceasuri de groază.

Ea se îngrozea cînd auzea de torturi și brutalități.

Totuși trebuia să-i dea dreptate lui Enric.

Bucuria Orfeliei fu nemăsurată cînd își văzu fratele intrînd în odaie.

Orfelia alergă la el și-l îmbrățișă.

Apoi îl privi întrebătoare.

— Ei, murmură Orfelia, a mărturisit ? Va scăpa Lili ?

— Da, mulțumită cerului, dragă surioară !, strigă emoționat călăul. A fost învins de energia mea. Îl duc acum la judecătorul de instrucție.

Orfelia începu să plîngă de bucurie.

— Dar cum s-a întîmplat aceasta ?, murmură fecioara

— S-a întîmplat o minune, o adevărată minune, strigă Enric Sanson. Încă nu înțeleg totul, dar oricum nenorocirea a început să plece de pe capetele noastre.

Enric Sanson nu știa că ceea ce suferise el pînă acum nu era nimic față de aceea ce avea să sufere în continuare.

Dar fericirea cea mai mare a omului este că nu cunoaște viitorul.

Enric o sărută pe sora lui, apoi începu să-i povestească mărturisirea lui Pippin.

— Dumnezeule ! Ce grozăvie !, strigă fata înspăimîntată. E posibil să existe atîta răutate în lume ?

— Ei, acum o să-și ia pedeapsa meritată, strigă Enric. Sermana mea Lili însă va fi purificată în fața lumii.

Adînc emoţionat, călăul o cuprinse în braţe pe sora sa.

— Ah, Orfelia, răsare iar soarele ? !, strigă puternicul bărbat suspinînd de emoţie. În sfîrşit se face lumină !

El răsuflă adînc.

— Acum însă ce trebuie să se întîmple, întîmplă-se repede !, zise el. Lili nu trebuie să mai fie mult timp expusă singură atîtor primejdii. Vrei să-ţi destăinuiesc un secret, dragă soră, pe care nu l-am spus încă nimănui ?

Enric se aplecă la urechea Orfelia.

— Am găsit un bătrîn preot foarte demn.

— Ce spui ?, întrerupse Orfelia cu ochi strălucitori. Un preot catolic ?

Enric dădu din cap.

— Acum cînd se caută mereu victime, el este în mare primejdie. Locuieşte pe o stradă retrasă împreună cu două călugăriţe. Dacă ar intra două persoane necunoscute la ei, imediat ar deveni suspecţi.

— Dar m-aş duce eu noaptea, zise Orfelia. Trebuie să înţelegi cîtă nevoie am de sfaturile şi mîngîierile unui preot.

Enric surîse.

— Iartă-mă dragă soră, zise el, dacă am fost cam egoist. Dar am vrut să-mi păstrez pe bătrînul preot pentru a-mi da binecuvîntarea mie şi scumpei mele Lili.

Ochii Orfeliei străluciră.

— Atunci cu plăcere mă voi înfăţişa preotului după ce căsătoria voastră va fi avut loc. Îndată ce Lili va fi liberă, nimic nu te mai opreşte.

— Să dea Dumnezeu !, răspunse Enric. De trei ori binecuvîntat fie ceasul în care voi intra în această casă cu iubita mea.

— Şi eu mă bucur de aceasta, zise Orfelia, căci am găsit în Lili o inimă femeiască capabilă de a mă înţelge, o adevărată prietenă.

— Ce fericit mă fac vorbele tale, zise Enric, sărutînd cu tandreţe fruntea surorii sale. Mă duc imediat la judecătorul de instrucţie. Trebuie să mă primească imediat, să asculte spovedania mizerabilului şi Lili va fi liberă chiar azi.

Enric îşi îmbrăţişă sora.

Cu mîinile împreunate Orfelia se apropie de fereastră.

Ea privi cu ochii umezi cum fratele ei pleca însoţit de două calfe şi de negrul Pippin spre palatul justiţiei.

Enric se temea ca nu cumva să aibă vreo scenă neplăcută pe drum, deoarece negrul Pippin era foarte popular printre vagabonzi.

Cîteva vorbe atîțătoare din partea acestui bandit erau poate de ajuns să producă o revoltă populară împotriva călăului și a calfelor lui.

Din fericire cîțiva gardiști municipali i se alăturară.

Aceștia aflară ce pungaș prinsese călăul și-l și luară în mijlocul lor pe negrul Pippin.

Negrul Pippin încercă de mai multe ori să provoace milă trecătorilor cu vaiete dureroase.

Dar frica de moarte la care fusese expus îi paralizase limba. Nimeni nu înțelegea ce spune.

Enric răsuflă ușurat cînd ajunse cu banditul la palatul justiției.

Imediat se anunță la judecătorul de instrucție Fauvel.

Din fericire funcționarul se afla în odaia lui de lucru și-l primi imediat pe călău.

— Cum meștere Sanson, ai reușit să-l prinzi pe negrul Pippin ?, strigă animat Fauvel îndreptîndu-și ochelarii de aur. Te felicit ! Și pungașul a mărturisit, zici ?

— În fața tuturor calfelor mele, răspunse Enric. El a descris crima cu atîta lux de amănunte, încît nu mai există nici cea mai mică îndoială despre nevinovăția lui.

Fauvel clătină capul gînditor.

— Hm, hm, va să zică m-am înșelat. Logodnica dumitale este într-adevăr nevinovată ! Ei, a greși e omenesc. Mă bucur de fericirea care te așteaptă.

Fauvel se ridică.

— Totuși va fi nevoie, zise el după un moment, să-l ascultăm mai întîi pe banditul prins.

El porunci să fie adus negrul Pippin împreună cu tovarășii lui.

Negrul Pippin își mai revenise.

Frica de moarte dispăruse de pe fața lui.

Acuma figura lui exprima iar viclenie și sfidare.

Fauvel îl privi pătrunzător.

— Te cheamă Pippin Lerot ?, îl întrebă acesta.

— Da, eu sînt, adăugă arestatul cu obrăznicie apropiindu-se de biroul judecătorului.

În același timp însă sînt un om cinstit, nu un asasin și un pungaș cum susține domnul călău.

Enric Sanson deveni palid.

Se bucurase oare prea devreme ? Avea într-adevăr banditul îndrăzneala să nege spovedania lui ?

Dar nu, nu era cu putinţă, erau prea mulţi martori !

Fauvel îşi mişcă ochelarii şi se aşeză confortabil în fotoliu.

— Ce înseamnă asta ?, începu judecătorul de instrucţie cu o voce severă. Va să zică negi crimele de care eşti acuzat ? Susţii că eşti nevinovat ?

Pippin dădu din cap :

— Aşa este, zise el repede, îl acuz pe meşterul Sanson că şi-a luat un drept pe care nu-l are. M-a torturat silindu-mă prin aceasta la mărturisiri false.

Fauvel dădu din cap. Apoi îşi duse mîna la bărbie.

— Nu, nu ! tocmai drept n-ai lucrat meştere Sanson, murmură judecătorul. Însă aceasta este o altă chestiune. Dar totuşi, ce-ai de răspuns la asta ?

— Sînt gata să recunosc că l-am maltratat, zise călăul cu mîndrie. Rog însă să asculţi ca martori pe calfele mele.

Negrul Pippin începu să rîdă ironic şi obraznic.

— Nu-i nevoie de martori, strigă el în sală. Ce le-am zis repet şi aici. E tocmai aşa cum a raportat călăul.

— Ei bine ?, întrebă judecătorul.

— Lasă-mă să vorbesc, urmă negrul Pippin. Dar cine spune că toate acelea trebuie să fie adevărate ?

În ochii verzui ai obrazniculuí pungaş străluci un fulger.

El se baza evident pe tăcerea lui Senac.

— Instrucţia va descoperi totul, zise iar Enric, surprins de atitudinea pungaşului.

— N-ai să afli nimic, zise negrul Pippin. Prea te-ai bucurat !

Judecătorul se ridică indignat.

— Poartă-te cuviincios ! Te rog ! !, zise Fauvel aprinzîndu-se. Oricum, rămîi deocamdată arestat, Pippin Lerot. Vom aresta imediat pe complicele dumitale şi pe urmă vom vedea.

Negrul Pippin tresări puţin şi deveni palid.

— Nu veţi afla nimic, murmură el din nou.

Apoi fu dus la închisoare. Enric Sanson rămase în camera lui Fauvel şi-l privi întrebător.

— Îmi vei permite acum să mă duc la Lili ?, întrebă călăul cu o voce rugătoare.

Fauvel șovăi un moment.

— Vreau să-ți spun numai atît, răspunse judecătorul, chestia asta tot nu va fi clară pînă ce negrul Pippin nu va face o nouă mărturisire. Sau poate va fi dovedit vinovat de către complicele lui, Senac.

— Dar pentru Dumnezeu, răspunse călăul, e doar clar că numai banditul ăsta a comis crima.

Judecătorul dădu din umeri.

— Încă tot nu văd motivul, zise el apoi. Omorul din strada Bellevue n-o să-l poată nega. Dar cum a comis în același timp omorul de la operă ?

Enric Sanson deveni deodată livid la față.

— Omorul de la operă ?, murmură el. Dumnezeule, Dumnezeule !, strigă el. Da; da, prea devreme m-am bucurat ! Ah, ce amară înșelare ! Banditul n-a mărturisit de omorul de la operă ! Ah, Lili, dragă Lili !

Călăul începu să tremure.

Emoția lui Enric era așa de puternică încît trebui să se așeze pe un scaun.

— Nici măcar nu-i vorba de omorul din strada Bellevue. Sărmana mea Lili e acuzată de altă crimă !

— Mă tem prietene că te-ai bucurat degeaba, zise Fauvel dînd din cap. Sincer vorbind n-am înțeles purtarea de pînă acum a dumitale. În loc să o dezvinovățești pe logodnica dumitale, o încarci și mai greu, și eu n-am știut să mă folosesc de un moment favorabil.

— Cum asta ?, întrebă Enric surprins.

— Ei, urmă judele, prin faptul că dovedești că negrul Pippin a făcut omorul din strada Bellevue, dovedești în același timp că n-a putut tot el să facă omorul de la operă, care s-a întîmplat în același timp. Asta folosește sărmanului Tellier, pe care evident l-am acuzat degeaba, dar logodnica dumitale... ?

Judecătorul se întrerupse dînd din umeri.

Lui Enric Sanson i se păru că toate i se învîrtesc înaintea ochilor.

Acuma abia își aduna gîndurile.

Mărturisirea banditului n-avea nici o influență asupra soartei scumpei sale Lili.

Nici nu putuse să se gîndească la toate astea.

Abia scăpat și el din primejdie de moarte, procedase la interogatoriul lui Pippin, încă avînd nervii aţiţaţi.

El nu putuse deci cîntări cu răceală vorbele lui Pippin.

Şi afară de asta, bucuria că l-a făcut pe bandit să mărturisească, îl ameţise.

— Dumnezeule, de Pippin doar nici nu-i vorba. Mumai Adella de Barry ar fi putut-o elibera pe Lili. Şi eu nici nu m-am gîndit să-l întreb pe Pippin ce ştie despre crima de la operă.

Enric se lovi cu mîna peste frunte, nebun de durere.

Judecătorul, de altfel un bărbat rece la scenele cele mai mişcătoare, se ridică de pe scaun şi se apropie de Călău.

— Linişteşte-te !, îi zise el. Încă nu s-a sfîrşit totul. Nici eu nu mai cred în vinovăţia logodnicei. Purtarea negrului Pippin mi s-a părut în orice caz suspectă. Am să fac totul pentru a întîrzia momentul venirii logodnicei dumitale înaintea curţii cu juraţi.

— Şi pe logodnica mea o pot vedea ?, zise trist Călăul.

— Peste cîteva zile vino pe aici, răspunse judecătorul evaziv. Mai întîi trebuie să sfîrşesc interogatoriul lui Pippin şi al complicelui său. Pe urmă dacă vă voi putea permite aceasta o voi face cu siguranţă.

Judecătorul îi strînse cordial mîna.

Enric Sanson ieşi zdrobit.

Capitolul 168

URME ŞTERSE

Orfelia era decepţionată.

După primul avînt de bucurie, începuse să cîntărească şi ea vorbele fratelui. Da, era vădit că mărturisirea lui Pippin nu va aduce eliberarea lui Lili, ci a unui alt bărbat.

Carol Tellier, care a suferit atîta timp, va fi îndată liber.

Ciudat ! De ce-i bătea inima Orfeliei aşa de tare la acest gînd ?

„Ce mă interesează acest bărbat ?, murmură ea apăsîndu-şi mîinile pe piept. Denaturată ce sînt, cum pot să mă bucur, cînd bunul meu frate Enric va suferi atîta."

Iritată, tînăra fecioară se plimbă de cîteva ori prin odaie, apoi se opri și căzu în visare.

„Carol Tellier liber, murmură inconștient fecioara, pe cînd obrajii se colorau, cît mă bucur pentru acest mîndru și curajos bărbat. Ca un erou a suferit el rușinea, mizeria și dezonoarea. Și acum ? și acum ?, murmură ea fericită, respirînd puternic, Carol Tellier își recapătă onoarea și reintră în viață în floarea vîrstei. Un nou viitor îl așteaptă ! Cum mă bucur !, cît l-am compătimit în mizeria și suferințele lui !"

Enric Sanson apăru în prag. Dar vai !, în ce stare ! Zdrobit moralmente, cu fața îndurerată, părea cu zece ani mai bătrîn.

Orfelia alergă înaintea lui și-l apucă de mînă

— Dumnezeule ! Ce figură ai ! Ce s-a întîmplat ?

— Lili nu va fi eliberată, căci mărturisirea lui Pippin folosește numai lui Carol Tellier.

Vocea i se înecă. Cu greu se ținea să nu leșine.

Orfelia îl mîngîia. Dar în zadar. Pentru inima îndurerată a lui Enric nu mai era mîngîiere.

— Am să cer un sfat de la cineva, murmură deodată Enric Sanson, pe cînd o rază de speranță îi strălucea în privire. Poate voi găsi acest sfat la preotul cel bătrîn...

— Ce vrei să faci ?, întrebă Orfelia.

— Încă nu ți-am spus totul, dragă soră, zise călăul deșteptîndu-se ca dintr-un vis. Gîndește-te că am văzut alaltăieri la bătrînul preot, o a treia călugăriță. Aceasta nu era alta decît Adella de Barry.

— Dumnezeule ! Ce tot spui !, îl întrerupse Orfelia.

— Așadar, bătrînul trebuie să cunoască bine pe prințesă, urmă Enric, el este un om de onoare în toată puterea cuvîntului. Eu am de gînd să-i spun totul. Sînt sigur că el va putea convinge pe Adella să spună adevărul și să elibereze pe nenorocita Lili.

— Ai dreptate !, șopti Orfelia. Grăbește-te Enric, nu pierde vremea. Totul atîrnă de acest demers.

Enric plecă imediat. Din nefericire el întîlni pe drum cunoscuți. Zgomote surde se răspîndiseră despre ultimele aventuri prin care trecuse Călăul din Paris. Ici și colo, curioșii se adunau în jurul lui și-l copleșeau cu întrebări.

Prin aceasta, el pierdu multă vreme.

Nu putea să scape lesne de toți acești cunoscuți care îl plictiseau cu întrebările lor.

În sfîrşit, Enric Sanson ajunse la strada întunecoasă în care era casa cea veche ce servea preotului de refugiu.

Cu inima strînsă Enric urca scările. Avea o presimţire rea.

Ce tăcere era în casă ! Ce sinistru sunau paşii lui pe scară !

Enric îşi auzi inima bătînd.

Ajunsese la etajul de sus. Cu paşi înceţi se apropie de uşă. Făcu semnul convenit. Nimeni nu răspunse, nimeni nu deschise uşa.

Bătu şi a treia oară. Nimic nu se mişca. Totul rămase în tăcere.

El deschise uşa şi intră în odaia care servea de refugiu preotului şi călugăriţelor. Odaia era goală.

Ideea că preotul plecase din acest loc, fu o lovitură de trăsnet pentru Enric.

Fără voie, rămase sprijnit de uşă şi privi odaia goală.

„Au plecat, au plecat !, murmură el. Şi în aceasta, văd opera prinţesei. Ce să fac acuma ?"

Enric Sanson ridică mîinile la cer apoi îşi acoperi faţa.

„Lili, sărmana mea Lili !, suspină Enric. Mă tem că soarta e contra noastră. Acuma nu mai văd nici o scăpare."

Capitolul 169

ÎNGERUL ÎN CELULĂ

Judecătorul Fauvel avea de lucru cu negrul Pippin.

Banditul nega totul.

De aceea, cu toată bănuiala zdrobitoare a judecătorului, instrucţia contra lui Pippin mergea foarte încet.

Poliţia însă lucra foarte activ pentru a găsi dovezi împotriva negrului Pippin.

Dar deşi poliţiştii aveau ca fir conducător mărturisirea sub tortură a criminalului, totuşi cercetarea lor prezenta multe greutăţi.

Multe persoane care trebuiau interogate, îşi schimbaseră domiciliul, alţii căzuseră sub cuţitul ghilotinei, într-un cuvînt, o mulţime de amănunte întîrziau instrucţia.

În cele din urmă, judecătorul cu zelul pe care-l avea găsi dovezi zdrobitoare contra lui Pippin.

Negrul Pippin urlă și strigă în cabinetul judecătorului, apoi ceru iertare cînd văzu că protestele lui de nevinovăție nu-i mai foloseau.

Pippin fu acuzat prin raport de judecător pentru dublul asasinat din strada Bellevue și în aceeași zi, Carol Tellier fu eliberat.

În tot acest timp Enric și Orfelia veniseră în fiecare zi la palatul de justiție.

Orfelia lua parte din ce în ce mai mult la soarta lui Tellier.

Cu o mare nerăbdare aștepta ea momentul cînd, conform promisiunii, va putea anunța mecanicului că e liber.

Pentru nimic în lume n-ar fi renunțat la această sarcină.

Ea făcuse deja de mult judecătorului această cerere.

— Desigur, cetățeană, dorința dumitale mi-e poruncă, zise Fauvel cu un surîs fin. Profesia mea serioasă mă expune la atîtea lucruri neplăcute încît mă simt de două ori fericit cînd pot răspîndi bucuria în jurul meu.

Orfelia roși la aceste vorbe.

Fauvel o privi cu atîta bunătate, încît ea prinsese curaj și-l întrebă și pe viitor de momentul eliberării lui Carol Tellier.

Acum venise acest moment solemn.

Orfelia era cu fratele ei la palatul de justiție.

Fauvel îi primise cu o față prietenească și mulțumită.

— Ei cetățeană, văd că ești totdeauna exactă, zise judecătorul. Ia uite aici ce am, zise el arătînd o hîrtie pecetluită.

Tremurînd de emoție Orfelia luă hîrtia din mîna funcționarului.

Ea aruncă o privire asupra documentului.

— În sfîrșit ! În sfîrșit !, murmură Orfelia adînc mișcată. În sfîrșit a venit ziua eliberării pentru nenorocitul bărbat care a suferit atît. Ah, cît îți mulțumesc, domnule judecător !

Enric se bucură și el, dar totuși se gîndi la nenorocita lui logodnică.

Judecătorul înțelese această asociație de idei.

Privirile amîndurora se întîlniră, apoi Fauvel dădu ușor din umeri.

— Știu ce vrei să spui meștere Sanson, zise judecătorul compătimitor. Ai fi fericit dacă ai putea căpăta și dumneata un asemenea document. Dar trebuie să ai răbdare. Afacerea stă ca și mai înainte. Mie însă trebuie să-mi mulțumești că Lili Miranda nu apare încă înaintea jurații-lor, deși lucrul acesta trebuia să se întîmple demult.

— Dumnezeule ! Dumnezeule ! Cum se va sfîrși asta ?, murmură Enric Sanson. E nevinovată de acea crimă cum sînt și eu.

El nu văzu ușoara îndoială de pe fața judecătorului.

— Mult însă nu voi putea prelungi instrucția, zise iar judecătorul. Aproape în fiecare zi primim ordin de la comitetul binelui public să eliberăm închisorile pentru a face loc arestaților politici !

— Dumnezeule ! Dumnezeule ! Dacă Lili ar fi osîndită !, murmură Enric Sanson cu buzele tremurînde.

Orfelia puse mîna cu blîndețe pe umărul lui Enric.

— Ai curaj, dragă Enric ! Dumnezeu nu ne va lăsa !, șopti ea.

— Da, numai să nu fie prea tîrziu, murmură Enric. Mă tem, mă tem însă, biata Lili nici așa nu-i tocmai tare. Ah, dacă aș putea s-o văd măcar !

El se uită rugător la judecătorul de instrucție dar acesta dădu din umeri.

— Știi prietene că-ți fac totul cu plăcere, dar nu pot lucra contra instrucțiunilor slujbei mele.

— Trebuie să mă supun, văd bine, dar inima mi-e zdrobită de durere.

El se stăpîni cu greu și se întoarse către sora sa.

— Du-te cu Dumnezeu, Orfelia !, murmură călăul. Judecătorul îți permite să anunți tu însăți eliberarea protejatului tău. Pe mine trista mea slujbă mă cheamă pe piața Grévei. La revedere !

Judecătorul se tăită după ei.

— Un om cinstit și nobil, călăul ăsta !, murmură el întorcîndu-se spre actele lui. Păcat că are atîta de suferit ! Ar fi meritat o soartă mai bună !

Apoi judecătorul citi încă o dată ordinul comitetului de a sfîrși instrucția tuturor femeilor care se mai aflau în închisoare, pentru ca acestea să apară înaintea curții cu jurați.

Deci Lili trebuia ca peste cincisprezece zile să-și primească osînda.

La ușa cabinetului judecătorului de instrucție, Orfelia se despărți de fratele ei.

Orfelia se îndreptă spre închisoarea preventivă.

— Va să zică s-a aflat că Tellier e nevinovat !, zise bătrînul funcționar al închisorii primind prin mîinile Orfeliei decretul judecătorului. Cum se poate înșela cineva ? N-aș fi crezut că Tellier e nevinovat ! Dacă însă este așa, îi urez noroc !

Zicînd acestea el petrecu pe sora călăului prin lungi coridoare pînă la celula în care zăcea Tellier de luni de zile.

Cheia zăngăni în broască. Temnicerul deschise ușa și Orfelia intră în odaia întunecoasă.

Carol Tellier stătea gînditor pe bancă.

El nu bănuia ce bucurie îl aștepta.

Abia cînd un pas repede și elastic și o mînă moale și delicată se așeză cu blîndețe pe umărul lui, Tellier sări în sus.

Fața lui chinuită, se înveseli cînd o zări pe sora călăului.

— Dumnezeule ? Visez ? E posibil ? Dumneata, dumneata Orfelia ?, murmură nenorocitul apucînd mîinile tinerei fete.

Cu respect duse mîna delicată a fetei de mai multe ori la gură.

— Mulțumesc, mulțumesc pentru această vizită !, murmură Carol Tellier adînc mișcat. Drept să-ți spun și acum mă gîndeam la vizita dumitale de atunci. Acea jumătate de ceas a însemnat o mare fericire pentru mine. Acum desigur ai venit pentru a-ți lua rămas bun pentru totdeauna. Soarta mea trebuie desigur să se împlinească.

— Carol Tellier, îl întrerupse Orfelia cu o voce liniștită și blîndă, ești destul de tare pentru a primi o veste mare ?

Fruntea mecanicului se încreți.

— Spune totul !, strigă mecanicul cu o voce aproape sălbatică. E tot o binefacere din partea oamenilor justiției că n-au venit ei, cu mutra lor rece și nemiloasă, să-mi anunțe sentința de moarte. Desigur că te-au ales pe dumneata pentru a-mi anunța aceasta sub o formă mai frumoasă.

Dar un surîs blînd și vesel se arătă pe fața Orfeliei.

Prizonierul o privi zăpăcit.

— Ce înseamnă asta ?, murmură el uimit. Nu este o veste grozavă aceea pe care mi-o aduci ?... Dumnezeule... Doar nu vei fi... ?

— Să vă anunț eliberarea, Carol Tellier, strigă Orfelia. Curaj ! Citește asta !

Dar Carol Tellier se dădu cîțiva pași înapoi ca și cum ar fi primit o lovitură. Fericirea era prea mare pentru puterile lui slăbite de închisoare.

Carol Tellier căzu deodată în genunchi și-și ascunse fața în mîini. Tot corpul îi tremura.

— Liber, liber, strigă nenorocitul cu o voce abia de înțeles, liber... după luni de chinuri... cum să... mai spun... liber... liber... nu... nu... e un vis... nu poate fi... realitate...

Carol Tellier se ridică tremurînd.

Cu pași șovăitori se apropie de Orfelia care îi întinse radioasă amîndouă mîinile.

— Nu, nu-i un vis, zise Orfelia. Ce fericită sînt că sînt cea dintîi care te felicit. Te întorci la viață. Să dea Dumnezeu ca în viitor să fii apărat de asemenea încercări ca acelea pe care le-ai suferit.

— Cît îți mulțumesc pentru aceste vorbe, Orfelia !, murmură Tellier cu o față descompusă. Visez sau sînt treaz ?, strigă el cu o voce aspră. Sînt liber ? Nu trebuie să merg la eșafod ?

Orfelia îl privi cu lacrimi în ochi. Nu se așteptase ca norocul să-l zdrobească atît.

— Te miri că sînt atît de zdrobit, zise mecanicul. Dar nu știi cît am suferit în închisoare. Și acum cînd mă văd deodată liber, mă tem să nu înebunesc !

Orfelia îi strînse mîinile.

— Mai bine să vorbim de viitorul dumitale, Carol Tellier...

Fața mecanicului deveni serioasă.

— Da, murmură el, am uitat cu totul de asta. Ce-mi va oferi viața în viitor ?

El tăcu cîteva minute.

— Nu te ocupa de mine, zise el cu o voce aspră. Mi-ai arătat deja atîta compătimire și bunătate încît ar fi urît din partea mea acum cînd sînt liber să mai uzez. Fii sigură că voi ști să lupt împotriva mizeriei și a soartei fără să-mi pătez cinstea sau mîndria bărbătească.

— Ai vorbit ca un om curajos şi nobil !, răspunse Orfelia, dar mîndria dumitale nu trebuie să devină orgoliu, trebuie să-mi dai voie să te mai ajut şi în viitor !

Tellier o privi confuz.

— Dar spune-mi, Orfelia, prin ce am meritat atîta interes din partea dumitale, eu care ca vîrstă aş putea să-ţi fiu tată ?

Orfelia roşi, apoi îl privi în ochi cu sinceritate pe mecanic.

— Lasă-mă să fiu sinceră !, zise ea. Eu sînt cu totul altfel decît celelalte femei. Cînd te-am văzut plîngînd astfel pentru sărmana dumitale nevastă, cînd am văzut lacrimi în ochii dumitale, am simţit pentru dumneata o mare simpatie.

— Soră !, strigă mecanicul.

— Da, soră, zise ea. Atita să-ţi ajungă Carol Tellier, căci află că mai mult decît soră nu pot fi nimănui pe această lume.

— Înseamnă că te leagă un jurămînt, murmură Tellier.

Orfelia dădu din cap.

— Nici un jurămînt, adăugă ea, doar conştiinţa de a fi altfel decît celelalte femei.

— Nu te înţeleg, eşti o fată ciudată !, murmură şi mai confuz Carol Tellier.

— O să mă înţelgi, zise Orfelia cu un surîs blînd. Cine are atîtea relaţii cu puteri supranaturale cum am eu, acela nu poate lua parte la suferinţele şi bucuriile pămînteşti cum se cuvine. Dar să lăsăm asta, adăugă ea repede. Sînt veselă că ţi-am spus că nu trebuie să mă consideri decît ca pe o soră, şi de aceia să-mi dai voie să te ajut în viitor pînă îţi vei putea cîştiga singur existenţa.

Mecanicul plin de recunoştinţă, sărută mîna tinerei fete.

— Fă cu mine ce vrei, Orfelia, zise el cu buzele tremurînde. Simt prea multă recunoştinţă pentru dumneata !

El se aplecă spre Orfelia şi-i sărută de mai multe ori mîna.

— Vino, vino, zise Orfelia cu voce blîndă. Să fugim din această celulă întunecoasă. Lasă-mă să te duc înapoi în viaţa liberă şi frumoasă ! Avem o mică proprietate nu foarte departe de Paris, urmă tînăra fată peste un

moment, acolo poți să stai deocamdată! Ah, nu vei trăi din pomană, adăugă ea văzînd mirarea și surprinderea pe fața lui Tellier, e acolo mult de lucru. Vei fi auzit în ce împrejurări grozave este Franța acum. Fratele meu nu-și poate părăsi slujba și de aceea niciodată nu se poate ocupa de această proprietate. De aceea e foarte neglijată și un om capabil ne-ar putea fi de folos.

— Poruncește-mi!, strigă Tellier cu un adevărat zel. Desigur, Orfelia, voi căuta cu toată puterea să-mi achit datoria către dumneata!

— Ei bine, atunci vino!, zise Orfelia cu un surîs și întinzîndu-i mîna, ieși cu dînsul din celulă la aer liber, la soare.

Capitolul 170

NEBUNĂ!

Castelul Barry era cufundat în ceață.

Deodată, în mijlocul nopții, apare o femeie tînără, înaltă, îmbrăcată în negru.

Ca nebună umblă nenorocita prin parcul cel mare al castelului.

Ea se întoarce mereu la chioșcul de trandafiri unde fusese îngropat Enric Sanson și unde acum era o groapă deschisă.

Este Adella de Barry, care după un lung leșin s-a sculat și rătăcește prin pădure.

Strigătele stridente ieșeau din cînd în cînd din pieptul prințesei nenorocite.

Acum Adella de Barry ajunse iar la chioșcul de trandafiri.

Luna ieși de sub nori și lumină mormîntul.

Adella de Barry căzu în genunchi și se uită în groapă.

— Deșert... deșert... totul deșert, murmură prințesa cu o voce stinsă... L-au scos... pe iubitul inimii mele... nu pot să-l plîng... mi l-au răpit...

Enric... unde ești? Enric... iubitule... vino la mine... vino...

Prințesa pipăi pămîntul, părînd a căuta corpul lui Enric.

Apoi începu să plîngă.

— Enric... te iubesc prea mult, nu te pot lăsa... vino la mine... nu te ascunde de mine... mai bine te vreau mort, ca să te pot plînge, decît în posesia alteia. Enric, strigă ea sculîndu-se repede. Nu te juca cu mine... pe cît de fierbinte pot iubi, pe atîta pot urî... Nu vei aparține niciodată alteia decît mie !

Sinistru răsunau prin noapte vorbele nebunei...

— A plecat !, strigă prințesa deodată. Mi l-au răpit... pungașii... pungași mizerabili ce sînteți ! Unde e iubitul meu ?... Enric al meu ?...

Căzu iar în genunchi.

— Dar nu-i posibil..., zise prințesa pipăind iar prin groapă, eu singură, l-am așternut... cu mîinile mele l-am pus înăuntru... e mort... mort... ! Unde e acum ?, murmură ea deodată.

Deodată își aduse aminte de toate cele petrecute.

Un strigăt grozav îi ieși din piept.

— Morții se scoală !, strigă prințesa cu buzele tremurînde și ochii holbați.. Enric... nu mă privi așa... Nu eu te-am omorît... n-am vrut să te omor... am vrut să te sperii numai... om nemilos care nu înțelegi cît te iubesc !... Înapoi..., strigă prințesa.

Ea se lovi de o buturugă și căzu.

— Vai mie... Sînt pierdută !

Prințesa leșină.

După un ceas deschise ochii. Își duse mîna la frunte și se ridică.

— Unde sînt ?, murmură Adella. Unde sînt ?... Aici în pădure... aici în pădure...

Ea părea a nu înțelege cum ajunsese în pădure.

Își duse mîinile la ceafă.

— Ah, cum mă doare... cum mă arde...

Tot șovăind și ținîndu-se de copaci ajunse la marginea parcului.

Nu departe era castelul Barry.

Lumina lunii se oglindea în ferestrele castelului.

— Da, da... îmi aduc aminte..., murmură Adella cu fața descompusă. Mi-am serbat victoria asupra lui Enric Sanson, credeam că-mi va cere iertare... și acum... sînt singură,... părăsită...

Făcu cîţiva paşi, apoi căzu gemînd, în genunchi.

Îşi duse mîinile la frunte.

— Cum mă doare... ah... cum mă arde..., murmură ea. E noapte..., luna luminează..., dimineaţa se apropie... ca şi atunci cînd l-am îngropat... şi cînd l-am văzut deodată în braţele surorii sale...

Prinţesa se opri zăpăcită.

Apoi scoase un strigăt.

— Trădată... înşelată... în momentul cînd visam învingerea..., strigă ea. Ah ! cum mă doare... cum mă arde... Enric ce mi-ai făcut ?... Ai fugit de mine... Mi-ai respins iubirea cu o mînă brutală şi totuşi ai murit... eşti mort... cu singură te-am pus în groapă...

Creierul ei refuza să înţeleagă întîmplările care avuseseră loc în ultima vreme.

— Dar mi se pare că am înnebunit... Ah, cum mă arde... cum mă doare... parcă am foc în cap ! Desigur l-am văzut. Era sănătos şi-şi săruta sora... şi eu singură l-am pun în mormînt.

Ea clătină capul.

— Nu există minuni... şi farmece !... murmură ea. L-am văzut mort şi pe urmă viu...

Ochii ei străluceau.

— Am fost înşelată. Chiar aceia pe care îi ţineam drept credincioşi m-au înşelat. Enric Sanson nu putea fi mort şi apoi viu ! Mi s-a jucat o ruşinoasă comedie !

Ea sări în sus.

— Răzbunare, de trei ori răzbunare pentru această noapte !, strigă prinţesa furioasă. De acum încolo voi trăi numai pentru răzbunare. Vai ţie, Enric ! Mi-ai jefuit inima, mi-ai nimicit viaţa. Ah, mai crudă decît chinurile iadului va fi răzbunarea mea ! Nu voi fi liniştită decît atunci cînd te voi vedea pus în mormînt.

Această izbucnire părea a mai fi liniştit pe prinţesă.

Ea se ridică din genunchi şi păşi încet prin parc.

— Da, murmură ea, numai pentru răzbunare mai trăiesc ! Am fost o femeie proastă. De acum înainte nu-mi voi permite nici cea mai mică slăbiciune. N-aţi vrut prietenia mea, ei bine veţi avea nenorocire de la mine !

Pierdută în gînduri, prinţesa se opri.

— Şi acum ? Ce voi face ?, murmură ea.

Adella tăcu cîteva secunde apoi un gînd sălbatic îi străbătu creierul.

— Am găsit ! Am găsit ! Singura mea locuință poate fi numai în Paris. Dar în plin centrul Parisului, vreau să strălucesc ! Da, trăiește unul în Paris, care poate să mă ajute. Vreau să mă destăinuiesc lui. Dacă nu mă înșel Danton va fi în curînd singur stăpîn în Franța. Pe dînsul vreau să-l cîștig ca prieten. Va fi greu desigur, căci am auzit că Danton nu s-a arătat încă niciodată slab față de o femeie. Știu destule lucruri însemnate pentru a mă putea prezenta în fața lui Danton. Vreau să-i spun sincer că eu și acea americană nebună sîntem una și aceeași persoană. Dacă voi ajunge să-l cunosc bine pe Danton, acesta o să rîdă ca nebun de farsa pe care i-am jucat-o prietenului său Marat. Cunosc istorii frumoase atît despre guvernanții de acum cît și despre Enric Sanson, zise ea, începînd să rîdă.

— Hei ! Cine strigă acolo ?, se auzi deodată o voce.

Rîsul Adellei sunase sinistru în puterea nopții.

Adella tresări, își opri răsuflarea și ascultă.

Se auzeau pași.

— Cine strigă ?, se auzi din nou vocea.

Adella de Barry devenise palidă. Cine umbla la acest ceas din noapte prin împrejurimle castelului Barry.

Inima i se strînse de frică.

Se gîndea dacă trebuia să fugă sau să răspundă străinului.

Atunci prințesa se gîndi deodată că poate era vreun servitor al ei care o căuta.

Ea se hotărî să mai aștepte un pic.

În acest moment auzi din nou vocea. Fără nici o îndoială ! Era Melac, bătrînul servitor.

— Hei, tu ești Melac ?, strigă ea.

— Mulțumită cerului, dumneata ești prințesă ?, răspunse vocea.

— Desigur ! Unde ești Melac ?, răspunse prințesa cu o voce mîndră, dominatoare, care-și recăpătase răceala de mai înainte.

— Aici, aici, prințesă, murmură bătrînul.

Tremurînd de bucurie Melac căzu în genunchi și sărută umil poalele rochiei prințesei.

— Ah, stăpînă, cît te-am căutat !, murmură Melac plin de bucurie. Gîndeşte-te că sînt aproape douăzeci şi patru de ore de cînd a avut loc grozava întîmplare !

Prinţesa răsuflă adînc.

— Nu vorbi de asta ! Sprijină-mă, sînt obosită. Mergem la castel. Acolo vom vorbi pe îndelete.

Prinţesa se lăsă cu greutate pe umărul lui Melac.

Servitorul era bucuros de aş fi găsit stăpîna şi de a-i putea face un serviciu.

Dar Adella nu băgă în seamă devotamentul servitorului.

Adella avea de gînd să plece chiar în acea zi spre Paris.

Nenorocita nu bănuia că avea de gînd să facă primul pas spre pieire.

Capitolul 171

PĂZITORI, SĂRIŢI !

Timpurile mari creează caractere mari.

Niciodată acest adevăr nu a fost mai crud ca în timpul revoluţiei franceze.

Cu toate vărsările de sînge şi excesele fanaticilor, era o vreme măreaţă.

Lupta unui popor mult timp subjugat contra despoţilor, deşteptase admiraţie în vechiul şi noul continent.

Chiar şi cel mai mare poet al Germaniei, Friedrich Schiler, sărbătorea în versuri solemne tînăra republică franceză.

Americanii, care de curînd printr-o grea luptă se dezlipiseră de Anglia, trimiseră salutări entuziaste fraţilor francezi.

Într-un cuvînt, pretutindeni unde existau oameni inteligenţi şi simţitori, se dezaprobau vărsările de sînge, excesele revoluţiei, dar se admira marea operă a revoluţiei franceze.

Unul din cele mai mari caractere ale Franţei era desigur George Danton.

Ca o stîncă uriaşă care stă neclintită şi ţine piept tuturor valurilor furioase ale mării, tot astfel era Danton marele tribun al poporului.

Da. era un bărbat mare, dezinteresat, care trăia numai pentru binele public.

Danton rămase toată viața lui sărac.

Nu a voit să adune bogății pe cale necinstită.

Numai pentru binele patriei bătea inima lui.

Dar tocmai din pricină că Danton iubea Franța mai presus de toate, el nu simțea nici o compătimire pentru individul posibil trimis la eșafod.

Fără a clipi din ochi tribunul trimitea la moarte fete tinere care n-aveau altă vină decît aceea de a fi nobile.

— Trebuie să dezrădăcinăm această rasă ! Nici măcar amintirea nobililor nu trebuie să rămînă în Franța !

Cu aceste vorbe, Danton știuse să înduplece Convenția să adopte măcelărirea suspecților.

Nu-i deci de mirare că Adella de Barry, urcă cu inima strînsă scara casei tribunului.

George Danton locuia singur. Se spunea despre dînsul că în viața lui nu atinsese o femeie.

Avea o alură de atlet.

O coamă de leu îi înconjura capul.

Privirea lui era ascuțită și pătrunzătoare.

Fața lui era sculptată ca în marmură, iar cînd se înfuria i se contractau mușchii ca valurile furioase ale mării.

Danton era singur în odaie.

El căzuse pe un scaun, epuizat de o lungă cuvîntare pe care tocmai o ținuse în Convenție.

Marele tribun simțea că nu mai putea împăca spiritele și că nu le mai putea ține sub dominația sa.

Deși se recunoștea mereu supremația lui, ici și colo se arătaseră cîțiva nemulțumiți care nu mai voiau să se supună lui Danton pentru superioritatea lui intelectuală, ba chiar îl urau din această pricină.

În special, Robespierre, tovarășul de odinioară și partizanul entuziast al lui Danton intrase în rîndul dușmanilor marelui tribun.

Azi Danton avusese o luptă oratorică aprinsă cu adversarii lui.

Deodată cineva bătu la ușă.

Danton se ridică repede.

— Intră, strigă tribunul.

În același timp fruntea i se încreți.

Cine putea veni să-l întrerupă în mijlocul gîndurilor lui ?

Danton rămase uimit cînd uşa se deschise şi o femeie tînără şi frumoasă intră la dînsul, duşmanul declarat al femeilor.

Danton încreţi fruntea şi se uită mai multe secunde tăcînd la aceea care intrase.

Danton cercetă figura prinţesei Adella.

El trebui să recunoască în gînd că nu văzuse niciodată o faţă aşa de frumoasă şi atrăgătoare.

— Ce doriţi, cetăţeană ? începu în sfîrşit Danton. Ce doriţi de la mine ? Cine sînteţi şi ce voiţi ?

Adella făcu un pas către Danton.

— Cine sînt şi ce vreau ?, zise ea, accentuînd fiecare vorbă. Vei afla imediat cetăţene Danton. Sînt Adella de Barry, fiica celui ce-a fost ducele de Barry. Dar sînt cunoscută şi sub numele de *Eugenia Webb*. Am fost prietena scumpului Dumitale Marat.

Efectul asupra lui Danton a fost enorm.

— Va să zică eşti o aristocrată, o duşmană a statului !, strigă marele patriot. Ştii că vorbele tale sînt de ajuns pentru a te duce la eşafod ?

Dar surîsul triumfător nu dispăru de pe faţa frumoasei femei.

— Ştiu bine că ajunge să deschizi uşa pentru a chema paznicii şi a mă preda, zise Adella cu mîndrie, dar totuşi cu o uşoară nuanţă de linguşire în voce. Dar aş fi îndrăznit eu să vin la Dumneata dacă eram într-adevăr o duşmancă a republicii ?

— Eşti fiica unui aristocrat şi aşta ajunge, zise mînios tribunul.

Privirile mîndrei femei căutară ochii tribunului.

Astfel, se priviră mai multe secunde.

Apoi Danton ridică mîna ameninţător şi voi să o dea la o parte pe prinţesă.

— Dă-te la o parte !, strigă el aspru.

— Nu, rămîn ! Mai întîi trebuie să mă asculţi, zise cu hotărîre prinţesa.

Tribunul bătu din picior cu violenţă.

— Şi dacă nu vreau ?, strigă el cu o voce sălbatică.

— Taci, se rugă ea, căci am venit să-ţi predau duşmanii. Vrei să scapi o răzbunare desăvîrşită ?

Danton nu putea răspunde.

Dar și Adella se uită acum la dînsul.

Danton o privi ferm.

— Ce vreți ?, strigă gardiștilor care intraseră atraşi fiind de strigătele lui. Să nu mai veniți niciodată pînă nu vă voi chema eu !

Un surîs de triumf apăru pe buzel Adellei.

Capitolul 172

PRINȚESA „ROȘIE"

Adella se întoarse către tribun.

Acesta își încrucișă brațele și o privi fix.

— Acum vorbește !, porunci Danton cu vocea lui tunătoare. Ascult. Îți acord doar cinci minute, aristocrato !

— Bine !, zise indiferentă Adella. Văd bine că grațiile femeiești n-au nici un efct asupra Dumitale. Ești într-adevăr așa de barbar cum spune lumea.

Danton rîse amar.

— Poate că ai dreptate, zise el. Nici o femeie nu va putea subjuga vreodată inima lui Danton. Eu am o singură iubire, și aceasta este pentru onoarea, mărirea și norocul Franței !

El ridică fruntea. Privirea lui străluci.

Dar îndată își reluă înfățișarea lui severă.

— Vorbește !, zise el aruncînd o privire asupra ornicului din odaie. Mai ai patru minute. Vorbește cît mai e timp !

— Ei bine !, începu Adella, apropiindu-se cu familiaritate de Danton, fără a lua în seamă fruntea lui încrețită. Ce crezi despre acuzatorul public Fouquier Tinville !

Danton o privi cu ochii mari.

— Începi tocmai bine cu adevăratul pungaș, zise el sobru. Și ăsta-i unul care are republica mereu în gură și nimic în inimă, unul din acei cîini care își urmăresc numai interesele lor. Ah, cum aș vrea să pot zdrobi aceste canalii și să dovedesc mișelia lor. As simți o adevărată voluptate să-i nimicesc.

Danton bătu din picior.

Pieptul lui se ridică zgomotos.

— Ei bine, cetățene Danton, eu sînt în stare să vi-l predau pe acest Fouquier, zise Adella.

— Spui adevărul ?, strigă Danton.

— Judecă dumneata singur, răspunse prințesa. Fouquier nu este numai acuzator public la comitetul binelui public, nu, el mai are o altă funcție înaltă. El este șeful așa numitei confrății de sînge, o bandă de excroci, de tîlhari nerușinați care își au locul de întîlnire în castelul de plăcere de odinioară, al nefericitului meu tată. Acolo primea acuzatorul public încă pe vremea cînd trăia regele, pe demnitarii fostei curți regale. El era în tratative cu partida regalistă care urmărea să-l pună din nou pe tron pe Ludovic al XVI-lea. Pe urmă avea de gînd bineînțeles să joace ca prim ministru rolul unui nou Richelieu.

Ochii lui Danton fulgerau de mînie.

El o privi țintă pe Adella.

— Poți să dovedești asta, cetățeană ?, întrebă tribunul cu o voce răgușită. Ciudat ! Aceleași vorbe mi le-a spus de curînd Enric Sanson în fața comitetului binelui public.

Ochii prințesei străluciră.

— Enric Sanson !, strigă ea. Da, și ăsta este unul dintre aceia care sînt nemulțumiți cu republica.

Danton dădu din cap.

— Nu-mi spui nimic nou, răspunse el. Îl cunosc bine pe călău. El ne urăște în ascuns și-și face slujba mai mult în silă. Dar să se păzească de noi !

— Ei bine, și pe dînsul am să vi-l predau, răspunse prințesa pe cînd răzbunarea și răutatea străluceau în ochii ei. Ah, va fi o plăcere pentru mine să văd curgînd sîngele lui.

— Se pare că nu-l prea iubești, zise Danton cu un surîs crud.

— Nu, într-adevăr !, strigă prințesa. Vocea ei devenea sălbatică. Nu se mai putea stăpîni.

— Îl urăsc mai mult decît urăsc moartea.

— Probabil pentru ca să-l pierzi ai venit la mine ?, întrebă Danton cu indiferență.

— Ai ghicit, răspunse Adella. Da, mi-am primejduit și viața pentru asta. Sau voi triumfa, sau dacă nu, prefer să mor mîine pe eșafod.

— Mai bănuiești de a fi un rău republican și pe vreun alt membru al Convenției ?, începu iar Danton. Mai ai dovezi în mînă ?

Prințesa dădu din cap.

— Pentru azi ajung aceștia, zise ea cu o privire hotărîtă, dar în curînd, chiar peste cîteva zile îți pot aduce dovezi neîndoielnice, cetățene Danton ! Trădători ai poporului sînt și Iacob Hébert, Carol Philipp Rosin, secretarul general al armatei revoluționare, comisarul executiv Friedrich Momero, secretarul general de la ministerul de război Nicola Vincent și alții.

Danton holbă ochii. O iritație grozavă pusese stăpînire pe dînsul.

— Ah ! Ah ! Ce trebuie să aud ? zise tribunul. Ai întreținut dovezi împotriva acestor bărbați ? Ei bine, ai ghicit, aceștia tocmai nu sînt prietenii mei.

Făcu cîțiva pași prin odaie.

Apoi se opri în fața prințesei și o privi țintă.

— Ce am spus pot să dovedesc, zise prințesa după o pauză. Vrei să asculți dovezile cetățene Danton ?

— Dacă vreau ? exclamă Danton cu o voce crudă.

El strînse pumnii.

— Vai de ei !, scrîșni el plin de furie.

Apoi se apropie iar de Adella.

— Ia spune-mi atotștiutoare, murmură tribunul, nu poți să pui cumva o piedică cu dovezile tale unui prieten al meu ? Hai ? Cum stă Maximilian Robespierre ?

Prințesa stătea liniștită.

— Poate că voi fi în stare să te servesc și cu asta dacă-mi lași mai multă vreme, cetățene Danton, răspunse Adella.

— Ciudat, ciudat !, zise el încet, o femeie cu atîta curaj și hotărîre să se arunce în peștera leului.

El o privi pe Adella.

Ea părea a nu fi auzit vorbele lui.

Danton se opri iar în fața ei.

— De ce vii la mine, femeie răzbunătoare ?, strigă el plin de mînie. Nu știi că eu sînt renumit cînd e vorba să-mi nimicesc adversarii ? Și tu ca aristocrată, ești de asemenea adversara mea.

— Dumneata nu eşti numai tribun, ci încă şi mai mult, eşti om de stat !, răspunse prinţesa. Diplomaţii însă trebuie să fie oameni cu care să se poată trata. Vă dau material preţios şi cer o răsplată pentru asta.

— Şi care este această răsplată ?, întrebă Danton.

Prinţesa ridică din umeri.

— Cer libertatea şi siguranţa mea şi capul lui Enric Sanson, călăul din Paris.

— Bine !, zise Danton. Primesc condiţiile şi cer să-mi dai dovezi. Cît timp îţi trebuie pentru asta ?

Adella se gîndi un moment.

— Ţi le voi aduce peste trei zile, răspunse ea.

Danton dădu din cap mulţumit.

— Atunci poţi să pleci liberă şi neatinsă, zise el venind foarte aproape de dînsa. Dar să ştii că din acest moment, spionii mei vor fi mereu lîngă dumneata. Păzeşte-te deci cetăţeană şi nu te juca cu George Danton.

Adella a vrut să-i răspundă ceva dar Danton întinse mîna spre uşă poruncitor.

— Du-te ! zise el. Am pierdut deja prea mult timp cu dumneata. Peste trei zile te aştept.

Adella se înclină şi ieşi surîzînd.

Danton apucă repede de un mîner şi sună.

Un bărbat mic şi cocoşat intră în odaie şi se plecă umilit în faţa lui Danton.

— Ascultă Ştefan, zise Danton bătîndu-l familiar pe umăr. Ai văzut-o pe tînăra femeie care tocmai a plecat de la mine ?

Ştefan răspunse afirmativ.

— Vreau să fie spionată !, zise acesta către secretarul lui. Cu nici un chip nu trebuie să i se piardă urma. Ai înţeles ?

Secretarul se înclină.

— Lasă-mă singur, porunci Danton.

Secretarul ieşi imediat. Danton se apropie de fereastră.

Adella de Barry tocmai trecea strada.

Danton privi după dînsa.

— Frumoasă drăcoaică, nimic mai mult, murmură el, dar pare că providenţa a vrut ca ea să vină tocmai la mine. Acum să dovedească ce a susţinut şi va fi

binevenită. De altfel în Franța se prezintă acum un rol superb pentru o femeie răzbunătoare, cuminte și frumoasă.

El se opri și o privi ca pierdut în visări pe prințesa care se îndepărta.

Capitolul 173

SECRETARUL CEL GHEBOS

Un surîs triumfător flutură pe buzele Adellei.

Adella trăsese acum la alt hotel, așa că nu se temea că va fi recunoscută. Ea părea acum sigură de răzbunarea ei.

Abia ajunse la hotel că și porunci un prînz bun și-l mîncă cu o deosebită poftă.

Ea nu-și strică buna dispoziție nici cînd apropiindu-se de fereastră văzu un om mititel care se plimba ca din întîmplare în sus și în jos pe trotuarul opus.

Adella își aduse aminte că-l mai văzuse o dată pe acest om.

Și lucru ciudat ! Cînd Adella se pregătea să se culce observă că omul acela se mai afla încă în fața hotelului.

Părea că avea o adevărată patimă pentru promenade.

Adella se culcă.

A doua zi de dimineață ea se apropie de fereastră îndată ce se deșteptă.

Necunoscutul se plimba deja prin fața hotelului.

Și cînd Adella ieși din hotel, micul bărbat o urmă.

Dar asta n-o supără pe Adella. Din contră !

Un surîs triumfător îi flutură pe buze. Răutatea și plăcerea răzbunării îi străluceau în privire.

„Mi-am atins scopul !, gîndi prințesa. Enric Sanson păzește-te ! Capul îți este în primejdie. Ai executat mulți oameni, acum îți va veni și ție rîndul, ultima ta privire disperată va cădea pe fața mea."

A doua zi prințesa veni iar la Danton.

Acesta trebuia să fie foarte satisfăcut de conversația cu dînsa, căci se întîmplă ceva deosebit. Danton, puritanul, se încuie pentru multă vreme cu frumoasa prințesă.

Dar ce-i drept nu vorbe de iubire se schimbau între ei. Danton privi mult timp niște acte pe care le avea în față.

Aceste acte erau scrise de prințesă. Erau rapoarte exacte despre convorbirile care avuseseră loc în camerele subterane ale castelului de Barry între reprezentanții partidei regaliste și reprezentanții frăției de sînge.

Ochii lui Danton fulgerară de mai multe ori în cursul acestei convorbiri.

Pe urmă apucă mîna prințesei și o strînse cu căldură.

— Mă îndatorezi, cetățeană, și-ți promit că-ți voi îndeplini cele două condiții cît voi putea de repede, zise Danton cu căldură.

— Va să zică va cădea capul călăului ?, întrebă curioasă Adella.

— Da, în curînd, zise Danton, dar încă n-avem dovezi împotriva lui. Trebuie să-mi mai dai dovezi, înțelegi aristocrato ?

— Nu-mi va fi greu !, îl asigură prințesa.

În aceiași zi Adella de Barry plecă la castelul ei.

Era bineînțeles urmărită de secretarul lui Danton.

Adella îl purtă pe însoțitorul ei pe drumuri false ceasuri întregi, pînă intră în curtea castelului de Barry

Apoi deodată prințesa dispăruse. Ea intrase prin grota din stîncă în coridorul subteran care o ducea spre boltele ascunse ale castelului Barry.

Micul secretar al lui Danton umblă disperat prin parcul de Barry căutînd-o în zadar pe prințesă.

Apoi se întoarse rușinat la Paris.

Capitolul 174

CONDAMNAREA LUI LILI

Decretul împotriva suspecților bîntuia Franța.

Judecătorul de instrucție o anunțase pe Lili că va veni în curînd în fața judecății.

Totuși această veste care altădată ar fi înspăimîntat-o, acum îi dădu curaj.

Tînăra fată nu mai rezista. Puteau s-o condamne judecătorii, tot era mai bine decît să lîncezească în închisoare.

Păzitoarele din închisori fuseseră înlocuite cu iacobini care-i insultau și îi brutalizau pe condamnați.

Lili nu putea răspunde un singur cuvînt la toate insultele.

Lili număra zilele și ceasurile pe care le mai avea pînă la judecată.

În sfîrșit ziua judecății veni.

Lili sperase în zadar că-l va mai vedea vreodată pe Sanson. Ea nu putea să știe că iubitul ei încercase toate mijloacele pentru a ajunge la dînsa.

În fiecare dimineață veneau gardiștii municipali și duceau pe nenorocite la Conciergerie, unde după o noapte de veghere erau duse în fața tribunalului revoluționar pentru a merge peste cîteva ceasuri la eșafod.

Abia la Conciergerie începea slujba sîngeroasă a lui Sanson.

În celelalte închisori n-avea ce căuta.

Lili nu știa ce să creadă de tăcerea iubitului ei de la care nu primea nici o veste.

Și totuși călăul mituise mai mulți păzitori la Salpetriere, dar nu știa că aceștia luau banii și ascundeau scrisorile.

Danton, tribunul, începuse deja cu lucrarea de nimicire împotriva lui Enric Sanson. Păzitorii de la Salpetriére erau cu toții creaturile oarbe ale lui Danton.

Ei dădeau tribunului toate scrisorile călăului.

Astfel, părăsită de toată lumea, Lili apăru în fața judecății.

I se dăduse un apărător, dar acesta o văzu la judecată pentru întîia oară și nu cunoștea cazul ei decît din auzite.

De aceea el roși cînd tînăra fată îl întrebă dacă credea că dînsa ar putea să scape.

Văzînd fața nevinovată a copilei îi păru rău că nu studiase cazul.

Dar acum era prea tîrziu.

Cele cîteva bănci din sală erau goale.

Se vorbise de omorul de la operă, dar acum această crimă era deja uitată.

Enric Sanson era printre martori.

El se așezase pe banca din față. Era o revedere dureroasă pentru amîndoi.

Nu puteau vorbi, nici măcar nu puteau să-și strîngă mîna deși numai o bancă de lemn îi despărțea.

Gardiștii municipali stăteau în jurul băncii acuzaților și împiedicau orice contact.

Orfelia voise să asiste și dînsa la judecată.

Enric o convinsese să rămînă acasă. Era el însuși prea îndurerat pentru a putea privi fața surorii sale.

Judecata începu. Mai întîi au fost trași la sorți judecătorii.

Nici acuzatorul public, un om binevoitor de altfel, care nu amintea prin nimic pe mizerabilul Fouquier Tinville, nici apărătorul lui Lili nu protestară împotriva vreunuia din cei aleși.

Martorii fuseseră chemați în sală. Toți martorii aduceau fără voie dovezi pentru vinovăția lui Lili.

Tînăra fată mărturisi că fusese în loja englezoaicei. De asemenea ea mărturisi că părăsise loja foarte iritată, dar totuși ea jură cu lacrimi în ochi că era nevinovată.

Niciodată, zicea ea, nu s-a atins măcar de englezoaică.

Pe fețele juraților se vedea că nu credeau ceea ce spunea Lili. Lucru ușor de înțeles... dovezile împotriva ei erau prea zdrobitoare.

La aceasta mai contribui faptul că servitorul lojei susținea acum că Lili fusese ultima dintre cele trei măști.

În astfel de împrejurări nu se dădu importanță celor spuse de avocat. Președintele susținea că era de ajuns mărturisirea lui Lili că fusese în loja englezoaicei.

— Acuzată, zise el către Lili, cu o voce părintească. Vezi că e de prisos să minți ! Nu cred că ai vrut să o omori pe Eugenia Webb. Ce motiv aveai ? Te-ai certat cu nenorocita. În culmea mîniei ai lovit-o cu pumnalul care după cum s-a dovedit este al Dumitale.

Enric Sanson scoase un suspin.

Cum ar fi vrut să nege aceasta. Dar nu putea.

El însuși îi dăruise lui Lili pumnalul otrăvit.

— De aceea, spune, te rog, adevărul, acuzată. Nu abuza de bunăvoința judecătorilor care vor să țină seamă de tinerețea și nevinovăția Dumitale de mai înainte. Nu ne sili cu încăpățînarea Dumitale să întrebuințăm toată asprimea legii.

Dar Lili ridică mîinile.

— Jur pe Dumnezeu Atotputernicul că sînt nevinovată !, murmură ea disperată. Nu știu nimic de omorul făptuit. Am suferit deja mult timp pentru o crimă pe care

n-am făcut-o. Ah, Domnii mei, aveţi milă de mine! Daţi-mi înapoi libertatea şi cinstea!

Enric Sanson nu se mai putu stăpîni.

El se ridică imediat.

— Cetăţene preşedinte, zise el, am şi eu de spus ceva care va avea o mare influenţă asupra soartei acelei nenorocite.

Toată lumea rămase uimită. Preşedintele vorbi ceva cu acuzatorul public.

Apoi i se dădu cuvîntul lui Enric Sanson.

Acum el începu să istorisească întîmplările lui cu Adella de Barry. Nu se sfii să spună că numai ura acelei femei o adusese pe Lili pe banca acuzaţilor. Descrise apoi întîmplările nocturne de la morgă şi rugă să se dezgroape mormîntul englezoaicei pentru a se constata că e gol.

Enric Sanson vorbise cu durere şi sinceritate.

Dar cuvintele lui nu avură nici un efect. Acuzatorul public se ridică.

— Am ascultat povestea cetăţeanului călău!, zise el cu răceală. Nu uitaţi, cetăţeni juraţi că acuzata este logodnica meşterului Sanson. Pe acesta îl consider un om de onoare. Dar nu pot să nu bănuiesc că a inventat povestea pentru a-şi scăpa iubita. Să presupunem că mormîntul Eugeniei Webb este într-adevăr gol. Ce dovedeşte asta? Că moarta a fost dezgropată chiar de călău sau de altcineva. În orice caz e dovedit pe cale medicală că Eugenia Webb este moartă, că a fost omorîtă de pumnalul acuzatei care mărturiseşte ea însăşi că a fost în loja de la operă. Nu vă rămîne deci decît s-o declaraţi vinovată.

— Se va omorî o nevinovată!, strigă Enric Sanson sărind în sus.

Aruncă o privire disperată asupra logodnicei sale care stătea palidă şi resemnată pe banca acuzaţilor.

Preşedintele îi făcu semn să tacă.

Numai Lili îi mulţumi cu privirea.

Juraţii se retraseră să delibereze.

În curînd veniră înapoi şi declarară că Lili Miranda era vinovată de a fi omorît pe englezoaica Eugenia Webb într-un acces de mînie şi fără premeditare.

Enric Sanson scoase un strigăt de groază şi durere.

Lili aştepta.

După o scurtă deliberare, preşedintele declară că Lili Miranda era condamnată la cinci ani închisoare.

Tînăra fată tresări şi aruncă o privire disperată lui Enric Sanson. Acum înţelegea ce nenorocire o lovise.

Sanson scoase un strigăt. El sări la logodnica lui şi o cuprinse în braţe.

— O Lili !, strigă el plin de durere. Sper că Dumnezeul atotputernic din cer va face ca toate să se sfîrşească cu bine.

Lili nu putea vorbi. Şiroaie de lacrimi îi curgeau din ochi.

Păzitorii vroiau să-i despartă, dar preşedintele îi opri.

Mişcat de disperarea călăului, el îi permise acestuia să aibă o convorbire cu logodnica lui.

Numai un singur păzitor rămase în odaia în care cei doi puteau să stea de vorbă.

— Curaj, iubită !, zise Enric, cu timpul se vor rezolva toate. Eşti condamnată dar judecătorii s-au înşelat. Acum îmi rămîne mie datoria să dovedesc că eşti nevinovată !

— Ah, Enric !, suspină tînăra fată, ce trist mi se arată viitorul. Acuma va trebui să stau cinci ani în închisoare, dispreţuită de toată lumea ca o criminală !

— Să zică lumea ce-o vrea despre tine, răspunse călăul, eu ştiu că eşti nevinovată şi o voi dovedi !

Buzele celor doi se împreunară într-un sărut suprem.

Capitolul 175

SOSIREA ÎN ÎNCHISOARE

Astfel, soarta nefericitei Lili era hotărîtă.

La drept vorbind ar fi putut fi condamnată la moarte, şi era o fericire că juraţii fuseseră înduioşaţi de figura ei nevinovată.

Dar oricum pentru Enric Sanson pedeapsa era groaznică. Cînd se despărţi de logodnica lui se simţi zdrobit.

— Cum, îşi zicea el în drumul spre casă, e posibil ca Dumnezeu să permită o astfel de nelegiuire ?

Dar o singură privire aruncată pe stradă îi arătă că în Franţa erau acum posibile lucruri mult mai grave.

Orfelia află cu groază de condamnarea lui Lili. Sora călăului îl cuprinse cu dragoste căutînd să-l mîngîie.

— Mulțumește lui Dumnezeu că cel puțin nenorocirea cea mai groaznică s-a înlăturat de pe capul lui Lili !, murmură sora călăului.

Acum cel puțin putea spera că nevinovăția lui Lili va putea fi dovedită cumva.

Enric Sanson rise cu amărăciune.

Aproape cu violență își respinse sora.

— Aș vrea să am credința ta copilărească, zise el cu o voce dură, dar în pieptul meu totul e pustiu și mort ! Ah, dragă soră, multe nedreptăți se fac acum în frumoasa Franță. Străzile sînt pline de sînge nevinovat, cum vrei ca cerul să protejeze o sărmană fată ?

Orfelia îl îmbrățișă din nou.

— Nu te îndoi de puterea cerului, frate !, murmură tînăra fată, te-a protejat deja de multe ori în mod minunat.

— Nu, nu !, o întrerupse călăul, smulgîndu-se blînd din brațele ei și ridicînd capul cu mîndrie, cu hotărîre. Va trebui de astă-dată să o ajut eu singur pe Lili, zise el. Să aflu în ce închisoare este. Probabil că va fi dusă în provincie unde închisorile nu sînt așa de pline, și apoi, apoi...

El se întrerupse gînditor.

Fruntea i se încreți. Ochii îi străluciră.

Orfelia îl privi neliniștită.

— Enric, ce vrei să faci ?, bîigui tînăra fată, gîndește-te că ești singurul meu sprijin pe lume. Nu te arunca din nou în primejdie. Promite-mi, Enric ! Dumnezeule, de cîte ori a trebuit să tremur pentru viața ta.

Enric o privi adînc mișcat.

— Dragă soră, știu bine, că ți-am făcut multe supărări, murmură călăul sărutînd-o pe frunte. Dar fii liniștită, încă nu știu nici eu ce-am să întreprind pentru salvarea lui Lili. Îndată ce voi afla unde au dus-o pe Lili îți voi spune. Mă voi sfătui cu tine ce să fac. Știu că tu o iubești pe Lili tot atît cît o iubesc și eu.

Fața Orfeliei se însenină. Ea surîse fratelui ei.

— Asta a fost o vorbă bună Enric, zise tînăra fată. Crede-mă, Dumnezeu mai trăiește. De multe ori te-a apărat de nenorociri.

Enric Sanson nu răspunse.

Nu voia să o întristeze pe sora lui, dar el abia dacă mai putea crede în amestecul providenței în afacerile oamenilor.

Călăul deveni pentru o perioadă de timp taciturn.

La cîteva zile după condamnare, Lili Miranda fusese transportată din Paris într-o altă închisoare împreună cu alți condamnați.

Propriu zis nu era o închisoare clădirea de pe vîrful unui munte în care fusese dusă Lili. Chiar și în provincie închisorile erau pline de condamnați politici.

Fosta mînăstire a Cîmpului Sfînt era un castel medieval care se ridica pe vîrful unui munte.

Deja de la începutul revoluției, mînăstirea fusese părăsită de către călugărițele din ordinul Sfîntului Vincențiu.

Această mînăstire era foarte izolată și nu putuse fi aranjată pentru primirea condamnaților politici.

De aceea erau acolo nebuni și femei osîndite pentru crime.

Era o seară frumoasă de mai, cînd Lili Miranda ajunse la mînăstire.

În timpul călătoriei, Lili stătuse retrasă.

Mulțumită lui Enric Sanson care avea mare influență asupra funcționarilor, Lili fusese tot timpul bine tratată de aceștia.

Pe cînd ceilalți prizonieri erau legați cu lanțuri unii de alții, Lili umblase liberă printre gardiști.

Tînăra fată căpătase chiar și un pat mai bun decît celelalte tovarășe ale ei.

La intrarea în mînăstire Lili se despărți plină de recunoștință de paznicii ei.

Directorul închisorii îi primi pe prizonieri.

Lili îl privi neliniștită pe bărbatul care trebuia să-i hotărască soarta.

Era un bărbat în vîrstă cu o față serioasă, dar blîndă.

El întrebă pe fiecare prizonieră cum se numește și pentru ce a fost pedepsită.

Apoi aceste femei au fost predate paznicilor, care așteptau în curte, și duse fiecare la locul ei.

În momentul cînd directorul se apropie de Lili, paznicul care însoțise cortegiul, îi predă acestuia o scrisoare.

Directorul deschise scrisoarea și o citi cu atenție.

Apoi o privi pe Lili clătinînd capul gînditor.

— Apropie-te copilă !, zie directorul. Mi se scrie aici că pînă la urmă ai jurat că eşti nevinovată. Am cunoştinţă despre ceea ce s-a petrecut la operă. Am fost atunci la Paris şi am luat parte la acea serbare.

Lili se apropie de el roşind. Coborîse privirea, dar ţinuta ei mîndră arăta că şi condamnată, ea se simţea totuşi nevinovată.

— Ei, bine, nu vreau să mi te spovedeşti mie, zise directorul după o scurtă tăcere. Asta o vei încheia cu conştiinţa ta. În orice caz eşti condamnată şi-ţi vei ispăşi pedeapsa.

— Ah, dacă aş putea să-ţi fac o rugăminte, murmură Lili.

— Vorbeşte fără sfială, ce este ?, zise directorul.

— Ah, fii milos cu mine, nu mă lăsa împreună cu acele femei, murmură Lili. Sînt altfel decît ele.

— Oricum intenţia mea nu era să te trimit în secţia femeiască, zise funcţionarul. Cum ştii, avem aici de ani de zile mulţi nebuni. Aceştia au nevoie de îngrijitoare blînde şi energice. Ei bine una din îngrijitoarele noastre a murit. Vrei să iei acest post ?

Ochii lui Lili străluciră de bucurie.

— Ah, cît îţi sînt de recunoscătoare, nici o muncă nu va fi prea grea pentru mine. De dimineaţă pînă seara voi lucra neobosită.

Directorul o privi cu bunăvoinţă.

— Ei bine, cred că noi doi o să ne înţelegem bine, zise funcţionarul. Va să zică, de mîine îţi iei slujba în primire. Nevastă-mea te va introduce. Oricum vei locui în casa noastră. În orele libere o vei ajuta în gospodărie pe nevasta mea.

— Cu plăcere, cu plăcere, şopti Lili care abia putea înţelege această neaşteptată întorsătură fericită în soarta ei.

Directorul îi făcu semn să-l urmeze.

Ea trecu printr-un şir de coridoare pînă ajunse în interiorul mînăstirii.

Era deja seară.

Directorul deschise o uşă şi Lili intră într-o grădină bine îngrijită, care-i aminti de casa şi grădina părintească unde petrecuse atîtea ceasuri fericite.

Capitolul 176

O NOUĂ CASĂ PĂRINTEASCĂ

Lili era așa de emoționată încît își acoperi fața cu mîinile și începu să plîngă încet.

Directorul bănuia desigur pricina acestei emoții.

El închise poarta, o luă de mînă și o duse prin grădină.

Dincolo de grădină era o casă mare și frumoasă.

— Acolo este casa mea, acolo vei locui, Lili Miranda ! zise directorul blînd.

Lili credea că visează.

Ea urcă scările și se pomeni într-o cameră mare și bine luminată în care niște copii se jucau.

O femeie înaltă cu o față prietenoasă le ieși în întîmpinare.

Lili auzi ca prin vis explicațiile pe care bătrînul le dădu nevestei sale.

Apoi se simți apucată de mîini și silită să privească în ochii bunei femei.

Ea nu se mai putu stăpîni și începu să plîngă.

I se păru că nu mai era prizonieră și că-și găsise o nouă casă părintească.

— Bărbatul meu mi-a povestit totul, zise femeia. Nici eu, copila mea, nu vreau să te spovedești, am văzut în ochii tăi albaștri și limpezi că ești nevinovată. Dacă vrei să mă ajuți o să-ți fiu recunoscătoare. De altfel mîine îți voi arăta ce trebuie să faci.

— Îți mulțumesc de o mie de ori, suspină tînăra fată. Eram așa de nenorocită și acum sînt ca în rai. Ah Doamne ! E mai mult decît am meritat !

Seara trecu repede.

Lili mîncă cu copiii. Se simțea fericită.

Abia după ce copiii se culcaseră și Lili îi ajutase să se dezbrace, ea fu dusă de nevasta directorului în camera ei.

Camera era mică, dar curată. Directoarea plecă fără să încuie ușa. Lili era liberă, nu prizonieră.

Ah, cît de fericită o făcea acest sentiment.

Lili îngenunchie în fața icoanei și se rugă mult timp.

Capitolul 177

VAPORUL AERIAN

Lili își începu munca.

Bunăvoința directorului și a nevestei sale, față de Lili, era nemăsurată.

Din ce în ce mai mult aceștia căpătaseră convingerea că Lili era nevinovată.

Nevasta directorului o trata pe Lili ca pe o fiică a ei.

Lili se interesa mult și de nebunii pe care îi avea sub pază. Mai toți erau inofensivi.

Ea trebuia să curețe celulele, să le aducă apă și mîncare.

Într-un cuvînt, toată ziua avea de lucru.

În scurt timp căpătase o adevărată simpatie pentru unii dintre nebuni, și căuta pe cît putea să le îmbunătățească soarta.

În special un bărbat bătrîn, care i se părea lui Lili un sfînt din legendă, avea toată simpatia ei.

Bătrînul avea barba și părul alb, niște ochi vioi care nu arătau deloc că ar fi nebun.

Vocea bătrînului era de asemenea foarte simpatică și totdeauna cînd cerea cîte ceva era de o politețe ieșită din comun.

Montgolfier, așa se numea bătrînul, părea a se fi atașat și el foarte tare de Lili.

Lili îi povesti directoarei despre nebunii pe care-i avea în îngrijire.

— Da, bătrînul Montgolfier este un om foarte de treabă și este inofensiv după cîte îmi dau eu seama, zise femeia. E închis deja de foarte mult timp. Se zice că a plictisit odinioară curtea regală cu niște descoperiri pe care vroia să le experimenteze numaidecît. Din acest motiv a fost închis în casa de nebuni. Acum ar fi o cruzime să i se redea libertatea care oricum nu-i mai poate servi la nimic ! De aceea bărbatul meu s-a gîndit că e mai bine să-și sfîrșească zilele aici fără griji.

După aceste detalii, interesul lui Lili pentru acest bătrîn crescu și mai mult.

Chiar de a doua zi, Lili cercetă cu foarte mare atenție celula bătrînului.

Montgolfier observă curiozitatea tinerei fete şi-i făcu semn să se apropie.

— Aşa, dragă, te interesează ce vezi pe aici ?

Bătrînul arătă spre o masă mare pe care erau sfori, bucăţi de mătase, greutăţi şi alte lucruri.

— Ce sînt toate astea ?, întrebă tînăra fată.

Bătrînul îşi luă o faţă misterioasă şi se aplecă la urechea fetei.

— Din astea o să iasă o maşină de zburat, zise Montgolfier.

Lili privi mirată şi-l întrebă uimită.

— O maşină de zburat ? O maşină cu care vor zbura oamenii ?

Bătrînul afirmă dînd din cap.

— Desigur, zise el. N-ai auzit că în timpuri străvechi a existat un giuvaergiu care şi-a făcut aripi ?

— Ah, ce spui ?, zise Lili privindu-l uimită pe bătrînul care nu arăta deloc a fi maniac. A fost în vechime un bărbat care ştia să zboare ?

Montgolfier clătină misterios din cap.

— Da, acel meşter şi-a făcut aripi pentru el şi pentru fiul său, şi le-a lipit cu ceară. Apoi s-au ridicat în aer. Însă fiul a zburat prea aproape de soare, ceara s-a topit şi nenorocitul a căzut frîngîndu-şi oasele.

— Ah, îngrozitor !, strigă Lili. Şi dumneata vrei să faci o maşină de zburat ? Dar nu văd ceară, văd numai mătase, sfori, sîrme...

— St ! Nu vorbi aşa de tare, nu-mi trăda secretul !, murmură Montgolfier misterios.

El o luă de mînă pe Lili şi-i arătă toate lucrurile de pe masă.

— Sînt aproape de ţintă !, murmură Montgolfier. Vezi copilă, mai mult de o viaţă omenească mi-a trebuit să pregătesc toate astea.

El suspină adînc.

— Mult timp înainte ca tu să te fi născut, aveam deja planul gata în minte. Din nefericire m-am adresat curţii regale cerînd mijloace pentru a-mi pune planul în aplicaţie. Dar vai, nu m-au înţeles şi m-au închis în casa de nebuni. Nu totdeauna am dus-o aşa de bine ca aici, adăugă el cu durere. M-au închis într-o celulă umedă, întunecoasă, sinistră, în care am petrecut ani de zile. Şi asta pentru că am vrut să fac un bine omenirii.

Bătrînul se liniști după cîteva minute.

Lili se dăduse cîțiva pași înapoi. Să fi avut dreptate lumea să zică de bătrîn că e nebun ?

— Nu trebuie să te temi de mine, dragă copilă, urmă Montgolfier care ghicise gîndurile lui Lili. Au vrut să mă scoată nebun, dar nu sînt. Cu stăruința unei furnici, lucrînd an cu an, am căutat să-mi ajung scopul pe care-l aveam în minte. O mașină de zburat vreau să fac și e aproape gata. Dar nu semăna cu aripile păsărilor, ci va fi un balon de mătase plin cu aer. Dedesubt va fi legată cu frînghii un fel de barcă în care vor sta oamenii, care astfel vor putea călători prin aer.

— Și o astfel de mașină vrei să construiești din toate astea ?, întrebă fata arătînd lucrurile de pe masă.

— Nu te îndoi, zise el deodată aproape amenințător. N-am trăit toată viața în zadar. Nu sînt nebun, deși de multe ori aș fi putut înebuni cînd aproape de țintă fiind, a trebuit să încetez din pricina lipsei de mijloace.

Fața bătrînului trăda un entuziasm indescriptibil.

— Uite, dragă copilă, tot ce vezi aici pe masă a trebuit să cumpăr făcînd economii.

— Dumnezeule, ce spui ? !, strigă Lili privindu-l uimită și plină de admirație pe bătrîn.

Un surîs mîndru se arată pe fața bătrînului care-și netezi barba lui albă.

— Da copilă, zise apoi Montgolfier ridicînd capul cu mîndrie, pot spune că douăzeci și cinci de ani am flămînzit pentru a ajunge la scop.

— Cum te compătimesc !, strigă Lili apucînd mîna bătrînului.

— N-ai nevoie să mă compătimești copilă, n-am nevoie de milă. Oare nu e ceva frumos să-ți jertfești viața pentru binele omenirii ? Dacă voi reuși să-mi realizez descoperirea, se va face o adevărată revoluție în mijloacele de comunicație ale lumii. Poate că acum cînd o vreme nouă a venit, descoperirea mea va fi primită mai bine.

— Da, dar nu pot pricepe cum ai să faci din toate astea...

— Nu-i așa că nu mă trădezi ?, murmură el. E aproape gata. În curte, unde ne plimbăm, am văzut o albie mare care seamănă cu o barcă. Afară de asta știu cum am să-mi

umplu balonul şi într-o bună dimineaţă mă vei vedea pornind prin aer.

Lili nu ştia dacă trebuia să rîdă sau să fie uimită.

— Aşa va să zică, asta ai de gînd ! Ei bine, cînd o fi şi-o fi, să mă iei şi pe mine !

— Desigur, cu plăcere !, zise Montgolfier. Tu mi-ai devenit îndată simpatică, fiindcă nu te purtai cu mine urît cum s-au purtat celelalte îngrijitoare. O presimţire îmi spune că-ţi voi putea fi de folos.

Lili nu mai avea timp să stea de vorbă cu simpaticul bătrîn. Mai avea încă foarte mult de lucru.

Montgolfier însă se apropie iar de masă şi îşi continuă lucrul.

Capitolul 178

ORDINUL MINISTRULUI DE JUSTIŢIE

Fericirea lui Lili ar fi fost completă dacă ar fi primit ceva ştiri de la Enric Sanson sau de la sora lui.

Dar nu primea nimic.

Ea nu ştia că nici una din scrisorile pe care le trimetea Călăului, nu ajungeau pînă la dînsul.

Influenţa lui Danton era enormă şi nimeni nu îndrăznea să se opună poruncilor lui.

Danton însă promisese prinţesei Adella de Barry, să-l piardă pe Sanson.

De aceea, poruncise să i se raporteze tot ce făcea Călăul.

De asemenea, el poruncise ca orice scrisori ale lui Sanson sau adresate lui, să-i fie aduse.

Enric Sanşon n-avea idee de această poruncă.

Astfel, cu cît treceau săptămînile fără veşti de la cei dragi, cu atît Lili devenea mai tristă, fără ca bunătatea protectorilor ei s-o poată mîngîia.

Din ce în ce mai mult ea fu cuprinsă de dorul de acasă. Obrajii ei deveniră mai palizi, mai transparenţi, privirea devenise din nou stinsă.

Bătrînul Montgolfier care devenise foarte bun prieten cu dînsa, căuta în zadar s-o înveselească.

— Ah, mie nu-mi lipseşte nimic, răspundea Lili la întrebările bătrînului, sau mai bine, mie-mi lipseşte to-

tul ! Eu sînt ca o pasăre şi nu mă pot aclimatiza în alte împrejurări. Inima mea va aparţine în veci, celor de care, cine ştie pentru cîtă vreme voi fi despărţită.

Lili nu îndrăznea să întrebe pe director despre Enric Sanson.

Dar auzea totdeauna cu groază, cum puternicii de ieri trebuiau să meargă azi la eşafod.

Era foarte cu putinţă ca Enric, care cu trista lui slujbă pusese capăt la atîtea vieţi, să trebuiască să meargă în curînd el însuşi la eşafod.

Adeseori, Lili se scula plîngînd din somn.

Apoi era chinuită de visuri groaznice, în care vedea capul iubitului sub cuţitul ghilotinei.

Ah, dacă ar fi căpătat veste de la Enric Sanson !

Lili nu înţelegea de ce Enric nu-i scria, sau nu venea. O uitase oare ?

Ea nu ştia că scrisorile ei pline de dragoste erau citite de privirea rece a lui Danton şi apoi aruncate la coş.

De cîtăva vreme, i se păru lui Lili, că feţele protectorilor ei deveniră mai sumbre.

Din Paris, soseau scrisori pecetluite. Atunci, directorul devenea mai sumbru şi se uita cu o faţă mişcată la tînăra fată, fără a spune un cuvînt.

Ceasuri întregi, se sfătuia în secret directorul cu nevastă-sa, şi cînd ieşeau din odaie păreau a fi plîns mult.

Ce se întîmplase ?

Ah, Lili nu putea bănui ce hotărîri grozave se luau atunci în Paris.

Din ce în ce mai mult era nevoie de închisori pentru condamnaţi politici.

Directorul era în corespondenţă cu groaznicul ministru de justiţie, Danton.

Guvernantul nu cerea nici mai mult, nici mai puţin de la director, decît să facă loc cu orice preţ, pentru condamnaţi.

Într-o seară, după ce Lili culcase copiii, veni o scrisoare pecetluită de la ministrul de justiţie.

Directorul stătea tocmai la masă cu nevastă-sa.

Lili aduse o lampă.

Abia citi cîteva rînduri din scrisoare şi directorul scoase un strigăt de spaimă.

— Groaznic, groaznic !, strigă el. Patria noastră a devenit o peşteră de bandiţi. Sărmani prizonieri, ce veţi deveni !

Cînd citi şi directoarea scrisoarea, strigă şi ea.

— Îngrozitor ! Cum poate îndrăzni acest monstru de Danton.

— Îndrăzneşte şi mai mult ! spuse directorul bătînd din picior. Uite ce scrie : „Deoarece trebuie făcut loc numaidecît în închisoare şi fiindcă directorii nu mai ştiu ce să facă cu prizonierii, îţi comunic prin aceasta, că peste cîteva zile voi trimite cîteva baterii de cavalerie, cu ordinul de a împuşca pur şi simplu pe condamnaţi !"

Lili se opri fără voie în prag, tremurînd.

Dumnezeule, ce primejdie îi ameninţă pe toţi !

Se putea ca un ministru de justiţie să îndrăznească să împuşte prizonieri fără apărare !

Lili trebui să se ţină de uşă, pentru a nu cădea, astfel o emoţionase această ştire neaşteptată.

— Îmi voi face datoria !, zise directorul serios. Ce-i drept, e scris să te supui superiorilor. Dumnezeu mi-e martor, am făcut-o cît a fost cu putinţă ! Dar să fac o astfel de baie de sînge, ar însemna să mă dezonorez pentru totdeauna.

— Dumnezeule, ce vrei să faci ?, strigă nevastă-sa.

— Am să-mi apăr prizonierii, răspunse demn şi mîndru directorul. Astfel de nebuni şi criminali, nu mai pot fi superiorii mei. Mult timp, n-o să domnească ei ! Cu timpul vom cîştiga totul. Deocamdată, mînăstirea e o adevărată cetate. Nu las soldaţii să intre, chiar de ar trebui să uzăm de violenţă.

Nevasta directorului devenise palidă.

— Bărbate, ştii că îţi primejduieşti cu asta viaţa ta şi a noastră ?, murmură ea cu buzele tremurînde.

— Dragă nevastă !, răspunse directorul, îmbrăţişînd-o cu dragoste, ai admite ca nişte oameni fără apărare să fie omorîţi ? N-am fi noi complici la omoruri mişeleşti ?

Lili se repezi la director, şi-i sărută mîna acoperind-o de lacrimi.

— Îţi mulţumesc de o mie de ori !, zise tînăra fecioară, căzînd în genunchi.

— Îmi fac numai datoria !, zise directorul gînditor şi mîngîind-o pe cap. Să dea Dumnezeu să n-ajungă lucrurile atît de departe.

Fruntea i se încreţi de grijă şi privirea îi era prevestitoare de lucruri rele.

Capitolul 179

SFÎRŞITUL UNUI PRINŢ

Măcelul din Paris continua.

În fiecare zi, alte victime erau duse la eşafod.

În aceste zile de teroare trebui să urce eşafodul şi o rudă a nefericitei case regale.

Ducele de Orleans, tatăl lui Louis Philipp de Orleans, cu care am făcut deja cunoştinţă în casa Călăului, urcă eşafodul.

În zadar acest prinţ francez îşi schimbase numele cu numele simbolic de *Egalitate*. În zadar fusese laş şi votase pentru moartea rudei sale Ludovic al XVI-lea pentru a-şi scăpa viaţa.

Guvernanţii republicii nu iertară rubedenia casei regale, şi sub un pretext oarecare, fu arestat.

Moartea lui era hotărîtă de mai înainte aşa încît Fouquier-Tinville nu-şi dădu măcar osteneala să facă un act de acuzaţie.

Louis-Philipp *Egalitate* se apără în faţa justiţiei, dovedind că acuzaţia era nefondată.

Dar ce foloseau aceste vorbe unui bărbat care era dispreţuit de toată lumea şi condamnat deja de atotputernicii zilei ! El fu condamnat la moarte.

În acest moment Louis Philipp care în timpul vieţii nu a fost curajos, se purtă ca un erou.

El se întoarse surîzînd către acuzatorul public.

— Deoarece aţi hotărît de mai înainte să mă pierdeţi, zise el rece, ar fi trebuit să aduceţi cel puţin pretexte verosimile. Căci ştiu bine că nu credeţi în aceste crime pe care ziceţi că le-am comis. Mască ipocriziei nu vă stă bine, cu atît mai puţin dumitale cetăţene Fouquier, care mă cunoşti aşa de bine şi totuşi mă condamni ! Deoarece soarta mea e hotărîtă, vă rog cetăţeni juraţi, să nu

mă lăsați să sufăr pînă mîine, ci să mă trimiteți imediat la eșafod.

Această dorință fu îndeplinită.

Prințul împreună cu alți cîțiva condamnați fu trimes la eșafod.

Enric Sanson și tovarășii săi cu greu străbătură prin mulțime, care înjura și batjocorea pe celebrul condamnat.

Prințul stătea impasibil. Oare se căia că trădase pe unchiul lui ? Se temea de moarte, de Dumnezeu ?

Nimeni nu putea să știe.

Un general bătrîn, anume Laroque, trebuia executat în același timp. Pe drum, acesta privise cu scîrbă pe Ludovic Philipp.

Acuma generalul, un partizan entuziast al lui Ludovic al XVI-lea, fu chemat la ghilotină de un servitor de justiție.

Laroque se întoarse cu dispreț către prinț.

— Mor mulțumit, căci trădătorul patriei mele își primește pedeapsa !, strigă bătrînul cu voce tare, dar îți mărturisesc excelență, că e foarte umilitor pentru mine să mor pe același eșafod cu dumneata !

O îmbujorare cuprinse obrajii *Egalității.*

El întoarse capul fără a răspunde.

Mulțimea izbucni în strigăte.

— Meștere Sanson, grăbește-te !, se auzeau strigătele unora.

Enric Sanson urcă scara spre platformă.

Peste puțin timp, capul generalului căzu pe eșafod.

Apoi veni rîndul *Egalității.*

Prințul urcă eșafodul cu un pas sigur, dînd din umeri la strigătele mulțimii bestiale.

Calfele îi scoaseră fracul și voiră să-i scoată și cizmele. Dar Louis Philipp se smulse din mîinile lor.

Cu pas sigur se apropie de scîndura ghilotinei și se culcă pe ea.

— Numai pierdere de vreme !, zise condamnatul cu un surîs ironic. Cizmele mi le puteți scoate și cînd voi fi mort. Grăbiți-vă pungașilor !

Enric lăsă cu grabă să cadă cuțitul ghilotinei.

Era satisfăcut de această tîrzie executare.

Da, Enric credea că urăște pe nefericitul prinț.

Acesta contribuise doar, destul de mult pentru a face să cadă capul lui Ludovic al XVI-lea.

Fiecare faptă își găsește răsplata, se gîndea Enric privind cum calfele aruncau în coș capul prințului. Și asupra ta va veni răzbunarea lui Dumnezeu ! Popor nefericit, cît sînge o să mai verși !

Enric Sanson se înspăimîntă.

— Mă tem, zise el cu un surîs amar, că tu, nenorocită ghilotină, vei pricinui încă multă întristare, multă nenorocire în Franța !

Capitolul 180

MARTIRII LIBERTĂȚII

A doua zi însă, o surpriză dureroasă îl așteaptă la eșafod.

Era condamnat la moarte un nobil întemeietor al libertății, anume Bailly.

Bailly, un savant și un patriot, fusese un luptător curajos pentru revoluție.

El se arătase îndrăzneț și sfidase regalitatea, pe atunci în toată puterea ei, pe cînd guvernanții de acum erau fricoși, se arătau lași.

Tot Bailly era acela care în adunarea constituantă, în veci memorabilă, din sala de bal, luase cuvîntul și împreună cu Mirabeau strigase gărzii regale, că erau sprijiniți de drepturile poporului și se vor da înapoi numai în fața baionetelor.

Întreaga Franță aplaudase pe acest nobil și dezinteresat republican, însă toată popularitatea lui Bailly dispăruse.

Ales la 16 Iulie 1789 primar al Parisului, el luă acest post onorific primejdios, mai mult din iubirea pentru patrie, decît din prudență.

El avea încredere în simpatiile populare și credea că noua slujbă îi va fi ușoară.

Dar în curînd, recunoscu că popularitatea nu-l mai ajută, cînd începu să joace rolul de conducător.

Fapta care-l făcu urît nu numai poporului, ci și apostolilor republicii, era următoarea

Cînd adunarea națională hotărî destituirea provizorie a nenorocitului rege Ludovic al XVI-lea, izbucnise după cum se știe o enormă răzvrătire pe străzile Parisului.

Poporul năvălise asupra gărzii elveţiene, credincioasă încă regelui, se ajunsese la mari vărsări de sînge, cărora Bailly le puse capăt, trimiţînd pe gardiştii municipali în ajutorul trupelor regale.

Poporul trebui să fugă, lăsînd mulţi morţi şi răniţi.

Această faptă era bună, căci ea a împiedicat anarhia care altfel ar fi izbucnit chiar atunci.

Poporul însă nu putea înţelege aceasta.

De aceea, Bailly era numit Cainul Republicii Franceze, era acuzat în gazete şi în întruniri că a vărsat sîngele poporului după porunca partidei regaliste.

Fuga lui Bailly din Paris nu putu să-l scape.

Prin trădători el fu ademenit, prins şi adus în faţa tribunalului revoluţionar şi condamnat la moarte.

El trebuia să fie executat chiar pe locul crimei pe care o făptuise.

De aceea, Călăul, după ce execută pe cîţiva tovarăşi ai lui Bailly, trebui să transporte eşafodul pe cîmpul revoluţiei.

Era deja zece trecute, cînd Enric Sanson porni într-acolo cu calfele lui.

Fouquier-Tinville alesese locul pentru ridicarea eşafodului.

Enric Sanson dădu instrucţiunile necesare lui Nicolai, credincioasa lui calfă. Apoi plecă la Conciergerie pentru a primi noi ordine.

Era pe la amiază. Clopotele din Paris răsunau, cînd Călăul ajunse la Conciergerie.

O mulţime enormă înconjura închisoarea, strigătele se auzeau pînă în cele mai îndepărtate celule.

Temnicerul, în momentul cînd Bailly ieşi din celula lui pentru a fi predat lui Enric Sanson, strigă :

— Domnul Bailly, fostul măcelar al fostului tiran !

În zadar căută să-l înbuneze Enric Sanson.

Relaţiile de prietenie pe care le avusese Călăul cu aceşti zbiri, erau de mult rupte.

Cu instinct bestial, aceste brute simţeau că poziţia lui Sanson nu era sigură şi Călăul de azi, putea deveni mîine o victimă pentru eşafod.

De aceea la observaţiile lui Enric Sanson, zbirii dădeau din umeri, alţii se sileau chiar să brutalizeze şi să ironizeze şi mai mult pe bătrînul Bailly.

Ei începură să-l împingă de la unul la altul, făcînd fel de fel de glume proaste.

În acest timp, intră scriitorul Nappier. Cu un surîs maliţios, el privea acest joc brutal.

Enric Sanson nu se mai putu stăpîni.

Cu ochii fulgerători, se apropie de acest scriitoraş.

— La dracu, cetăţene !, strigă Enric cu vocea aspră, cum pot îndrăzni să-şi bată joc de un astfel de nenorocit ! Opreşte brutalităţile acestor pungaşi !

Nappier îl privi mirat.

— Vreau să-ţi spun ceva, meştere Sanson, nu te ocupa de lucruri care nu te privesc. Ia-l pe bătrîn şi du-l pe stradă. Poporul vrea să-i facă o primire călduroasă.

Scriitorul rîse răutăcios. Enric Sanson se întoarse plin de dispreţ, se apropie de Bailly, dădu înapoi pe zbirii temniţei şi se aşează în faţă condamnatului, protejîndu-l.

— Pungaşi !, strigă Enric Sanson dispreţuitor, laşi care n-aveţi curajul să atacaţi un om în stare să se apere şi vă răzbunaţi pe un bătrîn fără apărare, condamnat la moarte !

Vocea Călăului, mai mult dispreţul lui, făcu pe acel mişel să roşească.

Ei aruncară Călăului priviri hoţeşti, strînseră pumnii, dar nu îndrăzneau să spună nimic.

Enric Sanson se grăbi să pregătească cît mai repede pe Bailly pentru eşafod.

Brutalitatea zbirilor nu descurajase pe savantul Bailly. Cu linişte şi blîndeţe suferea resemnat.

Numai de cîteva ori, şopti încet.

— Îmi faceţi rău !

Cînd Enric Sanson îl eliberase din mîinile zbirilor, el îi strînse mîna :

— Îţi mulţumesc meştere, îmi vrei binele. Sînt prea bătrîn pentru astfel de jocuri.

El se aşează pe un scaun pentru a fi tuns.

— Acuma trebuie să-ţi pui haina !, zise Enric Sanson. Este cam frig.

— Ah, nu zise Bailly surîzînd vesel, crezi că am să capăt guturai ?

Sanson îl luă de braţ şi astfel, urmaţi de gardişti municipali, ieşiră amîndoi din Conciergerie.

Capitolul 181

LUPTA ÎN JURUL EŞAFODULUI

Cînd Bailly se urcă în trăsura funebră cu Enric Sanson şi calfele lui, mulţimea izbucni în strigăte asurzitoare.

— Cum se bucură văzînd că sîngele curge !, zise savantul surîzînd dureros. Dumnezeu ştie că am fost totdeauna un prieten al poporului. Pentru libertate am trăit, pentru dînsa voi muri. Alţii, mai mari decît mine, au fost calomniaţi.

Enric Sanson îl ajută să se urce în carul funebru.

Plebea înconjură carul cu strigăte sălbatice, iar Călăul recunoscu publicul obişnuit de la executări.

El se uită întristat la popor. I se părea, azi, mai fanatic ca de obicei.

Dar privind faţa liniştită a bătrînului Bailly, avu speranţa că vor ajunge neatinşi la eşafod.

Bailly, fără a ţine seama de ameninţările plebei, începuse o conversaţie cu Enric Sanson.

Călăul admiră seninătatea condamnatului.

Bailly întreba pe Călău de ultimele momente ale executaţilor de mai înainte.

În special îl interesa soarta curajoasei Charlotte Corday.

Apoi savantul îi ceru călăului unele detalii asupra meseriei sale.

Călăului i se părea că Bailly era încă în fotoliul lui de primar şi că vorbea cu dînsul ca pînă mai înainte.

Deodată trăsura se opri. Ajunseră aproape de cîmpurile Elisee, unde trebuia să aibă loc executarea.

— Stai, stai !, strigase cineva din spatele trăsurii.

Enric Sanson se întoarse în momentul cînd trăsura se oprise.

Mulţimea se îngrămădea să afle care era cauza incidentului.

Enric Sanson recunoscu în cel ce striga pe una din calfele lui, plin de sudoare şi abia răsuflînd.

— Ei, ce este, de ce ne opreşti ?, strigă Enric Sanson aspru.

— Timplarii au uitat în grabă să ia cîţiva butuci pentru duşumeaua eşafodului !, strigă calfa. Sînt vreo zece bucăţi aici. Trebuie luaţi, meştere. Îi putem pune în car ?

Enric Sanson încreţi fruntea.

El simţea că această oprire era primejdioasă, dar după o scurtă şovăială se învoi.

El îi spuse lui Bailly că trebuie să coboare.

Mulţimea se repezi asupra savantului.

— Înapoi ! Pungaşilor ! strigă Enric Sanson..

Călăul reuşi să îndepărteze mulţimea din jurul savantului.

Un murmur ameninţător se auzi din mulţime.

Toţi strîngeau pumnii gata să atace pe călău, dar deja interveniseră gardiştii municipali care opriră cu baionetele lor mulţimea.

Butucii fuseseră deja încărcaţi în car.

— Te urci în car ? îl întrebă Enric pe nenorocitul Bailly.

— Nu, răspunse acesta. Lăsaţi-mă să fac acest scurt drum pe jos. O să am destulă vreme de acum încolo să mă odihnesc.

Un surîs vesel îi flutura pe buze.

Gardiştii reuşiră cu mare greutate să-i facă loc acestuia prin mulţime.

Mulţimea îi arăta pumnii lui Bailly.

Din cînd în cînd cîte unul reuşea chiar să-l lovească.

Un pungaş de vreo cincisprezece ani smulse haina de pe umerii lui Bailly.

Haina fu ruptă în bucăţi.

Furioşii încercară din nou să-l atace pe condamnat, dar Enric Sanson se aşează în faţa acestuia şi strigă :

— Cine ţine la viaţa lui să se dea un pas înapoi !, strigă el cu o voce tunătoare. Am luat în primire pe condamnat şi răspund cu viaţa de siguranţa lui ! Vai de aceia care vor îndrăzni să se atingă de el.

Vocea călăului învinse din nou.

Poporul, deşi furios, se dădu înapoi.

Enric Sanson o porni repede cu Bailly spre eşafod.

Acum se auzeau deja calfele care lucrau la eşafod, deja se înălţau stîlpii roşii ai ghilotinei.

Mulţimea începu să arunce în el cu fel de fel de lucruri. Călăul îl urcă pe Bailly în car.

— Întindeți-l pe fundul carului, murmură Enric Sanson, aruncînd o privire dispreţuitoare mulţimii.

În acest moment o piatră îl lovi în umăr pe Enric Sanson.

— Pungaşi, pungaşi !, strigă călăul.

Poporul era azi în altă dispoziţie.

De obicei îl respectau pe Enric Sanson, azi însă păreau a-l duşmăni.

Toţi rîdeau şi urlau.

— Bine i-ai făcut ! Bravo !, strigă un pungaş. Daţi în meşterul Sanson dacă face atîta gură !

Mulţimea aplaudă şi începu din nou să arunce cu pietre, care din fericire nu loviră pe nimeni.

Bailly, care era întins pe fundul carului, atinsese cu fruntea genunchiul călăului.

— Ridică-mă te rog, nu te pune în primejdie pentru mine !, zise bătrînul.

— Nu, nu, lasă !, răspunse Enric Sanson, ajungem imediat la eşafod.

— Ridică-mă, te rog !, zise încă o dată Bailly.

Cînd Enric Sanson acceptă şi îl ridică pe bătrîn, acesta surîdea.

— Nu-mi vor putea ei strica liniştea sufletească, zise el blînd. N-am trăit în zadar şaptezeci şi cinci de ani o viaţă pe cinste, ca să nu pot muri cu cinste timp de un sfert de ceas !

Ajunseră la eşafod. Loviturile de ciocan se auzeau mereu. Eşafodul încă nu era gata.

— Pentru Dumnezeu, fă-l mai repede !, şopti Enric Sanson calfei sale. Vezi ce iritată e mulţimea. Acum îl vor rupe în bucăţi pe sărmanul bătrîn.

— Da, da, meştere, zise Nicolai. Azi un spirit de răzvrătire a aţîţat calfele noi. Mi se pare că au fost aţîţaţi de sus !

— Pungaşii !, zise Enric Sanson, nu te mai poţi încrede în oameni !

Apoi se întoarse către nenorocitul Bailly.

Acesta privea liniştit spre mulţimea din jurul eşafodului.

— Hei, călăule, călăule ! strigară cîţiva care erau mai aproape de eşafod. Nu trebuie să-l execuţi aici pe banditul ăsta, nu-i demn să stropească cu sîngele lui cîmpul libertăţii. Înapoi la piaţa Grévei !

Strigătele deveneau din ce în ce mai amenințătoare. Deodată lanțul pe care-l formau gardiștii municipali fu rupt, și poporul năvăli asupra eșafodului.

Cîțiva pungași iacobini urcară scările eșafodului.

— Ai auzit, meștere Sanson ?, strigă unul. Nu te lăsăm să-l execuți aici pe acest bandit !

— Nu fiți nebuni, cetățeni ! strigă Enric Sanson, am poruncă severă, trebuie s-o îndeplinesc. Nu mă opriți ! Trebuie să-mi fac datoria !

— Ce porunci ?, strigă unul din iacobini, rîzînd ironic, numai noi, poporul guvernant, avem dreptul să poruncim. Ascultă-ne și supune-te !

Enric Sanson chemă un ofițer și se sfătui cu el. Unul din mulțime strigă :

— Soldații, călăule, n-o să-ți folosească la nimic, numai noi poruncim aici. Tu trebuie să te supui, Enric Sanson, sau cuțitul are să cadă și pe gîtul tău. Am privit destul așa că putem și noi să minuim ghilotina !

Mulțimea începu să urle. Era un zgomot infernal.

Gardiștii municipali dispăruseră.

Mulțimea ajuta tîmplarilor să desfacă eșafodul.

Enric Sanson fu despărțit de mulțime, și abia cu greu îl regăsi pe Bailly.

Acesta arăta groaznic.

Pe față și pe cămașă era plin de noroi. Fusese rănit cu o piatră în frunte.

— Bine că m-ai regăsit, meștere Sanson !, zise Bailly. Credeam că or să mă omoare !

Enric Sanson devenise palid de mînie și durere.

— Sărmane bărbat !, murmură el, ce s-a alês din marele și mîndrul popor francez !

În acest moment mulțimea începu iar să arunce cu pietre.

— Veniți încoace !, strigă Enric Sanson zărindu-și calfele.

Calfele alergară spre stăpînul lor și se așezară în jurul lui și al condamnatului.

Dar această rezistență ațîță și mai mult furia poporului.

Pietrele începură să cadă din nou.

Nicolai se clătină.

O piatră cît pumnul îl lovise în frunte şi aproape leşinat, credinciosul ucenic dispăru în mulţimea care se înghesuia din toate părţile.

Celelalte calfe se strînseră şi mai aproape în jurul stăpînului lor.

— Cetăţeni francezi !, strigă Enric Sanson cu o voce puternică, v-aţi pierdut minţile ? Faptele voastre arată mîndrie şi demnitate bărbătească ? Nu sînteţi oameni, sînteţi fiare sălbatice !

Pentru un moment mulţimea încetă să mai strige şi să mai arunce cu pietre.

Unul dintre cei care strigaseră pînă atunci, se apropie de Enric Sanson

— Da, e adevărat, am întrecut orice măsură !, strigă el către tovarăşii lui. Ce e de vină meşterul Sanson ? Lăsaţi pietrele !

Dar numai rîsete ironice se auziră.

Pietrele începură din nou să-i lovească pe Sanson şi pe Bailly.

Acesta din urmă era zdrobit şi ar fi căzut dacă nu l-ar fi apucat Enric Sanson în ultimul moment.

Deodată, pe cînd Enric Sanson se încredinţa deja cerului, se auziră sunete de trompetă.

Mulţimea tresări. Fiecare era curios să vadă ce se întîmplă.

Un murmur surd trecea prin mulţime.

În acest moment se auziră comenzile.

Guvernanţii republicii fuseseră înştiinţaţi de cele ce se petreceau pe Cîmpul Libertăţii.

Nu pentru a-l scăpa pe Sanson, ci pentru a-şi îndeplini voinţa în orice împrejurări, Danton adunase o parte din trupele din Paris.

El însuşi îi condusese pe soldaţi pînă aici.

Danton se opri foarte aproape de Sanson şi îi aruncă acestuia o privire dispreţuitoare.

— Aşa-ţi îndeplineşti funcţia, Enric Sanson ?, strigă el cu o voce ameninţătoare. De ce n-ai lucrat după porunca mea ?

Enric Sanson îl privi cu curaj.

— Întrebaţi-i pe aceia !, zise călăul arătînd mulţimea. M-am luptat destul cu acei mişei care au aţîţat poporul !

Danton se încruntă.

— Vorbeşti cu îndrăzneală, meştere Sanson, ce vrei să spui ?

— Ei, zise Sanson, ar trebui să-ţi dai seama şi singur. Dar nu avem timp de pierdut. Daţi ordin să se refacă eşafodul. Nu-i uman să-l mai chinuim pe acest nenorocit.

Curajul pe care-l arătase pînă acum Bailly, făcuse loc unei desăvîrşite epuizări.

Prea mari fuseseră pentru el torturile fizice şi sufleteşti.

Acum era mai mult ţinut de calfe. Nu se mai putea ţine pe picioare.

— Lasă că vorbim altădată, meştere Sanson !, zise Danton întorcîndu-se de la dînsul cu o mutră dispreţuitoare.

Apoi dădu ordin cu o voce tunătoare să se reclădească eşafodul.

În curînd ghilotina era refăcută şi Bailly urma să fie executat.

El îşi recîştigase curajul, strînse mîna lui Sanson şi strigă :

— Trăiască Franţa, trăiască libertatea ! Îţi urez fericire, scumpa mea patrie !

Poporul nu răspunse.

O tăcere de moarte domnea printre toţi.

Calfele de călău îl apucară pe Bailly şi îl legară de scîndură.

Cuţitul căzu şi Franţa fu lipsită de unul din cei mai mari patrioţi.

Capitolul 182

DREPT ÎN INIMĂ

În această seară Enric Sanson se întoarse acasă zdrobit.

Îi apărea mereu înaintea ochilor figura nenorocitului Bailly.

Strigătele mulţimii îi răsunau încă în urechi.

Nicolai fusese rănit în frunte cu o piatră.

Aproape fără cunoştinţă plecase spre casă.

Dar călăul nu se gîndea că după toate întîmplările de azi să-l mai aştepte vreo primejdie.

De amenințările confrăției de sînge nu ținea deloc seamă. Trecuseră deja cîteva luni de la acea întîlnire sinistră din castelul Barry, fără ca Fouquier să fi realizat vreuna din amenințările lui.

Afară de asta, Pippin, cel mai bun instrument al acuzatorului public, era arestat.

Cu atît mai mult fu uimit Enric Sanson, cînd mergînd spre casă, se simți deodată prins de braț. Era întuneric pe mica stradelă lăturalnică prin care Enric trebuia să treacă.

Călăul se întoarse. Văzu doi bărbați cu haine cafenii. În mînă țineau făclii aprinse.

Erau desigur servitori.

— Ei, ce este ?, întrebă călăul.

— O doamnă vă roagă să-i acordați cîteva minuțe, zise unul dintre acești servitori.

Călăului i se păru că-l cunoaște pe cel care vorbise. Trebuia să-l mai fi văzut odată, într-o împrejurare primejdioasă, dar n-avu vreme să se gîndească mai mult la asta.

— Hotărîți-vă, zise tovarășul servitorului, acolo în lectica aceia, se află doamna care dorește să vă vorbească.

Enric privi în acea direcție.

Într-adevăr la vreo douăzeci de pași se afla o lectică în mijlocul străzii.

Doi purtători stăteau alături și din lectică ieși o femeie cu chipul acoperit.

Enric Sanson șovăi un moment.

— Nu o cunosc pe stăpîna voastră și nu știu ce vrea de la mine !, zise rece Sanson. Dacă dorește să vorbească cu mine să vină la mine acasă ! Cred că știți că eu sînt călăul din Paris !

Unul din servitori dădu din cap.

— Știm, dacă însă n-ai curaj meștere Sanson să faci cîțiva pași pînă la lectică, atunci rămîi cu bine ! Enric se încruntă și-l privi mîndru pe cel ce vorbea așa de tare.

— Dacă Enric Sanson are sau nu curajul de a acorda o convorbire unei dame, este treaba mea !, răspunse aspru călăul.

În același timp se îndreptă spre lectică, fără să vadă privirea ironică cu care îl măsurau servitorii.

Enric Sanson ajunse lîngă lectică.

Enric Sanson putu să vadă numai o figură femeiască afundată în perne, fără a putea vedea cîtuşi de puţin faţa ei voalată.

În acest moment se apropiară şi servitorii.

Torţele luminară interiorul lecticii.

Femeia îşi dădu voalul la o parte.

— Dumnezeule !, murmură el, prinţesa de Barry ! Nu se aşteptase la aşa ceva.

În timpurile din urmă uitase cu totul de prinţesă şi de crima pe care-o făptuise contra-lui.

I se păru că iadul o trimisese ca să-l chinuiască.

Oare plănuise prinţesa vreun nou atentat contra lui ?

În orice caz punînd mîna pe pistol se simţea mai sigur.

— Linişteşte-te meştere Sanson, şopti frumoasa prinţesă. Viaţa nu ţi-e în primejdie. Îţi promit că această convorbire nu va vătăma cu nimic preţioasa dumitale fiinţă.

— Dar ce vrei de la mine, cum îndrăzneşti, nerușinato, să-mi mai ieşi în cale ?, strigă Enric plin de mînie.

— Uiţi, Enric Sanşon, începu prinţesa, că în ochii mei eşti un om care nu şi-a ţinut jurămîntul ?

— Nu mai vorbi despre asta !, strigă Enric. Chiar dacă ţi-aş fi jurat, Dumnezeu trebuia să mă dezlege de acest jurămînt. Ţi-am spus-o de multe ori şi ţi-o mai spun. Nici o legătură nu mai poate exista între mine şi Dumneata, pe care te urăsc şi te disprețuiesc mai mult decît pe oricare fiinţă din lume. Şi acum, rămîi cu bine, n-am timp să stau de vorbă cu o fiinţă coruptă !

— Vorbeşti sincer, Enric Sanson !, zise prinţesa, dar fii fără grijă, ceasul socotelii va veni şi pentru Dumneata !

— Taci, femeie nerușinată, strigă călăul care nu-şi mai putea stăpîni iritaţia. Ce m-ar putea împiedica să strîng poporul şi să-i spun că eşti o aristocrată ? Căci după legea suspecţilor, eşti condamnată la moarte !

— Fă-o, fă-o !, strigă prinţesa aruncînd călăului o privire provocatoare. Cheamă poporul să mă ducă înaintea tribunalului revoluţionar. Prost ce eşti, crezi că m-aş arăta pe străzile Parisului dacă n-aş şti că am un sprijin puternic faţă de care un biet călău e dezarmat ? Află că nu mai sînt prinţesa de Barry, ci Adela Laiselet, întima stăpînului tău Danton.

Enric Sanson se dădu cîţiva paşi înapoi.

Un moment se gîndi că vorbele prinţesei erau numai palavre.

Dar imediat își schimbă părerea.

Nu, ea spunea adevărul. N-ar fi îndrăznit altfel să se arate pe străzile Parisului.

Altfel primul vagabond pe care l-ar fi întîlnit, putea s-o tîrască în fața tribunalului revoluționar.

— Ei bine, zise călăul, caută-ți de drum și urzește mereu firele pierzaniei mele. Nu mă tem de dumneata, cetățeană Laiselet ! Peste mine este cineva care e mai tare decît dumneata și decît Danton. Cineva căruia dumneata nu mai știi să te rogi. Luptă-te contra lui Dumnezeu, trimisă a iadului ! Rîd de amenințările tale !

Enric Sanson făcu cîțiva pași. Prințesa îl chemă înapoi.

— Ești așa de grăbit Enric Sanson ?, zise cu batjocură Adella. Mai stai puțin. N-ai primit vreo veste de la Lili Miranda ?

Călăul tresări, se întoarse și se-apropie de lectică.

— Taci, femeie coruptă !, strigă Enric Sanson plin de mînie și indignare. Nu ești demnă să pronunți numele acelei femei.

Fața prințesei se descompuse de ură și furie.

— Înjură-mă ! Însă tot eu voi triumfa ! Căci află că mîine, o teribilă judecată se va face în toată mînăstirea unde se află acum Lili a dumitale !

— Știi deci că Lili se află acolo ?, murmură călăul devenind palid.

Prințesa rîse răutăcios.

— Te miră ? Știu asta de la Danton !, răspunse ea cu voce tăioasă. Știu și mai mult. Mai află deci, puritanule călău, că două regimente de artilerie au fost trimise la mînăstire pentru ca după porunca lui Danton, să se măcelărească toți prizonierii din mînăstire, mă înțelegi, măcelăriți fără milă, pentru a face loc condamnaților politici ! Ha ! ha ! ha !, urmă drăcoaica aplecîndu-se ironic asupra călăului. Tremuri meștere Sanson ? Ești palid ? Te-a lovit bine săgeata ? Spui că eu nu mai cred în Dumnezeu ? E adevărat, dar totuși poți să mă crezi că mîine Lili nu va fi decît un cadavru ciuntit de un tun, o masă de carne diformă.

— Destul, destul !, strigă Enric Sanson lovindu-se cu mîinile peste față de disperare.

Un moment rămase ca ametit. Această nouă lovitură era mai puternică decît toate celelalte.

Enric Sanson știa că prințesa putea să aibă dreptate. Ici și colo, în împrejurimile Parisului, se întîmplase ca după porunca lui Danton, criminalii ordinari din închisori să fie pur și simplu măcelăriți pentru a face loc prizonierilor politici.

— Ei, Enric Sanson !, zise rîzind frumoasa drăcoaică. Poți să reflectezi oricît. De astădată Lili nu va mai scăpa de răzbunarea mea, și poate că te vei căi acum pentru că m-ai refuzat. Da, urmă prințesa cu o voce tremurătoare apucînd mîna călăului, acum e prea tîrziu să-mi mai spui vorbe de iubire, toată iubirea mea s-a prefăcut în ură înverșunată. Ai fi putut, Eric Sanson, să mă faci bună și nobilă, m-ai reprins, mi-ai adus cea mai mare injurie care poate fi adusă unei femei, ai deșteptat iadul în inima mea, acum toate vor cădea asupra capului tău. Mîine seară, va fi moartă acea femeie care a fost între inima mea și a ta ca o prăpastie ! Păzește-ți capul, Enric Sanson !

Prințesa sfîrși cu un rîs strident.

Apoi făcu semn purtătorilor și zise servitorilor

— Închideți lectica și s-o pornim spre casă.

Enric Sanson rămase împietrit.

Privea ca uluit torțele și lectica care se depărtau.

Arpoape fără cunoștință porni spre casă.

Capitolul 183

O ÎNCHIPUIRE AERIANĂ

Cînd Enric Sanson ajunse acasă își recăpătase toată liniștea lui sufletească.

Mii de planuri pentru scăparea logodnicei sale îi trecuseră prin minte, dar nici unul nu i se păruse bun.

Era aproape imposibil să o mai scape pe Lili.

Enric Sanson cunoștea bine mînăstirea.

Era drum de o zi pînă acolo.

Dacă ar fi pornit chiar acum, cu greu putea ajunge înainte de prînz.

Nu mai era nici o scăpare pentru Lili.

Enric se gîndi la Orfelia.

Cu dînsa vroia el să se sfătuiască.

Din fericire, cînd ajunse acasă văzu lumină în odaia Orfeliei.

Aceasta nu se culcase încă. Cît putu de repede, Enric urcă scara care ducea spre odaia surorii sale.

O găsi scriind.

Ea se sculă şi îi ieşi înainte.

— Îi scriam prietenului nostru Tellier, zise tînăra fată roşind. Mi-a trimis o scrisoare azi dimineaţă. Dar, Dumnezeule, se întrerupse deodată Orfelia aruncînd o privire fratelui ei, cum arăţi ! Ce s-a mai întîmplat ?

Enric se aruncă disperat pe un scaun şi zise

— Ziua asta va fi cea mai groaznică zi din viaţa mea. Mai întîi am avut la eşafod o scenă groaznică. de nedescris ! Ah, ce corupt e acest popor ! Nenumăratele măceluri şi sîngele vărsat a ucis toate sentimentele bune din inimile oamenilor ! Dar să nu mai vorbesc despre asta, urmă Enric peste un moment, ceva şi mai groaznic se va întîmpla. Mîine viaţa lui Lili va fi în primejdie şi de astă dată n-o vom putea scăpa !

— Dumnezeule, mă sperii !, răspunse sora călăului. Cum, Lili Miranda este iarăşi în primejdie ? Ea pare a fi născută sub o stea nefericită.

— Ah, e aşa de groaznic încît buzele mele refuză să mai pronunţe vorbele acelea. Şi totuşi trebuie să-ţi spun totul. Dacă nu găseşti vreun mijloc de scăpare, nu vreau să mai trăiesc !

— Vorbeşte !, murmură Orfelia.

Ea devenise albă ca varul bănuind ceva din cele afară de groaznic.

— Spune, ce este ?, murmură apoi tînăra fată.

Enric Sanson suspină adînc.

— Ah, soră dragă, ce-am păcătuit ca soarta să ne persecute atîta ?, gemu călăul. Cîinele de Danton, altfel nu-l pot numi, a dat un nou ordin groaznic. Pentru a face loc în închisori condamnaţilor politici, mizerabilul a poruncît ca două regimente de artilerie să plece la fosta mînăstire a Cîmpului Sfînt şi să-i măcelărească pe toţi condamnaţii de acolo !

— Dumnezeule !, strigă Orfelia. Şi Lili e lovită de această poruncă. Acum înţeleg !

— Ce-i de făcut ? Ce-i de făcut ?, strigă Enric Sanson disperat. Orfelia ajută-mă, sfătuieşte-mă. Nu pot şi nu trebuie să o las pe logodnica mea să moară.

— Nu există nici o scăpare, murmură cu tristeţe fata.

— Trebuie să fie !, strigă Enric disperat.

Deodată o hotărîre străluci în ochii lui.

— Trebuie să mă duc la dînsa, strigă călăul. Ce-mi pasă acum de datoria, de slujba mea. Dacă printr-o minune cumva o pot scăpa pe Lili, voi fi fericit, dacă nu, voi muri împreună cu ea !

— Dumnezeule !, strigă Orfelia. Enric, eşti nebun ? Gîndeşte-te şi la mine !

— Nu, Orfelia ! Iubirea fraternă are o limită !, zise călăul, pe cînd o hotărîre nestrămutată îi strălucea în ochi. Nu voi ceda, nu voi fi slab. Viaţa fără Lili n-are preţ pentru mine. Indată ce acea fiinţă îngerească va fi murit, nu mai e loc pe pămînt pentru mine !

— Enric, Enric !, suspină Orfelia îmbrăţişîndu-l. Pe mine vrei să mă laşi singură ? Nu, nu, merg şi eu cu tine. Dacă nu o vom putea salva pe Lili, vom cădea şi noi zdrobiţi de tunurile nimicitoare !

— Asta vrei să faci, dragă soră ? strigă Enric Sanson îmbrăţişînd-o. Nu, nu, vorbeşti nebunii, dragă soră ! Eşti tînără, frumoasă, viaţa îţi surîde, pe cînd eu nu mai am de ce trăi !

Faţa Orfeliei se lumină.

— Ah, dragă Enric, cît de puţin îmi cunoşti inima. Eu trăiesc numai pentru tine. Te-am iubit din copilărie, am împărtăşit cu tine bucuriile şi durerile. Acum, dragă frate, dă-mi mîna, să mergem, poate că Dumnezeu e cu noi. Poate reuşim să o salvăm pe Lili ! Dacă nu, vom muri împreună !

Un strigăt de bucurie ieşi din pieptul lui Sanson. El o strînse la piept.

— Ah, Orfelia, ce bogat sînt !, murmură el. Am două inimi care bat împreună cu a mea ! Acum nu mă mai tem de nimic, nici măcar de moarte. Trebuie să învingem !

Se îmbrăţişară, apoi se sfătuiră cum ar putea să plece.

Enric Sanson coborî repede pentru a da ordine.

Nicolai era epuizat de durere, dar se declară gata să-l înlocuiască pentru cîteva zile pe stăpînul lui. Doi cai

erau deja gata de plecare.

După o jumătate de ceas, călăul și sora lui alergau spre mînăstire.

Multe, multe ceasuri călăriră ei în fugă.

Peste tot pe unde treceau domnea o tăcere solemnă. Numai în inimile călăreților domnea neliniștea, durerea și deznădejdea.

Astfel merseră ei toată noaptea și jumătate din ceea de-a doua zi.

Întrebînd în diferite sate dacă trecuseră deja regimentele de artilerie, li se răspunse că deja dis-de-dimineață trecuseră cu mare zgomot.

— Orfelia, venim prea tîrziu !, strigă Enric Sanson.

Ajunseră deja foarte aproape de mînăstire.

Deodată Enric Sanson se înspăimîntă.

O împușcătură de tun făcu să vibreze aerul, apoi încă una și încă una.

— Orfelia, Orfelia !, strigă Enric cu o voce supraomenească. Venim prea tîrziu !

Enric era așa de iritat că nu mai putu să se țină în șa.

Deodată, înainte ca Orfelia să-l fi putut sprijini, Enric căzu de pe cal.

Calul sări în sus, fugi și se opri la oarecare depărtare.

Orfelia sări jos de pe calul său.

— Dumnezeule, ce-ai pățit Enric ?, murmură ea tremurînd. Mulțumită lui Dumnezeu, trăiești, nu ți-ai pierdut cunoștința !

Enric Sanson gemu.

— N-am nimic soră ! Și totuși ! vocea călăului fu înecată de plîns.

Tunurile se auzeau mereu. Privi din nou spre colina pe care se înălța mînăstirea.

— Ce e asta ?, strigă Enric Sanson sculîndu-se repede.

Deasupra mînăstirii se ridicase o bombă ciudată.

— Ce-i asta ?, murmură încă o dată Enric Sanson.

Sora lui, de asemenea încordată, se uită în aceeași direcție.

Așa ceva nu văzuse niciodată.

O mică bombă se ridica din ce în ce mai mult deasupra castelului.

Dedesubt era o barcă, sau așa ceva, și într-însa erau oameni.

Distanța era mare, nu se putea vedea dacă erau femei, bărbați sau copii.

— O minune se întîmplă Enric, o minune, strigă Orfelia plină de bucurie. Ți-am spus, Dumnezeu mai trăiește!

Enric Sanson nu răspunse.

El se uita numai la globul vrăjit, care se ridica mereu.

Călăul împreună mîinile ca pentru a se ruga.

— Dumnezeule, dacă e posibil, murmură călăul cu buzele tremurînde, Lili, scumpa mea logodnică, pot spera că Dumnezeu a făcut o minune?

Globul dispăru.

Enric și sora lui, fără a spune un cuvînt, se îmbrățișară.

Capitolul 184

MĂCELUL DIN ÎNCHISOARE

Să ne întoarcem la grațioasa Lili.

Bineînțeles vestea despre ordinul lui Danton ajunsese și aici.

— Ce se va întîmpla?, se întrebau cu toții, de la director pînă la cel din urmă criminal.

Directorul știa că nu-i putea cere lui Danton milă pentru condamnați.

Lucrul acesta ar fi fost zadarnic și apoi și-ar fi primejduit viața.

Demnul bătrîn hotărîse să caute prin toate mijloacele să înlăture această crimă nemaiauzită.

Directorul îi poruncise lui Lili să țină secretă vestea venită din Paris.

El dorea ca nici un prizonier să nu știe de primejdia care-i amenință.

Dar cum se putea ține ceva secret, atunci cînd atotputernicul Danton își avea pretutindeni spionii lui.

Tourzel, fără să știe, era spionat de cîțiva dintre subalternii lui.

Ei fuseseră informați în ascuns de ceea ce-i aștepta pe condamnați.

Unii dintre acești paznici, cei mai răi și mai cruzi, găsiseră de cuviință să facă aluzii față de nenorocitele prizoniere, la soarta care le așteaptă.

Fiecare dintre ele primea vestea.

Unele cădeau în apatie, altele plîngeau, altele erau cuprinse de o furie nebună.

Directorul adună în curte pe toate condamnatele, care începuseră deja a se răzvrăti şi le vorbi astfel :

— Nu ştiu cine a îndrăznit, împotriva poruncilor mele, să vă comunice o astfel de veste, care îmi parvine în numele Convenţiei de la ministerul de justiţie. N-am timp să cercetez şi de altfel ar fi zadarnic. Pot să vă spun numai că ce-aţi auzit e adevărat !

Un murmur de groază trecu prin rîndurile femeilor adunate.

Îl cunoşteau pe director destul de bine şi ştiau că el nu spunea decît adevărul.

Vestea li se păru groaznică.

— Dar eu nu voi îngădui ca voi să fiţi măcelărite de tunuri, urmă directorul ridicînd capul cu mîndrie, veţi rămîne în viaţă, dar trebuie să vă răscumpăraţi viaţa. Nu pot să vă scap altfel. Răzvrătindu-mă contra superiorilor mei, o fac cu credinţa că mă supun voinţei lui Dumnezeu ! Vreţi să vă supuneţi orbeşte poruncilor mele ? Vreţi să apăraţi mînăstirea ?

Un „da" unanim se auzi din rîndurile femeilor.

Lili era cuprinsă de frică şi grijă.

Orice culoare de viaţă dispăruse de pe faţa ei.

Înainte ştiuse să-şi ascundă tristeţea şi dorul de Enric, acum însă căzu pradă unei disperări desăvîrşite.

Copii erau prea nevinovaţi pentru a înţelege primejdia care-i ameninţa pe părinţii lor şi pe Lili, tovarăşa lor de joacă.

Copii o înconjurară pe Lili, încercînd să o înveselească.

Dar Lili nu-i asculta, era cu gîndul în altă parte.

Gînduri triste o bîntuiau. De ce avea o soartă aşa de rea ? Va trebui să moară fără să-şi mai revadă pe iubitul ei, Enric ?

Chiar şi slujba şi-o făcea Lili în aceste zile mai neglijent ca de obicei.

Femeile condamnate se plimbau prin curte împreună cu nebunii care fuseseră lăsaţi liberi.

Montgolfier, noul prieten al lui Lili, era de negăsit.

De cîte ori Lili intra în celula lui, aceasta era goală. Bătrînul dispăruse.

Lili văzu că toate lucrurile de pa masă, sforile, bucăţile de mătase şi celelalte dispăruseră.

Să fi aflat şi acest nenorocit de apropiata primejdie ? Ori era pe cale să ascundă lucrurile pe care le cumpărase, cu economiile unei vieţi întregi ?

Montgolfier ştia totul. Lili înţelese asta în momentul în care îl întîlnise pe bătrîn în curte.

El alergă spre tînăra fată şi o apucă de braţ cu blîndeţe.

— Ai fost totdeauna aşă de bună cu mine, dragă copilă, zise bătrînul. Acum însă a venit momentul să-ţi arăt recunoştinţa mea.

— Cum asta ?, întrebă tînăra fată.

— O, ştiu totul ! zise Montgolfier misterios. Bătrînul Montgolfier nu-i nebun cum cred oamenii. Republica vrea să omoare pe toţi prizonierii. Va fi o scenă groaznică. În aparenţă nici o scăpare nu-i posibilă.

— Nu, într-adevăr nu-i posibilă, zise Lili cu ochii umezi, devenind palidă. Ştiu că şi eu va trebui să mor, şi e îngrozitor să fii tînără şi sănătoasă şi să trebuiască să părăseşti viaţa din cauza unui om fără inimă !

— Nu draga mea copilă, nu va trebui să mori !, strigă Montgolfier cu vocea tremurîndă, îmbrăţişînd-o pe tînăra copilă.

Lili văzu că bătrînul avea lacrimi în ochi.

— Dumnezeule, ce s-a întîmplat ?, strigă Lili compătimitoare. Eşti aşa de emoţionat !

— Da, sînt emoţionat, strigă Montgolfier, copila mea sînt aşa de mulţumit încît aş vrea să-i mulţumesc lui Dumnezeu. După o viaţă întreagă de muncă, succesul îmi surîde.

El o trase pe Lili spre un loc mai ferit.

Faţa lui deveni deodată serioasă.

— Poţi să păstrezi un secret ? şopti Mongolfier.

— Desigur, niciodată n-am trădat pe nimeni !

— Ei bine, corabia mea aeriană este aproape gata, şopti Montgolfier uitîndu-se în toate părţile pentru a vedea dacă nu e auzit.

— Ce spui ?, zise Lili dîndu-se înapoi cu un pas. Ştiu că ai scos toate lucrurile din odaie. Unde sînt acum ?

— Taci !, strigă Montgolfier uitîndu-se cu băgare de seamă în toate părţile. Asta e secretul meu. Acum, cînd ordinea severă nu mai domneşte aici, mi-am găsit un

loc mai ferit. Acolo nu mă deranjează nimeni. Cred că nici directorul nu are habar de existența acelei încăperi!

— Și acolo ți-ai clădit corabia ?, strigă Lili. Ah, Dumnezeule, de ar vrea Dumnezeu să-ți reușească, atunci, atunci...

— Nici un dacă !, o întrerupse hotărît Montgolfier cu ochii strălucitori. Îți spun că în curînd voi fi salvatorul tău. Îmi promiți, nu-i așa, să vii în celula mea, îndată ce groaznica primejdie se va apropia ? Promite-mi asta, copilul meu !

Lili dădu din cap.

Ea strînse mîna bătrînului, fără a avea însă în inima ei vreo speranță.

Acum ea credea într-adevăr că bătrînul era nebun.

Ea îl salută pe Montgolfier și alergă spre locuința familiei Tourzel. Mongolfier se uită lung după dînsa.

Capitolul 185

PRIMA ÎMPUȘCĂTURĂ DE TUN

Cele cîteva zile pînă la sosirea regimentelor de artilerie trimise de Danton, trecură cu o repeziciune înspăimîntătoare.

În sfîrșit venise acea zi fatală în care trebuiau să sosească soldații.

La porunca directorului, toate întrările mînăstirii fuseseră zăvorîte.

În fața porților au fost puse bucăți de stînci în care să se zdrobească bombele tunurilor.

Deoarece înainte mînăstirea fusese cetate, putea fi ușor apărată.

Tourzel hotărîse ca în cazul în care lucrurile vor merge prea departe, toate femeile să pregătească apă fierbinte că să arunce de pe ziduri peste soldați.

Tourzel spera că teroarea nu va domni mult timp în Paris.

Crezuse chiar că Danton, care devenea din ce în ce mai puțin iubit în țară, va cădea chiar înainte de sosirea regimentelor de artilerie.

Această speranță îl făcea să se hotărască la rezistență.

Nu, sute de vieți nu pot fi jertfite cu aprobarea lui.

Mai degrabă voia să se jertfească el cu familia lui decît să sufere acestea.

Mînăstirea fusese prefăcută într-o cetate.

Ce-i drept lipseau soldaţii.

Spionii lui Danton au vrut chiar să trimită veşti la Paris, dar Tourzel trebuie să fi aflat aceasta, căci îi pusese pe credincioşii lui să lege pe cîţiva funcţionari şi să-i ascundă în subterane.

Astfel, Tourzel putea spera că guvernanţii din Paris nu vor afla nimic despre planul lui.

Directorul spera să poată lua legătura cu comandanţii celor două regimente.

Poate că aceia cărora li se poruncise să aducă tunurile şi să distrugă mînăstirea, erau oameni de onoare.

Dar în curînd avea să se convingă că în afară de dînsul, nu mai existau mulţi oameni cinstiţi în Franţa, în aceste timpuri tulburi.

Pe cel mai înalt turn al fostei mînăstiri era postat un funcţionar de încredere al directorului.

Acesta trebuia să-l vestească pe director imediat ce va zări regimentele.

Toate inimile palpitau de emoţie.

Deodată se auzi semnalul funcţionarului aflat în turn.

Toţi cei din mînăstire se înfiorară. Acum sosise momentul hotărîtor.

Tourzel se urcă imediat în turn.

Sus era credinciosul lui funcţionar, care fără a spune un cuvînt, arătă cu mîna în zare.

Lui Tourzel îi fu de ajuns o privire pentru a vedea că ordinul lui Danton era pe cale de a se realiza.

Regimentele de artilerie veneau.

Cu iuţeala fulgerului se răspîndi vestea despre venirea soldaţilor.

Inimile tuturor băteau mai, mai să se rupă.

Cum se va sfîrşi ziua de azi ?

Cu groază se gîndeau prizonierii că Tourzel îşi va schimba poate gîndul în ultimul moment şi-i va deschide porţile inamicului.

Plînsete şi vaiete se auzeau pretutindeni în mînăstire.

Lili şedea palidă în grădină împreună cu copii directorului.

La drept vorbind ar fi trebuit să stea printre ceilalți prizonieri, căci Danton îi poruncise cu severitate lui Tourzel să nu cumva să ascundă vreuna din condamnate. Ba chiar numele lui Lili fusese pomenit în mod special. Cititorul știe cui se datora această poruncă.

Tourzel, în privința acestui punct, se făcuse deja vinovat de nesupunere.

El o tratase pe Lili ca pe propria lui fiică.

— Nu, copilă, zise el întorcîndu-se din nou în sînul familiei sale și întinzînd mîna ca pentru a o binecuvînta pe tînăra fată, rămîi la noi și împărtășește soarta noastră. Facă Cerul, ce crede de cuviință. Eu îmi voi face datoria pînă la capăt !

Doamna Tourzel era foarte întristată și îngrijorată.

Ea presimțea că nenorocirea își va urma cursul neîntrerupt.

Tourzel ieși din casă și ocoli încăodată toată mînăstirea.

El îl întîlni pe bătrînul Montgolfier care tocmai ieșea dintr-un gang întunecos.

— Du-te în celula dumitale moșule, nu ne sta în cale !, strigă Tourzel în treacăt, fără a-i da atenție.

Montgolfier se opri.

Tremurînd de iritație, bătrînul se uită după director.

— Că eu sînt nebun să mă duc la celula mea ! Nenorocitule, pe tine datoria te împinge la moarte. Eu însă trebuie să o scap cel puțin pe gingașa fată care s-a arătat așa de bună cu mine.

El respiră adînc.

Din nou un surîs misterios îi flutură pe buze.

— Focul arde deja, murmură bătrînul, aburul se formează și umple balonul, încă vreo două ceasuri și apoi...

Tourzel alergă spre turn.

El scrisese deja acum cîteva zile o scrisoare lungă și-l însărcină acum pe un funcționar al lui să ducă scrisoarea comandantului celor două regimente.

În această scrisoare Tourzel îl ruga cu vorbe mișcătoare să cruțe viața a sute de nenorociți și să se întoarcă înapoi la Paris.

Tourzel aştepta rezultatul acestei scrisori. Se urcase iar în turn.

Grozavă privelişte !

Regimentele ajunseseră la poalele muntelui. Se mirau desigur că nu-i întîmpinase nici un curier de la mînăstire.

Erau douăzeci şi patru de tunuri care străluceau la soare.

Trecu un ceas de cînd funcţionarul directorului plecase să ducă scrisoarea unuia dintre comandanţi.

Deodată Tourzel văzu o mişcare în rîndurile soldaţilor.

Se auzi comanda. Tunurile au fost îndreptate în sus.

Dumnezeule ! N-aveau inimă ofiţerii ăştia ?

Răspunsul la această întrebare a fost dat imediat.

Un bubuit groaznic răsună. Bomba lovi un zid, chiar lîngă locul unde stătea directorul.

O parte din zid se dărîmă ridicînd nori de praf.

Peste un sfert de ceas cineva bătu la poartă.

Tourzel se auzi strigat pe nume.

El so urcă pe zid.

Afară stătea un ofiţer de artilerie.

— Dumneata eşti directorul închisorii, cetăţene ?, strigă ofiţerul.

— Eu sînt, ce veste-mi aduci la scrisoarea mea ?

— Eşti nebun, cum îndrăzneşti să te opui puternicului Danton ? Îţi pierzi capul. Avem ordin să executăm imediat condamnaţii.

— Niciodată ! răspunse Tourzel. Refuz să fiu complicele călăilor.

— Deci nu vrei să te supui, cetăţene ?, strigă ofiţerul ameninţător.

— Nu, răspunse Tourzel hotărît.

— Atunci vei suporta consecinţele !, strigă ofiţerul scrîşnind din dinţi.

— Faceţi ce vreţi, dacă n-aveţi milă. Dumnezeu e mare !

Ofiţerul mai spuse ceva de neînţeles, apoi plecă.

Tourzel se întoarse în mînăstire.

El îşi împreună mîinile şi aruncă o privire rugătoare spre cer.

— Fie voia ta, Doamne !, murmură el, dar mai bine mor decît să comit o crimă !

El se opri un moment. O dorință fierbinte îi lumină fața.

— Mă duc la nevasta și copiii mei, șopti Tourzel cu buzele tremurînde, pentru a-mi lua adio de la ei. Dacă am putea scăpa !

Cu aceasta, curajosul bărbat porni spre locuința lui.

Capitolul 186

BOMBARDAREA MÎNĂSTIRII

O mare mișcare se produse în toată mînăstirea la auzul primei bubuituri.

Tunurile erau îndreptate cu gura în sus, gata să arunce bombele.

Tourzel ajunse în grădină.

Nevasta lui, Lili și copii săi tremurau de emoție.

— Ah, copiii mei, strigă nenorocitul bărbat, dacă aș putea să vă apăr, dacă ar vrea Dumnezeu ca măcar voi să fiți scăpați !

Tourzel se întoarse spre Lili.

— Dragă copilă, zise el cu o voce tremurîndă. Am o presimțire că o să poți fi folositoare copiilor mei, fă-o ! Nu-i așa că și eu am fost bun cu tine ?

Plină de recunoștință, Lili se plecă peste mîna bătrînului.

— Ah, cu plăcere mi-aș jertfi și viața pentru copii !, strigă tînăra fată. Dar să sperăm, că lucrurile nu vor fi atît de grave !

— Nu mai este nici o speranță, zise Tourzel, răspunzînd în același timp unei priviri întrebătoare a nevestei lui care se apropiase de ei. Călăii sînt hotărîți ! În fiecare moment putem fi omorîți !

— Ah, Dumnezeule, strigă doamna Tourzel abia ținîndu-se pe picioare.

Ea își îmbrățișă plîngînd soțul.

— Ah, doamne, e posibil ca francezii să se poarte astfel cu compatrioții lor ?

În acest moment izbucni catastrofa.

Un tunet grozav, lung și răsunător, multiplicat de ecoul munților, făcu să vibreze aerul.

În același moment un zid se dărîmă, umplînd locul de dărîmături, nu departe de locul unde stăteau copiii. Aceștia începură să plîngă și se înghesuiră lîngă mama lor.

Lili căzu în genunchi.

— Ah, sub ce stea nefericită m-am născut !

Tourzel nu scoase nici un cuvînt.

El se întoarse și vru să plece.

— Ce vrei să faci ?, se văita nenorocita sa soție. Nu, nu te las să pleci. Nu te pot ști departe de mine ! Rămîi lîngă mine și lîngă copii, te conjur !

— Dragă nevastă, nu trebuie să vezi grozăviile care vor avea loc acum. Rămîi cu copiii. Și încă ceva, dragă nevastă ! Dacă în viață nu ne vom mai revedea...

— Nu vorbi astfel !, se văita doamna Tourzel.

— Dacă în viață nu ne vom mai revedea, murmură bătrînul cu o voce stinsă, atunci, draga mea nevastă, îți mulțumesc de o mie de ori pentru toată iubirea pe care mi-ai arătat-o, pentru toată afecțiunea care mi-a încălzit sufletul atîția ani. Rămîi cu bine ! Rămîi cu bine, draga mea nevastă. Pe mine mă cheamă datoria. Nu trebuie să mai întîrzii !

Dar doamna Tourzel îl ținea pe soțul ei îmbrățișat.

— Rămîi cu mine !, plîngea ea. Ah Dumnezeule ! Ce-am păcătuit ca să ne pedepsească Dumnezeu așa de aspru.

În acest moment se auzi o nouă bubuitură.

— Arde, arde !, se auzi în acest moment o voce.

— Arde în mînăstire, s-a aprins magazia de secară ! Această veste era pentru sărmanul director fulgerătoare.

Un moment rămase ca împietrit.

Apoi îi îmbrățișă pe toți.

— Rămîneți cu bine, nu mai pot sta !

El o îmbrățișă pe Lili cu căldură.

— Și tu, copila mea, rămîi cu bine și nu-ți uita promisiunea, apără-mi copiii cînd eu nu voi mai fi, murmură nenorocitul !

El avea o presimțire că nu va ieși cu viață din luptă

— Rămîneți cu bine !, strigă încăodată Tourzel.

Apoi dispăru.

— Iubitul meu soț !, strigă doamna Tourzel. Știu că n-o să te mai văd niciodată.

Durerea nemăsurată o făcu pe nenorocita femeie să cadă în genunchi.

Lili alergă spre ea și o îmbrățișă cu dragoste.

— Ai nădejde în Dumnezeu, doamnă !, murmură Lili. El, Tatăl Ceresc fără a cărui voință nimic nu se face, ne va apăra și pe noi. El va face ca toate să se sfîrșească cu bine.

Din nou se auziră bubuituri, părea că cerul se sparge. Pretutindeni se vedeau dărîmături.

— Foc, foc ! se auzi iar.

Lili se uită în jur îngrozită.

Dumnezeule, să fie adevărat că bombele de tun aprinseseră mînăstirea ?

În adevăr se vedeau deja limbi de foc.

Un fum alb înconjura flăcările.

— Foc, foc !, se auzi din nou.

Se auzi vocea tunătoare a directorului.

— La ziduri, e vorba de viața voastră ! Aduceți apă fiartă ! Soldații se pregătesc să intre în mînăstire !

Lili nu se mai putu stăpîni.

Ea îi apucă pe cei doi copii și căzu în genunchi cu ei.

— Copii, rugați-vă pentru tatăl vostru !, murmură Lili.

— Da, rugați-vă pentru tatăl vostru, murmură nenorocita mamă cu o voce stinsă, rugați-vă ca Dumnezeu să ne dea un sfîrșit bun ! Ah, inima mi se rupe în piept. Știu că nu voi mai vedea niciodată pe soțul meu !

Noi bubuituri se auziră.

— Dumnezeule, zidurile se dărîmă, focul se răspîndește.

— Aici nu putem rămîne, zise Lili. Te rog, urmează-mă, d-nă. Iau copiii cu mine. Știu un loc sigur, la subsol. Să mergem !

— Da, să mergem !, strigă cu voce tremurîndă doamna Tourzel.

Abia ținîndu-se pe picioare, plecară spre ascunzătoare.

Nu mai era ușor să părăsești grădina.

Coridorul boltit de la ieșire era în ruine.

Ah, ce grozavă priveliște îi aștepta cînd ajunseră în curtea exterioară a fostei mînăstiri.

Pretutindeni erau numai dărîmături.

— Să plecăm de aici !, strigă Lili. Nu sîntem siguri un moment de viața noastră ! Să fugim, să fugim !

— Să fugim !, strigau femeile alergînd prin curte.

În acest moment se întîmplă ceva groaznic.

O bombă lovi în grămada de femei din curte.

Un strigăt sinistru se auzi, și vreo paisprezece femei căzură la pămînt.

Lili o luă la fugă împreună cu copiii.

Abia putea întoarce capul pentru a vedea dacă doamna Tourzel o urma.

Din fericire aceasta alerga în urma ei și a copiilor.

În acest moment, Lili se simți apucată de mînă.

Întorcînd capul îl zări pe bătrînul Montgolfier. Ochii acestuia erau strălucitori.

— Momentul cel mare a venit !, strigă Montgolfier cu o voce tremurătoare. Vino, copilul meu, vei fi scăpată. Ceasul libertății a venit !

— Ah, lasă-mă, lasă-mă, zise Lili. Nu-i vreme de glumit acum.

— Vino, copila mea !, strigă Montgolfier. Vei fi scăpată, ți-am promis-o. Acum îmi țin cuvîntul. Eu nu glumesc !

— Nu, nu, nu pot pleca, am promis să-i apăr pe acești copii. Acolo este nenorocita lor mamă. Mai degrabă mor, decît să mă despart de copii.

— Atunci i-ai și pe dînșii. Dar vino, copilă. Peste zece minute mînăstirea va fi distrusă și vom muri cu toții !

Montgolfier o apucă de braț și o trase cu putere.

— Înainte, înainte !, strigă el, nu vă pierdeți curajul ! Încă puțin și sîntem în siguranță !

Lili aruncă spre cer o privire disperată.

Ea se ruga lui Dumnezeu să facă o minune și să scape niște ființe nevinovate.

Capitolul 187

CĂLĂTORIA AERIANĂ

După cîteva minute Montgolfier intră într-un coridor întunecos.

Coborî cîteva trepte.

Intrară într-o încăpere subterană.

— Înainte, înainte !, strigă Montgolfier, în cîteva secunde am ajuns la ţintă !

În curînd părăsiră coridorul subteran.

Acum se aflau sub cerul liber pe o platformă.

Lili rămase surprinsă la vederea unui balon de mătase care se înălţa spre cer.

Dedesubtul lui era legat cu frînghie un fel de butoi.

Balonul era legat de crăcile unui copac.

Chiar şi doamna Tourzel nu-şi putu împiedica un strigăt de surprindere.

— Dar ce-i asta ? strigă în sfîrşit nenorocita femeie. De unde a apărut asta, aici în mînăstire ? N-am văzut niciodată o astfel de minune !

— Înainte, înainte !, strigă Montgolfier cu ochii plini de bucurie. Veţi vedea ceva şi mai minunat. Intraţi în corabie, e loc pentru toţi.

Lili se uita uimită la butoi.

Era într-adevăr destul de mare ca să poată încăpea toţi.

— Dar ce înseamnă acest foc ? întrebă tînăra fată.

Pe un trepied, în mijlocul butoiului, dar destul de sus, ardea un foc.

Un fum gros intra în gura balonului şi-l umfla mereu.

— Ăsta-i aerul încălzitor, murmură Montgolfier, care umflă balonul şi-l poartă prin aer.

Lili clătină din cap.

— Pentru Dumnezeu, ce-ţi închipui ? Repede, n-avem vreme de pierdut !, strigă Montgolfier silindu-i pe Lili, pe doamna Tourzel şi pe copii să intre în butoi.

Imediat după asta, Mongolfier sări şi el înăuntru, scoase din haină un cuţit şi tăie sforile prin care era legat balonul de copac.

Lucrul neaşteptat se întîmplă. Balonul se ridică de la pămînt şi se urcă în aer, ducînd polobocul cu dînsul.

Cititorul a înțeles, desigur, ce fel de invenție era aceasta a lui Montgolfier.

Azi toată lumea a văzut baloane zburătoare.

Dar cu atît mai mare era uimirea protejaților lui Montgolfier, văzîndu-se ridicați în aer.

— Dumnezeule, visez sau sînt trează ?, strigă Doamna Tourzel împreunînd mîinile.

— Stați liniștiți !, îi sfătui Montgolfier. Să nu ne mișcăm. Vedeți focul de la mijloc. Dacă se aprinde balonul sîntem pierduți !

Balonul ajunsese deja la vreo sută de picioare deasupra pămîntului.

Deodată doamna Tourzel scoase un strigăt disperat.

Ea arătă în jos, cu priviri rătăcite.

Privirile tuturor se îndreptară într-acolo.

Dumnezeule ! Era un spectacol îngrozitor !

Cu capul sfărîmat, cu mîinile întinse, directorul Tourzel era întins pe asfaltul din curte. Sîngele era împrăștiat în jurul lui.

Eroul căzuse în lupta ucigătoare.

— Trebuie să mă duc jos la soțul meu !, strigă doamna Tourzel. Pentru Dumnezeu, lăsați-mă să cobor !

Ea se pregăti să se arunce din barca aeriană, dar Montgolfier o opri cu o mînă viguroasă.

Lili îi opri pe copii să se uite în jos.

Ea îi îmbrățișă pe copiii, care vroiau să se agațe de mama lor.

Balonul se urca din ce în ce mai sus.

— Ei, am avut dreptate ? o întrebă el pe Lili. Eram eu nebun ? Am meritat eu să fiu închis într-o casă de sănătate atîta timp ?

Lili nu putu să răspundă.

Ea recunoștea primejdia din care scăpase și-i mulțumea lui Dumnezeu.

Balonul se urca mereu. De jos se auzeau strigăte de uimire.

Cei de jos văzuseră balonul și credeau într-o minune.

Surprinderea era așa de mare, încît lupta se opri.

Astfel se întîmplă că apariția balonului salvă viața multor prizonieri, care profitară de zăpăceală pentru a fugi în grabă.

Astfel că toți acei care pînă acum rămăseseră în viață, fură cruțați.

Cu cît balonul urca, cu atît deveneau mai mici oamenii de jos cu urile și răzbunările lor.

Lili fu apucată de ameteală.

Montgolfier aținea focul din cînd în cînd.

— N-am fost nebun, murmură bătrînul entuziasmat. Știam ce vreau. Acum Cerul m-a ajutat. Nu-i așa, dragă copilă, că m-am ținut de cuvînt ?

Ochii lui Lili se umplură de lacrimi.

Era așa de emoționată încît nu putea să vorbească. Deodată Doamna Tourzel își veni în fire. Pînă acum fusese leșinată.

— Ah, Doamne. Doamne !, strigă ea deodată, bărbatul meu e mort, presimțirea mea !... O, copiii mei, iubiți copii, nu mai aveți tată !

Doamna Tourzel își îmbrățișă copiii cu ardoare. Butoiul începu să se clatine.

Nu lipsise mult ca toți cei din balon să fie aruncați în afară.

— Îngrozitor ! îngrozitor !, strigă Montgolfier cu o voce stridentă, căutînd să așeze focul la loc.

Dar lucrul grozav se întîmplă.

Focul căzu în afara gondolei, în adîncime.

În același timp toți băgară de seamă că balonul pierdea din înălțime.

— Dumnezeule, sîntem pierduți !, strigă Lili simțind că balonul se lăsa repede în jos.

— Țineți-vă de frînghii !, strigă Montgolfier. Nenorocită femeie, strigă el scrîșnind din dinți către Doamna Tourzel care rămase impietrită. Ce ai făcut ! Toată munca mea e zadarnică ! Acum Dumnezeu să ne ajute !

El nu mai putu vorbi. Balonul cădea cu o repeziciune din ce în ce mai mare.

Lili era ametită. Ea simțea că în curînd vor ajunge la pămînt și atunci vor fi prefăcuți în praf.

Lili îl văzu pe bătrînul Moltgolfier smulgîndu-și părul din cap cu disperare.

Ea leșină.

Ceilalți așteptau din moment în moment moartea.

Capitolul 188

VICTIMA APEI

Enric Sanson şi sora lui îşi învinseseră uimirea pe care le-o pricinuia apariţia aeriană pe care nu puteau să şi-o explice.

În adevăr, el nu se înşelase, erau oameni în vasul care era legat cu frînghii de balonul de mătase.

Speranţa că Lili ar putea să fie şi ea în această corabie, care evident se ridicase din interiorul mînăstirii, crescu în inima lui Enric.

— O, Orfelia !, strigă călăul apucînd-o de mînă pe sora lui, dacă ar mai fi speranţă, dacă tunurile n-ar fi nimicit încă viaţa logodnicei mele !

— Să sperăm !, zise Orfelia roşindu-se puţin. În pieptul meu trăieşte un sentiment că Dumnezeu nu ne va părăsi. O iubire aşa de fierbinte ca aceea pe care o simţi tu pentru Lili, nu poate rămîne nerăsplătită !

— Ah, Orfelia !, strigă Enric ducîndu-şi mîna la inimă. Nu-mi da speranţe care nu se pot realiza. Inima mea este plină de deznădejde. Ah, dacă ar fi posibil ca...

Orfelia credea că Cerul făcuse o minune pentru a scăpa nişte oameni nenorociţi, pe cînd Enric, mai sceptic, credea că balonul era doar o iluzie optică.

Mult timp se uitară uimiţi la corabia aeriană.

Apoi încălecară.

Tunurile bubuiau mereu, iar mînăstirea era în flăcări.

Enric Sanson întoarse capul îngrozit.

Călăul se gîndi ce trebuie să facă.

— Ah, Doamne. Orfelia ! murmură Enric. Dacă ne-am bucurat în zadar ! Dacă Lili n-a scăpat de la moarte ! Nu, nu mai pot să mai stau pe loc. Fug spre mînăstire şi dacă nu voi putea s-o scap, voi muri şi eu cu dînsa.

Fără să mai aştepte răspuns, el dădu pinteni calului. Acesta sări în sus, apoi o luă la goană.

Enric Sanson o auzi pe Orfelia scoţînd un strigăt de groază.

Călăul îşi înfrînă imediat calul.

— Dumnezeule, Orfelia, ce este ?, strigă călăul uitîndu-se la sora lui care rămăsese pe loc.

— S-a întîmplat o nenorocire !

Orfelia arătă cu mîna întinsă spre cer.

— Acolo, acolo !, strigă ea. Uite Enric, ce nenorocire !

Enric se uită în sus.

Dumnezeule, ce lucru grozav se întîmplase.

Corabia aeriană pe care mai înainte o admiraseră atît, era şi acum sus, dar balonul se dezumflase şi flăcări se prelungeu de-alungul frînghiilor încurcate.

Enric bagă de seamă că balonul cădea cu o uimitoare repeziciune.

Un strigăt de groază ieşi din pieptul lui Sanson.

El nu mai auzea bubuiturile tunurilor şi nici exclamaţiile de durere ale Orfeliei.

Acum auzea chiar şi strigătele de groază scoase de oamenii din balon.

Se înşelă el, sau auzise într-adevăr vocea lui Lili printre aceste strigăte ?

Îl înşeală ochiul, sau o vedea într-adevăr pe Lili printre oamenii din gondolă ?

Din nou călăul scoase un strigăt.

În acelaşi moment se simţi apucat de braţ. Orfelia venise lîngă dînsul.

— Ce vrei ? o întrebă Enric zăpăcit.

— Enric, trebuie să venim în ajutor acestor nenorociţi, zise Orfelia cu hotărîre. Nu vezi că balonul s-a aprins ? Din fericire el cade spre lac, aşa că poate îi vom putea scăpa.

Fără a pierde un moment, Enric dădu pinteni calului.

Cei doi cai o porniră în goană spre malul lacului.

Enric nu pierdea din vedere nici un moment balonul aprins.

El văzu foarte clar mai mulţi oameni în gondolă, care se agăţaseră de frînghii şi de marginea gondolei.

— Lili ! Lili !, strigă deodată Enric.

Privirea lui pătrunzătoare nu-l înşelase.

El o recunoscuse pe logodnica lui, care ţinea mereu îmbrăţişaţi copiii care i se încredinţaseră.

El dădu pinteni calului cu atîta putere, încît acesta nechezâ şi o porni într-o goană nebună spre malul lacului.

— Înainte !, strigă Enric bătînd calul cu cravaşa.

Balonul căzu în lac făcînd un zgomot enorm şi împrăştiind apa în toate părţile.

Enric Sanson auzi mai multe strigăte de moarte.

Apoi totul se liniști.

— Pentru Dumnezeu, venim prea tîrziu !, strigă Enric Sanson.

Ajuns la mal el sări din scări și se aruncă în apă peste capul calului.

Enric era un înotător îndrăzneț, dar și Orfelia înota bine.

Peste cîteva secunde, Orfelia ajunse la mal.

Ea coborî de pe cal și se pregăti să se arunce în apă.

Dar mai întîi se uită peste toată suprafața lacului.

— În stînga, Enric !, strigă ea. Acolo văd ieșind din apă un cap blond de fată. Mai la stînga, ai înțeles ?

— Da, da !, strigă călăul.

Deodată el scoase un strigăt de bucurie.

Da, văzuse și el capul cel blond pe care îl arătase sora lui.

Cu un braț viguros o apucă pe gingașa fată.

El văzu că ea era pe cale să se înece și ținea cu ultimile puteri îmbrățișați doi copii.

Această greutate era aproape imposibilă de susținut pentru Enric.

Cu toată puterea lui, cuprinse cu un braț corpul delicat al tinerei fecioare.

— Este Lili. Lili, scumpa, dulcea și adorata mea Lili ! strigă Enric Sanson.

Apoi, știind că n-avea un moment de pierdut, începu să înoate spre mal.

Văzu îndată că nu putea să-i scape pe toți trei.

El încercă să scoată din brațele lui Lili pe cei doi copii leșinați, care și așa țineau capetele sub apă.

Dar nu reuși pentru că Lili îi ținea foarte strîns lîngă ea.

În acest moment de mare primejdie, cînd Enric era să se ducă la fund împreună cu cei pe care îi scăpase, veni Orfelia înotînd cu îndemînare spre dînsul.

Enric îi strigă să țină deasupra apei capetele copiilor.

Peste cîteva secunde înotătorii ajunseră la mal.

Bucuria lui Enric era fără margini. El ținea în brațe corpul cald al lui Lili.

Deci Cerul făcuse într-adevăr o minune. Lili scăpase din măcelul de la mînăstire.

Cu mare băgare de seamă Enric îi întinse pe cei scăpați pe iarba moale.

După cîteva secunde de îngrijire, tînăra fecioară deschise ochii.

Un surîs de fericire îi apăru pe buze cînd îl zări pe Enric Sanson îngenunchiat lîngă dînsa.

— Unde sînt ?, șopti ea. Oare am intrat deja în rai ?

— Nu scumpă și adorată Lili !, suspină Enric. Ești lîngă mine, logodnicul tău, care nu te va părăsi niciodată !

— Enric !, șopti tînăra fată. Dar cum am ajuns aici ?

Ah, Dumnezeule, sărmanii copii !, strigă tînăra fată, mi-au scăpat din brațe.

— Liniștește-te dragă !, murmură călăul. Sora mea îi îngrijește pe copiii care au fost și ei scăpați. Mulțumită cerului că am venit la timp !

De emoție călăul nu mai putu vorbi.

Tînăra fată închise din nou ochii surîzînd.

Capitolul 189

PLANURI DE VIITOR

— Ajutor, ajutor, nu mai pot !, se auzi deodată o voce din apă.

Enric Sanson sări în sus.

Mai fuseseră cumva și alți nenorociți în balon ?

Acum văzuse capul unui bătrîn. El înota cu putere. În brațe ținea strîns o femeie leșinată care era cît pe ce să-l dea la fund.

Enric Sanson sări în apă, ajunse la bătrîn și-l ajută să iasă cu femeia leșinată la mal.

Doamna Tourzel fu întinsă pe iarbă lîngă Lili.

Îngrijită, ea își veni îndată în fire.

Peste un sfert de ceas toți locuitorii gondolei, sănătoși și bine dispuși, erau strînși în jurul salvatorilor lor.

Enric Sanson nu putea vorbi.

El o ținea în brațe pe Lili și se uita în ochii ei.

Nici Lili nu spunea nimic. Inimile lor băteau la unison.

Logodnicii serbau o frumoasă revedere.

Doamna Tourzel își îmbrățișă și ea copiii cu patimă.

Apoi nenorocita femeie începu să plîngă.

Își aduse aminte de soțul ei pe care nu avea să-l mai vadă niciodată.

— Nu-i vreme de plîns, doamnă !, zise Orfelia pe un ton blînd, dar hotărît. Nu sîntem singuri aici. Mînăstirea nu este foarte departe de aici și s-ar putea să fim urmăriți.

— Orfelia are dreptate, zise călăul, trebuie să fugim cît mai repede. Acolo, în pădure, vom fi în siguranță.

O porniră cu toții spre pădure.

Soarta le era favorabilă. După ce merseră cîteva ceasuri prin pădure, ajunseră la o colibă părăsită.

În acest loc pierdut, departe de oraș, se rătăcea rar vreun om.

Coliba nu era mare.

Orfelia aprinsese deja focul, pentru a usca hainele celor scăpați, pe cînd aceștia se odihneau.

Nimic nu mai tulbura fericirea acestor oameni.

Noaptea veni și în colibă toți dormeau, în afară de Enric Sanson care se plimba prin odaie, îmbătat de fericire.

— Ah, Lili, scumpa mea Lili !, striga mereu Enric Sanson. Îmi pare că raiul s-a coborît pe pămînt de cînd te-am revăzut. Dormi și visează lucruri plăcute, eu nu mă voi culca decît atunci cînd te voi ști mai mult în siguranță !

A doua zi toată lumea era foarte bine dispusă.

Numai doamna Tourzel era deprimată.

Nu putea să-i piară din minte chipul bărbatului ei.

Toată lumea se gîndea încotro să plece.

Îndată se luă o hotărîre. Montgolfier cu doamna Tourzel și cu copiii urmau să meargă la proprietatea lui Enric unde se afla deja Carol Tellier. Orfelia trebuia să-i ducă pînă acolo.

Dar cea mai grea întrebare era Unde s-o ducă pe Lili ? Tînăra fată nu trebuía să se mai întoarcă la Paris unde se petreceau atîtea grozăvii.

Lili înțelese și ea că pentru o vreme trebuia să dispară cu totul din lume.

Deodată îi veni în minte că aici nu puteau fi departe de satul ei părintesc.

— Sînt ce-i drept parizianã, zise tînăra fată, dar mama mea este de la munte. Ea a fost sora unui pădurar de

treabă care se numea Louvois. Tatăl meu a cunoscut-o în satul ei natal şi a adus-o la Paris.

Desigur că în acel sat retras în munţi nu sînt primejdiile din Paris. Ce zici, dragă Enric, dacă m-aş retrage acolo pentru un timp ?

Ochii lui Enric Sanson străluciră.

— Asta-i o idee, zise călăul, o idee minunată pe care ne-o trimite providenţa. Desigur, acolo trebuie să mergi. În curînd voi lua legătura cu unchiul tău, care sper să se mai afle în viaţă.

— Şi pînă atunci ?, întrebă Orfelia.

— Pînă atunci rămîneţi toţi aici, zise Enric Sanson. Am fost azi noapte prin pădure şi am cercetat împrejurimile. Pădurea e cu totul părăsită. Cărbunarul care a stat aici desigur că a emigrat. Şi vînat avem destul în pădure, astfel că foarte bine puteţi trăi cîteva zile ascunşi aici.

Propunerea lui Enric fu acceptată.

Călăul trebuia să se întoarcă la Paris. Numai acolo putea să ia legătura cu rudele lui Lili.

După cîteva zile călăul se întoarse la coliba din pădure, unde-i găsi în stare bună pe toţi cei care rămăseseră aici.

Călăul le povestise cum luase deja legătură cu pădurarul Louvois şi că acesta se declarase dispus s-o ia pe Lili şi s-o ducă în satul ei natal unde va putea sta oricît va dori.

Pădurarul era de mulţi ani văduv, şi îi părea bine că tînăra fată, de a cărei existenţă auzise deja, îi va înveseli casa pustie.

A doua zi părăsiră cu toţii coliba.

Sub conducerea Orfeliei, Montgolfier, doamna Tourzel şi copiii, se îndreptară spre moşia lui Enric.

Iar călăul şi logodnica lui plecaseră spre locul unde trebuiau să se întîlnească cu unchiul fetei.

Ajunşi aici îl găsiră pe pădurarul Louvois. Acestuia Enric îi încredinţă cu vorbe mişcătoare tot ce avea mai scump pe lume, iar pădurarul promisese să-i ţină loc de tată tinerei fete.

Enric Sanson se întoarse la Paris, promiţînd să vină curînd în satul de munte unde va sta Lili.

Capitolul 190

O POVESTE VECHE

Țăranul stătea în fața porții și fuma dintr-o pipă scurtă.

Țăranul era un Hercule, înalt și corpolent.

El purta o barbă neagră mare, care contrasta cu roșeața obrazului și cu trăsăturile lui energice.

Fața lui ar fi fost frumoasă, dacă surîsul lui n-ar fi fost șiret și dacă din cînd în cînd o strălucire sinistră n-ar fi apărut în ochii lui.

Privirea lui se opri asupra celor două ființe care veneau din vale.

Țăranul se uită la ei atent.

— Asta-i pădurarul Louvois, își zise el, dar cine este femeia aceea care vine cu el ?

Pădurarul era un om de statură mijlocie, cu părul cărunt și cu fața zbîrcită de suferință.

Tovarășa lui era o fată cam de nouăsprezece ani, cu ochii albaștri și vii, obrajii rumeni, cu părul blond.

Cu cît se apropiau mai mult de țăranul trîndav, cu atît fața acestuia lua o expresie mai încordată.

— Dumnezeule, murmură țăranul Renard Millart, scoțîndu-și pipa din gură și ștergîndu-și sudoarea de pe frunte. Mi s-a părut că o văd venind pe Lili. Fata asta e atît de tînără încît nu poate fi Lili. Dacă n-aș ști că e demult în mormînt, atunci...

El nu sfîrși. Cei doi drumeți se apropiaseră de dînsul.

— Bună ziua, Millart !, zise pădurarul.

— De unde vii, Louvois ?, zise țăranul uitîndu-se mereu la fată.

— Te uiți la fată, rîse Louvois, nu-ți pare cunoscută ?

Țăranul roși, apoi deveni palid și se uită cînd la pădurar, cînd la fata care roșise și ea.

— Nu-i cumva nepoata dumitale ?

— Ba da, răspunse pădurarul. Seamănă leit cu mama-sa, Dumnezeu să o ierte.

Țăranul își făcu semnul crucii.

— Da, n-am putut să tot stau singur cu coțofana mea de Brigitta, de aceea am adus-o la mine. Fata a suferit mult în Paris... dar aici o să capete iar obraji roși !, zise vesel pădurarul.

— Așa, în Paris, zise el. Ei da, acolo toate-s pe dos..., dar aici nici nu bagi de seamă că-i revoluție în țară... Acum îmi aduc aminte... Sora dumitale s-a măritat cu armurierul... și ăla a murit, nu-i așa ?...

— Asta am să ți-o povestesc altădată, îl întrerupse pădurarul, văzînd fața tristă a lui Lili.

Renard Millart devenise palid.

El se uita mereu la fata care era așa de jenată încît nici nu știa unde să se mai uite.

— Trebuie să te miri că mă uit așa la tine !, zise el cu o voce emoționată, dar am cunoscut-o și eu pe răposata ta mamă.

El suspină adînc.

— Da, întrerupse pădurarul. Ea a murit demult, Lili era abia de un an. Ah, e mult de atunci, eu am îmbătrînit în vremea asta, acum fata asta o să mă înveselească cît oi mai trăi.

Din cer se auzi un bubuit de tunet.

— Trebuie să ne întoarcem acasă, murmură pădurarul.

În curînd o ploaie teribilă începu să cadă amestecată cu tunete și fulgere.

Trebuiră să aștepte pînă trecu ploaia, apoi porniră spre casă.

— Am să trec în curînd pe la voi, zise țăranul către pădurar.

Lili îi aruncă o privire aproape fricoasă țăranului. Acesta din urmă se așeză iar la poartă.

Fața lui deveni serioasă și gînditoare în timp ce o urmărea cu privirea pe grațioasa nepoată a pădurarului.

Cînd aceștia dispărură, el respiră adînc.

— Vremea de demult, vremea de demult, murmura el încet, aș vrea s-o mai pot schimba o dată, aș vrea să fiu iar tînăr !

Îndată, însă, fața lui luă o expresie răutăcioasă.

— Sînt încă tînăr și vreau să gust și eu ceva din viață, mai este destulă vreme pentru mine să fiu fericit.

Surîsul lui deveni din ce în ce mai crud.

Cînd se întoarse și intră în curte, fața lui era aproape sinistră.

Pe ultima treaptă a scării cafe ducea la locuința lui, îl întîmpină o femeie respingător de urîtă.

O expresie de antipatie apăru pe fața țăranului, care fără a răspunde o vorbă, trecu pe lîngă femeie.

El intră în odaie și închise ușa cu zgomot.

Cînd se văzu singur în odaia cea mare, în care căldura te înăbușea, căzu pe o bancă, ca și cum l-ar fi părăsit deodată toată puterea și voința lui.

— Aș vrea să fiu liber !, murmură el bătîndu-se cu pumnul în frunte, liber, liber, repetă el cu patimă. Lucrurile nu mai pot merge astfel. Fericirea mi-a venit iar în drum și cred c-aș putea să o prind dacă n-ar fi femeia asta !

El arătă pumnul spre ușa prin care se auzea vocea cicălitoare a femeii.

— Cum te urăsc, femeie rea !, gemu el cu fața descompusă de furie. Ori cedezi de bună voie, ori să ți se întîmple ce ți-o fi scris !

El suspină adînc.

Apoi lasă capul în jos și căzu în gînduri negre.

Capitolul 191

ÎN PĂDURE ȘI PE CÎMP

Sus în pădurea ascunsă de brazi mari și stufoși se afla casa pădurarului.

Aerul era aici pur, ca la munte, și parfumat de florile din pădure.

Într-o după-amiază frumoasă de august pădurarul ședea la poartă cu nepoața lui.

Lili avea mult de lucru, căci morocănoasa Brigitta, care plecase imediat ce venise Lili, neglijase foarte mult gospodăria în ultimii ani.

Acuma stătea lucrînd, vorbind și rîzînd lîngă unchiul ei.

— De cînd ai venit la mine, în toate zilele e sărbătoare, zise el către Lili. Dar cine vine ?, se întrerupse el punînd mîna streașină la ochi. Ah, acesta e Renard Millart care abia alaltăieri a fost aici.

Fața lui deveni necăjită și Lili se întristă și dînsa.

— Da, el este, zise ea încet. Nu știu unchiule ce să fie. El e așa de bun cu mine, stă de vorbă cu mine cea-

suri întregi, dar cînd şade lîngă mine şi mă priveşte cu ochii lui negri strălucitori, parcă n-aş mai putea fi veselă niciodată !

— E un om ciudat, zise încet pădurarul. Nu prea îl înţeleg nici eu, dar taci că vine !

În adevăr, cu pasul mîndru, cu mîna pe un băţ noduros, venea Renard Millart.

Azi era în hainele lui de sărbătoare. Avea o haină lungă cu două rînduri de nasturi de argint, cu tricornul pe cap, cu pantalonii de piele băgaţi în cizme albe mari.

Avea înfăţişarea şi mai impunătoare decît acum cîteva săptămîni.

El salută şi se apropie cu paşi măsuraţi.

— Ei, mergi noaptea asta la inspecţie ?, întrebă el pe pădurar aşezîndu-se în faţa lui Lili.

— Da de unde, răspunse Louvois. Trebuie să-mi curăţ puştile. Uite am adus o puşcă nouă din oraş.

Millart luă arma din mîna pădurarului şi o examină cu atenţie.

— E o puşcă bună, zise el, cu asta te poţi arăta prin pădure.

— În special dumneata, zise pădurarul cu blîndeţe, ce-i drept de mult n-ai încercat, dar ca băiat tînăr de multe ori a trebuit să mă feresc de dumneata !

— Anii nu m-au schimbat mult, răspunse Millart netezindu-şi barba. A trecut de atunci puţină vreme, de atunci mîna mi s-a întărit şi s-a făcut mai sigură încă.

— Bine că nu eşti contrabandist, zise Louvois netezind puşca. Cred că vînatul ar începe să tremure.

Ţăranul rîse.

Apoi apucă una din puştile care erau lîngă dînsul.

El se uită în sus şi văzu un uliu care se învîrtea încet în aer.

— Să-l dobori pe ăsta. asta ar fi ceva !, zise Millart. Dumneata ai putea s-o faci ?

Louvois se uită în sus, apoi rîse.

— Atunci mai bine să împuşti luna !, zise el.

În loc de răspuns, ţăranul care şedea pe bancă, ridică puşca în sus.

O secundă ţinti şi apoi trase.

Pasărea căzu la pămînt.

Ciinii porniră să o caute.

Pădurarul se uită dînd din cap, cînd la ţăran, cînd la Lili care devenise palidă.

— Uite cum s-a speriat Lili, murmură pădurarul, mi se pare că ai mînă fermecată.

Renard Millart o privi pe tînăra fată cu un surîs triumfător.

— Ce vreau, pot !, zise el accentuînd fiecare vorbă, pe cine vreau să-l nimicesc, cade, ce-mi pun în minte, îndeplinesc. Nu crezi, fată, că aşa trebuie să fie cineva ?

Fata îi aruncă o privire sfiicioasă.

— Tocmai mă gîndeam că trebuie să fie grozav să se certe cineva cu dumneata, cred că la mînie eşti neînduplecat, murmură ea speriată.

Renard Millart rîse.

— Contra ta n-am să fiu niciodată mînios, dar e bine pentru o femeie cînd are un bărbat care s-o poată apăra contra oricui. Cine intră sub protecţia mea, îl apăr şi contra lui Dumnezeu !

Ochii lui îi fulgerară, faţa-i luă o expresie de mîndrie.

— Uite colo, vine fiul dumitale, Eugen !, zise pădurarul, vine după cum se pare de la cîrciuma din pădure.

— Aha, de la iubita lui Margot !, zise ţăranul privind spre tînăra fată pentru a vedea efectul vorbelor lui.

— Iubita lui ?, întrebă pădurarul, crezi în adevăr că-i amorezat de brunetă ?

— Cred, rîse Millart.

— Asta n-o să-i placă mamei lui.

Băiatul se apropiase şi salută politicos.

— Vii de la drăguţa ta ? Ce face Margot ?, zise ţăranul.

— Nu te înţeleg, tată, zise Eugen privindu-l drept în faţă. De altfel mi-a spus cîrciumarul din pădure că are ceva de vorbit cu dumneata.

Millart se uită mirat la fiul său.

— Cîrciumarul ? Cu mine ? Cu astfel de oameni decăzuţi nu vreau să am de-a face.

Băiatul se înroşi.

— Nu-i aşa de rău precum se spune, tată !, zise el. E vorba de nişte lemne. De altfel am să o întreb pe mama, ea trebuie să ştie.

Millart se uită ameninţător aproape, la fiul său.

— Las-o pe mama. Acum îmi aduc aminte de ce e vorba.

— Ei da, cu tăierea lemnelor ce facem ?, întrebă pădurarul. Mi-ai spus deunăzi despre așa ceva.

— Da, foarte bine, îl întrerupse Millart aruncînd o privire aproape sfioasă asupra fiului său care se apropiase de Lili.

— Să mergem în casă, zise el repede. Am venit tocmai să vorbesc cu dumneata !

— Sînt gata, în zece minute am terminat. Zicînd aceasta, pădurarul luă puștile și intră în casă cu țăranul.

Eugen se oprise nehotărît lîngă tînăra fată. Apoi îi luă repede mîna, aproape rugător.

— Nu trebuie să iei lucrurile așa cum le spune tata, zise el roșindu-se. Tata glumește, nu sînt așa rău și strengar !...

Fata îl privi surîzînd și-l amenință ușor cu degetul.

— Te-au fermecat ochii negrii.

— Ah, nu crede, nu-i adevărat, zise băiatul roșindu-se din nou.

— Ah, nu-i frumos să o renegi pe iubita dumitale, îl întrerupse fata dînd din cap. Un băiat credincios trebuie să țină la iubita lui.

— Așa cred și eu !, zise Eugen cu fața serioasă. Uite, dacă mi-aș găsi eu o drăguță pe care s-o iubesc și care să mă iubească, aș iubi-o în contra lumii întregi, dar Margot, ha !, ha !, ha !

— Ei, ce rîzi ?, zise fata supărată.

— Am eu aerul de om rău ?, întrebă el uitîndu-se în ochii ei. I-am spus lui Margot de la început că între noi n-o să fie nimic. Nu sînt eu de vină. Mie îmi trebuie o fată de care să fiu mîndru, chiar și săracă să fie.

Fața lui Lili se lumină.

— Ai vorbit bine, zise ea, lăsîndu-l pe Eugen să-i strîngă mîinile. Dacă ai asemenea gînduri, o să-ți găsești ursita.

Băiatul scoase un strigăt de bucurie.

— Pe viața mea, dacă nu te-ai supăra, ți-aș spune că am și găsit-o !, zise el.

Dar Lili îl respinse serios și aspru.

— Lasă-mă în pace, zise ea supărată. Dacă vrei s-o știi... eu sînt de mult logodită !

În același moment, Millart, urmat de pădurar, ieși din casă.

Fața lui se întunecă zărindu-i pe tineri mînă în mînă, apoi surîse ironic.

— Eugen, bagă de seamă, strigă el cu voce aspră, Margot are să te vadă și-ți scoate ochii cu ghiarele.

Băiatul se întoarse necăjit.

— Ei tată, mergi cu mine ?, îl întrebă el.

— Nici gînd n-am. mîrîi Millart care se așezase iar pe bancă. Mă duc în pădure.

— Rămîneți cu bine !, răspunse Eugen.

— La revedere !

El se întoarse, salută și plecă.

Amîndoi bărbații se așezară. Pădurarul porunci să aducă vin din pivniță și Millart o invită pe Lili să se așeze lîngă el.

Dar fata se dădu la o parte sfioasă.

Ea spuse că vrea să se plimbe prin pădure și fugi fără a vedea privirea aprinsă și senzuală cu care o urmărea Renard Millart.

Capitolul 192

„VREAU SĂ AM ȘI TREBUIE SĂ AM UN BĂRBĂȚEL !"

— ...Într-adevăr că sînt cîrciumar, zise Risler, dar am și eu pudoarea mea. Să-ți fie rușine că lași ca un băiat bogat să-și bată joc de tine. Că de luat nu te ia el nici mort.

Fata cea brună, căreia îi fuseseră adresate aceste vorbe, stătea dreaptă în fața unei mese de stejar și-și privea tatăl cu ochi fulgerători.

— Ți-am spus deja de atîtea ori tată, că cel ce rîde la urmă, mai bine rîde. Îl cunosc eu pe Eugen. Dacă ar fi după el ar trebui să îmbătrînesc aici în cîrciumă, dar totuși nu voi fi liniștită pînă ce nu voi fi nevasta lui. Asta mi-am pus-o în cap. Pe urmă toată lumea are să mă respecte.

— Numai să se facă o dată, mîrîi necăjit cîrciumarul.

În acest moment ușa se deschise și intră Millart.

— Ei, aici e veselie, începu el în loc de salutare, aruncînd tricornul pe masă şi aşezîndu-se în faţa ei.

El privi ironic cînd la cîrciumarul înfuriat, cînd la fată.

— Da, dumneata vii tocmai bine, zise Risler întorcîndu-se la el. Vorbeam de Eugen, fiul dumitale vitreg. Fata asta îşi închipuie că e amorezat de dînsa.

Renard Millart dădu din umeri.

— În locul dumitale aş face ca nunta să aibă loc mai devreme, zise el liniştit. Fiica dumitale altfel nu va ajunge la asta, şi afară de asta de ce să nu se facă nunta ?

Cîrciumarul se uită veninos la el.

— Vrei să-ţi baţi joc de mine ?, începu el furios. Dar ia seama, sînt şi aşa destul de furios.

— Da, asta se vede, zise ţăranul cu cruzime. Du-te mai bine în pivniţă şi scoate-mi vinul, cel din '68.

— Ah, fiecare picătură va fi venin pentru mine, murmură Risler.

Dar totuşi ieşi să aducă cele cerute.

Abia închisese uşa şi Renard Millard se apropie repede de Margot.

— Ia spune fată, zise el cu voce iritată, ţii mult la Eugen ?

Fata îl privi mirată dar nu dădu nici un răspuns.

— Mai înainte am fost la pădurar şi cum stăteam în casă cu bătrînul, îl văd venind din pădure pe Eugen. El şi cu Lili, nepoata pădurarului, o ştii, se ţineau de mînă şi erau aplecaţi unul spre altul. Se vedea că s-au sărutat !

Un strigăt uşor îl întrerupse. Fata se lovise cu pumnul în piept şi cu ochi fulgerători se uită la el.

— Va să zică e adevărat !, exclamă, cu mine s-a jucat numai ?

Pieptul ei se mişca zgomotos.

De afară se auziră paşii cîrciumarului.

— Nu o lua aşa în tragic, zise repede ţăranul. Dacă pot să-ţi ajut să-l iei pe Eugen, am s-o fac !

Millart se aşeză la locul lui.

În acelaşi moment intră Risler.

El aşeză ulciorul cu vin în faţa ţăranului.

Margot ieşi din odaie să-şi caute de treburi.

Millart îi spuse lui Risler să mai aducă vin.

Pînă seara tîrziu stătură de vorbă, şi cînd veniră şi alţi muşterii, se retraseră în altă odaie să-şi continuie discuţia.

Luna argintie lumina deja pădurea cînd ţăranul se pregăti să plece.

Cu o caldă strîngere de mînă se despărţi el de cîrciumar.

Amîndoi păreau a fi cu totul înţeleşi.

Un surîs triumfător flutura pe buzele ţăranului.

Drumul îl ducea pe lîngă casa pădurarului.

Nici un sunet nu se auzea. O linişte desăvîrşită domnea în acest loc paşnic.

Millart se oprise.

— Acolo doarme ea, drăguţa fată !, murmură el suspinînd. Nu ştiu cum, dar ea îmi pare şi mai frumoasă decît mama ei, răposata. Dormi liniştită, frumoasă fată !, şopti el pătimaş. Destul am suferit în casă la mine. Acum sînt sătul. Dacă Dumnezeu nu pune capăt chinurilor, am să le pun eu, pe cinste !...

Acasă mai era lumină cînd se întoarse ţăranul.

Nevastă-sa veghea încă.

Citea o carte de rugăciuni la lumina unei lămpi cu ulei.

Cînd îl văzu intrînd, faţa ei deja urîţită de boală, deveni şi mai urîtă de furie.

— Vii acasă, în sfîrşit ?, zise ea cu o voce tăioasă, privindu-l cu dispreţ.

— Ce-ţi pasă, o întrerupse aspru Renard Millart, aruncînd tricornul într-un colţ, cred că pot face ce-mi place.

Ea începu să rîdă.

— Nu-mi trebuie mîncători trîndavi la curte, zise ea, eu trebuie să am pe lîngă mine numai oameni muncitori.

Faţa ţăranului deveni vînătă de furie.

— Femeie rea !, bîigui el nemaiputîndu-se stăpîni. Aşa-ţi primeşti tu bărbatul ? Asta-i credinţa şi iubirea pe care mi-ai jurat-o ?

— Ai terminat ?, îl întrerupse rece ţăranca. Nu sufăr trîndavi la curte. Fă-ţi datoria sau pleacă, că tot eşti de prisos aici. Dacă am devenit de neînduplecat, apoi tu eşti de vină, căci tu m-ai făcut rea, sfîşiindu-mi inima rănită. Mi-ai umplut sufletul de ură şi amărăciune.

Ţăranul stătea împietrit şi se uită la dînsa cu o privire sinistră.

Astfel rămase pînă ce nevastă-sa ieşi, fără a spune bună seara.

Apoi scoase un strigăt răguşit.

— Moartea va hotărî între noi, şopti el cu buzele vinete, cu ochii fulgerători. M-ai călcat în picioare ca pe un cîine şi aproape m-ai bătut·deşi aş putea să te gîtui.

El respiră adînc, apoi uitîndu-se pe ceas care bătuse deja ora unsprezece, se dezbrăcă.

Un dulap era acoperit de doctoriile nevestei sale, care se căuta mult şi în afară de asta ajuta tot satul cu doctorii.

Privirea ţăranului căzu deodată pe un pachetel mic, care era într-un colţ.

El îl luă în mînă şi se uită la capul de mort care era desenat pe pachetel.

— Cu asta zdrobeşti orice voinţă ! Chiar şi cea mai rea gură de femeie o astupi cu puţin din această doctorie.

Pieptul lui se mişcă zgomotos şi respiraţia îi trecea fierbinte pe buze.

— Răutatea ta m-a făcut diavol. Vreau să scap de tine, să fiu liber !...

Capitolul 193

LINIŞTEA DINAINTEA FURTUNII...

Enric Sanson făcuse socoteala fără birtaş.

Întors la Paris, călăul crezuse că va căpăta un concediu. Dar nimerise rău.

Cu vorbe aspre, Fouquier, acuzatorul public, respinsese cererea lui.

— Cum, vrei un concediu, meştere Sanson ?, zise duşmanul neînduplecat al lui Enric Sanson. Ia seamă să nu-ţi dăm un concediu prea lung. Nici capul tău nu e sigur de ghilotină, notează-ţi asta ! Şi acum, marş la datoria ta !

Enric nu răspunsese la aceste vorbe aspre şi provocatoare.

Erau doar o mulţime de martori în acel moment în odaia acuzatorului public.

De altfel Enric Sanson de cînd se întîlnise cu Adella de Barry, ştia că Danton îi era duşman neînduplecat.

D-zeu știa cum îl acaparase Adella de Barry pe Danton.

În orice caz el căuta să pună mereu bețe în roate călăului.

Călăul era foarte prudent și trăia numai pentru slujba lui, pe care o îndeplinea cu cea mai mare exactitate.

Vedea că spionii îl urmăreau pretutindeni, dar era hotărît.

Acum, cînd o știa pe logodnica lui în siguranță, simțea în el puteri de leu.

Ce puteau să-i facă ? Contra lui nu puteau fi întrebuințați martori falși.

El avea mereu, cu tot măcelul de la ghilotină, poporul de partea lui.

Numai o grijă avea el. Era Lili în completă siguranță ?

Deja primele scrisori ale lui Lili îl liniștiră pe Enric Sanson în privința asta. Din scrisorile ei respira o veselie simplă, liniștită. Se vedea că pădurea și liniștea îi readuseră calmul sufletesc. Cine era mai fericit decît Enric Sanson ? Abia aștepta scrisorile de la logodnica lui, care-i veneau prin mijlocirea Orfeliei.

Aflase de la Lili cît de des îi scrisese ea. El îi spusese lui Lili cît de des îi scrisese el. Niciuna din aceste scrisori nu ajunseseră la destinație. Presupunea că scrisorile fuseseră confiscate de Danton. De aceia hotărîse ca Lili să trimită scrisorile de la țară, pe adresa unei servitoare a Orfeliei. Enric de asemenea, nu punea scrisorile la poșta din Paris. Din prudență, Enric se informase dacă soldații de artilerie observaseră ridicarea balonului din mînăstire. O săptămînă întreagă gazetele din Paris nu se ocupau decît de această nemaiauzită noutate, dar toate adăugau că oamenii care se aflau în acea corabie aeriană avuseseră un sfîrșit groaznic. Apoi urma descrierea amănunțită a aprinderii balonului și căderea lui în lac.

De altfel soarta mînăstirii se împlinise. Nu rămase o piatră pe alta. Totul fusese complet dărîmat. Cadavrul directorului nu fusese găsit. Probabil că fusese ars și îngropat în învălmășeală. Gazetele lui Danton îl înjurau în mod trivial. Oricum Enric se convinse că Danton credea că toți prizonierii fuseseră omorîți. De aceea, călăul crezuse de cuviință să se arate întristat în public.

Nimeni nu trebuia să știe că reușise să-și scape logodnica.

Era bine ca guvernanții și de asemenea Adella de Barry, să creadă că și Lili fusese omorîtă.

Enric se îmbrăcă în negru și purta și la braț o fîșie de crep neagră.

Într-o zi Danton îl întîlni pe stradă și-l opri.

— Ei, ei, călăule din Paris, ești în doliu, după cine mă rog ? !

— După una din cele omorîte în mînăstirea Cîmpului Sfînt !, răspunse Enric Sanson.

— Îndrăznești să-mi spui asta !, strigă Danton. Ha, trădătorule, îndrăznești să deplîngi dușmanii republicii ? !

Dar Enric îl privi liniștit.

— Nu mă înțelege rău, cetățene ministru de război !, răspunse apăsat călăul, sînt în doliu după logodnica mea iubită, și acest sentiment cred că e permis și în Franța republicană !

Zicînd aceasta, călăul se întoarse și-l lăsă pe atotputernicul în mijlocul străzii.

Danton îl privi cu ură.

— Ai scăpat bine din laț !, murmură el, credeam că te-am prins deja, dar așteaptă, va veni și ceasul socotelii. Cînd te-oi avea în mînă, nu scapi nici mort !

Danton își urmă apoi drumul.

Prin această întîlnire însă, Enric Sanson era din nou prevenit. Asta era încă un motiv să fie cît se poate de prudent. Afară de asta în casa lui proprie nu se mai simțea sigur. Multele executări care se făceau pretutindeni în Franța, avuseseră drept efect faptul că în fiecare săptămînă i se dădeau noi calfe lui Sanson. Nicolai era singurul care-i rămăsese credincios. Acesta îl purtase în brațe de copil pe Enric. El îl prevenea de cîte ori bănuia ca fiind spion pe vreuna din noile calfe. Astfel reușea Enric să se poată ascunde și de spionii din casa lui.

Dorința lui Enric era să poată vorbi măcar un ceas cu Lili. Dar Nicolai avea leac și pentru asta.

O mare serbare urma să se dea în curînd în Paris.

Deja de pe acum se făceau pentru aceasta pregătiri mari pe cîmpul lui Marte.

Era opera lui Robespierre care nu vroia să rămînă în umbra puternicului său rival, Danton, care dorea să

se voteze suprimarea creştinismului în Franţa. Tot Parisul aştepta începerea acestei serbări.

Chiar şi condamnările la moarte ale tribunalului revoluţionar erau mai rare în zilele acestea.

Ghilotina era şi ea în concediu. Ba chiar se întîmplă un lucru de necrezut, timp de două zile nimeni nu a fost dus la eşafod.

Enric Sanson se folosi de această ocazie şi plecă în ajun din Paris.

Aceasta trebui s-o facă cu mare prudenţă, pentru ca nu cumva spionii să se ia după dînsul.

Enric Sanson intră în cabinetul său de toaletă aflat în subteran, şi peste un sfert de ceas ieşi travestit într-un tînăr ţăran, de la munte. Nimeni n-ar fi putut să-l recunoască pe călăul din Paris. Enric încălecă pe un cal, pregătit de Nicolai la intrarea catacombelor; şi plecă în fuga mare spre iubita sa.

Întîi merse la ţară unde se afla sora lui.

Revederea fu veselă. Fratele şi sora se îmbrăţişară şi se sărutară.

— Toate merg bine ?, întrebă Enric.

Orfelia dădu din cap.

— Ah, Enric mi se pare că trăiesc într-o poveste din Halima. Încă nu pot înţelege că am scăpat nişte oameni de treabă de la moarte. De un lucru însă îmi pare rău...

— Doar nu e vorba de nenorocita doamnă Tourzel ?

— Da, mintea ei a suferit. Dar, uite-o că vine !

Enric şi Orfelia se aflau în parcul din spatele casei, care se pierdea în pădure. Enric Sanson se uită împrejur. Răcoarea dimineţii, razele aurii ale soarelui, iarba moale, plină de rouă, făceau peisajul superb. În curînd o văzu, ieşind dintre copaci, pe doamna Tourzel.

Ea avea părul despletit, mergea încet, cu capul pe piept, cu ochii rătăciţi privind în vid.

— Aşa e întotdeauna, murmură Orfelia. Nenorocita a devenit melancolică.

— Ah, Dumnezeule, ce lucru trist !, murmură Enric. Îşi recunoaşte măcar copiii ?

— Nu, şi tocmai asta-i grozav. Ea-i crede de asemenea morţi şi-i cheamă mereu.

— O asta este foarte trist !, exclamă Enric.

Nenoroçita se pierduse în pădure.

Enric intră cu sora lui în casă. Carol Tellier le ieşi înainte. Lui Enric Sanson îi fu greu să recunoască în acest bărbat sănătos şi înfloritor pe mizerabilul prizonier de odinioară.

— Într-adevăr dumneata eşti Tellier ?, strigă Enric strîngîndu-i mîna.

— Da, eu sînt, binefăcătorul meu !, zise Tellier cu faţa juvenilă. Ah, cîtă recunoştinţă îţi datorez ! Fără dumneavoastră amîndoi aş fi fost mort demult. Dar toată viaţa am să vă fiu devotat.

— Nu exagera, prietene Tellier !, zise cu modestie Enric Sanson. Ne-am făcut numai datoria. Dar oare nu ne-ai plătit îndeajuns ? Uite ce frumoasă s-a făcut proprietatea noastră, graţie abilităţii dumitale ! !

Tellier roşi.

— Am făcut cu bucurie ce am putut. Acum nimic nu-mi mai lipseşte, sînt fericit. Fiecare zi este Duminică pentru mine. Trecutul stă în urmă mea ca un vis ameninţător.

Enric Sanson îl strînse de mînă pe Tellier

— Asta-i frumos din partea dumitale amice ! Ah, cum aş vrea şi eu să fiu fericit ! Dar pentru asta trebuie să se schimbe multe.

— Rămîi cîteva zile la noi ?, întrebă Orfelia.

— Nu, nu stărui Orfelia. Ştii unde mă cheamă dorul.

— Negreşit !, zise Orfelia. Dar te-am dorit atît de mult şi acum trebuie să te las să pleci !

— Lasă-mă să plec, în numele lui Dumnezeu, poate la întoarcere am să mai trec pe aici. Am văzut că sînteţi cu toţii bine. De altfel ne vom vedea peste puţin timp în Paris !

Orfelia tăcu. Un fior îi străbătu întreaga fiinţă.

Dar cînd Enric o luă de braţ şi-i propuse să se plimbe cu el prin parc, Orfelia îşi recăpătă voioşia de odinioară.

Carol Tellier îi urma.

Abia înspre amiază Sanson plecă.

Ţinţa lui era aceea pe care i-o dicta inima.

Capitolul 194

ÎN BRAȚELE AMORULUI

Era într-adevăr o călătorie obositoare cea pe care o întreprinse Enric Sanson.

Dar Enric Sanson era voinic și tînăr. Afară de aceasta era și neînfrînata lui dorință de a-și vedea iubita. Astfel curajosul călăreț zbura peste munți și cîmpii într-un galop nebun. Enric Sanson n-avea ochi pentru frumusețile naturii care i se perindau prin fața ochilor. Călăul cunoștea o singură dorință. Dorea să poată privi în ochii albaștri ca azurul ai iubitei sale și să se odihnească o clipă lîngă inima credincioasă a acesteia.

„Ah, cum se schimbaseră toate de un timp încoace !", se gîndi Enric Sanson mulțumind în sinè Creatorului. Da, toate se schimbaseră în bine, umbrele triste ale trecutului se aflau, în aparență, învinse în urma lui.

Lili scăpase printr-o minune a Cerului din închisoare și de la o moarte sigură. Acum cînd se afla liberă în ascunzătoarea ei și fericită, după cum se părea, Enric Sanson dorea ca Lili să-și recapete voioșia de odinioară.

Căci teroarea din Paris nu putea dura veșnic.

Cu toate că Enric Sanson era un republican entuziast, ar fi ajutat cu plăcere la această cădere. Călăul știa că fericirea vieții sale și a lui Lili atîrna de puterea nemărginită a lui Danton. Inima sa era acum plină de dorință și bucurii. Nici o temere că în viitor l-ar mai putea pîndi fatalitatea, nu cuprinse în acest moment sufletul călăului.

Și totuși viitorul mai rezervase multe nenorociri pentru Enric Sanson și gingașa Lili.

După o călătorie obositoare, călăul ajunse în fine la pereții de stînci pe care avea să-i traverseze pentru a ajunge în satul în care se afla Lili.

Un izvor limpede curgea în apropiere. Izvorînd din stînci, formase un mic pîrîu care se pierdea apoi în vale într-un lac. Enric Sanson se apropie de acest izvor. El își umplu pălăria cu apă, apoi se întoarse pentru a-și adăpa calul. Abia după aceasta Enric își căută un loc în

iarba moale și se culcă lîngă calul său. Peste cîteva momente adormi liniștit. Era o liniște desăvîrșită. Pe cer străluceau nemuritoarele stele.

În dimineața următoare Enric Sanson se deșteptă cînd se lumină de ziuă. Apoi Enric privi înspre calul său.

Călăul se spălă la izvorul limpede și ridică privirea senină la cer. Apoi împărți ultima bucată de pîine ce-i mai rămăsese cu calul său. Apoi Enric se urcă iar pe cal și porni în galop prin pădurea strălucitoare.

Astfel pútea să fi călărit vreo două ceasuri cînd zări deodată, în mijlocul unui șes, o casă frumoasă de pădurar.

Să fie aceasta locuința forestierului Louvois ?

Enric zărise în umbra a doi tei seculari, aflați în fața casei pădurarului, o copilă zveltă și gingașă care ședea pe o bancă. Era o fată tînără, îmbrăcată într-o rochie albă.

— Lili ! Lili ! scumpă și adorată mireasă !, exclamă călăul. Imediat călăul sări de pe cal, și încolăci cu repeziciune frîul calului în jurul unui copac din apropiere. Apoi o luă la fugă spre tînăra fată.

Pașii lui Enric nu se auzeau din pricina ierbii moale. Dar cei doi cîini care stăteau culcați la picioarele stăpînei lor, începură să latre zgomotos.

În același moment Lili tresări. Frumoasa ei față capătă la început o expresie înspăimîntată. Cine oare putea să tulbure așa de dimineață liniștea pădurii ?

Deodată însă tînăra fată sări în sus de bucurie. Tînăra fecioară își împreună amîndouă mîinile pe piept. Apoi porni surîzînd în întîmpinarea iubitului ei.

— Lili, scumpă și adorată mireasă !, murmură călăul.

— Enric, iubitul zilelor mele !, suspină fecioara roșindu-se. În același moment iubiții se îmbrățișară. Lili își așeză capul pe pieptul iubitului ei. Era o frumoasă revedere. Pana scriitorului nu este în stare să o descrie. Pînă și păsările din pădure păreau a fi mișcate adînc de solemnitatea și sfințenia acestei revederi. Ele amuțiră pentru cîteva secunde. O tăcere adîncă și sfîntă cuprinse întreaga natură. Cei doi îndrăgostiți se așezară pe bancă ținîndu-se de mînă și privindu-se în ochi, fără a pronunța un cuvînt măcar.

Capitolul 195

RIVALII

— O, cît de fericit sînt iubita sufletului meu că mă pot uita iar în ochii tăi !, întrerupse în fine Enric tăcerea.

— Ah, Enric încă nu pot crede că eşti tu, şopti Lili. Astă noapte visam atît de dulce la tine ! Apoi n-am mai putut sta în pat. M-am trezit mai de dimineaţă ca de obicei. Soarele luminã atît de dulce, lumea era atît de frumoasă azi dimineaţă, iar inima îmi spunea că trebuia să se întîmple astăzi ceva deosebit. Şi... deodată ai venit tu, iubitul sufletului meu ! Ah, cît sînt de fericită.

— O cît de fericit mă face nevinovata ta mărturisire ! iubita mea !, exclamă călăul. Sînt în adevăr aşa de iubit de tine ? O, Lili iubita mea mireasă, aş dori să te pot numi deja soţia mea. Spune-mi acum iubito, te simţi tu fericită ?

— Ah, unchiul este foarte bun cu mine. La început mi s-a părut chiar că voi găsi aici liniştea, după toate furtunile pe care le-am întîmpinat pînă acum. Dar deodată...

— Ei ?, întrebă imediat călăul cînd văzu că Lili ezită.

— O, nu !... este poate o prostie numai, aş face mai bine dacă nu ţi-aş spune nimic !, şopti tînăra fată. Dar vezi sînt nişte oameni atît de ciudaţi ! Este un oarecare Milart cu fiul său vitreg Eugen. Amîndoi...

— Ei,... cum ? Amîndoi zici tu ?, insistă călăul neliniştit. Lili ! nu vreau să cred că... aceşti doi te-au insultat ! Mii de draci ! Ei mă vor cunoaşte !

— Cum te aprinzi !, murmură Lili rezemîndu-se de pieptul iubitului. N-ai nici un motiv să te iriţi. Căci, ce pot eu face, dacă Eugen, un băiat bun, s-a îndrăgostit de mine, după cum mi se pare ?

— Ah, el va ispăşi aceasta ! Monstrul ! Cum poate cuteza el să ridice ochii spre tine. O, l-aş zdrobi ! Gîndul că un altul cutează să ridice privirea dornică spre tine, face să-mi clocotească sîngele în vine !

— Om rău ce ești !, șopti Lili, ca și cînd aș mai putea iubi pe altcineva în afară de tine ! I-am dat deja a înțelege că sînt logodită de mult. Altfel însă e cu tatăl său...

— Un om bătrîn !, o întrerupse Enric cu o mișcare de dispreț. Ce vrea el aici ? Să stea acasă pe cuptor...

— O, nu, nu spune asta !, adăugă Lili pe cînd o expresie de neliniște îi apăru pe față. El nu este bătrîn ! Ci este tocmai la vîrsta cea mai frumoasă, pe lîngă asta îi place să facă pe tinerelul. Și de altfel este chiar tînăr încă. În ochii lui negrii este ceva, ceva care mă înfricoșează ! Este cu totul altfel decît tine ! Cînd privesc în ochii tăi negri și iubiți mi se pare că privesc pînă în adîncimile sufletului. Dar în ochii lui clocotește un mister sinistru, este ca și cînd infernul ar clocoti în ei, atîtea patimi reținute se pot citi în ochii lui ! Dar recunosc că aș fi făcut mult mai bine dacă nu-ți spuneam nimic.

— Nu, ideea că cineva ar putea să ridice privirea spre tine mă face să înebunesc !, exclamă Enric Sanson. Tocmai pentru că te iubesc atît, mă amărăște acel gînd și mă scoate din fire...

Călăul se ridică deodată în picioare.

— Acest Millart mă va cunoaște !, murmură el.

— Pentru Dumnezeu, taci ! Taci !, șopti Lili. Uite-l că vine spre noi ! Te rog, liniștește-te ! Niciodată nu mi-a spus vreun cuvînt de iubire, dar în purtarea lui este ceva care mă deranjează.

Într-adevăr, la marginea pădurii, se ivise statura mîndră a țăranului. Renard se apropia cu repeziciune. Era clar că spionase pînă acum cu ochii lui de vultur perechea de îndrăgostiți.

— He, așa de matinală ești fată ?, zise țăranul. Dar pe cine avem oare aici ? Acesta este un băiat cu totul străin pe care nici nu-l cunosc !, zise el măsurîndu-l pe călăul care stătea cu fruntea încrețită.

— Cine sînt eu ? Aceasta nu te interesează !, zise el agitat. În schimb însă mă interesează foarte mult pe mine să aflu ceea ce mi-a comunicat logodnica mea chiar acum...

— Taci Enric, te rog, taci !, se rugă Lili.

— Nu, lasă-mă să vorbesc !, replică Enric. Apoi se apropie de țăran.

— După cîte știu ești însurat și ai deja un fecior mare !, zise călăul cu un glas puternic. Vezi-ți de treburile dumitale. Dar pe mireasa mea s-o lași în pace, m-ai înțeles ? Altfel...

Ultima picătură de sînge dispăru de pe fața țăranului. Privirea lui Ranard se îngropa în ochii lui Enric întocmai ca două săgeți de foc.

— Astea sînt povești ! Întotdeauna am crezut că Lili este un model de virtute ! Acum o văd în zori de ziuă cu un băietan necunoscut și obraznic ? ! Cînd va afla pădurarul despre aceasta...

— Taci, nu insulta fata !, strigă călăul încleștîndu-și pumnii.

— Pentru Dumnezeu, Enric !, se rugă Lili.

Renard păli și se dădu înapoi cu cîțiva pași.

— Laș mizerabil !, exclamă Enric Sanson care observase frica adversarului său. Ia-ți în viitor altă cale și las-o în pace pe mireasa mea !

Renard arătă pumnii lui Sanson. Dar cînd văzu expresia amenințătoare de pe fața lui Sanson, se întoarse repede și plecă.

Lili căzu palidă și obosită la pieptul iubitului ei.

— Ah Dumnezeul meu ! Dumnezeul meu !, murmură ea privind cu frică în urma fugarului, ce ai făcut ? De ce ai fost atît de aspru cu Millart ? El te va dușmăni ! Cine știe ce-i va spune unchiului meu.

— El nu știe cine sînt !, răspunse Enric, și afară de aceasta unchiul știe ce drept am eu asupra ta, i-am spus-o pe cînd te-am încredințat lui ! Vino, să mergem acum la unchiul tău !

— Ah, Enric, îmi simt sufletul greu !, murmură Lili. De la acest Millart nu mi-am promis niciodată ceva bun !

— Și puteam oare să fac altfel ?, exclamă Enric strîngîndu-și din nou iubita la pieptul său. Vreau să fi numai a mea și vei fi a mea pentru vecie !

— O iubitul meu, te mai poți îndoi de iubirea mea ?, șopti Lili.

— Îți mulțumesc de mii de ori iubito pentru dragostea ta, dar vai de acela care ar îndrăzni să ridice ochii pînă la tine, furia mea îl va nimici !

Capitolul 196

CAUZE MICI, EFECTE MARI !

Cauze mici, efecte mari. Deja de multe ori a dovedit istoria lumii adevărul acestei zicători.

Dacă nenorocitului rege Ludovic nu i-ar fi fost foame în timpul fugii sale, atunci, după toate probabilităţile, i-ar fi reuşit fuga. El a fost recunoscut de către şeful poştei, Drouet, şi readus în triumf la Paris şi apoi decapitat. De atunci nenorocita sa familie suferea în închisoarea Templului. Mulţimea precum şi puternicii zilei păreau a fi uitat de nenorocita regină Maria Antoinetta. Aceasta nu era deloc iubită în ţară. După cum ştim, toţi o numeau „Austriaca" şi nu s-au sfiit să inventeze diferite cîntece ruşinoase la adresa nenorocitei femei. Dar pînă acum nu i-a venit nimănui în minte să o tragă la răspundere pe Maria Antoinetta pentru aşa zisele păcate pe care le-ar fi comis regalitatea faţă de poporul francez. Deodată izbucni catastrofa.

Într-o seară, cîţiva indivizi beţi străbăteau străzile Parisului căutînd o cîrciumă unde ar fi putut găsi băutură ieftină. Ei ajunseră la piaţa de vechituri din faţa Templului. Aici, la vederea impunătoarei clădiri, mizerabilii, în beţia lor, au fost cuprinşi de sentimente patriotice. Ei îşi amintiră că între zidurile sinistrei închisori se afla o femeie nenorocită. Deodată răsună strigătul din gura unui individ ameţit de băutură

— Jos cu Maria Antoinetta ! Pe eşafod cu austriaca !

— Pe eşafod cu trădătoarea !

— Moarte reginei !

— Blestem văduvei Capet !

— Pe eşafod ! Pe eşafod !

Astfel răsunau strigătele într-un mod sălbatic. Se produse o mare învălmăşeală în faţa Templului.

Presimţea oare nenorocita fiică a neuitatei regine Maria Theresa de Austria, că acea grămadă ameţită decidea în faţa porţilor închisorii asupra soartei ei triste ?

Izbucnirea poporului găsise un ecou puternic în inimile puternicilor de la republică.

Danton şi Robespierre, din prieteni intimi cum erau odinioară, deveniseră doi duşmani înverşunaţi. Fiecare

în parte din acești doi mari bărbați de stat se luptau pentru a cîștiga favoarea mulțimii.

Ce-i păsa lui Danton de viața Mariei Antoinetta ? Marele tribun al poporului știa mai bine ca oricine că regina nu putea fi condamnată printr-o judecată dreaptă. Dar ce-i păsa lui Danton de dreptate și de rangul persoanei, cînd era vorba să-și întărească poziția.

Astfel strigătele de moarte ale mulțimii găsiră un ecou puternic în inimile celor aflați la putere.

Deja peste cîteva zile Danton propuse în Convenție darea în judecată a văduvei Capet.

El o acuză de înaltă trădare.

Robespierre rămase uimit de procedura rivalului său, dar nu îndrăzni totuși să-l contrazică.

Și ce ar fi putut aduce el în favoarea nenorocitei regine, a cărei unică crimă față de republică era că fusese regina Franței ?

Deja peste cîteva zile se eliberă un decret care decise ca Maria Antoinetta să fie dusă în fața tribunalului revoluționar.

Regina își făcea tocmai rugăciunea în momentul în care trimisul Convenției intră la dînsa.

Fără a clipi măcar, cu fața nemișcată și albă ca de marmură, ascultă Maria Antoinetta vestea trimisului. Apoi înclină capul cu un surîs amar.

— O, nici nu mă îndoiesc că se vor găsi destule mijloace și căi în Franța republicană pentru a se debarasa de a femeie sărmană și fără apărare !, zise regina. Ați isprăvit deja domnii mei, sau aveți să-mi mai comunicați ceva ?

Cu aceste cuvinte Maria Antoinetta vru să se întoarcă spre copilul său.

— Da, zise ofițerul, sînt însărcinat din partea Convenției să-l iau cu mine pe fiul dumitale ! El trebuie să fie încredințat unei alte educații !

Regina părea a nu fi înțeles groaznica veste care i se adusese.

— Cum ? Ce ?, exclamă Maria Antoinetta pe cînd o paloare cadaverică îi acoperi din nou fața-i nobilă. Vor să mă despartă de fiul meu ? ! Niciodată ! Ca și cînd ar fi vrut să-l apere, nenorocita regină se așeză în fața copilului ei care se agățase de poalele rochiei ei.

— Între aceste ziduri nu există cuvîntul „niciodată", din gura unei prizoniere !, zise ofiţerul pe un ton aspru. Am primit ordin sever, în caz de nesupunere să întrebuinţez forţa !

— Cum ?, întrebă Maria Antoinetta fixîndu-l mereu pe ofiţer ca ieşită din minţi, ar putea îndrăzni să despartă o mamă de propriul copil ? O nu, nu, atît de cruzi nu pot fi nici cei de la putere !

— Cruţă-ţi vorbele, văduvă Capet !, zise ofiţerul neînduplecat, încă o dată îţi spun, dă-mi copilul de bună voie !

— Ce vor să facă cu el ? Unde vor să-l ducă ?, murmură nenorocita regină.

— Nu sînt însărcinat să-ţi spun !, răspunse ofiţerul cu asprime, dar în orice caz va trebui să te împaci cu ideea, văduvă Capet, că fiul dumitale niciodată nu se va mai întoarce la dumneata !

Un strigăt groaznic, nebun, scăpă de pe buzele mult încercatei femei.

— O, Dumnezeul meu !, plîngea ea, aceasta nu poate fi voinţa Ta !

Ea îşi împreună mîinile. Din ochii ei străluceau o durere şi o disperare nebună.

— Părinte ceresc !, şopti regina după un moment de tăcere, greu mă încerci ! ! Încă n-am fost destul de umilită oare, mare Dumnezeule ? O, lăsaţi-mi copilul, ultima mîngîiere în nenorocirea mea ! Nu, nu, favoritul meu !, plîngea regina strîngînd la pieptu-i copilul care se agăţa de rochia ei. Nu pot să fie oamenii atît de cruzi !

— Destul !, strigă ofiţerul. El făcu semn soldaţilor.

— Apucaţi băiatul !, le porunci el.

Imediat soldaţii se apropiară de regină. Cu mîini aspre ei îl zmuciră pe micul prinţ cu păr buclat care plîngînd cuprinsese cu micile-i mînuţe gîtul mamei sale.

— Copilul meu iubit !, exclamă regina, este adevărat că vor să ne despartă ? ! !

Regina se retrase într-un colţ al camerei şi încercă să-şi apere favoritul. Ea începu să se lupte cu soldaţii. Dar ce putea face ea, femeie slabă în faţa brutalilor soldaţi ? Peste cîteva secunde îi şi răpiră copilul. Copilul fu smucit de către un soldat şi dus afară.

Regina se aruncă la picioarele ofiţerului care rămase nemişcat.

— Mă tîrăsc în praf la picioarele tale !, strigă nenorocita femeie cu glas jalnic. Eu, regina acestei ţări, la care ca să te apropii îţi trebuia o mare favoare acum cîtva timp, mă zvîrcolesc sfîşiată de soartă la picioarele tale ! Nu mai vreau nimic de la viaţă ! Vreau să-mi lăsaţi copilul ! Poţi avea curajul crud să răpeşti copilul de la sînul mamei ? ! Milă ! Ai milă ! După cum Atotputernicul vă va ierta pe toţi, tot astfel îţi cer şi eu acum să ai milă !

Ofiţerul era de neînduplecat.

— Duceţi băiatul de aici !, zise ofiţerul. Duceţi-l la cizmarul Simon după cum v-am poruncit deja ! Înainte !

Soldaţii erau pe cale de a părăsi odaia, cînd un strigăt înăbuşit scăpă de pe buzele nenorocitei regine. Ea se ridică din genunchi, alergă spre soldaţi şi le răpi copilul din braţe.

— Copilul meu ! Copilul meu !, plîngea nenorocita regină. Dumnezeu fie cu tine ! Binecuvîntarea Cerescului Părinte cadă asupra capului tău ! ! Te încredinţez protecţiei sale atotputernice !

Soldaţii îl smulseră pe micul prinţ nenorocitei sale mame. Maria Antoinetta rămase împietrită. Ultima rază de soare dispăruse din acest spaţiu sinistru. Acum nenorocita regină nu mai avea pe nimeni în afară de fiica ei cea mică. Aceasta se mai afla încă la dînsa. Dar ah, regina iubea cu o dragoste pătimaşă pe fiul ei. În el zărise chiar pe soţul ei. Acum ultima rază de soare dispăruse din sufletul ei odată cu răpirea băiatului ! Plină de jale, nenorocita femeie ridică mîinile spre cer.

— O, fă ceva să mor, Atotputernicule Părinte Ceresc, lasă-mă să mor !, plîngea nenorocita femeie !

Capitolul 197

SĂRMAN COPIL

Nefericitul copil a fost dus de către soldaţi prin gangurile întortochiate ale închisorii.

Acolo locuia cizmarul Simon.

— Hei, uite că vine micul Capet !, exclamă Simon imediat ce zări statura gingașă a băiatului. Vino încoace, fiu de tiran !

La un semn al cizmarului soldații îl lăsară jos pe micul prinț. În jurul lui se strînseseră toți soldații de gardă.

Băiatul privi înspăimîntat cînd pe soldații care îl înconjurau, cînd pe cizmarul Simon care era amețit de băutură.

— Vreau la mama, la iubita și frumoasa mea mamă !, începu deodată micul prinț să plîngă.

— Ha ! ha ! ha ! trebuie să-ți scoți din cap nebuniile acestea, strigă furios cizmarul. Care mamă ? Poporul francez este acum mama ta !

— Vreau la mama !, gemu copilul încă o dată.

În acest moment bețivul Simon lovi cu pumnul în masă.

— Mii de draci, eu voi fi în viitor tatăl și mama ta ! M-ai înțeles sau nu ?

Băiatul continuă să plîngă. Simon îl apucă cu asprime de părul cîrlionțat și moale ca mătasea.

— Ascultă prințe ! Să ne asculți și să te supui căci de nu am eu mijloace de a te face ascultător ! Cu aceste cuvinte el arătă micului prinț o nuia împletită.

Micul prinț îl privi îngrozit.

— Poți să mă fixezi pînă mîine, asta nu-ți va ajuta la nimic !, zise bețivul. Ți-oi arăta eu cum se poartă un patriot francez cu un pui de tiran ca tine ! Înainte marș !

Cizmarul se ridică clătinîndu-se. Apucă băiatul de braț și-l învîrti în mijlocul curioșilor care se adunaseră în jurul lor.

— Noroc, Simon ! Vei putea tu să crești acest băiat ?, îl întrebă pe unul dintre soldați.

— Zău ! Vreau să-i tai eu aripile și ghiarele acestui pui de tiran. Mititelul nu va putea zgîria niciodată, vă asigur.

— Cred și eu, zise un soldat, cine a simțit o dată pumnii tăi, nu mai zgîrie toată viața !

— Ai dreptate, da, îl voi face să sîngereze, zise cizmarul cu ironie. Zilnic îl voi bate. Te voi bate, înțelegi !, se răsti el către prințul care începuse să tremure de frică

Începînd din acest moment o viață grozavă începu pentru bietul băiat, care atunci cînd se născuse părea a fi menit să ocupe locul cel mai de frunte în Franța.

Dacă Convenția n-avusese curajul de a ordona moartea bietului copil, și vrusese să-l tîmpească prin fel de fel de cazne și maltratări, apoi n-ar fi putut găsi alt instrument mai sigur decît pe acest Simon, cizmarul.

Incapabil de o faptă curată, destrăbălat în gradul cel mai înalt, dedat beției pînă la pasiune, sălbătăcit la trup și suflet, așa era supraveghetorul copilului care trebuia să fie moștenitorul tronului Franței.

Era un noroc pentru Maria Antoinetta că putea numai presimți și nu și vedea suferințele drăguțului copil.

Cizmarul Simon nu se ferea să spună diferite injurii în fața copilului, la adresa mamei sale. Copilul fusese silit să repete aceste injurii, în loc de rugăciune.

Cizmarul Simon ședea o dată înaintea lui cu un pahar cu rachiu. Curioșii se adunară în camera sa pentru a-l privi pe nenorocitul prinț.

— Hei, vino-ncoace Capet !, strigă cizmarul Simon.

Ascultător, băiatul se apropie de dînsul.

Nu mai putea nici să umble, căci bătăile pe care i le acordase supraveghetorul său, îl paralizaseră.

Copilul apropiindu-se, privea cu ochii săi mari spre căznitorul său.

Pe orice om această privire l-ar fi mișcat. Dar Simon nu cunoștea milă.

— Spune : „Afurisită fie regina Franței !“ Haide !, strigă amenințător cizmarul.

Copilul îl privea mereu rugător.

— La dracu, am zis să spui : „Afurisită fie regina Franței“, și tu te opui ?

— Nu vreau să spun !, zise copilul.

Cizmarul rămase surprins auzind aceasta.

— Ce ? zici că nu vrei să spui ce-ți ordon ?

— Nu, eu nu-mi înjur scumpa mea mamă, șopti copilul. O mamă, dragă mamă, vreau la tine...

Copilul nu putu să continuie, căci brutalul cizmar îl lovise cu pumnul drept în față.

— La maică-ta vrei ? Las că te învăț eu minte !, strigă Simon.

Copilul căzuse în genunchi. Suspina greu. Bietul prinț își pusese mîinile pe piept.

— Nu mă bate. Doar nu pot s-o înjur pe biata mea mamă. Fii mai milos ! Lasă-mă să merg la mama.

— La dracu o să te duci ! Îndată să spui ce-ţi poruncesc. „Afurisită să fie regina Franţei". Haide, şarpe veninos, vorbeşte.

Dar băiatul tăcea. Nu rostea nici un cuvînt gata a suporta toate maltratările.

Rîzînd diavoliceşte, mişelul îl privea pe bietul băiat.

— Şi vino-ncoace, micule. Am greşit se vede faţă de tine. Ei, vino şi bea rachiul acesta.

Micul prinţ privi speriat spre beţiv.

— Nu, nu..., murmură el, nu vreau şi nu pot...

— Bea, şarpe otrăvit, strigă Simon, bea cînd îţi poruncesc !

Şi zicînd aceasta îl prinse pe băiat între genunchi, îi deschise cu sila gura şi-i turnă rachiul pe gît.

Cînd copilul se retrase ameţit şi nemaiputîndu-se ţine pe picioare, Simon zise către soldatul care rîdea şi el.

— Asta ştie să-i tragă la măsea. Dealtminteri explicabil, căci dacă tatăl său a putut să bea norocul şi fericirea poporului francez, de ce acest pui n-ar bea măcar un pahar cu rachiu.

— Culcă-te Simon şi lasă băiatul în pace, zise unul dintre soldaţi.

Acesta îl apucă de mînă pe cizmar şi-l trase spre o laviţă, pe care îl trînti. Simon adormi îndată.

Micul băiat se aşeză pe pat, îşi ţinea amîndouă mîinile la ochi şi plîngea amar.

— Ah, mamă, dragă mamă, tare aş vrea să fiu lîngă tine, plîngea nenorocitul copil.

Micul prinţ plînse pînă ce adormi.

Capitolul 198

„DE CE TREBUIE SĂ TE DESPARŢI"

Pădurarul Louvois îl salutase cu bucurie pe călău. cînd tînăra pereche de îndrăgostiţi îi ieşi în cale.

— Bine faci că te arăţi iarăşi pe la mine, maestre Sanson, zise bătrînul pădurar. Se vede că n-ai mai putut sta la Paris şi ai fugit de munca sîngeroasă.

Fruntea lui Enric se încreţi.

— Să nu mai vorbim despre asta, zise el scurt, ca să fiu sincer nu-mi place să mi se amintească de meşteşugul meu, mai ales acum cînd...

Se aplecă spre iubita lui şi o sărută pe frunte.

— Şi acum ?, zise Louvois. Mă tem meştere Sanson că ai venit să-mi răpeşti porumbiţa şi drept să-ţi spun, aşa m-am învăţat cu dînsa încît mi-ar veni greu să mă despart de ea.

— Fii pe pace, zise el zîmbind, cît e de aprig dorul meu după Lili, totuşi nu pot să mă gîndesc să ţi-o iau acum. Nu, am venit numai să mă sfătuiesc cu tine.

— Îţi stau la dispoziţie, dar fiindcă sfaturile fără un pic de băutură nu sînt tocmai plăcute, Lili va avea bunătatea şi ne va prepara un dejun şi ceva de băut.

— Da, unchiule, zise Lili veselă.

Louvois venise cu un ulcior de vin, iar Lili apăru imediat cu un vas cu slănină şi cu ouă.

După scurtă vreme se aşezară cu toţii la masă. Lui Enric mîncarea i se păru delicioasă.

— Da, da, zise pădurarul surîzînd şiret, ce a gătit însăşi drăguţa, este minunat de bun. Să bem pentru o viaţă fericită şi, adăugă apoi, un viitor vesel să vă fie urzit.

Ciocniră paharele.

— Ei, ce planuri aveţi pentru viitor ?, întrebă Luvois.

— Ţi le voi spune imediat, răspunse Enric. Voiam s-o iau pe Lili de soţie. La Paris nu pot s-o duc încă. Dar ce mă împiedică să mă căsătoresc aici ? După cît ştii Luvois, posed o avere frumuşică. Cu aceasta deci doresc să-mi cumpăr o moşie. Acolo o să trăiască Lili. Eu însă va trebui să zbor din cînd în cînd într-acolo.

— Ah, ce bine ar fi !, îl întrerupse Lili. Atunci ar avea viaţa pentru mine sens. Ai putea tu în realitate să sacrifici ceva pentru mine ?

— Mai întrebi, drăguţă ?, răspunse călăul.

Pădurarul se gîndea încă.

— O moşie, zise el, bun ! Eu aş putea să vă găsesc ceva. Există în apropiere moşia unui conte care a fost decapitat la Paris şi cred că o vor vinde.

Enric încreţi fruntea.

— Doamne, ce se petrece în patria noastră, murmură el.

— Putem merge acolo chiar zilele astea, zise pădurarul. O cumperi sub alt nume. O vei căpăta pe un preț ridicol.

— Da, asta vom face și apoi drăguță ne vom încredința vreunui popă care desigur că se mai poate găsi pe aici.

— Se găsește, zise pădurarul Louvois.

— Da, zise Enric, ne vom cununa în fața altarului.

— Dumnezeu să ne ajute, zise Lili adînc mișcată.

— Dar ce se petrece afară ?, zise Louvois apropiindu-se de fereastră. Cei doi ciini latră de parcă ar fi turbați.

— Ce-i asta, zise călăul speriat. Acesta-i Nicolai, primul meu ajutor. Ce caută el pe aici ?

Călăul devenise palid.

— Hei ! Nicolai ! Nicolai !, strigă el către bărbatul care venea liniștit ducînd un cal de frîu.

— Slavă Domnului că te găsesc, maestre !, strigă el zărindu-l pe Sanson.

— Ce-i, ce s-a întîmplat ?, întrebă Enric Sanson.

— Trebuie să te întorci imediat la Paris, răspunse Nicolai, au început să bănuiască lipsa dumitale.

Enric deveni și mai palid.

— În numele lui Dumnezeu, ce s-a întîmplat, zise Lili tremurînd, să ne aștepte oare din nou vreo nenorocire ?

— Nu te teme, scumpo !, o liniști călăul.

Dar el însuși nu era liniștit. Să fie într-adevăr scos așa deodată din toate visurile sale fericite ?

— Stai prietene că vin să te ajut să-ți legi calul, zise Louvois.

Îndată bătrînul alergă afară. După cîteva minute se întoarse însoțit de Nicolai.

— Doamne, ce se petrece în patria noastră, murmură el.

— Vorbește, spune, ce s-a întîmplat, zise Enric Sanson.

— Stăpîne, trebuie să te întorci îndată la Paris, răspunse Nicolai. Închipuiește-ți, abia plecaseși și a venit vestea să fii pregătit pentru o nouă execuție.

— Și tu n-ai putut s-o faci ?

— Dacă puteam, nu veneam aici, zise Nicolai ștergîndu-și sudoarea. Ne venise vestea că trebuie să te prezinți

înaintea judecătorului de instrucție. În goana mare am venit până aici, și slavă Domnului că te-am găsit.

— Dar pentru ce motiv mă cheamă judecătorul de instrucție pe mine ?, întrebă mirat călăul.

— Ei nu știi, stăpîne ? Negrul Pippin e condamnat la moarte.

— Ah da, Pippin !, strigă călăul.

— Așa-i. E vorba ca pe acesta să-l execuți și judecătorul de instrucție a poruncit să mergi să mai vorbești cu el o dată, căci dorește să te vadă.

— Pippin dorește să mă vadă ? strigă Enric, atunci trebuie să merg îndată la Paris. Îți mulțumesc Nicolai pentru vestea bună pe care mi-ai adus-o.

Plin de bucurie Enric își îmbrățișă mireasa.

— O, Lili ! Lili ! se face, în sfîrșit lumină ! Pippin cel negru a stat în serviciul prințesei. Acum, probabil că vrea să-mi spună cine a fost autorul crimei de la balul mascat al operei.

— Dumnezeule ! este posibil aceasta oare ?, zise Lili. Să nu mai fiu nevoită să mă ascund ca o ființă încărcată de păcate.

— Lumină ! lumină !, strigă călăul entuziasmat. Curaj drăguță, curaj, murmură el apropiindu-se de Lili, de-o vrea Dumnezeu chiar și ultima bănuială va fi îndepărtată de la tine. Să ne revedem deci cu bine și cu fericire !

Încă odată Enric Sanson își sărută mireasa. Urmat de Nicolai, călăul ieși din casă.

După scurt timp cei doi încălecară și porniră în goana mare spre Paris.

Capitolul 199

MICUL PRINȚ

O zi după ce micul prinț fusese răpit, fu scoasă și regina Maria Antoinetta din Temple.

Dimineața veni în închisoarea bietei regine același ofițer care-i răpise copilul.

— Nu mai am nimic ! ce mi-ați mai putea răpi ?, zise regina disprețuitoare.

— Sînt însărcinat să te duc la Conciergerie.

— Îmi vei permite, măcar, să-mi sărut fiica ?

— Nu-i nevoie !, răspunse ofiţerul. Fiica dumitale după cîte văd, nu e aici în momentul de faţă ; iar noi ne grăbim.

Regina suspină din greu şi îşi ridică privirea către cer :

— Cum vrei tu, Dumnezeul şi stăpînul meu ! Sînt gata la orice, adăugă ea îndreptîndu-se către soldaţi.

— Înainte, marş !, comandă ofiţerul.

Regina ţinea mereu mîinile încrucişate pe piept. Cu paşi înceţi, dar siguri, părăsi celula, în care ştia că nu se va mai întoarce şi că ultimul act al vieţii sale s-a jucat.

Trecînd pe sub poartă, Maria Antoinetta uită să se aplece. Se lovi aşa de tare încît îşi făcu o rană sîngeroasă la cap. Dar nu scoase un strigăt de durere.

Luă batista pe care-o ţinuse pînă atunci în mînă şi o apăsă pe rană.

Unul dintre gardiştii municipali, mai milos decît ofiţerul ce-l comanda, încercă a o sprijini.

— Doar nu te-ai rănit, cetăţeană ! ? Ori, poate, te doare capul ?, întrebă încet gardistul.

Regina îl privi dînd din cap. Pe buzele ei se arătă un zîmbet de recunoştinţă.

— Nu, zise ea. Nu, acum nimic nu mă mai doare.

În faţa porţii Templului se adunase o mulţime de oameni. Ca vîntul se răspîndise prin Paris vestea că tocmai azi Maria Antoinetta va fi dusă de la Temple la Conciergerie.

Curios, aceeaşi femeie, în culmea gloriei, fusese primită cu urale zgomotoase de către acelaşi popor care astăzi o fluiera şi o hulea.

Un strigăt înfiorător umplu parcă aerul atunci cînd regina ieşi pe portalul Templului.

Fruntea reginei sîngera mereu. Dar dînsa păşi mîndră, ca o regină, printre gărzile municipale, spre trăsura care-i fusese pusă la dispoziţie.

— Ucideţi-o !

— Jos cu Austriaca !

— Moarte lupoaicei ! Ea este diavolul Franţei !

— La ghilotină !

Piaţa vechiturilor fremăta de aceste strigăte. Mulţimea se-ngrămădi în jurul trăsurii. Din toate părţile se ridicau pumni care o ameninţau.

Dar fără a clipi, Maria Antoinetta privea în dreapta și în stînga, pe cînd fața exprima o mîndrie ce părea a spune că detestă tot și toate.

Caii porniră. Flancată de un batalion de soldați, trăsura străbătu cu mare greutate prin marea de oameni, drumul spre ultimul lăcaș al nenorocitei regine.

Cînd ajunseră la poarta Conciergeriei, Enric Sanson tocmai era ocupat cu aranjarea cîtorva delincvenți.

Maria Antoinetta vedea pentru întîia dată pe Călăul din Paris. Dar înțelese îndată misiunea tristă pe care o îndeplinea tînărul cu ochii de foc.

Mult timp ochii reginei îl priviră pe Sanson. Și acesta, oprindu-se din ocupația sa nenorocită, o privea înlemnit pe regină.

Deodată, Enric Sanson își scoase cuviincios pălăria.

Un murmur de nemulțumire străbătu rîndurile soldaților.

Dar Călăului nu-i păsa de asta ; și cînd regina îl chemă la dînsa, se apropie plin de respect.

— Ești Sanson, Călăul din Paris ? Pe acei nenorociți îi duci la moarte ?

— Da, doamnă, aceasta e misiunea mea, răspunse Enric Sanson.

(„Cum i-a zis ? Doamnă ? Închipuiți-vă, Enric Sonson, Călăul din Paris, să-i vorbească așa ! Asta trebuie s-o denunțăm Conventului, unde și așa el nu mai este bine văzut !“ Așa vorbeau soldații care puteau să audă tot ce discuta Enric cu regina).

Acesta auzi murmurele soldaților, dar nu zise nimic, ci dete numai disprețuitor din umeri.

— Mai ai vreo poruncă pentru mine ?, o întrebă pe Maria Antoinetta.

— Pe pămînt nu mai am nimic de poruncit. Îndrăznesc numai a te ruga să te porți bine cu acei nenorociți de acolo ; și cînd ora morții va suna și pentru mine, ușurează-mi sfîrșitul.

— Înainte ! Termină cu palavrele !, zise ofițerul care o însoțise pe regină la Conciergerie.

Și se postă între Maria și Sanson.

— Rău îi mai șade Călăului din Paris să stea de vorbă cu o Capet. Vezi-ți, mai bine, de treabă.

Sanson se înfurie și chiar vru să-i tragă o înjurătură prietenului nepoftit ; dar se gîndi că este mai bine să tacă și să se retragă.

Ca orice prizonieră, Maria Antoinetta trebui să se supună formalităților de primire, în care scop fu dusă într-o sală anume amenajată.

Acolo, un funcționar îi trecu numele, data nașterii și semnalmentele în condica închișilor. În sfîrșit, se îndeplinise și această formalitate ; ofițerul o dădu pe nenorocita regină în grija unui gardian.

Era același gardian pe care Charlotte Corday îl impresionase în mod deosebit.

La capătul scării el și soția sa o primiră pe biata regină așa cum se cuvine.

— Nu s-a pregătit încă o cameră pentru dumneata, cetățeană, zise Richard dacă voiești în prima noapte poți dormi în locuința mea.

Maria Antoinetta mulțumi numai printr-un semn ; nu putea să vorbească în acel moment, chiar dacă toate suferințele ei căutau să se întrupeze în cuvinte ; se temea, însă, că durerea se va trăda printr-un răcnet indignat.

Așa fiind, regina o urmă, tăcută, pe nevasta gardianului.

Intră într-o cameră plăcută și se așeză pe un fotoliu.

— Ei, cetățeană Capet, întrebă soția gardianului (după ce se convinse că nimeni nu e în casă), să-ți dau un pahar cu ceai ? Sau ciocolată ?

— Nu, nu vreau nimic am o singură dorință să mă pot odihni cît mai curînd !

Un oftat adînc scăpă din pieptul nenorocitei femei și-și găsi ecoul în sufletul gardianului și al soției sale. Cît ar fi vrut s-o ajute pe Maria ; dar cum puteau s-o facă ? Cea mai mare consolare pe care o poți da unei suferinde este tăcerea.

A doua zi, Maria Antoinetta fu dusă în celula pe care, pînă la moarte, n-o mai părăsi decît o dată cînd apăru în fața Tribunalului Revoluționar.

Era cea mai mare și mai salubră celulă. Era aproape de Capelă și de camera morților, în care Sanson și ajutorele sale făceau pregătirea delincvenților. Tapetul celulei era mîncat de șoareci. Pardoseala era din cărămizi.

Această celulă — ultima locuință a reginei — avea două uși și două ferestre.

Dar aceste ferestre prevăzute cu zăbrele groase de fier nu lăsau să pătrundă nici aer, nici lumină.

Una din cele două uși era astupată cu zid. Fouquier-Tinville poruncise ca arestații să fie mereu păziți de doi gardiști municipali, celula reginei fu împărțită în două printr-un perete de scînduri și într-o parte stăteau gardiștii.

Cu precauție și exactitate exasperantă, împrejurul reginei se îndeplinea serviciul de spionaj.

Astfel, regina era lipsită de orice cuvînt mai bun, care ar fi putut s-o consoleze.

Care dintre persoane puteau să-i vorbească despre soarta ei, deja hotărîtă?

Nu, cel mult puteau să privească mai duios pe nenorocita femeie, dar atîta tot.

Dumnezeu, însă, nu o părăsi pe nenorocita femeie, nici în aceste minute de grea încercare.

Doamna Richard făcea tot ce putea pentru a o liniști pe regină. Trebuia să fie însă din cale-afară de precaută. Buna femeie aducea reginei cărți după dorința ei.

Mai mult încă, doamna Richard, împotriva voinței ministerului public făcu reginei un pat mai bun și îi găti mîncare mai aleasă. Ea căuta fructele cele mai bune pentru regină și învioră celula cu diferite flori.

La toate aceste dovezi de dragoste, regina nu răspundea decît cu o privire recunoscătoare. Nici un zîmbet nu se arăta pe buzele martirei. Maria Antoinetta uitase a zîmbi.

Viața se scurgea uniform. Cînd nu se ducea la interogatoriu, regina citea sau se închina.

Totuși se arăta din cînd în cînd cineva, care vroia s-o elibereze pe biata regină.

Într-o zi apăru în celula reginei un tînăr, care-i era necunoscut. Era îmbrăcat țărănește și intră întovărășit de doamna Richard, ținînd în mînă o tavă cu mîncare și băutură. Nici nu se uită la regină, ci punînd tava pe masă, începu să mănînce.

Profitînd însă de un moment de neatenție al gardiștilor, întinse reginei o garoafă.

Ea ezită dar o privire rugătoare a tînărului o determină să o primească. Cu mirare, regina văzu că printre petalele garoafei, se afla ascunsă o mică scrisoare, foarte des scrisă.

Maria Antoinetta deveni palidă. Se apropie îndată de fereastră și desfăcu scrisoarea.

Iată ce citi :

„Majestate !, sînt servitorul credincios al dinastiei căzute și mă numesc cavaler de Rougeville. Am reușit să pătrund în închisoarea Măriei Tale. Îți ofer serviciile mele. Bărbați voinici s-au unit cu mine ca să vă scoatem din mîinile pline de sînge ale călăilor. Dacă voiești, în scurt timp vei fi liberă.

E vorba de a ucide numai pe cei doi gardiști ce vă supraveghează. Dar ce însemnătate au cei doi oameni, cînd e vorba de a reda reginei Franței libertatea și viața.

Rog deci pe Majestatea ta, dacă îmi primești propunerea să rupi garoafa pe care ți-am dat-o. Dacă nu vei primi propunerea noastră, străpunge garoafa cu un ac."

Maria Antoinetta era nehotărîtă.

— Dumnezeule ! Dumnezeule ! ce să fac, murmură ea.

Dar soarta hotărîse ca Maria Antoinetta să nu scape vie din mîinile călăilor săi.

Tremurînd, regina scăpă scrisoarea din mînă.

În acest moment un gardist privi în celulă, văzu scrisoarea căzînd.

Deodată pătrunse în celulă, puse mîna pe ea și o citi.

— Trădare ! Trădare !, strigă el. Garda aici !

Tovarășii săi sosiră imediat.

— Trădare, trădare !, strigă el deschizînd brusc ușa.

Strigătele sale răsunau prin ganguri.

Celula nenorocitei regine se umplu imediat de soldați.

Nenorocitul cavaler încercă să scoată un revolver, dar pe loc fu dezarmat și pus în lanțuri. Maria Antoinetta rămase mută de emoție.

— O s-o plătiți scump !, zise gardistul care găsise scrisoarea. Ești adept al regelui, la eșafod vei plăti această crimă. Imediat te voi denunța Convenției.

Maria Antoinetta căzu zdrobită într-un scaun.

Dar nu putu să plîngă.

În închisoare domnea un vacarm nespus. Tînărul cavaler era să fie aproape sfîșiat.

Numai intervenția lui Danton îl scăpă.

Regina fu scoasă din celula ei şi pusă într-alta mai mizerabilă. Şi aici, doi gardişti supravegheau zi şi noapte.

Nenorocitul Richard, soţia sa şi tînărul cavaler plătiră, însă, cu trei zile mai tîrziu pe eşafod, îndrăzneala pe care au avut-o vroind să scape pe regină.

Capitolul 200

MĂRTURISIREA LUI „PIPPIN CEL NEGRU"

Într-o celulă întunecoasă, negrul Pippin petrecea ultimele zile pe care le mai avea de trăit. Ducea o viaţă tristă. Era legat de mîini şi de picioare aşa încît abia se putea mişca.

Judecata cerului îl ajunsese ; toate minciunile sale nu-l ajutaseră cu nimic.

Curios, aceeaşi mulţime care aplauda cînd se ucideau cei mai nobili fii ai Franţei pe eşafod, aveau un tact deosebit în tratarea criminalilor ordinari. Vai de cel ce ar fi vrut să scape de la eşafod pe un hoţ sau ucigaş dovedit, poporul l-ar fi sfîşiat în bucăţi.

Aceasta Fouquier o ştia foarte bine şi de aceea, cînd Pippin raportase acuzatorului public, acesta nici nu răspunse apelului.

Pippin nu era un adversar plăcut, îşi spunea Fouquier. De aceea îi trimetea veşti lui că îl va face pe Pippin să nu mărturisească lucruri grave.

Acum, însă, cînd i se anunţă criminalului că va fi executat, Fouquier o apucă pe altă cale.

Păzitorii, erau toţi devotaţi lui Pippin, va putea cel puţin să se răzbune pe Fouquier şi să-l ducă spre pieire.

Fouquer nu putuse să-l împiedice pe negrul Pipin de a cere voie să vorbească cu Sanson.

Cum ar fi putut să-l împiedice ? Mai curînd sau mai tîrziu, Călăul tot trebuia să pătrundă în celula criminalului.

Acuzatorul public, credea că Sanson va tăcea.

Judecătorul de instrucţie Fauvel, ceru ca Enric Sanson să fie înştiinţat de dorinţa deţinutului. Bunul om, do-

rea din toată inima, ca nevinovăţia lui Lili, pe care Enric o credea moartă, să fie restabilită.

Reîntors la Paris, Călăul merse de-a dreptul spre închisoarea lui Pippin.

— Îţi închipui, Pippin, că n-am venit aici pentru a mă întreţine prietenește cu tine ! Între mine și tine e o baltă de sînge pentru ca să pot avea milă de soarta ta.

— Ţi-am cerut eu așa ceva ?, zbîrnîi negrul Pippin. Sînt bărbat și pot răspunde singur de faptele pe care le comit. Nu te-am chemat ca să mă ierţi, să-mi faci un serviciu prietenesc.

— La ce atunci ?, întrebă Călăul rece, sculîndu-se de pe scaun. Pentru ca să-ţi baţi joc de mine ?

— Rămîi maestre Sanson ! Ori mă faci să presupun că porumbelul tău, Lili Miranda, așa pare că-i zice, ti-a devenit indiferentă ? Da, da !, adăugă el. Știu că dînsa a murit. A fost o frumoasă canonadă, distrugerea mînăstirii. Și acum vreau să-ţi spun ce nu ţi-aș fi spus niciodată.

— Ei, ce voiești să-mi spui ?, întrebă Sanson cu ton indiferent. Acum după moartea iubitei mele mirese, descoperirile tale nu mai pot fi de așa mare valoare pentru mine.

— Aha ! Va să zică, te-am lovit ! Va să zică, ai fi dorit s-o afli înainte de îndeplinirea faptului, știu eu, dar mai degrabă mi-aș fi mușcat limba, decît să ţi-o fi spus. Îţi spun că te urăsc, Călăule !, zise el țîșnind ca un șarpe otrăvitor. Te-am urît și decît să-ţi fac un bine, mai bine mi-aș ține respiraţia și m-aș înăbuși !

Sanson se îngrozi de atîta răutate.

— Injuriile tale nu mă ating, zise Călăul. Nu vei putea să mă neliniștești, nici nu vei putea păta amintirea unui înger.

Pippin rîse în hohote.

— Ba ai să te superi maestre cînd vei auzi că mireasa ta a suferit fiind nevinovată.

— Așa ?... și asta o știi tu ?

— Vei ști de ce nu ţi-am spus înainte, zise negrul Pippin rîzînd. Te-ar fi făcut fericit, și nu vroiam fiindcă te uram. Ascultă deci Prinţesa de Barry, mi-a mărturisit de mult că a mințit cînd a denunţat-o pe Lili ca asasină, un altul a ucis-o la zece minute după ce mireasa ta părăsise

loja și lăsasc acolo de bunăvoie pumnalul pe care i-l dăruiseși tu.

Această mărturisire era prea însemnată pentru ca să nu producă o adîncă impresie asupra lui Enric Sanson. Deodată, Călăul puse amîndouă mîinile pe frunte și murmură

— O, scumpă, frumoasă Lili ! cum ai lăsat să fii prinsă într-așa o cursă. A trebuit să suferi, cînd o singură vorbă a acestui nenorocit ajungea pentru ca să-ți recapeți cinstea și viața !

— Va să zică te-am lovit ? Asta mă bucură, mă bucură grozav. Dar ți-oi spune și mai mult. Vrei să știi cine a fost ucigașul ?

— Ce-mi pasă mie ?

— Îți spun, ca s-o distrugi pe prințesă. A fost un văr al ei, un conte Leranda care voia s-o moștenească mai repede.

— Dar pe acest om nici nu-l cunosc !

— Lasă că vei face cunoștință. Aș fi vrut să mă răzbun eu, zise Pippin, dar acum, o vei face tu pentru mine.

Rîdea cu hohote.

— Asta-i bucuria mea că și pe dușmani știu să-i pun în serviciul meu. Mă vei răzbuna, maestre Sanson ?

Acesta nu răspunse. Cu privirea încruntată, fixa dușumeaua.

— Am mai auzit însă o conversație între acel conte Leranda și prințesă, din care reiese că mireasa ta nici nu-i copilul lui Miranda, ci al contelui de Barry ! Adella de Barry, n-are dreptul de a se numi Prințesa de Barry !

Călăul era foarte emoționat. Își reaminti cuvintele armurierului.

— Așa-i ! Te miri ?, zise negrul Pippin. Și acum pot să-ți mărturisesc că ți-am ucis și pe tata socru. Bani am găsit destui și o biblie frumoasă, foile dintr-însa le-am rupt, dar tartașii împodobiți cu pietre scumpe i-am vîndut bătrînului Senac. M-a păcălit cu o jumătate de preț ! Să-l denunți acum ! El m-a sfătuit ca să-l omor pe cetățeanul Colmin și pe nepoata sa. Sînt gata să vin la interogatoriu înainte de a se executa pedeapsa.

Pe Enric Sanson îl apucă amețeala. Își acoperi un moment ochii cu mîna stîngă. Să fie oare posibil că într-un

om așa de tînăr ca negrul Pippin, să fie adunată atîta perversitate, răutate și bestialitate ?

Dar era preocupat mai mult de mărturisirea lui Pippin, că tartașii bibliei se găsesc în mîna evreului. Aceasta putea să aibă urmări foarte însemnate, căci tatăl lui Lili în ceasul morții, arătase asupra bibliei.

— Am auzit că în tartași s-ar găsi documente secrete, zise negrul Pippin. N-am îndrăznit să-i spun lui Senac și așa n-am apucat să le citesc. Îmi închipui însă că în ele trebuie să fie vorba de mireasa-ți moartă. Îmi închipui că vei face totul pentru a pune mîna pe tartași. Citește apoi documentele și linge-te pe bot de bucățica grasă ce ți-a scăpat din gură.

— Și voiești să spui despre asta în fața judecătorului de instrucție ?, întrebă Călăul.

— Pentru ce nu ?, răspunse negrul Pippin. Dacă aceasta-ți face plăcere, o voi spune ! O, sînt un băiat bun ! Dacă îți pot face un bine, de ce nu ți l-aș face.

Enric Sanson nu răspunse.

Oricît înjura și își bătea joc acest infam de dînsul, Călăul știa că Pippin e păcălitul.

Lili trăia ; mărturisirile acestui criminal puteau să fie de cea mai mare importanță pentru dînsa.

Nu se gîndea deloc la el, numai soarta iubitei îl interesa acum pe Enric.

Călăul plecă brusc din celulă și se duse de-a dreptul la judecătorul de instrucție.

Fauvel se miră mult de faptul că negrul Pippin vroia să mărturisească toate crimele sale.

Imediat se întoarseră amîndoi în celulă și îl găsiră pe Pippin gata de a începe mărturisirea.

El spuse toate cu o obrăznicie nemaipomenită.

Nu încetă de a lovi pe Enric Sanson, al cărui noroc, credea că îl distrusese pentru vecie.

Respirînd greu, Enric Sanson părăsi celula alături de judecătorul de instrucție.

— E trist de tot, zise Fauvel. Acum cînd mireasa îți este moartă, iată că iese la iveală o asemenea mărturisire.

Enric Sanson respira greu. Cu multă sforțare, putu să se oprească de a nu spune judecătorului de instrucție tot adevărul.

Era prea devreme pentru asta ; mai întîi trebuia să se facă lumină deplină.

Enric se convingea tot mai mult că el şi mireasa sa, sînt la începutul unei vieţi noi. Soarta lor trebuia să se schimbe cu totul.

Descoperirea secretelor necunoscute, va duce oare, spre bine sau spre rău ? Numai Dumnezeu putea s-o ştie.

În orice caz, Enric nu se culcă pînă ce nu scrise miresei sale o scrisoare amănunţită, în care-i spunea tot ce se întîmplase şi o sfătuia-să stea ascunsă.

Capitolul 201

UN ASASINAT MISTERIOS

Înainte ca Sanson să se poată duce a doua zi spre piaţa Grèvei, veni un funcţionar la el, care fu trimis de judecătorul de instrucţie Fauvel, ca să-l cheme.

Cu mirare, Sanson auzi că Fauvel îl chema pentru ca să asiste la instrucţia lui Senac.

— Cum !, strigă Enric Sanson, complicele lui Pippin a fost arestat ?

— Nu ştiu, răspunse funcţionarul, am auzit numai că în momentul acesta el va fi depus.

— Cu atît mai bine, zise Sanson clătinînd din cap.

Mirarea lui Sanson crescu, însă, după cîteva ceasuri. Pe cînd îşi împlinea misiunea, un funcţionar răzbi cu greutate prin mulţime şi se îndreptă spre dînsul.

— Ce-i ?, întrebă Sanson.

— Vino repede, zise funcţionarul, prezenţa dumitale în casa lui Senac e de mare importanţă !

— Ce s-a întîmplat ?, întrebă Călăul neliniştit.

— Domnule, nu te speria. Bătrînul Senac a fost ucis în noaptea trecută.

— Ucis !, zise Sanson făcînd fără voie un pas înapoi. Bine ! vin imediat !, continuă el, spune-i judecătorului că peste o jumătate de ceas voi fi acolo.

Îndată ce-i fu posibil, Sanson lăsă pe ajutorul Nicolai să-l înlocuiască.

Nu trecuse încă o jumătate de ceas, cînd Enric ajunse în faţa casei lui Senac.

Găsi strada, goală altădată, acum plină de lume. Vestea asasinatului se răspîndise prin oraș cu iuțeala fulgerului.

Gardiștilor le era foarte greu de a face loc Călăului, să se strecoare prin mulțime.

Enric cunoștea bine casa lui Senac. Cititorii își vor aminti că la cererea sorei sale, el a vorbit cu Senac, după uciderea lui Colmin și a nepoatei sale. Și la etajul de sus, venise Sanson odată, pentru a orîndui înmormîntarea nefericitei femei a mecanicului Tellier.

În antreu, Enric întîlni pe comisarul secției și pe cîțiva agenți de poliție.

Aceștia aveau lumînări în mînă pentru a lumina drumul comisarilor, care căutau prin toate părțile casei.

Dezordinea domnea pretutindeni. Se aflau aruncate haine, arme și alte obiecte. Toate mobilele erau în mijlocul camerei și comisarul căuta să constate grosimea pereților.

Salută politicos pe Călău, fără a se întrerupe însă din ocupația sa.

— Ai venit tocmai bine !, înainte Sanșoane ! Judecătorul instructor este cu medicul legist lîngă cadavru. Mi se pare că tocmai acum a sfîrșit cercetările.

Cînd Enric Sanson intră în camera de alături, care n-avea decît o fereastră, îi găsi pe cei doi bărbați, într-o discuție foarte vioaie. De abia Fauvel îl văzu intrînd pe Călău și îi ieși în cale.

— Închipuiește-ți Sansoane, zise el, s-a întîmplat ceva de necrezut. Cetățeanul medic zice că bătrînul Senac, a fost ucis cu otravă de săgeată.

Impresia ce făcură aceste cuvinte asupra Călăului era zdrobitoare.

— Iară un asasinat cu otravă de săgeată. Faptul că se întîmplă atîtea crime cu otravă așa de rară în Paris, pare a dovedi că este în joc aceeași mînă criminală.

— Aceasta-i și părerea mea, zise judecătorul instructor, pierdut în gînduri. Crima de la operă, cea dublă din str. Bellevue, la care Pippin și-a recunoscut complicitatea, cît și aceasta întîmplată aici la Senac, trebuie puse toate în sarcina unei singure persoane. Numai de am putea afla ceva mai mult de la negrul Pippin.

— Mai că te-aș contrazice cetățene judecător, zise Enric. Pippin n-are în orice caz nici un interes ca Senac să dispară așa brusc din viață. Nu-i vorbă, asupra acestuia ar fi dorit el să se răzbune, dar acum îi lipsea și timpul și ocazia.

— Poate ai dreptate, zise judecătorul tăind vorba. În orice caz mai sînt multe enigme de rezolvat, deocamdată să ne ocupăm de mort !

Razele soarelui cădeau asupra feței îngălbenite a bătrînului negustător de vechituri, care parea că a murit pe cînd dormea.

Ce mînă misterioasă să fi fost oare în joc ? Fără voie, Enric se gîndi la contele Leranda, această persoană necunoscută despre care vorbise Pippin.

Dar cine era și unde să afla acest conte ? Enric nici nu presimțea că va face în curînd și într-un chip puțin plăcut cunoștința acestui misterios conte.

— Faptul e destul de simplu, zise medicul, apropiindu-se de cadavru. Avem aci o crimă care s-a comis cel mult la un ceas după miezul nopții.

— Permite-mi o întrebare cetățene judecător, zise Călăul după ce se gîndise puțin, oare n-ar fi posibil că totuși să fie în joc o sinucidere ? Nu se poate oare, ca Senac să fi fost înștiințat despre mărturia lui Pippin ? Ce ar fi mai natural în acest caz, decît sinuciderea, pentru a scăpa de pedeapsă sigură ?

— Imposibil, zise medicul, o sinucidere este cu totul exclusă. Din acest pahar, bătrînul și-a băut moartea. Rămășițele unei substanțe minerale se pot bine distinge.

— Cred, zise Enric, uitîndu-se la fața judecătorului instructor.

În acest moment se arătă comisarul de poliție în prag. Fața sa avea o expresie de triumf și surprindere.

— Am găsit ceva curios de tot, cetățene judecător, zise el, poftim vino mai aproape. Ceva care dacă nu mă înșel, ar putea fi în legătură cu omorîrea cetățeanului Miranda.

Comisarul îl privi pe Enric.

— Ce ?, întrebă Călăul curios. Doar n-or fi tartașii scumpi ai bibliei...

— Ba, tocmai, răspunse comisarul, tocmai aceşti tartaşi.

Comisarul scoase tartaşii lucraţi cu sidef şi pietre scumpe şi prevăzuţi cu un lacăt masiv de aur.

Enric Sanson îi luă în mînă.

Degeaba pipăi el scoarţele, nu simţi nici o ascunzătoare în care s-ar fi putut afla oarecare documente secrete. Grosimea neobişnuită a tartaşilor, arăta însă, că asemenea ascunzătoare trebuie să se afle în interiorul lor.

— Şi dacă aş distruge aceşti tartaşi ! Trebuie să descopăr interiorul, murmură Călăul.

— Am toată încrederea în tine, cetăţene Călău, dar deocamdată n-ai voie să-ţi iei ce ţi se cuvine. Trebuie să sechestrez tot ce găsesc în această casă. Dar fii fără grijă, în curînd te voi pune în proprietatea acestor tartaşi. Doar e scris pe faţă numele socrului tău.

— Îţi mulţumesc pentru aceasta, nu-ţi poţi închipui ce importanţă are descoperirea dumitale pentru mine.

Comisarul îl privi cu milă, căci el ca şi ceilalţi, nu ştiau că Lili trăieşte încă.

— Cine să fie ucigaşul ?, zise Fauvel. Rămîne ca indiciu, numai declaraţia lui Pippin, care susţine că, contele Leranda a comis crima de la operă.

Judecătorul îl privi pe comisar.

Dar acesta dădu din umeri.

— În Paris nu există un conte Leranda, adăugă el. În aceste timpuri, numai titlul i-ar fi fost suficient pentru ca să se urce pe eşafod. Eu cunosc bine persoanele de seamă din Paris, dar de un conte Leranda n-am auzit.

— Aceasta să nu te împiedice de a face toate sforţările pentru a-l recunoaşte pe individul care se ascunde sub acest nume, zise judecătorul instructor.

Apoi se adresă Călăului.

— Prezenţa noastră nu mai e necesară aici. Presupuneam că percheziţia va mai scoate la iveală ceva, care ar fi avut nevoie de explicaţia dumitale, căci dumneata ai fost acela căruia Pippin i s-a destăinuit. Mi se pare că prin moartea lui Senac, multe lucruri vor rămîne necunoscute.

Enric Sanson clătină din cap. Faţa sa luă o expresie dureroasă.

Capitolul 202

OSÎNDIREA REGINEI

Actul de acuzare al lui Fouquier-Tinville împotriva Mariei Antoinetta, a fost cel mai ruşinos act pe care l-a scris vreodată un procuror. El blama atît judecata sănătoasă, cît şi adevărul.

Fiecare frază dovedea lipsa unui cap de acuzaţie şi din fiecare rînd reieşea că cel mai mare păcat al nenorocitei femei, a fost acela de a fi fost regina Franţei.

Maria Antoinetta fu acuzată de Fouquier pentru înaltă trădare. Ea a fost, aşa spunea actul, lipitoarea Franţei şi a fost mereu în legătură cu fratele ei Iosif al II-lea, rege al Boemiei şi Ungariei. Ea a asuprit poporul francez şi a risipit banii storşi din sudoarea acestuia pentru satisfacerea pasiunilor ei.

Fouquier-Tinville o acuza chiar pe biata regină, de a fi provocat, într-un mod artificial, foametea în Paris.

Afară de acestea, regina era acuzată de faptele cele mai perverse.

Actul de acuzare, fu transmis reginei în celula îngustă în care se afla.

Maria Antoinetta îl citi „Dumnezeul meu, Dumnezeule, mă supui la grele încercări". Acestea au fost singurele cuvinte pe care le-a exclamat nenorocita femeie.

A doua zi la zece dimineaţa, Maria Antoinetta fu scoasă din închisoare, pentru a fi adusă înaintea tribunalului revoluţionar.

De amîndouă părţile drumului, de la închisoare la tribunal, erau postaţi gardişti. Printre aceştia păşi Maria, condusă fiind de doi ofiţeri.

Plină de majestate înainta regina. Maria Antoinetta ţinea capul sus. Era resemnată, nu vroia să influenţeze nici în bine nici în rău asupra judecătorilor. Era rece.

Părul alb şi brăzdăturile de pe frunte, arătau chinurile sufleteşti pe care le îndurase biata femeie.

Mîndră cum păşise printre soldaţi, se apropie şi de judecători.

Sala era ticsită. Un murmur surd şi ameninţător se ridică la intrarea în sală a Mariei Antoinetta.

Regina nu băgă de seamă. Ea nu se uita nici în dreapta, nici în stînga.

Se apropie de masa judecătorilor. Apoi luă loc după un semn ce îl făcu președintele, pe un fotoliu așezat în fața tribunalului.

Doi avocați se oferiseră să o apere pe regină, deși prin aceasta își puneau în pericol capetele. Ei se așezară alături de regină.

O tăcere profundă domnea în sală, deși publicul auditor era foarte amestecat.

Președintele se ridică pentru a pune întrebările obișnuite.

— Cum te numești ?, întrebă el rece.

— Maria Antoinetta de Lothringia-Austria, răspunse regina fără a se scula de pe scaun.

Deși acuzată, totuși ți se părea că mai este în vechea ei splendoare, și că tocmai acorda audiențe.

— Ce ocupație ai ?, întrebă iarăși președintele.

— Sînt văduva lui Ludovic al XVI-lea, care a fost rege al Francezilor.

— Ce vîrstă ai ?

— Treizeci și șapte de ani, răspunse regina.

— Să trecem la citirea actului de acuzare, ordonă președintele.

Fouquier-Tinville se ridică.

Publicul primi actul cu o tăcere adîncă. Numai cînd se citiră perversitățile, ochii tuturor se îndreptară asupra reginei și un murmur se ridică în sală.

Dar Maria Antoinetta stătea indiferentă, parcă nici n-ar privi-o pe dînsa actul ce se citea.

Apoi se ascultară martorii. Dar nici declarațiile acestora nu erau mai bune decît actul de acuzare.

Maria se știa străină de aceste acuzații. Ea era ca o martiră în fața judecătorilor. Altfel, cum s-ar fi făcut apel la asemenea minciuni, pentru a o putea acuza ?

Dintre martori îl vom cita numai pe Hebert, pentru ca să se poată vedea ce infamie furnizară martorii. Acest Hebert era amicul lui Marat.

Mărturia lui va rămîne ca un monument de infamie și nerușinare.

Hebert susținea că ar fi găsit în Temple o carte de închinăciune a reginei, în care găsise un semn oprit de revoluție, anume o inimă străpunsă de o săgeată, împrejurul căreia se afla scris „Isuse, miluiește-ne".

Mai mizerabile decît toate, erau spusele lui Hebert relativ la moralitate.

Cînd sfîrşi, un murmur se ridică printre auditori.

Cît de mult o ura mulţimea pe regină, totuşi, se indignă de spusele mizerabilului martor.

Numai Maria Antoinetta părea că nu auzise nimic. Preşedintele reluă interogatoriul

— Acuzată, ce ai de spus la depunerile martorilor ?

Maria Antoinetta îl privi rece.

— Nu cunosc faptele despre care vorbeşte acest aşa zis martor, spuse ea.

— Recunoşti că eşti vinovată ?, continuă preşedintele.

Maria Antoinetta se indignă.

— La o aşa întrebare nu răspund.

Un murmur furios se auzi din public. Pumnii îl ameninţară pe Hebert, unele femei plîngeau, simţind nedreptatea ce se făcuse reginei, şi prin aceasta şi lor.

După ascultarea martorilor şi înainte de a acorda procurorului cuvîntul, preşedintele o întrebă pe Maria Antoinetta dacă voieşte să se apere.

Ea se îndoia, era nehotărîtă.

Să se apere oare ?

Se părea că regina îşi spunea că pentru o viaţă aşa de mizerabilă, nu merită. Dar deodată luă o hotărîre.

— Dacă vorbesc, o fac numai pentru copiii mei care acum sînt lipsiţi de ultimul lor sprijin, zise nenorocita femeie. Martorii care au venit aici, n-au depus nimic, de fapt, împotriva mea. E imposibil ca eu, nevasta lui Ludovic al XVI-lea, să fiu făcută responsabilă pentru faptele regelui, care, după constituţie nu e responsabil. Dacă voi fi condamnată pentru aceasta, tribunalul se va condamna singur. Sînt o femeie dezarmată şi în luptă cu Franţa întreagă, ştiu că puterile mele nu vor rezista unor asemenea forţe. Dar cu mine e Dumnezeu, care va pedepsi pe toţi cei ce mă vor nedreptăţi. El va răzbuna şi sîngele nevinovat al soţului meu.

— Taci !, întrerupse brusc preşedintele. Nu-ţi voi permite să ataci tribunalul !

Fouquier se sculă. Discursul său de acuzare era slab şi rece.

După el vorbi apărătorul reginei, care era inimos de strălucit.

Publicul îl asculta liniştit. Dar pe faţa judecătorilor se putea citi, că sentinţa era deja ticluită.

După ce deliberară o oră, juraţii se întoarseră.

Primul jurat răspunse cu da la toate chestiunile.

Un murmur se ridică în sală.

Toate privirile se îndreptară asupra reginei care rămase tot nemişcată.

Deodată preşdintele se ridică.

— Legea vă interzice, cetăţeni ai Franţei, orice compătimire faţă de acuzată. Imediat ce o persoană este acuzată de orice crimă, în faţa justiţiei, ea nu mai aparţine decît nenorocirii ei şi nu mai are pretenţie la mila noastră !

În acest moment Maria Antoinetta se ridică.

— De la voi să aştept milă, călăilor ?, exclamă ea. Nu !, voi sînteţi nişte călăi vrednici de dispreţ şi nu judecători cinstiţi !

O paloare de moarte acoperi timp de cîteva momente faţa preşedintelui.

El aruncă o privire crudă asupra Mariei Antoinetta. Apoi se ridică şi comunică următoarele :

— Curtea cu juraţi, condamnă pe Maria Antoinetta numită Lothringia de Austria, văduva lui Ludovic Capet, la pedeapsa cu moartea şi declar că moşiile ei vor trece în posesia statului.

Timp de cîteva secunde, domni o tăcere desăvîrşită. Unele femei plîngeau. Părea că inimile asistenţilor ar compătimi pe regină.

Dar cine poate şti pornirile poporului ? Deodată un băiat strigă : „Ura ! pentru curtea cu juraţi ! Jos cu Austriaca !". Acest singur strigăt fu de ajuns. În sală răsună

— Moarte Austriecei ! Pe eşafod cu trădătoarea !

Maria-Antoinetta se ridică. Faţa ei devenise albă ca zăpada. Ea se uită adînc prin sală cu o privire mîndră. La un semn al preşedintelui, nenorocita femeie fu dusă înapoi în închisoare.

— Nu mai am ce căuta pe pămînt !, murmură nenorocita femeie. În mîinile tale, părinte ceresc, îmi recomand copiii şi sufletul meu !

Glasul ei se stinse.

Strigătele nebune ale mulţimii, pătrundeau pînă în celula-i singuratică.

Cu totul zdrobită, Maria Antoinetta se culcă.

Capitolul 203

UN ATAC MIŞELESC

Era o noapte groaznică de Septembrie. Toamna se lupta cu vara, care era pe cale de a se duce. Vîntul răcoros sufla zi şi noapte asupra străzilor din Paris. Se părea că şi cerul jeleşte crimele ruşinoase comise în Paris. Pe străzi era linişte, pînă şi strigătele gardienilor de noapte răsunau mai rar din pricina vîntului turbat.

Mai sinistru era în jurul casei Călăului. Geamurile zăngăneau. Enric Sanson nu-şi aducea aminte să fi petrecut vreodată o astfel de noapte. Somnul nu cuprindea deloc ochii Călăului. Se părea că fluierăturile vîntului îi vesteau propria-i fatalitate. În camera de studiu a lui Sanson ardea lumina. Enric şedea în faţa mesei şi citea din cronica strămoşului său. Dar ciudat ! Astăzi, Enric nu era în stare să avanseze în lectură. De repetate ori se ridica de pe locul său, se apropia de fereastră şi privea în noaptea întunecoasă. Putea să fi trecut de mult miezul nopţii. Apropiatele zori de ziuă, aveau să aducă pentru Enric îndeplinirea unei groaznice datorii.

În această dimineaţă avea să cadă capul celei mai nenorocite femei care a existat vreodată. Maria-Antoinetta de Austria avea să-şi sfîrşească în dimineaţa aceasta, trista viaţă.

— Ah, aş voi ca dimineaţa aceasta să fie trecută !, cu toate că eu am să contribui foarte puţin la acest act groaznic, zise Enric Sanson încet. Nici măcar securea nu o las eu să cadă. Şi totuşi, totuşi ! Eu, care am lăsat atîţia oameni să fie decapitaţi, privind cu sînge rece, mă înspăimînt de a vedea căzînd capul acelei sărmane şi slabe femei încercată de soartă ! Şi totuşi, este un noroc pentru sărmana, care a căzut aşa deodată de pe înălţimea luminoasă a fericirii, ca să moară ! Ce altă amintire îi poate rămîne în lumea aceasta, decît aceea a fericirii trecute, o amintire care este mai greu de suportat decît loviturile grele ale soartei.

În acest moment, Enric auzi bătăi în poartă. La început i se păru că se înşeală. Cine putea să bată în poarta Călăului pe o vreme atît de furtunoasă ? Enric Sanson ascultă, apoi se apropie de fereastră, pe care o deschise.

Vîntul suflă în acest moment cu atîta putere, încît Călăul putu cu greu închide fereastra la loc.

— Cine este afară pe vremea aceasta ?, exclamă Călăul cu voce metalică. Cine tulbură liniștea acestei case ?

— Deschide !, se auzi o voce bărbătească, purtată de vînt pînă la urechile Călăului. În numele tribunalului revoluționar, Enric Sanson, am să-ți comunic ceva !

— Ce înseamnă aceasta ?, murmură Călăul, cu totul speriat. Fără voie se dădu un pas înapoi. Da, da vin !

El închise fereastra și merse pînă în mijlocul camerei. Apoi urcă repede scara care ducea spre camera bătrînului ajutor Nicolai.

Nicolai se arătă uimit cînd află despre cauza vizitei nocturne.

— Da, stăpîne !, zise Nicolai, frecîndu-și ochii, vă mărturisesc sincer că nu-mi plac deloc aceste înștiințări nocturne !

— Grăbește-te, căci auzi cît de nerăbdători au devenit cei de afară !, zise Călăul.

— Imediat vin și eu stăpîne ! Vreau să iau cu mine, numai vreo două pistoale ; căci nu se poate ști ce se întîmplă !, zise Nicolai.

Enric Sanson coborî înainte scara, cu felinarul în mînă.

— Cine este acolo ?, întrebă Enric cu vocea-i răsunătoare.

— La dracu cetățene, deschide !, răsună glasul lugubru al unui bărbat. N-avem poftă să înghețăm aci, afară, în frig și ploaie !. Sînteți chemat în fața tribunalului revoluționar !

— Dar tribunalul revoluționar își ține ședințele numai ziua !, răspunse Sanson.

— Ce știu eu ! Eu am putere armată cu mine, deschide numai pentru ca să vezi !

Enric deschise poarta.

Dar în același moment, din întunericul nopții, mai multe persoane mascate, îl apucară pe Sanson de mîini și de picioare.

— Ajutor ! Ajutor !, strigă Călăul.

În același timp el băgă mîinile la cingătoare pentru a-și scoate armele. Dar muscalii păreau a fi ghicit mișcarea. Ei îl ținură cu putere de mîini și de picioare. În același mo-

ment se auzi o comandă. Enric Sanson fu ridicat în sus pe brațele mai multor bărbați, și cu toată opunerea și rezistența lui, porniră cu el prin întunericul nopții.

— Hei, stăpîne, bunul meu stăpîn, ce s-a întîmplat ?, strigă Nicolai cu voce îngrijorată.

— Ajutor ! Ajutor !, strigă încă odată Călăul cu vocea sugrumată niște oameni mascați m-au ridicat pe umeri și mă duc de aici !

— Taci, sau ești prada morții !, strigă o voce lugubră la urechea Călăului.

Călăul văzu lîngă el, cu tot întunericul care domnea, o pereche de ochi aprinși ca două săgeți focoase fixați asupra sa. Totodată, simți gura rece a unui revolver, apăsată pe tîmpla sa.

— O singură apăsare de deget ajunge pentru a te transporta în cealaltă lume ! Deci taci, dacă ții la viață !, îi șopti necunoscutul.

— Ce vreți de la mine mizerabililor ? Lași ce sînteți !, strigă Călăul.

— Taci, îți ordon încă odată !, murmură necunoscutul.

— Atunci ești, desigur, un mesager al frăției de sînge ? Ah, lași, mizerabili, faceți atunci cu mine ce vreți voi !

— Eu nu cunosc frăția de sînge, aceasta poate să-ți ajungă ! Taci și fă ce ți se poruncește, atunci nu ți se va atinge nici un fir de păr din capul tău, aceasta ți-o jur pe toți sfinții din cer. Taci; răsună încă odată glasul.

În intervalul acesta Nicolai ieșise pe poartă. Imediat își scoase pistoalele.

— Sàriți, ajutor !, strigă el, trăgînd odată în aer pentru a putea vedea la lumina împușcăturii direcția în care era stăpînul său.

Dar în acest moment, căpătă o lovitură puternică pe la spate. Cu un horcăit lugubru, Nicolai căzu grămadă. O tăcere adîncă domni timp de cîteva secunde. Numai pașii grăbiți ai acelora care îl răpiseră pe Călău, se auzeau prin vîjîitul vîntului. Apoi și acest zgomot amuți ușor. Numai în casa Călăului era acum agitație. Orfelia se deșteptase din somn.

— Mare Dumnezeule ! fratele meu ! fratele meu !, strigă tînăra fată.

Imediat se duse jos. Ușa intrării era deschisă. Aceasta era o dovadă că s-a petrecut ceva afară din casă.

— Enric, fratele meu !, murmură tînăra fată tremurînd din toate membrele.

Calfele Călăului alergară din toate părţile în ajutorul Orfeliei. Deodată, sora Călăului scoase un ţipăt.

— Aduceţi lumină încoace !, murmură Orfelia, care credea că o mare nenorocire lovise pe fratele ei curmîndu-i zilele. Se aduse lumina. Ea recunoscu pe Nicolai, pe care îl luase drept fratele ei.

— Pentru Dumnezeu, Nicolai, ce s-a întîmplat cu tine ? Unde este fratele meu ?

— Ah, Doamne, Ah, Doamne !, gemu Nicolai m-au culcat la pămînt pe la spate, mizerabilii... O, stimatul meu stăpîn...

— Dumnezeule !, ce este cu fratele meu ? !

— L-au dus de aici !, îngînă Nicolai, nişte bărbaţi mascaţi, Isuse Christoase, cred că-şi va pierde viaţa !

— L-au răpit ?, întrebă Orfelia, frîngîndu-şi mîinile.

/

Capitolul 204

MARELE INCHIZITOR

Enric Sanson recunoscu că numai supunerea şi tăcerea îi vor putea servi. Ce gînd puteau avea duşmanii lui ? Aici nu putea fi vorba decît de un plan mişelesc. În zadar căută Sanson să afle ceva de la bărbatul care mergea alături de el.

Purtătorii îl lăsară pe Enric jos, dar, în acelaşi timp îl apucară cu putere îndoită de braţe.

— Nici un cuvînt !, murmură sinistrul mascat care-l apucase pe Enric de braţul drept şi-l ţinea ca într-un cleşte. Îţi jur pe Sfînta Fecioară, că la cel dintîi strigăt de ajutor, îţi voi zdrobi creierul cu un glonte.

— Dar ce vreţi oare de la mine ?, întrebă Enric Sanson, cu voce calmă. Dacă eşti într-adevăr creştin, atunci nu poţi avea intenţii rele cu mine.

— Taci !, vei afla totul imediat ce vom ajunge la locul ţintei noastre !

Enric Sanson se simţi tîrît cu putere de adversarii săi. Noaptea era sinistră şi ploaia îi bătea în faţă, aşa că-i era imposibil să recunoască locul unde se afla. Trebuia să fi ocolit oraşul, căci pe cît putu să zărească

Sanson, ei merseră printr-o alee întinsă, plantată cu arbori. Prin vîrfurile înalte ale arborilor sufla vîntul fioros. Nici o casă, nici o lumină, nici un zgomot omenesc nu se auzea ; numai tăcerea de moarte a unei nopți sinistre de toamnă stăpînea împrejurimea. Enric Sanson nu se simțise în toată viața sa atît de fără ajutor și fără putere ca acum.

În fine, după oarecare trecere de timp, bărbații ajunseră la marginea aleii, lîngă o casă mare cu aspect sinistru. Călăul aruncă numai o singură privire și apoi i se legară ochii. Enric simți că intrară într-o hală vastă ; trebuia să fie lumină aici, căci prin legătura ochilor pătrundea lumină. Totodată Enric simți cu picioarele, covoare moi.

— Ia seama !, îl preveni însoțitorul său. Urcăm niște scări.

Într-adevăr, urcară cîteva scări, apoi merseră prin niște coridoare. În cele din urmă, Sanson fu dus într-o sală. Timp de cîteva secunde, Călăul rămase tăcut și nemișcat. Apoi auzi o voce străină, dominatoare, care îi vorbi

— Ia jos legătura de pe ochi !

Enric Sanson nu așteptă să i se repete, își desfăcu legătura cu mîini tremurînde. El o aruncă la pămînt cu dispreț și privi în jur. Era un salon strălucit.

Putea fi o sală cum aveau odinioară cavalerii nobili, adepții regalității. Cîteva șiruri de tablouri în rame aurite se aflau atîrnate pe pereți. Mai bine de o sută lumînări de ceară ardeau în sală, împrăștiind o lumină ca ziua. De altfel spațiul era gol. Numai într-o parte era o bancă joasă, îmbrăcată în catifea roșie. Apoi, privirea lui Enric căzu asupra unui trunchi care era în marginea sălii pe un tapet roșu. De ce se înfioră inima lui Enric la vederea trunchiului lîngă care se afla o secure cu tăișul strălucitor ? O !, Enric cunoștea prea bine uneltele acelea. Era un trunchi de execuție cum se obișnuia în Franța înainte vreme, înainte de introducerea ghilotinei. Cu privirea nesigură, Enric Sanson se uită peste trunchiul executor și văzu un bărbat slab cu o față sinistră, galbenă ca de ceară. El simți fără voie, că acesta trebuia să fie un om nobil și cult. Aceasta o dovedea toată ținuta demnă a străinului. Totodată, Enric simți o repulsie în fața privirii adînci a ochilor pătrunzători ai străinului.

— Pentru ce m-au răpit ?, întrebă Enric Sanson cu voce tremurîndă.

— Mai întîi, întreabă de-ţi e permis a întreba !, spuse necunoscutul. Ai apărut pentru a te supune orbeşte voinţei mele !

— Oho !, aceasta ar fi şi mai frumos !, exclamă Enric Sanson înfuriat. Şi dacă n-aş vrea să mă supun ?

— Întoarce-tè !, zise necunoscutul drept orice răspuns.

Acesta ridică braţul drept în chip poruncitor. Fără voie, Enric se supuse. În acelaşi moment, însă, Călăul tresări. Dumnezeule Mare ! La spatele lui stăteau zece bărbaţi mascaţi. Ei aveau pistoale încărcate şi ţinteau cu ele spre Călău.

— Ce înseamnă aceasta, pentru ce mă ameninţă ?, murmură Enric Sanson.

— Aceasta o vei afla !, exclamă surîzînd necunoscutul. Imediat ce vei îndrăzni a nu mi te supune, aceşti oameni bravi au ordinul de a te culca la pămînt cu armele lor ! Spuneţi voi băieţi, aveţi să executaţi ordinul meu ?, se adresă necunoscutul către cei mascaţi.

— Negreşit, stimate domnule conte !, răsună într-un glas, răspunsul lor.

— Se vede că uitaţi să ne aflăm la Paris, un oraş mare !, spuse Enric Sanson, fără a putea învinge frica, dar întîlnind cu energie privirile necunoscutului. Se vor auzi împuşcăturile şi vor sări...

— Nu se va auzi nimic ! Orbit ce eşti !, îl întrerupse necunoscutul cu un surîs ironic. Te afli atît de departe, încît nimeni nu va putea auzi împuşcăturile. Nu, Călăule din Paris, viaţa ta stă cu totul în mîinile mele şi nimic, absolut nimic, nu te poate scăpa din puterea mea, decît supunerea ta oarbă ! Vrei să-mi juri că te vei supune ?

— O, eu nu sînt omul laş, drept care mă credeţi ! Nu îmi e frică de gurile acelor arme ţintite asupra mea, puteţi să le sloboziţi dacă conştiinţa vă lasă ! Dar băgaţi de seamă Deasupra noastră a tuturora, domneşte providenţa, care vă va răsplăti.

Necunoscutul izbucni în rîs.

— Într-adevăr este foarte amabil din partea ta, Călăule din Paris, că mă faci atent asupra răsplatei cereşti, dar totuşi, liniştește-te ! Contele Leranda, Grande de Spania şi împuternicitul Marelui Inchizitor al acestei ţări

mîndre, stă pe un picior destul de bun cu cerul pentru a şti ce are de făcut !

Lui Enric Sanson i se părea că visează.

— Ascultă-mă !, reluă contele Leranda. Am nevoie de serviciile tale. Va trebui să executaţi o persoană.

— Şi dacă mă opun de a o face ?, exclamă Enric Sanson. Eu nu sînt ucigaş, ci un funcţionar al statului. Numai acela care este condamnat de judecata dreaptă, cade sub serviciul meu trist ! Dar puterea nici unei singure voinţi nu-mi mişcă braţul !

— Ha, ha ! Negreşit, sentinţa acelor mizerabili, care se numesc astăzi judecători ai Franţei, îţi dau dreptul să jertfeşti vieţile a mii de nevinovaţi ! Taci !, îi strigă contele cu ochii roşii, pe cînd Sanson vru să-i răspundă, taci îţi zic, dacă ţii la viaţă.

— Viaţa nu mi-e atît de scumpă, cînd mă văd silit să comit o nelegiuire !, exclamă Călăul cu ochii fulgerători.

— Ah ! nu-ţi va rămîne altceva de făcut, decît să te supui ! spuse contele Leranda care îşi încrucişase braţele peste piept. Observă bine, Călăule din Paris, mie nu-mi vei impune cu vorbe, ci numai prin fapte ! În astă noapte trebuie să se îndeplinească execuţia de care ţi-am vorbit. Am nevoie de ajutorul tău. În caz de nesupunere, vei suferi chinurile cele mai grele ale torturii.

— Aceasta o cred, domnule conte !, răspunse Călăul, Împuternicitul marelui inchizitor de Spania, trebuie să fie iniţiat în toate misterele îngrozitoarelor torturi.

— Nu am timp de pierdut !, răspunde-mi da sau ba ?

— Nu !, eu nu mă pot supune, mai bine voi muri !, exclamă Sanson. Poţi gîndi cu dispreţ despre mine, înalte conte, poţi să mă calci în picioare. Cerul să judece, care din noi doi are o inimă mai mîndră şi mai simţitoare ! Eu nu pot ucide o fiinţă sărmană !

— Călăule din Paris, tu ţii o cuvîntare îndrăzneaţă ! Ce ne-ar putea reţine de a te nimici chiar acum ? Dar fie ! Tocmai pentru că observ că simţi mai omeneşte decît ordonă meseria ta, vreau să fiu şi eu mai sincer faţă de tine. Aici este vorba de a ucide pe cea mai mizerabilă femeie care a existat vreodată pe faţa pămîntului ! Mizerabila a fost condamnată la moarte deja de un

an, de către sfînta inchiziție din Madrid. Ca printr-o minune a iadului, a putut scăpa din închisoare. Eu am fost însărcinat ca oriunde o voi întîlni să o execut. Din țară în țară am urmărit-o. Acum a ajuns-o soarta ; ea trebuie și va muri !

Deodată îi veni lui Sanson în minte, mărturisirea negrului Pippin.

Dumnezeule Mare ! El auzise deja numele contelui Leranda ! Negrul Pippin îi comunicase că el a fost acela care a atentat asupra prințesei de Barry cu ocazia balului mascat din sala operei. În ochii lui Enric se văzu o strălucire ciudată.

— O întrebare, nobile conte !, murmură el. Cunoașteți pe prințesa Adella de Barry ? V-ați întîlnit cu ea la balul mascat din sala operei, dumneavoastră ați străpuns-o cu un pumnal otrăvit ?

Dar Enric Sanson se înșelă crezînd că-l va face pe conte să-și piardă cumpătul prin întrebarea aceasta. Fața mîndră și serioasă a lui Leranda, apăru ca și înainte ca sculptată în piatră.

— Eu sînt o unealtă a providenței !, zise contele cu răceală ; ceea ce fac și execut este din ordinul Marelui inchizitor. Lui trebuie să-i dau socoteală, nu ție ! Tu nu trebuie să întrebi, ci să te supui numai ! Pentru cea din urmă dată te întreb Vrei să execuți pe acea femeie ? În caz de opunere, îți jur pe sfînta regină cerească din Compostella, că nu vei părăsi viu această sală.

Enric Sanson stătea ca rătăcit. Putea el crede în cuvintele acestui bărbat, care părea a fi personificarea diavolului ? Cu toate că vorbele străinului aveau oarecare adevăr, Enric Sanson se sfia să ridice acel topor ascuțit, spre a tăia capul unei femei pe care n-o văzuse niciodată. Lui Enric i se părea o crimă ceea ce se cerea de la dînsul. Dar ce putea face ? Enric privi spre bărbații mascați care erau gata să-l culce la pămînt. Fața nemișcată a contelui Leranda arăta lui Enric Sanson că nu mai putea avea nici o speranță.

El se gîndi la Lili, mult iubita-i logodnică, la sora sa Orfelia și la durerea pe care avea să le cauzeze, dacă va dispare de pe fața pămîntului.

Nu, nu, aceasta nu se putea întîmpla.

— Bine, atunci !, murmură Enric Sanson, cadă asupra dumitale conte Leranda, sîngele acelei nefericite femei pe care-l voi vărsa eu ! Sînt gata a mă supune voinţei dumitale !

Enric Sanson luă securea în mînă. O singură aruncătură a acestui topor ascuţit era de ajuns să taie gîtul cuiva.

În acest moment, Leranda bătu din palme. Deodată se deschise o uşă. Călăul văzu în mijlocul mai multor bărbaţi mascaţi pe acuzata legată la mîini cu frînghii. În acest moment scăpă un strigăt înfiorător de pe buzele Călăului. Securea îi căzu din mînă. El şovăi şi-şi puse mîna stîngă pe inimă. Era vis, era realitate oare ? Acea femeie condamnată la moarte, cu părul de aur aruncat peste umeri, era Lili Miranda, iubita-i logodnică ? Lili Miranda pe care o credea în siguranţă în satul îndepărtat de lume, era în adevăr prizoniera contelui de Leranda.

Capitolul 205

RESPINS !

— Trebuie să te pregăteşti Eugen !, îi zise mama sa cu ton binevoitor, de a te duce la cîrciumarul Risler pentru a vorbi cu el în privinţa pădurii !

— Nu mai merg cu plăcere în cîrciuma din pădure, mamă !, zise Eugen, acolo este una care nu-mi place !

— Acea „una“ nu mi-a plăcut niciodată, dar voi, băieţii, dacă vă puneţi ceva în cap !...

— Mi-ar fi mai plăcut dacă l-ai lăsa pe tata să meargă acolo !, murmură Eugen. Afară de aceasta cîrciumarul Risler a vorbit deja cu tata.

— Aşa ?, zise ţăranca, eu nici n-am ştiut despre aceasta.

— Sînt vreo opt zile de atunci, cred cel puţin că tata s-a dus la Risler, s-a întors, apoi, tîrziu noaptea acasă. În după amiaza acelei zile m-am întîlnit cu el în casa forestierului.

— Acum du-te singur, căci cu samsari nu voi putea face nimic !, zise țăranca, cu prestanță în voce.

Eugen se gătì de drum. Ajuns la cîrciumă, Margot îl primi în pragul ușii.

— Mama mă trimite, începu Eugen, ca să vorbesc cu tatăl tău, este acasă sau la țară ?

— El este în pivniță... să-l chem !, zise Margot.

Ea ieși din odaie și se întoarse imediat, aducînd lui Eugen un pahar cu vin.

Apoi își reluă lucrul de mînă, dar n-avea răbdare să lucreze și lucrul îi căzu din mîini. Tatăl ei veni imediat din pivniță. Risler salută pe Eugen.

— Sînt la dispoziția dumitale !, zise el așezînd pe masă cîteva sticle pe care le aduse din pivniță.

— Mama m-a trimis să tratez cu dumneata pentru vinderea pădurii, zise Eugen.

Risler sorbi mai întîi o litră cu vin, apoi se așeză pe o bancă în fața lui Eugen și începură tratativele.

Margot părea că nu-i bagă în seamă ; ea-și reluă lucrul de mînă. Dar cine ar fi privit-o mai de aproape ar fi băgat de seamă că lucra mecanic. Din cînd în cînd, scăpa un suspin de pe buzele ei, cînd auzea glasul lui Eugen. În cele din urmă cei doi bărbați își isprăviră tratativele.

— Eu voi spune părerea dumitale mamei !, zise Eugen ridicîndu-se de pe scaun. Mai bine înțelege-te dumneata singur cu dînsa.

Eugen se întoarse și se apropie de fată. Ea părea a fi cufundată în lucru.

— Adio Margot !, îi zise el și ieși din cîrciumă.

Fata îi răspunse numai printr-o ușoară înclinare a capului. Abia părăsi Eugen cîrciuma, că Risler se apropie furios de fiica sa.

— Ei vezi tu, nici nu se poate un refuz mai categoric exprimat decît prin răceala ta. Să-ți fie rușine, asta-i răsplata cînd te atîrni de gîtul bărbaților. Eugen n-a voit niciodată să știe ceva de tine, acum trebuie să trag și eu rușine din pricina ta.

— Îți spun tată, eu îl voi sili pe Eugen în lupta la care m-a provocat. Nu vreau să rămîn de rîsul lumii, chiar dacă aș ști că mor. Alta afară de mine, nu trebuie să fie stăpîna bogatului țăran Eugen, eu voi fi...

Capitolul 206

ZADARNICĂ SPERANȚĂ

Eugen porni spre casă prin drumul din pădure. Deodată el tresări. Nu departe de dînsul auzi lătrat de cîini și zări o rochie albă în dosul unor arbori. Eugen își închipui imediat cine era. Cu inima palpitînd de emoție își urmă drumul înainte.

Peste cîteva secunde o ajunse pe Lili, care culegea flori. El salută cu ochii lucifori. La vederea lui, tînăra fată roși.

— Cerule, nici nu te-am auzit cînd ai venit, din pricina ierbii.

— N-am vrut să te sperii !, răspunse Eugen pășind alături de Lili. Îmi permiți să-ți spun ceva ?, urmă Eugen, după ce stătură cîtva timp tăcuți.

— Nu, eu nu trebuie să te ascult !, se opuse Lili.

— Este numai un vis ce am avut !, zise tînărul rîzînd. Ascultă-mă. Mi se părea că mergeam cu dumneata de mînă prin pădurea înverzită. Era în noaptea dinspre ultima duminică — și cînd te-am văzut apoi mergînd la biserică cu atîta pioșenie, inima mi-a fost cuprinsă de un sentiment religios și m-am gîndit, ce pereche frumoasă am fi dacă ne-am cununa amîndoi în fața altarului sfînt.

— Nu, nu ! nu vorbi mai departe ! Te rog Eugen. Eu nu trebuie și nu pot să-ți aparțin !, zise ea. Ai uitat ce ți-am spus la ultima noastră vedere ? Eu sînt demult logodită !

— Ah nu !, aceasta nici nu se poate !, zise Eugen. În asemenea caz n-ai fi venit încoace. Dar știu atît, că mi-ai răpit inima, și nu se poate ca vreun alt om din lume să te iubească atît cît te iubesc eu !

— Nu știi ce vorbești !, murmură tînăra fată, în timp ce-și desfăcu mîinile dintr-ale tînărului. Un bărbat mă iubește, un bărbat bun și nobil, Eugen, un om căruia îi aparține inima mea ! Uite, îmi pare foarte rău că am deșteptat speranțe în inima dumitale, speranțe pe care nu le pot împlini niciodată. Căci, eu iubesc pe logodnicul meu, al cărui nume nici nu ți-l pot spune, îl iubesc atît de mult încît nici nu-mi pot închipui viața fără dînsul !

— O, cît de mult îl urăsc pe acel bărbat !, exclamă Eugen cu patimă.

Cu blîndeţe Lili îl apucă pe Eugen de mînă.

— Nu vorbi atît de nedrept Eugen !. Negreşit că se va găsi o fată tînără, frumoasă şi cuminte, care să te iubească ! Şi acum, să uităm ce am vorbit ! Poate mai tîrziu să-ţi pot destăinui mai mult. Haide, să rămînem buni prieteni !

— Dea Domnul să nu vină niciodată ziua în care să regreţi că ai respins o inimă atît de sinceră şi iubitoare !, zise Eugen. Negreşit, nu voi dispera şi totodată nu vreau să te supăr cu nici un cuvînt ; dar promite-mi că, avînd nevoie de un prieten în ore de tristeţe, să te adresezi la mine ! Da, Lili îmi promiţi aceasta ?

Faţa tinerei fete se întristă.

— Sper că nu voi ajunge în asemenea stare !, murmură ea ; dar, dacă va fi să fie, îţi promit că mă voi adresa imediat dumitale şi sînt fericită că pot fi sigură de ajutorul dumitale !

Cu aceste cuvinte, Lili porni spre casă. Aproape de casa forestierului, îşi luară rămas bun.

Capitolul 207

IUBIRE CRIMINALĂ

Era deja pe înserate. Forestierul Louvois şedea pe o bancă în faţa casei sale. Faţa sa arăta o expresie neobişnuit de duioasă. Paşi repezi care veneau din pădure îl deşteptară. Louvois rămase uimit cînd zări aproape de dînsul o figură înaltă de bărbat şi recunoscu în aceasta pe Millart.

— Dumneata eşti Millart ? Dar vai cum arăţi la faţă, cineva s-ar putea speria de dumneata. Ţi s-a întîmplat ceva ?, zise Louvois, întinzînd mîna celuilalt.

Millart îi luă mîna şi aruncă o privire rătăcită în juru-i.

— Unde este Lili ?, ea nu trebuie să asculte ce am să vorbesc cu dumneata !, murmură el.

— Ea este în odaia ei !, zise forestierul, s-a întîmplat oare ceva ?

În acest moment scăpă un hohot de rîs sinistru de pe buzele țăranului.

— Tocmai acum, a fost o ceartă grozavă între fiul meu. Eugen și mama sa. La început m-am bucurat de aceasta, dar după ce am aflat despre ce este vorba...

— Ei, ce este ? întrebă forestierul.

— Eugen a pîndit pe nepoata dumitale în pădure !, începu intrigantul. Da, el i-a sucit capul cu vorbe de dragoste. Acum însă s-a dus la mama sa cerîndu-i consimțămîntul ca să facă nuntă peste șase săptămîni. Dar i-a căzut rău această propunere, căci mama sa rămase ca trăsnită și nici nu vru să-l asculte. Băiatul se ruga într-una, dar bătrîna era neînduplecată. Dar cu toate acestea, dacă va insista timp de vreo două săptămîni, o va înduplека ! Pentru aceasta am venit la dumneata, ca să te previn.

— Lili mi-a spus ceva, dar Eugen s-o lase în pace pe fata mea !

— Ești omul meu !, zise Millart, nu-i așa că n-o s-o dai pe Lili ?

— Eu cred că dumitale trebuie să-ți fie indiferent !, zise forestierul privind țintă.

— Dar dacă nu mi-ar fi indiferent ?, strigă Millart. Și dacă n-aș vrea ca acești doi să se căsătorească ? Eugen poate să se însoare cu mama dracului, dar numai cu Lili nu, căci altfel se va întîmpla o nenorocire.

Cuvintele pătimașe ale țăranului, atinseră în mod sinistru pe pădurar.

— Ce să însemne aceasta, ești beat sau visezi !, mii de draci, ce ai cu nepoata mea ?

— Eu, eu !, îngînă Millart cu voce înecată, crezi că am încheiat deja cu viața ? Apoi șopti la urechea forestierului Va veni ziua în care voi fi liber și atunci... atunci...

— Atunci, atunci ?, îl întrerupse forestierul plin de agitație, privind fața strîmbată de vicii a țăranului. Vorbești ca un păcătos, omule... nu cumva îți e gîndul la Lili... dumneata om bătrîn și fetița aia tînără ?

Un strigăt răgușit scăpă de pe buzele lui Millart.

— Un om bătrîn ? Eu sînt încă tînăr, tînăr la putere și la inimă. Vreau și eu să fiu fericit și la urma urmei, ce-ți pasă dumitale dacă Lili, nepoata dumitale, mă va lua pe mine, care-i asigur o dotă bună.

— După cum mi se pare, văd că ești beat, și voi ști de acum înainte, să păzesc pe nevinovata copilă de dumneata, îi zise pădurarul cu dispeț. Să-ți fie rușine, nevasta dumitale trăiește !

— Ea poate să moară !

— Cine știe dacă nu vei muri dumneata înaintea ei !

— Niciodată !, strigă Millart, pe cînd ochii săi avură o strălucire vicleană. Înainte de se întîmplă aceasta...

El nu isprăvi, își dădu cu mîna peste fruntea înfierbîntată. El își aminti că mersese prea departe.

— Ei, omul vorbește multe palavre, cînd zilele sînt lungi ! Negreșit, soția mea trăiește și eu... eu sînt un om bătrîn... nu trebuie să păzești fata de mine, noi rămînem prieteni, amice Louvois !

— Cred că nici dumneata, n-ai știut ce vorbești, răspunse celălalt.

Țăranul rîse amar și aruncă o privire pătrunzătoare asupra forestierului, a cărui față agitată, era luminată de lună. Nu mai rosti nici o vorbă și se pregăti de plecare.

— Noapte bună !, îngînă forestierul, pe cînd Millart îi întinse mîna.

Capitolul 208

JUANITA CEA MUTĂ

Am părăsit pe eroul nostru Enric Sanson în poziția cea mai îngrozitoare, în care se poate afla o inimă simțitoare. Pradă voinței altuia, fără nici o putere de apărare, Enric Sanson stătea lîngă trunchiul de execuție în camera misterioasă a palatului contelui Leranda. Securea îi căzu din mînă zăngănind. Enric Sanson nu băgă în seamă aceasta. Cu ochii mari, îngroziți, fixa statura tinerei fete îmbrăcată în alb, care se apropia acum cu pași înceți de locul execuției. Ea, nenorocita care tremura din toate membrele, era Lili ! Lili, Lili !, voia să strige Sanson, dar spaima care-i stăpînea inima, îi paraliza și limba în gură. Ce legătură misterioasă exista între Lili Miranda și acest conte, despre al cărui nume, Enric n-avusese nici cea mai mică idee în urmă cu cîteva zile ? Călăul nu-și putea da nici un răspuns.

— Călăule, împlinește-ți datoria !, zise contele Leranda cu voce amenințătoare.

În același timp călugărul mascat se aplecă pentru a ridica securea, pe care vru s-o predea Călăului.

— Nu, nu ! Eu nu pot și nu voi săvîrși nimic ! Ucigași ce sînteți !, strigă Călăul cu buzele tremurînde. Ce cutezați voi a-mi cere ? Niciodată !

— Nu mă face să-mi pierd răbdarea !, îi zise contele. Ascultă poruncile mele, sau...

— Porunciți să mă împușt e !, strigă Enric Sanson. Ce mă mai ține în viață ? Cred în adevăr că soarta nemiloasă este împotriva mea ! Ucide-mă, om crud și fără inimă ! Poruncește zbirilor tăi ! Va fi o plăcere să mor, după ce am văzut acest chip îngeresc...

Glasul i se stinse. Călăul căzu în genunchi și-și acoperi fața cu mîinile.

O schimbare ciudată apăru în trăsăturile aspre și neînduplecate ale contelui. Un sentiment duios părea a fi cuprins pe acest om de fier.

El aruncă o privire de reproș asupra aceleia care stătea nemișcat cu brațele împreunate pe piept.

— Nenorocită femeie, cîtă nefericire a cauzat frumusețea ta rară !, - exclamă contele. Pînă și Călăul este încîntat de vederea ta ! Da, exteriorul tău este îngeresc, dar șerpii otrăvitori locuiesc în inima ta neagră !

Ciudat !, frumoasa față a lui Lili, care privise pînă acum cu o expresie de resemnare, se schimbă în mod crud.

— Da, arată-te în chipu-ți natural, femeie falsă și mizerabilă !, zise contele Leranda, dar nu crede că de astă dată vei scăpa de pedeapsa binemeritată !

Ciudat !, va zice și cititorul, cum se poate ca acea ființă enigmatică, care părea Călăului a fi Lili după asemănarea exactă a chipului, a staturii și a părului blond buclat, cum de nu avea ea un cuvînt de mîngîiere pentru durerea disperată a iubitului logodnic, pe care îl întîlnise în fața eșafodului, pentru a cădea sub securea mînuită de însăși mîna lui ? Dar minutele treceau și nici o articulație nu scăpă de pe buzele nenorocitei ființe. După cum se vedea, nenorocita se silea să vorbească. Ea deschise gura de repetate ori, dar nu putu scoate nici un cuvînt. În acest moment Enric Sanson putu arunca o privire

spre gura întredeschisă a nenorocitei. El scoase un strigăt groaznic. Dumnezeule Mare !, nenorocita fusese mutilată, niciodată în viaţă nu va mai putea rosti vreun cuvînt, căci... i se tăiase limba ! !

— Ucigaşi !, mizerabili fără inimă !, strigă Călăul cu voce răsunătoare. Blestemul lui Dumnezeu asupra voastră să cadă ! Să nu aveţi pace şi odihnă, pînă la sfîrşitul zilelor voastre ! Pămîntul să se deschidă şi să vă înghită. Mizerabili, care n-aveţi milă de onoarea mea şi frumuseţea femeiască ! Cum v-a lăsat inima să mutilaţi în mod atît de oribil, pe această sărmană fiinţă nevinovată ?

Soldaţii stăteau cu ţevile puştilor aţintite spre el. În loc să poruncească oamenilor să-l împuşte, după injuriile Călăului, contele făcu semn să lase armele jos.

Enric Sanson cuprinse cu patimă nebună corpul tinerei femei îmbrăcată în alb.

— Nu ! nu !, este imposibilă orice îndoială !, gemu Enric. O, Lili, scumpa şi dulcea mea mireasă, cum ai căzut în mîinile acestor demoni cu chip de om ? Spune, ce aî putut comite ca să te pedepsească astfel ? Dar vai, tu nu mai poţi vorbi ; mizerabilii te-au nenorocit şi ţi-au tăiat limba !

— Da, aceasta am făcut-o noi !, zise în acest moment contele Leranda apăsîndu-şi cu greutate mîna pe umărul Călăului. Noi am făcut-o, pentru că această femeie mizerabilă, blestema într-atît Dumnezeirea, încît fiecare cuvînt de pe buzele ei, era un păcat !

Enric Sanson tresări. Ce era aceasta ? Era în adevăr Lili, aceea care îl fixa cu furie ucigătoare ?

Nu, era imposibil ! Atît de crud nu putea să privească.

— Lili !... pentru Dumnezeu, ce-ţi este ? Groznica suferinţă ţi-a rătăcit minţile, nu mă recunoşti ?, murmură Enric Sanson.

Dar în acest moment, Lili sau cine o fi fost persoana enigmatică, împinse cu asprime pe Călău ; ură, repulsie şi dispreţ se imprimară în acelaşi timp pe faţa frumoasei femei.

— Nu mă recunoşti, mă goneşti de lîngă tine ?, gemu nenorocitul căzînd în genunchi, apoi îşi acoperi faţa cu mîinile şi începu să plîngă amar.

Contele Leranda stătea cu mîinile încrucişate.

— Ciudat !, murmură apoi sinistrul şi misteriosul bărbat, adresîndu-se unui călugăr care se distingea de ceilalţi

printr-o cruce de aur ce o purta atîrnată pe un lanț. Călăul acesta pare a fi, cu toată meseria-i sîngeroasă, un om de onoare și de caracter ! Un astfel de bărbat ne-ar trebui pentru scopurile noastre !

Apoi se adresă Călăului :

— Scoală-te, Enric Sanson, scoală-te !, ordonă contele cu voce mai blîndă. Explică-mi purtarea dumitale enigmatică.

— Iartă-mă ! Iartă-mă !, murmură. Enric Sanson cu privirea rătăcită. Nu știu ce vorbesc și nici ce gîndesc ! Creierul îmi arde și sîngele îmi clocotește în vine ! Mai am numai o singură dorință, și aceasta este să mor imediat !

Într-o mișcare neașteptată, el cuprinse genunchii contelui.

— O, dacă mai trăiește o scînteie de milă în inima dumitale, atunci dă-mi voie să-mi pun capul prins ca de friguri pe acel trunchi de execuție. Apucă securea și taie-mi-l cu o singură lovitură ! O, Doamne ! nu mai pot trăi ! Culmea spaimei și a chinurilor celor mai groaznice, este prea mult pentru mine !

— Nenorocitule !, ce spirit vorbește în tine ?, spuse contele Leranda. Te porți ca un nebun, de cînd ai zărit pe această perversă femeie ! Spune, o cunoști oare ?

— Oare o cunosc ! Doamne Dumnezeule, ai auzit întrebarea aceasta ?, exclamă Călăul, frîngîndu-și mîinile cu sălbăticie.

Apoi sări în sus și măsură pe conte cu o privire furioasă.

— Dă, ascultă-mă, cîine setos de sînge ! Cunosc și iubesc pe această femeie ! Este Lili Miranda, gingașa și adorata mea mireasă, cu care, de a mă uni a fost ținta vieții mele, pînă în acest moment ! Această Lili Miranda pe care ai nenorocit-o, căreia ia-i răpit darul de a vorbi, nu-mi mai poate spune nici un cuvînt de adio ! Află dar, tu cîine mizerabil și primește-ți plata pentru fapta nelegiuită !

Turbat de mînie, apucă Enric Sanson securea din mîna călugărului și o avîntă peste capul contelui.

Dar contele Leranda nici nu clipi din ochi. Liniștit, dar cu expresia feței îngrozitor de serioasă, fixă pe Călău.

— Prost ce ești, aceasta nu este logodnica ta !, exclamă contele cu voce aspră. Eu nici nu cunosc pe Lili Miranda !

Aceea pe care tu trebuie s-o execuţi, este Juanita, ducesa de Orvedo !

Un horcăit trecu peste buzele Călăului. Mîna-i armată cu securea, se opri. Apoi contele se apropie de zdrobitul Călău, care abia se mai putea ţine pe picioare.

— Văd bine că trebuie să se fi întîmplat aici o eroare nenorocită !, zise Leranda blînd. Ai rostit numele unei persoane, pe care nu l-am auzit niciodată ! Tu susţii că logodnica ta se aseamănă cu această mizerabilă femeie ?

— Se aseamănă ? ! Cine spune aceasta ?, murmură Enric Sanson însăşi ea trebuie să fie ! Da, pînă cînd, nici negul din partea stîngă a gîtului nu-i lipseşte !

— Ciudat ! ciudat !, murmură contele Leranda.

Acesta se aplecă spre călugărul cu crucea de aur.

— Înţelegi aceasta, preademnule părinte ?

— Nu înţeleg, dar totuşi îmi amintesc... atunci în castelul de Barry nu era vorba de o pereche de surori gemene ?

— Da, foarte bine !, zise contele, astfel mi s-a raportat ! Dar ducele, pentru a evita orice încurcătură, a lăsat ca una dintre gemene să fie omorîtă ?

— Ce ai zice, domnule conte, şopti călugărul, dacă sfînta noastră închiziţie ar fi fost minţită de către acest duce ?... Dacă ar mai trăi acea fată, dacă ar apărea ca moştenitoare îndreptăţită şi ne-ar strica prin aceasta interesele cele mai sfinte ?

O trăsătură de nemulţumire se arătă pe faţa contelui. Era vădit că-l ofensau cuvintele egoiste ale mascatului călugăr.

— Şi ce se va întîmpla cu acea fiinţă mizerabilă ? murmură călugărul. Să fie executată curînd !

— Priveşte pe Călău !, spuse contele. El nu este în stare să săvîrşească acum o execuţie ! Nu, Juanita mai rămîne în viaţă, sub pază sigură, pînă mîine !

Oricît de încet rostise aceste cuvinte, ajunseră totuşi la auzul condamnatei la moarte. Deodată se văzu o bucurie sălbatică de viaţă în ochii minunaţi albaştri, care semănau atît de mult cu ai lui Lili.

Contele se întoarse cu o mişcare poruncitoare către servitori.

— Duceţi pe această mizerabilă în celula ei, viaţa îi este prelungită pe timp de o zi !

Doi călugări apucară cu asprime pe osîndită de mîini. Însoțită de oameni armați, părăsi sala. Numai Enric Sanson, contele și călugărul distins prin crucea de aur, rămaseră în sală. În acest moment contele Laranda puse cu bunăvoință mîna pe umărul Călăului.

— Vino, urmează-mă, fiul meu !, zise contele. Trebuie să te odihnești ! N-avea frică, nu ți se va cere nimic, împotriva conștiinței tale ! Eu mă simt dator de a vorbi cu tine deslușit, de a te întreba și a-ți răspunde. Vrei tu ?

— Mi se pare că visez !, zise Călăul dezolat. Dumneata spuneai că aceea pe care... trebuia s-o... decapitez nu este Lili ? ! Și totuși știu că era dînsa ! Spune-mi numai un lucru de cînd cunoști această nenorocită ființă ?

— De cînd o cunosc ?, întrebă contele Leranda ridicîndu-se țeapăn. Cunosc pe Juanita, ducesa de Orvedo, de mai mulți ani. Pînă acum patru ani a fost soția mea ! Mă înțelegi acum. Călăule din Paris, vei crede că este o asemănare inexplicabilă ?

— Aceea... aceea... tînăra fată a fost soția dumitale ? !, strigă Enric Sanson, deja cu patru ani în urmă... și dumneata o cunoști de atunci ? !

— Ți-o jur pe onoarea mea de cavaler !, îl asigură contele Leranda. Niciodată în viață n-a trecut o minciună peste buzele mele ! Îți ajunge aceasta, Călăule din Paris ?

În acest moment Enric se aruncă din nou în genunchi. El apucă mîna contelui și o acoperi cu sărutări.

— Îți mulțumesc !, murmură Călăul. Mi-ai redat viața ! Va să zică, nu este Lili ? Trebuie să sper, soarele răsare din nou ? !

Glasul i se stinse și capul îi căzu pe piept. Un leșin binefăcător părea a fi cuprins pe Sanson.

— Să-l ducem în camera vecină !, zise contele Leranda către călugăr ; un pahar de vin întăritor îi va face bine ! Trebuie să-l readucem în simțiri, căci am să-l întreb despre multe lucruri. Cu aceste cuvinte, contele cuprinse corpul Călăului.

— Ciudat !, murmură călugărul în urma contelui. Îmi e frică de această întîmplare, contrazice interesele sfinte ale închizîției. Dar eu voi ține ochii deschiși și voi zdrobi pe oricine s-ar pune ca obstacol în calea mea, fie chiar însuși contele Leranda ! Dar sînt curios să aflu cine este acea frumoasă necunoscută, care seamănă atît de bine

cu blestemata Juanita ! Acesta ar fi lucrul dracului, dacă s-ar ridica acum o nouă moştenitoare, care ar fi sora geamănă a Juanitei !

Călugărul nu isprăvi ; sub masca lui străluceau nişte ochi negri ca doi cărbuni aprinşi. Se părea că în acest moment se născuse o nouă fatalitate pentru nevinovata Lili !

Capitolul 209

O DESCOPERIRE

Înainte de a urma cu descoperirea acelui secret sinistru de familie, pe urma căruia ajunsese Enric Sanson, trebuie să ne întoarcem iar la Lili. Era în adevăr tînăra fată aceea care căzuse în puterea contelui Leranda şi a inchiziţiei ? Sau avea dreptate priorul don Pedro în presimţirea sa, că ducesa Juanita de Orvedo, osîndită la moarte, trebuia să fie sora geamănă a lui Lili ? Dezlegarea acestei întrebări trebuie să rămînă încă un mister pentru cititorii noştri. Să revenim la acea seară, în care Enric Sanson atacat de oamenii contelui Leranda, fu dus spre locuinţa misterioasă a ataşatului sfintei inchiziţii.

După convorbirea pe care o avusese Lili cu tînărul Eugen, în pădure, tînăra fată petrecu în linişte zilele, cu toate că regreta din inimă că a zdrobit aşa de repede dragostea pe care o deşteptase în inima frumosului tînăr. Peste cîteva zile, cînd întîlni pe Eugen din întîmplare prin pădure, tînăra fată se îngrozi văzînd faţa lui slăbită.

Lili ar fi vrut să alerge la dînsul şi să-i spună cîteva cuvinte de mîngîiere. Dar unchiul ei Louvois o însoţea şi el nu era tocmai bun prieten cu Eugen. Căci Eugen era cunoscut de toţi că vîna noaptea în pădure, unde era vînatul oprit.

— Şi acesta şi-a pus ochiul pe tine, zise forestierul, după ce Eugen trecu salutînd respectos. Dar ştii dragă nepoată !, adăugă el neaşteptînd răspunsul lui Lili, ştii că peste cîteva zile vom avea aci în sat o serbare ? Două zile, nu se va vedea altceva decît joc, mîncare şi băutură. Cred că o să particip şi eu, cu frumoasa mea nepoată.

— Nu știu dacă este drept din parte-mi, să vizitez asemenea petreceri !, obiectă Lili surîzînd.

— Da, da, știu !, zise Louvois bine dispus, dar nu face nimica, dacă logodnicul este puțin gelos ! În orice caz, îmi vei face plăcerea de a mă însoți la cîrciuma din sat, unde se va ține serbarea.

Lili îi promise aceasta.

În curtea țăranului Renard Milart, domnea o mișcare vie cu ocazia serbării apropiate.

Țăranca, mama lui Eugen, trimise un servitor cu trăsura în orașul apropiat, pentru a cumpăra mai multe lucruri pentru sărbătoare. Cu nerăbdare, ea aștepta întoarcerea servitorului.

Toți erau ocupați la curte, afară de Renard Milard. El se rezemase pe o canapea, și-și fuma în liniște țigara. Nici nu băgă în seamă cuvintele otrăvitoare ale femeii sale, care venea din cînd în cînd în odaie pentru a lua cîte ceva.

Nerăbdătoare, țăranca se apropie de poartă și se uită în depărtare doar va zări pe servitorul care trebuia să se întoarcă din moment în moment.

Deodată, zări în apropiere de poartă, un bărbat slab. Era un individ zdrențăros îmbrăcat, cu un aspect sinistru.

— Sulpitz !, șopti încet țăranca, el îmi mai lipsește acum cu palavrele lui. Nu-mi trebuie nimic astăzi !, zise ea lingușitorului negustor ambulant, care se apropiase de dînsa, scoțîndu-și pălăria.

— Cumpără ceva de la mine, căci mîine este sărbătoare și vreau și eu să am de cheltuit, se rugă urîciosul negustor.

Țăranca băgă mîna în buzunar, și-i dădu o monedă de argint zicîndu-i :

— N-am nevoie astăzi de nimica, du-te de-ți vinde marfa în altă parte.

— Bogdaproste, să trăiți, zise Sulpitz strîngînd moneda.

— Unde stă mizerabilul servitor, nu pot înțelege !, zise țăranca, privind mereu în direcția de unde trebuia să sosească. Îmi vine să mor de necaz !

— Cînd cineva face o negustorie, cum ai făcut dumneata, nu e nevoie să mori de necaz, zise Sulpitz rîzînd. Banii, trag la bani — acum pui mîna iar pe vreo patru

zeci de mii de franci dintr-odată. Niciodată n-am văzut atîția bani împreună și am îmbătrînit deja !

— Ești un prost și un nebun !, îi strigă țăranca, mi se pare că te-ai îmbătat la cîrciumă, de acolo îți vine pofta de palavre !

— Hihi, îmi pot închipui, dumneata nu vrei să se știe, dar eu am auzit din întîmplare totul !

— Ce, de ce lucru vorbești tu oare ?, îi strigă țăranca, pleacă de aci !

— Nu fi așa de aspră față de un om sărman !, începu Sulpitz, am vrut numai să te felicit de afacerea bună pe care ai făcut-o cu Risler... dumneata ești o femeie înțeleaptă, care nu se lasă a fi trasă pe sfoară de Risler.

— Ce ți-a spus Risler ?, îl întrebă țăranca, ascultîndu-l mai cu atenție.

— Acesta s-ar fi păzit de a-mi spune ceva, dar eu l-am spionat !, zise Sulpitz. Ai trimis, doară, pe bărbatul dumitale la dînsul, el și cu Risler se aflau în pădure, iar eu aflîndu-mă în apropiere, m-am tupilat și i-am spionat. Atunci Risler a zis bărbatului dumitale că ar fi prea mult pentru cineva să cîștige patruzeci de mii de franci. Dar bărbatul dumitale i-a spus să tacă din gură că îndefinitiv o să-și aibă și el partea lui în negustoria aceasta.

— Așa !, zise țăranca, pe cînd ochii ei avură o lucire sinistră. În adevăr, douăzeci de mii de franci este o sumă frumoasă.

Cu aceste cuvinte, țăranca se întoarse și intră în casă.

— Eugen !, strigă Sulpitz tînărului care era ocupat în curtea mamei sale.

Acesta se apropie de dînsul.

— Ce este ? ce vrei ?, îl întrebă Eugen.

— Am să-ți raportez ceva de la Margot Risler.

— Așa, de la dînsa ? Dar nu știu ce ar avea să îmi spună.

— Margot mi-a spus că știe multe despre dumneata și să te întreb dacă ți-ai găsit pușca de vînătoare.

Tînărul păli.

Imediat după convorbirea sa cu Risler și cu Margot, Eugen trecuse prin pădure și ascunsese într-un stejar scorburos, pușca pe care o ținea de mai bine de un an acolo, fără a-i fi lipsit vreodată. Din cauză că-și jurase

de a nu mai vîna din vînatul oprit, se decise a-şi lua arma acasă ; dar mare-i fu mirarea, cînd n-o mai găsi acolo.

El credea că vreun vînător i-o fi furat-o : acum însă, află de la Suplitz că Margot era la mijloc. Ce-i păsa ei de arma lui ? Eugen lovi cu piciorul în pămînt.

— Lasă-mă să-ţi mai spun ! Ea mi-a spus să-ţi transmit complimente şi că se bucură că vei juca cu dînsa la serbare, la sfîrşitul balului îţi va spune unde sînt armele dumitale. Ea a mai adăugat că ai mare interes pentru ea şi să fii, deci, exact la dans.

— Ea vrea să mă ameninţe !, zise Eugen cu dispreţ. Poate că vrea să mă şi denunţe, dar nu îmi pasă, căci prin aceasta îl va atrage şi pe tatăl ei în nenorocire. Lasă că-i voi arăta eu cu cine am să joc la serbare !

El rîse şi plecă de lîngă Sulpitz, care intră în bucătărie pentru a i se da de mîncare.

Tîrziu, după amiază, o trăsurică uşoară intră în curte. Era căruţa cîrciumarului Risler.

— Ei ce vrei ?, zise ţăranca, privind cu pătrundere pe noul venit.

— Am plecat să fac cumpărături !, spuse Risler, ştiţi că mîine este bal. Dar pentru că mă aflu din întîmplare aici, am vrut să întreb cum stăm cu pădurea. Este timpul să te decizi. Douăsprezece mii de franci este o sumă frumoasă, decide-te...

Ţăranca Fauchon se apropie de cîrciumar.

— Ştii ceva Risler, dacă vrei să mă înşeli, trebuie să te scoli mai de dimineaţă !, zise ea cu ironie. Chiar dacă mi-ai da cincizeci de mii de franci, pădurea mea, încă nu aparţine aceluia de colo !

— Hei, ce este asta ?, strigă Millart ca ieşit din fire.

— Aceasta este că vreau să cîştig eu însămi banii ; în toată viaţa, mi-am făcut singură afacerile şi de acuma înainte tot singură le voi face.

Millart, căpătă expresia unei fiare sălbatice, căreia i se răpeşte prada.

Ţăranca ieşi din odaie trîntind în urma ei uşa, lăsînd pe cei doi complici.

Capitolul 210

REGELE BALULUI

— Ah, acuma vine şi regele balului ! Este Eugen de la curtea Souer !

— Da, rîdeţi de mine !, le zise Eugen. Cu aceste cuvinte el urcă scara care ducea spre cîrciumă.

— Hm, ne va părea bine la toţi dacă o va lăsa pe Margot nejudecată !, ziceau flăcăi rîzînd. Dar Margot este geloasă pe nepoata pădurarului. Cine ştie, va veni ea oare ?

— Uite, că vine chiar forestierul cu Lili !, zise un cîntăreţ.

Forestierul era îmbrăcat în haine de sărbătoare. Lili, însă, era seducătoare în costumul naţional. Băieţii primiră cu entuziasm pe noii veniţi.

În intervalul acesta Eugen se plimba ; cu priviri cercetătoare o căuta pe Lili. Tatăl său se afla deja în capul mesei, în camera vecină şi mînca cu mare poftă ; nevasta lui, nu era aici pentru a-l astîmpăra. Ţăranca era înconjurată de ei. Eugen se întoarse în camera din faţă şi de acolo înspre sala de dans, unde intră tocmai acum forestierul Louvois cu nepoata sa. Toate capetele se întoarseră spre noii veniţi ; forestierul fu salutat cu prietenie din toate părţile.

— Voi trimite pe nepoata dumitale, să facă cunoştinţe !, zise primarul, trăgînd pe Louvois la masă. Aci între noi bărbaţii nu-i frumos să stea ; tinerii trebuie să danseze !.

Înainte ca forestierul să fi putut răspunde ceva, Lili, trecu împreună cu fiicele primarului în sala de dans. Muzica începuse a cînta un vals şi tinerii se învîrteau nerăbdători prin sală pentru a deschide balul. Eugen se plimba şi el prin sală. De departe zări pe Margot şi îşi muşcă buzele, aceasta era o picătură amară în buna lui dispoziţie de astă seară. Eugen ar fi vrut să părăsească sala, dar pe de altă parte, se gîndi că ar fi o laşitate să fugă de Margot şi deci se apropie de dînsa. Aceasta se ridicase de pe locul ei ; un surîs îi înconjură buzele-i pline şi rumene.

— Mi-ai trimis tu ieri nişte vorbe cu Sulpitz ?, o întrebă Eugen.

— Negreşit !, zise Margot, privindu-l în faţă. Este pentru puşca ta de vînătoare... ştii care este...

— Aşadar, tu ai fost aceea care mi-a luat-o ?

— Şi dacă ar fi altfel ?, îl întrebă Margot provocatoare.

— Eu, atunci îmi pare rău de tine, aşa ceva nu se poate spăla de pe degete !, spuse Eugen cu dispreţ. Poţi păstra arma, eu ţi-o dăruiesc drept suvenir... acuma cred că sîntem achitaţi ?

— Aceasta este tot ce ai a-mi spune ?, şopti Margot. Ia seama, dacă eu aş începe a spune cîte ştiu despre tine, atunci cei de la judecătorie te-ar pune pe gînduri... păzeşte-te de mine, căci eu sînt credincioasă în dragoste, dar şi în ură şi cine mă calcă în picioare, pe acela îl nimicesc !

— Că eşti o pisică vicleană şi falsă, aceasta am ştiut-o !, zise Eugen. Dar fie, denunţă-mă, dacă ai curajul ! Negreşit că poţi face să mă aresteze... şi ştiu de asemenea că mă va atinge în inimă aceasta, dar şi tatăl tău va cădea împreună cu mine. Căci garda este tot atît de vinovată ca şi hoţul. Aşadar păstrează-ţi puşca şi caută-ţi un dansator !

În acelaşi moment, Eugen observă pe Lili, care intra în sală. Imediat Eugen se întoarse spre Lili. Margot păli de moarte. Eugen însă se apropie şi o apucă pe Lili de ambele mîini. El era fericit şi ochii îi străluceau de bucurie. Sala se umplu în intervalul acesta şi muzicanţii începură să cînte. Perechile începură a se aşeza în ordine de dans.

Eugen stătea cu Lili în rîndul întîi ; privirile sale rătăceau spre colţul sălii, unde avusese convorbirea cu Margot. Privirile lor se întîlniră, dar Eugen suportă cu energie privirile furioase ale tinerei fete. Imediat după aceasta el zbură cu Lili pe parchetul sălii. Erau o pereche frumoasă care atrăgea privirile tuturor. Unii dansatori se opreau din joc şi priveau cu ochii lucitori cum Eugen, abia atingea pămîntul cu gingaşa Lili.

Capitolul 21

SÎNGE ÎNFIERBÎNTAT

Eugen dansa numai cu Lili. Tocmai se isprăvise un dans și perechile se plimbau prin sală, cînd deodată se ivi Renard Millart și se plantă în fața lui Lili. Pe fiul său vitreg, părea că-l trece cu vederea.

— Ei, domnișoară !, zise el, cred că acum o să jucăm amîndoi o polcă, să-ți arăt cum se joacă și să-ți dovedesc că știu de o mie de ori mai bine decît măgarul ăsta tînăr !

Lili se uită în pămînt, speriată de focul necurat al ochilor lui Millart.

— Vă mulțumesc... dar nu mi-e numaidecît să joc acum !, zise ea.

— Cum ?, strigă țăranul, o fată tînără care nu joacă, este o pasăre din pădure care nu cîntă.

— Dar tată, ea dansează !, zise Eugen, care se amestecă în vorbă, dar Lili s-a angajat cu mine pentru toate dansurile... și trebuie să mă întrebi pe mine, Lili n-are dreptul a-ți acorda nici un dans.

— Pe tine ?, strigă țăranul cu ton disprețuitor. Aceasta ar fi frumos, fugi de aci și caută-ți o altă fată la dans. Lili va dansa cu mine, astăzi sînt și eu tînăr.

— Te rog tată !, se rugă el, lumea se uită la noi.

— Tocmai pentru asta !, strigă țăranul, lasă fata, îți zic !

Eugen se dădu cu un pas înapoi, dar spre bucuria lui văzu că fata îl urma, îngrozită de fața roșită de băutură a lui Millart.

— Nu, nu, nu vreau, spuse ea agitată. Eugen are dreptate, i-am promis să joc numai cu el, te rog lasă-mă în pace.

Millart păli, aruncă o privire amenințătoare către tînăra fată, apoi respiră adînc.

— Așa, atunci știu prea bine !, zise el cu amărăciune. Se întoarse și părăsi sala cu repeziciune.

— Ah, Doamne !, șopti Lili, lipindu-se de dansatorul ei, îmi este așa de greu.

Muzicanții începură din nou să cînte, iar Eugen apucă pe Lili de mînă și o conduse la dans. În intervalul acesta Millart, galben de mînie, coborîse în cîrciumă.

Forestierul ședea la masă, dar era cam izolat. Millart se apropie de dînsul cu un surîs maliţios.

— Ei, ai văzut, ce face Lili ?, întrebă forestierul.

— Eu îţi spun, că ai fi făcut mai bine să te întorci cu Lili acasă, căci soţia mea toată ziulica strigă şi înjură că nu vrea să ia de noră pe o calică, pe o golancă !

Forestierul se cutremură şi din ochii săi căzu o privire aprinsă asupra interlocutorului său.

— Aşa ?, zise el, şi bătu cu pumnul în masă. Chiar dacă eu n-am atîţia franci, cîţi are ţăranca Fouchon Souer, totuşi n-aş vrea să mă schimb cu ea. Nu trebuie să-i pese de sărăcia mea. Eu sînt foarte mulţumit, să mă lase în pace ; iar pe Eugen al ei să şi-l ţină bine ca să nu-mi incomodeze nepoata ! Aceasta nu-mi face deloc onoare, o să strig în gura mare !

— Nu te supăra, că n-am vrut să te ofensez !, îi zise Millart, punîndu-i mîna pe umăr spre a-l linişti. Dar tocmai pentru că am intenţie bună cu dumneata, te previn ca să nu laşi s-ajungă departe lucrurile. Lili va intra în gura lumii, dumneata cunoşti obiceiul la ţară. Margot a lui Risler n-a suferit tot aşa, din pricina că s-a încrezut prea mult în Eugen ?

Ochii forestierului se aprinseră de mînie.

— Să-mi lase fata în pace !, mii de draci !, trebuie să văd ce face ea !, zise el sculîndu-se.

Millart nu mai putut de bucurie.

— Şi eu aş face tot aşa de aş fi în locul dumitale, zise el. Este de ruşine, ceea ce face Eugen cu Lili.

Forestierul ieşi din sală, iar Millart rămase pe loc şi privi în urmă-i cu ochii strălucitori de răutate.

În sala de dans se cînta un vals ameţitor. În rîndul întîi, dansa Eugen cu aleasa lui. Ţinînd capul în sus cu mîndrie, el n-avea ochi decît pentru dansatoarea lui. Forestierul intră în sală. Cu ochii ficşi o căută pe Lili. O şi zări zburînd la braţul lui Eugen, care se aplecă atît de mult spre dînsa, de parcă ar fi vrut s-o sărute.

În acest moment, forestierul nu se mai putu abţine. Dintr-o singură săritură, el desfăcu lanţul spectatorilor şi ajunse lîngă ei, cu asprime apucă pe Lili de braţ şi îl împinse pe Eugen la o parte.

— Mii de draci !, strigă el. Nemernicule, nu ştii tu, oare, că nu sufăr aceasta ? Nepoata mea este prea mult pentru tine, caută-ţi o altă fată şi dansează cu ea !

Cît ai clipi din ochi, se strînseră toţi în jurul celor ce se certau. Palidă şi tremurînd, Lili abia se putea ţine pe picioare de ruşine şi spaimă. Eugen însă, sări în sus ca muşcat de viperă.

— Cine-ţi dă dreptul să mă înjuri în public ?, strigă el cu asprime... cine eşti dumneata ?... cine sînt eu ?... chiar dacă ai fi de zece ori unchiul lui Lili !

Forestierul ridică pumnul spre a lovi pe Eugen drept în cap. Dar Eugen îi opri braţul.

— Îţi spun domnule Louvois, că nu las pe nimeni să se atingă de onoarea mea şi pe acela care mă atinge, îl dobor la pămînt !

— Tu ! tu ?, strigă forestierul încleştînd pumnii. Tu eşti un băiat cinstit ? Tu crezi că fiind moştenitorul de la curtea Souer, poţi să te joci cu onoarea altora ? Da, da, strigă bătrînul şi mai furios. Pînă acuma închideam ochii cînd te zăream noaptea prin pădure cu puşca la umăr, dar acum, cînd te voi mai zări în rezervaţia mea să ştii că te voi împuşca ca pe un cîine !

— Ia seama !, îi strigă Eugen, nu se ştie care din noi va slobozi mai întîi arma. Ia seama. De obicei eu respect omul bătrîn şi n-aş fi crezut că va trebui să vorbesc astfel către dumneaţa, dar văd că te porţi ca un mizerabil cu mine !

Louvois îl privi cu asprime şi apucă de mînă pe nepoata sa. Apoi părăsi cu ea sala.

Capitolul 212

PLANURI SINISTRE

Mulţimea stătea uimită în jurul înfuriatului Eugen. Privirea lui căzuse deodată asupra lui Margot, care stătea în rîndul întîi cu un surîs satisfăcut pe buze. Un strigăt răguşit scăpă de pe buzele sale pe cînd se apropia de fată.

— Asta este !, strigă el cu furie. O, te cunosc prea bine, cine eşti. Dar să audă toată lumea ! Mai bine decît să te iau pe tine, mă însor cu mama dracului !

Toţi pufniră în rîs şi se uitau cu ironie la Margot, care, plouată, părăsi imediat sala. Cît îl ura ea acum pe Eugen ! Desigur, tatăl ei avea dreptate. Înfiorîn-

du-se de groază, se gîndea la reproşurile ce o aşteptau acasă, căci tatăl ei avea să afle încă în acea zi despre păţania ei. Planurile ei de viitor erau la pămînt. Eugen era pierdut pentru dînsa !... inima-i dorea răzbunare, o, şi ea va şti să găsească mijlocul, care îl va nimici !

Deodată, cineva o apucă de mînă, pe cînd cobora scara. Cînd se întoarse palidă de emoţie, zări pe Millart.

— Vino în grădină !, zise el, acolo nu este nimeni, astfel nu te poţi întoarce acasă căci eşti mai mult moartă decît vie, îţi voi aduce un pahar de vin pentru a te mai întări.

Margot se lăsă a fi condusă în grădină şi se aşezară la o masă.

— Dacă m-aş putea uita în adîncul inimii dumitale !, murmură Margot. Tata mi-a povestit că aseară l-a dat afară nevasta dumitale... el nu mai putea de furie, n-a reuşit să cumpere pădurea !

— Era o lovitură !, zise Millart. Am fi ajuns departe, tu cu dragostea ta şi eu cu sumele frumoase de bani... ah, mii de draci, mi s-a urît de viaţă... de ce nu pot schimba lucrurile... de ce ?... Mai ales dacă nepoata forestierului va deveni stăpînă în curtea Souer, atunci nu voi avea nimic, voi rămîne calic pe drumuri !

Un tremur trecu prin corpul tinerei fete.

— Ah, aş vrea ca Eugen să fie mort !, şopti ea, şi îl apucă pe Millart de mînă. Ce ne folosec grijile, trebuie să ne punem pe lucru şi vom provoca soarta împotriva lui !

— Nu ştiu ce vrei să zici ?

Ea sorbi paharul cu vin pînă la fund, apoi se apropie de ţăran şi începu a-i vorbi cu voce înceată. Cu cît îi vorbea cu atît se vedeau strălucind scîntei de foc în ochii lui Millart.

Pe înserate, se despărţiră ca doi buni prieteni ; ei îşi strînseră mîinile şi se priviră în ochi.

— Rămîne aşa !, spuse Millart cu vocea răguşită. Eu sînt omul tău, auzi tu, sămînţa pe care ai vărsat-o, va răsări ; mie îmi este totuna, vreau să învîng şi voi învinge !...

Un surîs aspru, triumfător înconjură buzele lui Margot.

— Şi eu voi fi stăpînă în curtea Souer, chiar de va trebui să trec peste cadavre !

Cu aceste cuvinte părăsiră amîndoi grădina.

Capitolul 213

LA PARIS

În noaptea care urmă după cearta de la balul din ciumă, Lili nu putu deloc să doarmă. Pentru prima dată în viaţă, simţea repulsie faţă de unchiul ei.

Forestierul Louvois putea fi un om bun, cinstit, dar aseară în beţia lui, arătase nişte calităţi care insuflau groază lui Lili. I se părea insuportabil să mai stea în casa lui. Tînăra fată dorea să plece la Paris. Dar totuşi, Lili nu cuteză să facă aceasta. Tristă şi posomorîtă se deşteptă în acea dimineaţă, mai devreme ca oricînd. Unchiul ei se afla în cameră. El era obosit şi se arăta cam indispus. Cînd Lili intră şi-i spuse bună dimineaţa, faţa forestierului se acoperi de roşeaţa ruşinii. El puse la o parte jurnalul pe care-l citea şi se ridică de pe scaun.

— Ei, Lili dragă !, zise el sfios, acum ne-am împăcat, nu este aşa ? Dumnezeule !, cîte nu face un om cînd are mai multe pahare cu vin în cap.

— Eu nu sînt susceptibilă !, întrerupse Lili pe unchiul ei, dar ai fi putut fi puţin mai moderat aseară, dragă unchiule ! Erai cît pe ce să-mi trădezi secretul !

— Da, ai dreptate, Lili dragă !, eu sînt vorbăreţ, cînd vorbeşte vinul din mine ! Vino, şezi aci lîngă mine.

În acelaşi timp el se ridică şi arătă lui Lili jurnalul pe care-l puşese pe masă.

— Uite aici noutăţi interesante din Paris !

Lili luă jurnalul şi citi.

— O, Doamne !, vor să execute pe buna şi nobila regină ! Zilele acestea a fost dusă în faţa tribunalului revoluţionar, care a condamnat-o fără milă la moarte !

Lili se aşează pe un scaun şi-şi împreună mîinile peste jurnalul fatal. Pierdută în gînduri, îşi aduse aminte de timpul pe care-l petrecuse în închisoarea Templului. Lili vedea pe blînda şi drăgălaşa regină, pe care o iubea atît de sincer. Toate durerile pe care le simţi odinioară în Temple, se treziră din nou în inima ei.

— Sărmană, sărmană regină !, murmură Lili cu vocea înecată în lacrimi. Acum monştrii vor să se atingă şi de

viața ta ! O, cerule ! Oare nu există nimic sfînt pentru monștrii de la guvernul Franței ?

— Aceasta te doare ?, întrebă forestierul punînd mîna pe umărul fetei.

— O, desigur că mă doare !, murmură Lili, n-am iubit eu oare pe nobila și demna regină ? Și acum ea trebuie să moară, să urmeze soțului ei pe eșafod ! Ce se vor face sărmanii ei copii ? ! Îmi stau înaintea ochilor cei doi îngerași drăgălași ! O, ce crimă groaznică și blestemată !

Deodată, Lili se opri. Ea își apăsă mîna pe inimă.

— Ceea ce mă îngrijorează, murmură ea cu buzele tremurînde, este că logodnicul meu Enric Sanson, nobilul și mărinimosul bărbat, este silit prin groaznica lui meserie de a duce la moarte pe nenorocita femeie !

Forestierul nu dădu nici un răspuns, el era mișcat adînc.

— Da !, spuse Lili, pe cînd un foc fanatic se vedea lucind în ochii ei, trebuie să mă duc la nenorocita regină. Trebuie să plec la Paris, o s-o rog cel puțin să mă ierte pentru că logodnicul meu își va face datoria-i sîngeroasă ! O, n-aș mai putea avea liniște toată viața, dacă aș ști că Maria Antoinetta pleacă din lume cu nemulțumire în suflet împotriva alesului inimii mele !

Era atîta decizie în cuvîntarea tinerei fete, încît bătrînul Louvois tăcu învins. Dar în inima lui era decis să nu lase pe Lili să plece la Paris, unde își va găsi desigur pieirea.

Lili observă că Louvois o păzea. Ea își pusese în cap să plece și nici o putere din lume nu putea să o oprească. La miezul nopții se furișă prin fereastra odăiței sale. Tînăra fată, fugi cît o țineau puterile din casa ospitalieră unchiului ei care-i fusese atîta timp ca o casă părintească. Putea ea să spere că va ajunge așa curînd la capitala îndepărtată a țării ? Dar Lili nu se gîndi la nimic din toate acestea. Dorul unic al tinerei fete era de a mai vorbi odată cu regina, înaintea sfîrșitului ei tragic. Astfel, Lili alergă toată noaptea și cînd se lumină de ziuă, Lili se

afla deja departe de casa forestierului. Deodată tresări. În urma ei, pe drumul singuratic de țară, se auzi o pocnitură de bici.

— He, ce este asta ? Să mă încred ochilor ?, se auzi o voce în spatele ei.

Ea își întoarse privirea și observă pe Sulpitz care venea într-o căruță cu două roate, trasă de un cal slab. În mîna dreaptă ținea un bici.

— Văd eu bine ?, strigă el. Dumneata ești domnișoara Lili, nepoata forestierului Louvois.

— Eu sînt în adevăr, dumneata ești Sulpitz, te cunosc prea bine !

— Dar încotro, în zori de ziuă ? Sînt aproape patru posti departe de casă, zise Sulpitz din nou, cu prietenie lingușitoare.

— Niște interese grabnice mă cheamă îndărăt la Paris !, murmură Lili.

— Așa, așa ? Din Paris este domnișoara ? ! Mi-am sfărîmat capul să aflu de unde ești ! Dar aceasta se potrivește de minune ! Am primit o mulțime de comisioane și trebuie să mă duc pînă la patru poște depărtare de Paris ! Deci am putea merge o bucată bună împreună. Calul meu ne va duce pe amîndoi. Dumneata îmi vei povesti cîte ceva și astfel nu-mi va fi urît pe drum !

Lili se urcă în căruță cam cu îndoială în inimă și se așeză lîngă îngrămăditul Sulpitz. Calul porni înainte pe drumul bolovănos de țară. Lili observă bine pe urîciosul Sulpitz care voia să scoată cît mai multe din gura ei. Dar tînăra fată îi dădu răspunsuri evazive. Toate gîndurile-i erau deja la Paris.

„Pentru Dumnezeu !, numai de n-aș ajunge prea tîrziu ! Trebuie să mai vorbesc cu nenorocita regină, trebuie să dobîndesc iertarea de pe buzele ei ! Altfel nu voi putea fi fericită în lumea aceasta !"

Cu cît mai mult se depărta de munți, cu atît mai mult se vedeau devastările revoluției. Cîmpiile și satele pe lîngă care treceau erau pustiite. Lili se înfiora cînd zărea cîte un eșafod ridicat în unele piețe. Întorcea fața îngrozită, cînd vedea cum mulțimea aclama ghilotina întocmai ca la Paris.

Abia acum își dădea seama că se expunea pericolului. Dar era prea tîrziu să se întoarcă.

Lili era ocupată cu propriile gînduri, și nu-și dădea seama, că mizerabilul Sulpitz reuși să scoată din gura ei mai mult decît ar fi trebuit pentru soarta ei viitoare.

Capitolul 214

JURĂMÎNTUL CĂLĂULUI

Enric Sanson fu condus de către contele Leranda într-o cameră vecină. Acolo i se aduse din ordinul contelui un prînz bun, precum și mai multe butelii din vinurile cele mai alese. Dar Enric Sanson, respinse vasele de argint și aur.

— O, n-aș putea gusta nimic, sub nici un chip, murmură Călăul, aruncînd o privire de reproș asupra contelui, care luase loc împreună cu Priorul, pe o canapea în fața lui. Crezi în adevăr stimate domn, că sentimentele Călăului sînt atît de sălbatice ca să poată mînca și bea imediat după emoțiile suferite ? Nu, nu ! Dacă-mi dai voie, voi lua un pahar cu vin, căci sînt însetat !

Cu mîinile tremurînde, Enric Sanson își umplu un pahar de cristal cu vin negru. Dar cînd vru să ducă paharul la buze, el se opri aruncînd o privire neîncrezătoare asupra contelui.

Acesta, trebuie să fi ghicit ce se petrece în interiorul lui Sanson.

— Bea fără frică, Călăule din Paris !, zise contele Leranda cu mîndrie ; vinul este curat și nici otravă nu este pusă în el !

— Nu știu, zise Călăul, întîlnirea cu dumneata domnule conte, nu este îmbucurătoare, îți spun sincer. Poate că vrei să mă înlături ! Dar pe Dumnezeu din cer...

— Taci, nu-mi atinge onoarea !, îl întrerupse contele. Ceea ce spune un Grande de Spania este curat și sfînt, îți ordon să mă crezi.

Învins fără voie de cuvintele mîndrului bărbat, Enric Sanson duse paharul la buze. Într-adevăr, contele nu exagerase lăudîndu-și vinul. Era o băutură care trecu ca un

balsam peste buzele lui Enric, deşteptînd în el o nouă viaţă.

— Mulţumesc de mii de ori !, murmură Enric Sanson, punînd paharul gol pe masă.

— Şi acum spune !, zise Priorul cu ton nazal. Vorbeai adineauri despre o asemănare, dintre acea mizerabilă femeie şi mireasa dumitale ?...

— Negreşit !, spuse Enric Sanson surprins. Dar nu poţi pretinde de la mine să-ţi destăinuiesc ceea ce am ţinut pînă acum ca sfînt mister ? Dumneata nu m-ai primit ca prieten ; sub cele mai groaznice ameninţări, ai vrut să-mi forţezi conştiinţa !

— Nu spune aceasta fiul meu !, zise Priorul, care îşi dădu la o parte masca de pe ochi.

Enric privi faţa slabă a unui bătrîn de optzeci de ani. Ochii îi erau înfundaţi în orbite, dar un foc sinistru se putea vedea şi acum în ochii săi care păreau a nu aparţine bătrînului încovoiat de vîrstă.

În totul, apariţia priorului era impunătoare şi îngrozitoare în acelaşi timp. Fanatismul vorbea din aceste trăsături crude.

Mila, nu era deloc în inima Priorului. Fără voie, Enric Sanson înclină capul. În acest moment el îşi dădu seama că se află în faţa unui călugăr sfînt al bisericii sale.

Cu privirea pătrunzătoare Don Pedro îl măsura pe Călău.

— Ascultă fiule !, eşti tu unul dintre acei lepădaţi de Dumnezeu ? Sau mai eşti un catolic credincios şi pios ?

Enric Sanson căzu în genunchi în faţa părintelui şi duse la buze poalele cutei sale. În acest moment se văzu o lucire de triumf în ochii lui Don Pedro. El ridică mîna şi făcu semnul crucii, murmurînd cuvinte de binecuvîntare.

— Poate îţi va fi acum mai lesne să te destăinuieşti nouă, fiule !, zise Priorul reluîndu-şi locul de odinioară.

— Bine, bine !, zise Enric Sanson. Nu-ţi pot spune, prea sfinte părinte, cu toate că inima mea a dorit atît de mult să se poată spovedi unui preot de religia mea. Dar faţă de grozăveniile pe care le-am suferit odinioară, mă veţi ierta dacă mă îndoiesc.

— Să nu eziţi fiul meu !, zise Priorul cu voce severă. Ceea ce se întîmplă aci, este din ordinul unuia mai mare

decît mine ! Ceea ce tu numeşti cruzime, nu este decît o pedeapsă dreaptă, executată asupra unei femei pierdute cu totul în puterea diavolului.

Călăul înclină capul şi tăcu. Apoi, învins de privirea dominatoare a Priorului, începu să povestească ceea ce ştia despre Lili. El spuse despre armurierul Miranda, apoi trădă mărturisirea scurtă şi întreruptă pe care o făcuse armurierul înaintea morţii sale, precum şi despre biblia familiei. La pomenirea bibliei trecu un fulger peste faţa slabă şi veştejită a Priorului.

— Aşa, aşa ! O biblie a familiei !, zise Don Pedro, gînditor. Şi unde se află legătura cea scumpă a bibliei, fiule ?

— În mîinile judecătorului de instrucţie !, răspunse Enric.

Răspunsul nu păru a-i place Priorului.

— Bine, bine ! Dar unde se află mireasa ta, care seamănă atît de mult cu Juanita, ducesă de Orvedo.

Enric Sanson ridică privirea la timp. I se părea că privirea vicleană şi lacomă a Priorului, voia să citească răspunsul de pe buze.

În acest moment neîncrederea se deşteptă în inima Călăului. El regreta că a trădat prea mult.

— Iartă-mă preasfinte părinte dacă şi faţă de dumneata trebuie să păstrez tăcerea ! Sînt dator logodnicei mele, de a păstra în secret locul unde se află ea acuma.

Priorul voi să-i dea un răspuns aspru, dar contele Leranda îi puse mîna pe umăr.

— Şi ce se va face cu mine acum ?, exclamă Călăul, fixînd pe cei doi bărbaţi. Pe mine mă cheamă datoria ! Deja se zăreşte de ziuă. Ştiţi prea bine, domnii mei, că astăzi se va îndeplini soarta nefericitei regine Maria Antoinetta ! Poate vreţi să mă reţineţi ca prizonier ? Acesta n-ar fi un procedeu nobil din partea dumneavoastră, domnii mei !

Cei doi bărbaţi se sculară şi-şi şoptiră ceva.

— Hm, hm !, dacă am putea avea încredere în el.... auzi Enric Sanson pe Prior şoptind. Imediat după aceasta Priorul se întoarse.

— Vrei tu să ne juri cu un jurămînt sfînt că vei păstra tăcerea asupra acestei nopţi ?, zise el. Vrei să ne juri că după îndeplinirea funcţiei tale, să te laşi a fi condus aci în astă seară fix la orele opt ?

— Acest joc fatal și groaznic, să nu mai aibă sfîrșit ?, întrebă Enric. Nu pot... nu pot ucide pe acea femeie care seamănă atît de mult cu Lili Miranda !

— Cine știe dacă va trebui s-o omori !, zise Priorul. Mai întîi, voi mai scrie odată cardinalului din Madrid. Cu toate acestea este foarte necesar ca să vii. În caz de nu ne vei jura că vii, atunci vom fi siliți a te reține aici ca prizonier, pînă se vor decide toate !

Enric Sánson simți că nu putea aștepta milă de la acest om.

— Vreau să depun jurămîntul pe care mi-l cereți !, zise el, după o scurtă gîndire.

Priorul îi spuse să îngenuncheze. Apoi își desfăcu crucea de aur de pe piept și o ținu înaintea Călăului. Călăul trebui să pună mîna pe cruce și să recite jurămîntul după cum îi spunea Priorul.

— Bine, acuma poți pleca fiul meu !, contele Leranda îți va da cîțiva oameni să te conducă.

Ca prin vis, Enric Sanson văzu cum mai mulți bărbați apărură în sală. După ordinul contelui, i se legară din nou ochii. Peste cîteva secunde, se simți apucat de mînă și dus afară.

Trecu prin ganguri vaste și peste scări largi de marmură, apoi prin niște străzi tăcute.

Însoțitorii îi porunciră să stea nemișcat pînă ce va rosti de trei ori Tatăl nostru. Enric se supuse. Mirarea îi fu mare, cînd desfăcîndu-și legătura, se afla tocmai în fața casei sale. Era încă dimineață. Nimic nu se mișca în juru-i. Enric se apropie de poartă și începu să bată în ea. Jurămîntul pe care-l depusese ardea ca un foc infernal pe buze. Ce-i va aduce viitorul ?

Capitolul 215

ULTIMELE MOMENTE ALE UNEI REGINE

La repetatele bătăi ale călăului, o calfă deschise poarta.

— Dumneata ești stăpîne, dumneata într-adevăr !, zise calfa împreunîndu-și mîinile. Ah, cerule, cîtă grijă și spaimă am suferit pentru Dumneavoastră !

— Te cred dragul meu !, zise Sanson intrînd în curte. Sper că toate sînt bine, aici acasă ! Ce s-a întîmplat cu Nicolai ?

— Ah, stăpîne, acesta a păţit-o rău !, zise calfa scărpinîndu-se după ureche. El a căpătat o lovitură pe la spate cu o bară de fier, aşa că zace acum între viaţă şi moarte ! Apoi sora dumitale, Orfelia, slavă Domnului că îi este mai bine acum, dar a fost leşinată încît credeam deja că a murit !

— Condu-mă la soră-mea ! Unde este ea ? E în camera ei ?

Cu paşi repezi Enric urcă scara care ducea la etajul de sus. Imediat şi intră în camera Orfeliei unde ardea o veioză împrăştiind o lumină dulce. Orfelia era culcată pe pat. Ea părea că doarme. Enric se apropie în vîrful picioarelor de patul ei. Cît de frumoasă era Orfelia acum ! Oricît de mult dorea el să-i vorbească nu îndrăzni să-i tulbure somnul.

„Voi găsi astăzi timp să vorbesc cu ea despre toate !", îşi zise Enric.

Apoi făcu un semn piticului Perkeo.

— Ascultă Perkeo ! După cum ştii, trebuie să mă duc astăzi foarte devreme la Conciergerie !, zise Enric Sanson. Nu vreau să o deranjez din somn pe iubita mea soră. Spune-i deci, cînd se va trezi, că am fost aici ! Să-i mai spui să nu se îngrijească pentru mine, căci am scăpat fericit din atacurile duşmanilor.

Piticul dădu din cap în semn că pricepuse.

Enric mai aruncă o privire asupra frumoasei feţe a surorii sale şi apoi părăsi odaia. Jos intr-o odaie se afla Nicolai. Acesta era treaz cînd Enric intră la dînsul.

— Sărmane şi bunul meu Nicolai ! Ce a trebuit să induri pentru mine !, începu Enric.

— Ah, stăpîne, asta nu-i nimica ! Am făcut-o cu plăcere, crezînd c-o să vă pot apăra !, murmură calfa. Dar sora dumitale a fost atît de bună cu mine. Îşi revenise cu greu din leşin şi s-a tîrît totuşi pînă aici, şi cu degetele-i delicate îmi spălă rana şi-mi puse nişte pansamente. Ah, stăpîne, ce bine mi-a făcut îngrijirea ei ! Binecuvîntarea lui Dumnezeu să cadă asupra ei !

Enric avea lacrimi în ochi. Cît de mîndru era de sora lui !

— Ei, acum şezi de te îngrijeşte bine !, zise călăul. Am mare nevoie de tine, mai ales astăzi aş fi vrut să te am alături !

— Ah, da stăpîne, aş fi vrut să fiu şi eu de faţă !, zise el aruncînd o privire asupra feţei triste a călăului. Aş fi vrut să te înlocuiesc ! Este o zi fatală astăzi ! Dar gîndeşte-te stăpîne că-ţi faci numai datoria şi că este o mare binefacere pentru nenorocita regină dacă va fi eliberată de suferinţele ei !

— Ai dreptate Nicolai, zise Enric Sanson, dar totuşi aş da cu plăcere zece ani din viaţă dacă n-ar trebui să se săvîrşească execuţia aceasta sîngeroasă. O, este uneori atît de greu să-ţi faci datoria !... Glasul său se strînse de emoţie. Capul îi căzu fără putere pe piept.

— O, stăpîne, eu sînt cu dumneata !, murmură el. Dumnezeu atotputernicul să te ocrotească !

— Îţi mulţumesc Nicolai ! Acum rămîi cu bine, datoria mă cheamă departe de aici !

Niciodată în viaţa sa nu-şi făcuse călăul preparativele necesare pentru execuţie cu atîta dezgust. Dimineaţa el porni spre Concergerie însoţit de un număr mai mare de calfe ca de obicei. Enric Sanson era un bărbat curajos. Cînd se apropie ora la care urma să o execute pe regină, inima începu să-i bată cu putere. Enric Sanson ridică mîinile spre cer şi începu să se roage încet : „O ! Doamne Dumnezeule care m-ai ocrotit în atîtea pericole ! Întinde-ţi şi astăzi mîna asupra capului meu, Tată Ceresc care citeşti pînă în adîncul inimii mele şi vezi că mă supun datoriei cu inima suferindă !"

Străzile Parisului erau deja pline. Poporul îl aclama pe Călău. Dar Enric Sanson privi cu tristeţe înspre mulţimea turbată. Ah, el ştia prea bine că ovaţiile publicului nu-l priveau pe el, omul iubitor de libertate.

Enric Sanson intră în Temple. Astăzi închisoarea îi părea mai sinistră ca oricînd. Deja de cînd Ludovic al XVI-lea fusese dus la eşafod, inima călăului bătuse cu putere. Astăzi însă, îi era imposibil să-şi îndeplinească datoria. Ce a făcut nenorocita regină pentru a merita să urce pe eşafod ? Dar era deja prea tîrziu pentru asemenea gînduri. Lui Enric Sanson nu-i rămînea altceva de făcut decît să-şi îndeplinească datoria. În interiorul curţii Templului, Enric găsi pregătit carul care transporta pe osîndiţi la eşafod. Călăul sperase că puternicii zilei se ver-

îngriji ca regina să fie dusă la eşafod într-o trăsură închisă.

Danton, cu scopul de a se face popular, dăduse ordin ca Maria Antoinetta să fie dusă la eşafod pe carul cu două roţi, cu care se transportau criminalii cei mai ordinari.

— Sărmană, sărmană regină !, murmură Enric Sanson. Temnicerii se apropiară de Enric Sanson.

— Unde se află regina ?, întrebă el scurt.

— În celula ei !, răspunse unul din temniceri. Ea te aşteaptă deja, du-te înainte !

Enric Sanson intră în camera în care se afla Maria Antoinetta. Enric Sanson intră în celula reginei, urmat de calfele sale. El îşi roti ochii prin camera slab luminată. El privi spre regina care stătea pe un scaun. Privirea lui Sanson rămase fixată asupra unei fete tinere care stătea în spatele reginei.

— Sînt treaz sau este un vis care mi-a rătăcit minţile ?, murmură călăul cu buzele tremurînde. Pentru a doua oară am aceeaşi vedenie... o, este prea mult pentru mine !

Fără voie călăul vorbise cu glas tare, regina tresări. Ea se sperie. Recunoscu pe călău în acela care vorbise. De asemenea şi calfele priviră suprinşi. Era vădit că nu puteau înţelege purtarea enigmatică a stăpînului lor. Dar şi acea tînără fată tresărise la auzul vocii călăului. Acum, tînăra fecioară, care nu era alta decît Lili, privi cu ochii plini de lacrimi spre Enric Sanson.

Capitolul 216

DATORIA CĂLĂULUI

În acest moment Enric Sanson îşi pierdu toată energia.

— Trebuie să mă conving dacă este vis sau e realitate ceea ce-mi văd ochii !, murmură călăul.

Fără a ţine seamă de pericolul la care se expunea, Enric se apropie de tînăra fată şi-i puse mîna pe umăr.

— Tu eşti, da, tu eşti Lili ?, murmură călăul. Lăudat fie Domnul că te revăd ! O, Lili !

— Nu te înţeleg, Enric. Ştiai oare că sînt aici ?, murmură tînăra fată dînd din cap. Trebuie să te rog să mă

ierți că nu te-am ascultat și m-am întors iar la Paris ! Dar nu puteam face altfel ! Soarta bunei și iubitei mele regine m-a adus aici !

Enric Sanson însă nici nu băgă în seamă vorbele ei.

— Așadar a fost numai un vis care m-a chinuit astă-noapte, că trebuia să te execut pe tine, iubita mea ? O, cît sînt de fericit !, murmură el.

— Gîndește-te unde te afli !, răspunse tînăra fată dîndu-se înapoi cu un pas.

Era vădit că Lili se îndoia în acest moment de starea mintală a lui Enric. Căci ea nu putea să știe ce sentimente deșteptă vederea ei în inima călăului. Enric Sanson își făcu curaj. El își mușcă buzele și aruncă o privire de compătimire asupra reginei.

— Negreșit, am uitat, murmură călăul, sărmana, nenorocita femeie. Ultimele cuvinte ieșiră ca un suspin de pe buzele sale. El se apropie de regină și se înclină cu respect în fața ei.

— Iartă-mă, cetățeană !, zise călăul, dar ceasul a sosit. Îmi dați voie să vă pun toaleta în regulă ?

Maria Antoinetta se înfioră.

— Nu, nu ! Această gingașă fată mă va ajuta ! Eu...

Dar curajul reginei dispăruse. Ea tremura din tot corpul.

— Curaj, Doamnă !, murmură călăul care abia mai putea pronunța un cuvînt din cauza emoției, dați-mi voie să văd dacă totul e în ordine ! Este pentru binele dumitale !

— Ia privește-l pe călăul !, zise unul din gardiștii municipali, pare că vrea să îngenuncheze în fața austriacei și să-i ceară iertare !

— Da, da, maestrul Sanson devine din zi în zi mai suspect ! Nu trebuie să-l pierdem din ochi !

Aceste cuvinte ajunseră pînă la urechile lui Sanson. Dar plin de mîndrie și dispreț Enric Sanson privi spre soldați.

— Tăceți !, le strigă el, vă interzic să mai vorbiți aici.

— A sosit timpul, Doamnă !, zise din nou călăul, dacă-mi dați voie, vă voi conduce afară. Mai sînt cîteva formalități de împlinit !

Regina se ridică.

— Mai am o rugăminte !, îngînă ea. Îmi daţi voie să mai scriu o scrisoare ? Am fost prea agitată astă noapte, acum inima-mi doreşte să mai scriu cîteva rînduri iubiţilor mei !

— Nu pot să vă permit aceasta, Doamnă !, zise el. Ordinele pe care le primesc sînt atît de clare şi de severe...

Dar în acest moment Lili se apropie de dînsul.

— O, Enric !, plîngea ea, nu fi atît de aspru cu sărmana şi nenorocita femeie ! Mie-mi sîngerează inima de durere !

Enric Sanson se uită la ceas.

— Mai are timp un sfert de ceas. Vă putem acorda un sfert de ceas, Doamnă, zise Enric Sanson către regină.

— Dumnezeu să ţi-o răsplătească !, murmură Maria Antoinetta. Dacă-mi daţi voie, atunci o voi ruga pe această copilă tînără să scrie acele fînduri pe care i le voi dicta eu !

— Negreşit, murmură Enric Sanson.

El se retrase împreună cu slodaţii municipali în camera vecină. În celula cea mică rămaseră numai Maria Antoinetta şi Lili.

Enric auzi cum logodnica lui începu să plîngă încet. Imediat după aceasta, Enric văzu, prin crăpătura uşii, că Lili luase loc lîngă masă. Hîrtie şi cerneală aveau la dispoziţie.

Regina însă se apropie cu scaunul de Lili şi începu să-i dicteze scrisoarea. Scrisoarea era adresată surorii răposatului ei soţ, Ludovic al XVI-lea.

„Ţie, iubită soră, îţi scriu pentru ultima dată. Am fost osîndită să mor de o moarte ruşinoasă. Sper să păstrez aceeaşi siguranţă ca şi a fratelui tău, soţul meu ! Mă doare inima că trebuie să-i părăsesc pe sărmanii mei copilaşi ! Ştii prea bine că pentru ei şi pentru tine am trăit. Cînd îmi aduc aminte de fiica mea, mă simt copleşită de cele mai mari dureri ! Îmi vine greu să-i scriu şi de aceea te rog pe tine să-i transmiţi binecuvîntarea mea ! Dorinţa mea este ca ea să fie întotdeauna în apropierea ta ! Doresc să trăiască în prietenie amîndoi, cum am trăit şi noi ! Dacă eşti în nevoi, cîtă mîngîiere nu ai cînd le împarţi cu un prieten, şi fericirea e dublă cînd o împarţi cu prietenii ! Fiul meu să nu uite niciodată cuvintele nefericitului său părinte Niciodată să nu pregete să răzbune moartea noastră !

Încă un cuvînt ţin să-ţi mai spun. Mor în religia catolică-apostolică în care a fost crescută toată familia noastră. Îl rog pe bunul Dumnezeu pentru iertarea greşelilor ce le-am putut comite în viaţa mea ! Sper că în bunătatea sa el mă va primi sub ocrotirea-i miloasă. Iert pe toţi vrăjmaşii mei pentru răul ce mi-au pricinuit. Te rog, prietenă, şi pe toţi acei cărora le-am cauzat osteneală, să mă iertaţi. Gîndul că trebuie să mă despart de bunii mei prieteni îmi provoacă o mare durere. Să afle cu toţii că pînă în ultimul moment mă mai gîndesc la ei. Rămîi cu bine iubita şi scumpa mea soră, gîndeşte-te mereu la mine, te îmbrăţişez din toată inima ca şi pe sărmanii şi iubiţii mei copilaşi. Dumnezeule, cît de sfîşietor e că vă părăsesc pentru totdeauna ! Rămîi cu bine, rămîi cu bine !".

Glasul reginei se stinse. Ea-şi acoperi faţa cu amîndouă mîinile şi plînse amar. Dar şi Lili acoperi cu lacrimi amare scrisoarea reginei. Mult timp cele două femei plînseră în hohote. Inima lui Sanson ameninţa să se spargă de durere şi compătimire. În acest moment grefierul îl bătu pe umăr.

— Grăbeşte-te maestre Sanson ! A sosit vremea !, zise cu răceală omul crud şi nemilos.

Enric tresări.

— Da, da !, murmură el.

Enric intră în celula reginei. Dar în acest moment se întîmplă ceva neaşteptat. Lili, care întotdeauna se simţea atît de fericită la vederea iubitului, fu cuprinsă de fiori de groază. Lili scoase un ţipăt şi se aruncă în genunchi în faţa iubitului. Cu patimă cuprinse ea genunchii lui Enric.

— Enric, fii milostiv ! Te conjur, sînt tot ce-ţi este mai scump, iubitul meu !, strigă tînăra fată ca ieşită din fire. O, cruţă pe nenorocita regină ! Nu o preda în mîinile acestor ucigaşi ! Enric nu te păta cu sîngele acestei sfinte martire !

La această izbucnire sentimentală a iubitei, Enric rămase ca împietrit. Rugămintea iubitei, a cărei îndeplinire nu stătea în puterea lui, sfîşia inima călăului.

— O, Lili, Lili ! Trebuie să ştii că pretinzi lucruri imposibile de la mine !, murmură Enric.

— Fie-ţi milă !, plîngea Lili. Uite, n-am mai putut sta departe de Paris cînd am aflat ce intenţii groaznice ai cu regina ! N-am mai putut sta în singurătate ! Cum am

ajuns aici îţi voi povesti altădată ! Acum însă fii milostiv Enric ! Apără pe regină, scapă-i viaţa !

— O, cît de crudă eşti, iubită !, murmură călăul. Eu nu sînt altceva decît sclavul datoriei mele, tu însă îmi pretinzi ceea ce nici îngerii din cer n-ar putea obţine.

— O, Enric, atunci nu mă iubeşti !, strigă Lili.

Enric Sanson rămase paralizat de durere. Îl cuprinse deodată o furie nebună la gîndul că nu putea îndeplini rugăminţile iubitei, pentru scăparea reginei.

— O, blestem asupra acelor mizerabili, blestem asupra ucigaşilor pătaţi de sînge ! !, strigă Enric Sanson ca ieşit din fire. După cum sîngele acestei nenorocite femei va stropi pe eşafod, tot astfel sper şi doresc ca sîngele acelui mizerabil Danton să curgă în curînd !

— Ascultaţi ! Călăul îl înjură pe Danton !, strigă grefierul care ascultase ceea ce spusese călăul.

— Ascultaţi ! Ascultaţi !, strigară şi soldaţii municipali.

— Da, ascultaţi şi raportaţi monstrului înecat în sînge !, le strigă Sanson întorcîndu-se spre dînşii. Ce-mi pasă mie de viaţă !

Se făcu deodată o tăcere de moarte în odaie. Grefierul fu cel dintîi care îşi veni în fire.

— Pentru aceste cuvinte va trebui să dai socoteală !, zise funcţionarul. Acum însă, fă-ţi datoria.

Enric Sanson păli.

— Da, datoria o să mi-o îndeplinesc !, zise el.

Apoi încercă să o ridice pe Lili de la picioarele sale.

— Iubita mea, nu cere de la mine lucruri imposibile ! Eu nu sînt decît un instrument în mîinile celor de la putere !

— O, Enric, tu nu mă mai iubeşti !, plîngea ea. Te urăsc şi mi-e frică de tine ! Mîinile-ţi pătate de sînge vrei să le înmoi în sîngele cald al reginei ? ! O, atunci s-a sfîrşit cu noi, eu nu te mai pot iubi, îmi e frică de tine ! ! !

Zicînd aceste cuvinte, Lili căzu la pămînt leşinată.

O spaimă teribilă cuprinse inima mult încercatului călău. Dar aruncînd o privire asupra reginei, care arăta mai mult moartă decît vie, Enric recunoscu că nu trebuia să-i prelungească mult timp chinurile Mariei Antoinetta. Enric Sanson mai aruncă o privire dureroasă nefericitei Lili, care fusese ridicată între timp de către unul

din gardiștii municipali mai miloși, și culcată pe patul reginei. Enric se apropie de Maria Antoinetta.

— Doamnă, ceasul a sosit !, murmură călăul. Vă rog să mă urmați !

— După cum vrei, Domnul meu !, zise ea cu buzele tremurînde.

Regina se ridică. Apoi se opri. Un tremur îi cuprinse întreaga ființă.

— O, Dumnezeul meu, nu este ușor să mergi la moarte, murmură nenorocita femeie, mai ales cînd lași atît de multe în urmă ! O copiii mei, sărmanii și iubiții mei copii !...

Glasul nenorocitei regine se stinse. Gîndul că cei doi copii ai ei vor cădea în mîinile unor oameni brutali, împovăra și mai tare inima nefericitei femei. Regina observă privirile ironice ale gardiștilor municipali, ațintite asupra ei.

— Eu vă voi da un exemplu, voi cetățeni ai Franței, cum va muri regina voastră !, zise Maria Antoinetta. Eu mor nevinovată ! Eu cad pentru că în această țară, care mi-a devenit o a doua patrie, nu mai este loc pentru mine !

Maria Antoinetta duse mîinile la piept. Ea-și desfăcu o mică broșă de la piept și se îndreptă spre Lili.

— Rămîi cu bine, tu inimă bună și credincioasă !, murmură Maria Antoinetta. Dea Domnul ca iubirea pe care mi-ai dovedit-o în această zi să nu aibă urmări rele pentru tine ! Rămîi cu bine ! Rămîi cu bine !

Regina puse ușor broșa pe pieptul tinerei fete. Apoi ieși din cameră.

Întocmai ca o victorioasă care străbate în triumf cele mai strălucite saloane regale, astfel trecu Maria Antoinetta prin coridoarele sinistre ale închisorii.

Capitolul 217

EXECUTAREA MARIEI ANTOINETTA

Maria Antoinetta intră în curtea Templeului. Privirea ei căzu asupra carului mizerabil al osîndiților. Tras de un singur cal, murdar și stropit de noroi, carul îți făcea o impresie jalnică și sfîșietoare.

— Cum ?. murmură nenorocita femeie, cred că nu va trebui să mă urc în acest car ? !

Enric Sanson căruia îi fuseseră adresate aceste cuvinte, se cutremură de groază.

— Am făcut tot posibilul, Doamnă, pentru a obține un echipaj mai demn ! Dar cei mai mari decît mine nu mi-au dat nici o ascultare !

Lîngă car se afla un scăunel mic. Enric Sanson îi oferi mîna reginei, în mod cavaleresc. Maria Antoinetta se rezemă greu de brațul călăului.-

— Fie după voia Ta, Stăpîne Ceresc !, murmură regina. Încă cîteva secunde și toate greșelile pămîntești vor rămîne în urma mea ! Oamenii pot proceda cu mine cum vor vrea, dar eu nu-mi pierd credința în Tine, Părinte milostiv, și cu această credință vreau să mor ! Ea este tăria, mîngîierea și puterea mea !

Maria Antoinetta pronunțase aceste ultime cuvinte cu jumătate de voce.

Enric Sanson nu mai putu să reziste.

Plin de respect se plecă spre mîna Mariei Antoinetta, și o sărută respectuos. Regina tresări. Cu aerul unei domnitoare, regina luă loc în carul osîndiților.

— Doamnă !, șopti Enric Sanson folosindu-se de un moment cînd nu se știa observat, o calfă mi-a șoptit ceva la ureche. Dar nu mă privi !, se întrerupse el, căci sîntem spionați. Vom trece prin strada Honorius, murmură Enric Sanson după o trecere scurtă. Imediat ce trecem de palatul fostului duce d'Orleans, să rețineți numărul casei, 67 ! În această casă se află un servitor credincios al bisericii dumitale, un popă care stă ascuns ! În momentul în care vei trece pe lîngă acea casă, el va pronunța asupra capului dumitale iertarea de pe urmă !

Maria Antoinetta își împreună mîinile peste piept.

— O, Cerule !, șopti ea, cît de mult îți mulțumesc pentru această grație ! Poarta Templului se deschise.

Carul înconjurat de un cordon de jandarmi ieși în stradă. Poporul îngrămădit în piață începu să fiarbă ca o mare turbată. Un strigăt răsună ridicîndu-se la cer ca zgomotul unui uragan. Injurii și amenințări ieșeau din gurile tuturor împotriva reginei. Femei și bărbați, bătrîni și copii, în ochii tuturor sclipea o ură fanatică

împotriva reginei. Mulțimea se îngrămădise înaintea carului.

— Ucideți-o ! Rupeți-o în bucăți ! Ea este de vină că atîția bravi cetățeni au trebuit să moară pe eșafod ! Jos cu ea de pe car ! Moarte austriecei !

— Înapoi, voi rătăciților !, strigă Enric Sanson. Nu vedeți voi oare că este o femeie sărmană și fără apărare pe care vreți s-o sfîșiați ? !

Aceste cuvinte avură efect. Cei ce se aflau mai aproape de car se dădură cu cîțiva pași înapoi.

— Foarte drept, foarte just !, zise un negustor de vinuri care era aproape de car.

— Este numai o femeie slabă !, măcar că e mizerabilă ! Așa e, nu e onorabil să lovești o femeie !

Enric Sanson se folosi de acest moment pentru a răpi biciul din mîna vizitiului și a lovi cu putere în spinarea calului. Animalul se ridică în două picioare de spaimă și durere, dar făcu o săritură puternică și porni înainte. Mulțimea se dădu în lături, speriată de a nu fi sfărîmată de copitele calului.

„Într-adevăr !, se gîndi Enric Sanson, în timp ce luă loc iar lîngă regină. Aceasta este o regină cum nu se va găsi pentru a doua oară ! Fără a păli și fără a pleca ochii în jos, suportă ea privirile sălbatice ale mulțimii furioase ! Într-adevăr ! Pentru această femeie nobilă, dar mult prea nenorocită, și acest car mizerabil este un tron !"

Dar pericolul încă nu trecuse pentru Maria Antoinetta. Din ce în ce mai mult se îngrămădea iar mulțimea în jurul carului.

— Moarte reginei ! Jos cu dușmana poporului, cu trădătoarea !

Dar imediat ce carul ajunse lîngă acei care strigau, aceștia și amuțiră. Carul care o transporta pe regină trecu pe lîngă palatul ducelui Filip d'Orleans, cunoscutul «Filip-Egalitate». Regina deveni neliniștită. Ea se uita curioasă la numerele caselor.

Cincizeci și șapte, cincizeci și opt, cincizeci și nouă...

Enric Sanson simți cum inima începu să-i bată cu putere. El înțelese bine cît de lungi trebuiau să i se pară reginei aceste șiruri de case. Acum, în fine, carul se apropie de casa înaltă și îngustă care purta numărul 67. Enric Sanson ridică privirea spre fereastră.

Într-adevăr ! Zări statura unui popă catolic. El stătea în dosul ferestrei deschise. Curajul morții părea a-l însufleți pe omul lui Dumnezeu. Magier, astfel se numea acel popă curajos. Regina privi spre fereastră. Părintele ridică mîinile în semn de binecuvîntare și făcu semnul crucii. Maria Antoinetta înclină fruntea. Ea își împreună mîinile pe piept și se rugă cu multă evlavie.

Apoi din pieptul ei veni un suspin de ușurare și Enric văzu un surîs de fericire pe buzele ei, care de atîta timp uitaseră să mai surîdă ! Carul o coti spre piața Greveî.

Mulțimea se îngrămădise la ferestre și pe acoperișurile caselor. Căci era doar astăzi un spectacol nemaivăzut de secole, unicul însemnat în istoria lumii ! O regină încă nu fusese executată în public niciodată.

Regina zări eșafodul și nu-și putu reține un tremur ușor.

— Cerule !, zise ea către Enric Șanson, acesta este același eșafod pe care a murit și nenorocitul meu soț ?

— Da, Doamnă !, murmură Enric Sanson. Ludovic al XVI-lea a murit ca un erou pe același eșafod pe care acum...

Enric Sanson nu sfîrși. El se aplecă spre regină.

— Curaj, Doamnă. Curaj ! În curînd va trece totul !, murmură călăul adînc mișcat.

Regina suspină.

— O, copiii mei, sărmanii, sărmanii mei copii !

Imediat după aceasta carul se opri în fața eșafodului. Enric Sanson oferi brațul reginei pentru a-i ajuta să coboare din car. Regina tremura. Dar imediat și învinse slăbiciunea de moment. Imediat după aceasta, regina urcă singură scara refuzînd printr-o mișcare a capului ajutorul călăului. O tăcere mormîntală domni acum în piață. Nimeni nu cuteza măcar să respire. Fiecare simțea că a sosit un moment atît de groaznic și solemn, cum rar se întîmplă o dată la mai multe secole. Numai calfele de călău care traseră în afară scîndura fatală, întrerupeau tăcerea.

Facea, care nu mai era din astă lume, se întipări pe fața reginei. Enric Sanson își apăsase mîinile pe inima agitată. Acum sosise momentul îngrozitor.

— Doamnă... eu... eu... El nu putu vorbi mai departe.

Dar regina înțelese ce voia să spună.

— Bine, amicul meu, sînt gata !, zise nobila femeie.

Regina fusese legată de scîndura fatală, după un semn grăbit făcut de Enric Sanson.

Maria Antoinetta ridică ochii spre cer şi strigă cu glas tare :

— Rămîneţi cu bine, copiii mei, eu îl voi revedea pe tatăl vostru ! Tu însă, Părinte Ceresc nu mă părăsi cu milostivirea Ta ! În mîinile tale îmi încredinţez sufletul !

În acelaşi moment cuţitul căzu. Enric Sanson rămase nemişcat. Abia după ce mulţimea începu să facă din nou zgomot, se trezi şi Enric Sanson.

— Trăiască republica ! Trăiască republica !, strigară în acest moment gardiştii municipali, care înconjurau eşafodul. Ofiţerul gardiştilor municipali strigă lui Sanson :

— Hei, călăule, ridică capul trădătoarei în sus să-l vadă poporul !

Enric Sanson vru să se arunce cu furie asupra uneia dintre calfe, care voia să execute această poruncă. Dar deja era prea tîrziu. Calfa ridicase deja de păr capul reginei şi-l plimba în jurul eşafodului. Pleoapele executatei încă mai tremurau şi ca în durerea morţii, îşi înfipse dinţii mici ca perlele în buza de jos. Mulţimea însă, în loc să o înjure pe regină, amuţi ca prin farmec. Îngrozitorul spectacol paraliză orice sentiment de ură. Enric concedie, printr-o mişcare bruscă, pe mizerabila calfă.

Apoi porunci să fie pus capul reginei alături de trup în sicriu. În seara acestei zile cioclul Joli raportă situaţia cheltuielilor.

Înmormîntarea văduvei Capet costase în total treizeci şi unu de franci...

Atîta costa înmormîntarea unei femei al cărei surîs, în zilele-i de fericire, încîntase sute de mii de oameni.

Capitolul 218

TRĂDAREA ADELLEI

În palatul regal de odinioară locuia acum Adella de Barry. Cele mai frumoase apartamente le ocupa acum Adella. Puternicul Danton poruncise astfel şi nimeni nu cuteza să-l contrazică. Ea părea a fi devenit regina acestei ţări, astfel se supuneau toţi ordinelor ei.

În ziua în care fusese executată regina Maria Antoinetta Adella fusese foarte agitată. Oare se gîndea Adella că va putea să sune şi pentru ea momentul în care va trebui să cadă de la înălţimea la care se urcase ?

În acest moment cineva sună la poarta palatului. Un servitor îl anunţă pe servitorul tribunalului, Nappier. Prinţesa porunci să fie adus înăuntru.

— Ce-mi aduce Nappier ?, strigă amica lui Danton către cel care intra.

— Nişte noutăţi care te vor interesa, cetăţeană !, răspunse Nappier. El se apropie de prinţesă. Am fost azi de dimineaţă în închisoarea Templului ! Prin puterea funcţiei mele am asistat la execuţia văduvei Capet şi cu această ocazie l-am găsit acolo şi pe prietenul dumitale, călăul !

— Ei... şi ?, îi strigă prinţesa nerăbdătoare, fără a observa ironia din cuvintele funcţionarului.

— Ei şi ? Cînd am intrat, nici nu-mi venea să-mi cred ochilor ! Am găsit-o acolo şi pe Lili, logodnica călăului, cea care a fost odinioară în serviciul reginei.

— Eu cred că eşti beat, Nappier !, zise ea, sau ai văzût o moartă, căci Lili Miranda a fost ucisă demult cu ocazia canonadei din închisoarea Cîmpului Sfînt !

— Nu se poate, zise Nappier.

Apoi Nappier îi povesti cu de-amănuntul prinţesei, cum cu un ceas înainte de execuţia reginei apăruse Lili în faţa porţii Templului. Ea a fost recunoscută imediat de cizmarul Simon. Ea rugă să fie lăsată să intre în închisoare pentru a-şi lua rămas bun de la regină. Simon, care era beat, îi îndeplinise cererea. Numai pe un ţăran, care o însoţea pe Lili, nu-l lăsă să intre. Ea se îndreptase spre celula reginei şi petrecuse acolo o jumătate de ceas pînă veni şi Enric Sanson.

Nappier povesti apoi scena duioasă care avusese loc între cei doi îndrăgostiţi şi regină.

— Da... dar cum e posibil aceasta ?, mûrmură în fine Adella. Acea mizerabilă trăieşte ? Oare această femeie nu poate fi înlăturată cu nici un chip ?

— Este aşa cum ţi-am spus, cetăţeano !, murmură el. Sper să-mi cîştig mulţumirea dumitale prin această veste !

Adella se apropie de birou, deschise un sertar şi scoase un pachet de bancnote.

— Primeşte aceasta !, strigă ea şi îi dădu mizerabilului banii.

— Mulţumesc de mii de ori... dacă vă voi putea servi încă..., murmură el.

— Negreşit că te voi plăti !, murmură Adella. Mi-ai povestit parcă despre injuriile pe care le-a aruncat Enric Sanson împotriva lui Danton şi a puternicilor din Convenţie ?

— Negreşit, negreşit !, o asigură Nappier servil, am notat totul.

— Bine, atunci !, strigă prinţesa. Îţi ordon să încunoştinţezi chiar astăzi Convenţia despre aceste injurii.

— Cum, vreţi în adevăr... ?, murmură Nappier surprins.

— Îţi ordon să-ţi faci datoria !, repetă prinţesa.

— Negreşit, negreşit !, o asigură Nappier.

— Încă ceva !, zise ea, unde se află tînăra fată... acea Lili Miranda ?

— În orice caz în închisoarea Templeului !, zise Nappier Ea a leşinat, un gardist municipal o culcase pe patul reginei !

— Va să zică... ea este totuşi ! Acea mizerabilă trăieşte !, murmură Adella tremurînd de mînie. Ai dat ordin ca acea femeie să fie reţinută ?

— Mii de draci !, murmură Nappier speriat, am uitat să iau această măsură.

— Du-te iute îndărăt în Temple !, strigă Adella, şi aresteaz-o imediat pe Lili ! Nu ştii că ea este fugară din închisoare ? !

— Ha, aveţi dreptate ! Nici nu m-am gîndit la aceasta !, zise Nappier uimit.

— Du-te repede şi să nu-mi apari înaintea ochilor pînă ce Lili nu se va afla sub cheie şi lacăt !

— Aşadar, totuşi !, murmură Adella rămînînd singură, m-am bucurat prea de timpuriu ! Dar nu, mai bine să cadă Sanson jertfă ghilotinei sale, decît să-l las să fie fericit cu Lili. Încă nu-i pierdut jocul, am destule dovezi la mînă ! Sanson l-a înjurat pe Danton şi pe

toți membrii Convenției. Danton nu iartă asemenea injurii la adresa persoanei sale ! O, această Lili îmi va cădea totuși în mîini !

Un rîs nebun scăpă de pe buzele Adellei.

Nappier se întoarse de la Temple.

— Ei ?, îi strigă prințesa. Ai îndeplinit ordinul meu ?

— La dracu, nu știu cum s-a făcut, dar Lili nu-i de găsit nicăieri ! Ea trebuie să se fi folosit de momentul îmbulzelii pentru a se fi ascuns.

Un țipăt ascuțit scăpă de pe buzele prințesei.

— Ea a scăpat ! Laș mizerabil, ticălos ce ești ! Prințesa era cît pe ce să-l pălmuiască pe Nappier. Și mai îndrăznești să apari înaintea ochilor mei ! Ieși afară ! !

Nappier tremura.

— Ascultă, îi zise prințesa, nu ai pomenit mai devreme despre un țăran care se afla cu Lili ?

— Negreșit !, o asigură Nappier.

— Ei bine, fă pe dracul în zece, nu cruța bacșișurile și găsește-mi-l pe țăranul acela ! El nu poate să fi plecat așa curînd din Paris.

— Voi face tot posibilul !, o asigură Nappier.

— Bine, bine !, zise Adella de Barry. Eu mă duc repede la Danton ! El se află desigur în Convenție. Porțile Parisului trebuie să fie încuiate numaidecît. Nici o ființă omenească nu trebuie să fie lăsată să iasă din Paris. Trebuie să punem mîna pe acea Lili.

Nappier atinse ușor mîna prințesei.

— N-ar fi bine, zise el, dacă s-ar căuta în casa călăului ?

— Desigur !, afirmă Adella. Ideea ta este bună ! Acum vei merge cu mine și-i vei comunica lui Danton vorbele călăului ! Danton va trebui să semneze imediat ordinul de arestare împotriva lui Enric Sanson ! Dacă e posibil chiar de pe eșafod trebuie să se facă arestarea lui Sanson. Apoi cercetăm casa lui și dacă o găsesc pe această Lili, atunci... ha !, ha !, ha !...

Un rîs nebun, neomenesc, era acela care izbucnise din pieptul acestei femei.

Prințesa trecu cu pași repezi prin camerele palatului regal de altădată, pentru a cere atotputernicului Danton sentința la moarte a lui Enric Sanson.

Capitolul 219

RĂPIREA PRINȚULUI

Chipul prin care Lili reușise să intre în Temple este deja cunoscut cititorilor. Ne rămîn cîteva lămuriri de dat, pentru o mai bună pricepere a celor întîmplate.

La început Sulpiz, bietul boccegiu, nu vrusese să meargă direct la Paris, chiar vrusese să-și oprească de cîteva ori sărăcăcioasa căruță. Dar nenumăratele cîrduri de curioși care se îndreptau spre Paris atîțaseră și curiozitatea boccegiului. El o sfătuise pe Lili să-l însoțească la Paris, pentru a putea asista la execuția reginei.

Lili acceptă, însă cu hotărîrea ascunsă de a se îndepărta imediat ce va sosi la Paris de boccegiu.

Dar aceasta nu-i reuși.

Lili trebui să se lase condusă de boccegiu. Abia în fața Templeului, cînd Sulpiz află despre destinația acestei clădiri, se despărți cu plăcere de tovarășa sa.

Restul, cititorii îl știu.

Teribilele suferințe sufletești pe care le îndurase Lili o făcuseră să cadă leșinată. Un gardist mai milos o ridicase și o pusese pe patul pe care dormise regina. Apoi fusese lăsată singură.

După un timp tînăra fată deschise ochii.

Speriată, privi în jurul ei. Celula era cu totul deșartă.

Imediat sări în picioare. Se apucă cu amîndouă mîinile de tîmple. Oh ! cît de tare o durea capul și cum îi zvîcneau tîmplele.

Pe lîngă aceasta ea simți o durere adîncă în inimă. Ochii îi ardeau, fie din pricină că plînsese prea mult, fie din pricină că tot mereu o vedea în fața ochilor pe biata regină. Din depărtare se auzi un zgomot grozav. Lili își aduse imediat aminte că regina urma să fie executată. Atunci un oftat adînc scăpă din pieptul lui Lili.

— Sărmana, sărmana regină, murmură ea adînc mișcată.

Deodată își aminti că se afla în vizuina leului. Găsise gardiști buni care o lăsaseră să intre în Temple. Dar dacă acum ar fi recunoscut-o vreun dușman al mirelui ei sau chiar al ei ? Dacă-și aminteau de procesul ei ?

Poate acum o prindeau fără multă vorbă și-o aruncau în închisoare ! Oare nu cădea în acest caz pradă morții ? Danton ordonase împușcarea tuturor condamnaților din mînăstirea Heligefeld a Cîmpului Sfînt. Oare nu va fi trimisă și ea a doua zi la eșafod ?

Ah, acum abia pricepu Lili de ce se speriase Emric Sanson așa de rău cînd o văzuse în celula reginei !

Ușa celulei era deschisă. De cînd scumpul vînat fusese scos dintr-însa, nimeni nu-și dădea osteneala măcar să împingă ușa.

Lili ieși pe coridor. Și acesta era gol. Nimeni nu se auzea pe aproape.

Pînă și santinelele care erau puse în Conciergerie ici și colo, se duseră cu cortegiul mortuar al regînei. Toată lumea plecase să asiste la execuția reginei. Pentru a nu scăpa o asemenea ocazie, severa disciplină fusese neglijată și soldaților le păsa astăzi mai puțin de observațiile superiorilor.

Neîmpiedicată Lili păși prin lungile ganguri ale închisorii.

Lili nu observase că se îndrepta spre locuința cizmarului Simon.

Deodată Lili își recunoscu greșeala.

Ușa locuinței lui Simon era deschisă. Nici un zgomot nu se auzea dinăuntru. Probabil că se dusese și cizmarul să asiste la spectacol.

Lili era gata să se întoarcă spre a o apuca de astă dată pe adevăratul drum, cînd deodată se opri. Urechea fină a tinerei fete distinsese un plînset încet și înnăbușit.

Lili se apropie de prag. Deodată simți că o durere grozavă o copleșește.

Dumnezeule !

Pe un scăunel, lîngă fereastră, ședea un băiețel mic și murdar. Pusese amîndouă mîinile pe față și plîngea amar.

Îndată Lili știu cine este acest copil.

El era fiul regal al Franței.

— Sărmanul și iubitul meu copil !, izbucni Lili.

Mititelul se uită întîi speriat la dînsa. El era așa de deprins cu caznele, încît în fiecare vizitator vedea un nou căznitor.

Deodată însă surîse. O recunoscu imediat pe Lili.

— Oh, tu eşti, buna şi iubita faţă care m-a adormit de atîtea ori, zise mititelul. N-ai fost în acea locuinţă întunecoasă în care stăteau scumpii mei părinţi ?

— Da, copilul meu, acolo am fost ! Mă recunoşti ?, întrebă Lili plîngînd în hohote.

Îl luă pe micul băieţaş în braţe.

Lacrimile ei amare curgeau şi se rostogoleau pe obrajii băiatului.

— O, scumpul şi frumosul meu copil !, murmură Lili.

— Ah, mama, scumpa mea mama, unde-i ?, scînci copilul. Cizmarul Simon, care mă bate şi mă schingiuieşte, a zis că mama trebuie să moară şi că acum i se taie capul. E adevărat ?

— Nu mai crede asemenea lucruri, răspunse Lili mîngîindu-l, scumpa ta mamă s-a suit la cer. Mă înţelegi ?

— O, da, ea este acolo unde-i şi tata !, zise băiatul. Mama mi-a vorbit adesea despre asta. Da, dînsa a zis că tata e acum în cer ! Acolo soarele luminează veşnic şi stelele scînteiază mereu pe cer şi Dumnezeu stă pe un tron de aur şi în jurul lui cîntă îngerii...

— Mama ta ţi-a spus adevărul, murmură Lili sărutîndu-l.

— Da, acolo-i frumos !, continuă mititelul. Mama mi-a spus ca să mă închin pentru ca să vin şi eu repede în Împărăţia Cerurilor. Şi acolo îi voi vedea pe tata şi pe mama. Ce frumos o să fie !

Lili nu putea să răspundă, atît era de mişcată.

— Roagă-te şi acum pentru părinţii tăi !

Lili îi spuse cîteva rugăciuni pioase.

Voios le spuse şi mititelul după dînsa. El nu pricepu însă nenorocirea care căzuse asupra sa şi a părinţilor săi.

— Şi acum ia-mă cu tine, murmură micul prinţ, acum nu mai trebuie să rămîn aici.

Deodată lui Lili i se ivi un gînd aşa de măreţ, încît singură se sperie de dînsul.

— Cum !, zise ea, Dumnezeule, dacă aş fi eu menită de tine să-l scap pe acest biet copil ?

Acest gînd o impresionă atît de mult încît începu imediat să se gîndească dacă poate să-l realizeze.

— Repede, repede, murmură ea, nu-i timp de pierdut ! Vei veni cu mine, dar să nu spui nici o vorbă pe drum, vrei ?

Micul prinț se ascunse la sînul lui Lili.

— Oh ! ia-mă cu tine, se rugă el, o să fiu ascultător și bun ! Nu voi zice o vorbă ! Dar mă duci departe de acest om rău ? El nu mă va mai putea bate și nu va trebui să beau rachiul ăsta rău ! Cînd beau, tușesc și mă doare pieptul !

— Dumnezeu va fi cu tine, te va scăpa de tot răul, murmură Lili, vino cu mine, sărman băiat !

Îl luă în brațe.

Avea din întîmplare o pînză la dînsa în care băgă copilul, așa că ți se părea mai degrabă că ducea haine, decît o ființă omenească.

— Dumnezeule ! lasă-mă să reușesc și-n veci te voi adora !

Camera de gardă nu era departe. În dreapta văzu poarta care ducea spre libertate. Era deschisă. Ah, dacă reușea să treacă fără a fi observată. Dacă n-ar opri-o nimeni ! Zece pași o mai despărțeau de libertate și...

Cerul era cu dînsa și o proteja. Lili înaintă.

Ajunse la ultima poartă.

Încă un pas și închisoarea rămase în urma ei. Lili și micul prinț erau în libertate.

Respiră adînc și cu greu își înăbuși un strigăt de bucurie.

— Atotputernice ! Doamne, îți mulțumesc !, murmură fata.

Pericolul nu trecuse încă. Căci pînă la descoperirea dispariției prințului nu putea să treacă decît cel mult o oră. Îndată ce Simon se va întoarce și nu va mai găsi copilul va face larmă. Santinelele vor fi atunci împrăștiate peste tot.

Lili își aminti de Enric Sanson.

N-o ajutase el de atîtea ori în cazuri extreme ?

Nu va pricepe el oare sentimentele ei și nu-l va apăra el oare pe micul copilaș ? Fără îndoială, Enric Sanson era un bărbat care se înduioșa de tot ce-i mare și bun.

Nu se îndoi nici un moment de bunătatea călăului și se îndreptă spre casa acestuia care-i era destul de cunoscută.

Aici vroia să se ușureze de sarcina pe care o purta și să ceară logodnicului un sfat și ajutor.

Sărmana Lili ! Ea nu presimțea că se arunca cu bietul copil în brațele pieirii.

Capitolul 220

DEOCAMDATĂ, ASCUNS...

Execuţia reginei se sfîrşise.

Enric Sanson privi spre ajutorii săi care puseseră corpul nenorocitei regine într-un sicriu şi îl aşezară în căruţa delicvenţilor spre a-l duce la îngropare.

Enric Sanson coborî scările eşafodului. Se înfioră astăzi de acest instrument nemilos care dădea morţii pe sărac şi bogat, tînăr şi bătrîn, nobil şi mai puţin nobil.

Amintirea reginei, care se purtase pînă în ultimul moment aşa de eroic, mai trăia într-însul. Dar deodată îşi aminti de Lili şi de soarta ei.

Enric se sperie. Dumnezeule ! Cum a putut să-şi uite aşa uşor mireasa ?

Acum simţea iarăşi groaza care-l apucase cînd o văzuse deodată şi pe neaşteptate pe Lili.

Cu frică Sanson se gîndi la contele Leranda şi la preotul fanatic care-l întovărăşea mereu.. Cine era Juanita de Orvedo ? Să fie ea oare sora geamănă a lui Lili ?

Se hotărî să o caute mai întîi pe Lili.

Dumnezeule, în ce pericol se aruncase ! A intrat în vizuina leului ! Lili trebuia să-şi dea seama, că va fi imediat recunoscută.

Credea ea oare, că în mijlocul zgomotului, procesul şi condamnarea ei au fost uitate ?

Enric se cutremură cînd se gîndea la pericolul în care se afla în acest moment, poate, mireasa sa.

Poate vreun zbir brutal a prins-o deja.

Dumnezeule ! Lili trebuia scăpată. Enric Sanson se îndreptă spre Conciergerie.

Acolo se lovi de aprodul Nappier care venea în goana mare din închisoare. I se părea că acest duşman al său se speriase întîi, apoi însă rînji răutăcios şi ameninţător.

Dar Enric nu se sinchisi, ci merse la Concergerie. Aici n-o mai găsi pe Lili.

Lili plecase. Simţise o uşurare. Dar unde să se fi dus ea oare ?

Probabil că acasă la el. Doar era protectorul ei natural ! Orfelia era din fericire iarăşi acasă, ea se va îngriji de logodnica sa.

Lili trecuse cu bine prin străzile Parisului şi ajunsese la casa călăului.

Aici, după ce bătu în uşă, îi deschise un ajutor al lui Enric, care o şi conduse imediat la Orfelia. Omul privi curios la legătura ce-o ţinea Lili în spinare.

Lili intrase în camera Orfeliei.

Orfelia nu-şi credea ochilor cînd o văzu intrînd. Şi piticul Perkeo scoase un sunet nearticulat de bucurie.

Apoi însă Orfelia o îmbrăţişă cu bucurie pe Lili.

— Încet, încet, zise Lili, căci am o povară scumpă şi dulce în spinare.

Apoi Lili îl scoase pe prinţ din boccea. Orfelia era cu totul surprinsă.

— Dumnezeule ! Un băiat, în braţele tale ?

— Poţi să taci ? Vrei să taci ?, murmură Lili. Sper că voi reuşi să cîştig simpatiile tale pentru acest copil.

— Desigur, desigur, zise Orfelia, doar ştii cît ţin eu la tine. Dar vorbeşte odată.

— Ascultă deci, murmură Lili, acuma vin din Conciergerie !

— Ce ? Cum ?, strigă Orfelia surprinsă. Nenorocito, din ascunzătoarea ta ai îndrăznit să vii la Paris şi încă de-a dreptul în vizuina leului ?

— Nu puteam altfel, şopti tînăra fată. Nu puteam altfel, nu puteam să mai rămîn în singurătatea dealurilor ! O iubeam şi o adoram prea mult pe regina noastră ! Cînd am auzit ce o aşteaptă, imediat m-am hotărît să-i mai vorbesc, să o mai văd o dată. Şi am văzut-o, şi i-am vorbit...

— Dragă fată, zise Orfelia, sărutînd-o, în ce încurcătură trebuie să-l fi pus tu pe Enric ! Probabil că ştie că te afli aici.

— Da, murmură Lili, l-am întîlnit acolo, i-am cauzat o mare supărare ! Îl rugam să cruţe viaţa reginei, ştiu că-l rugam ceva imposibil ! În iritarea mea i-am spus cuvinte rele ! S-o fi supărat pe mine.

— Nu, nu, de asta nu te teme, o linişti Orfelia. Fratele meu nici nu se poate supăra pe tine. Dac-ai şti cît te iubeşte şi cu cît dor aşteaptă ca să fiţi uniţi în sfîrşit !

— Ce fericită mă face ceea ce spui, zise Lili. Dar lasă-mă să-ţi spun numele acestui copil.

— Doar n-o fi, zise Orfelia, fiul acelei...

— Ba, tocmai aşa este ! Este fiul regal al Franţei, adăugă Lili. Din fericire nu se afla nimeni în camera în care l-am găsit. Atunci am hotărît să-l scap din ghiarele celor care-l torturau. O, Orfelio, fi miloasă cu bietul băiat ! Vino, ajută-mă ! Roagă-te cu mine de Enric ca să-l protejăm.

— Cerule ! Cum ai reuşit să faci ceea ce o grămadă de bărbaţi nu ar îndrăzni să încerce măcar ?

Sora călăului se aplecă spre micul băiat.

— Sărmane prinţ, zise ea, acel nenorocit care te tortura după cum ştie tot Parisul într-un chip grozav, nu mai e stăpîn pe tine. Dumnezeule, cum îţi mulţumesc ! O, eşti eroină, adăugă ea adresîndu-se lui Lili, întreaga Franţă o să-ţi mulţumească cîndva pentru această nobilă şi mărinimoasă faptă.

Orfelia o îmbrăţişă şi o sărută pe iubita fratelui său.

— În această casă nu puteţi rămîne, nici tu, nici copilul. Nici la moşia noastră n-ai fi bine ascunsă. Cel mai înţelept lucru ar fi dacă Enric te-ar conduce la ţară.

— Nu, asta n-aş vrea ! Altădată ţi-oi spune de ce !, zise Lili, nu vreau să mă întorc la unchiul meu. Dar auzi că bate, să fie oare Enric ?

Uşa se deschise. Era într-adevăr Enric.

— Enric, Enric, tu eşti ?, strigă ea în culmea bucuriei.

Întinse amîndouă braţele spre Enric Sanson. Enric se uită lung în ochii ei, apoi zise :

— Iar te am, dragă fată, iar pot să te privesc. E posibil oare, nu eşti supărată pe mine Lili, mă iubeşti încă ?

O sărută pe buze şi pe frunte.

— Slavă Domnului, Lili e la noi, soro. Vă voi spune mai tîrziu de ce eram îngrijorat. Dar acum...

Se apropie de pat şi zări copilul dormind, îşi privi mireasa şi sora aşteptînd un răspuns.

— Ce-i asta?, întrebă el.

Lili îl îmbrăţişă

— Nu te supăra, zise ea, ai milă cu acest copil lipsit de părinţi.

— Dar ce-i cu dînsul ?, întrebă din nou Enric.

Atunci soră-sa îi povesti cum Lili îl scăpase pe prințul regal al Franței. Călăul se închină atunci în fața mult iubitei și zise :

— Tu sfîntă și prea curată fecioară, ce mic sînt pe lîngă tine ! Tu ai avut curajul să scapi acest copil, ei bine, eu îți jur că-l voi apăra cu sîngele meu.

Mișcat, el se aplecă asupra copilului și întinse peste dînsul mîinile :

— Dormi liniștit, drag copil, murmură călăul, omul care se atinge de viața convieţuitorilor săi, fiindcă așa-i cere meseria, îți jură că pe tine te va apăra cu prețul propriei sale vieți !

Sanson ieși din cameră, coborî repede scările, încuie poarta, fără a se sinchisi de calfele sale.

— Nimeni nu poate intra aici fără voia mea, strigă el către aceștia, m-ați înțeles ?

— Înțeles !, fu răspunsul.

Puse cheia în buzunar.

Intră în casă și încuie ușa. Ți se părea că Enric Sanson vroia să se asigure împotriva unei invazii neașteptate.

Cînd vroia să intre în camera Orfeliei, se cutremură deodată. Auzea clar că cineva bătea în poartă.

Dumnezeule, să se realizeze oare așa de curînd temerile sale ? Să fie oare căutați deja prințul și aceia care l-au răpit ?

— Nu, pe Lili nu vor pune mîna !

Călăul alergă înspre scara ce ducea în pod, de unde putea să vadă strada.

În fața porții stătea un detașament puternic de gardiști. Ofițerul care-i conducea bătea cu furie în poartă, strigînd : „Deschideți ! Deschideți ! În numele republicii, deschideți" !

Capitolul 221

SOLDAȚI ÎN FAȚA PORȚII

Mii de gînduri străbătură ca fulgerul creierul călăului.

Nu se îndoi nici un moment de faptul că gardiștii o căutau pe Lili și pe micul prinț.

El nu se gîndea deloc la faptul că şi el ar putea fi arestat. Enric Sanson ştia că e înconjurat de spioni.

Cîtva timp trecu, fără ca Enric să se mişte.

— Deschideţi, în numele republicii, striga ofiţerul, pentru ultima oară vă somez, dacă nu deschideţi de bună voie, voi pune să se spargă poarta.

Enric auzi vocea unei calfe :

— Nu pot deschide, stăpînul meu mi-a poruncit să nu deschid.

— Stăpînul tău n-are dreptul să-ţi poruncească nimic, strigă ofiţerul.

Enric Sanson ascultă.

— O, Lili, sărmană Lili, ce nenorocită eşti. Fiecare pas ce-l faci, pare a te duce spre nenorocire, murmură Sanson. Eşti aşa de bună, ai scăpat prinţul şi vei plăti poate cu soarta ta această faptă mărinimoasă.

Coborî din pod cît putu de repede.

Imediat intră în camera în care se afla Lili.

Se auzeau lovituri în uşa casei.

— Deschideţi, în numele republicii, deschideţi !, striga ofiţerul.

Enric Sanson ştia că nu poate rezista nici un sfert de oră.

Dar apoi ce se va întîmpla ? Călăul simţea sudoarea rece ce-i curgea de pe frunte.

Orfelia, îndată ce auzise voci, se apropiase de fereastră, speriată, se dădu un pas înapoi

— Dumnezeule, zise ea punîndu-se în faţa lui Lili vrînd s-o apere, soldaţii au venit deja şi-mi pare că vor să te ia !

Lili se cutremură.

— Să fie asta oare cu putinţă ? Şi unde-i fratele tău ?

— Iată-l că vine, răspunse Orfelia, arătîndu-l pe Enric care tocmai intra pe uşă.

Lili se repezi spre el.

— Deschideţi ! Deschideţi !, răsună de afară din nou glasul ofiţerului.

Un moment cei din cameră tăcură, puteai să le auzi bătăile inimilor. Deodată se auziră nişte detunături de puşcă.

— Vino cu mine iubito, să căutăm un loc de refugiu !, zise Sanson.

— Nu, nu, singură nu pot fugi !, exclamă Lili, nu pot pleca de aici fără acel băiat drăgălaș ! I-am jurat că-l voi ocroti ! O, Enric, ai milă de dînsul !

— Atunci ia-l cu tine, dar repede !, insistă Enric Sanson.

Lili aleargă spre copilul adormit și îl luă în brațe cu grijă. Copilul trezit deodată din somn, începu să plîngă.

— Pentru Dumnezeu, taci, favoritul meu !, murmură Lili.

— Înainte ! înainte !, spuse Sanson.

Îi făcu semn lui Lili să-l urmeze. O rugă pe Lili să fie cît se poate de tăcută.

Astfel Enric Sanson ajunse fericit împreună cu iubita sa la ușa pivniței. Deschise repede ușa pivniței și îi făcu semn lui Lili să intre repede. O luară la fugă pe coridoarele întunecoase, apoi se opriră în fine lîngă ascunzătoarea cea misterioasă. Enric se opri lîngă peretele în care trebuia să fie fixat un mecanism secret. Călăul apăsă pe un buton și zidul se dădu la o parte lăsînd un loc mic de trecere pentru un om.

— Mergi cu Dumnezeu iubito ! Mergi cu Dumnezeu, murmură Enric Sanson, te rog, pentru Dumnezeu să fii cît se poate de liniștită, orice zgomot sau plînset al copilului v-ar putea fi fatal ! În orice caz mizerabilii vor căuta peste tot.

— Lasă-te în nădejdea mea, iubite !, murmură Lili.

Lili se lăsă sărutată de Enric. Apoi se tîrî prin deschizătura strîmtă a zidului, strîngînd la piept cu iubire pe nefericitul prinț. Felinarul pe care-l ținea Sanson lumină în ascunzătoarea cea strîmtă lipsită de fereastră și aer. Enric Sanson încuie iar mecanismul secret. Pe cît putu de iute părăsi apoi pivnița pentru a ajunge cît mai curînd sus. În același moment în care Enric ajunse pe ultima treaptă a pivniței, el auzi cum loviturile în ușă se întețesc. Totodată se auziră mai multe împușcături.

— Mulțumesc lui Dumnezeu ! Lili este în siguranță !, murmură Enric Sanson.

Călăul se gîndea că poate în următoarele momente nu se va mai afla între cei vii, cine știe cu ce ordine erau însărcinați aceia care pătrunseră cu atîta sălbăticie în casa lui ! Dar înainte de toate, Orfelia trebuia să știe ascunzătoarea în care se afla Lili. În același moment ușa fu spartă de loviturile puștilor soldaților și aceștia pă-

trunseră în casă. Enric Sanson alergă înspre scara care ducea în camera surorii sale.

— Prindeţi-l, puneţi mîna pe el !, strigă ofiţerul.

Dar Sanson alergă cu repeziciune în camera Orfeliei. Cu faţa palidă, sora călăului îngenunchiase. Piticul Perkeo se ascunse plîngînd între cutele rochiei stăpînei sale.

— Lili se află în ascunzătoarea misterioasă din pivniţă, soră dragă !, îngînă Sanson, nu uita ! Cred că ştii unde este mecanismul secret !

— Da, da !, murmură Orfelia, numai dacă copilul ar sta liniştit !

— Ah, da..., murmură Enric Sanson. Dar nu putu vorbi mai departe. În acelaşi moment scara începu să tremure sub paşii soldaţilor.

Capitolul 222

ARESTAREA CĂLĂULUI

Ofiţerul intră în cameră cu sabia în mînă. În urma lui pătrunseră vreo şase soldaţi.

— Daţi foc !, le porunci ofiţerul.

Soldaţii îşi fixară gurile puştilor asupra lui Enric Sanson şi a surorii sale.

— Bagă de seamă, călăule din Paris !, zise ofiţerul, cea mai mică mişcare pe care o vei face, te va costa viaţa !

— Ce înseamnă asta, cetăţene ofiţer, să pătrunzi în domiciliu meu, om care a făcut republicii timp de atîţia ani servicii excelente ?

— Nu mă ţine de vorbă, răspunse aspru ofiţerul. În numele republicii şi în numele ministrului de justiţie, Danton, te arestez Enric Sanson pentru înaltă trădare !

— Mă arestezi ? Pe mine,... pentru înaltă trădare ?, murmură Enric Sanson care se aşteptase să audă cu totul altceva...

— Da, pe dumneata !, afirmă ofiţerul. Haide, orice rezistenţă este de prisos ! Mort ori viu trebuie să te duc la Conciergerie !, spuse ofiţerul.

— Sînt la dispoziția dumitale, cetățene ofițer, fă cu mine orice vrei ! Sînt prizonierul dumneavoastră !

Orfelia scoase un strigăt înăbușit de durere.

— O, frate, iubite frate !, gemu ea. Este posibil ca răutatea omenească să meargă atît de departe pentru a te aresta pe tine, cel mai bun și mai nobil dintre oameni ?

— Nu uita ce ți-am spus !, murmură Sanson încet la urechea surorii sale. Apoi, întorcîndu-se către ofițer îi spuse cu glas ferm că-i gata să pornească.

— Încă ceva !, zise ofițerul pe un ton aspru. N-am venit să te arestez numai pe dumneata ! În casa dumitale ai ascuns o fată care este acuzată de a fi furat fiul văduvei Capet ! Noi știm prea bine că ai ascuns în casa dumitale pe fată și pe prințul răpit. Dacă ții la viață, atunci du-ne imediat la acea fată !

Enric Sanson rămase liniștit.

— Căutați-o singuri ! Poate o veți găsi !, zise el privindu-l pe ofițer cu dispreț.

— Nici nu mă gîndesc ! Adu-o imediat pe vinovată !, strigă ofițerul spumegînd de mînie. În același timp el ridică sabia peste capul călăului.

— Nu mă sperii cu amenințările dumitale ! Am privit de prea multe ori moartea în față ca să mă înspăimînt de sabia dumitale !... Dă imediat sabia la o parte !, spuse călăul. Ofițerul îi puse vîrful sabiei pe piept.

Cît ai clipi din ochi, călăul îi smulse sabia din mînă și o aruncă jos.

— Aceasta o vei plăti scump !, strigă ofițerul punîndu-și sabia în teacă. Așadar unde este acea fată ?, strigă ofițerul către Orfelia. Știm prea bine că fata s-a ascuns aici în casă !

Enric Sanson nu dădu nici un răspuns. Orfelia care stătea alături de fratele ei, îl privi atît de pătrunzător pe ofițer, încît acesta trebui să recunoască că nu va scoate nimic de la ei.

— O, noi o vom găsi pe acea fată !, strigă ofițerul cu asprime.

— Transportați-mă !, zise Sanson, ard de nerăbdare să mă aflu în fața acuzatorilor mei !

— Bine atunci !, zise ofițerul scrîșnind din dinți. Legați-l !, se adresă el gardiștilor municipali.

— O, frate, iubite frate !, gemu Orfelia îndreptîndu-se spre Enric.

Dar cu asprime fu respinsă de către gardiștii municipali. Enric Sanson, recunoscu că nu putea face nimic împotriva gardiștilor. Aceștia îi legară mîinile la spate.

— Așa !, zise ofițerul după ce Sanson fu legat. Dumneata rămîi deocamdată aici ! Patru soldați te vor păzi ! Ei au ordinul de a te împușca pe loc, dacă vei face vreo mișcare. Dumneata, se adresă el surorii călăului, ești de asemenea prizoniera mea ! Pînă ce voi primi alte ordine, te iau deocamdată sub pază sigură ! Casa va fi sigilată !

— Căutați numai, căutați !, zise Enric Sanson rîzînd cu cruzime. Dar rîsetul acesta nu venea din adîncul inimii lui.

Călăul se gîndea, tremurînd de frică, la soarta nefericitei Lili. Sărmana Lili era într-un spațiu lipsit de aer și lumină.

— Înainte !, ordonă acum ofițerul gărzilor municipale. Căutați prin toată casa, deschideți bine ochii, căci știți prea bine că se dă un premiu de zece mii de franci aceluia care-l va găsi pe micul Capet !

Soldații porniră în căutarea fugarei și a micuțului prinț. Piticul Perkeo se ascunse speriat în dosul unei draperii de la fereastră.

Astfel se întîmplă că ofițerul nu-l băgă în seamă.

Enric stătea ca și înainte în mijlocul camerei.

Orfelia căzuse pe patul ei, își ascunse fața între mîini și plîngea amar. Trecură minute lungi și grele. Se auzea numai cum ușile erau trîntite cu zgomot, de către soldați, apoi scara începu a pîrîi sub pașii lor. Blesteme sălbatice răsunau prin coridoare.

În cele din urmă, Enric Sanson nu mai auzi nici un zgomot.

Soldații, sub conducerea ofițerului, trebuiau să fi început a căuta în privință.

„Mare Dumnezeule, există atîtea întîmplări în lume ! gîndi Enric Sanson în sine, ce ar fi dacă unul din soldați sau ofițerul lor, ar da de ascunzătoarea lui Lili ? Poate

că nefericitul prinț va începe să plîngă tocmai în momentul fatal, în care vor trece soldații pe acolo?"

Enric Sanson simți cum sudoarea rece îi îmbrobona fruntea la aceste gînduri.

În cele din urmă gardiștii municipali se întoarseră.

Ofițerul lovi cu sabia în podea.

— Plecați cu el la Conciergerie !, strigă comandantul și doamna aceasta, el o arătă cu vîrful sabiei pe Orfelia, vine de asemenea cu noi !

— Sora mea !, exclamă Enric Sanson speriat și îngrozit, ce va făcut curata și nevinovata mea soră, cu ce drept poate cuteza...

— Taci mizerabile !, îi strigă ofițerul, plecați cu femeia aceasta la Concergerie ! Eu voi ști să răspund pentru arestarea ei !

— Sărmana, sărmana Orfelia !, murmură Sanson zdrobit.

Totodată îi veni în minte că dacă Orfelia va fi arestată nu va mai fi nimeni care să o elibereze pe Lili.

— Curaj, frate !, îi zise Orfelia.

— O, tu soră sublimă !, exclamă Enric Sanson. Îți mulțumesc pentru cuvintele tale !

— Înainte !, comandă ofițerul adresîndu-se gardiștilor. Duceți-l pe călău la Conciergerie.

— Iar voi, se adresă el celorlalți care-i legau mîinile Orfeliei, voi veți transporta pe femeia aceasta deocamdată la Conciergerie ! Eu însă mă reped la Danton pentru a-i da raportul !

Privirea ofițerului alunecă cercetătoare prin încăpere. Fără nici o bănuială privirea îi trecu peste draperia în dosul căreia se afla ascuns Perkeo. Dar piticul își ținea chiar și răsuflarea !

— Nu se află nimeni în casa asta !, zise ofițerul. Piticul care era aici adineauri mi se pare că l-am zărit strecurîndu-se afară. Acum trebuie să sigilăm casa. Afară de aceasta vom lăsa în anticameră doi gardiști.

Imediat după aceasta toți părăsiră casa. Enric Sanson pășea în mijlocul paznicilor săi cu capul ridicat. Tot atît de mîndră și plină de speranță, îl urmă și Orfelia pe fratele ei.

Ofițerul încuie el însuși casa și băgă cheile în buzunar. Apoi plecă împreună cu prizonierii.

Capitolul 223

ORFELIA ESTE ELIBERATĂ DE POPOR !

În Convenţie erau atunci trei partide. Luptele dintre acestea umplură sfîrşitul anului 1793. La baza luptelor se afla partida Hebertistă sau a comunei. Cruzimea setoasă de sînge, furia distrugerii şi orgii ordinare erau ţintele acestei partide mici, dar puternice.

Hebert, Chaumette şi Ronsui erau conducătorii ucigaşilor numiţi armata revoluţionară, pe lîngă aceştia venea legătorul de cărţi Momero cu soţia sa şi alţii. Împotriva lor erau Dantoniştii care în adorarea lor oarbă ţineau mereu cu puternicul conducător al poporului. Dantoniştii erau Camilie Demoulins. Fabre d'Eglantine, Loconitre şi alţi bărbaţi distinşi. Dar tocmai această partidă aflată la conducere era expusă la duşmănii nemaiauzite.

Dar cea mai sinistră şi groaznică din toate cele trei partide, era aşa numita partidă a binelui public care se compunea din Robespierre, Saint-Just, Contin şi alţii. Capul şi conducătorul lor însă era, după cum ştim, Macsimillian Robespierre, avocatul din provincia Arras şi rivalul lui Danton. Din prieten intim al puternicului, Robespierre devnise duşmanul lui cel mai cumplit. Robespierre n-avea alt scop decît să-l dea jos pe Danton de la putere şi să ia în mînă frîiele guvernului. Robespierre începu cu o şiretenie admirabilă. Tot astfel deschise el şi lupta în contra Hebertiştilor. Deja peste cîteva săptămîni fu arestat Hebert cu adepţii săi. din ordinul lui. Robespierre ţinu o cuvîntare înfocată în care-i dovedi pe Herbertişti ca trădători de patrie. Abia atunci capetele Hebertiştilor căzură sub cuţitul ghilotinei. Abia după ce ghilotina înghiţise pe Hebertişti. se aprinse o luptă furioasă între Dantonişti şi partizanii lui Robespierre. Această luptă fu condusă cu aceleaşi cruzimi din ambele părţi. Cei doi conducători erau rivali pentru puterea Franţei. Ei ştiau prea bine că era o luptă pe viaţă şi pe moarte.

Astfel stăteau lucrurile cînd Enric Sanson fusese arestat din ordinul puternicului Danton. Dacă un lucru mai putea aţîţa curiozitatea parizienilor, atunci era arestarea călăului. Abia ajunseră pe străzile mai animate că se şi strînse o mulţime de lume. Gărzile fuseseră înconjurate din toate părţile.

— Cum se poate, călăul e arestat ?

— Imposibil !

— Hei, maestre Sanson. ce se întîmplă cu tine ?

Abia acum recunoscu Enric Sonsan că era favoritul poporului. Multe femei tinere care se aflau în mulțimea curioasă, izbucniră în lacrimi. Ele căutau să se apropie mai mult de călău, spre a-i lua cătușele de la mîini.

Enric Sanson trebuia să scoată numai un singur cuvînt și ar fi fost eliberat din mîna gardiștilor și purtat în triumf prin Paris. Dar era împotriva mîndriei și demnității sale !

— Nu, prietenii mei !, strigă el mulțimii care dorea să înlăture gărzile, nu le faceți nici un rău, le strigă Sanson. M-au arestat și mă vor trimite în judecată ! Credeți-mă, prieteni, că voi ști să-mi apăr dreptul, căci simt în inima mea că sînt nevinovat !

— Ura ! pentru Enric Sanson ! A vorbit bine !, strigă mulțimea.

— Dar aceea nu e cumva sora călăului ?

— Negreșit că ea este !, zise un altul. O cunosc prea bine.

— Și eu ! și eu !, exclamară alții.

— Mie mi-a vindecat nevasta, cînd a avut friguri !

— Și mie mi-a scăpat viața !

— Copilul meu n-ar mai fi trăit demult, dacă drăguța Orfelia nu l-ar fi îngrijit.

— Cum, și pe o astfel de fecioară vreți s-o arestați ? Mii de draci, atît de departe au ajuns lucrurile în Franța ?

Mulțimea ațîțată se năpusti asupra gardiștilor. În zadar se opuneau aceștia, amenințînd mulțimea turbată cu armele. Gardiștii municipali au fost învinși. Orfelia a fost luată de către vreo șase femei. Enric Sanson văzu cum sora sa dispăruse în mulțime. În acest moment călăul respiră ușurat. El aruncă o privire de mulțumire spre cer.

— Îți mulțumesc Dumnezeule sfinte !, murmură Enric Sanson. Iubita mea soră nu va trebui să împartă aceeași soartă cu mine și..., adăugă el, Orfelia este înțeleaptă, ea va ști să se îngrijească și de soarta lui Lili.

Gardiștii municipali trebuiră să se mulțumească numai cu Sanson și porniră mai departe.

— Ehe, nu-l veți ține mult timp arestat pe maestrul Sanson !, strigă mulțimea către gardiști. Va fi vai de

acela care va cuteza să atingă măcar un fir de păr din capul călăului nostru !

Drept şi mîndru, cu aerul mai mult de învingător decît de prizonier, mergea Sanson. Cînd ajunseră la Conciergerie, Enric Sanson ezită un moment înainte de a păşi peste pragul fatal. Dar totuşi cu curaj şi mîndrie îşi învinse Sanson această slăbiciune de moment şi intră ca prizonier în Conciergerie.

Capitolul 224

BLESTEMUL DE ŢIGANCĂ

Deocamdată sîntem nevoiţi să întrerupem puţin firul povestirii noastre şi să ne întoarcem cu patru ani în urmă.

Cititorii noştrii au deja dreptul de a vedea ridicîndu-se în fine măcar o parte din vălul interesantului mister care înconjoară naşterea lui Lili. Totodată iubiţii noştri cititori au şi dreptul de a afla cine era Juanita, ducesa de Orvedo, şi care sînt groaznicele crime de care este acuzată ea atît de către contele Leranda, cît şi de Don Pedro, călugărul Inchiziţiei.

Să ne întoarcem în Spania, acolo unde curge rîul Ebru şi unde înfloresc migdalii sub cer călduros, împrăştiind mirosul îmbătător. Este o noapte frumoasă cu lună. Razele ei se oglindesc argintii în valurile repezi ale Ebrului. O pace adîncă domneşte asupra întregului ţinut.

Mîndru şi semeţ se ridică vechiul castel al nobililor conţi de Fabieno. Luna se oglindeşte în acoperişul strălucitor al castelului. În jurul castelului se întindea un parc vast, despărţindu-l astfel de lumea de afară. O parte a parcului era mărginită de apa Ebrului. Chioşcuri de ierburi frumos mirositoare se aflau aranjate ici şi colo pe marginea apei înspre partea dinăuntru a parcului. Acesta era un loc parcă anume ales pentru iubire şi uitare de lume. În acest moment totul se află în tăcere. Chiar şi în nobilul castel părea a domni liniştea desăvîrşită a nopţii.

Mîine urma să aibă loc o serbare atît de strălucită care avea să umple saloanele castelului cu musafiri străini.

Dona Juanita, unica fiică a nobilului conte Fabieno, avea să-şi serbeze în ziua următoare nunta cu tînărul cavaler de Malta, contele Leranda. Deja de mai multe săptămîni se făceau mari pregătiri. Avea să se serbeze o nuntă cum de mult nu s-a mai văzut prin împrejurimi.

Nu era de mirare ! Dona Juanita este doar cunoscută ca cea mai frumoasă fată din toate împrejurimile. Se vorbeşte numai de bogăţia imensă a tatălui ei. De asemenea, lumea nu uita să critice mîndria frumoasei sale fiice. Lumea credea că nu va reuşi nimeni să obţină inima tinerei fete. Contele Leranda venise în vizită din Madrid. La cîteva săptămîni după aceasta, fiica mîndră a contelui se şi logodise cu cavalerul de Malta. Acum avea să aibă loc nunta. Toate rubedeniile contelui Fabieno sosiră deja la castel, iar mirele venise însoţit numai de un prieten intim, ducele Carlos de Orvedo.

Acum, toată lumea visa desigur la petrecerea de mîine.

Dar nu ! Într-una din camerele castelului mai ardea o lumină. O rază de lumină pătrundea afară, în liniştea nopţii, prin fereastra înaltă şi boltită, amestecîndu-se cu razele tremurătoare ale lunii.

Dar în camera luxos mobilată şedea contele Fabieno, un bărbat înalt, cu barba lungă şi încărunţită. În faţa lui se afla un tînăr cavaler îmbrăcat în uniforma mîndră şi serioasă a cavalerilor de Malta. Faţa acestui cavaler ne este cunoscută deja. Sentimentul fericirii şi speranţele ce şi le pusese în ziua de mîine, se puteau citi pe faţa fericitului logodnic. Cu evlavie, aproape, ascultă contele Leranda cuvintele viitorului său socru.

— După cum îţi spun, Don Leranda, nu te-aş fi poftit aici la o oră atît de înaintată, dacă nu aş simţi nevoia să-ţi comunic un mister !, zise stăpînul casei.

— Un mister ?, exclamă Leranda. Şi asupra cui planează acest mister ? Nu cumva asupra miresei mele şi asupra zilei de mîine ?

— Negreşit !, zise castelanul gînditor, şi fruntea i se încreţi fără voie în mod sinistru. Află dar, viitorul meu ginere, că fata pe care o iubeşti şi care faţă de toată lumea este luată drept fiica mea, nu este fiica mea !

— Cum s-ar putea una ca aceasta ? ! Dona Juanita nu-i fiica dumitale conte ? !, întrebă cavalerul.

— Te rog, fii liniştit !, urmă Fabieno. Cu toate că Juanita nu este fiica mea, totuşi ea descinde dintr-o fa-

milie mai nobilă şi mai glorioasă decît a mea ! Am fost în tinereţea mea în serviciul armatei franceze. Eram iubit la curtea regelui Ludovic al XV-lea, ţinea foarte mult la mine. Ei, acum pot mărturisi, acum cînd furia tinereţii a trecut, nu trebuie să mai roşesc. Am fost cam ştrengar şi i-am adus multă supărare răposatei mele soţii, Clementina. Ei bine, pe vremea aceia aşa era moda în Franţa !

— Ah... înţeleg !, zise contele Leranda cu un surîs fin.

— Ei, acolo am făcut cunoştinţă printre alţii şi cu favoritul regelui, Ducele Filipp de Barry.

— Ah, numele acestuia îmi este cunoscut !, zise contele Leranda. Este purtătorul celui mai nobil nume din Franţa !

— Pe scurt, spuse contele Fabieno, am legat o prietenie strînsă cu ducele, de asemenea şi soţiile noastre se împrieteniseră foarte repede. Toate împrejurările au contribuit ca legătura noastră să devină cît se poate de intimă. Aşadar, chiar atunci soţia ducelui rămase însărcinată. Tînăra damă, de obicei veselă, se simţi deodată cuprinsă de o tristeţe fără margini. Ea vorbea numai despre moartea-i apropiată şi începu să-l întristeze pe amicul meu care o iubea enorm. Într-o zi ducele veni la mine, pentru a mi se destăinui. Aflai deci, că ducesa, o doamnă foarte pioasă şi religioasă, fusese înspăimîntată de o prezicere pe care o găsise răsfoind din întîmplare în biblioteca soţului ei.

Această profeţie cuprindea blestemul unei ţigănci, care cu două secole mai înainte fusese foarte rău maltratată de strămoşii ducelui, şi aruncată în subterana castelului. Aici sînt lucruri destul de ciudate. Eu însumi am văzut mai multe încăperi secrete cît se poate de rafinat aranjate. Acolo se zice că ţiganca a murit de foame. Totuşi, putuse să-şi procure hîrtie şi să scrie cu propriul ei sînge acea profeţie, acel blestem. Ducele de Barry de atunci, un liber-cugetător emancipat, rîsese de acest blestem, dar totuşi păstrase documentul mai mult din curiozitate. Acum căzuse din întîmplare în mîinile soţiei prietenului meu, şi de atunci tînăra şi frumoasa ducesă devenise melancolică. Cum ştii ţiganii au în superstiţiile lor numărul sfînt şapte. Merge vorba la ţigani, că ei sînt stăpîni peste orice an al cărui număr are de două ori cifra şapte, astfel că citit în orice fel pare acelaşi.

— Asta poate fi numai numărul 1771 !, îl întrerupse contele Leranda.

— Aşa-i, ai priceput !, urmă contele Fabieno. Ei bine, ţiganca scrise în furia ei oarbă, şi blestemă neamul ducelui şi îi ură ca focul să fie veşnic.

Dar răzbunarea ei nu trebuia să-l ajungă pe ducele de acum, căci Cerul se îngrijise deja ca răsplata să-l ajungă. Nu, din tată în fiu trebuia să se moştenească blestemul şi să producă nenorociri. De cîte ori numărul anului va cuprinde un şapte, va muri cineva în familia ducală.

În anul 1771, stăpîna casei, ducesa, va avea două fete gemene. Aceste două fete însă să se deosebească ca cerul de pămînt. Trebuiau să se lupte una cu alta, astfel ca fericirea uneia să fie nefericirea celeilalte. Astfel să rămînă duşmane pînă la moarte, afară numai dacă nu se va găsi un bărbat curajos şi de treabă care să ia blestemul asupra lui, şi prin credinţa lui pînă la moarte să apere pe cele două gemene de toate relele.

În acelaşi timp ţiganca blestemă pe mama gemenelor. Ea să înnebunească îndată după naştere. Iar ducele, bărbatul ei, să moară de o moarte violentă, sfîrşind prin aceasta o viaţă mizerabilă, şi anume să moară ca şi ţiganca, de foame.

Această profeţie avuse o astfel de influenţă sinistră asupra nenorocitei soţii a prietenului meu.

— În adevăr o profeţie teribilă !, zise contele Leranda, şi această profeţie s-a împlinit ?

— Da ! da ! S-a împlinit, murmură contele Fabieno aşezîndu-se mai aproape de viitorul lui ginere. Ascultă mai departe ! Lucrul prevăzut se întîmplă. Ducesa născu două fete gemene. Am văzut eu însumi copii în leagăn. Erau foarte frumoşi. N-am văzut în viaţa mea ceva mai frumos. Ascultă însă mai departe ! După această naştere, ducesa îşi pierdu nu numai puterea, dar şi mintile. Ducele credea deja că-şi va pierde nevasta iubită şi cu aceasta singura fericire a vieţii lui. Prietenul meu îşi pierdu sîngele rece încît blestemă copiii nevinovaţi din leagăn. Se întîmplă că nevasta unui servitor credincios al ducelui, făcu în aceeaşi noapte o fată. Atunci îmi fu milă de tristeţea prietenului meu.

— Ce ai făcut ? Vorbește !, strigă încordat contele Leranda.

— E scurt de povestit, murmură contele Fabieno, dar să mă înțelegi bine, prietene ! Am vrut numai binele ! Față de lege, n-am fost vinovat. Dar judecă singur, ne-am sfătuit cu doctorul, care a spus că ducesa nu va mai trăi mult dacă nu i se va ușura sufletul de marea ei tristețe. Ducesa putea să vadă în orice moment cele două gemene, și asta însemna că se adeverea blestemul de țigancă.

Noi pierdusem tocmai atunci o fetiță de vreun an, nevasta mea era foarte întristată de aceasta, mai cu seamă că din pricina unei boli nu mai avea speranță să mai poată face copii. De aceia m-am gîndit că va primi cu bucurie o fetiță așa de drăguță ca una din cele două gemene.

„Ce-ai zice, mă adresai eu prietenului meu, ducelui, dacă ți-aș lua una din cele două fetițe ? Ducesa va crede atunci că a făcut numai un copil și astfel va uita profeția văzînd că nu s-a împlinit."

— Asta era nobil din partea Dumitale, conte !, strigă tînărul cavaler de Malta cu ochii fulgerători și ți-ai împlinit planul, și fetița nu este alta decît Juanita ?

— Încet, răspunse contele. Ascultă-mă pînă la sfîrșit ! Ducele a fost de acord cu planul meu. Servitorii care fuseseră de față juraseră ca și doctorul o tăcere veșnică în această privință. Deodată îmi pierdui tot curajul pentru îndeplinirea acestui plan. Nu, nu, nu se poate !, murmură nenorocitul bărbat.

— Și de ce nu ?, strigă contele Leranda. De ce ducele n-a primit planul dumitale care putea să-l scape de o nenorocire ?

— Da, întîi am întrebat și eu la fel, zise contele Fabieno. Dar, urmă el, ducele avea dreptate ! Gîndiți-vă că nevasta lui era ca o soră cu a mea ! Îndată ce ducesa se va însănătoși era sigur că va veni foarte des la noi. Astfel putea să observe asemănarea dintre cele două fetițe.

— Așa e !, zise contele Leranda — imediat, însă, mi-a venit o altă idee !, zise contele Fabieno. Am spus deja că nevasta armurierului Miranda a născut în aceeași noapte o fetiță. Ei bine ducele a avut curajul să-i dea fetița armurierului, iar pe fiica acestuia o puse în leagănul ducesei.

— Ah, va să zică ducele i-a dat-o pe una din fetele lui luînd în loc o fată străină ?, strigă contele Leranda.

— Da, zise contele Fabieno. Cealaltă fetiţă am luat-o noi. Acum aş fi putut înapoia ducelui copila încredinţată mie. Dar ducesa se deşteptase şi o văzuse deja pe fetiţa armurierului, pe care o acoperise cu mii de sărutări, crezînd că nu se împlinise profeţia ţigăncii. Acum totul era prea tîrziu. Eu însă am fost pe neaşteptate chemat la Madrid de regina mea de atunci, care-mi încredinţă ministerul de externe. Ne-am despărţit. Juanita a rămas fiica noastră şi pentru a evita orice curiozitate i-am dat numele fetiţei noastre care murise. Juanita, frumoasa fată, trece deci drept fata mea legitimă.

— Ciudat ! Foarte ciudat !, zise contele Leranda.

— Cred că nu te supără mărturisirea mea ?, murmură Fabieno.

Dar cavalerul de Malta îi strînse mîna cu căldură.

— Cum poţi crede aşa ceva, murmură Leranda, din contră, ai făcut o faptă nobilă, demnă de admiraţie ! Şi dacă-mi permiţi întrebarea, acel blestem al ţigăncii s-a mai împlinit ?

— Pînă acum, nu !, zise Fabieno. Ducesa a murit de timpuriu, dar n-a bănuit niciodată nimic despre înşelăciunea noastră. De atunci, ducele de Barry, prietenul meu o iubeşte cu patimă pe fiica lui Adella, cum a numit-o el după nevastă-sa, şi abia îşi mai aduce aminte că nu e din sîngele lui.

Şi nimeni în Franţa nu bănuieşte că mîndra prinţesă Adella de Barry este într-adevăr copila unui slujbaş al ducelui, armurierul Miranda, care după cum ştiu are acum un atelier la Paris.

Un moment domni tăcere în odaie. Apoi contele Fabieno întinse mîna cavalerului de Malta.

— Jură-mi, nobile conte, zise el solemn, cu un jurămînt sfînt şi nedezlegat, că ai să păstrezi veşnic secretul pe care ţi l-am încredinţat !

Contele Leranda îi întinse mîna.

— Nici prin minte nu mi-ar fi trecut, dar îţi mulţumesc pentru încrederea pe care mi-o arăţi ! Poţi să-ţi

închipui ce uimit sînt totuşi de aceste destăinuiri, acum în ajunul căsătoriei cu logodnica mea !

— Asta însă nu poate să-ţi fi răcit iubirea !, îl întrerupse contele Fabieno. Încă odată îţi spun, Juanita descinde dintr-o familie şi mai nobilă decît a mea !

— Ah, n-o iubesc pentru asta nici mai mult nici mai puţin, strigă cu foc Leranda. Dimpotrivă, scumpul meu prieten şi viitor socru, abia aştept momentul cînd voi merge în faţa altarului pentru a fi unit cu cea mai nobilă fiinţă din cîte a creat Dumnezeu ! Ştii oare cît o iubesc pe Juanita ?

— Ei bine, sînt foarte vesel că am scăpat de secret !, zise mişcat contele Fabieno. Fă-o fericită pe fiica mea ! O merită, căci dacă pare cam sălbatică, cred însă că are o inimă bună. Îi trebuie un bărbat care să-i înfrîneze puţin orgoliul !

— Ah, de asta nu va duce lipsă !, zise tînărul cavaler cu faţa strălucitoare de fericire. Cred şi sper, prietene, că voi fi foarte fericit cu fiica dumitale !

— Să dea Dumnezeu !, zise mişcat Fabieno. Acum scumpul meu prieten şi viitor ginere, e tîrziu, trebuie să te culci pentru ca mîine să fii vioi !

Cei doi bărbaţi îşi strînseră mîna, apoi fiecare se îndreptă spre odaia de dormit.

Capitolul 225

ÎN CHIOŞCUL CU TRANDAFIRI

Razele lunii aruncau o manta de argint asupra castelului de pe malul Ebrului.

Contele Fabieno şi contele Leranda, viitorul lui ginere, se culcaseră.

Deodată ceva se mişcă uşor în apropierea castelului.

Deodată o fiinţă albă trecu pe o alee luminată de razele lunii şi se pierdu iar în întuneric.

Îndată se auziră din cealaltă parte a castelului paşi înăbuşiţi.

Acum apăru un bărbat înfăşurat într-o manta lungă neagră.

El mergea cu băgare de seamă, uitîndu-se în toate părțile. Părea că duhul rău era în călătorie, astfel gesticula acest om.

El se pierdu în curînd în umbra parcului.

Ciudat ! Străinul o luă pe același drum pe care-l urmase și figura cea albă. Părea că el se lua pe urmele ei.

Drumul mergea prin parc pînă la malul Ebrului.

Acolo, unde valurile murmurau ușor, unde razele lunii scînteiau pe apă, iar migdalii parfumau aerul cu mirosul lor dulce, acolo se opri mai întîi figura cea albă.

Acum lumina lunii căzu întreagă asupra acestei figuri care se oprise să asculte.

Ah, ce față nobilă și frumoasă avea această fată !

Era îmbrăcată cu totul în alb.

Părul auriu îi cădea pe spate.

Tînăra fată își apăsă mîna pe piept.

Ea intră într-un chioșc de trandafiri și se uită apoi printre ramurile încîlcite spre locul din fața chioșcului.

Umbra întunecoasă se apropie. El nu putea să o vadă pe grațioasa fată, dar inima trebuia să-i spună unde o va găsi.

Repede el se apropie de chioșc și intră înăuntru.

În același moment se simți cuprins cu dragoste de două brațe moi și calde.

— Tu ești Carlos ? Da, da, în sfîrșit te țin în brațele mele !, șopti tînăra fată.

— Da, eu sînt, scumpa mea !, șopti cavalerul lepădîndu-și mantaua.

Cu patimă el o îmbrățișă pe grațioasa fată.

— Vino, șezi lîngă mine, Juanita !, șopti cavalerul.

El strînse mai tare talia fetei și ea lăsă capul pe pieptul lui. Se lăsă condusă spre o bancă luminată de razele lunii.

Banca părea anume făcută pentru îndrăgostiți.

— Ah, draga mea, te mai țin o dată în brațele mele !, șopti Orvedo, ducele și prietenul intim al contelui Leranda. Cît sînt de fericit !.

— Dragă !, șopti Juanita, fiica contelui Fabieno și logodnica cavalerului de Malta, contele Leranda ; inima mea îți aparține ! Dar, vai, soarta ne desparte !

— Ah, nu ! Nu-i soartă, ci numai voința ta ne desparte !, murmură tînărul bărbat. Am jurat credință prie-

tenului meu. L-am urmat aici ca martor de cununie și mi-a fost dat să o găsesc aici pe iubita sufletului meu ; logodnica lui ! Mîine trebuie să te unești cu el ! Și totuși nu pot să te las ! Ah, această luptă internă are să mă omoare !

— Ah, o iei prea în serios !, murmură Juanita. Ei, bine da, trebuie să mă mărit cu acel mîndru cavaler pe care nu-l iubesc ! Dar ce strică ? Inima mea îți va aparține totdeauna ! Întotdeauna voi asculta cu drag vorbele tale de iubire !

— O, Juania, cît te iubesc ! Și totuși nu poți fi a mea ! Într-adevăr, dacă n-ar fi prietenul meu acela care mi te răpește și te duce în fața altarului pentru a te lega de dînsul, l-aș provoca la duel și ar cădea străpuns de mîna mea !

— Nu te înțeleg, iubitule !, îl linguși Juanita. Nu pierde vremea asta așa de prețioasă cu gînduri serioase ! Sînt a ta !

— O, Juanita, cum aș vrea să te cred ! Dar de ce m-ai trădat ?, murmură întristat tînărul cavaler. De ce te-ai jucat cu mine, de ce nu m-ai lăsat să te cer tatălui tău ? Desigur că prietenul meu Leranda, nobil și mîndru cum este s-ar fi retras și nimic nu ne-ar fi stat în cale !

— Nu cred asta, iubitule !, șopti tînăra fata. Tatăl meu este un bărbat foarte mîndru și sever. Îl cunoști și știi cum gîndește ! Niciodată n-ar fi fost de acord să mă dea unui grande de Spania sărac ! Afară de asta e certat cu capul familiei tale ! Don Pedro, preotul și ruda ta l-a ofensat greu, nu știu în ce mod, pe tatăl meu. Numai datorită influenței prietenului tău Leranda, ești tolerat în castel. Îți aduci aminte ce rece și dușmănos te-a salutat cînd ai venit aici ?

— Da, dragă, ai dreptate ! Inima mi se strînsese, am fost adînc jignit și aș fi plecat îndată mai departe dacă nu te-aș fi văzut !

— Ei vezi ?, zise frumoasa fată îmbrățișîndu-l. Nu mi-a rămas altceva de făcut decît să primesc mîna contelui Leranda. Și apoi era deja aproape logodit cu mine, cînd ai venit tu în castelul nostru !

— Asta-i adevărat !, murmură întristat Orvedo. Deja acum cîțiva ani, Leranda mi-a mărturisit că e logodit cu o fată de sînge nobil. Dar, Dumenezeule, puteam eu să

știu că ești tu aceea ? Acum însă, cînd am recunoscut că prietenul meu este rivalul meu...

— Ah, nu, nu vorbi astfel !, șopti frumoasa fată. Nu se mai poate schimba nimic. Scurt și coprinzător, mîine voi fi soția lui Leranda pe care nu-l iubesc ! Ah, cît îl urăsc pe acest conte !

— Dar făcînd asta, ești pierdută pentru mine !, murmură disperat tînărul cavaler, vezi nu-l voi putea înșela și pe viitor pe prietenul meu. Cum voi putea să mă apropii de el, avînd cu tine o înțelegere criminală ?

— Cum, ce spui ?, murmură grațioasă fata făcînd pe supărata, numești o înțelegere criminală iubirea către sărmana Juanita ? O nu scumpul meu duce, nu trebuie să vorbești astfel ! Eu depind ca o roabă de tatăl meu. Nu vreau să mai fiu în stăpînirea lui. Trebuie să mă mărit. Neputînd să te iau pe tine, am luat de nevoie pe un altul, tatăl meu îmi va înapoia averea colosală pe care mi-a lăsat-o mama. Ei bine, cînd voi avea această avere voi putea să mă unesc cu bărbatul dorințelor mele !

— Niciodată !, strigă cu durere Orvedo. Tocmai acest lucru grozav mă face să blestem ziua de mîine ! Gîndește-te că odată căsătorită, ești legată pînă la moarte de bărbatul tău !

— Pînă la moarte, ai dreptate !, zise Juanita deodată cu o voce ciudată.

Orvedo speriat o luă de bărbie pentru a se uita în ochii ei.

Dar ea se smulse cu violență.

— Da, pînă la moarte !, repetă ea încă odată.

Spune-mi, mîndrule duce de Orvedo, mă iubești tu într-adevăr ?

— Ce întrebare !, murmură tînărul cavaler îmbrățișînd-o cu patimă pe tînăra fată. Dar nu înțeleg vorbele tale ciudate ! Ce are a face iubirea mea cu căsătoria ta de mîine ?

— Foarte mult !, șopti tînăra fată. Această căsătorie mă va ajuta a-mi atinge scopul. Vrei să-mi juri Carlos, că-mi vei păstra iubirea ta ?

— Desigur, aș putea eu oare să iubesc pe altcineva decît pe tine !, strigă Carlos cu foc.

Lumina lunii cădea pe fața plină de grație a tinerei fete. O expresie de triumf sălbatic, aproape demonic, apăru pe fața blîndă a ei.

— Bine, bine ! Atunci îţi jur că voi fi a ta, înainte de sfîrşitul anului, şopti Juanita.

— Cum ? Ce ? Nu te înţeleg !, murmură tînărul duce. Vorbeşti în dodii. Nu te vei lega mîine pentru totdeauna ?

Un rîs ironic apăru pe buzele Juanitei.

— Nu mă leg pentru totdeauna. Nu, nu !, strigă ea. Dă-mi mîna ta, Carlos, şi jură-mi că vei deveni soţul meu legitim îndată ce voi scăpa de acel conte Leranda pe care-l urăsc de moarte !

— Îngrozitor ! Într-adevăr o logodnică pronunţă astfel de cuvinte ?, strigă Carlos. O, Juanita, gîndeşte-te cu ce păcat te încarci ! Mai bine nu te mai căsători, cazi la picioarele tatălui tău şi roagă-te...

— Ha ha ha !, rîse fata. Ce puţin îl cunoşti tu pe tatăl meu ! Nu, nu ! Ce a hotărît trebuie să se realizeze. Mîine voi deveni contesa Leranda, dar numai pentru a deveni în curînd ducesa de Orvedo ! Mă vrei de soţie ? Da sau nu ?

— Da, da, de o mie de ori da ! da !, strigă Carlos cu ochii strălucitori. Nu ştiu ce să spun. E un spirit în tine, iubito, care adesea mă sperie ! Într-adevăr pentru a sta un ceas în braţele tale, aş fi în stare să-mi omor şi tatăl, cu atîta patimă te iubesc !

Un fulger de triumf străluci în ochii seducătoarei femei.

— Bine, bine, şopti Juanita lipindu-se de duce, sînt mulţumită de tine, dragul meu ! Acum ne putem înţelege uşor ! Vasăzică îmi juri să mă iei de soţie îndată ce voi fi liberă ?

— Dar ce-ai de gînd dragă ?, o întrerupse Carlos neliniştit.

Juanita îi închise gura cu o sărutate.

— Spune-mi numai, iubito, dacă mă iubeşti şi tu în adevăr !, întrebă Orvedo tremurînd de patimă şi de dorinţă.

— Da, te iubesc !, şopti Juanita. Îţi spun că mă consider deja de pe acum soţia ta !, murmură ea la urechea ducelui.

Un strigăt de bucurie ieşi din pieptul bărbatului.

— A mea vrei să fii, a mea, a mea ? Dar gîndeşte-te !

El nu mai putu vorbi. Patima îi îneca glasul.

— Nu mă gîndesc la nimic ! Vreau să gust momentul de fericire !, şopti Juanita. Trebuie să mă iei aşa cum sînt ! Nu mă dau înapoi de la nimic cînd e vorba să-mi îndeplinesc voinţa şi să-mi realizez fericirea ! Ah, te iubesc, Carlos, te iubesc mai presus de toate, şi dacă tu îmi spui că l-ai omorî pe tatăl tău pentru mine, eu însă aş nimici lumea întreagă pentru a putea fi a ta !

— O, îţi mulţumesc !, şopti Carlos de Orvedo.

Cu o patimă nebună el-o cuprinse pe fermecătoarea femeie care trebuia să devină a doua zi soţia legitimă a prietenului său.

Se făcu linişte în chioşcul de trandafiri.

Luna se ascunsese după nori.

Erau suspinele iubiţilor îmbrăţişaţi, sau ale privighetorilor care se auzeau prin întuneric ?

Abia după un ceas Juanita se întoarse ca o căprioară fugară în castelul tatălui ei.

Puţin după aceasta, tînăra fată se culcă.

Ca un înger părea sub lumina candelei de noapte, nimic nu arăta pe faţa ei de ce crimă trebilă se făce ea vinovată chiar de pe acum în faţa bărbatului ei de mîine !

Ducele de Orvedo se furişase şi el spre odaia ce i se dăduse în castel. Dar el nu putu dormi.

El stătea la fereastră căutînd în zadar să-şi liniştească nervii.

— Da, da, şopti nenorocitul, ştiu Juanita că din pricina ta am devenit în această noapte cel mai mare mişel, că am trădat ce-i mai sfînt în pieptul unui bărbat ! Şi totuşi n-am putut face altfel ! Patima m-a împins ! Iartă-mă prietene, conte de Leranda, că te-am trădat într-un mod aşa de mişelesc ! Nu pot altfel, soarta vrea astfel ca eu să o iubesc pe viitoarea ta nevastă, şi gîndul că Juanita îmi va aparţine pentru totdeauna mă face să uit de toate ! O Juanita, Juanita, adeverceşte-ţi promisiunea şi fă în aşa fel ca să fii soţia mea legitimă !

Contele Leranda adormi liniştit.

Un surîs lumină faţa lui. Desigur că se gîndea în vis la ziua de mînie. El nu bănuia că ceasul pe care-l aştepta trebuia să devină cel mai teribil din viaţa lui.

Capitolul 226

DEPLINA FERICIRE A CONTELUI LERANDA

Cununia contelui Leranda cu logodnica lui, fiica contelui de Fabieno, fu serbată a doua zi cu o pompă nemaivăzută.

Abia răsărise soarele şi aleile parcului se umpluseră deja de musafiri.

Într-un cuvînt cei mai mari bogătaşi păreau a-şi fi dat întîlnirea în castelul contelui Fabieno.

Apăru mireasa ! Atlasul alb care-i cuprindea talia, ramura de mirt din părul ei auriu, voalul de dantele, toate îi dădeau o înfăţişare dumnezeiască.

Contele de Leranda era şi el foarte elegant. Pieptul lui era acoperit de multe decoraţii, care arătau că făcuse multe servicii regelui său.

Numai ducele de Orvedo nu se potrivea în cadrul acestei societăţi vesele şi degajate.

Tînărul duce părea cuprins de o ascunsă melancolie, care se transforma din ce în ce mai mult în iritaţie.

Tînărul duce de Orvedo fusese ales să fie cavaler de onoare.

Cînd se formă cortegiul pentru a merge la capelă, ducele abia se putea stăpîni să ia braţul miresei. Dar o singură privire a Juanitei îi restabili echilibrul sufletesc.

— Vasăzică totuşi, totuşi ! Ţii ca această comedie nedemnă să aibă loc pînă la sfîrşit ?, murmură ducele.

Îi era ruşine că-l trădase pe prietenul lui ? Era bucuria pe care o gustase în ultima noapte ?

În acest moment se auzi muzica.

Mai întîi venea mireasa condusă de bătrînul conte şi de tînărul duce. Apoi veneau martorii.

Pe urmă venea mirele condus de două domnişoare nobile şi graţioase.

Şi apoi veneau ceilalţi musafiri.

Astfel cortegiul se îndreptă spre capelă.

Preotul stătea la altar aşteptînd să celebreze unirea celor doi logodnici.

Juanita se apropie surînzînd cu mîndrie.

Ea-şi aşează mîna în mîna contelui Leranda, care o privea cu dragoste. Ea repetă vorbele preotului că va fi o femeie supusă şi credincioasă, şi va suferi cu el fericirea şi nenorocirea pînă la moarte.

— Pînă ce moartea ne va despărţi !, murmură Juanita încet, aruncînd o privire semnificativă tînărului duce.

Orvedo tremura lîngă tînăra mireasă. Inima lui suferea chinuri grozave, asta se vedea foarte bine în ochii lui rătăciţi.

Peste un moment cununia era sfîrşită.

Musafirii se apropiau de tinerii căsătoriţi pentru ai felicita.

Iar contele Leranda, cu o faţă fericită, o îmbrăţişă pe iubita lui nevastă.

Juanita părea că suferă. Cu cîtă dragoste îşi lăsă însă capul pe pieptul lui !

Faţa ei arăta acum cea mai adîncă fericire. Totuşi privirea ei se îndreptă pe ascuns spre locul unde stătuse tînărul duce.

Dar acest loc era gol. Orvedo nu putuse să vadă că cel mai bun prieten al lui era înşelat în asemenea hal.

Totuşi tînărul duce o iubea cu patimă pe frumoasa şi seducătoarea femeie.

Juanita trebuie să fie a lui !

Nunta trecu zgomotoasă şi strălucitoare.

Contele Leranda abia dacă se mai gîndea la destăinuirile pe care i le făcuse în noaptea trecută contele Fabieno.

Gîndul că în curînd Juanita va fi a lui, pusese stăpînire pe gîndurile sale.

În sfîrşit veni ceasul mult dorit.

Musafirii plecaseră să se odihnească, după ce petrecuseră noua pereche pînă la uşa camerei nupţiale.

Era o sală admirabil de luxoasă aceea care fusese destinată perechii conjugale în acest scop.

Pe pereţi atîrnau portretele strămoşilor de odinioară. Iar de pe plafon venea o lumină palidă, trandafirie.

Una din ferestre era deschisă.

Leranda era fericit. El credea că posedă iubirea devotată a unei femei tinere şi chiar pentru o împărăţie n-ar

fi dat fericirea pe care credea că o va avea în această noapte.

„Totuşi cu puterile soartei nu poţi face legămînt veşnic" !

Adevărul acestei zicători trebuia să-l vadă şi nenorocitul conte Leranda....

Serbările de nuntă trecuseră, musafirii şi tînăra pereche părăsiseră castelul singuratic al contelui Fabieno. Contele Leranda plecase cu tînăra lui soţie la Madrid.

Acolo începură în curînd un şir de serbări.

Curtea regală spaniolă o primi pe soţia primului ministru cu amabilitate.

Juanita începu să strălucească la serbări ca o stea de prim rang.

Tînărul duce de Orvedo apăruse iar la Madrid.

El de asemenea luă parte la toate serbările.

În curînd gurile rele, mai pătrunzătoare decît bărbatul înşelat, începură să vorbească despre o înţelegere criminală sau cel puţin ciudată între tnărul duce şi tînăra contesă.

Mult timp Leranda nu observă nimic, el se simţea omul cel mai fericit de pe pămînt.

Cum ar fi putut el, nobilul şi inteligentul bărbat, să o bănuiască de ceva rău pe nevasta lui ? !

Imediat după ce sosiseră la Madrid, contele Leranda îi spuse soţiei sale că nu se simte prea bine.

Şi totuşi cu cîtă grijă se ocupa Juanita de bărbatul ei !

Ea nu suporta ca doctoriile, date de medicul bărbatului ei pentru boli nervoase, să-i fie date de alte mîini decît de ale ei.

Totdeauna turna băutura cu grijă şi o apropia cu dragoste de buzele bărbatului ei.

Gurile rele spuneau că fericirea conjugală nu-i prieşte.

Era cumplit să vezi cît de repede se stingea contele.

Mai înainte fusese cunoscut pentru puterea şi sănătatea lui.

Acum, deodată, toate se schimbaseră.

Contele Leranda care nu cunoştea oboseala, se temea că în curînd nu va mai putea face nici un efort.

Ba se spunea chiar că fiind prea slab îşi va da demisia din minister.

Orvedo rămăsese tot prietenul intim al contelui, la care venea mai în fiecare zi.

Ciudat însă ! Ducele devenea şi el din zi în zi mai palid şi pe faţa lui se vedea că suferea.

Numai Juanita rămînea aceeaşi. Ea rîdea şi era foarte veselă.

Toţi îl invidiau pe contele Leranda, ba chiar calomniatorii Juanitei ar fi fost gata oricînd să ia locul contelui Leranda.

Trecuse aproape un an de la nunta contelui Leranda cu Juanita, cînd se petrecu o catastrofă teribilă.

Capitolul 227

ÎN NUMELE INCHIZIŢIEI

Într-o seară, la lumina palidă a lămpii, contele Leranda şedea în odaia lui de lucru şi se ocupa cu afaceri administrative urgente.

Contele era şi mai slab ca de obicei. Nişte friguri primejdioase îi luau toate puterile, bătîndu-şi joc de ştiinţa tuturor doctorilor care-l consultaseră.

Faţa contelui, odinioară aşa de frumoasă, devenise urîtă, ochii adînciţi în orbite şi avînd în ei un foc ciudat, peste toată faţa zbîrcituri şi o expresie de nespusă oboseală.

Servitorul intră în odaie şi-l anunţă pe Don Pedro, episcopul de Madrid.

— Don Pedro ?, zise contele ridicîndu-se cu greu din scaun, ce poate să vrea de la mine acest preot ambiţios ? Dar oricum, adăugă el îndată, e bine-venit !

Peste un moment preotul intră în cameră.

Don Pedro era tot aşa de fanatic ca şi la întîlnirea lui de acum patru ani cu Enric Sanson, călăul din Paris.

Intrînd în odaie, episcopul făcu semnul crucii.

Ministrul se aplecă adînc în faţa noului venit, care era temut şi respectat pretutindeni în Madrid.

Se ştia doar că Don Pedro era mîna dreaptă a inchizitorului Spaniei.

— Vin pentru a vorbi cu dumneata într-o afacere importantă !, începu Don Pedro.

— Ce-mi face onoarea vizitei dumitale, prea sfinția ta ?, întrebă contele Leranda.

— Să vorbim fără ocol !, zise episcopul, vin pentru a te preveni !

— Pentru a mă preveni ?, strigă celălalt uitîndu-se mirat la episcop. În ce privință ?

— Păzește-te de nevasta dumitale ! Ea este o viperă pe care o hrănești la sîn !, zise episcopul.

Contele Leranda se dădu cîțiva pași înapoi. Cum ? ! Auzise bine ? ! Îndrăznea acest servitor al bisericii într-adevăr să calomnieze pe iubita lui nevastă ! ?

— Iartă-mă, preasfinția ta !, zise contele Leranda cu voce aspră, dar respect prea mult haina dumitale preoțească ! Nu mă face să uit acest respect ! Cine îndrăznește să o calomnieze pe nevastă-mea, acela atacă onoarea mea, și cred că numele meu e cunoscut în toată Spania, nimeni n-a îndrăznit niciodată să-mi atace cinstea ! !

— Îți iert iritația, zise Don Pedro cu vocea lui pătrunzătoare, pe fiecare îl doare cînd i se spune un adevăr crud ! Dar îți repet, ferește-te de nevasta dumitale ! Ea este un șarpe, te înșală ! Și păzește-te de ducele de Orvedo, prietenul dumitale intim ! El are o înțelegere criminală cu nevasta dumitale !

Un strigăt de furie ieși din pieptul lui Leranda.

El se uită cu ochi fulgerători la preot. În același timp făcu o mișcare spre sabia pe care o purta.

— Aceste vorbe, astfel de insultă !, murmură contele tremurînd din tot corpul, nebun de furie.

— Nu mi-e plăcut că trebuie să-ți aduc o astfel de veste !, zise episcopul. Cu atît mai tristă este însărcinarea pe care am căpătat-o de la superiorul meu, fiind prevenit de o rudă de a mea ! Știi cît de mult l-am considerat pînă acum pe tînărul duce de Orvedo, prietenul dumitale intim ! Dar după ce s-a făcut denunțarea sfîntului tribunal al inchiziției despre înțelegerea criminală pe care o are ducele cu nevasta dumitale, sînt dator să-ți deschid ochii ! Mi-am făcut datoria.

Cu o greutate de plumb se puseră vorbele episcopului pe inima contelui.

Mai multe secunde contele rămase ca ametit, apăsîndu-și mîinile pe tîmple.

— Nu, nu ! Nu-i adevărat ! Cine a spus asta ? !, murmură contele Leranda cu o voce înăbuşită. Juanita să mă înşele cu prietenul meu intim ? Ce mizerabil trebuie să fi fost acela care a făcut această denunţare ?

— Vasăzică într-adevăr nu ştii nimic ?, zise Don Pedro, cu o voce blîndă. N-am crezut că poţi să fii orb ! Deci comedia pe care de multă vreme nevasta dumitale şi ducele o joacă în faţa societăţii din Madrid, este un secret pentru dumneata ?

— O, ce ruşine !, murmură Leranda. Ce mă împiedică, preot groaznic, să te pedepsesc cu moartea pentru aceste calomnii pe care le arunci contra mea şi contra nevestei mele ? ! Şi eu să fiu un mijlocitor, să tolerez a fi înşelat !, zise contele căzînd sfîrşit pe un scaun. Şi prietenul meu în care mă încred mai mult ca în mine însumi, el să mă înşele ? Nu, nu ! Şi dacă ai fi venit de zece ori în numele sfintei inchiziţii, ţi-o spun în faţă că minţi ! Ah, să dea Dumnezeu să te înăbuşi cu această minciună !

— Eu nu mint ! Sfînta inchiziţie nu se înşeală niciodată !, zise Don Pedro. Ştiu chiar că în acest moment nevasta dumitale are o întîlnire criminală cu ducele în casa dumitale !

— Nu, nu ! Niciodată !, gemu contele. M-ai aruncat din cerul meu de fericire, prea sfinte, dar acum ajunge, nu mai pot suferi mai mult ! Te rog, du-te, du-te !

— Nu mă duc, răspunse vocea tăioasă a episcopului, înainte de a fi convins, conte Leranda, de adevărul spuselor mele ! Gîndeşte-te că nu vin din proprie iniţiativă ! Nu dorinţa mea de a-ţi răpi fericirea mă aduce aici, ci porunca sfintei închiziţii ! O acuzaţie se aduce nevestei dumitale şi rudei mele, ducele de Orvedo. Dar sfîntul tribunal vrea să mai aibă o dată indulgenţă cu vinovaţii. Însă ţi-i dă dumitale pe mînă să-i pedepseşti şi sfîntul tribunal aşteaptă ca de acum înainte să ai grijă să păstrezi onoarea familiei dumitale aşa de veche !

— Sînt treaz, sau visez ?, murmură contele Leranda, este în adevăr episcopul de Madrid cel care îndrăzneşte să-mi vorbească astfel mie, primul ministru al Spaniei ?

— Ascultă în mine vocea unui prieten sincer !, zise episcopul cu seriozitate.

— Este adevărat ceea ce spui dumneata, adevărat ? !, strigă tremurînd nenorocitul conte.

— Adevărat !, zise preotul.

El îl apucă pe conte de braţ.

— Vino şi convinge-te singur ! Vei vedea că, cunosc mai bine decît dumneata casa aceasta.

Contele îl urmă ca prin vis pe preot.

Trecură prin mai multe coridoare păşind încet pe covoarele groase.

În faţa unei uşi se opriră.

— Această uşă duce spre coridorul secret care merge pînă în camera de culcare a nevestei dumitale ?, întrebă episcopul.

— Da !, murmură contele cu vocea răguşită.

— Ai cheia de aici ?

— Desigur !, zise contele, doar nu vrei să intri...

— Vreau să te duc la perechea criminală !, murmură preotul.

Peste un moment contele deschisese uşa.

Merseră cîtva timp, apoi se opriră. Episcopul îl apucă de braţ pe conte.

— Ascultă, ascultă şi convinge-te !, murmură preotul. Dar te conjur, nu da nici un semn de viaţă.

Capitolul 228

O FEMEIE NECREDINCIOASĂ

O tăcere adîncă domnea pe coridor.

Cei doi bărbaţi ascultară. Se auzeau voci.

O uşă subţire îi mai despărţea de camera de culcare a contesei. Aici era lumină.

Juanita era întinsă într-o poziţie indecentă pe pat...

Alături era îngenunchiat tînărul duce de Orvedo.

Tînăra femeie se juca cu părul ducelui, iar acesta se uita cu o patimă nebună la faţa ei frumoasă.

— Nu mai pot suporta, Juanita !, auzi contele spusele ducelui. Lună de lună trece, şi tu eşti mereu femeia acelui bărbat pe care cu toată trădarea mea mişelească îl iubesc şi-l voi iubi pînă la moarte !

— Ei, eşti un cap slab, nu te supăra Carlos !, zise contesa. Trebuie să mai aşteptăm un pic, apoi contele Leranda va pleca din astă lume !

— Cu ce răceală spui toate astea, Juanita ! Ah, eşti o femeie îngrozitoare !, murmură ducele.

— Îngrozitoare, zici, strigă Juanita surîzînd şi arătîndu-şi dinţii albi, ei atunci părăseşte-mă Carlos, dacă îţi par groaznică !

— Ah, de te-aş putea părăsi !, gemu ducele, într-adevăr Juanita nu ştiu ce-ai făcut din mine ! Mai înainte era mîndria mea cea mai mare de a fi un om de onoare, un om fără păcate ! Ştiu că aparţin ordinului cavalerului de Malta ca şi prietenul meu. Am jurat amîndoi să fim cinstiţi şi puri şi acum Juanita, îmi înşel prietenul care are deplină încredere în mine, îi dezonorez casa, vin pe ascuns la tine pe cînd prietenul meu suferă, sau lucrează în odaia lui pentru binele Spaniei ! Şi eu stau la picioarele tale şi mă bucur de graţiile tale ! Ah ! ştiu ce mizerabil sînt !

— Iar te iriţi, dragul meu !, şopti frumoasa femeie surîzînd răutăcios. Ştiu bine prietene, că această iritaţie te face şi mai atrăgător ! Vino, vino, sărută-mă şi uită de toate !

Orvedo căzu pătimaş în braţele ei.

— Da, da, vreau să te sărut ! Nu pot face altfel, gemu el. Ştiu că sînt un mizerabil şi totuşi trebuie să rămîn sclavul tău. Patima mă doboară, o simt şi pînă voi muri nu voi pleca de lîngă tine.

O şoaptă de durere ieşi în acest moment din gura contelui.

Dar iubiţii în patima lor, nu auziră nimic.

Leranda apucă braţul preotului.

— Să plecăm, să plecăm de aici ! Aer, aer, mă înăbuş !, şopti bărbatul înşelat.

Cînd ajunseră iar în odaia de lucru a contelui, acesta căzu zdrobit pe un scaun şi rămase nemişcat. Preotul căuta să-l liniştească.

— Este adevărat ! Sînt un biet bărbat înşelat !, suspina contele Leranda. Am iubit pînă azi o mizerabilă care mă trădează ! Şi, şi ce spunea ea de moartea mea în curînd ? ! Contează şi pe asta cumva, mizerabila ?

— Da !, zise cu voce tare preotul, nu numai că se bazează pe asta, dar vrea să fie ea cea care te va ucide, conte Leranda !

— Ce ?, gemu el, omule îngrozitor, de unde știi toate astea ? O ucigașă, spui, femeia mea ?

— Fii bărbat ! Suferă cu curaj, tot ce providența îți trimite !, murmură episcopul. Mai înainte n-am vrut să-ți spun totul, lucrul cel mai rău nu ți l-am spus. Acum însă cînd ai auzit vorbele acelei perechi criminale, acum e de datoria mea să-ți spun tot adevărul ! Află deci, că s-a adus în fața sfîntului nostru tribunal o acuzație de către un farmacist, contra nevestei dumitale, că deja de multă vreme ia de la dînsul o otravă primejdioasă, care însă nu lasă urme. Această otravă o ia sub pretextul că vrea să-l omoare pe cîinele ei favorit. Deoarece lua mereu această otravă, farmacistul deveni bănuitor. Bănuiala lui se mări cînd află din întîmplare de boala dumitale. Totuși el nu voia să lupte direct împotriva nevestei dumitale, care ar fi găsit destule mijloace ca soție a primului ministru să-l nimicească. De aceea farmacistul s-a ascuns după camerista nevestei dumitale. El nu știa că aceasta este deja de multă vreme pusă de sfîntul tribunal să o observe pe nevasta dumitale. Iarăși pregătise contesa cu o mînă îndemînatică băutura așa zisă lecuitoare pentru dumneata.

— Ce, ce spui ?, gemu contele. O băutură lecuitoare zici ? Doamne, da, da ! Juanita, mizerabila, mă silea aproape întotdeauna să beau această doctorie care zicea ea că mi-o prescrisese doctorul !

— Da, să te lecuiască, dar *de viață !*, zise episcopul. Mizerabila otrăvitoare îți dădea de fiecare dată o doză din otrava luată de la farmacist. Ei bine o astfel de băutură fu odată furată de către cameristă. Farmacistul o analiză și găsi otravă ! Otrava care te doboară, otravă care te-ar fi omorît deja peste cîteva săptămîni ! Otrava pe care o cunoaște acum sfîntul tribunal.

— Ah, ah !, gemu deodată contele, profeția țigăncii ! Cele două surori din care una e diavol și cealaltă un înger ! Și drăcoaica e nevasta mea ! Sub masca de înger se ascundea un drac din iad !

— Ce spui ? Nu te înțeleg !, murmură episcopul.

Cu buzele tremurînde, în aceste momente de iritație grozavă, uitînd promisiunea dată bătrînului conte Fabieno. Leranda destăinui preotului tot ce știa despre originea Juanitei.

— Ah, într-adevăr, o destăinuire prețioasă !, murmură episcopul.

— Dumnezeule ! Am uitat !, răspunse contele Leranda, o promisiune sfîntă mă lega, nu trebuia să destăinui, dar prea mare era durerea...

— Fii fără grijă, zise episcopul, ce încredințezi confidentului marelui închizitor al Spaniei, este în mîini bune, poți fi sigur de asta ! Știi că nu voi uza de acest secret, este ca și cum l-ai fi încredințat prin spovedanie ! Dar acum conte, ce ai de gînd să faci cu necredincioasa ? E nevoie de un mijloc rapid !

— Ah, onoarea mea ! Onoarea mea !, gemu contele Leranda tremurînd din tot corpul.

— Liniștește-te ! Trebuie să redevii contele de Leranda, cel care ai fost și pînă acum, membru folositor al sfintei noastre închiziții ! Crede-mă, numai astfel de lovituri ale providenței oțelesc pe om și-l fac de neînduplecat !

Episcopul se ridică.

— Fii bărbat, fii puternic și hotărît ca un bărbat !, murmură preotul. Astfel de vipere cum este nevasta dumitale se pot combate numai cu propriile lor arme ! Fii deștept ca un șarpe, înșeal-o pe mizerabilă !

— Ah, aș vrea să fiu mort !, murmură contele Leranda. Nu pot să mă obișnuiesc cu ideea că sînt astfel înșelat.

— Nu, trebuie să trăiești pentru a te răzbuna !, zise episcopul cu o voce aspră și puternică. Ai înțeles, conte ? Răzbunarea dumitale ! Sfîntul tribunal e cu dumneata, el va ști să pedepsească trădarea ce s-a făcut contra dumitale, călcîndu-se legile omenești și divine ! Rămîi cu bine !

Apoi părăsi odaia după ce strînse mîna contelui.

Acesta căzu pe scaun ca lovit de fulger și-și acoperi fața.

Astfel stătu multe ceasuri nemișcat, gemînd mereu.

Capitolul 229

DEŞTEPTUL PITIC PERKEO

Înainte de a termina de povestit soarta degeneratei Juanita, contesa de Leranda, ne vedem siliţi să ne întoarcem la sora acesteia, eroina noastră Lili.

Am lăsat-o într-o situaţie foarte disperată.

Enric Sanson o ascunsese pe Lili în subterana casei lui, împreună cu micul prinţ din Franţa.

Acum nenorocita fecioară stătea în încăperea strîmtă şi întunecoasă.

Micul băiat de la pieptul ei, părea a înţelege despre ce e vorba.

El se lipise de pieptul lui Lili cu putere atunci cînd auzise paşii santinelelor care căutau prin pivniţă.

Lili auzi înjurăturile soldaţilor care cotrobăiau pretutindeni.

În special ofiţerul companiei nu mai putea de furie. El lovi de mai multe ori cu latul sabiei în pereţi pentru a vedea dacă nu cumva sună a gol.

Ofiţerul trecu foarte aproape de ascunzătoarea lui Lili. Dar o putere divină o apăra pe fată.

Soldaţii se îndepărtară.

O tăcere adîncă domnea iar în pivniţă.

Din nenorocire băiatul începu să plîngă.

— Ah, dar ce-i asta ?, zise băiatul. De ce stăm aici în gaura asta întunecoasă ? Ai spus doar că ai să mă eliberezi, aici însă e şi mai rău decît la cizmarul Simon !

— Ai răbdare, drăguţule !, murmură Lili. A trebuit să fugim de o mare primejdie, oameni răi au fost pe urma ta ! Vor să te ia şi să te ducă înapoi la închisoare ! Ai încă puţină răbdare şi vom fi iar liberi !

— Dar mi-e aşa de foame şi de sete !, zise micuţul cu o voce plîngătoare, dă-mi măcar ceva de băut !

— Ah, Dumnezeule, n-am drăguţule !, murmură Lili. Trebuie să mai ai răbdare pînă ce vom părăsi această ascunzătoare !

Dar vorbele astea ajutară numai pentru un scurt timp. Apoi micul prinţ începu iar să ceară apă şi pîine cu o voce plîngătoare.

Cu ce plăcere i-ar fi dat totul !

Dar de unde era să ia, din peretele umed al pivniței ? !

Ea se întreba mereu dacă o uitaseră aici sau dacă celor rămași le era posibil s-o elibereze ?

Poate că santinelele stăteau mereu la intrarea casei !

Piticul Perkeo rămăsese ascuns după perdeaua ferestrei. În acest mod scăpase privirilor cercetătoare ale ofițerului.

Stăpînul lui, Enric Sanson trebuise să-i urmeze pe soldați.

Cînd ofițerul închisese ușa pe dinafară și băgase cheia în buzunar, piticul Perkeo ieși de după perdea.

El privi pe fereastră și-l văzu pe Enric Sanson și pe sora lui.

— Ah, ce mizerabil, ce laș sînt !, murmură piticul. De ce n-am avut curajul să jes ? Dacă m-ar fi zărit ofițerul desigur că m-ar fi luat și pe mine, și cel puțin n-aș fi fost despărțit de iubita mea stăpînă !

Deodată piticul își aduse aminte de Lili și de micul prinț al Franței.

— Dumnezeule !, murmura Perkeo, fratele stăpînei mele a ascuns doar pe tînăra fată și pe băiat în pivniță ! Ea n-a fost luată prizonieră ! Se vede că n-au putut să o găsească !

Perkei sări în sus, își frecă mîinile și fața lui luă o expresie șireată.

— Ia uite, eu cunosc bine ascunzătoarea, murmură Perkeo, mie o să-mi fie ușor să o eliberez pe fată și să o fac să fugă cu prințul ! Perkeo, arată-te deștept !

Piticul rîdea. Printr-o ușă tapetată, care nu se vedea, ieși din camera în care se afla și trecu prin mai multe odăi.

Se opri la o fereastră de unde putea vedea toată curtea și se uită pretutindeni cu băgare de seamă.

Dar peste un moment se dădu speriat înapoi.

— Doamne, la asta nu m-am gîndit !, murmură el. Ofițerul a lăsat santinelă, doi gardiști stau tocmai în fața intrării !

Deodată privirea lui căzu asupra unui ulcior de vin, aproape tot atît de mare ca și el și care stătea într-un colț al sufrageriei.

— Am găsit !, murmură piticul mulțumit. Poate că băieții vor ceva de băut ! Dacă o fi așa și o să mă creadă

pe cuvînt că sînt piticul de casă, atunci poate mă împrietenesc cu ei şi am să reuşesc să-i îmbăt.

Piticul se strecură cu băgare de seamă spre odaia Orfeliei.

Acolo apropie de dulapul stăpînei lui un scaun, se urcă pe acesta şi deschise dulapul.

După ce căută puţin aici, scoase o sticluţă plină cu un praf alb.

— Asta-i un bun praf de dormit, zise piticul rîzînd ironic. să-l pun în vin şi băieţii mei or să doarmă ca plumbul timp de patruzeci şi opt de ore.

Cu băgare de seamă Perkeo se coborî de pe scaun şi băgă sticluţa în buzunar.

— Acum, Perkeo, ia-ţi inima în dinţi şi arată-te curajos !, murmură piticul.

El luă urciorul şi intră în antreul casei.

Zgomotul trebuie să fi deşteptat deja atenţia gardiştilor din curte.

Aceştia se apropiară de intrare cu armele la ochi.

— Hei ! Ce-i asta ? Răspunde ?, se auzi de jos. Cine coboară pe scară ?, strigă al doilea gardist. Răspunde sau tragem !

— Ce ? Cine e acolo ? Asta trebuie să întreb eu mai întîi !, zise Perkeo cu vocea lui scîrţiitoare.

— De unde vii piticule ?, întrebă unul din soldaţi.

— De unde vin ?, răspunse cu îndrăzneală piticul.

— Drace ! Stai că te învăţ eu să răspunzi cum se cade !, strigă unul dintre gardişti.

— Ei, tu eşti mojic, nu trebuie să-i înveţi pe alţii politeţea !, mîrîi Perkeo uitîndu-se urît la soldat. O să-mi pot face doar datoria ! Sînt pitic de casă aici, ştiţi ce-i asta ?

Cei doi gardişti căscară gura.

— Eşti prizonierul nostru !, strigă în sfîrşit unul din gardişti. Vino imediat jos !

— Nu trebuie să mă rogi !, zise ironic Perkeo. Tot aveam eu de gînd să vin jos !

— Încotro mergi ?

— Mă duceam tocmai în pivniţă să-mi iau puţin vin.

— Ah, este vin aici ?, zise soldatul.

— Dacă este vin ? Prostule !, zise Perkeo. Ce întrebare ! Parcă casa călăului n-ar avea cel mai bun vin din Paris ! Măgarule !

— Mă, da al dracului de mojic eşti, broscoiule !, murmură gardistul municipal. Ia seama, cu o palmă te culc la pămînt !

— Nu te cred. Nu o să capeţi vin, şi n-am să-ţi pot arăta locul unde este !, zise Perkeo clipind din ochi cu mulţumire.

— E caraghios omuleţul ăsta, zău aşa !, zise unul din soldaţi. Ce zici, tovarăşe !

— Trebuie să-l luăm prizonier !, zise acesta. Dar vinul trebuie să ni-l arate, n-am nimic împotriva unui pahar întăritor !

— Hm, nici eu !, zise celălalt. Să stau aici afară, şi să mor de sete ca un crocodil cînd Nilul e uscat ? Ei, mă broscoiule, arată-ne boloboacele !

— Da, da, asta vreţi s-o ştiţi, măgari ce sînteţi ! La beţie sînteţi gata totdeauna !, murmură piticul. Dacă nu mi-ar fi şi mie sete vă jur pe toţi sfinţii că n-aţi căpăta o picătură ! Setea mă face bun la inimă ! Veniţi cu mine să vă dau cîte un păhărel, să vă lăcrămeze ochii, lunganilor !

Pe scara pivniţei găsiră o lanternă, pe care după porunca piticului, unul din gardişti o aprinse. Ajunseră în curînd la boloboace.

— Aici este un vin de Bordeaux, vechi de vreo cincizeci de ani Şi un buchet, un buchet...

El plescăi cu limba şi dădu ochii peste cap.

Gardiştii îl imitară.

Piticul se apropie de cep, îl învîrti şi lăsă să curgă vinul în ulcior.

În acelaşi timp un miros aromat, picant, umplu pivniţa. Soldaţi surîseră.

— Drace, nu miroase rău !, zise unul din ei. Hai piticule nu mai sta atît, dă-ne ulciorul !

— Hai noroc !, zise unul din soldaţi punînd ulciorul la gură.

— Hei piticule, mai toarnă !, zise un soldat. Şi, noroc, tovarăşe !

Soldaţii rîseră. Unul din ei îngenunche lîngă boloboc şi învîrti cepul.

Iarăşi se umplu ulciorul şi celălalt gardist bău pînă la fund.

— Ce gust, ce miros !, zise el lingîndu-şi buzele.

— Să luăm ulciorul sus cu noi ?, zise celălalt.

— O idee bună. Luăm ulciorul şi pe piticul ăsta !

— Ah. lăsaţi-mă aici lîngă vin, se rugă piticul.

— Nu se poate !, zise gardistul. Avem ordin sever să-i arestăm pe toţi din casa asta ! Urmează-ne de bunăvoie ! Dacă n-ai nimic pe conştiinţă o să te dezvinovăţeşti uşor !

— Da, da. nu se poate altfel !, zise şi celălalt gardist.

— Atunci lăsaţi-mă să iau cel puţin cu mine ulciorul plin cu vin !, se rugă Perkeo.

— Ai dreptate !, zise unul din soldaţi pregătindu-se să umple vasul.

— Ce dracu, nu mai vezi bine ?, strigă Perkeo în acest moment. Nu vezi că verşi tot vinul ?

Într-adevăr soldatul, speriat de exclamaţia neaşteptată a lui Perkeo, mişcase puţin ulciorul şi vărsase puţin vin.

Cei doi soldaţi rîseră. Piticul se folosi de acest moment pentru a scoate din buzunar sticluţa cu praf. Cu mare îndemînare, fără a fi observat, el turnă sticluţa în vinul din urcior.

Soldaţii apucară ulciorul. Sub conducerea piticului, care ţinea felinarul, ieşiră din pivniţă.

Pe drum Perkeo se prefăcuse că este beat, umblînd pe două cărări şi împiedicîndu-se mereu.

Soldaţii se prăpădiră de rîs de gesturile comice ale piticului, dar Perkeo îşi ajunse scopul de a înşela pe soldaţi.

Ajunşi sus, piticul se prefăcu deodată obosit.

El căzu pe asfaltul de la intrare şi curînd sforăitul lui arăta că adormise adînc.

— Să-l lăsăm acolo !, zise unul din gardişti, aşa e mai uşor de păzit.

— Noroc !, zise celălalt ducînd urciorul la gură şi bînd bine.

Celălalt îi urmă exemplul.

Dar narcoticul îşi făcu în curînd efectul. În curînd cei doi se uitau unul la altul cu ochii sticloşi.

Deodată lăsară capul pe piept şi începură să sforăie amîndoi în acelaşi timp.

Perkeo deschise ochii.

— Drace, narcoticul a lucrat repede !, zise el frecîndu-şi mîinile de mulţumire.

Piticul le făcu o plecăciune şi se furişă spre intrarea pivniţei.

— Acuma, repede înainte !, murmură piticul, sînt convins că fac pe placul stăpînilor mei eliberînd din ascunzătoarea lor pe Lili şi pe băiat, făcîndu-i să fugă cît se poate de repede.

Apoi coborî scara, ţinînd felinarul aprins în mînă, pentru a merge la ascunzătoare.

Capitolul 230

ENRIC SANSON ÎN FAŢA JUSTIŢIEI

Vestea despre arestarea Călăului, se răspîndise cu o iuţeală uimitoare.

Cînd intră în curtea Conciergeriei, unde totdeauna carul lui funebru aştepta pe condamnaţi, o umbră de tristeţe trecu pe faţa lui. Un suspin înăbuşit îi ieşi din piept.

Enric Sanson, Călăul din Paris, cunoştea judecata groaznică, care se făcea atunci în Franţa şi de aceea, n-avea nici cea mai mică speranţă.

Numai gîndul la Lili şi la Orfelia îi producea chinuri grozave. Că nu va mai putea pe viitor să le fie protector tinerilor fete, asta era suferinţa cea mai amară pentru Călău, care altfel nu se temea deloc de moarte.

Temnicerii îl primiră pe noul prizonier cu sentimente confuze.

Cînd, însă, văzură faţa sobră şi hotărîtă a bărbatului contra căruia avuseseră totdeauna ranchiună din pricină că se ţinuse rezervat, inteligenţa lor luă sfîrşit şi-i adresară Călăului vorbe înţepătoare.

— Arătaţi-mi o celulă, vreau să fiu singur !, murmură Enric.

— Aha, tot tonul mîndru !, zise ironic un temnicer. Nici n-aş avea nevoie să te închid separat dar fiindcă vrei — haide !

Enric Sanson trecu prin mai multe săli în care se aflau arestaţi. Mulţi recunoscură pe Călău şi crezură în primul moment că venise să-i ducă la eşafod.

Cînd aflară că era prizonier şi el, începură să-l blesteme şi să-l înjure. Unii îi arătau pumnul.

Dar acesta surîse dispreţuitor şi fără a spune un cuvînt, trecu înainte cu temnicerul spre celulele izolate.

Peste cîteva secunde, Enric Sanson se afla singur într-o celulă întunecoasă cu gratii, nu departe de celula în care stătuse acum cîteva luni tatăl adoptiv al lui Lili, bătrînul armurier Miranda.

„Da, ăsta-i sfîrşitul !, se gîndea Enric Sanson. A venit mai repede decît am crezut ! Acum cîteva ceasuri a trebuit să duc la eşafod pe biata regină, şi acuma sînt eu singur candidat la moarte ! Ei, cum vrea Dumnezeu ! Să apere cerul pe biata Lili şi pe sora mea Orfelia, asta e ultima mea dorinţă ! De ajutat nu le mai pot ajuta eu !"

Apoi călăul se ridică şi privi cu băgare de seamă prin celulă.

— Să facă cu mine ce-or vrea, eu stau liniştit, murmură el.

Enric Sanson, cum începu să se însereze se întinse pe patul lui.

Ciudat !, somnul care fugise de atîtea ori de Enric Sanson, acasă în patul lui moale, veni repede pentru prizonier.

El căzu într-un somn adînc şi visă un vis plăcut.

Arestat într-o teribilă închisoare, aproape de eşafod, de care putea scăpa numai printr-o minune, Enric Sanson se visă liber şi fericit. Pe Lili o văzu toată noaptea în vis.

Chipul ei fermecător era alături de dînsul şi amîndoi mergeau prîn grădini înflorite.

O fericire nespusă umplu pieptul Călăului.

Îi venea să strige în gura mare ce fericit era.

Apoi veni deşteptarea tristă şi pustie.

Zăngănit de lanţuri şi de săbii deşteptară pe Enric Sanson.

Afară pe coridorul de la Conciergerie, soldaţii şi temnicerii strîngeau pe condamnaţi pentru a-i duce la eşafod.

În curînd trebuiau să vină calfele Călăului cu carul funebru.

Atunci un suspin adînc, dureros, ieşi din pieptul lui Enric.

— Ah, am visat aşa de plăcut încît trebuie să mă simt acuma nefericit !, murmură călăul cu mîinile încrucişate pe piept. Încă o zi scurtă şi temniţa mi se va deschide, pentru

a mă băga pe mine, stăpînul de pînă acuma al eşafodului, în rîndurile nenorociţilor care trebuie să moară sub cuţitul ghilotinei !

Celula călăului fu deschisă.

Mai mulţi gardişti apărură în prag.

Cu o voce aspră, i se ordonă Călăului să-i urmeze pe soldaţi.

Enric Sanson ştia bine încotro mergea.

Îl duseră în faţa tribunalului revoluţionar.

Călăul ştia de mai înainte că va fi condamnat.

— Înainte !, să sfîrşim comedia cît se poate de repede !, murmură Enric Sanson cu un surîs de nespusă amărăciune. Nu-i mirare că se grăbesc ! Desigur că jumătate din Paris arde de nerăbdare de a vedea sfîrşind pe călăul din Paris pe propriul lui eşafod !

Enric ghicise prea bine. Aveau de gînd s-o facă repede.

Preşedintele îl chemă cu vorbe aspre. Dar nu aceste vorbe îl făcură să roşească de mînie şi de furie.

Enric se uitase în dreapta şi văzuse acolo, ochii strălucitori de răutate ai duşmanului său de moarte, a acuzatorului public Fouquier.

Ah, ce era în această privire a lui Fouquier !

Se aduseseră mulţi martori contra lui Sanson. De astă dată, Fouquier n-avea nevoie să recurgă la chiţibuşuri ; din contră, imprudenţele pe care le făcuse Călăul în timpul slujbei lui, îl acuzau singure, destul de puternic.

Pe de altă parte, Enric Sanson trebui să recunoască în curînd, că într-o singură noapte, favoarea populară pe care o avusese pînă atunci era acum şovăitoare.

Toţi se fereau, evident, de a se arăta în public prea intimi cu călăul ; veniseră numai pentru a fi martori la un spectacol interesant.

Dacă judecătorii şi juraţii, crezuseră că faţă de mulţimea acuzaţiilor aduse, vor avea puţin de lucru cu Enric Sanson, se înşelau amar.

— Se poate, zise Enric, după ce Fouquier citi actul de acuzaţie, se poate să fi numit eu pe cetăţeanul Danton un mizerabil, şi repet încă o dată, aici în faţa justiţiei, că îl ştiu de un viclean răufăcător. Dar este aceasta o trădare contra Franţei, cînd văd în culmea durerii cum mişelia şi răutatea omenească lucrează împreună pentru a-mi sfîşia inima, şi cînd apoi îmi descarc această inimă mult chi-

nuită — este aceasta o crimă care merită moartea ? Cum veţi voi, judecători care vorbiţi în numele poporului francez, să suprimaţi şi dreptul de liberă cugetare care era respectată chiar şi sub tirania regilor trecuţi ? O, atunci tîrîţi-mă îndată la eşafod, atunci vreau să mor primul sub cuţitul ghilotinei ! Căci Franţa nu mai este un stat liber, ci o închisoare urîcioasă, în care e o ruşine să trăieşti !

Vorbele Călăului schimbară imediat toată situaţia.

Preşedintele păru impresionat, juraţii de asemenea, iar Fouquier spumega de furie.

Ascultătorii luară deodată partea lui Enric Sanson.

— Într-adevăr, trebuie să se dovedească mai întîi Călăului, că a făcut o nedreptate ! Numai după vorbe nu se condamnă cineva !

Ura pentru meşterul Sanson !

Trăiască Călăul din Paris !

Astfel de vorbe se auzeau în sală.

Numai cu greu preşedintele putu să facă linişte.

Nimeni nu se gîndise că Enric Sanson va putea zdrobi cu cîteva vorbe, toată acuzaţia aşa de artistic combinată.

Capitolul 231

APĂRAREA CĂLĂULUI

Mîndru, Enric privi faţa preşedintelui.

Vedea că favoarea populară era cu dînsul.

Preşedintele se încruntă. El sună de mai multe ori şi ameninţă de a evacua galeriile, în cazul cînd s-ar mai aproba sau dezaproba.

Dar publicul răspunse cu un murmur ironic.

Nici preşedintele nu credea serios în ameninţarea lui.

În zilele acelea nu putea prevedea capriciile poporului.

Deja de multe ori, mulţimea trimisese la eşafod pe favoritul ei de ieri şi preşedintele nu dorea să-şi atragă defavoarea mulţimii.

Pe de altă parte, preşedintele se temea de mînia lui Danton, căruia îi promisese condamnarea lui Sanson.

Îşi aduse aminte de ordinul hotărît al guvernului.

„În orice caz Enric Sanson trebuia condamnat la moarte".

Martorii fură chemaţi şi ascultaţi unul după altul.

Se vedea că președintele căuta de astă dată, să se arate cît se poate de imparțial.

În adevăr fură aduse diferite acuzații contra lui Enric Sanson, care erau mai grave decît simpla ofensare a lui Danton.

Intrară gardiștii municipali.

Ei acuzară pe Călău că s-ar fi exprimat de mai multe ori în favoarea reginei Maria Antoinetta.

Da, unul din martori acuză chiar pe Călău că era în înțelegere cu regina și jurase credință partizanilor ei, împotriva binelui republicii.

Dar nu în zadar se întorsese favoarea populară de partea lui Enric Sanson. !

— Ce ai de răspuns la toate aceste acuzații ?, zise președintele în sfîrșit cu o voce nesigură, după ce fuseseră ascultați toți martorii.

Enric Sanson luă o expresie disprețuitoare.

— Ce am de răspuns la asta, cetățene președinte ?, zise Călăul dînd din umeri. Ei bine, nimic altceva decît, că acuzația asta a fost de mult pregătită contra mea ! Nu pentru a fi pedepsit ca trădător al poporului stau aici, ci pentru că am displăcut la anumiți guvernanți atotputernici ! Aș putea povesti poporului adunat aici, ce femeie mizerabilă este ascunsă sub toate atacurile îndreptate asupră-mi, pentru aducerea mea în fața tribunalului. Dar tac fiind convins de nevinovăția mea. Disprețuiesc pe guvernanții care calcă dreptul în picioare și de aceea nu mă opun contra atacurilor lor ! Faceți ce vreți cu mine, judecători ai Franței !, dar gîndiți-vă că îndărătul meu stă vocea dreptății ! Gîndiți-vă că Enric Sanson are, după cum speră, mulți partizani în popor și nu va fi ușor să-l duceți nevinovat la eșafod !

— Bravo Călăule ! Ai vorbit bine ! Bine i-a ars !

— Să îndrăznească să-l atingă ! Nici un fir de păr nu trebuie să-i vatăme !

— Așteptați pungași !

— Jos cu Danton, jos mizerabilul !

Era un amestec de strigăte violente în sală, care în ultimul sfert de oră se umpluse prea mult.

Ușa era deschisă și afară pe coridoare, pe scări, mulțimea asculta fără să răsufle.

Jurații voiau să se retragă, cînd Fouquier, acuzatorul public se ridică încă odată.

— Ascultați-mă cetățeni juraţi ! zise acuzatorul public. Ce-i drept, vina Călăului este așa de bine dovedită, încît n-ați avea decît să-l condamnați. Însă deoarece printre bunii cetățeni ai orașului nostru, sînt cîțiva care se lasă ușor înșelați, și care poate au de gînd să facă comunitate cu acest mizerabil, vreau să fac o destăinuire ! Știți, ieri meșterul Sanson a fost arestat. Dar nu numai pentru a-l aresta au venit la el gardiștii. În casa Călăului se ascunsese acea nerușinată, care a făcut o hoție, furînd pe micul Capet din Temple !

O liniște de moarte urmă acestor vorbe.

Ochii tuturor se îndreptară asupra lui Enric Sanson, care mai întîi rămase ameţit sub puterea acestei lovituri.

În iritația grozavă din ultimele ceasuri, Enric uitase fapta curajoasă a lui Lili.

Ce-i drept, își aduse aminte îndată că o ascunsese într-un loc sigur pe Lili, astfel că gardiștii nu puteau s-o găsească.

Totuși Călăul nu se putut împiedica de a deveni palid și a privi cam nesigur.

— Ei, meștere Sanson ! Ai devenit tăcut !, strigă ironic Fouquier. Ai ceva de răspuns la acuzația mea ? Nu-i adevărat poate că ești în înțelegere cu acea mizerabilă, de altfel condamnată pe jumătate pentru o crimă ordinară ? N-ai ajutat la eliberarea acelui bastard regal, a micului Capet ? Nu i-ai dat o ascunzătoare ? N-ai știut să-l scapi de gardiștii care îl căutau ?

Cîte vorbe, atîtea acuzații !

În sală se făcuse o tăcere din ce în ce mai adîncă.

Președintele răsuflă ușurat.

Acuma, spera că poporul se va întoarce contra lui Sanson și va saluta cu aclamații condamnarea lui de către juraţi.

Enric Sanson încerca să se stăpînească.

Cu iuțeala fulgerului, mii de gînduri îl frămîntau.

Oricît îi plăcea lui adevărul, acuma simțea că numai o minciună îndrăzneață putea să-l scape.

— Cele ce spune cetățeanul Fouquier sînt minciuni !, zise Enric Sanson. Da, sînt cîțiva care susțin că răpirea de ieri, pe care o regret din adîncul inimii, trebuie pusă în legătură cu casa mea. Dar e o minciună a unui ucenic al meu pe care l-am dat afară. Arată-mi, cetățene Fouquier, dumneata, care ai îndrăzneala mincinoasă și nerușinarea

caracterului dumitale, arată-mi dovezile, că fata împreună cu prinţul Franţei, s-a ascuns în casa mea, arată-mi ascunzătoarea în care se află ! O cetăţeni ai Franţei ! Unde a ajuns dreptatea în această ţară ! Nu numai că vor să mă condamne pentru că am insultat pe un mizerabil — ceea ce eu consider o cinste — dar încă se mai întrebuinţează şi minciuni pentru a mi se arăta o vină pe care n-o am ! Nu ştiu nimic de acel prinţ regal !, gardiştii municipali au căutat prin toată casa, şi totuşi vă întreb Unde e prinţul, l-au găsit în casa mea ?

Vorbele călăului avură efect.

— Bah !, strigă acuzatorul public plin de furie, bătînd cu pumnul în masă. Asta ar fi şi mai frumos, să se creadă mai mult vorbele unui mizerabil acuzat, decît ale mele ! Da, Enric Sanson, te acuz de răpirea prinţului şi ştiu că condamnarea ta va scoate un strigăt unanim de aclamaţie din partea înţeleptului popor !

Dar Fouquier se înşelase, dacă crezuse că această linguşire grosieră va întoarce favoarea poporului.

Toţi arătau pumnii şi spuneau cuvinte ameninţătoare la adresa acuzatorului public.

— În orice caz, voi cetăţeni juraţi, zise preşedintele, veţi face bine de a lua în consideraţie noua bănuială care se aduce acuzatului ! Am fi adus martori în această privinţă, dacă graba n-ar fi aşa de mare şi dacă vina lui Enric Sanson n-ar fi fost şi aşa prea covîrşitoare !

— Da, mergeţi, cetăţeni juraţi !, striga Fouquier-Tinville cu o privire neîndurătoare asupra lui Enric, mergeţi şi întoarceţi-vă cu sentinţa de *vinovat*. Enric Sanson este o primejdie pentru Franţa, el trebuie condamnat !

Capitolul 232

CONDAMNAT !

De formă, juraţii rămaseră mai multă vreme în odaia de consfătuire pe cînd Enric Sanson stătea liniştit în mijlocul gardiştilor, iar mulţimea îi spunea vorbe încurajatoare.

Era deja o sentinţă pregătită de mai înainte, aceea care trebuia dată.

Ştiau, doar, juraţii că dacă vor da sentinţa împotriva lui Danton, vor trebui peste cîteva zile să schimbe banca juraţilor cu aceea a acuzaţilor.

Juraţii se întoarseră şi declarară pe onoare şi conştiinţă, că Enric Sanson era dovedit ca vinovat şi deci trebuia condamnat.

Urmă o scenă sălbatică.

Înjurături, strigăte, ameninţări, fură pronunţate contra preşedintelui juraţilor.

Nu mult ar fi trebuit şi mulţimea furioasă, ar fi stricat bariera gardiştilor şi s-ar fi aruncat asupra juraţilor şi judecătorilor.

Atunci Enric Sanson se adresă lor.

— Prieteni, fraţi !, strigă el cu o voce puternică, lăsaţi pe aceşti mizerabili care nu sînt decît păpuşi în mîna unui atotputernic ! Dacă aveţi curaj şi compătimire pentru un bărbat căruia i se face o nedreptate strigătoare la cer, atunci uniţi-vă ! Onoraţi Franţa, punînd sfîrşit tiraniei insuportabile a unui singur om, care stă acuma în capul statului, răsturnîndu-l de pe înălţimea lui nemăsurată ! Blestem lui Danton ! Jos cu tiranul care a zdrobit mai rău libertatea decît toţi regii Franţei ! Da, jos cu Danton ! Acest cuvînt vi-l strig eu, Călăul din Paris ! Şi dacă va trebui să mor mîine pe eşafod, voi muri cu bucurie, cînd voi auzi mai întîi din gura voastră că vreţi să-l doborîţi pe mizerabilul Danton ! !

Urmă un tunet teribil după vorbele Călăului.

Preşedintele sări speriat în sus.

El sună mereu din clopoţel şi făcea semn gardiştilor să sară asupra lui Sanson şi să-l facă să tacă.

— Hahaha ! Înjuri ! Înjuri !, strigă Fouquier spumegînd de furie. A îndrăznit să insulte pe marele Danton ! La eşafod cu Enric Sanson, la eşafod !

— Îndrăzniţi să-l duceţi la eşafod !, strigară voci din popor ! Ura, meşterului Sanson.

— Veniţi, fraţilor, veniţi ! Să luptăm contra lui Danton, pentru Enric Sanson.

— Spuneţi fraţilor noştri de afară din stradă, cum sîntem subjugaţi de acest mizerabil Danton !

— Ne omoară ca pe oi ! Nu-l mai suferim pe tiran !

— Strigaţi răzvrătirea !

— Să mergem la Convenţie, să-l arestăm pe Danton şi să-l dăm în judecată !

Se produse învălmăşeală.

Enric Sanson ar fi trebuit să facă numai un semn cu degetul şi imediat mulţimea entuziasmată l-ar fi smuls judecătorilor şi l-ar fi pus în libertate.

Dar asta nu voia Călăul.

El care altă dată îşi făcuse datoria cu cinste şi mîndrie, nu voia să datoreze capriciului subit al poporului o libertate poate înşelătoare. Nu, ori să fie achitat cu cinste şi pus în slujbă, ori să moară ! Asta era deviza Călăului.

Liniştit se întoarse către preşedinte.

— Pronunţă sentinţa, cetăţene preşedinte !, zise el cu o voce puternică care domina chiar zgomotul din sală ; ştiu bine că mă veţi condamnă la moarte !

— Ai vorbit bine, cetăţene Călău !, zise acesta încercînd în zadar să poată fi înţeles. Te condamnăm în numele poporului francez la moarte ! Mîine vei fi judecat ! Gardişti, duceţi pe condamnat !

Liniştit, cu capul sus, Enric Sanson se întoarse către popor.

— Dacă trebuie să mor, atunci vreau să mor cel puţin pentru fericirea şi libertatea Franţei !, strigă el cu o voce tunătoare : la arme cetăţeni ai Franţei ! Nu mai profanaţi numele iubitei noastre patrii ! Jos cu călăul tiraniei, jos cu Danton şi partizanii lui ! La eşafod cu ei !

Un entuziasm de nedescris urmă vorbelor lui.

Ca un triumfător Enric Sanson ieşi din sală în mijlocul gardiştilor, pe cînd mulţimea nu se mai putea stăpîni.

Prin coridoare lăturalnice Călăul trebui să fie dus înapoi la Conciergerie.

Pe stradă se strînsese o mulţime enormă.

Bărbaţii care stătuseră în sală, veniră în mijlocul mulţimii.

Pretutindeni se vedeau mici grupuri, care vorbeau şi discutau cu violenţă.

— Jos cu Danton ! La eşafod !

Sute de mii de oameni se mişcau pe stradă.

— Jos cu Danton, la eşafod !

Mereu se auzea acest strigăt.

Urlînd şi strigînd, o mulţime enormă înconjura palatul în care se ţinea şedinţa Convenţiei.

— Jos cu Danton !

Deodată se făcu linişte.

Cu greu, cîţiva membri din Convenţie îşi făcură loc prin mulţime pentru a putea lua parte la şedinţă.

Deodată, apăru un bărbat slab cu nişte ochi negri care străluceau ca nişte vîrfuri de pumnale.

Era Maximilian Robespierre, rivalul temut al lui Danton.

-- He, he, Robespierre !, se auzi în mulţime.

-- Ura Robespierre !

— Hei cetăţene, vorbeşte pentru noi la Convenţie !

— Da, Robespiere să vorbească pentru noi, el e cel ales pentru asta !

— Ura Robespierre !

— Trebuie să dea în judecată pe Danton !

— Danton trebuie să cadă ! Jos Danton !

Fioroase ajungeau strigătele pînă la bărbatul solitar care stătea pe treapta cea mai de sus a scării palatului cu braţele încrucişate şi nemişcat, privind mulţimea care striga.

Deodată faţa lui Robespierre se animă.

— Da, cetăţeni ai Franţei, vreau să fiu avocatul vostru !, strigă Robespierre cu ochii lui negri strălucitori plini de ură. Acum mă duc la Convenţie, pentru a acuza pe trădătorul poporului, Danton ! Ajutaţi-mă, cetăţeni ai Franţei !, vă voi elibera pentru totdeauna de jugul care v-a apăsat atîta timp !

Un strigăt asurzitor ieşi din mijlocul mulţimii.

Robespierre înclină capul ca semn de înţelegere. Apoi păşi prin portalul deschis spre acea memorabilă şedinţă, în care cei doi duşmani de moarte şi rivali, Robespierre şi Danton, trebuiau să-şi dea lupta cea din urmă.

Capitolul 233

CĂDEREA LUI DANTON

O iritaţie febrilă domnea între membrii Convenţiei. Răzvrătirea domnea pe străzile Parisului, şi toţi strigau că evenimente grave vor avea loc.

Îndată după deschiderea şedinţei şi intrarea în ordinea de zi, Robespierre se ridică. Cu o privire sobră şi fanatică măsură el pe Danton, care şedea tocmai în faţa lui.

Un surîs ironic flutura pe buzele lui Danton. Acesta conştient de puterea şi elocinţa lui, se simţea sigur şi apărat contra atacurilor lui Robespierre.

— Ascultaţi-mă, cetăţeni ai Franţei !, începu Robespierre după ce i se dăduse cuvîntul de către preşedintele Convenţiei, lucruri nemaiauzite se petrec în bunul nostrul oraş Paris ! Cu spaimă şi groază am aflat că unul din cei mai de samă şi mai buni patrioţi ai noştri, Enric Sanson, Călăul din Paris, a fost arestat contra legii şi a dreptăţii !

Danton se ridică.

— Te înşeli, cetăţene Robespierre !, strigă uriaşul cu o voce puternică. La porunca mea, în numele Franţei, a urmat arestarea vinovatului ! Cum mi s-a spus, tribunalul s-a pronunţat deja, şi l-a găsit vinovat, condamnîndu-l la moarte. Mîine, Enric Sanson va fi executat !

— O timpuri, O moravuri !, strigă Robespierre cu aprindere. Pînă cînd, Danton, vei continua să abuzezi de răbdarea Franţei ? Convenţia este adunată ea priveşte cu linişte infamiile pe care le comite un singur om. Conducătorii acestei ţări îi cunosc infamiile şi el mai trăieşte ? ! Condamnarea lui Sanson prin creaturile lui Danton, este o crimă strigătoare la cer ! Nu ! Sanson este un om de treabă, un patriot şi nu un trădător, nu un tiran mizerabil, ca alţi oameni !

— Cum ?, strigă Danton, ridicîndu-se în toată mărimea lui impunătoare, pe cînd o furie aprinsă se vedea pe

fața lui. Îndrăznești mizerabile, mișelule Robespierre, să mă faci suspect pe mine ? ! Tremură de mînia mea !

— Auziți cetățeni ai Franței !, strigă Robespierre. Danton erou ! Te-ai declarat pentru moderație și corpul tău puternic a trebuit să acopere slăbiciunea sfaturilor tale, sub aparența ta de om de stat, se ascundea inima ta răzbunătoare, ambițioasă și falsă ! Nu ești vinovat, oare, că ai adus pe eșafod prietenii patriei sub pretexte ridicole. Cetățean îngrozitor ! Ai jurat nimicirea patriei ! Ultima ta mișelie, arestarea lui Sanson, întrece toate ! Acuma trebuie să te justifici dacă poți ! Dar nu aici, în mijlocul acestei înalte adunări de care ești nedemn, ci în fața tribunalului ! Acolo te vei justifica cu instrumentele tale. Camille Desmouline, Hérault de Séchelles, Lacroix și Philippeaux !

Un murmur teribil se auzi. Robespierre, numea în mînia lui, cele mai însemnate nume din membrii Convenției.

Toți erau cunoscuți ca purtători ai politicii lui Danton.

— Cetățeni ai Franței ! Îndrăznește să mă atace în așa mod nemeritat aici, unde își are ațintiți ochi, toată Europa ?!, strigă Danton. V-am devotat toată viața mea pentru fericirea patriei ? Am cruțat eu pe prietenii mei cînd a fost vorba de libertate, egalitate și fraternitate ? E adevărat printr-o mare de sînge ; dar v-ați purificat cetățeni ai Franței în acest sînge fumegînd ! Nu eu v-am dat republica ? N-am zdrobit capul șarpelui regalității ? O, voi cetățeni ai Franței, puteți voi răbda ca să fiu calomniat astfel în mijlocul vostru, de un trădător smintit ?

— Calomniator ești tu !, strigă Robespierre. Ascultați, cetățeni ai Franței ! Se laudă monstrul că v-a dus printr-o mare de sînge ! Dar al cui sînge a fost vărsat ? Al fraților, al tovarășilor noștri ! Pe cine altul l-ai trimis la eșafod — monstrule, care profanezi numele Franței — decît pe ficele, mamele, tații și fii noștrii ? !

— Ascultați pe monstrul !, strigă îndată Danton, pe cînd o furie nebună strălucea în ochii lui, doar el a fost mereu lîngă mine, el care a fost mai înainte prietenul meu intim, devine acuma acuzatorul meu. El s-a bucurat

de vărsările de sînge !, şi vă spun azi : Vai de Franţa, cînd va veni ziua ca acest monstru setos de sînge să ajungă la putere !

Un mumur ameninţător se auzi.

Membrii Convenţiei păreau a-şi fi format o părere, pe cînd ascultaseră pasivi cuvîntările celor doi rivali.

Partizanii lui Robespierre, cu Saint-Just în cap, abia văzuseră energia teribilă cu care şeful lor ataca pe Danton, şi începură a se răspîndi în toate colţurile sălii, discutînd cu membrii Convenţiei, pentru a-i influenţa.

— Ascultaţi-mă, cetăţeni ai Franţei !, strigă duşmanul de moarte al lui Danton, nu ascultaţi pe acel prefăcut care cu vorbe frumoase caută să vă cîştige, pe cînd în inimă are trădarea ! Adevărat că ieri a fost executată Maria Antoinetta, dar nu uitaţi În acelaşi ceas a fost răpit micul Capet !

Iar se auzi murmur în sală. Toţi se îngrămădeau în jurul lui Robespierre. Toţi zîmbeau, parcă vorbele pe care le va spune acuma Robespierre vor decide situaţia.

— A fost răpit micul Capet, de către Danton, pentru a putea odată domni ca regent în numele puterilor străine.

Un strigăt nebun de furie ieşi din pieptul lui Danton.

— Trădător neruşinat ! Pătezi sfînta noastră limbă maternă, cu aceste acuzaţii nebune ale tale ! ! !, bîigui Danton.

El sări în sus şi se repezi cu o energie sălbatică la Robespierre. Uriaşul Danton ar fi zdrobit, desigur, pe bărbatul mic, slab. O furie nebună îl cuprinse pe cel ce fusese aşa de teribil acuzat.

Dar Robespierre rămase liniştit pe loc.

— Nu mă atinge, urîciosule trădător de patrie ! Cetăţeni ai Franţei ! Puteţi suferi să fiu ofensat şi omorît pentru iubirea mea de patrie ? !, strigă Robespierre simţind situaţia avantajoasă pentru dînsul.

Un murmur înăbuşit, ameninţător, se ridicase în mijlocul membrilor Convenţiei.

— Mizerabile ! Pungaşule !, era tot ce putea murmura Danton în sunete întrerupte.

— Cer aprobarea asupra propunerii mele !, striga Robespierre. Danton şi prietenii lui sînt vinovaţi de înaltă

trădare ! Să-i ducă înaintea tribunalului revoluţionar ! În numele egalităţii, fraternităţii, libertăţii, vă conjur cetăţeni şi deputaţi ai Franţei, să votaţi pentru propunerea mea !

— La eşafod cu el !

— Jos Danton ! Jos tiranul !

Astea erau injuriile strigate, pe care le auzea guvernantul.

Robespierre era salutat cu entuziasm de mulţime.

În acelaşi timp, intrară în coridoarele întunecoase ale Conciergerei.

Capitolul 234

ENRIC SANSON — ELIBERAT !

Sanson se afla în sala celor condamnaţi la moarte.

Înainte de a fi putut afla ceva de la temnicer, se întîmplă un lucru de necrezut.

Bărbatul care-l arestase şi-l condamnase pe Enric Sanson, intră ca prizonier în sala celor condamnaţi la moarte.

„Danton, mizerabilul, un prizonier al Convenţiei, arestat ca şi mine ! Fii binevenit la moarte, monstrule !"

Danton aruncă o privire asupra lui Enric Sanson.

Robespierre privi cu răceală pe duşmanul lui de moarte. Apoi privirea lui căzu cu surprindere asupra lui Enric Sanson.

— Uită-te la gîtul de taur al acestui mizerabil de Danton ! Va fi o plăcere să laşi pe dînsul, cuţitul ghilotinei ! În numele poporului francez, declar nulă sentinţa ! Du-te şi fă-ţi datoria.

Enric Sanson rămase ca împietrit.

— Cum, mă eliberezi ?, spuse el, tremurînd de bucurie. Îmi daţi viaţa înapoi, cetăţene Robespierre, cum să vă mulţumesc ? !

Enric Sanson, beat de bucurie şi fericire, cu paşi şovăitori, plecă din sală.

Capitolul 235

ADESEORI SE ÎNTÎMPLĂ LUCRURI NEAŞTEPTATE...

Curajosul pitic Perkeo, sfîrşise deja partea cea mai grea din sarcina lui. Acuma nu mai era greu să elibereze pe Lili şi pe micul prinţ al Franţei.

Puţin mai tîrziu, fu deschisă ascunzătoarea. Respirînd adînc, Lili ieşi din încăperea întunecoasă. Micul prinţ adormise. Acuma se deşteptă şi începu să plîngă.

— Dumneata eşti Perkeo ?, întrebă Lili.

— Da, desigur, eu sînt !, mulţumesc lui Dumnezeu că am reuşit să vă scap, domnişoară Lili, zise piticul răguşit.

— Ah, Dumnezeule !, ce s-a întîmplat ?, şopti tînăra fată. Am auzit atîtea lucruri în ascunzătoare ! Unde-i Enric, logodnicul meu ?

— Ah, Doamne, nu mai întreba ! Bunul nostru stăpîn, Călăul din Paris, este arestat !

— Arestat ? ! Dumnezeule !, bănuiala mea nu m-a înşelat !, şopti Lili. Iubitul meu arestat ! Sub ce acuzaţie ?

— Asta, n-o ştiu nici eu !, căută s-o liniştească piticul. Dar aşa de uşoară n-o fi acuzaţia, deoarece şi stăpîna mea Orfelia a fost arestată !

Vocea piticului tremura. Lacrimile începură a curge pe obrajii lui gălbejiţi.

— Orfelia, îngereasca Orfelia, arestată ?, murmură Lili.

— Să nu ne văităm, trebuie să facem ceva !, murmură piticul. Cît se poate de repede, trebuie să părăsim casa ! Cine ştie dacă nu se deşteaptă sântinelele şi atunci sîntem pierduţi !

— Bine, să plecăm cît mai repede.

Lili îl urma cu copilul. Ea sfătui pe micul prinţ să tacă. Copilul înţelese primejdia. De aceea aproape îşi opri respiraţia.

În curînd erau în aer liber şi peste cîteva secunde, părăsiră casa şi se îndreaptă spre Paris pentru a ascunde acolo cît se poate mai bine pe micul prinţ.

Capitolul 236

DANTON ŞI PRINŢESA ADELLA

Înainte de a ne ocupa mai departe cu soarta eroinei noastre Lili, trebuie să ne mai întoarcem odată la Adella de Barry.

Am lăsat pe Adella în momentul cînd alergase la Danton pentru a-l face să aresteze pe Enric Sanson, Călăul din Paris. Aceasta se întîmplase puţine ceasuri după executarea nenorocitei regine Maria Antoinetta.

Pe cînd prinţesa era încă la Danton, i se anunţă guvernantului, răpirea micului prinţ al Franţei, din Temple.

— Cu orice preţ trebuie găsit acest mic Capet ! Duşmanii mei mă vor bănui a fi în înţelegere cu partizanii regalişti !, strigă guvernantul.

Adella ascultase uimită, dar înţelesese, după raporturile ofiţerilor, că răpitoarea nu putea fi decît Lili, care singură vizitase pe regină.

— Ascultă-mă, Danton ! E vorba de micul Capet ! Cred că ştiu unde se află !, murmură prinţesa.

— Ha, dacă mă pui pe urma micului Capet !, strigă el. Îţi voi da, după mine, cea mai mare putere în Franţa.

Ea se aplecă la urechea lui, şi-i povesti tot ce bănuia în privinţa răpirii prinţului.

Ochii lui Danton începură a străluci, faţa lui deveni din ce în ce mai triumfătoare ! Nici o îndoială, copilul a fost răpit cu înţelegerea lui Enric Sanson ! În orice caz, copilul se afla în casa Călăului.

Ce-i drept, Enric Sanson fu arestat, dar Orfelia sora Călăului, fu eliberată pe drum. Lili şi micul prinţ nu fuseseră găsiţi cu toate cercetările minuţioase din casa Călăului.

Danton îi aruncă o privire sălbatică.

— De unde ştii ? Crezi că ofiţerul nu şi-a făcut datoria ? ! Ne-ai dus pe o urmă falsă blestemato !, strigă atotputernicul.

— Opreşte-te Danton ! Nu mă insulta !, strigă prinţesa. Ascultă-mă ! Ştiţi că mai înainte, am fost intimă cu

Călăul din Paris. Atunci mi-a spus că în pivniţa lui sînt diferite ascunzători secrete. Într-una din acestea, trebuie să fie Lili !

— Bine !, spuse Danton, du-te acuma în tovărăşia acestui ofiţer ! Sileşte-te să pui mîna pe acea femeie nerușinată şi pe micul bastard !, răsplata nu-ţi va lipsi !

Cînd ajunseră la casa Călăului, ofiţerul scoase un strigăt de mînie. El găsi pe gardiştii municipali dormind la intrare, sforăitul lor arăta că nu vor putea fi deşteptaţi aşa de uşor. În zadar îi zgîlţîia ofiţerul.

Apoi se coborî împreună cu prinţesa în pivniţă, unde Adella îi arătă ascunzătoarea deschisă, din imprudenţa lui Perkeo.

— Drace !, aici trebuie să fi fost !, strigă ofiţerul furios. Văd gaura asta pentru prima oară.

— Da, aici ! uite se mai vede pe paie urma capului ei ! A scăpat ! Iar a scăpat !, strigă Adella furioasă. Unde o fi mizerabila ?

— O idee, zise ofiţerul. Trebuie închise toate porţile Parisului şi bine păzite ! Nimeni nu trebuie să iasă pînă vom pune mîna pe Lili şi pe bastardul regal !

— Desigur, ai dreptate !, murmură Adella.

Ofiţerul plecă. Adella se întoarse la palat, unde speră să-l găsească pe Danton.

Dar ziua trecu şi Lili nu fu găsită. A doua zi, Danton fu arestat.

Capitolul 237

O REVEDERE VESELĂ...

Cu băgare de seamă, Perkeo condusese pe Lili cu gingaşul prinţ în braţe, pe străzile lăturalnice ale Parisului.

Deodată, Perkeo strigă cu o expresie de uimire.

— Doamne, ia uită-te domnişoară !

El arătă la o grupă de femei, care veneau repede pe strada cea strîmtă şi păreau a veni drept spre Lili şi spre copil.

— Sfinte Dumnezeule, asta e doar stăpîna mea !, spuse Perkeo.

— Da, da, Orfelia este !, şopti Lili care nu ştia dacă trebuia să se bucure sau să se sperie.

Fără voie, Lili se ascunse la intrarea unei case.

— Du-te înainte la Orfelia ! Spune-i că sînt aici !

Piticul dădu din cap şi porni înainte cu picioarele lui strîmbe.

În adevăr era Orfelia. Tocmai eliberată de gardiştii municipali, femeile o duseră într-o stradă lăturalnică, să scape de urmăririle soldaţilor.

Femeile erau aşa de îngrijorate pentru Orfelia, încît nici nu băgară de seamă pe Lili.

— Dumneata eşti buna mea stăpînă !, striga piticul plin de bucurie.

— Da, eu, sînt iarăşi liberă !, murmură Orfelia, dîndu-şi părul la o parte de pe frunte şi privind pe pitic. Dar cum ai ajuns aici, nu înţeleg. E totul adevărat ? Vă mulţumesc, prietenelor !, murmură Orfelia, adresîndu-se femeilor, încercînd în zadar să surîdă. Vă mulţumesc pentru iubirea voastră.

În curînd Orfelia se afla singură cu Perkeo într-o stradă lăturalnică.

— Mulţumită Domnului, să te văd stăpînă !, şopti piticul sărutînd din nou mîinile Orfeliei. Gîndeşte-te, am reuşit să eliberez pe Lili şi pe micul prinţ ! Sînt aici aproape !

— Ce spui ! Eşti un om de treabă şi credincios !, murmură Orfelia iritată. Dar nici un moment, Lili nu trebuie să mai rămînă la Paris !

— Ba da, stăpînă, da !, zise îndată piticul. După cum am auzit, sînt deja toate porţile Parisului păzite !, nu se vorbeşte de altceva, decît de răpirea prinţului ! Îndată ce Lili va îndrăzni să treacă bariera va fi arestată !

— Dar unde s-o ducem pe nenorocită ?, murmură Orfelia.

— Cred c-ar fi bine s-o duc la locuinţa cetăţeanului Michon !, zise Perkeo el este un bărbat de treabă, credincios regalist !

— La Michon ! Da, fă asta !, şopti tînăra fată aprobînd din cap.

Sub conducerea lui Perkeo cele două fete, care se îmbrăţişară plîngînd, plecară spre casa lui Michon care-i primi foarte ospitalier.

Capitolul 238

CALAUL SE ÎNTOARCE ACASĂ

Bucuria lui Enric Sanson cu ocazia eliberării din închisoare, era de nedescris. Încă nu-i venea a crede că scăpase de la moarte sigură şi se afla liber pe străzile din Paris.

Dar unde se afla Lili? Unde rămăsese micul prinţ al Franţei? El se mîngîie în cele din urmă că aceştia vor fi scăpat cu ajutorul lui Perkeo.

Enric Sanson plecă pe străzile Parisului, cufundat în gînduri adînci.

Deodată, se simţi tras de mînecă.

Sanson se întoarse repede, dar mare fu mirarea lui, cînd zări pe piticul Perkeo.

Enric Sanson voi să-l întrebe cu glas tare, dar acesta puse degetul la gură.

— Nu aci stăpîne, nu aci !, şopti el. Urmează-mă neobservat de nimeni ; şi eu te voi conduce la Lili şi la iubita mea stăpînă !

Întocmai ca în vis, Enric Sanson urmă pe pitic şi intră condus de acesta în casa cinstitului cetăţean Michon care oferise cu plăcere găzduire fetelor şi micului prinţ al Franţei.

Revederea îndrăgostiţilor fu foarte duioasă. Lili alergă spre iubitul ei cu braţele deschise. Apoi se simţi cuprinsă de braţul puternic al lui Sanson care-i acoperi gura cu sărutări înfocate. Nimeni din asistenţi nu cuteza să-i întrerupă.

De asemenea şi Orfelia salută în mod călduros pe fratele ei. După ce vorbiră mai mult împreună, se deciseră a lăsa pe Lili şi pe micul prinţ, deocamdată la familia Michon. Apoi cînd Enric Sanson trebui să plece acasă, îl însoţi Orfelia. La braţ merseră fratele şi sora prin străzile Parisului. Enric Sanson se simţea mişcat adînc. El nu putea povesti îndeajuns sorei sale, cîte sentimente îi treceau prin inimă. Ajuns acasă, Enric Sanson găsi vestea neplăcută de la Fouquier-Tinville, acuzatorul public.

— Bah !, zise el, cîinii care latră, nu muşcă. Fouquier-Tinville să se păzească la rîndul lui, să nu-şi piardă capul pe ghilotină.

Capitolul 239

ÎN FAȚA JUSTIȚIEI

Danton, care făcuse atîtea jertfe pentru poporul francez, suferea acum în închisoare, era o viitoare pradă a ghilotinei. Nimeni nu voia să întreprindă ceva împotriva lui Robespierre, din contră toți partizanii lui Danton trecură cu aceeași lingușire de partea puternicului Robespierre.

Judecata contra dantoniștilor fu zgomotoasă și făcu efect asupra juraților care erau de acord deja dinainte cu sentința la moarte împotriva lui Danton.

— Îți retrag cuvîntul, cetățene Danton !, strigă președintele. În numele legii fac cunoscut că toți acuzații judecați astăzi, sînt condamnați la moarte pe eșafod !

Un murmur surd se auzi în sală.

Ședința se ridică. Fouquier-Tinville se îndrepta fără întîrziere spre Conciergerie. Pe drum el trimise un mesager la Enric Sanson.

— Dați de știre Maestrului Sanson !, zise Fouquier, ca să fie gata mîine de a tăia capul altora. Să se grăbească pînă-i va veni și lui rîndul !

În dimineața zilei următoare Enric Sanson porni la Conciergerie pentru a-și îndeplini funcția cea tristă față de Dantoniști. Cînd trecu prin porțile închisorii, el suspină adînc. Era groaznic gîndul de a duce atîția oameni din viață către moarte.

Pe de altă parte, erau cei mai înverșunați dușmani ai lui, cei care trebuiau să moară astăzi.

Sala condamnaților la moarte era deja plină de gardiști. După o jumătate de oră, trecu un bărbat prin rîndurile gardiștilor. Era unul dintre condamnații la moarte, Chabot. Nenorocitul era foarte abătut, abia putea să umble. Părea foarte surprins, văzîndu-se singur între soldați în fața Călăului.

— Unde sînt ceilalți ?, murmură el cu voce nesigură.

În acest moment se apropiară calfele Călăului, îl legară și îl siliră să stea jos pentru a-i tunde părul.

Înainte de a fi isprăvit cu acesta, intră un al doilea condamnat, era Bazire.

Chabot se ridică și alergă înaintea nefericitului tovarăș. El îl sărută și plîngea cu lacrimi amare.

Apoi veniră pe rînd ceilalți condamnați. Unii dintre aceștia se aflau într-o agitație nebună. Deodată se auzi un zgomot. Era glasul puternicului Danton care striga.

— Nu-mi pasă de judecata voastră ! Nu vreau să aud nimic, strigă el funcționarului din cancelarie care-i citi pînă la urmă sentința. Pe noi, revoluționarii, ne va judeca lumea viitoare !

Danton se lovi cu pumnul peste frunte.

— Blestemat fie acela !, exclamă el, care își dă viața pentru ideile mari.

Apoi strigă :

— Împlinește-ți meseria, cetățene Sanson !

Enric fu cuprins fără voie de un tremur. I se părea nelogic să-și îndeplinească meseria față de acest om mare, decăzut.

— Eu văd că tremuri ! Îți e frică poate de mine ? Crezi tu c-am uitat că trebuia să fii executat tu astăzi în locul meu ? Ei acum desfătează-te la vederea nenorocirii mele, tu, prostule !

— Nu mă desfăt la nenorocirea dumitale !, răspunse serios Enric Sanson, că ai vrut să mă nimicești cu toate că nu ți-am făcut nici un rău, aceasta să ți-o ierte Dumnezeu, după cum ți-o iert eu !

Danton îl privi lung ca și cum ar fi vrut să-l pătrundă pînă în adîncul sufletului.

— Te rog cetățene Sanson, fă-ți datoria !, zise Danton, cu o nemaiauzită duioșie în voce.

În acest moment fu adus Camille Desmoulins.

— O Doamne, să mor ! Așadar este adevărat că trebuie să mor !, strigă vestitul orator, care pierduse orice energie bărbătească în fața morții. Trebuie să mă despart de iubita soție și de copil. O, Leonoro, soție iubită. Cît de drept ai vorbit, prevenindu-mă, cînd mă aflam în deplină putere !

În acest moment calfele apucară, la un semn al lui Sanson, pe Camille Desmoulins pe la spate. Acesta scoase un țipăt nebun.

— Liniștește-te, cetățene Desmoulins, trebuie să ne facem datoria !, căută să-l liniștească Sanson.

Dar nenorocitul se trîntea pe jos, plîngea, se zbătea, făcea spume la gură ca un nebun.

Danton privea cu fruntea încreţită la mişcările tovarăşului său de soartă. Apoi se apropie de dînsul.

— Lasă pe aceşti bărbaţi să-şi împlinească datoria !, zise el într-un ton serios. Ei nu-şi fac decît datoria. Dar tu ai trăit ca un bărbat şi tot astfel trebuie să mori ! Lacrimile sînt treburi femeieşti. Noi trebuie să murim pentru cauza noastră.

În acest moment lacrimile începură a curge din ochii nefericitului.

— O, Leonoro, iubita mea soţie ! Vino la mine !, strigă el.

Enric Sanson era palid de emoţie. Execuţia duşmanilor săi, îl atingea pînă în adîncul inimii.

— Înainte, strigă secretarul Ducray către Enric.

Afară în curte erau trei care. În carul dinti se urcă Danton, Herault de Sechelles, Camille Desmoulins şi Filipeaux.

Enric Sanson se aşeză lîngă banca pe care luase loc Danton şi Camille Desmoulins.

Însoţiţi de gardieni municipali, porniră spre eşafod.

Capitolul 240

SUPLICIUL

Să ne reîntoarcem spre Adella de Barry. Noi am părăsit-o în privinţa Călăului, nebună de necaz, cînd se convinsese că Lili cu micul prinţ fugise de acolo. Astfel Adella se reîntoarse în palatul unde avea locuinţa.

Danton puse un premiu mare pentru prinderea lui Lili.

La toate colţurile de stradă erau lipite afişe pentru readucerea răpitoarei şi a prinţului.

— Oare nici un mijloc să nu ducă la izbîndă ?, se întreba prinţesa aprinsă de furie.

Imediat după aceasta se auziră paşi, şi mai mulţi soldaţi intrară în odaie, aducînd în mijlocul lor pe un ţăran.

Nu era altcineva, decît Sulpitz.

După un interogatoriu aprins, el declară prinţesei că nu ştie nimic despre locul unde se află Lili.

— Ascultă-mă !, zise prințesa, apropiindu-se de speriatul țăran, îți promit un premiu de o mie de franci, dacă îmi vei descoperi locul unde se află Lili, în caz contrar îți va sta capul unde îți stau picioarele !

Țăranul se înfioră.

— Da, da !, murmură el, voi face toate încercările. Și ieși din cameră înclinîndu-se de mii de ori, urmat de soldații municipali.

În ziua următoare, Adella se deșteptă într-o agitație ca de friguri. Ea aflase deja din gura lui Danton că Enric avea să fie dus în fața tribunalului revoluționar.

Danton asigură pe Adella că Sanson va fi condamnat.

Trecură ceasuri lungi de nesiguranță. Adella primea vești printr-un mesager de la Conciergerie, despre mersul procesului.

Astfel, ea află și despre apărarea eroică a lui Sanson.

În cele din urmă veni mesagerul și-i anunță condamnarea la moarte a lui Sanson. Odată cu condamnarea lui Sanson se răscoli liniștea din sufletul ei.

Ciudat, în acest moment, Adella auzi niște zgomote îngrozitoare dinspre piața Unirii. Ea ascultă reținîndu-și suflarea. Aceste strigăte păreau a fi ridicate împotriva lui Danton. Dar nu !, își zicea prințesa, cine ar îndrăzni să ridice măcar un deget contra atotputernicului Danton, dar încă să-l înjure ? !

Adella se dădu îndărăt de la fereastră ca mușcată de viperă.

Mare Dumnezeule !, era adevărat ceea ce vedea cu ochii. Danton cu mîinile legate la spate, însoțit de adepții săi și de gardiști municipali, ieșea de la Convenție, străbătînd drumul prin mulțime spre Conciergerie.

Ca paralizată, abia în stare de a gîndi, se tîrî de lîngă fereastră, orbită de acest groaznic spectacol.

— Cum ? Danton, ministrul, este prizonier ?, strigă prințesa ca ieșită din fire.

Uimită, prințesa se duse în camera ei. Din nou se apropie de fereastră, și zări transportul arestaților în frunte cu Danton. În acest moment prințesa își pierdu cunoștința și căzu la pămînt. Cu greu își reveni la viață. Fața îi devenise cenușie. Ochii îi erau îngropați în orbite și ardeau într-un foc mistuitor.

— Ce-i de făcut acum ?, murmură prinţesa. Robespierre mă urăşte, o ştiu prea bine ! El mă privea întotdeauna în mod ciudat. Şi negreşit, va căuta să mă nimicească pentru că sînt prietena lui Danton.

Deodată se deschise uşa şi intră Nappier, servitorul din tribunal.

Prinţesa stătu cîteva secunde nemişcată în faţa lui Nappier.

— Totul este pierdut !, şopti acesta, fiecare trebuie să-şi scape pielea. Robespierre a eliberat pe Enric Sanson, imediat ce Danton a fost adus în Conciergerie.

— Sanson e liber !. murmură Adella cu ochi sticloşi.

Nappier ieşi repede din odaie iar Adella căzu jos pe scaunul ei. Apoi strîngîndu-şi toate puterile se precipită spre uşă, dar se dădu înapoi îngrozită. Lîngă uşă se afla Maximilian Robespierre, puternicul Franţei. Cu o privire pătrunzătoare, el fixă pe prinţesă. Adella rămase nemişcată. Fiecare fibră din corpul ei tremura.

— Graţie !, şopti prinţesa, fie-ţi milă de mine ! Nefericita credea că i se apropiase ultimul moment.

Un surîs ciudat apăru pe buzele lui Robespierre.

— Numai cu o condiţie te voi graţia !, şopti el cu glas abia inteligibil.

— Vorbeşte !, vreau să fac totul !, murmură Adella ca ieşită din minţi.

— Să fii a mea, cu totul a mea ! Mă înţelegi bine ? Aşa îţi voi dărui viaţa !

— Ei bine !, zise Adella, am numai o condiţie şi pe aceasta va trebui să mi-o îndeplineşti. Să revoci graţierea lui Enric Sanson şi imediat ce capul lui va cădea pe eşafod, atunci voi fi cu totul a dumitale.

— Femeie orbită !, strigă Robespierre cu dispreţ, Enric Sanson trăieşte şi va trăi. Păzeşte-te ca el să nu-ţi taie ţie capul !

Ofensată şi ruşinată pînă în adîncul inimii, Adella căzu în genunchi. Cu frica morţii în inimă, nefericita şopti

— Da, mă voi supune atotputerniciei dumitale.

Robespierre ieşi din cameră.

— O, această ruşine groaznică !. spuse Adella. În loc de a triumfa, am căzut mai jos decît cea mai dezonorată femeie de stradă !

Apoi căzu leşinată.

Capitolul 241

DRUMUL DANTONIȘTILOR SPRE EȘAFOD

Am părăsit pe dantoniști pe cînd mergeau spre eșafod. Privirile tuturor se fixară asupra primului car, în care se aflau Enric Sanson, Danton și Camille Desmoulins. Ciudat, mulțimea care ceruse ieri moartea lui Danton, era acum tăcută. După o scurtă trecere de timp ajunseră în piața Grevei. Danton își aruncă privirea asupra eșafodului, dar nici o schimbare sau frică nu i se arătă pe față.

— Nu fi slab Danton !, își zicea el, pe cînd cobora din car.

Calfele înconjurară pe condamnați. Enric Sanson urcă cel dintîi scările eșafodului. Mai întîi fură executați, cei mai însemnați dintre Dantoniști. După ce căzură deja opt capete, veni rîndul lui Camille Desmoulins. Mai liniștit de cum se aștepta Sanson, Desmoulins urcă scările spre platformă.

Desmoulins văzu securea plină de sînge și strigă :

— Aceasta este recompensa, popor al Franței ? Astfel mulțumești. tu, bărbaților care își varsă sîngele pentru tine ? Apoi fu legat pe scîndură și spunînd „Leonoro te voi revedea în cer", își dădu sufletul sub cuțit.

Apoi veni Herault de Lechelles. După acesta urmă Danton fără a fi chemat.

Calfele legară deja pe Herault, pe cînd Danton se apropia ca să-l îmbrățișeze. Dar din cauză că Sechelles era deja legat, Danton nu-i putu spune ultimul adio.

— Voi proștilor, exclamă Danton cu un rîs sălbatic către calfele Călăului, poate vreți să opriți capetele noastre să nu se sărute nici în coș ? Apoi Danton privi moartea amicului său cu un calm supraomenesc. Coșul încă nu era golit și nici securea ștearsă de sînge, și Danton păși înainte.

— Nu uita Călăule, să arăți capul meu mulțimii, căci astfel de capete nu vor vedea în fiecare zi. Apoi se întoarse cu spatele spre mulțime și se aruncă pe scîndura fatală.

— Înainte, înainte !, grăbiți-vă !, strigă el, mi-e scîrbă de această viață, cea mai mare prostie pe care o poate face cineva, este de a se naște pe lume !

Cuțitul căzu. Danton, marele și puternicul Danton în fața căruia tremurase Franța întreagă de atîția ani, era un cadavru !

Enric Sanson porni spre casă foarte obosit fizicește. Deodată se simți apucat de braț și văzu în fața-i pe un necunoscut.

— Contele Leranda, începu acesta, îți amintești de jurămîntul dumitale ! El te așteaptă astă noapte la orele unsprezece ! Fii gata de a urma pe mesagerul care va veni să te conducă la dînsul !

— Într-adevăr, am jurat contelui Leranda cu un jurămînt sfînt !, murmură Enric Sanson, negreșit că îl voi ține. Dar totuși trebuie să vin numaidecît, în astă seară ?

— Contele a poruncit și va trebui să te supui !, zise trimisul necunoscut. Așadar, să-i raportez că veți veni ?

— Ei da, spune contelui Leranda că sînt gata a-mi ține jurămîntul !, zise Călăul nemulțumit, dar...

El se opri, căci mesagerul dispăru ca prin farmec.

Enric Sanson își dirijă pașii repezi spre locuința lui.

Capitolul 242

DEMASCAREA JUANITEI

Acum să ne întoarcem spre Juanita, soŗa geamănă a lui Lili. Juanita fu surprinsă în budoar de către soțul ei, cu iubitu-i, ducele de Orvedo.

Palid de emoție contele Leranda se tîrî la brațul lui Don Pedro înspre camera sa de lucru.

Aici, ei făcură planuri cum să pedepsească pe criminala și adultera soție. Mai multe seri de-a rîndul, don Pedro venea și se închidea cu contele în camera de lucru, aducîndu-i poruncile marelui închizitor în privința pedepsei Juanitei.

Contele Leranda, în durerea-i nebună, lăsă părintelui să-i repare onoarea pătată.

Apoi urmă o scenă îngrozitoare între soți. Juanita începu să înjure în modul cel mai barbar. Dar nimic nu-i folosi. Ea fu prinsă și în ziua următoare avea să fie transportată într-o trăsură închisă la Madrid și avea să găsească un sfîrșit groaznic în închisoarea inchiziției.

Dar la miezul nopții, reuși să fugă din castel. Mult timp îi pierdură urma, cu toate că Don Pedro fu însărcinat de însuși marele inchizitor de a o găsi și a o preda pedepsei binemeritate. În cele din urmă, la Paris, ea căzu în mîinile soțului ei. Ea blestemă în modul cel mai crud pe Dumnezeu și întreaga omenire, încît Don Pedro care era neînduplecat în credința sa religioasă, fu nevoit să-i taie limba pentru a înceta cu sacrilegiile. În același timp, i se comunică nefericitei, că din cauza crimelor comise a fost osîndită la moarte.

Restul este deja cunoscut cititorilor noștri. Călăul fu chemat pentru a executa pe Juanita. Dar crezînd că este mireasa sa Lili, și din pricina asemănării, uciderea Juanitei fu amînată pentru un termen scurt.

Capitolul 243

GRIJA PENTRU LILI

Întîmplările groaznice din Paris, care își găsiră sfîrșitul cu executarea Dantoniștilor, distrase puțin mulțimea în privința răpirii prințului. Acum însă după ce mormîntul se închise asupra executaților și Robespierre rămase Atotputernic, se deșteptară deodată mii de presupuneri. Unde se află băiatul ? Cizmarul Simon, al cărui cap era desigur în mare pericol, spumega de mînie. Negreșit, nu putea nega că alergînd să vadă execuția Mariei Antoinetta, lăsase pe băiat singur și ușa deschisă. Din această cauză, demnul funcționar fu arestat. Însuși Robespierre începu a căuta locul ascunzătorii prințului. Căci el știa doar prea bine, că libertatea prințului era un pericol mare pentru republica Franceză.

Porțile Parisului erau mereu păzite. Acuzațiile care fură ridicate în ședința tribunalului împotriva lui Enric Sanson, ajunseră la urechile lui Robespierre.

În primele zile după căderea lui Danton, Robespierre, chemă pe Călău la sine. Negreșit, că și prințesa trebuia să fi contribuit la aceasta, căci Adella nu era femeia care își jertfea onoarea fără să primească ceva în schimb.

Ea știu să semene bănuieli grozave în inima lui Robespierre împotriva călăului, căci ministrul primi foarte rapid pe Enric Sanson.

Enric simți, că în acest moment, numai calm fiind se va putea salva.

— Spune-mi, unde este logodnica ta ?, ea este aci în Paris, o știu prea bine !, numai ea putea să fi răpit copilul !, strigă Robespierre încreţind fruntea.

— Eu nu știu nimic, despre mireasa mea !, zise Enric cu îndrăzneală, și chiar dacă aşi ști nu aş spune-o ! Și afară de asta, este o nebunie de a crede că slaba Lili Miranda, a răpit pe prinţul Franţei !

— Taci !, îi strigă Robespierre, vreau să te cred că nu știi unde se află mireasa ta, dar vai de tine dacă mă vei minți. Pentru a doua oară, nu va apare un Robespierre pentru a te răpi de la moarte ! Acum du-te și fă-ți datoria !

Enric plecă.

Lili se afla în casa familiei Michon, dar nu putea rămîne acolo. Nu, Lili trebuia să părăsească Parisul sub orice chip. Enric Sanson putea procura logodnicei sale un paşaport pe un nume fals. Micul prinţ însă putea să mai rămînă în Paris, pînă ce se vor mai liniști spiritele.

Un loc mai sigur pentru Lili, era numai în satul depărtat de lume, la unchiul ei Louvois. Enric comunică planul său iubitei, dar Lili n-avea mare plăcere de a se întoarce în satul dintre munți. Ea se temea de Millart și comunică această temere logodnicului ei. Enric știu s-o convingă, că acolo era cel mai sigur refugiu pentru dînsa.

În ziua următoare, după convorbirea lui Enric cu Lili, Călăul primi vizita unui ţăran, care i se recomandă cu numele de Sulpitz. Enric nu bănui nimic din povestirile lui Sulpitz, care mărturisi la urmă că nu are altă dorinţă decît să părăsească mai curînd Parisul.

Dar scopul venirii lui Sulpitz la Călău, era de a afla de la acesta locul ascunzătorii lui Lili. Cînd Sulpitz se văzu în faţa statuii dominatoare a Călăului, el îşi pierdu de tot curajul. Dacă Enric ar afla scopul său trădător și s-ar răzbuna ?," se gîndea el. Pe de altă parte, Sulpitz era foarte lacom de a cîștiga premiul promis de prinţesă.

— Așa ?, zise el, Lili Miranda se mai află în Paris, și cît de mult am căutat-o ! Acum nu ne mai stă nimic în cale de a ne reîntoarce. Unde se află fata acuma ?

— Unde se află, nu te interesează, amicul meu, dar că se va întoarce cu dumneata la țară !, zise Enric.

Și cînd să mă întorc la țară cu Lili Miranda ?, întrebă Sulpitz.

— Astăzi !, răspunse Sanson.

Sulpitz se sperie, dar după o scurtă reflexie se gîndi că putea să trădeze pe Lili nu numai în Paris, ci și la țară. Poate că de acolo, va putea stoarce sume mai mari de la Călău, decît acea mie de lei promisă de prințesă. Această intenție înveseli mult pe mizerabil.

Enric Sanson făcu tot posibilul pentru a obține în acea zi pașapoartele necesare pe numele unui țăran Martin și a nepoatei sale Emá. După ce Lili își luă rămas bun de la Enric și de la familia Michon, ea părăsi casa însoțită de Sulpitz. Ei trecură bine barierele și de asemenea ajunseră bine la locul țintei lor.

Trădătorul Sulpitz, se gîndea în timpul drumului, cum să se folosească mai bine de trădarea sa. În cele din urmă se decise să inițieze și pe Millart în istoria aceasta. Sulpitz devenea din ce în ce mai vesel. În fine se apropiară de sat. Cu lacrimi în ochi Lili intră în casa unchiului Louvois. Acesta o primi cu prietenie. Dar pacea de altădată nu putea domni între unchi și nepoată, căci Louvois nu putea ierta lui Lili, că-l părăsise fără știrea lui.

Cuvinte aspre erau la ordinea zilei și Lili plîngea nopți întregi cu lacrimi amare. Cît de mult dorea ea, clipa în care Sanson să se unească cu ea printr-o legătură veșnică.

Capitolul 244

TRĂDĂTORUL

Opt zile mai tîrziu, Sulpitz trecu prin sat. El se apropie de curtea lui Eugen Soner și-l chemă pentru a-i comunica ceva. Între altele Sulpitz îi povesti că Margot Risler este foarte înfuriată împotriva lui, mai ales de cînd i-a făcut rușinea de la bal, lăsînd-o nedan-

sată. Apoi îi povesti că Margot i-a trimis vorbă că îi va face «una la judecată», una şi bună, că-i va trece pofta de furat vînaturi din pădure, căci ea se află în posesia puştii lui de vînătoare.

Eugen îi răspunse cu asprime şi-i întoarse spatele.

— Cum îşi ţine nasul pe sus !, murmură Sulpitz. Lasă că Margot îl va pune la respect şi la răcoare, de asta sînt sigur. Hi, hi, hi ! O să-şi lase el fudulia la o parte !

Un ceas mai tîrziu Sulpitz se apropie de casa forestierului Louvois. Acesta şedea pe pragul uşii.

Lili avea treabă în bucătărie şi nu putea asculta convorbirea lor, dar totuşi tresărea speriată ori de cîte ori auzea pronunţîndu-se numele lui Enric. Ce puteau vorbi amîndoi despre logodnicul ei ?... negreşit că nu de bine !...

Forestierul rămase în ziua aceea acasă. Tăcut îşi luă prînzul. Ochii lui Lili erau mereu înlăcrimaţi. Forestierul îi blestemă pe servitorii săi puşcaşi care în loc să-şi împlinească datoria, stăteau la cîrciumă şi beau.

„Dar, zicea el... în astă noapte vă voi face să simţiţi asprimea mea !“ Cu aceste cuvinte el strînse pumnii ameninţător. Se făcuse ora zece seara. La ora aceasta Louvois obişnuia să se culce.

Lili observă cum unchiul ei se îmbrăcă şi se pregăteşte de plecare.

— Dumnezeul meu, nu cumva vrei să te duci în pădure, unchiule ?, murmură ea.

— Da, zise el, l-am pîndit pe unul care fură vînat din pădure şi vreau să pun mîna pe el !

— Te rog, unchiule, nu te duce !, murmură Lili... inima-mi prezice o nenorocire... te rog, rămîi cu mine.

— Lasă-mă în pace !, îi zise el, mîine vei auzi ce s-a întîmplat... şi acum du-te de te culcă, este deja tîrziu... înainte de zorii zilei nu mă voi întoarce acasă.

Lili începu să plîngă. Ea se aruncă la pieptul unchiului ei.

Pădurarul o respinse imediat. Se întoarse cu spatele la ea şi deschise uşa. El plecă însoţit de cîinii de vînătoare.

Cam pînă la orele două, Lili rămase trează. În fine pe cînd nu mai putea ţine ochii deschişi, Lili se duse în camera ei. Aţipise imediat. Deodată ea fu trezită din somn prin nişte bătăi puternice în uşă.

— Da, da, **vin îndată**, ce s-a întîmplat ?, strigă ea.

— Vino **jos, domnişoară**, te rog, pentru Dumnezeu, îi strigă ajutorul de pădurar. S-a întîmplat ceva în pădure... unchiul dumitale...

— Doamne, ce este cu el ?, întrebă fata speriată.

— Trebuie să fii tare pentru a suporta lovitura de la Dumnezeu, zise ajutorul de pădurar ştergîndu-şi ochii. El a fost un stăpîn foarte bun. Acum o jumătate de oră l-am găsit mort !

Efectul acestei veşti era zdrobitor pentru Lili. Ea îşi acoperi faţa cu amîndouă mîinile şi începu să plîngă.

— O, blestemaţii hoţi de vînătoare l-au împuşcat ca pe o fiară din pădure. Glonţul i-a trecut tocmai prin mijlocul inimii.

Lili rămase cîteva momente ca paralizată. Îşi aduse aminte de ultimele cuvinte pe care le pronunţase Louvois.

El făcuse aluzie la Eugen. Numele lui îl pomenise în ameninţările lui.

Lili îi ceru puşcaşului să o conducă la unchiul ei. Ei merseră cam vreo jumătate de ceas prin pădure.

— Acolo !, zise puşcaşul arătînd cu mîna în partea stîngă. Îl poţi vedea deja de aici.

Lili văzu în dosul cîtorva arbori, în apropierea ei, un corp nemişcat întins pe iarbă. Un fior de gheaţă îi trecu prin tot corpul. Apoi Lili se apropie de cadavrul unchiului ei. Cu un strigăt de adîncă durere căzu ea în genunchi şi-şi împreună mîinile peste piept. O singură privire asupra feţei ca de ceară şi cu ochii pe jumătate deschişi, o făcu să recunoască că unchiul ei îşi dăduse deja de mult sufletul. Mult timp stătu ea în genunchi, apoi îşi veni în fire şi începu să rostească rugăciuni. Apoi se ridică după ce mai întîi închise ochii mortului.

— Cine poate fi criminalul ?, îl întrebă Lili pe puşcaş.

— Hm, să nu te superi domnişoară !, zise el, Sulpitz este un om de nimic, nu poţi pune nici o bază pe vorbele lui, dar aseară l-am întîlnit în pădure, el venea de la unchiul dumitale... aici vorbise despre nişte lucruri ciudate... că, adică Eugen s-ar fi lăudat că ştie el despre un vînat pe care-l va împuşca în astă noapte... dar eu nu cred !, adăugă el cu blîndeţe văzînd ce spaimă o cuprinsese pe Lili.

— Nici nu trebuie să crezi !, îi zise ea repede, nici eu nu cred că Eugen a făcut fapta aceasta.

Trista și posomorîta Lili se întoarse spre casă.

Ajunsă în casa forestierului, ea se tîrî cu greu în cămăruța ei.

Cam pe la amiază sosi o comisie judecătorească la locul crimei. Doctorul raportă imediat că forestierul fusese împușcat pe la spate, căci nimic nu arăta că s-ar fi luptat cu adversarul său. Doctorul indicase și distanța de la care fusese tras glonțul ucigaș. Judecătorul, un bărbat mic și slab, începu să cerceteze locul crimei. Rezultatul era nespus de favorabil. Cam la vreo douăzeci de pași de locul crimei, fusese găsită în iarbă o pușcă de vînătoare, pe care trebuie s-o fi pierdut criminalul. Pușcașul Mathes, care se afla în apropierea judecătorului, observă bine pușca.

— Aceasta este pușca unui hoț de vînătoare și nu-i de mirare că l-a lovit de moarte pe pădurar !

Pușca trecea din mînă în mînă. Era o armă bună iar deasupra-i se afla o plăcuță de nichel pe care era gravat foarte citeț numele „Eugen Soner".

— Cred și eu !, zise pușcașul, este cel mai bogat țăran din aceste împrejurimi, dar și un hoț mare de vînat, cel puțin astfel susținea pădurarul Sulpitz. Țăranul a avut totuși dreptate cînd i-a comunicat ascară pădurarului că Eugen s-a lăudat că împușcă în astă noapte vînatul oprit. Și astfel, pădurarul pentru a-l prinde și-a pierdut viața.

Cîțiva gardiști fuseseră trimiși să-l aresteze pe Eugen. Judecătorul și ceilalți rămaseră aici pentru a transporta acasă cadavrul forestierului.

Gardiștii ajunseră în fața porții lui Soner.

Țăranca Fauchon tocmai dădea grăunțe la pui, iar cînd îi zări pe soldați începură să-i tremure mîinile.

Unul din gardiști se apropie de Eugen care stătea pe pragul grajdului și punîndu-i mîna pe umăr îi zise

— Trebuie să te arestez, te rog să nu te opui !

— Să mă arestezi pe mine ?..., murmură Eugen pălind. Nu m-am gîndit că va merge atît de repede. O, tu pisică falsă și rea !

— Așadar mărturisești că ești vinovat ?

— Eu nu sînt nimic, răspunse Eugen cu încăpățînare, să mi se dovedească mai întîi.

— Lasă că ți se va dovedi. S-a găsit pușca dumitale în apropierea cadavrului.

Țăranca Fauchon rămase ca împietrită. Eugen o consolă asigurînd-o că e nevinovat.

— Ah, nu uita, că în pădure zace forestierul Louvois !, îi zise gardistul.

La auzul acestor cuvinte Eugen fu cuprins de un tremur ușor. Apoi țăranca Fauchon intră cu ei în casă pentru a evita să se strîngă curioșii în curte. Eugen se lăsă să cadă pe un scaun.

Apoi se auziră pocnituri de bice și întreaga comisie judecătorească se opri la poartă. După ce judecătorul aruncă o privire cercetătoare prin casă, se opri în fața lui Eugen.

— Tu ești Eugen Soner ? Această pușcă este a ta ?, îl întrebă el pe Eugen arătîndu-i arma.

Eugen aruncă o privire asupra armei și păli la față.

— Da !, zise el. Arma este a-mea !

— Cu această armă a fost ucis un om astă noapte !

— Se poate Domnule judecător, dar eu n-am fost acela, o jur pe atotputernicia lui Dumnezeu.

El îi explică judecătorului că arma sa a fost la Margot Risler. Țăranca Fauchon aruncă o privire asupra lui Millart care intrase și el acum în cameră. O bănuială groaznică se deșteptă în inima ei împotriva acestui om.

— Ei bine, zise judecătorul, toate vor ieși la lumina zilei. Dacă ești nevinovat se va vedea, dar deocamdată ești prizonierul nostru.

Eugen se întoarse spre mama sa pentru a o îmbrățișa.

— Du-te cu Dumnezeu, Eugen !, murmură ea, el te va proteja. Eu îl cunosc deja pe demonul care este implicat în chestiunea aceasta. Dar Dumnezeu va descoperi misterul acesta negru.

Peste o jumătate de oră Eugen plecă în trăsura comisiei, escortată de gardiști, spre orașul din apropiere.

Țăranca Fouchon se hotărî să o viziteze pe Lili. La vederea tinerei fete prosternate în fața cadavrului unchiului ei, un fel de milă și admirație cuprinse pe femeia de obicei severă. Ea se apropie de fată și îi puse mîinile pe cap în mod de binecuvîntare. Apoi, după ce vizită mortul, se retrase cu Lili în camera de locuit și începură să vorbească despre nenorocirea care a căzut ca un fulger asupra lui Eugen. Lili o asigură că Eugen este nevinovat

și că ea poate jura pentru inocența sa. Cu lacrămi în ochi țăranca îi mulțumi. Apoi după ce o îmbrățișă ca pe copilul ei și o asigură de dragostea ce i-o poartă, ea se îndepărtă pornind spre casă.

* * *

Millart plecă să se plimbe prin pădure. Deodată se auzi strigat. El întoarse capul și-l zări pe Sulpitz.

— Am o veste îmbucurătoare pentru dumneata !, începu Sulpitz, sărmanul Eugen a fost arestat și... el nu este vinovat. M-am gîndit azi de dimineață să mă duc la curtea Soner și să aduc țărăncii Fauchon vestea despre nevinovăția fiului ei, căci vinovatul este...

— Ce spui tu ?, îl întrerupse țăranul.

— L-am văzut astă noapte pe la orele unsprezece pe Eugen venind de la cîrciumă și mergînd spre casă. L-am urmărit pînă a intrat în casă. Deci nu putea fi el criminalul. Pădurarul a fost ucis abia pe la două după miezul nopții. Voi spune aceste cuvinte țărancii Fauchon, de asemenea le voi repeta dacă mi se va cere în fața justiției. Țăranca Fauchon cred că mă va recompensa cu o sută de franci pentru acest serviciu.

— Dar eu îți voi da două sute de franci ca să taci, dar le vei primi în ziua cînd Eugen va fi condamnat la moarte ! !

— Dar, răspunse Sulpitz, vrei în adevăr să faci ca lucrurile să ajungă așa departe ?

Drept orice răspuns Millart bagă mîna în buzunar, scoase cîteva piese de argint și i le dădu lui Sulpitz. Apoi se întoarse și plecă spre casă.

Capitolul 245

ÎN PERICOLUL DE MOARTE

L-am cam uitat pe amicul nostru Pippin ! Cititorii noștri știu deja că el se afla închis în Conciergerie și aștepta să fie dus la ghilotină. Negrul Pippin fu cuprins de o furie nebună văzîndu-se fără nici o scăpare. El

alergă ca un nebun prin celulă. Ceasurile treceau repede, acum era deja miezul nopţii. Încă cîteva ceasuri şi vor veni să-l ia ! Deodată negrul Pippin fu întrerupt din gîndurile sale. I se păru că o pietricică a fost aruncată în ferestruica închisorii. Se apropie de o masă de stejar, puse pe ea un scaun de lemn şi se urcă pentru a se uita prin ferestruica celulei. Dar zadarnic căută să pătrundă cu privirea prin întunericul nopţii, căci nu zărea nimic. Deodată auzi iar o lovitură la geam. Geamul se crăpă imediat. El strînse cu mîna sticla spartă a ferestrei, fără a produce vreun zgomot.

Negrul Pippin nu se înşelase.

Abia deschise geamul că un obiect tare îi şi zbură înăuntru. Totodată negrul Pippin observă la fereastra casei de vis-a-vis pe un bărbat care se aplecase în afară şi aruncase obiectul.

— Pst ! Cine este acolo ?, murmură negrul Pippin.

— St ! Tăcere ! sînt prieteni !, fu răspunsul străinului.

Cît de dulce îi sunară aceste cuvinte. Negrul Pippin n-avea niciodată o inimă simţitoare, acum însă era aproape să plîngă. Coborî de pe masă şi ridică obiectul de pe jos. Spre marea lui bucurie văzu că este o pilă. Pippin începu să pilească gratiile de la fereastră.

Abia isprăvise şi această lucrare cînd necunoscutul îi aruncă o frînghie tare, spunîndu-i s-o lege de fereastră, iar el va lega capătul celălalt al frînghiei la fereastra de vis-a-vis şi astfel îl va putea scăpa. Negrul Pippin urmă sfaturile necunoscutului.

— Eşti gata ?, se auzi întrebarea de vis-a-vis. Prinţesa Adella de Barry a poruncit să te scăpăm !

— Negreşit !, răspunse Pippin care simţi cum frînghia fusese întinsă bine. Cu uşurinţa unei pisici se avîntă Pippin peste fereastră şi cu mîinile agăţate de frînghie începu să avanseze înspre casa de vis-a-vis.

Erau momente grozave pentru criminal.

Încă o jumătate de minut şi drumul anevoios era gata. Cu o săritură îndrăzneaţă negrul Pippin se avîntă prin fereastra deschisă...

Capitolul 246

CRIMA

Enric Sanson acceptă invitaţia contelui Leranda. Luna răsărise deja cînd Enric ajunse cu însoţitorii săi la vila contelui. Enric ajunse lîngă poartă şi era pe cale de a intra, cînd privi din întîmplare în parcul vast care se întindea în jurul vilei. Călăul zări doi păzitori care stăteau la distanţe opuse cu săbiile scoase. Mai departe Enric zări chipul frumos al Juanitei. Asemănarea cu Lili era atît de puternică încît călăul tresări fără voie. Apoi intră nezărit de nimeni în vastele coridoare, de unde auzi nişte voci agitate răsunînd pînă la dînsul. Enric se retrase în dosul unei uşi şi ascultă. Enric recunoscu glasul contelui Leranda şi al lui Don Pedro. Contele Leranda nu vroia să admită executarea Juanitei. Căci, zicea el, nenorocita a suferit mult şi de aceea renunţase la o posibilă crimă. Don Pedro insista ca Juanita să fie ucisă. Se născu o ceartă aprinsă între aceşti doi asociaţi. Într-un moment de furie, Don Pedro apucă un cuţit italian care se afla pe masă şi-l împlîntă în pieptul contelui Leranda. Enric se apropiase între timp de uşă şi fusese martor la toată scena. Contele Leranda scoase un uşor horcăit şi-şi dădu sufletul.

— Ucigaş mizerabil !, strigă Sanson care nu se mai putea abţine.

— Aceasta este pieirea ta că ai fost martor aici, călăule din Paris !, îi strigă Don Pedro.

El se năpusti asupra lui Sanson. Călăul se luptă şi reuşi să scape din mîinile lui Don Pedro.

El alergă în parc, dar avu ideea ingenioasă de a încuia uşa pe dinafară şi a lua cheia cu sine. Deodată o zări în umbra copacilor pe Juanita, îngenuncheată, întinzînd rugătoare mîinile împreunate spre dînsul.

Cu o singură împuşcătură de revolver Enric culcă la pămînt pe unul din cei doi păzitori care se îndreptau spre dînsul. Celălalt paznic o luă la sănătoasa. Apoi călăul se apropie de Juanita şi îi propuse în cuvinte scurte să fugă cu dînsul pentru a scăpa din mîinile asupritorilor ei. Era de temut ca păzitorul care fugise să se întoarcă cu ajutoare puternice.

Şi tocmai acest pericol îi dădu puteri uriaşe lui Sanson. El o luă pe Juanita în braţe şi alergă cu ea înainte. În acest moment apăru Don Pedro cu cîţiva servitori. Două împuşcături fură slobozite pe urma fugarilor, dar ca prin minune scăpară neatinşi. Enric Sanson alergă pînă ajunse lîngă zidul care înconjura vila. Gîfiind, călăul puse mîna dreaptă pe zid, ţinînd-o în cea stîngă pe Juanita, pentru a se avînta în sus, peste zid. Dar în acest moment se întîmplă ceva neaşteptat şi îngrozitor. În dosul zidului apăru deodată faţa unui bărbat luminat puternic de razele lunii. Enric tresări. El îl cunoştea pe acest om care nu era altul decît negrul Pippin. Călăul văzu cum Pippin ridica cocoşul unui revolver asupra lui. Totul se petrecu într-o clipă. Pippin trase. Enric Sanson simţi că Juanita se cutremură în braţele sale.

— Acum însoară-te cu iubita ta Lili, călăule ! strigă Pippin. Am nimerit-o tocmai în inimă. Ha, ha, prinţesa va fi mulţumită. Cu aceste cuvinte negrul Pippin dispăru.

Enric Sanson privi spre Juanita. Era moartă.

— Puneţi mîna pe el, puneţi mîna pe el, auzi Sanson strigătul urmăritorilor săi.

Enric Sanson realiză groaznicul pericol în care se afla. Cu un suspin dureros, Enric o lăsă jos din braţe pe gingaşa şi nefericita soră a lui Lili.

— Rămîi cu Dumnezeu ! Cerescul părinte să aibă milă de tine !, murmură Enric.

Apoi sări de pe zid şi fu scăpat.

În ziua următoare, Enric raportă poliţiei despre crima comisă sub ochii săi asupra contelui Leranda. Sub conducerea lui Sanson un pluton de gardişti porni la faţa locului. Dar acolo îi aşteptă o mare surpriză. Nimeni nu se mai afla în vilă. Numai în pivniţa casei se găsiră cadavrele contelui Leranda, al pazniculuí ucis de Sanson şi cadavrul nefericitei Juanita.

Enric Sanson era adînc mişcat. Gîndul că sora iubitei sale găsise un astfel de sfîrşit tragic îi umplea sufletul de durere. Călăul se îngriji de înmormîntarea Juanitei. Apoi cînd se afla lîngă mormîntu-i simplu, Enric Sanson se rugă la Dumnezeu ca ea să fi luat cu sine în mormînt blestemul ţigăncii şi să fi lăsat pe pămînt pen-

tru Lili o fericire desăvîrşită ! Aceasta era dorinţa înfocată a călăului. El se decise să nu-i spună nimic lui Lili despre nenorocita sa soră geamănă. În schimb îşi jură să împodobească mereu mormîntul Juanitei cu flori proaspete.

Capitolul 247

MAIESTRIA LUI PIPPIN

Negrul Pippin fusese scăpat din închisoare cu ajutorul prinţesei. Imediat Pippin ceruse să fie dus la Adella. În realitate, Adella nu mai era decît umbra frumuseţii de odinioară. Cu remuşcarea în inimă, supusă unui bărbat neiubit de al cărui zîmbet sau încruntare îi atîrna voinţa, Adella suferea cumplit. Toate comorile pe care Adella le poseda le transportase îndărăt în castelul de Barry. Dar ce-i foloseau acum comorile în acest timp de fierbere.

Gîndul îi zbură imediat la negrul Pippin care ar fi fost o unealtă bună pentru planurile ei şi care zăcea în închisoare. Imediat se decise să-l scape. În zadar sperase Adella să afle de la Sulpitz locul ascunzătorii lui Lili.

Negreşit că ea nu putea ştii ce lucruri groaznice se petreceau în satul îndepărtat. Astfel Adella spera că negrul Pippin va îndeplini scopurile ei criminale. Acesta îi promise să facă tot posibilul.

El cercetă urmele prinţului răpit, cu toate că prin aceasta se expunea la pericolul de a fi recunoscut de gardişti şi dus la ghilotină. Dar negrul Pippin n-aduse nici o veste îmbucurătoare prinţesei. Cizmarul Simon, ameninţat de către Robespierre cu pedeapsa la moarte, îl regăsise deodată pe micul prinţ.

Tot ca înainte, nefericitul fu ţinut în Temple.

Sărmanul copil slăbea din zi în zi. Obrajii de pe care pierise de mult roşeaţa sănătăţii se subţiară din ce în ce. Privirea ochilor îi deveni din ce în ce mai stinsă. Într-o dimineaţă Robespierre apăru neanunţat în Temple.

Nimic nu-i scăpă din vedere puternicului ministru. El fusese condus în camera cizmarului Simon. Cizmarul

ședea lîngă sticla cu rachiu, iar în față-i stătea tremurînd micul prinț. Simon îi dăduse iar să bea cu sila un pahar plin cu rachiu. Fața copilului era umflată.

În acest moment și inima crudului Robespierre se simți cuprinsă de milă. El îl înjură cu asprime pe Simon și-l condamnă la moarte pe eșafod.

Chiar în acea seară Simon fusese executat.

Crudul Robespierre se apropie de micul băiat, se aplecă spre micul prinț al Franței și-l mîngîie pe obraz.

— Sărmane, sărmane băiat ! N-am vrut asta, nu ! zise Robespierre. De acum înainte vei fi bine tratat, aceasta ți-o jur !

El îi porunci directorului Templului să-l ia pe băiat la sine, să aducă doctori și să îngrijească de sănătatea-i zdruncinată. Apoi Robespierre părăsi cu capul sus locuința cizmarului Simon. Din acel moment, micul băiat căpătă o îngrijire mai bună. Dar era deja prea tîrziu. Cizmarul Simon sădise viermele morții în corpul micului băiat. Din ce în ce el devenea mai tăcut, pînă ce într-o dimineață fu găsit în patul său țeapăn și rece. Era în adevăr prințul Franței cel care murise, sau era sufletul vreunui copil sărman și chinuit care-și luase zborul spre cer ?

Nimeni nu se interesă în Paris de micul sicriu care fu scos într-o seară din Temple și care conținea rămășițele pămîntești ale micului prinț de Franța. Mulți parizieni susțineau că prințul Franței trăia în Germania unde capătă o educație bună și că micul băiat care murise era al unor muncitori săraci care-l vînduseră cizmarului Simon. Familia Michon care la recomandarea Orfeliei îl luaseră la ei pe micul prinț, dispăruse deodată cu totul din Paris. Lili și familia se întrebau mereu dacă le-a reușit în adevăr să-l scape pe prințul Franței, sau dacă nenorocitul copil și-a găsit sfîrșitul în cimitirul săracilor din Paris.

Sora prințului însă, era sigur că fusese transportată în Germania de către cinstitul părinte Edgevorth și cele două surori pioase care se travestiră în țărănci. Mica prințesă fusese crescută de către părintele Edgevorth și de către cele două surori. Bătrînul Edgevorth muri la o vîrstă înaintată în Germania și fu înmormîntat departe

de patria-i iubită. Cele două surori însă se întoarseră la Paris după căderea lui Napoleon Bonaparte împreună cu tînăra prințesă. Fiica lui Ludovic al XIV-lea fu recunoscută de către regele Franței ca prințesă regală. Ea apucă vremea cînd ducele Louis Filippe de Orleans ajunse pe tron, acel ofițer tînăr care se dusese împreună cu Bonaparte la Orfelia Sanson spre a-i prezice viitorul.

Acum să ne întoarcem la firul întrerupt al povestirii noastre.

Toate aceste noutăți, citate mai sus, le comunica negrul Pippin, prințesei. Într-o seară, negrul Pippin apăru în fața prințesei cu o față triumfătoare.

— Ei, ce-mi aduci ?, întrebă Adella.

Pippin îi povesti în fine cum a reușit să o împuște pe Lili, pe care Enric Sanson o ținea în brațe, era probabil că vroia să fugă cu dînsa. Dar văzînd uimirea prințesei, el îi povesti cum de cîteva zile o pîndea pe Lili în parcul unei vile izolate unde era ținută prizonieră.

— Cu această mînă am ucis-o !, zise el, am văzut cu ochii mei cum a căzut moartă, de acum înainte te asigur că nu va mai învia !

Prințesa respiră ușurată.

Capitolul 248

DOMNIA LUI ROBESPIERRE

Să ne întoarcem acum, spre cei mai mari bărbați ai Franței.

Atît Robespierre, cît și Napoleon Bonaparte se luptau pentru putere. Pe cînd Robespierre se afla în culmea înălțimii, Bonaparte nu era decît un general tînăr, care își culesese laurii în luptă.

Robespierre luă frîiele guvernului. Începînd cu execuția Dantoniștilor, Robespierre nu lăsă nici o zi să treacă, fără a jertfi nenumărate personalități înalte pe eșafod.

Din ce în ce mai trist devenea Sanson, cînd se întorcea acasă după cîte o zi sîngeroasă. La fel de tristă, devenea și Orfelia. Gingașa fată nu mai putea suporta tirania lui Robespierre. Orfelia își aminti de fapta eroică

a Charlottei Corday, pe cînd străpunse cu pumnalul inima lui Marat. Ea se decise a pune capăt zilelor aceluia care avînta cnutul asupra nenorocitei Franţe. Într-o după-amiază, ea părăsi casa fratelui ei, nespunînd nimic la nimeni, nici chiar lui Perkeo. Chiar în acea zi, pe cînd Enric îşi făcea serviciul pe eşafod, el auzi că s-a comis un atentat asupra lui Robespierre, dar care n-a reuşit. O femeie tînără a fost atentatoarea, care din ordinul lui Robespierre se afla deja închisă în Conciergerie pentru a fi executată pe eaşfod.

Călăul era ameţit de mirosul sîngelui vărsat pe eşafod şi nu mai dădea ascultare diferitelor versiuni. El regreta numai, că nu a reuşit atentatul pentru a elibera Franţa de sub jugul tiranului.

Deodată, apăru un gardist la ghilotină şi-l chemă pe Enric la Robespierre, care se afla în Conciergerie. Enric dădu ordine calfei sale şi plecă imediat spre Conicier-gerie. Cu cît mai mult se apropia de închisoare, cu atît mai multă lume era îngrămădită pe străzi. Peste cîteva secunde, Enric se afla în faţa lui Robespierre. Aruncînd o singură privire asupra puternicului, Enric se convinse că acesta se afla într-o groaznică agitaţie. În cuvinte scurte şi severe Robespierre îi comunică despre atenta-tul plănuit şi încercat asupră-i de însăşi sora lui, Orfelia Sanson.

Enric Sanson simţi cum o sudoare rece îi îmbrobonă fruntea. Soră, sărmană soră, murmurară buzele sale, după ce află din gura puternicului, că mîine va trebui s-o execute pe Orfelia pe eşafod.

— Ai căzut în puterea mea !, zise puternicul, un singur cuvînt al meu ajunge pentru a te duce la ghilo-tină împreună cu sora ta. Dar dacă îmi vei promite a-mi fi credincios şi a-mi face nişte servicii, atunci nu numai că te voi cruţa, dar voi reda şi sorei tale libertatea. Dar trebuie să-ţi ţii jurămîntul, vai de tine va fi de vei căuta să mă înşeli.

Ca în vis Enric Sanson murmură «Da».

— Ei bine, te cred pe cuvînt !, zise Robespierre, de un timp încoace, s-a format o conjuraţie împotriva mea şi am aflat că în capul conjuraţiei se află acel general din Corsica, Napoleon Bonaparte.

— Îl cunosc din auzite !, răspunse Sanson.

— Ei bine, în timp de trei zile va trebui să găseşti mijloace pentru a-l înlătura.

Enric Sanson păli.

— Cum ? Doar nu vrei să mă faci ucigaş ?

— Atunci va muri sora ta Orfelia.

Un suspin greu scăpă de pe buzele Călăului.

Robespierre nu simţi milă pentru chinurile Călăului. El începu a-i ţese planuri pentru nimicirea lui Bonaparte. Prin faptul că Orfelia îi prezisese cîndva viitorul, Robespierre îl puse la cale, ca prin mijlocirea surorii sale, să afle numele celor din conjuraţie şi să-i aducă lista cu numele lor. Enric Sanson îi promise aceasta. Dar ah !. cît de mult ura el pe Robespierre, care-i cerea un serviciu atît de josnic. Un serviciu de spion !

— Du-te !, strigă el şi imediat ce-mi vei aduce lista conjuraţiei, sora ta va fi eliberată.

Enric se înclină muşcîndu-şi buzele. Apoi părăsi sala Conciergeriei. Se înnoptase deja, cerul era cenuşiu. Cei de făcut ? Ce-i de făcut ?, murmură Călăul. Abia după ce se afla iar în locuinţa sa şi după ce Perkeo îi ieşi înainte plin de jale, scăpă de pe buzele lui Enric numele Orfeliei.

— Nu spera să revezi curînd pe stăpîna ta !, şopti el la urechea lui Perkeo. Dacă Dumnezeu nu va face o minune, atunci Orfelia este pierdută pentru noi !

Enric se îndreptă apoi spre camera de lucru. Acolo se aşeză în faţa biroului şi-şi îngropă faţa între mîini.

Deodată, cînd Enric ridică capul, văzu în faţa sa un ofiţer învelit într-o manta largă cenuşie.

Călăul n-auzise cînd a intrat străinul în cameră. Vizitatorul nocturn din casa Călăului, care se interesa atît de mult de Orfelia, era Napoleon Bonaparte, duşmanul de moarte al puternicului Robespierre.

Primul sentiment care-l cuprinse pe Sanson, fu o veselie mare, văzîndu-se deodată în faţa lui Bonaparte. Imediat îi veni în gînd porunca pe care i-o dăduse Robespierre.

— Iartă-mă, cetăţene Sanson că te deranjez !, începu Bonaparte, dar aş fi vrut să vorbesc surorii dumitale. Din nefericire mi-au raportat calfele dumitale că ea

se află în Conciergerie. Îmi pare rău că n-am găsit pe Orfelia, care, altădată m-a primit cu atîta amabilitate.

Enric suspină greu și povesti lui Bonaparte despre atentatul încercat de Orfelia împotriva lui Robespierre, din care cauză se și află arestată.

— O, atunci ea este o jertfă a morții !, murmură Bonaparte cu jale.

Enric Sanson luă o decizie. Acuma ori niciodată, își zise el. Apoi comunică în fraze scurte condițiile puse de Robespierre pentru eliberarea Orfeliei.

— Îți mulțumesc, cetățene Sanson, zise în sfîrșit Bonaparte, ridicîndu-se de pe locul său. Te cred, ești un om cinstit.

Apoi vorbiră amîndoi mult timp, plănuind asupra diferitelor chestiuni. Napoleon era plin de speranțe în viitor, el era sigur de izbînda asupra lui Robespierre și așa și fu.

În ziua următoare, se îngrămădise o mulțime de lume la Convenție. Robespierre ținu o cuvîntare împotriva lui Bonaparte.

Dar Napoleon era mai precaut decît marele tribun. Împreună cu conjurații săi, Napoleon aduse în cazarmă trupele de soldați pe care le comanda și care așteptau un semn al comandantului lor.

Campon, tovarășul lui Bonaparte, se ridică și începu a vorbi împotriva lui Robespierre.

Robespierre sări în sus de pe locul său, palid de furie. El privi pe îndrăznețul orator, care cuteza să-l atace.

— Cum ?, strigă el, credeți că veți repeta cu mine comedia pe care ați jucat-o cu Danton ? Cine ești tu Campon, care îndrăznești să mă ataci ? Te acuz de înaltă trădare ! Președinte !, cer cuvîntul pentru a putea cita arestarea mai multor membri din Convenție, care se află aici !

Dar imediat se ridică Tallien, un al partizan al lui Bonaparte. El ceruse mai întîi cuvîntul și i se acordă.

Robespierre recăzu pe scaun, palid de mînie. La auzirea acuzărilor aruncate în contră-i de către Tallien, scăpă un strigăt de furie de pe buzele tribunului. În

acest moment se ridicară mai mulţi membrii din Convenţie.

— Jos, jos cu tiranul !, se auzi strigînd !

Tallien se ridică din nou.

— Cer ca inamicul reprezentanţei poporului să-şi primească pedeapsa. Robespierre a putut stăpîni pînă acuma, pentru că nu s-a găsit nimeni care să aibă curajul de a propune arestarea sa. Deci propun ca Robespierre să fie dat în judecată !

— Cer cuvîntul, cer cuvîntul !, strigă Robespierre.

— Jos cu tiranul !, se auzeau strigătele tuturora.

Întreaga Convenţie părea a fi acum împotriva lui Robespierre.

Acesta era planul lui Napoleon, care ştiuse ce gîndeau membrii Convenţiei şi astfel nu se înşelase în concluzia socotelilor sale.

Servitorii Convenţiei puseră mîna pe furiosul Robespierre şi-l tîrîră afară din sală.

În acest moment se auziră sunete de trompete. Trupele din Paris sub conducerea lui Napoleon, sosiră în piaţa cea mare a Convenţiei. Lucrul de necrezut se întîmplase. Robespierre, tiranul, fu arestat. Steaua luminoasă a lui Napoleon Bonaparte, răsărise pe cerul Franţei !

Capitolul 249

JOCURI TRISTE

În ultimul timp, Sulpitz vizita adesea curtea Soner, cu toate că nu prea era bine primit.

Ţăranca Fauchon îl gonise din curte, în prezenţa lui Lili, care de la înmormîntarea unchiului ei, venise la curtea Soner, la invitaţia ţărăncii Fauchon. Imediat ce zări pe ţăranul Millart, el se tîrî spre dînsul şi-i vorbi multă vreme în şoaptă. El îi spuse că, conştiinţa

nu-l lasă în pace, că n-are odihnă nici zi nici noapte, şi îi vine să mărturisească adevărul la justiţie.

— Cred că în privinţa aceasta ne-am învoit deja !, îi zise Millart. În faţa judecătorului vei spune că nu ştii absolut nimic ! Apoi, Millart băgă mîna în buzunar şi-i dădu cîţiva franci.

— Eşti un om bun şi cinstit, domnule Millart !, lasă-te pe mine, voi tăcea ca peştele.

— Haide, pleacă acuma, dar imediat ce Eugen va fi dus la ghilotină, vei căpăta două sute de franci.

Millart porni înspre cîrciumă. Margot şedea la fereastră şi tresări la vederea lui. Acesta o întrebă de tatăl ei.

— Este jos în pivniţă !, răspunse fata, de un timp încoace nici nu mai iese de acolo, s-a dedat cu totul băuturii.

— Dar tu eşti tot aceeaşi ?, o întrebă Millart.

— Ce întrebare ?, zise ea. Cred că am mers prea departe pentru a ne mai putea întoarce. Mi-am pus odată în cap să fiu stăpînă la curtea Soner — nu atît pentru Eugen, şi dumneata îmi placi. Dacă aş şti numai, că voi deveni stăpînă acolo ! Uneori mi se pare că ai vrea să mă înşeli Millart, dar ia seama ! Eu sînt tăcută ca mormîntul, dar pot să şi vorbesc — şi cred că ştii că te am la mînă ?

Ţăranul vru să pună mîna pe dînsa pentru a o linişti. Dar ea se retrase ca muşcată de viperă.

— Lasă-mă !, zise ea. Cînd mă gîndesc la acea noapte grozavă, mă cuprinde frica de dumneata...

Ochii lui Millart avură o strălucire ciudată.

* * *

În săptămîna următoare avu loc judecata lui Eugen. După ascultarea martorilor Margot Risler şi Sulpitz, care depuseră amîndoi contra acuzatului, Eugen fu condamnat la moarte ! Un ţipăt groaznic întrerupse pe preşedinte la pronunţarea sentinţei. Ţăranca Fouchon scosese acel ţipăt. Zadarnic căută Lili s-o liniştească.

— O, fiul meu Eugen !, strigă ea, el este nevinovat, redaţi-mi fiul. Ea străbătu lanţul gardiştilor, se precipită spre palidul Eugen. Avu loc o scenă duioasă între mamă şi fiu. Ochii tuturor celor de faţă se umplură de lacrimi. Pe cînd Eugen se reîntoarse în închisoare, ţăranca Fouchon fu dusă acasă mai mult moartă decît vie.

Millart crezîndu-se scăpat de Eugen care era condamnat la moarte, se decise a mai înlătura acum şi ultima piedică din calea-i ; aceasta era ţăranca Fanchon. El scoase din dulapul unde îşi ţinea nevasta sa doctoriile, un pachet cu otravă, asupra căruia se vedea imprimat un cap de mort şi două oase încrucişate. Astă noapte după masă, murmură el şi Fouchon va dormi somnul cel veşnic. El ascunse pachetul cu otravă în buzunarul său. Apoi folosindu-se de un moment favorabil, se apropie de măsuţa de lîngă patul soţiei sale şi turnă otrava într-un pahar de apă ce se afla acolo şi din care ştia că bea numai ţăranca Fouchon.

Din întîmplare, Lili trecu pe lîngă uşa întredeschisă, fără ca Millart s-o fi observat. Mare îi fu mirarea cînd văzu pe ţăran în camera soţiei sale, unde nu intra cu anii. Lili se retrase în dosul uşii, şi văzu toată procedura lui Millart. Tînăra fată fu cuprinsă de o frică groaznică.

Apoi ca împinsă de o putere nevăzută, ea alergă spre dulapul unde ştia că ţăranca avea un pachet cu otravă pentru şoareci. Lili văzu că pachetul dispăruse. Imediat după ce ţăranul ieşi din cameră, fata ascunse paharul de pe măsuţă.

— Te rog nu bea apă din paharul acesta !, zise Lili prietenei sale, cînd aceasta îi ceru paharul. Am văzut ceva... dar poate sînt nedreaptă faţă de soţul dumitale... poate mi s-a părut...

— Ce este cu el ?, murmură ţăranca, cuprinsă de sinistre presimţiri.

Lili îi povesti totul. Se făcu o pauză lungă, sinistră. Deodată intră Millart cu faţa palidă ca de mort şi se interesă, împotriva obiceiului său, de starea soţiei sale.

— Nu este aşa ?, ai crezut că sînt deja moartă ?, îi strigă ea. Criminal ce eşti ! Dar aşteaptă, peste un ceas

cred că va sosi doctorul pe care am trimis să-l aducă pentru a analiza conținutul paharului.

Țăranul rămase zdrobit pe loc. Apoi scoase un strigăt. Părea că vrea să se arunce asupra soției sale și s-o sugrume.

— Nu mi-e frică de tine !, îi strigă țăranca, care observă mișcarea lui. Pleacă d-aici, vederea ta îmi este mai neplăcută decît dacă aș fi băut otravă.

Țăranul ieși din odaie și se opri abia afară lîngă poartă, cufundat în gînduri. Deodată se apropie Sulpitz de dînsul.

— Am să-ți comunic ceva, prietene !, începu el. În apropiere de locul unde a fost găsit mort pădurarul Louvois, am găsit această cuțiuță de chibrituri din argint care știu bine că este a dumitale, întreg satul o cunoaște ! N-ai pierdut-o ?

— Tu, tu, îi strigă Millart, pe cînd spaima groaznică îi zgudui membrele. Dar în fine am s-o răscumpăr de la tine cu zece franci ! Ce zici de suma aceasta ?

— Fără cincisprezec mii de franci nu ți-o dau !, răspunse Sulpitz.

— Atunci așteaptă-mă patrusprezece zile !, zise Millart cu ton comercial, în timp ce în interiorul său era o fierbere groaznică.

— Bine, eu mă voi duce în oraș pentru a mă informa cînd va avea loc execuția lui Eugen, dar înainte de execuție trebuie să ne fi achitat amîndoi.

Cu aceste cuvinte, Sulpitz plecă spre pădure, lăsînd pe Millart ca aiurit pe locul său.

În acest moment zgomotul unei trăsuri trezi pe țăran din visările sale. Era trăsura doctorului care sosise din oraș. Millart nu mai putea sta locului, el își îndesă căciula pe cap și o porni de asemenea spre pădure.

Margot Risler ședea în cîrciumă. Remușcarea începuse a roade sufletul acestei nenorocite, care părea a se fi pus în legătură cu diavolul. Deodată, Margot văzu apropiindu-se un bărbat. Ea recunoscu imediat în acesta pe Millart.

— Acum voi afla dacă a isprăvit !, murmură ea. Fără voie, fata își apăsă mîna pe inimă, care-i bătea să se spargă. Noul venit nu-i spuse nici un cuvînt. Dar Margot, simțea că ceva decisiv trebuie să se fi întîmplat.

— Totul este pierdut !, începu în fine Millart cu vocea răgușită. Acea femeie nu-i chip de înlăturat, pare că diavolul s-a pus în legătură cu dînsa. Ea a aflat că i-am pus otravă în băutură și... acum... doctorul este acolo și analizează conținutul paharului ! !...

— Foarte bine ți s-a întîmplat !, zise Margot. Dacă ești prost și n-ai știut cum să procedezi, vei primi pedeapsa binemeritată.

Millart se lovi cu pumnul peste frunte, fără a băga în seamă ironia fetei.

— Mizerabilul Sulpitz a aflat secretul nostru. El a găsit cutia de chibrituri pe care eu am pierdut-o. în acea noapte fatală, cînd am pîndit în desiș. Și ce e mai ciudat, este că numele meu este gravat pe cutie și acum el îmi cere cincisprezece mii de franci, înainte de executarea lui Eugen... și dacă nu-i voi da, atunci el va preda cutia autorităților.

— Ce-mi pasă mie ?, îi zise Margot cu răceală și dispreț. Dumneata ți-ai pierdut jocul și cu asta ne-am achitat și nu mai avem nimic între noi !

Și în adevăr, ea făcu o mișcare, ca și cînd s-ar lepăda de o sarcină urîcioasă și plecă din cameră lăsînd pe Millart singur. Acesta ieși din cîrciumă ca amețit.

În Sulpitz avea un inamic groaznic. Ce folosea acest mizerabil în lume ? Dar dacă l-ar lovi o nenorocire, atunci el n-ar putea spune nimănui ceea ce știa și ar fi eliberat de o grea sarcină. — Atunci n-ar trebui să-i pese de furia nevestei sale și nici n-ar mai trebui să fugă. Negreșit că toată piedica îi era Sulpitz și în puterea lui stătea înlăturarea acestei piedici. Millart porni prin pădure ca un ieșit din minți. Deodată zări o ființă omenească, tîrîndu-se cu greu pe marginea unei prăpăstii. Recunoscu în acesta pe Sulpitz. Ceea ce urmă fu îngrozitor. Millart se precipită pe la spate asupra jertfei sale și cu pumnii începu a-l lovi peste cap, ochi și gît, pînă

ce Sulpitz căzu grămadă. Încă un strigăt slab scăpă de pe buzele sale, dar Millart începu a-l lovi peste tîmple pînă ce Sulpitz rămase fără suflare. Apoi luă corpul fără viață și-l aruncă în prăpastia adîncă.

— Acum sînt liber !, murmură Millart cu creierul aprins.

El voia să meargă mai departe, dar deodată îi apăru înainte un servitor și-i spuse că este chemat la soția sa. Millart rămase ca trăsnit. Picioarele îi tremurau așa de tare, încît abia se putea ține pe ele. Bine, bine, mă duc la ea, nu mi-e frică !, pericolul principal l-am înlăturat, la celelalte voi ține piept fără frică. Pe cînd Millart se află la soția sa, se auzi un tumult afară. În același moment se auzi o bătaie puternică la ușă. Lili merse să deschidă.

— Ce s-a întîmplat ?, întrebă ea pe ajutorul de pădurar care veni însoțit de alți cîțiva servitori.

Aceștia povestiseră că au auzit niște gemete surde prin pădure și urmărind de unde venea glasul au găsit pe Sulpitz pe moarte, agățat de o stîncă a prăpastiei.

La această veste Millart se cutremură și păli, ceea ce nu scăpă din vedere țărăncii Fouchon.

— Cînd am vrut să-l ridicăm, reîncepu ajutorul de pădurar, nenorocitul începu să țipe de durere. L-am dus în căsuța unui paznic de pădure. Am vrut să chem preotul, dar el n-a vrut nici să audă despre aceasta... Lili să vină, a zis el de mai multe ori în șir, vreau să-i comunic cine a ucis pe unchiul ei Louvois.

— Doamne, Dumnezeule !, îngînă Lili, care abia se putea ține pe picioare.

— Nimic precis n-am putut afla de la dînsul, reluă servitorul, dar pe un om de aici din sat îl numea ucigaș !...

El se întrerupse și aruncă o privire sfioasă asupra lui Millart.

Lili se găti de plecare.

— Du-te cu Dumnezeu, copila mea !, zise plîngînd țăranca Fauchon. Poate că după mărturisirile lui Sulpitz se va face, în fine, lumină !

Urmată de cei doi servitori, Lili ieşi. În sală, Millart se postă în calea ei.

— Da !, murmură el cu patimă. Pentru tine am comis aceasta ! Pentru tine, care mi-ai rătăcit minţile, că am devenit altfel de cum sînt ! Mi-ai aprins un foc în inimă. Şi acum du-te să-ţi comunice Sulpitz ce ştie !

— Lasă-mă, Millart !, strigă Lili cuprinsă de un fior de groază.

Ea se smuci de lîngă el, şi-şi urmă înainte drumul. Millart îi urmă aproape la pas.

Îi era clar înaintea ochilor că sfîrşitul sosise. Millart se înfioră gîndindu-se că va trebui să intre în închisoare în locul fiului său şi că va trebui să sufere groaznicul sfîrşit pe care voia să-l prepare lui Eugen.

Deodată, fără să ştie cum, Millart se văzu în faţa pîrîului din pădure. Indecis, Millart rămase lîngă marginea apei. Ce-i de făcut acum ?, răsună cu disperare de pe buzele sale. Nu, nu voia să mai trăiască. El fu cuprins de dorinţa odihnei şi a liniştii, după cum nu simţise niciodată. Se gîndi să se arunce în apă. Apa era adîncă, după un scurt chin totul va fi trecut !

Prea mult se înlănţuiau şirurile de dovezi împotriva lui, era pierdut !

Pădurea se înfioră, auzind un zgomot lugubru asemenea căderii unui corp în apă. Luna ieşi îngrozită de sub nori şi se ascunse iar speriată după ce privise faţa unui bărbat care se lupta cu valurile... Apoi totul reintră în normal. Liniştea se întinse iar, peste pădurea îmbrăcată în promoroacă.

Capitolul 250

ELIBERAREA LUI EUGEN

Trecuse deja miezul nopţii, cînd Lili se întoarse cu servitorii din pădure.

— O Dumnezeul meu, povestea Lili, la întrebările ţărăncii Fauchon. Sulpitz a murit chiar acum, sub cele mai îngrozitoare chinuri. El a fost ucis, aceasta am auzit din gura lui, eu şi cei doi servitori am auzit-o.

— Încă o crimă !, şi cine este ucigaşul ?, întrebă ţăranca.

Lili îi povesti în cuvinte întrerupte cum Sulpitz a înjurat pe soţul ei numindu-l ucigaş nemernic, ceea ce a fost auzit şi de servitori. Şi apoi îi povesti despre nevinovăţia lui Eugen, Sulpitz o ştia de mult dar n-a vrut să mărturisească din pricină că a fost mituit de Millart.

— Fă-ţi curaj, zise Lili, ţărăncii, în fine s-a luminat misterul ! Pe Sulpitz nu-l blestema, căci el şi-a primit pedeapsa. Eu a trebuit să-i promit că-l vei ierta... şi eu l-am iertat, e groaznic să vezi pe un om murind atît de păcătos şi să nu-l poţi ajuta decît cu o rugăciune !

Mişcată adînc, Lili îşi ascunse faţa între mîini.

— Vorbeşte, te rog !, zise ţăranca mîngîindu-i părul. Ce este cu Eugen ?

— Bărbatul dumitale a împuşcat pe unchiul meu !, începu Lili. El a fost acela care a tras pe unchiul meu în pădure, prin mijlocirea lui Sulpitz. Eugen a fost în acea noapte la Margot Risler, pentru a-şi lua arma pe care i-o furase din scorbura copacului, unde o ţinea ascunsă. Dar Eugen se afla deja acasă, la ora cînd a fost ucis unchiul meu de către bărbatul dumitale. De asemenea, Sulpitz a găsit o cutie de chibrituri din argint, îngropată în iarbă. Bărbatul dumitale a pierdut-o în acea noapte fatală în locul unde îngenunchiase pentru a ţinti asupra unchiului. Cu cele mai sfinte jurăminte, a adeverit Sulpitz cele spuse. Acum se va lămuri, în fine, nevinovăţia lui Eugen.

Ţăranca începu să se roage lui Dumnezeu. Imediat, Lili plecă în oraş cu trăsura ţărăncii Fouchon, pentru a da de ştire autorităţilor despre cele întîmplate. Cu o uimire, judecătorul, asculta cele comunicate de Lili.

Apoi plecă, însoţit de cîţiva gardişti, la faţa locului. Cel dintîi lucru, fu de a aresta pe Margot.

De asemenea şi Millart fu căutat, dar nu fu găsit nicăieri, căci el se sustrase judecăţii pămînteşti.

Pest cîteva zile, Eugen se întoarse liber acasă. Dar pentru Lili, nu mai era loc în casa familiei Soner.

Ea scrise lui Sanson, rugîndu-l s-o ia acasă.

Capitolul 251

ÎN PERICOL DE MOARTE !

Cu o curiozitate crescîndă, Enric Sanson aştepta sosirea zilei următoare, care avea să decidă totul. Încă se năşteau mii de temeri în inima Călăului.

Să fie posibil oare, ca acel mic general din Corsica să poată învinge pe giganticul Robespierre ? Enric se înspăimîntă la acest gînd. Dacă Napoleon ieşea învingător, atunci toate vor fi bune — îşi zicea Sanson, dar dacă va cădea, atunci cade şi frumosul cap al Orfeliei. Cînd Robespierre cu tovarăşii săi, fură duşi în închisoare escortaţi de Napoleon, inima Călăului era plină de bucurie.

Enric îşi găsi un drum prin mulţime. El urmă trupele care duceau la închisoare pe Robespierre, şi reuşi să ajungă odată cu Bonaparte la porţile Concergeriei. Urmînd unui impuls neaşteptat, Enric aleargă spre Napoleon care şedea nemişcat pe calul său, se aruncă în genunchi în faţă-i şi ridică mîinile împreunate spre dînsul.

— Ah, tu eşti amice Sanson ?, zise Napoleon Bonaparte. De ce îngenunchezi în faţa mea ? Poţi fi sigur de răsplata dumitale, amicul meu.

— Graţie pentru sora mea !, începu Enric, ea se află încă în Conciergerie.

— Negreşit că este liberă !, zise Napoleon, trebuie să-ţi spun mai mult ? Vino cu mine amicul meu, pe cînd îi vom închide pe aceşti indivizi cinstiţi, te poţi întoarce în triumf cu sora ta acasă !

Peste cîteva secunde fratele şi sora se ţineau îmbrăţişaţi. Ei plîngeau de bucurie.

Urmînd consiliul lui Napoleon, fratele şi sora părăsiră închisoarea şi se îndreptară spre casă. Enric Sanson nu se mai simţea sigur în Paris. Deci consilie pe sora sa să plece la ţară la moşia lor. Imediat ce ajunseră acasă Orfelia se şi găti de plecare, îşi luă rămas bun de la fratele ei şi plecă însoţită de Perkeo care era fericit de a fi împreună cu iubita-i stăpînă.

Capitolul 252

TRIUMFUL ADELLEI

Viaţa Adellei devenea din ce în ce mai fără farmec. Ea credea că şi-a stins furia împotriva lui Lili, care fusese omorîtă de negrul Pippin. Ea credea mereu că prin aceasta, inima lui Enric îi va aparţine.

Atacul pe care-l încercase Orfelia împotriva lui Robespierre provocase o nouă satisfacţie prinţesei. Adella se gîndea că sosise în fine ceasul morţii pentru Sanson şi sora sa, Orfelia. Prinţesa credea că Robespierre în furia lui nebună îi va condamna pe călău şi pe sora sa la moarte pe eşafod. Într-adevăr merseră toate la început după dorinţa ei. Adella auzi cu plăcere că Orfelia fusese trimisă la Conciergerie şi Robespierre ceruse să fie chemat Sanson.

În zadar însă căută Adella să afle mai mult. Robespierre nu venea la dînsa. Nefiind în stare de a-şi mai stăpîni curiozitatea, Adella ceru audienţă la tiran. Zadarnic. Robespierre îi trimise răspunsul că are lucruri mai importante de făcut decît să-şi piardă timpul cu dînsa. Amărîtă şi ofensată Adella se întoarse în apartamentele ei.

Apoi sosi ceasul căderii lui Robespierre. Palid şi emoţionat Pippin intră în camera Adellei şi-i comunică noutatea cea groaznică şi periculoasă pentru dînsa.

Prinţesa era grozav de înspăimîntată.

Zgomotul de la închisoarea Conciergeriei ajunse pînă la urechile ei.

— Sînt pierdută ! Sînt pierdută !, murmură prinţesa cu buzele învineţite ascunzîndu-şi faţa între mîini.

* * *

Încă în această noapte Convenţia îi condamnă fără judecată pe Robespierre şi complicii săi, la moarte. Călăul fu chemat pentru executarea imediată a prizonierilor.

Napoleon Bonaparte desfăşurase o activitate febrilă. Toţi condamnaţii fuseseră duşi în sala morţilor. Cu aerul serios şi îngrijit Enric Sanson intră la orele patru dimineaţa în sală. Peste o jumătate de ceas el isprăvi cu toaleta condamnaţilor. Aceştia coborîră apoi scările Conciergeriei. Fouquier păli cînd ofiţerul gardiştilor se apropie de el şi-i puse vîrful sabiei pe piept.

— În numele Convenţiei !, zise el, te condamn la moarte fără a te fi judecat ! Apucaţi-l şi legaţii mîinile !, se adresă apoi ofiţerul către gardişti.

Soldaţii se apropiară de Fouquier Tinville şi-i legară mîinile la spate.

— Aceasta este imposibil !, strigă Fouquier ca ieşit din minţi de groază. Nu trebuie să mă omoare, mai întîi trebuie să fiu condamnat ! N-am comis nimic ! Eliberaţi-mă ! Eliberaţi-mă !

— Împlineşte-ţi funcţia faţă de acest laş mizerabil, meştere Sanson !, zise ofiţerul.

În acelaşi timp el înmînă călăului un document. Acesta era actul fatal care poruncea executarea lui Fouquier Tinville împreună cu Robespierre şi complicii săi.

— Trebuie să mă supun !, cu aceste cuvinte se apropie Sanson de duşmanii săi de moarte pentru a le tăia părul. Fouquier scoase un urlet ca de fiară. El îl blestemă în modul cel mai crud pe călău.

— Fă-ţi curaj, Fouquier !, îi zise călăul. Dumneata care i-ai trimis pe atîţia la moarte, arată acum că poţi muri fără frică ! Trebuie să-mi împlinesc datoria !

— Nu, nu vreau să mor ! Nu trebuie să mor !, strigă acuzatorul public.

— Înainte ! Pe eşafod cu el ! Nu mai ezita, călăule !, strigă ofiţerul.

— Aşadar nu vă este milă ?, strigă el pălind şi mai tare la faţă. Fiţi blestemaţi cu toţii !

Două calfe de călău alergară spre Fouquier şi îl ţinură de mîini şi de picioare pentru ca Sanson să-i facă toaleta. Apoi carul porni împreună cu toţi osîndiţii la ghilotină. Străzile erau înţesate de lume. Strigăte nebune şi huiduieli răsunau din toate părţile în contra acuzaţilor, apoi carul se opri în faţa pieţei revoluţiei.

Condamnaţii se dădură jos pe rînd. Robespierre rămase în picioare rezemat de car. El se întoarse cu spatele spre ghilotină. Osîndiţii fuseseră decapitaţi unul după altul. Executarea lui Fouquier Tinville îi umplu pe toţi de scîrbă. Mizerabilul se zbătea şi nu vroia să se urce pe platforma eşafodului. Apoi fusese trîntit de calfe pe scîndura fatală şi capul îi căzu sub cuţit. Ultimul său cuvînt fusese un blestem. Cu un suspin de uşurare Enric Sanson privi capul duşmanului său de moarte.

Apoi veni rîndul lui Robespierre. Enric îl apucă şi-l legă de scîndură. Robespierre îl mai privi o dată cu ochii lui stinşi, dar pătrunzători.

— Sanson !, zise el cu buzele livide, Sanson ! Fă iute ! Aceasta este singura dorinţă pe care o mai am !

Peste o secundă cuţitul căzu. Cel mai mare şi mai cumplit om al revoluţiei franceze îşi dăduse sufletul ! Odată cu el luase sfîrşit şi revoluţia franceză.

Capitolul 253

CĂLĂUL SE ÎNSOARĂ !...

După sfîrşitul sîngeros al lui Robespierre şi al tovarăşilor săi, fuseseră înlăturate pericolele care ameninţau capul lui Sanson şi al iubiţilor săi. Deja a doua zi după executarea lui Robespierre Orfelia se întoarse la fratele ei în Paris. Ea îi aduse veşti bune de la ţară.

Carol Tellier se simţise din ce în ce mai mult atras de văduva directorului din închisoarea Cîmpului Sfînt. Această iubire făcuse o impresie bună asupra nenorocitei feméi care la început părea a fi fost cu minţile rătăcite. Ea se însănătoşi în speranţa unui viitor mai bun. Copiii ei se ataşară de asemenea de nobilul Carol Tellier. Astfel, pe cînd în Paris fierbeau cele mai sălbatice lupte ale revoluţiei, pe moşia călăului avu loc o sacră legătură între aceşti doi oameni mult încercaţi de soartă. Enric Sanson era foarte vesel de logodna lui Tellier, cu toate că se cam temea a început ca sora sa Orfelia să nu fi

fost atinsă în mod neplăcut de această veste. Căci Orfelia arătase şi dovedise atîta compătimire şi simpatie faţă de Carol Tellier ! La această întrebare a fratelui ei, Orfelia dădu din cap surîzînd cu duioşie.

— O nu, eu sînt veselă şi fericită de alegerea lui Tellier !, zise gingaşa fată. Nu iubirea pămîntească poate aprinde un foc în inima mea,... ţintele mele pornesc într-o altă direcţie ! Păstrează-mi tu întotdeauna iubirea ta, frate, şi lasă-mă cînd te vei însura cu Lili să iau parte ca un al treilea membru al familiei voastre.

Enric Sanson o strînse cu iubire pe sora sa în braţe. Enric luase legătura cu Tellier şi-l asigură de ajutorul său material. Peste puţin timp Tellier plăti cu mulţumire ajutorul primit de la Sanson şi astfel el reuşi să-şi recîştige stima concetăţenilor săi şi iubirea întregii sale familii. De asemenea şi pentru demnul Montgolfier se îngriji Enric Sanson. El îl ţinu pe bătrîn pe moşia sa şi îl ajută cu sume mari de bani. Montgolfier lucra mereu la perfecţiunea invenţiei sale. În fine soarele izbîndei surîse şi pentru cinstitul Montgolfier. El apăru în faţa mulţimii pariziene înălţînd un nou balon pe cîmpia lui Martie şi fu salutat cu urale ca geniu al omenirii. Bătrînul nu mai trăi mult după triumful său. El închise ochii pentru vecie pe moşia lui Enric şi muri mulţumit că n-a trăit în zadar.

După ce Enric puse temelia pentru fericirea altora, se gîndi să se pregătească cît mai iute pentru a-şi aduce tînăra soţie.

De asemenea şi lui Nicolai, servitorul credincios, Enric îi zise

— Acum, iubite Nicola, tu vei rămîne la mine ca un membru al familiei ! Mulţumită lui Dumnezeu, încă nu sînt sărac, cu toate cheltuielile pe care le-am avut !, zise Sanson îmbrăţişîndu-şi credinciosul servitor.

Cea mai scumpă comoară pe care o avea, încă n-o adusese acasă. Enric nu mai putea să aştepte.

Toate gîndurile sale erau îndreptate spre Lili. Dar înainte de a pleca în satul îndepărtat, Enric se hotărî să şteargă pata urîtă care amărîse atît de mult existenţa iubitei sale. Încă în acea zi Enric Sanson alergă la Napo-

leon Bonaparte care începuse să domnească asupra Franței. Tînărul general de Corsica îl primi cu bunătate pe călău. Cu plăcere el admise rugămintea lui Enric de a revoca condamnarea împotriva lui Lili. Cu această ocazie veni vorba și despre Adella de Barry, căreia avea să-i mulțumească Lili pentru toate suferințele îndurate.

— O cunosc bine pe această femeie !, zise Napoleon Bonaparte. Ar fi trebuit poate să o înlăturăm pe această amantă a lui Robespierre. Dar nu, Napoleon Bonaparte nu poartă război cu femeile ! Sau dorești tu călăule, ca ea care ți-a pricinuit atîtea suferințe să-și primească pedeapsa cuvenită ? Spune numai un cuvînt și...

Dar Enric Sanson dădu din cap.

— Nu, nu cer ca prințesa de Barry să fie pedepsită !, zise călăul. Cea mai rea pedeapsă locuiește în inima ei. Știu că este o femeie foarte nenorocită !

— Aceasta este nobil din parte-ți, spuse Napoleon.

Plin de recunoștință, Enric se despărți de Bonaparte. El nu mai putea zăbovi în Paris. Căci se isprăvise deja cu ghilotina. Sub uralele poporului ghilotina fu dărîmată de către calfele lui Sanson. Cu inima ușurată și o nespusă fericire în piept, Enric alergă spre satul îndepărtat pentru a o aduce pe Lili acasă.

Călăul sosi tocmai bine pentru a participa la înmormîntarea lui Millart, care-și curmase el însuși zilele. El găsi încă în curte sicriul cu cel sinucis al cărui cadavru îl aruncase pîrîul din pădure la mal. Plină de bucurie țăranca Fouchon văzu că patima pe care o simțise Eugen pentru Lili, mireasa altuia, se stinse din pieptul său.

Enric o privea pe Lili ca pe o soră.

Patima pe care o simțise la început făcu loc unei iubiri fraterne. Cu o cordială strîngere de mînă Eugen îl salută pe călău. Condeiul nu este în stare să descrie revederea dintre Enric și Lili. Fără a putea scoate măcar o vorbă cei doi se țineau mereu îmbrățișați. În fine erau uniți după atîtea chinuri și suferințe.

Sărutările le spuneau că nu mai exista despărțire pentru ei decît după moarte.

Ei merseră ținîndu-se de mînă pînă la cimitir.

Țăranca Fauchon plînse mult la mormîntul rătăcitului ei soț și se rugă pentru iertarea păcatelor sale.

Enric Sanson era adînc mişcat, el strînse mîna femeii simple. Apoi călăul împreună cu iubita lui se apropiară de mormîntul lui Louvois pentru a-şi lua adio.

Eugen însă o ajută cu iubire pe mama sa şi o conduse acasă de la mormîntul nefericitului Millart.

— Tu eşti un fiu cuminte !, murmură ţăranca Fauchon mişcată, cînd te privesc simt în mine noi puteri de a trăi ! Dumnezeu să aibă milă de acel nefericit ! Cei doi se îndreptară spre casă.

Acolo îi aştepta o veste nouă. Margot, fiica cîrciumarului, înnebunise. Ea vorbea într-una despre umbra pădurarului Louvois care o urmărea. Astfel îşi primi şi Margot pedeapsa de la Dumnezeu.

Enric nu plecă la Paris pînă ce nu se cunună în biserica din sat cu Lili. Acum erau soţ şi soţie. Îmbătaţi de fericire, cei doi se întoarseră la Paris.

Capitolul 254

SECRETUL BIBLIEI DE FAMILIE

Reîntorşi la Paris, pe tinerii soţi îi aşteapta o nouă surpriză.

Orfelia, după ce o îmbrăţişă pe Lili, îi predă fratelui ei o citaţie judecătorească de la Fauvel. Enric dădu curs invitaţiei lui Fauvel.

— Gîndeşte-te amicul meu, din întîmplare am făcut o descoperire minunată !, zis judecătorul. Îţi aduci aminte de legătura cea scumpă a bibliei care a posedat-o armurierul Miranda şi care a fost răpită de negrul Pippin ?

Fauvel se apropie de birou şi scoase legătura de piele bogat împodobită cu briliante şi rubine.

— Priveşte, amicul meu !, zise el şi îi arătă lui Enric Sanson un buton mic de rubin care forma mijlocul unei rozete şi care nici nu fusese băgat în seamă pînă acum. Din întîmplare apăsînd pe acel colţ, Fauvel făcuse acea fericită descoperire, un capac secret se deschise ca prin farmec. Înăuntru se aflau o mulţime de documente îngălbenite. Enric Sanson începu să citească.

Din document reieşea limpede că Lili era unica fiică a ducelui de Barry, pe cînd Adella, pretinsa prinţesă, nu era decît un copil străin. Enric părăsi judecătoria.

după ce luă cu sine prețioasa biblie și strînse mai întîi mîna lui Fauvel. El o înștiință pe Lili asupra celor scrise în documente.

— Eu sînt atît de bogată !, exclamă Lili atîrnîndu-se de brațul tînărului ei soț, încît nimic în lume nu m-ar putea face mai fericită. Îmi e groază de posesia tatălui meu. Iubite, nu vreau nimic de la el ! Prea mult sînge s-a vărsat pentru aceste milioane, atîta răutate și viclenie omenească s-a arătat cu această ocazie !... Și apoi, nu-l pot uita pe acel bărbat bătrîn pe care l-am considerat pînă acum drept tată ! El vă trăi și de acum înainte în inima mea ! Pe acel duce mîndru l-am văzut o singură dată pe cînd a fost dus la eșafod ! Să-și păstreze Adella comorile ! Noi să trăim pentru norocul și iubirea noastră !

Enric o strînse cu bucurie pe tînăra sa soție în brațele sale și-i acoperi buzele cu sărutări înfocate. Enric hotărî să meargă cu Lili și alți cîțiva însoțitori la Adella de Barry.

Enric se temea de șiretenia și perversitatea acelei femei.

Capitolul 255

SPULBERAȚI ÎN AER

Adella căzu zdrobită cînd află despre căderea lui Robespierre.

— Ce să fac ? Ce să fac ?, se întreba Adella plîngînd.

Adella tremura gîndindu-se la Napoleon. El care îl învinsese pe tiranul Robespierre, negreșit că o va zdrobi și pe dînsa. Enric Sanson era prietenul intim al lui Boparte. Cît de lesne putea înfige călăul arma răzbunătoare în inima falsă și perfidă a prințesei ! Într-o spaimă nebună Adella fugi din palatul Național și căută să se ascundă în castelul de Barry unde-și ascunse comorile. Acolo în saloanele misterioase, care căpătară și pentru dînsa un aspect sinistru, își găsi prințesa nu refugiu. Negrul Pippin o însoți. Nici el n-avea unde să se ascundă.

Pe cînd Adella luă iar sub stăpînire camerele secrete, ea fu cuprinsă de fiori de groază. Adella simți că ajunse la finele existenței sale. Și la ce-i mai folosea viața, după ce orice speranță de fericire o părăsise ?

Ea se asemăna cu o floare răpită de vînt, pe care numai moartea o mai poate salva. Negrul Pippin era prea laș pentru a-și putea curma firul vieții. Într-o dimineață cei doi fugari auziră în ascunzătoarea lor zgomotul provocat de o trupă de soldați care intrară în castel. În acest moment Pippin văzu ceva îngrozitor.

La cel dintîi sunet de trompetă Adella sări de pe locul ei. Ea alergă prin gangul secret înspre sala subterană unde se afla templul care ascundea masa cu nenumăratele pîrghii. Pippin o urmase tremurînd pe prințesă. El văzu cum ea întinse mîna dreaptă spre o pîrghie.

— Ce vrei să faci ? Pentru Dumnezeu ! Ce vrei să faci ?, strigă negrul Pippin.

— Vreau să ne spulberăm în aer împreună cu urmăritorii noștrii !, exclamă prințesa. O singură apăsare ajunge pentru a ne face praf împreună cu tot ce ne înconjoară.

Pippin rămase împietrit.

— Mincinosule, mincinosule !, strigă prințesa, ai spus că ai ucis-o pe Lili Miranda. Ea trăiește, o văd că vine cu Enric Sanson pentru a mă nimici !

Pippin se uită în direcția în care privea Adella. Și văzu într-adevăr în oglindă chipul lui Lili și al călăului cum veneau prin parc ținîndu-se de mînă.

— Mii de draci, am ucis-o totuși cu mîna mea !, strigă negrul Pippin, și totuși văd că vine !

— Acolo, acolo în parc !, îngînă Adella, călăul Sanson este cu dînsa... și în urma lor vin soldați !

— Ei vor să ne aresteze, să ne omoare, oh..., plîngea Pippin.

— Blestemat fie tot ce respiră aici !, strigă Adella. Blestemat fie norocul, speranța, iubirea și credința ! Dar mai întîi de toate, fii blestemat tu... tu, mizerabile, care m-ai mințit ! În același moment, Adella se precipită asupra pîrghiei fatale. În zadar căută negrul Pippin s-o oprească. Butonul fusese apăsat imediat. Se auzi un zgomot infernal, se părea ca și cînd castelul s-ar fi zguduit din temeliile sale. Zidurile începură a se clătina și a crăpa. În mijlocul zgomotului infernal se auzeau gemete omenești, apoi se auzi glasul unei femei, care șopti într-un

geamăt dureros. „Iartă-mă, Doamne, ia-mă sub protecţia ta !...“

Şi apoi toate reintrară în tăcerea de odinioară. Zgomotul amuţi ; numai pocnituri sinistre se mai auzeau. Era focul care ardea grinzile ruinelor castelului de Barry.

Capitolul 256

FERICIREA CĂLĂULUI

Enric Sanson şi tînăra lui soţie, căutară în zadar pe prinţesa de Barry în Paris. Apoi în speranţa de a o găsi în castelul de Barry, tinerii soţi porniră într-acolo şi ajunseră, după cum am văzut în castelul de Barry. Adella nu ştia că Enric avea intenţia de a proceda blînd cu dînsa. Nebună de spaimă, nenorocita îşi puse capăt zilelor, împreună cu negrul Pippin. Niciodată nu fuseseră găsite osemintele ei sub ruinele castelului.

Fără a pronunţa o vorbă şi mişcaţi pînă în adîncul inimii, Enric Sanson şi Lili, se întoarseră la Paris. Explozia îngrozitoare îi culcase la pămînt, dar nu le cauzase nici un rău. După o ameţeală scurtă, ei îşi reveniră în fire şi se întoarseră acasă. Acolo în pacea familiei, îşi petrecură Enric şi Lili zilele. Călăul nu demisionă din funcţia sa ; dar era fericit că rareori avea ocazia de a-şi exercita meseria. Enric Sanson se mută cu familia sa şi cu Orfelia la moşia lor. Acolo trăiră în pace şi fericire, departe de zgomotul oraşului. Numai cînd îl chema datoria, ceea ce se întîmpla foarte rar, rămînea Enric pentru cîteva ceasuri la Paris.

Orfelia ajunse în familie o vîrstă înaintată. Ea muri necăsătorită. Inima ei nobilă nu se putea lega de un singur bărbat, ea aparţinea ca un înger binefăcător, tuturor celor suferinzi, lipsiţi de cea mai scumpă comoară sănătatea. Cînd Orfelia muri, o plînseră mii de oameni cu lacrimi fierbinţi şi după moarte fu lăudată ca un înger de blîndeţe, înţelepciune şi milostivire.

Trei zile după moartea stăpînei sale, muri şi piticul Perkeo, tovarăşul nedespărţit al Orfeliei. Ca şi în viaţă, el rămase şi la moarte, credincios stăpînei sale...

Enric şi iubita sa soţie au îmbătrînit împreună. Pe cînd se pregăteau de somnul şi odihna veşnică, aveau deja nepoţi şi strănepoţi. În cimitirul Montmartre stau alăturate mormintele. Iedera sălbatică a înconjurat amîndouă pietrele funerare într-o strînsă îmbrăţişare, aşa că cele două morminte s-au contopit într-unul singur.

Astăzi, încă se povesteşte în cercurile întinse ale familiei Sanson, despre iubirea nemărginită care i-a legat pe Enric Sanson şi pe Lili, cu toate loviturile grele ale soartei, pînă dincolo de mormînt.

SFÎRŞIT

Dat la cules : 15 iulie 1992
Bun de tipar : 5 octombrie 1992
Coli tipo : 31,5 — Ft 16/54×84

Tiparul executat sub comanda nr. 20496
Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria „CORESI" București

ISBN : 973-95397-0-8

TOATE DREPTURILE PRIVIND DIFUZAREA
ACESTEI CĂRȚI SÎNT REZERVATE SOCIETĂȚII
„BLAȘCO"

Ediție îngrijită de **Luxa Ștefan-Andreescu**

Prezenta versiune reproduce textul ediției publicate în anul 1898, în Editura Romancierului Popular, *București ; s-a procedat la stilizarea conținutului, precum și la punerea de acord cu normele ortografice, ortoepice și de punctuație aprobate de Academia Română.*

Toate drepturile ediției de față — București, 1992 — sînt rezervate Editurii „KING" — S.R.L.

EDITURA KING SRL

ISBN 973-95397-0-8

Vol I—II Lei 1000